

HRANA DUHOVNA OVCHICZ KERSCHANZKEH

Aliti

Prodeke zverhu Nedely od Perve Adventa,
do Perve po Duhovom : z- prilosenemi
nekojemi zofzebnemi za ofzebuineh
vremen potreboche ;

Kakti

Vu vremenu Jubileumzkoga Proschenia, Po-
szvetil Czirkvneh , nad Novomesniki, y vu
koiehgod obchinzkeh potrebochah ofze-
buinum marlivoztium ukup szlosene,
y na szvetlo dane.

Po

P. STEFANU od ZAGREBA
Concionatoru Capucinu

ZTRAN CHETERTA.
Z- DOPUSCHENIEM GORNIEH.

PREDGOVOR K-POBOSNOMU STAVCZU.

O Vozem y pak o moy pobošni Stavacz- pomochium Bosium ná-
pervo doffel, nošzechiti vu pušlyu ove Knificze Hranu Duhov-
nu, zkoium szam szebe naipervo, potlam y Ovchicze Kerschanzke,
hraniti, y krepiti budes mogel, ako liztor budes znal, y hotel ; velim
znal, y hotel, ali nevelim prez zroka, arszem moral razumeti od ne-
koiega Duhovnoga Paztira prigovoriati k- Tretie Knige moie koiu-
szem naimre pred ovum na szvetlo dal, govorechega dasze z- onum
Duhovnum Hranum koiaie uszake Bosie Ovchicze k- sitku vekovech-
nomu naipotrebnessa, nezna kak pomoci : Nekoij pako znaiu, ali
nemariau, nego pušchaiu dasze po kuteh Missi snyum hrane. Nai-
chini, y govori gdo kai hoche, y komu kai drago, ia snyum nikogar
nigdar szilil niti ieszem, niti budem, da pacse valuiem daszem zeu-
szema nakanil bil preztati od pizania, ali od unogeh dobreh y verneh
Duhovneh Paztirov buduchi prossen za Zofzebne vu ofzebuineh vre-
men Potrebochah Ražgovore Duhovne : Iz druge pako ztrani chuii-
chizze karanoga od Sz. Bernarda ovakovemi rechmi. *Rem proximi
detines tibi, qui metu forte aut segnitie, vel minus discreta humilitate
verbum bonum quod posset prodesse multis, inutili, imò damnabili ligas
silentio.* Ovo adda premislyavaiuch poszegelšzem znovich po ono
kaiszem pripravnoga imel od Hrane Duhovne, toieto k- Nedelynem
Prodekam, koieh za vezda szamo poloviczu tebe podaiem o Stavec
pobošni, poloviczu pako za drugi put chuvam ; ar kakti k- ovem
szadasniem Nedelynem, Zofzebne, vu ofzebuineh vremen potrebo-
chah, Prodeke pridaiem ; Tak k- onem oztalem Nedelynem Prode-
kam, koieti kanim z- vremenom podati, budemsze teršzil kai novoga
y za uszagdnasniu Duhovnu Hranu potrebnoga pridati, akomi G. Bog
sitka y zdravia nezkrati ; arme nato giblyu one mudroga Procluffa
recfi.

rechi. *A scribendi munere nos scriptorum copia non avocet; Urgeat pa-
tius ac provocet, & in exemplum aliorum scriptiones eant: Bonos libros
qui scribit, retia salutis pandit.* Niti ò moy Staveczech verui dabi ia z-
ovem moiem piszanicm dobichek kakov chalarne tasche dike, ali
hvale izkal, niti sefel od tebe imeti, nego uszigdaraczilyam na diku,
y hvalu Bosiu, hafzen pako y pomocs Ovchicz Kerschanzkeh, koiem
terzilszemsze uszigdar podavati takovu Hranu Duhovnu, koiu znam
Tebe y nym k- fitku vekovechnomu naipotrebnessu. Ako pak pisza-
nie moie ni uszem po volye, to nikakvoga chuda ni vredno, ar ako
Mudrozti vekovechne Bosanzki Navuki nifzu uszem po volye bili,
kuliko menie piszanie moie, kod naipriroztessega zmezy uszeh
koifzu pred menum piszali, bi moglo uszem po volye bitti? Jaznam
da hotechi negda Spintarus vucheni, mudromu Epaminonde malemi
rechmi veliku hvalu dati, rekeli ovak. Nifzem nigdar poznal Chlo-
veka koibi vecs znal, y menie govoril od Epaminonde: Od mene pa-
ko, naideszeijh vecs neg ieden, koj na opak govorili budu: Nifzem
nigdar poznal iednoga Prodekatora, naimre Horvatzkoga jezika,
koibi menie znal, a vecs govoril od Patra Stefana Zagrebca Capu-
czina, y nebudu krivo govorili, arze ia szam za naipriroztessega
od uszeh zpoznavam, ako pak unogo govorim vu Knigah moieh, to
nai uszaki zna da kruto malo, ali nikai iz glave moie i nego usze iz
Sz. Piszma, y drugeh uszakoiachkeh szvete, y mudteh Navuchitelov
Knig, na koje poszel nigdarze nebi bil pouffal z- priroztem razu-
mom moiem poztaviti dabi nebil od vissefeh Paztirov Duhovneh
primarian, a od pomenseh tak zasgano proffen, koieh obodvoieh
nestimam dabikai drugo na primaranie y na prosniu gibalo bilo, nego
one Sz. Thomassa rechi. *Quamvis proles generetur infirma, melius ta-
men est sic esse, quam penitus non esse.* Toieto miszilifzem da akoprem
Prodeke moie ieszu prirozte, bolyeje vendar nekai, neg nikai ime-
ti: Akoti adda ò pobosni Staveczech y ova Knificza moia nebude po
volye, ischifzi drugde bolye, y prirozte razuma moiega izprichanu
imai, sivi zdrav, y zame G. Boga moli.

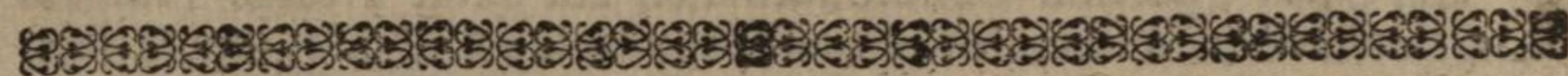
APRO-

APROBATIONES.

Quia Ego infrascriptus, ab A. R. P. Aurelio Gradiscano Almæ
Provinciae nostræ Styriæ Ministro Provinciali, facta eidem
desuper à Reverendissimo P. Bernardino à S. Angelo in Vado Sera-
phici Ordinis nostri Capucinorum Vicario Generali Commissione,
deputatus fui ut Quartam Partem *Pabuli Spiritualis*, seu Conciones à
Dominica Prima Adventus, usque ad Dominicam Primam post Pen-
tecosten, & nonnullas alias pro diversis temporum oportunitatibus
aptas, & Verbi DEI Preconibus utiles atque necessarias: videlicet
tempore Indulgentiarum, Dedicationum, Primitiarum, atque pub-
licarum necessitatum per R. P. Stephanum Zagrabensem suprafatæ
nostræ Provinciae Concionatorem, Idiome Croatico, magnâque
sedulitate compositas reviderem, & relegerem, quas quoque attentâ
lectione revidi, nihilque in illis, quod aut fidei Catholicæ, aut sanæ
doctrinæ repugnaret, quin imò Sacræ Scripturæ textibus, & SS. Pa-
trum Authoritatibus uberrime refertas, & Oribus Christianis ad nu-
trimentum Spirituale saluberrimas reperi: meritò igitur dignas æsti-
mo ut Typo honorari valeant.

Datum Zagrabia die 10. Decemb. Anno 1725.

Fr. Lucas Zagrabien. Concionat.
Definitor & Guardianus.

Cum de mandato Reverendissimi P. Bernardini à S. Angelo in Va-
do Vicarij Generalis ab A. R. P. Aurelio Gradiscano hujus Pro-
vinciae nostræ Styriæ Ministro Provinciali ordinatus, & deputatus
fuerim, ad perlustrandam, & examinandam Quartam Partem *Pabuli
Spiritualis*, seu Conciones Dominicales à Dominica Prima Adventus,
usque ad Dominicam S.S. Trinitatis; cum adjunctis quibusdam Ser-
monibus pro specialibus temporum occurrentiis, veluti Jubilæi, &
40. Horarum Precum, Dedicationum Ecclesiarum, Primitiarum, ac
publicarum quarumcumque necessitatum à R. P. Stephano Zagrabensi
Concionatore Provinciae nostræ, in Idiome Croatico peculiari stu-
dio & labore compilatas. Eâ proindè, quâ par est sedulitate perlu-
stravi, ac examinavi, cumque nihil prorsus Orthodoxæ fidiæ, ac
probis

probis moribus dissonum repererim, verum fructuosissimum Pabulum Spirituale pro Ovibus Christianis Pastoribusque earumdem ad consequendam vitam æternam, perquam necessarium repererim, dignissimum proinde censeo ut per Typum publico exponatur usui.

Dabam Zagrabie 20. Septembris 1724.

Fr. Michaël Sellinensis,
Concion. Capuc.

FACULTAS

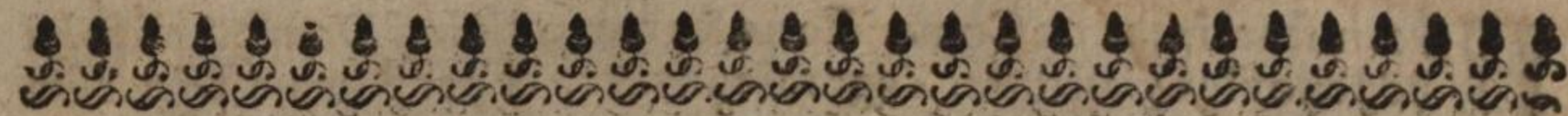
Reverendissimi P. Vicarij Generalis.

Nos Fr. Bernardinus à S. Angelo in Vado F.F. Minor.
S. Francisci Capucinorum Vic. Generalis L. I.

Cum Opus Quartum Concionatorium cui extat Titulus *Pabulum Spirituale*, seu Conciones tum secundo Dominicales tum Miscelaneas per R. P. Stephanum Zagrabensem Ordinis nostri Concionatorem Idiomaticè Croatico compositum, duo ex Ordine Theologi ad id specialiter deputati mature discussissent; acuratè perpenderit; publicæque luce dignum judicaverint; facultatem nostram (quantum ad nos spectat) ut Typis detur; libenter concedimus.

Datum Parma 19. Februarij Anno 1725.

Fr. Bernardinus.
qui supra.

CENSURA.

Hoc Quartum Opus, & Congeriem Concionum per A. R. P. Stephanum Zagrabensem P.P. Capucinorum Concionatorem, Emeritum concinnandum: Ex Commissione Reverendissimi D. Nicolai Bedekovich, Canonici Zagrabensis Senioris &c. & per Almam Diæcesim Zagrabensem in Spiritualibus Vicarij Generalis &c. attentè volvi, seduloque revolvi: Et quâ *Pabulum Spirituale Ovium Christianarum*. Animo & Corde masticando prægustavi; *Et factum est in ore meo sicut mel dulce*. Ezech: c. 3. Vel ideo: Quia in hac pingui, gustuosa, suavi, & pretiosa Animarum Esca, nihil amarum, nihil prorsus insulsum, quod Orthodoxam Fidem, aut bonos mores amaricare quiret, reperi, quin imò Refectionem Animarum Uberrimam, ac saluberimam adverti, quâ quævis Ovicula Christi reffocillata Beatorum Agmini associari commodè, & oportune potest: Proindeque ad emendandos pravos mores, ad cibandas famelicæ Animas, DEique ter Optimi Maximi augendam Gloriam per Typum Publico eam esui, & usui exponi debere censeo, ac per omnia approbo, & existimo.

Dabam Zagrabia 25. Aprilis,
1725.

Thomas Plessich,
Can. Zagrab. & Archi-
Diaconus Chasmensis.

Ego infrascriptus ex Commissione Reverendissimi Domini Nicolai Bedekovich Canonici Zagrabienſis &c. & per Almam Diaceſim Zagrabienſem in Spiritualibus Vicarij Geueralis &c. Conciones Quartæ Partis *Pabuli Spiritualis*, A. R. P. Stephani Zagrabienſis Concionatoris Capucini, acuratè perlegi, & quia in iis nil quod Orthodoxæ Fidei, aut bonis moribus repugnaret, reperi, iudico ut pro utilitate Spirituali animarum Typis mandentur, ſi aliis ita videbitur.

Dabam Zagrabia 30. Maij, 1725.

Gabriel Patatich, Abbas Inful: S. Spiritus de Hrapko, Cathed: Eccleſiæ Zagrabienſis Canonicus.

LICENTIA ORDINARIJ.

Viſâ approbatione Dominorum Reviſorum ex Commissione mea approbo ut Typo mandetur laudabile Opus R. P. Stephani Zagrabienſis Concionatoris Capucini.

Dabam Zagrabia 15. Junij, 1725.

Nicolaus Bedekovich, Præpoſitus Chalmenſis & Vicarius Illuſtriſſ. Dñi. Episcopi Zagrabienſis.

PERVA NEDELYA ADVENTA.

Kak potreben, y haſznovit, k-duſſnomu zvelicheniu, ie ſzpomenek, oſtroche y ztrahote ſzuda Boſiega.

Tunc videbunt Filium Hominis, venientem in nube. Luc. c. 21.

Onda videli budu Szina Chlovecſega iduchega vu oblaku.

OD ſaloſzti, ali radozti; od placsa, ali ſzmeha; od ſzrecse, ali neſzrecse; od boija, ali pokoia; od derhtania, ali popevania bi moralia vezdasnie moie pocheti govorienie? zkoro da neznam cheſzaſze prieti: pokedob daſze denefz od oveh obodvoieh Sz. Matti Czirkva ſzpomina. Kaije adda denefz? Denefz ie Perva Nedelya Adventa: Kai pako hoche recsi Nedelya Adventa? hoche recsi Nedelya prihoda Goſzponovoga. Ali kaiti danafz ſzpominaſze Sz. Matti Czirkva ne ſzamo od iednoga, nego od dveh prihodov Szina Chlovecſega: od pervoga naimre intröſz vu zöriu, od drugoga pako ſzada, koi ztoprav ima doyti. *Tunc videbunt Filium Hominis venientem.* Onda budu videli Szina Chlovecſega idu.

iduchegá. Pervi prihod ie pun radozti, vefzelya, szmecha, szrečs, y mira. Drugi pako ie pun falozti, placsa, ztraha, y trepetania. Oh! kak razluchni budu ovi tvoij prehodi Szin sivoga Boga Christus moi predragi.

Vu pervom prihodu doffelfzi vefz szlab, tih, krotek, y ponizen.

Vu drugom pak prihodu doides vefz ztraffen, ofter, y zmosen.

Vu pervom, doffelfzi vu vremenu mira, y pokoia vefz lyublyč.

Vu drugom, doides vu vremenu fantchenia iak, y oborusen.

Vu pervom, pokazal szifze vu pleniczah na szenczu lefechi.

Vu drugom pokazal szifze hoches vu oblaku szedechi.

Vu pervom doffelfzi gresnike na pokoru zvat.

Vu drugom doides nyh vu pekel ofzguivat.

Vu pervom doffelfzi szromah terpet pregone, y nevolyc.

Vu drugom doides preganiat y kastigat nepriatele tvoie.

Vu pervom doffelfzi vefz miloztiven szveta odkuplyavat.

Vu drugom pako doides prez ufzake milosche nyega zkonchavat, zatirat, y na nistar zpravlyat.

Vu vremenu prihoda pervoga tvoiega popevalifzu Angeli vu zraku vefz elu popevku. *Gloria in Excelsis DEO.* Dika na vifzine G. Bogu. Vu vremenu pako drugoga prihoda tvoga puhalu budu Angeli vu trumbete, y faloztni glasz na ufze 4. ztrani szveta van davale. *Surgite mortui, venite ad iudicium.*

Ztante gore mertvi, hodete na szud Bofi. Vu vremenu pervoga prihoda tvoiega na szvet ov, ufzafzu bila mirovna, y tiha na zemlye. *Dum medium silentium tenerent omnia.* Kada bila ufza na tihom. Vu vremenu drugoga prihoda budu znameniana na szunczu, mefzeczu, y zvezdah, y ufze iakozti nebezke budufze gibale, *Arescentibus hominibus pra timore & expectatione qua supervenient universo orbi, nam virtutes colorum movebuntur,* y lyudi na zemlye budu fzehnuli od velikoga ztraha, y chakania oneh koia hote doyti ufzemu szvetu. Vu pervo prihodu doffelfzi za krivo szugič bitti, y na krisnu szmert ofzugič.

Vu drugom pako doides szudit Angele, y Blasene: Gresne pako ofzugiavat na vekovečne muke. Oh kulika razlika ie

megy

megy ovemi dvemi prihodniami tvoiemu Christus moy razzpeti! Budues adda dasze Sz. Matti Czirkva szpomina vu ove Sz. Masse od drugoga prihoda, govorecsi. *Tunc videbunt Filium Hominis venientem in nube.* Onda budu videli Szina Chlovecsega iduchega vu oblaku: Moie takai govorenie vefz dasnie bude, ne iur od ztrahote ovoga prihoda, y oftroche szuda, nego liztor od velike potreboche, y hafzne szamoga szpominka na on preztraffeni szud Bofi, od koiega oftroche, y ztrahote gdogoderfze szpomina, ni moguče, dabi tak lahko mogel gressiti, y zato ufzaki rakov ufzafifze mora da na szud Bofi mifzlech, y grehafze chuvaiuch, vu milosche Bofie iz ovoga szveta hoche preminuti, kodfzem rauno to uaknil pokazati.

Zmegy unogeh zrokov, zbok koieh narod Chlovechanzki naibolyefze szmert bdi, polek onch mudroga Aristotelessa rechih. *Omnium terribilium terribilissimum est mors.* Od ufzeh ztrahot, naiztraffenia ie szmert. Menefze tako vidi da ov zrok tomu bitti mora, kaiti duffa taki po razlucheniu szvoiem od tela, mora pred Szudcza nebezkoğa poiti, za datimu tenek rachun od ufzeh szvoieh grehov, koie ie z-miflyeniem, y govoreniem vuchinil, odkud Sz. Kraly David veli *Mors peccatorum pessima.* Szmert gresnikov naigorsa, ali zakai? zato kaiti na szudu Bofiem kak Szudecz nebezki koga naide, takoga y szudi, y polek zafzluseniana niega ofzugiuc na vekovečnozt ali Blasenu kod pravichne prez greha; ali peklenzku, kod gresnike vu szmertnek grech preminuche. Adda buduch tomu tak, menefze vidi daie Aristoteles iako falil vu szvoiem govoreniu, imenuiuch szmert od ufzeh ztrahot naiztraffeniu, ar nestimam, niti veruiem dabi fze lyudi tuliko szmert boiali, dabi neznali daijmie po szmertu na ofter szud Bofi doiti, onde Szudczu nebezkomu od ufzega fitka szvoga tenek rachun dati, y polek zafzluseniana Sentencziu ali blasenztva, ali proklecztva vekovečnoga prieti, od koiega szuda Aristoteles nikai ni znal, kodga nam Sz. Matti Czirkva vu denesniem Sz. Evangeliumu obznanuie,

kai dabi Aristoteles bil znal, y veruval, kod mi znamo y veruemo, drugachbi bil miszlil, y govoril one rechi, ne iur od szmertu, nego od ztrahote szuda Bosiega, naimre *Omnium terribilium terribilissimum est Judicium.* Od uszeh ztrahot naj-

Joel c. 2. ztrasnessi ie szud. Kodga Sz. Joel prorok imenuie. *Magnus dies Domini & terribilis valde.* Veliki dan Gozponov, y ztraffen iako. Sz. pako Isaias od ztrahote szudniega dneva go-

Isaias c. 13. vori ovak. *Dies Domini veniet crudelis, & indignationis plenus.* Dan Gozponov doiti hoche ztraffen, y szerditozti pun. Sz. Jeremias takai szpominaiuchisze od dneva onoga

Jerim. c. 46. govori. *Dies ille Domini DEI exercituum, dies ultionis.* Dan on Gozpona Boga seregov, dan fantchenia; y k. zadnicmu, da unoge druge na ztran oztavim, Sz. Sofonias prorok

Sophon. c. 1. govori. *Dies ira, dies illa, dies tribulationis, & angustiae.* Dan szerditozti, dan on, dan traplyenia, y ztizkih: Koi szud morasze adda z-pravum iztinum za ztrasnoga dersati, y imenuvati.

Iztinaie dasze Sz. Matti Czirkva danasz szpomina od onoga obchinzkoga szuda Bosiega, ali mora uszaki Bosi kerschenik to znati, y veruvati, da on szud, na koiega uszaka duffa taki po razlucheniu od tela szvoiega mora doiti, ie tak ztraffen, kod bude on obchinzki na zkonchaniu szveta, po-

S. Hieron. lek szvedochantzva Sz. Hieronyma *Quod in die judicij futurum est omnibus, hoc insingulis die mortis impletur.* Kai na obchinzkom szudu bude uszem, (ztraha toieto y trepetania) tofze vu uszakom zofzeb na szmertne niegove vure izpuniu-

3. August. ie. Sz. pako Augustin pridaie ove rechi. *Qualis in die isto quisque moritur, talis in die illo judicabitur.* Kak vu dnevu ovom gdo nmira, tako vu dnevu onom bude szugien: Kakova szmert, takov szud, szud pako rauno tak ztraffen, y oster bude nam uszakomu zofzeb po szmertu nasse, kakov bude uszega naroda chlovechankoga na zkonchaniu szveta. Na koiu ostrochu, y ztrahotu szuda Bosiega dabi chlovek marlivo miszlil, doklam na ovom szvetu five, oh kakbi ta-takov szrechen bil! ar miszlechi na ztrahotu szuda onoga, bi takai

takai bolye miszlil na uszaszvoia mislyenia, chinenia, y govorenia, od koieh bude moral tenek rachum Szudczu nebezkomu dati, y polek zaszlusenia plachu prieti. Oh! kakbisze zverffenie zapovedi Bosie obdersavale, y kakbisze pobosneie G. Bogu szlufilo?

Kodszeie negda od onch perveh szvete, y Bogaboicheh lyudi szlufilo, koiem nigdar po dnevu niti po nochi ni mogla iz glave izpazti ztrahota, y ostrocha szuda Bosiega. Ar kaije iednoga Arseniussa iz kralyeuzkoga dvora iztiralo, y vu puschinu zatiralo? kai bogacztva, chazti, veszelya, y naszladnozti, na pozte, y traplyenie tela premenilo, y vu nyh do szmertu tak ostro sivetu vuchinilo? ako ne uszekuntinzko premislyavanie ostroche szuda Bosiega, y ztrahote Szudcza nebezkomu? za pripravitisze naimre leglye odgovoritimu, y rachun sitka szvoiega dati; znaiuchi dobro on, ono kai Sz. Gregur Papa ie govoril. *Sapè opus nostrum causa damnationis est, & profectus putatur virtutis: Sapè unde Judex placari creditur, inde ad irascendum placidus instigatur.* Vechkrat dello nasse ie zrok proklecztva, y stimasze od nasz za dobrotu: Vechkratsze pripècha da chim mi Szudcza stimo, utasiti, y nam miloztiunoga vuchiniti, z-onem mi niega miloztiunoga na szerditozt giblyemo, y premeniamo.

Kaije chinilo iednoga Sz. Augustina vu tulikom ztrahu sivetu, sühko plakati, y milo zdihavaiuch krichati. *Va mihi misero! quid faciam tunc Domine DEUS, cum Cali revelabunt iniquitatem meam? Ecce nihil respondere potero, sed demisso capite, pra confusionem coram te stabo trepidus, & confusus.* Jay mencusnomu! kai pochnem onda G. Bose, kada nebesza ochituvava budu grehe moie? Nut nikai nebudem mogel odgovoriti, nego z-prignienum glavum od velikoga szrama budem ztal pred tobum derschuch y trepechuch. Adda y ti omoy Sz. Augustin tak iakofze bõis ostroche y ztrahote szuda Bosiega? ochituvania grehov tvoieh, y davania od nyh rachunov Szudczu nebezkomu? akai bude iz nasz nevolynch gresnikov,

S. Gregor. lib. 5. moralic. 6.

S. August. lib. medi c. 19.

kov, koi malo na pokoru, ios manic na pobolsanie sitká nassęga miszlimo.

P. Bernar.
Lib. medit.
c. 2.

Niti vu mensem ztrahu ie sivel Sz. Bernard, koi unogokrat bilie chuien od Bratie szvoie, iz glubine szercza szvoga zdihavati, y krichati govorecsi. *Va mihi misero! cum venerit dies illa, & aperti fuerint libri, ex quibus omnes mei actus, & cogitationes Domino presente recitabuntur.* Jay mene tusnomu! kada doide dan on, y odperte buduknige, iz koieh usza moia chinecia, mislyenia, y govorienia pred Szudczem nebezkiem budu napervo donassana, y ochituvana, oh ter kai pochnem ia tusni onda? *Ab! tunc demisso capite, pra confusione mala conscientia in iudicio coram DEO stabo trepidus, cum dicetur de me, ecce homo & opera eius.* Ah! onda, onda, z-pri-gnienum glavum od velikoga szrama zbok gresne conscienczie na szudu pred G. Bogom budem ztal derschuch, kadsze bude govoro od mene, nut chlovek, y chini negovi. Ali kak y kai to govoris o moy Sz. Chlovek Bernarde? Niszili ti on izti Bernard, koifzi vu mladozti tvoie szvet zeuszemi negovemi chalarnoztmi zapuztil, y oduril? Niszili ti on Bernard, koifzi od detinztva tvoiega szercze G. Bogu daruval, koicie uszigdar vu lyubavi negove gorelo, z-koiemfzi ti niega po dnevu, y po nochi tak pobosno molil y chaztil? negove zapovedi obdersaval? Ztanovito ieszi: Kakie adda moguche dasze vendar ti pred onoga iztoga Boga, tak iako yztrafno bõis doyti? takoie NN. y ni drugacs.

S. Hierony.
Epist. 5. ad
Floren.

A gdeszem oztavil ono zerczalo pokore, y zavietek uszeh dobroth Sz. Hieronymussa? koi takai zmislyavaiuchifze, pacse nepreztancze miszlechi na ztrahotu szuda Bosiega, y ostrochu Szudcza nebezkgoga, vez od ztraha iesze treszel, y siuczem kamenom perszi szvoie tukel, za grehov opro-schenie, krichesj. *Ego cunctis peccatorum sordibus inquinatus, diebus atq; noctibus operior tremore, reddere novissimum quadrantem, cum dicetur mihi, Hieronyme veni foras.* Oh tusni ia y neszrechni! uszakoiachkemi grehi utepen y zakalyan, po dnevu, y po nochi od ztraha vez derschem miszlech kak budem

budem rachune od grehov moieh Bogu moiemu davai, y duge plachal, oh kai pochnem, kai pochnem ia onda, kadami bude recseno Hieronymushodi van iz te pechine na oster szud Bosi. Adda y ti o Sz. Hieronym! koi akoprem sivel szj kod ieden telouni Angel, sivuchi vu puschine vech Angelzkem, neg chlovechankem nachinom, vendarfze bois y ztrafiss ostroche szuda Bosiega, da liztor od niega miszlech vez od ztraha trepeches? Niszili ti on Hieronymus, koifzi tvoie telo z-poztmi, y disciplinami tepuch, siuczem kamenom tukuch, nato szpravil daie vech mertvom, neg sivomu chloveku bilo szpodobno? Niszili ti uszako iutro mlake od szuz okolu tebe nahagial, koieszi ti chez noch iz tvoieh ochyh iztochil; tersze iosche bõis na szud Bosi doyti? a kai bude iz nash nevolynch gresnikov?

Szadafze adda ia k-vam obracham o N. N. y velim ovak, da ako ovi, y neizbroieni drugi Szvetzi Bosi, koifszu vu tulike ostroche sitka, z-tulikum pobosnoztium, lyubavium, y chiztochum conscienczie usze szvoie sive dni G. Bogu szlufili, y vendarfzufze boiali tak ztrafno na szud Bosi doiti, odkud to? od nikud ztanovito drugud, nego kaitifzu znali, da on szud tak ztraffen bude, na koiem uszaka duffa bude primorana neszamo od grehov szvoieh, nego y od uszeh dobreh del tulikai tenek rachun davati, kem naimre nachinom, y kakovem nakaneniem ona ieszu vuchiniena, kodsze szam Szudecz nebezki po Sz. Kralyu Davidu grõzi. *Cum accepero tempus, ego justitias iudicabo.* Kadafzi vreme uzemem, ia pravichnozti szudil budem, koie rechi Sz. Bernard ovak razlasc. *Justitias iudicabit, id est qua perfectissima nobis in terra videntur.* Pravichnozti szudil bude, toieto ona dobra dela, koiasze nam nazemlye naiszvetessa, naipravichnessa, y naizverfnessa vide. *O quid facient ergo quid facient Tabulae, si columna Cali contremiscunt?* Oh! kai pochnu adda kai pochnu Dezke, akosze sztupi nebezki od ztraha treszu? pita Sz. Gregur Papa toieto hoche recsi ov Sz. Navuchitel, kai pochnu gresniki, akosze tuliki y takovi Szvetzi Bosi tak ztrafno ostro-

ostroke szuda Bosiega boiè? da izamo miszlech od niegá, uszifze od ztraha treszù. Ali zakai tulik ztrah, tak velike szluge, y priatele Bosie preuzimlye? zato, kaiti oni dobro znaïu, da kada doydu na preztrasni szud Bosi, onda morebiti budu morali vexu neszamo obsanozt, nego y kaitigu od Szudecza nebezkgoga pred uszem szvetom, nebom, y peklom po dieti, negoiu na pervom szudu po szmertí szvoie primu, ar veli Sz. Thomas od Aquine. *Et pena qua ante iudicium universale inflicta non fuerat, in ultimo iudicio complebitur, postquam impij cruciabuntur quoad corpus, & animam.* Ona kaitiga y muka koia pred obchinzkom szudom Bosiem ni bila dana gresnikom, vu zadniem obchinzkom szudu izpunitifze hoche, potlakam gresniki budu mucheni na telu, y na duffe.

Cstem od onoga preiakoga y szerchenoga Junaka Temistoclessa imenuvanoga, koi ne ienkrat, nego vechkrat szvoiu domovinu Athenu od nepriatelzke szille ie ofzlobodil, zaiduchi vendar ienkrat vu iednu kralyeuzku palachu, vu koie zagledalie Kralya vu tronustu szedecheha, z-ostrem obrazom, y biztremi ochima zbrivaiuchega po palache, okolu koieha ztalalie unosina Tolnachnikov y Gozpode za szudit praude, y polek praviche deliti sentenczie: Vu koi van razvita cherlena zastava bilaie vun poztavlyena, velike knige napervo doneffene, vu koieh knigah bile szu zapifzane usze pgregeske, y querele chesz krivcze; y na glasz iedne trumbete, uszi krivczy od grabantov bilifzu iz temnicz van izpe lyani, y na szud pred kralya dopelyani, koieh kraly szerditem obrazom gledachi, ne szamo usze nyhove pgregeske od naivexeh do naimenseh, nego pacse y usza dobra dela z-ostrochum nezgovornum tenko ie szudil, y polek zaszluse nia uszakoga, prez uszake milosche, y pomiluvania ofzugiaval, davaiuch chesz uszakoga zaszlusenu sentencziu, koiu za izpuniti chakalifzu gotovi, y pripravni hahari, y henkari: Zverhu koieha vigienia tak ztrafnoszeie Temistocles pre ztrafil, daie rekeli ove rechi. *Si mihi duas monstraret vias,*

utranz

S. Thomas
Aqu. p. 1. q.
35. a. 1.

unam ad infernum, alteram ad Tribunal ducentem, multo libentius ariperem illam qua recte ad infernum tenderes, quam illam ad tribunal tendentem. Dabimi gdo pokazal dva puta, iednoga vu pekel, drugoga na szud pelyaiuchega, rassibifzi zebrai onoga koi izraven vu pekel pelya, neg onoga na szud czilyaiuchega. Oh Bose! ako adda ieden tak szerchen junak Temistocles tak iakoszeie preztrafil na szamom vigieniu iednoga chlovechanskoga szuda na koiem nisze boial szugiien biti, a ios menie na kakove muke ofzugiien, nebuduch obtusen, y vendar tulik ztrah ie niega preuzel, a kaibi pochel bil, dabi on ieden zmegy oneh krivczev bil? kamsze on nebi selet bil zkriti? toufzaki more lahko szuditi.

Ovde pako ia pitam vasz N. N. koi nigdar zmegy uszega szveta lyudi bi znal, y mogel izrecsi, ali izpifzati ztrah y trepetanie vu koiemfze nahagiale budu ne szamo gresne, nego y pravichne duffe, na onom obchinzkom preztrafnom szudu Bosiem? koi ztrah uszi Sz. Czirkveni Navuchiteli niszu znali kak izpifzati, nego liztor izpitavaiuch. *Quantus tremor est futurus, quando Iudex est venturus, cuncta stricte discussurus.* Kuliko derhtanie bude, kada Szudecz doide, usza gresna y dobra dela izpitavaiuch, y ofzugiuiuch. Takov ztrah onda bude da Sz. Job ie selet, y profzil dabifze mogel vu pekel zkriti, doklambi on ztrasni szud minul, y dokonchalifze. *Quis mihi tribuat ut in inferno protegas me & abscondas, donec pertransseat furor tuus.* Oh! gdomi da, dasze vu pekel zkriem, doklambi minula szerditozt tvoia, o pravichni Szudecz nebezki! Pravoie adda opominal negda Sz. Ambros na szvetu sivuche usze gresne lyudi. *Ob si mente cernerent homines peccatores! quale iudicium imminet mundo, sensus humanus non dispergeretur vanitati seculari.* Oh! dabi gresni lyudi premifzlili dobro kakousze szud priblisava szvetu, eh! nebi ztanovito ne onj chuteny szvoieh telouneh raztreszali po chalarnoztiah nichemurneh, y odurneh szveta ovoga, z-koie mi szada hlepè za nymi, toieto, zachaztmi, bogacztvi, telovnimi nashadnoztmi, vu koiehsze

Job c. 14.
v. 13.

B

unogi

unogi gorie od neme sivine kalyaiu, oh! kakbifze drugaes
mifzlilo, pobosneie, ponizneie, y chizteie Boga izlusech
fivelo?

Nai bude na peldu, y zerczallo ufzem gresnikom, y
gresniczam ona glaszovitagresnicza imenom Eudocia, koia
fivuchi vu Orszagu Feniczie, vu Varassu Eliopoli, poganiu-
ka rogiena, koia z bok nezgovorne fzvoie lepote po ufzem
orzagu razglaszenaie bila, ne szamo domachem mladenczem
mresa, nego vu dalkeh kraich fzveta unogem mladem hercze-
gom vudicza ie bila, koieie k-szebe ulekla, snymi nazkladno-
ztih telouneh vufivala, y unoge kincse od nyh dobivala, vu
koieih nechiztochah potlambi dugo vremena fivela, mladozt,
y lepote fzvoiu prodavala, pripetilofzeie da ieden pobosni
puschenik imenom Germanus putuiuchi iz Palestine doffelie
bil vu Varas Eliopoli, y na ztan k-iednomu Purgaru imaiu-
chemu hisu tik palache vu koieie Gresnicza Eudocia prebi-
vala, koj puschenik pochinuchifze nekuliko vremena po no-
chj ztalfzeie potlam na molitvu, y pocheufi fzvoy Breviar.
glaszno moliti, potlam pak y on Hymnus, Den fzerditi ho-
che pritj, vesz fzvet z-ogniem popaliti, y oztale verffuse od
ztrahote szuda Bosiega faloztnem, y derschuchem glaszom
popevati, Eudocia pako zapalyena vu nechiztochah, razga-
lyena na obluku palache fzvoie hladechifze, marlivoie po-
szluffala onu ztrasnu popevku tia do koncza, kada on izti
dobri, y miloztiuni G. Bog koi felì, y hoche ufze lyudi zve-
lichene imetj, milosche fzvoie ove takai akoprem poganke,
y gresnicze velike ni zkratil, genuchi szercze nye z-iednem
velikem ztrahom zkvarienua vekovechnoga; zato komaije
dochakala dneva, daie takj Inassa fzvoga polzlala po onoga
puschenika Germana, koi doiduchi k-nye, pochelagaie izpi-
tavati kai za iednu popevku ie popeval onu nos, koieie on
odgovoril, daie popeval od szudniega dneva, na koi dan me-
ne, y tebe y ufzemu fzvetu bude doytj za dati oster rachun
od fitka nassaga, y polek zaszlusenia od Szudcza nebezkgoga
pravichnu sentencziu prieti ali blassenztva, ali proklecztva
veko-

vekovechnoga: Onda recse Eudoczia, kai stimas odmene, ka-
kovefze sentenczie ia moram nadeiati? odgovori Germanus,
kakove fzama hoches, ar ako ti vu te tvoie krive vere-
obztois do fzmerti, y umres, na veke zkvarienua budes; ako
pak pravu Christussevu veru zpoznas, okerztitifze vuchinis, fi-
tek tvoy gresni premenis, y blago koieszi zgresnem fitkom
tvoiem zadobila, vu ime Bosie razdelis? uffanie dobro imeti
mores na szudu Bosiem szrečno obztati, y vu nebo doyti,
k-ufzemu tomu rada ie privolila Eudocia, Puschenika odpra-
viufi od szebe islaie fzama k-Biskupu onoga varassa Teodoruf-
fu imenõ, povedaufimu pripetchenie one nochj, zato poche-
laie Biskupa profziti za Sz. Kerzt, potlam pako ufze fzvoie
blago pochelamuie izruchati, profzechiga daie on po Klo-
streh, y spitaleh razdeli kak szam zna, nye pako da dopuzti
vu ieden Kloster Opatiecki pokore dellat za grehe fzvoie:
k-chemu ufzemu dobrovolyno privolilie Biskup, nyu taki
okerztil, od blaga klyuche uzal, y nyu vu ieden Kloster zape-
lial, kade ona premeniufti szveczku opravu na redovnichku,
fitek takaj fzvoy gresni, y chalarni premenilaie na pokoru:
Za koie gresne Eudoczie premenienie naglo, doznaufi ieden
nye pervo toga naidragfi priatel, izkalic priliku snyum na
szamom govoriti, ali nigdarie ni mogel dobiti, dokoniaufti
ona szobum, y zaobechaufifze G. Bogu da nigdar vecs z-nied-
num szvetczkum personum naimre muskum govoriti nesche,
zakai on nye priatel doznaufi, oblekelszeie vu ieden Fraterzki
Habitus, neznam od koieih Redovnikov poszugien, vu koieim
Habituftu doffelie k-onomu Klosteru, kadeie Eudoczia bila,
koinie potrebuval za govoriti snyum, koia stimaiuchi daie
zvana od koiega Redovnika, doslaie: ali vu oftrom Habituftu
oblechena, z-debelem vusem prepaszana, z-konoplyenem
platnom pokrivena, usza bleada, usza zaplakana, usza preme-
niena, koie on priatel pochehie govoriti, Eudoczia draga
priatelicza moia kaije to za iedno tak naglo premenenie? ni-
liti milo mladozti, y lepote tvoie vu tak oftrom fivlyeniu po-
gubiti? y nazz drageh priatelov tvoiech oduriti. Eh pover-
nifze

nifze nazad, ako budes hotela pokoru delati, pod ztarost tvoiu budesiu mogla vuchiniti, szada iosche mores znami perveh nazladnoztih vufivati; Ova chuiuch Eudoczia zavalae G. Boga napomocs, daiu od onoga tentara szina, urafiega ofzlobodi, y G. Bog poszluhnulie prosniu nove szlusbenicze szvoie, arie onde na onom meztu onoga gresnoga mladencza naglum szmertium kastigal, nad koiega szmertiu m naglum preztraffilafzeie, y G. Boga profziti ie pochela dabisze duffe niegove szmiluval dabi naveke nepoginula; koie prosniu, y molitvu poszluhnulie G. Bog, y szmiluvalfzeie nad nyum, poszlauffiu nazad vu telo; Ofivuchj Mladencz, vez od ztraha derschuchj pochelie povedatj Eudoczie vu kakove ochivezte pogibeli vekovechnoga zkvarienia ie bil, y tako Eudocziu tem bolyeie uzstanovil vu pokore, koiu pokoru y on z onem Redovnichkem Habituffem odiffelie do szmer tj delat vu puschinu.

Nut N. N. kulike mocsi, y iakozti ie premislyavanie, ostroche, y ztrahote szuda Bosiega, da iz naivexe gresnicze Eudoczie na naivexu pokorniczu ie preobernulo; Eudoczia poganinka, y od mladeh nog zakoreniena vu greheh naimre nechizteh, szamo ienkrat chuiuch popevku faloztnu popevati od ostroche szuda Bosiega, iesze takj iz poganinke nakerscheniczu preobernula, usze kincse ubogem razdelila, chalarnoztj szveta, y nazladnoztj telovne prez uszakoga, stentania odurila, szmehe na plac, vezelya na falozt, goschenia na pozte, y musike na pokoru ie premenila: Vi pako o gresnikj, y gresnicze! kuliko ztotinkrat vu mertvechke h popevaneh massah onu iztu popevku vaffem horvatczkem iezikom chuli iezte popevati, a za kakvu hafzen? gdeie videti koga koibisze preztraffil? od gresnoga sivlyenia zpetil? grehe, gresne prilike, y paidastva oduril, sitek premenil, y pokoru zapressetne grehe chinil? Ah tuga, y falozt! *Nemo*

Jerem. c. 8.
v. 4. *quod bonum est, loquitur, nullus est qui agat penitentiam super peccato suo disens, quid feci.* Morem y ia z. Sz. Jeremiaffem recsi odszadasniega vremena kerschenikov; Nikoga nigder
ni

ni chuti kai dobra govoriti, nego szamo blaznozti, kletve, krive priszege, ogovori, priseptavania, mermrania, nechiztoche chuiufze od ztareh y mladeh, od ubogeh y bogateh, od gozpody y kmetov, muskoga y senzoga szpolla lyudi; Nitie kade koga zgledati koibj za grehe szvoie pravu pokoru chinil, prilik gresnehfze habal, y paidastvih zlochezteh chuval; Negro vezelechifze, goztechi, pianchuiuch, tanczaiuch, igraiuuch y lotruiuuch, sitka szvoiega lyudivreme trosse, y dneve gube, kako dabi nigdar nemorali umreti, y po szmertiu na ztraffen szud Bosi ne doyti. Oh! kakbi selet ia dabi unogi, y unoge uzeliszi konche za navuk rechi nezrechnoga, y vekoma prokletoga Martina Luteruffa pochetnika krive Luteranzke vere, koi od paduchj od Sz. Mattere Czirkve, y podaduchifze vu uszakoiachke ztrasne y odurne naimre nechizte grehe, zabiuiffize iz Bosieh zapovedi, y mile dufficze szvoie, vendar vecskrat on ie szam szobum, akoprem prez nikakve hafzni, govoril ove rechi. *Lutere, nunc quidem bene, quid autem postea?* Martin Luter szadaie dobro, kai pak bude potlam? kako dabi hotel bil recsi, Luter szadaie dobro po tvoie telo; koiemu usze na ruku, y po volye ide, usivaiuch zdravia, vezelya, chaztih, bogacztvih, y telovneh nazladnoztih; kai pak bude potlam za nezrechnu duffu? kad iz tela izide, y na szud Bosi doide. Ovak, ovak hotelbi y seletbj ia dabi szadasnie vreme unogi kerschenikj szami szobum premislyavali, y govorili, szada iztinaie to da ia ladam unoga bogacztvalbudikak zadoblyena, vufivam chazti, vezelya, y nazladnoztj telovne prekoredneie od uszakoga sivincheta *Nunc quidem bene* szada iztinaie daie usze dobro doklem sivem, y usza po volye imam; Ali kai bude potlam? *Quid autem postea?* kadafze naimre usza ova dokonchaju, kadafze duffa od tela razluchi, y na szud Bosi doide. Oh! onda, onda, od uszeh oveh bude potreba pravichnomu, y ostrormu Szudczu nebezkomu tenek rachun dati, y od niega polek zaszlusenia vekovechnoga proklecztva sentencziu prierj. *Quid autem postea?* kai pako potlam? Ah! kai drugo, kai drugo bude, nego
hipne

hipnè chajtj, vefzelya, y nazkladnoztj ovoga szveta, nà ufze veke vekoma vu mukah peklenzkeh plachati.

S. Gregor.
hom. 22.

Zakaizato dokancham govorenje moie opominaiuch ufzch zkupa z-rechmj Sz. Gregura Pape. *Ilum ergo diem fratres charissimi tota attentione cogitate, mores mutate, mala tentantia resistendo vincite, perpetrata etiam fletibus punite.* On adda preztrasni szudni dan brattia moia draga ufzum marlivoztium premislyavaite, gresni sitek premenete, proti zkuffavaniam borechifze nepriatela obladaite, preseztne grehe, z-plachem, y traplyeniem tela kastigaite doztoinu pokoru za nye chinechi; *Ita enim agenda est latitia, govori nadalye Sz. Gregur, ut numquam amaritudo sequentis iudicij recedat à memoria.* Takie potreba vefzelya, chajtih, bogacztvih, y telovneh nazkladnoztj ovde vufivati, da nigdar iz pameti, neizpade ztrahota y oftrocha szuda Bosiega, opominaiuch guschekrat ufzaki szam szebe z-luteruffevemi rechmi *Nunc bene, quid autem postea?* Szadaie ovde dobro, ali kai bude potlam.

S. Thom.
de V. N.

Ako pak hochemo dà nam potlam dobro bude? obderšavaimo navuk Sz. Thomasa od Vefzj Nove, y ie ovakov. *Gemamus modicum, ne semper gemamus, ploremus modicum ne in aeternum ploremus, non parcamus nobis, ut nobis pareat DEUS.* Saloztemofze iednomalo, daŕze vekoma faloztiti nebudemo, plachemofze iednomalo, daŕze vekomaplakali nebudemo; kastigaimo y trapemo mi nassa gresna tela ovde do vremena, da od Bosanzke pravice duffe nasse vek vekoma nebudu kaŕstigane: Ova pako ufza ovde naileglye vuchinimo, y onchŕze ofzlòbodimo, akoŕze iz ztrahote szuda Bosiega nigdar nezabimo

Amen.

DRUGA

DRUGA NEDELYA ADVENTA.

Kak uszigdar Pravichni, y Bogaboiechi lyudi, od Gresnikov naivech, y nabolye ielzu preganyani.

Joannes in Vinculis. Matth, c. 2.

Ivan vu vuze.

KAi? Ivan vu vuze? àter koibi to moral Ivan biti vu temnicze zapert, y na lanczu pripet, szmerti od Henkarzkeh rùk chakaiuchi? Ieda morebiti szpominasze denesni Sz. Evang: od Ivana Fliskuffa krivovernika, koi zbok szvoie nemiloszerdnoztj bilie nemilo zarazen? nè; Ieda morebiti szpominasze od Ivana Brava naivexega puntara Filipa Kralya Spanzkoga? nè. Ieda morebiti szpominasze od Ivana Basilida Herczega Muskovic, koi je bil Henkar pravoga szinaŕszvoga? nè. Ieda morebiti szpominasze od Ivana Malateŕte zarazitela pravoga Brata, y Senè szvoie zakonŕzke? ali pak od onoga nevernika, y protiunika Vere Katholichanszke Ivana Kralya Anglianzkoga? Ah nè, nè. Negofze szpominasze Sz. denesni Evang: od iednoga Ivana vu Jerusalemu, vu dvoru Kralya Herodeŕŕa, toieto od Ivana iedinoga Szina ztarcza Zakariaŕŕa, y ztaricze Jalsabete. A ter nili ovo on isztli Ivan
koije

S. Petrus
Chrysolod.

koije bil pervo posvetchen neg rogien? Nili ovo on iszti Ivan koiega isztina Vekovechna Prorokom, y vech neg Prorokom, pache isztem Angelom inenuie? *Ecce ego mitto Angelum meum.* Nut ovo ia possilyam Angela moiega. Ter ovogali adda Chloveka tulikoga, y takovoga, vecs Nebez koga neg zemelyzkoga grabanti love? vu temniczu vode? vu selezie okavaiu? Na Lancze pripinjaiu? y Henkarzki napijaiu Mecs? Oh sztrahota! o ludozt prevelika! Ia znam dasze vu ztarch Rimzkeh Historiahcste, da Fabius Maximus bilie vu Voyzke ulovil mladoga Junaka Antigonuffa, y kot szusnia vuchinil okovati vu selezie, ter vu arest poztaviti; Vu koiem videchisze nevolyni Antigonus pochelie milo zdihavati, y salosztno szam szobum govoriti. Ia Antigonus Kralyeuzkoga pokolenia, Chisztoga, y pravichnoga sivlenia, lepoga dersania, ladavecza tulikoga bogacztva, y Imania, moram vezda ovde zapert, vu selezii okovan szeieti? Oh kakova neszrecha! od Sz. pako Ivana Szina Zakariassevoga govori Sz. Peter Chrysolodus, *Joannes Virtutum Schola, Magisterium vita, Sanctitatis forma, Justitia norma, Virginitatis Exemplum, capitur, & vinculatur?* Ivan koije uszeh Dobroth Skola, Navuk szvetoga sivlenia, szvetozti kip, pravichnoszti zpodoba, Chisztoche pelda, lovisze, y vuzisze? Ivan adda tulik; y tak szvet chlovek tulika mora terpeti? ter zbok kakovoga zroka? ah zaradi prokletoga, y odurnoga greha praznozti. Kai? Ivania vu vuze, vu selezii, y na lanczu zbok greha praznozti? takoie, y ni drugach, nego da Ivan lesi vu temnicze okovan zbok greha praznozti, ali praznozti rakove, koie on ni vuchinil, uego kaitije praznika Herodessa karal govorecsimu. *Non licet tibi habere uxorem fratris tui.* Niti szlobodno imeti senè Brata tvoiega, y zbok toga Neverni Herodes y odurni praznik, pravichnoga Ivana pusztilie uloviti, okovati vu selezie, y na lancz vu temnicze pripeti: Koiega Herodessa y do denesniega dneva gresniki naszleduiu preganiaiuch one dobre, y Bogaboieche Kerschenike. Ali G. Bog pravichnem za nyhovo dobrovolyno podnassanie pregonov naplachuie z-vezze-

z-vezelyem Nebezkem; kada Gresnike kastiguie z-mukami peklenzkemi, kotzem to nadalye nakanil pokazati.

Nigdar ni tak iako nasztorila, y preganiala Tmicza, szvetloszt; Ogeny, vodu; Suhkocha, szladkochu; Szmert, sitek; kot nasztorc gresniki, pobosne; Krivichni, pravichne; gizdauczi, ponizne; tonam lepo szam Duh Sz. potverguie. *Contra bonum malum, contra vitam mors, sic & contra virum justum, peccator.* Szuproti dobromu ie zlo, y szuproti sitku izmert, tak tulikai szuproti pravichnomu Chloveku uszgdar ie gresnik: kakov pako zrok tomu mora biti, da tak iako nasztorc y preganiaiu gresniki pravichne? na to ako selite odgovor, poszluhneteijh onivam szami odgovariaiu, kot cstem vu Sz. Piszmu, *Circumveniamus virum Justum, quoniam contrarius est operibus nostris.* Podignemosze szuproti pravichnomu, arie szuprotiven chinom nassem; Nut urasiega zroka, kaiti pravichni, y Bogaboiechi Kerscheniki, vu sivleniu ieszu szuprotiuri gresnikom, kot chiszt nechisztem lotrissem; ponizni gizdauczem; dareslyv szkupczem; Mukoterpni szerditczem, &c. y zato iszto nyh preganiaiu, y vechkrat na szmert ischu; arbi radi dabi bili nym iednaki vu greheh, y zato one koijze terfze polek zapovedih Bosieh sivet, y G. Bogu szlufiti, gresniki nemogu videti, nitijh mogu podnassati, negosze iz nyh oszmehavaiu, ospotavaiu, nyh ogovariaiu, preganiaiu, y na szmert ischu; odkud pravoie rekel mudri Seneca. *Argumentum recti est malis displicere.* Naimre znamenie dobre, y pravichnoszti uszakoga Kerschenika ie to, kadaie naimre preganian od gresnikov, kotnam to y Sz. Kraly David potverguie govorecsi, *Considerat peccator Justum, & gaarit mortificare eum.* Mudri Genebrardus nameszto *Considerat*, este. *Observat*, toieto hoche recsi da gresniki nemiszle szamo na pravichne kak oni sivu, nego pacse y na nye paze: ali nepaze zbok toga dabisze od nyh nauchili pobosneie sivet, nego kakbi mogli nye preganiati, y to vu drugom mesztu potverguie Kraly David govorecsi, *Observabit peccator Justum, & stridebit super eum dentibus suis.* Bude pazil

Ecclesi. c. 33.
v. 12.Sapient. e. 2.
v. 12.Seneca l. 2.
de best. c. 21.Psal. 36. v.
42.Ibidem
v. 12.

S. Hilarij in
Pfal. 1.18.

pazil gresnik na pravichnoga y bude skripal zverhu nyega zubmi szvoiem; ali zakai to? zato Odgovaria Sz. Hilarius kaiti *Consuetudo impiorum est, ut conspectis viris Religiosis tristes sint; oderit enim necesse est Ebriosus sobrium, Continentem impurus, Justum iniquus; & tamquam Conscientia onus presentiam sancti cuiusque non sustinet, quia vita Justorum eos condemnat.* Navada gresnikov ie ova, da kada zagledaiu lyudi pobosne, y Bogaboieche, taki faloztni poztaiu; ar nemore od menie biti, nego da pianecz oduriava treznoga y mertuchlyvo sivuchega, chiztoga nechizti, pravichnoga hudobni chlovek; y kakti iednu smechnu Conscienczie nemore podnassati, nit pred szobum videti niednoga pravichnoga, buduch da sitek oneh pravichneh, y Bogaboiecheh lyudi nyh olzuguie.

Kai stimate N.N. zakai Neverni Cain ie zarazil, y zpred ochijh szvoieh szpravil pravichnoga Brata szvoiega Abela? Sz. Navuchiteli iztinaie da unoge zroke tomu napervo davaiu, ali na czily moiega govoricnia ie on naivexi zrok, koga daie Hugo a S. Victore, da naimre zato, kaiti gresna Conscienczia prevechie grizla, muchila, y trapila hudobnoga Caina, videchi vu pravichnoszti sivetu Brata szvoiega Abela

Hugo a S.
Victor. de
Cain &
Abel.

Cruciabatur enim a nequam Conscientia quotidie, contra se testimonium cernens vitam justis, & quasi gravis ei ad videndum fuit, quia ex ejus presentia sua confundebatur malitia, idcirco auferre festinavit eum de medio. Muchilaie (veli Hugo) gresna Conscienczia uszaki dan Caina, videchi proti szebe szvedochiti Abela z- niegovum pravichnosztium, kogamuie pretesko bilo pred ochima videti vu tulike pravichnozti sivetu, k- vemu spotu hudobnoga sitka szvoiega, zato paschilszeie zkonchatiga, y zpred ochijh mentuvati: Ovoie adda zrok zakaj zlocheszti gresni lyudi nemogu dobre podnassati. Zakai zato ni bilzrok tulik pregonov Sz. y Bogaboiechega Daniela Proroka ona Nenavidnozt Tolnachnikov Kralya Dariussu, daie naimre vu iednu iamu megy Oroszlane bil hitchen, kuliko Danielova zverffenozt vu obdersavaniu zapovedih Bofich, kot Sz. Piszmo szvedochi, daszu od niega govorili Dariussu

riussu Kralyu Tolnachniki niegovi. *Non inveniemus Danieli Daniel. c. 6. huic aliquam occasionem, nisi forte in lege DEI sui, Mi nechemo, niti nemoremo naiti nikakve tusbe proti Danielu, nego morebiti vu obdersavaniu zapovedih Boga szvoiega.*

Nitije bila zrok pregonov chizte Sufanne, prazoszt oneh dveh Ztarcev, daie naimre olzugienu na kamenitu szmert, toieto dabi morala bila kamenuvana biti; Negoie zrok bila Chiztocha Bogeboieche Sufanne koiaie govorila; *Melius est mihi absque opere incidere in manus vestras, quam peccare in conspectu DEI.* Bolyeie mene prez della, toieto prez nechiztoga greha vu ruke vasse upaszti, y kamenuvane biti, neg Bogu moiemu zagressiti z- privolyeniem k- vasssem nechiztem gresnem poscleniam.

Nitije tulik zrok bila szerditozt, y naglozt Kralya Antiokussa, kadaie vuchinil Eleazara zkonchati; kuliko ona velika szerchenozt Eleazarova rayssi umreti, neg zapoved Bofiu prekerfiti hudobno y gresno sivuch. *Gloriosissimam mortem magis quam odibilem vitam complectens, voluntarie praibat ad supplicium.* Naiodichenessu szmert rayssi neg spotlyv sitek zebraleszcie, dobrovolyno iduchi na muku za obsztati ztalen vu pravichnozti.

Nitije tulik zrok bila Oholynozt Kralya Nabukodonozora, daszu oni tri Mladenczi bili hitcheni vu goruchupecs Babilonzku: kuliko nyhova ztalnozt vu Veruvaniu, y molyeniu pravoga sivoga Boga, kotszu oni szami Kralyu govorili. *Notum sit tibi Rex, quia Deos tuos non colimus, & statuam auream non adoramus.* Imas znati o Kraly, da mi Bogov troieh nemolimo, niti moliti hochemo, y Kipzlati kogaszti na szred piacza poztavil nechasztimo, nitifze nyemu klaniamo.

Ali kaije mene potreba tuliko vreme troffiti z- vernemi, pobosnemi, y Bogaboiechemi, pravichnemi lyudmi, ako szam Christus Szin sivoga Boga, izta Pravicza, y Szvetoszt bil ie preganian, (kotie to ufzem dobro znano) od gresneh Sidovov, kakti on szam Apostolom szvoiem ie govoril. *Si odit*

Joan. c. 15. v. 18. *vos Mundus, scitote quia me priorem vobis odio habuit.* Ako vasz szvet oduriava, y pregania ò Apostoli moij dragi, znaite daie mene pervo oduriaval. Ov ilzti adda od koiega Sz.

Matti Czirkva popeva *Tu Solus Sanctus &c.* Tiszi szam szvet. Ni mogel iednoga dobroga della vuchiniti, koiemu gresniki nebi prigovariali, y proti nyemu morgovali; Ar kadaie daval betesnem zdravie, szlepem vigenie, gluhem chuienie, hromem hogenie, govoriliszu od nyega, *Hic est homo qui*

Joan. c. 9. v. 16. *Sabbatum non custodit.* Ovoie on Chlovek koi Szobotnoga dneva prepovedanoga neobdersava, y dotehdobszuga preganiali, doklamszuga y zkonchali, odkud to? kaíti kulikoie gdo szvetessi, y pravichnessi, ztemie gorie preganiam, kotnam to lepo szvedochi, y potverguie Sz. Pavel Apost: govorecsi,

2. ad Tim. c. 3. v. 12. *Omnes qui pie volunt vivere in Christo JESU, persecutionem patientur.* Vsi oni koj hote pobosno sivetu vu Christusu JESU-SU, pregone terpelu budu; kade potrebaie dobro zapametititi onu rech *Omnes*, Vsi, toieto uszake verzti, y ztal:sa lyudi, koj goder selè, y terszefze dobro, szveto, y pobosno sivetu, Bogu szlusech, y nyegove zapovedi zversseno obdersavaiuch; traplenia, y pregone budu terpelu od hudobneh, y gresneh lyudi.

Zverhu koieh Sz. Apostola rechih ovak lepo govori Sz. S. Ambros. in Psal. 113. ser. 20. *Omnes dixit, unde nullum excipit: Quis enim excipit esse potest, aut velit; Cum ipse Dominus persecutionum tormenta toleraverit.* Vsi (rekelie Sz. Apostol:) odkud niednoga neizlase; Gdoie adda on koibi nemogel, ali nehotel pregone terpeti? akoieie szam Christus Zvelichitel nas terpel. Od uszeh adda govori, niti niednoga neizmeche, ar niednoga kerschenika ni koibi nebil podversen kakovem pregonom, teskocham, y nevolyam; pache nieden nemora biti megu kerscheniki, koi razmislyaiuch terplenia Zvelichitela szvoga, za lyubav nassu dobrovolyno podnassaiuchega, tulikai za lyubav niegovu nebi podnassal kakovech szuprotiuchin; Zakai zato mora uszaki zmegy nassuzigdar priprayen, y oborusen biti, z-erustem dobrovolynce terplyno-

plyunozti, y podnassania uszeh szuprotiuchin, zpominaiuchisze dobro iz rechih mudroga Pachukelia, da naimre, *Sine Tribulatione non datur pugna, sine pugna non datur victoria, sine victoria non datur Corona, sine Corona non datur Gloria.* Prez traplenia nedaiesze boy, prez boyia nedaiesze obladanie, prez obladaniam nedaiesze Koruna, prez Korune nedaiesze Dika. Adda prez pregonov, y traplenia nemoresze dobiti Koruna Dike Nebezke. Oh! kuliko adda nam potrebna y hasznovira ieszu traplenia, y pregoni, ali iosche bolye potrebanamie poterplenie vu takovom Duhovnom boyiu, toieto vu podnassaniu onch pregonov, y szuprotiuchin; ar veli nadalye zgorarecheni *Navuchitel Vincenti datur Corona, torpenti relinquatur magna miseria.* Onomu koj-sze voiuie, y szvoium zterplynosztium usze pregone, y szuprotiuchine predobiva, daiesze Koruna, on pak koj nepodnassa dobrovolyno, vu velikonevolye osztaie, ar unoga mora terpeti, ter vendar Naima, niti Korune nedobiva vu Nebu, niti nikakve polaschicze, ali veszelya nevušiya na ovom szvetu.

Oudešzi moremo za peldu uzeti Sz. Kralya Davida, koi veliku radozt y veszelye chutilie vu szvoieh pregoneh koieie priymal od gresnikov Savula, Semea, Mikola, y Moaba, kadaie krichal. *Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt.* Siba tvoia, y palicza tvoia ieszu mene razveszelila: Kakovo veszelye niszu chutili, uszi szveti Apostoli, y Mucheniki vu szvoieh pregoneh y Mukah? koi seli znati. najeste sitke nyhove, y chime, mene doszta budi recsi ono kai vu chineh Apostolzkeh cstem, da naimre, *Ibant Apostoli gaudentes à Conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine JESU Contumeliam pati.* Isliszu veszeli Apostoli zpred zpravischa sidovzkoga, arszu vredni bili za Ime JESUSSEVO obsanoszti terpeti: Znaliszu oni dobro, y marlivo razmislyavali, da *Mundi miseria, sunt Divini amoris illecebra* odkud pravoie rekel mudri Nierembergus da kaktigoder terpie, y kupinie bodeche chupa vu iednom vertu szadovie,

travicze, y ozvetie, tak pregoni chuvaiu vu chloveku Kerschenom Miloschu Bosiu. *Sicut Spina conservant plantas in horto; sic gratiam DEI asperitates in homine iusto.* Odkud Sz. Peter Apost: lepo nazvuchi, y batrive za podneszti dobrovolyno usze teskoche, y Nevolye ovoga szveta, ako selimo Blaseni biti, y vekoma z-Christuffemsze veszeliti vu Dike Nebeszke. *Si exprobramini in Nomine Christi, Beati eritis; quoniam quod est honoris, gloriae, & Virtutis DEI, & qui est ejus Spiritus super vos requiescit.* Akolizte preganiani za Ime Christussevo, Blaseni budete; ar kaigoder ie postenia, Dike, y Dobrote Bosie, usze ove delniki posztaiete; y tonam Sz. Pavel Apostol potverguie, da naimre ako budemo mi z-Christuffem, y za Christuffa kakove teskoche terpeli na ovom szvetu, y dobrovolyno podnassali, budemo szetulikאי snym zkupa vu Dike niegove Nebezke veszelili; *Si erimus socij passionum, erimus & Consolationum.*

Lepi navuki ieszu ovi, ali mene unogo povolynessi ie on navuk koganam Sz. Gregur daie, da naimre ne szamo kada koi pravichni, toieto prez szmertnoga greka Kerscheni Chlovek kai za Christuffa szuprotiunoga terpi; Veszelye Nebeszko, y Blasenzstvo vekovechno zabobiva; Nego kaije iosche vecs, da naimre kada y gresniki z-Christuffem, y za Christuffa kakove pregone dobrovolyno terpe, zkrussenie szercza, oproschenie grehov, y vekovechno Blasenzstvo zadobivaiu, rechiszu ove Sz. Gregura. *Cum pro injustitia peccato percutimur; si in percussione nostra Divinae Justae Voluntati coniungimur, mox & nostra injustitia, ipsa conjunctione liberamur.* Zakaizato o N.N. akolizte obterseni nekoij od Ogovorov, nekoij od Sziromaštva, nekoij od Betegov &c. Znaite, y Veruite da nad vasz nikai nedohagia prez volye ali prepuschenia Bosiega, koia G. Bog. possilya ne szamo gresnikom za kastigu, ar *propter perversa, veniunt adversa.* Nego possilya tulikai y pravichnem, kotvam denesni Sz. Evang: Pravichnoga, y iosche vu Materine Vutrobe poszvetchenoga Ivana Kerfztitela za peldu pred ochi posztavlya. *Joannes*

in Vinculis. Ivan in Vuze; y to chini iednem, y drugem ne prez oszebuineh szvoiech Bosanzkeh zrokov: Ar ako on koije izta Pravicza, tulike nevolye moralie terpeti, pervo negoie k-Otczu szvoiemu Nebezkomu povernulsze, y tone za kakov zrok gresni, ali za kakov szvoiu haszen; nego szamo za Lyubav, y Zvelichenie nasse, za imeti nazv pri szebe vu Dike Nebezke, ar *Mala quae nos premunt, ad DEUM venire compellunt.* Teskoche koienasz trape, k-Bogu nazv ssile doyti. Pravoie adda, da G. Bog gresnike trapi na ovom szvetu, y z-traplenyi kakti szili, y primaria k-szebe utekatilze za pomocs, y Veszelye Nebezko zadobivati, toie usze-pravo, y szveto: ali da pravichne trapi, y muchi z-tulikemi Nevolyami, oh tomisze chudno vidi!

Vidimisze dabimi Sz. Janus Apost: rad nato odgovoriti, y zrok dati onemi szvoiemu rechmi, *Qui Justus est, Justificetur adhuc, & Sanctus Sanctificetur adhuc.* Koije Pravichen nai bude pravichnessi, y szvet nai bude iosche szvetessi. Y pravo veli Sz. Apostol. Ali nai bude dopuscheno mene vasz nekai opitati, y z-moim pitaniem vasz uputiti zakai G. Bog pravichne prepuscha od gresnikov trapiti? Povechtemi prizimvasz bilisze prisztoialo, dabi ieden Goszpon terpel glad, y feiu, a szluga pak z-blagom Goszpona szvoiega bisze goztil uszaki dan, y pianchuval: Dabi Goszpon na pol gol vesz razdert hodil a szluga vu szvilu bisze oblachil: Dabi Goszpon trudilsze, y potil delaiuch; a szluga bisze Veszelil z-mirom szedech, ali pak y tanczaiuch: Dabi Goszpon hodil napervo pessicze; a szluga pak bi za nym na lepom konyu iahal, alisze vu hintovu vozil? kaivamsze vidi N.N. bilisze prisztoialo to? Oh nikai menie nego to! pacse to bil ieden velik Spot, y szramota, dabi szluga moral vexi od Goszpona biti; pravo, y szveto velite.

Ia pak nato vam odgovariam ovak, Niszmoli mi uszi szluge, y szlusbenicze Kralya y Goszpodina nassega Zvelichitela Christuffa JESSUSA? koigod vu tom dvoji? Kerschenik pravi ni; kaije pak mogel on vech terpeti, negoie terpel

pel pregonov, obsanoztih, muk. Priztoilisce adda dabi mi za nym hodili goztechisce, pianchuiuch, veszelech, tanczaiuch, prez nikakvoga terplenia? oh ter gdo bude mogel to pohvaliti? koi liztor zna kai mudri Nierenbergius govori, da *Immitatio Christi non solum necessitas, sed & dignitas est.* Naszledovanie Christussevo ne szamo iepotrebno, nego y postenia vredno toieto naszledovanie vu dobrovolynom podnassaniu uszeh reskòch, nevòly, pregonov, y szuprotiuchin. *Magna enim Gloria est servi, sequi Dominum suum.* Velika chazt, y Dika ie uszakomu szluge naszledovati Goszpona szvoiega. Toszu dobro znali Szvetczi, y Szveticze Bosyi, na to uszigdar ieszu miszlili, y zato dobrovolyno usze ieszu podnassali szuprotiuchine, pregone, muke, y szmert; Naszleduiuch Kralya y Goszpodina szvoiega Christussa JESUSSA, y tako dobiliszfuzi hvalu pri lyudeh, y Diku na Nebeszeh: ali szadasnie vreme oh kak malosze takoveh verneh szlug Bosieh na szvetu nahagia!

Joan. Nicius Erithreus

Vendar estem zvun Sz. Piszma iednu Historiu novu, od iednoga Redovnika Tovarustva JESUSsevoga koiu pisse Janus Nicius Erithreus, koi Redovnik bilie szpovednik iedne Mlade Goszpe, oszebuine lepotè, y chednoszti, vu koiu ieden nechiszti Mladencz zalyubiussisce, ie usze modusse izizkaval kakbi mogel k nye doyti, y sniumsze zpoznati, ali videchiszi zeuszeh ztran pute prepRechene, pochelie szumnitisce, da tomu mora zrok biti on nye szpovednik, zakaizato pochelie miszliiti kakbi on onoga szpovednika mogel od one Goszpe odluchiti, niti prez Urasiega nadehnienia on toga ni mogel, niti znal kak vuchinjti: Zmiszliilie adda obtusitiga pri niegovom Glavaru, daie videl onoga Redovnika z- onum Goszpum nechiszto sze obimati, y gressiti, y boiechisce damu nebi veruvano bilo, naiclie nekuliko kriveh szvedokov za dobru plachu, koijszu pred Glavarom snym ukup szvedochili, daszu onoga Redovnika zapopali vu nechisztom dellu z- onum Goszpum, y takszu peklenzki govorili, daie Glavar veruvati moral, ne prez velike

velike falozti szvoie, koi zezvaussi ztarelse Redovnike k- szebe za vuchinit tolnach, kaisze mora vuchiniti z- onem Redovnikom obtusenem zbok takovoga greha: poklambi tolnach vuchinili bili, uchinilie dozvati predsze y pred one onde zpravlyene Redovnike, onoga Szpovednika, tergaie pochel izpitavati, y ostro karati zbok odurnoszti, y sztahote tulikoga greha, kakti tulikaj y zpachenia danoga Lyudem; Za tem polek doszugienc kastinge vu onom tolnachu, zapovedalmuie da malo ni unogo z- onum Goszpum nemorasze paidassiti, niti vech nyu szpovedati, pache niti vech van iz Collegiuma da nemora hoditi megy lyudi, nego doma okolu kuhinie szlufiti, sznasiti, y druge uaigorse poszle obnassati. Na koiie nenadeiaiuiche glazti ov Redovnik ni rechi ni odgovoril, nego miszlech na ono Bosie obechanie. *Non vidi Justum derelictum.* Niszem videl Pravichnoga zapuschenoga, z- prignienum glavum, a podignienem vu Nebo szerczem k- Christussu Zvelichitelu szvoiemu pochelie zdihavati, y nyemu onu obsanoszt alduvati, ponizno ie poszluhnul Glavara, y pokoru prez uszakoga izprichavanja priel, y nekuliko dan obnassal; iz koiiega pravichnoszti nisze zpozabil G. Bog, ar chesz mal chasz poszla lie na onoga neszrechniaka ztrassen beteg, koiszeie uszaki dan povexaval, szpovedalszeie ov neszrechni Mladencz betesni iednomu Popu, y megy osztalemi grehi valualmuie tulikai on ogovor; koiemu odgovorilie Pop da ni mogu che zvelichitimusze doklamgod onomu Redovniku postenia nepoverne: Saluiuchisce adda Mladencz za szvòy greh, naruchilie szvoiemu szpovedniku da on ide k- Glavaru od ztrani niegove, ter damu povè kak, y zakai krivo ie obtusifil onoga Redovnika, kai chuiuch obradualszeie Glavar, zezval znovich Redovnike szvoie, y obzanil veliku kriviczu vuchinienu onomu Redovniku, dozvalie y niega napervo, ter naipervo Glavar, poklam y drugi osztali pocheliszu od niega proschenia prosziti, y niega od poklam na unogo vech neg pervo ieszu prestimavali, y za iednoga szvetoga

D

Chlo-

S. Paschas. *in c. 2. Math* na pravichni glasz; y nadalye Sz. Paschasius veli, *Clamor eorum qui paupertate vexati, ab exactoribus crudeliter affliguntur, vel certe viduarum, & pupillarum, quoties iniuste opprimuntur.* Glasz y zdiHAVANIE tulikai onch sziroc, koie

Pfal. 11. v. 6 dusnikj nemilo natesu, plenyaiu, robè, kakti y onch vdovicz, y malyahne dechicze prez Roditelov, koich blago ona Goszpoda po krivicze grabe, krichi vu Nebo. Kai pak G. Bog na takove glasz odgovaria? poszluffajte. *Propter miseriam Inopum & gemitum pauperum nunc exurgam dicit Dominus.* Zaradi nevolyc ubogeh, y zdiHAVANIA onch sziroc hochufze podignuti, ali kaksze hoche podignuti chesz te nemilosztiane kerschenike? odgovaria Sz.

Pfal. 93. v. 23. David, *Qui captant animam Iusti, & sanguinem innocentem condemnant, reddet illis iniquitatem ipsorum, & in malitia illorum disperdet eos.* Koi pravichne umariaiu, y nedusnu kerv prelevaiu; hocheijm G. Bog vernuti ove krivicze, y vu hudobe nyhove hocheie zatreti. *Disperdet illos Dominus.* Hocheijh mentuvati onoga blaga kotero ne

fzamo po krivicze blisniem szvoiem pograbili ieszu; nego y onoga koieszu szvoiem sulyi zadobili bili. *Disperdet illos Dominus DEUS.* Zatreti hoche te takove G. Bog, koj prelevaiu nemilo kerv onch ni krivch, ni dusneh kerschenikov, da nym nyhova kerv bude prelevana, nitifze vech budu mogli pomochj, nego vu onch sztrasneh mukah budu morali y dusse zpuztiti, kakovu muku, za

Eusebius Histo. Eccl. l. 1. c. 3. plachu krivicze vuchiniene Sz. Ivanu Kerstitelu chutilie, y chutech kastigu od Bosanszke pravicze zverhu szebeposzlaniu ie zpoznal neverni Herodes. Od koiega pisse Eusebius. *Febre, scabie, podagra, verendorum putredine, generatione vermium, spirandi difficultate, ac membrorum tremore usque ad finem vita laborabat.* Herodes

neverni Kraly vuzilie Sz. Ivana, y glavegaie mentuval ni krivoga, ni dusnoga, y zato G. Bog za fantitilze nad nym poszlalmuic sztrasnu zimlyczu, szrab, vuloge, prepuztilie dafzu-

dafzumu nechiszte sztrani tela zegnyle, vu nyh cherui zlegli, koieszuga grizli, mentuvalgaie oduhe, daie komai dihati mogel, a zeuszem telom iesze treszel kakti dabi naivexu zimlyczu imel, y vu tulikeh mukah kot nemo fi vinche ruchehe ie nezrechnu Duffu zpuztil y k-Vragu poszlal, y tako izpunileczusze nad nym one rechi Davidove. *Disperdet illum Dominus DEUS* argaic zaterl G. Bog na posteniu, blagu, telu, y Dusse, kai y unogem Kerschenikom Bogbi hotel, dabifze do szada nebilo pripetilo, dafze pak y vam N. N, nepripeti, kai nechete dabi vam vuchinieno bilo, nechinete ni vi blisniemu vafsemu.

Amen.

D ;

TRE-

TRETIA NEDELYA ADVENTA.

Naipotrebnessa, y naihasznoviteſſa Re-
gula k- zverſſenoſti kerſchanzke, y
duſſnomu zvelicheniu, ie zpozna-
nie ſzamoga ſzebe.

Tu quis es? Joan. cap. i.

Gdoſzi ti?

Kuliko god oni negdasnich ztarih vremèn mudri lyudi
trudiliſzuzi ſzvoie razume, y pameti, izmiſlyaiuch
navuke, y Regule, polek koich lyudi ovoga ſzveta bi mo-
rali, y mogli naizverſſeneſſe ſiveti, zmegy uſzeh vendar
navukov, y Regul, koieſzu izmiſzlili, y ſzvoiega vremena
lyudem davali, paſe y vu knigah ſzvoiech narodu chlove-
chanzkomu zaſzobum zapiſzano oſtavili, meneſze nai-
volynneſſi, naipotrebneſſi, y naihasznoviteſſi k- duſſnomu
zvelicheniu vidi on navuk, koiegaie mudri Filoſofus Tale-
tes dvemi ſzamemi rechmi dal, y ieſzu ove. *Noſce teipſum.*
Zpoznaſi Tebeſzamoga: Ar chloyek zpoznavaiuch ſzamo-
ga ſzebe, zpoznavaiuch kai hvale, y kai ſpota ie vredno, y tako
ovoſze terſzj pobolsati, vu pervom pako hvale vrednom
napre-

Thales.

napreduvati. Ov izti ovoga mudroga chloveka navuk
premiſlyavaiuch unogi Sz. Navuchiteli Czirkveni, krutoga
hvale, y uſzem kerſchenikom preporuchaiu, zmegy koich
naipervi Hugo Victorinus ovak govori. *Melior eſt ſcien-*
tia ſi teipſum cognoſcas, quam ſi te neglecto curſum ſidernm, vi-
res herbarum, complexiones hominum, naturas animalium, ce-
lestium terreſtriumque omnium cognitionem habeas: Multi enim
multa ſciunt, & ſeipſos neſciunt, cum tamen ſumma Philoſophia
ſit ſui cognitio. Bolſeie znanie ako tebe ſzamoga poznaſ,
neg dabi tebe zamudiuſi poznaval kak viſzoko zvezde nebe-
ſzke ztoie, y kak hitro nebeſza obtecu; vech neg dabi po-
znaval iakozt uſzeh travicz, ztalis uſzega ſzveta lyudih,
naturu uſzeh nemeh ztvarih, y vech neg dabi znal uſza koia-
ſze na nebu, y na zemlye chinè, y zadersavaiu: Ar unogi
unoga znaiu, a ſzebe pako ſzameh nepoznaiu, buducs nai-
vexa mudrozt ſzebe zpoznati, naimre gdoie, iz cheſza-
ie doſſel, y nakaimuie doiti? Vu ovakove ſkole zverſſe-
nie bil Sz. Ivan Kerztitel, y takovemeſzeie pokazal naimre
onda, kadaſzuga Sidovi poſzlali bili izpitavat. *Tu quis*
es? Gdoſzi ti? Stimal bude morebiti gdo, daie Ivan onem
Sidouzkem poſzlom rekel. *Ego.* Jaſzem ieden takov koi-
ſzem bil pervo Prorok nego chlovek, y pervo poſzveceſen,
neg od matere na ov ſzvet rogien. *Ego.* Jaſzem on koi bn-
dem vu potoku Jordanu z- vodum obleval kerztech onoga,
koiie dal chiztochu y ſzvetlozt Angelom, y Planetam. *Ego.*
Ia moram z- oſtrem poztom, z- bodechum opravum, y ztraſ-
num pokorum vu ztrah nagnati veſz pekel. *Ego.* Jaſzem
poſzlan kakti ieden Angel od Kralya nebezkoga za vuchi-
niti pripraviti put onomu, koi daie ſitek uſzem ztvaram, y
koiie ſzam pravi put vu nebo pelyaiuchi. Nikai takovo-
ga Ivan ni odgovoril onem Sidouzkem Poſzlom ne, nego
kaiie rekel, y kakszeie povedal, gdoie? poſzluffaite N.N.
y zachudetefze. *Ego vox clamatis in deſerto.* Jaſzem
glafz kriheceſega vu puſchine: a kaiie pako glafz? glafz ie
iedno takovo dugovanie, koieſze pravichneie more ime-
nuvati

Hugo Vi.
lib. de clau-
ſtro anima.

nuvati nikai, nego kai, ar od oka chlovechanskoga nemo-
refze videti, niti z-rukum prieti, ali z-nogum doztichi,
iedvaisze poragia iz vuzt, daga neztaie. Ivan adda
zpoznavava szamoga szebe daie nikai, ar iz nichesza doffel, y
na nikai ima doyti, y z bok toga Christuse nyega pohvalil, y
izvizil govorechi. *Inter natos mulierum non surrexit major*

Joanne. Nieden szin od senne rogien ni bil vexi od Iva-
na. Ako adda y mi selimo izviffeni vu nebo bitti, y z-Iva-
nom vu nebu kralyuvati, potreba dasze ovde na zemlye
zpoznamo gdofzmo, y kaiszmo, po guztom uszaki szam
szebe izpitavaiuch. *Tu quis es?* Gdoszj, y kaiszj, odkud-
szj doffel, y nakaitije doiti? kaksze pako to mora chiniti,
hochu pokazati.

Za zpoznati tem leglye, y bolye nazf szameh, gdofzmo
naimre y kaiszmo, potrebaie razmifzliti sitek iednoga nai-
szrechnessiga chloveka na ovom szvetu, kodie naimre bil
Kraly Salomon koibi mogel od szebe valuvati, kodie Salo-
mon od szebe govoril. *Omnia qua desideraverunt oculi mei*
non negavi eis, usza koia godszu poselele ochi moie, niszem
ym zkratil. *Nec prohibui cor meum quin omni voluptate frue-*
retur. Nitiszem prepovedal szerczu moiemu uszeh nazf

Sap. c. 15.
v. 20.

ladnoztih vufivati, y vendar toga takovoga chloveka sitek
naiszrechnessi k-chemubisze mogel y moral naibolye priszpo-
dobiti? odgovaria szam Salomon govorechi. *Luto vilior*
vita ejus. Od blata y szmrada gorsie sitek niegov. Nai
ima gdo mudrozt Salamonovu, iakozt Sampsonovu; Je-
zik Demostenessev, szerchenozt Alexandrovu, kincse
Kralicze Sabbe y Cleopatre; Nai bude od uszeh lyublyen, y
prestimavan od uszega szveta lyudih, Naimu szlufi szrecha
vu zdraviu y chazteh, k- zadniemu kaisze bude moglo recsi
od sitka niegovoga? Eh kai drugo, kak *Luto vilior vita ejus.*
Gorsie y nichemurnessi od szmrada y blata sitek niegov. Chlo-
vek pako lyubechi usza ova, drugo lyubil nebude, kak szamo
blato; kaisze pako od toga takovoga recsi bude moglo? Od-
govaria Sz. Augustin. *Talis est quisque, qualis est dilectio eius.*

Tako-

Takovie uszakj, kakovaie y lyubav niegova: *Terram diligis,*
terra es. Zemlyu lyubis, zemlya ieszj: Sz. pako Oseas Pro-
rok govori od lyudih zalyublyenih vuchalarnozti ovoga
szveta, *Tanti sunt abominabiles sicut ea qua dilexerunt.* Po-
ztaliszu odurnj, kod ona, koiaszu lyubili. *Osee c. 9.*
v. 10.

Ovu izrinu za bolye zpoznati potrudemosze vu Pales-
tinu, videt oneh Sidouzkeh poszlov, poszlaneh k-Ivanu
vu puschinu, za izpelyatiga van vu ieden szrechnessi sitek
yztalis; Nut kakoga izpitavaiu. *Tu quis es.* Gdoszi ti?
ieszimorebiti Messias ti? koga mi chakamo. Akoliszi ta-
kov? hodj znami, mi hochemo tebe za nassiga Kralya zpo-
znati, tebesze podlositi, y tebe pokorni bitti. Ali Ivan

szercheno odgovaria nym *Non sum ego Christus.* Niszem ia
Christus. *Et confessus est, & non negavit, & confessus est,*
non sum ego Christus. Y valuvalie, y ni zatail, y valuvalie

niszem ia Christus. Ali o moi Sz. Ivane polahko iedno-
malo, nebudi tak nagel vu odgovarianiu; imas znati da oni
tebe ponuiai u z-kralyeuzkum chaztium iedno sivlyenie na-
szladno, y veszelya puno, pazi adda kai chinis, y kak od-
govarias. *Eh non sum, non sum ego Christus.* Eh niszem ne

ia Christus; polahko moi Ivane, premiszli dobro ti tvoi
vezdasni nevolyni sztalis, y on drugi pun szreche, y veszelya,
koiegati oni ponuiai u, premeniti naimre puschinu na kra-
lyeuzki dvor; golotu, na szvilnu opravu; pozte na go-
sehenia, pokoru na nazsladnoztu. *Non sum.* Nitiszem

ia Christus, nitisze kai za usza ova nyhova obetania marim,
niti hochu kai imeti zvun Boga moiega, y milosche niego-
ve szvete, znaiuch dobro da usze chaztj, bogacztva, vesze-
lya y nazsladnoztu, ieszu kod iedno blato, koie szmradnu
chini duffu pred liczem Bofiem, y oneh koj ova vufivai u
sitek ie menie prestiman od blata. *Luto vilior vita ejus.*

Ovde chuiem mudroga Eutimiusa od Ivana Sz. govoriti.
Non erat humana gloria illectus, ideo omnia recusavit. Ni bil

Eutimius.

z-chlovechanskum dikum omamlyen, zato uszemufzeie
odpovedal, uszaie oduril, y usza menie od blata ie presti-
maval:

E

maval: Znaiuchi dobro Ivan, y premislyavaiuch da akomu zrak zkrati oduhu, ako zemlya hranu, ako voda močvarnozt, damu ufze chazti bogacztva, y nafzladnoztu nebudu pomagale, niti hafznele kai k-fitku telovnomu, unogo menie duffeunomu, y toie zrok poniznoztu Ivanove, z. koium on marlivo odgovaria. *Non sum ego Christus, nec Elias, nec Propheta.* Nifzem ia Christus, niti Elias, niti Prorok. Nego izamo *Ego vox clamantis in deserto.* Glasz krichecsega vu puschine.

Ako adda N. N. y mi selimo grehafze chuvati, vu zverfzenozti fiveti, y vu milosche Bosie do fzmerti obztati, po fzmerti pako z-Ivanom Sz. lepotè, fzetlozti, bogacztvih, nafzladnoztih, y vefzelya vekovechnoga vu dike nebezke vufivati, kaifzmo chinecsi? Navuk potreba da uzememo od Sz. Bernarda, koi ovak vuchi. *Scio neminem salvari posse absque cognitione sui, de qua nimiram mater salutis humilitas oritur, & timor Domini.* Znam dobro dasze nigdor nemoze zvelichiti, ako fzebe fizamoga nezpoznavala, iz koiiega zpoznavania mati zvelichenia poniznoztse poragia, y ztrah Bosi. Kak bifze pako to zpoznavanie naibolye y naileglye vuchiniti moglo, opitalbime morebiti gdo? koiemu ia odgovariam da ovak.

Chulifzmo na pochetku kakie Sz. Ivan odgovarial onem koi fzum ponuiali chazti, bogacztva, y nafzladnoztu, naimre *Non sum.* Nifzem, toieto hotelie nym recsi nifzem ia on koga vi ischete: Ako adda Ivan iegovoril iz poniznoztu fzvoie *Non sum.* Nifzem. Nai ulzaki zmegy valz N. N. fzam fzebe bolye z-fzerczem, neg z-iezikom recse *Homo sum.* Chlovek iefzem, moi pochetek ie zemlya, a kai proztessega od zemlye? *Homo sum.* Chlovek iefzem de nefz mlad, friseg, zdrav, lep, iak, bogat, vuchen, y zmosen, ufzem drag, y prieten, od ufzeh lyublyen y prestiman. Danafz pako morebiti iosche, ali zutra po razlucheniu duffe moie od tela poztanem bled fzlep, mutazt ubog, gol, gnyl, y fzmerdech, od ufzek zapuschen, odu-

riavan,

riavan, y zatifznienemi nofzmi besan, koiã ie veva nefzrecka od ove? *Homo sum.* Chlovek iefzem. Koi dasafz vufivam fzunehne fzetlozti, telovneh nafzladnoztih, chalarneh chaztih, do malo pako vremena budufze vu fzmerdlivom, skaroni grobu z-ovem telom moiem hranili, y geztili odurni chervi, oh! kai ztrassnefsega od toga?

Ovde chinimisze da chuiem Sz. Thomasa tia iz Valencie krichati na vefz glasz ufzakomu Bosiemu kerscheniku. *Ob si hanc rationem sapius tecum faceres, & teipsum tibi sapientiam praesentares, ac historiam vitae tuae plene recenseres.* Oh! dabi ti o kerschena Duffa z. tobum fzamum vechkrat rachune dela la, tebe vechkrat pred ochi poztavlyala, y razmislyala gdo fzi, kaifzi, y nakaitije doiti? y ne fzamto, nego iosche vecs, dabi naimre ti razmislyala historiã fitka tvoiega, toieto kak fives? kak G. Bogu fzlufis? kakga lyubis, kak fze ga bois, y niegove Sz. zapovedi kak obdersavas? kak fze greha chivas, kak gresneh prilik ogiblyes, y kakovu za preffeztne grehe pokoru delas? ova ufza dabi dobro razmislyavala *Oh quot fructus ex hac consideratione eliceres!* krichi nadalye zgora recheni Sz. Thomas. *Utique humiliare te, tuos defectus agnosceres, deplorares, emendares, vulnera animae tuae sanares, iudicatum & non iudicandum te Christo praebes, damnationem evaderes.* Oh kuliku hafzen ufzaka kerschena duffa iz ovakovoga premislyavania bi vuchinila, bihfze ponizila, grehe fzvoie bi zpoznala, za nye plakala, iz nyh pobolsala, ranne duffe fzvoie izurachila, y fzebe iur ofzugieniu za nebiti fzugiena pred Christuffa poztavila, y tako ovem ovakovem zpoznavaniem vekovechnoga proklecztva bifze mentovala, y ofzlobodila: Oh! kulik fza y hafzen fzbom donafza razmislyanie fzamoga fzebe.

Ali morebiti naffel bifze gdo, koibi mene rad opitati, kak bifze naibolye, naileglye, y naiberse chlovek zpoznati mogel, kakovic? Tomu takovomu povem modus y nachin z-koiemie Sz. Otecz Papa Bonifacius V. ovoga imena Edelburgu Kralyczu Anglianzku na zpoznavanie fzame fzebe dopelyall;

E 2

pelyall;

S. Bernard.
Ser. 37. in
Gaul.

S. Thomas
de V. N. in
Dom. 3.
Adven.

Idem ibi t.

Ven. Beda
in Hiftor.
Angelica
l. 2.

pelyal; Pofzlatieic naimre iedno zerczallo; y ieden Chesse-ly, z-ovemi rechmi vu liztu napiszanemi. *Benedictionem B. Petri ad vos direximus, speculum scilicet & pedinem.* Blagofzlov Apoftolzki Sz. Petra poffilyamo vam, y fny m Zerczallo y Chessely: Koiem nachinom, y rechmi hotelie Sz. Otecz Kralycze dati razumeti, dasze naj vu zerczallo dobro pogleda, ali unogo bolye na duffu y Consciencziu, y naidu-chi kai nedoztoinoga ptoti Bosie volye, zapovedi, y lyubavi, z-Chesslyem Sz. pokore nai porauna, kod y ie vuchinila. Ovoie N. N. ieden kratek ali kruto hafznovit uszakomu gresniku navuk, szamogafzebe izpitavati *Tu quis es? Gdoszi ti? y mora uszaki ovde pervo szamoga febe zpoznati, neg bude mogel vu nebu G. Boga videti, ar veli postuvani Hugo. Principale speculum est ad videndum DEUM, animus rationalis intuens seipsum.* Naiofzebuineffe zerczallo za videti G. Boga ie razumna pamet razgledaiucha y premislyavaiucha szamogafzebe: Kod rauno to on mudri Biantes ie hotel podvuchiti z-dvemi rechmi *Obferua Teipsam.* Razgledai y premislyavai szamoga tebe, ako hoches zverffeno fiveti, G. Bogu kodfzi dusen szlufiti. Poztavifzj pred ochi tvoia pressezt na leta, y nye dobrò razmifzlj kakfzi nye potroffil, ieli vech y bolye vu szlusbe Bosie, ali pak vrafie? kogafzi bolye lyubil, y chieffzi zapovedi verneie obdersaval, Bosie ali vrafie? Premifzli tvoi szadasni sztalis vu koiegateie G. Bog pozta-vil, kak vu nyem fives, y komu bolye szlufis, ieli telu, szvetu, y vragu, ali pak G. Bogu tvoiemu? Premifzli, dabite szada G. Bog iz ovoga szveta zval, y tibi moral naglum szmer-tium umreti, kamb i tvoia duffa isla? kai bi pri Bogu dobra nasla, vu kaibifze ona ufati morala vu pekelnepoiti? Izpi-tavaifze *Tu quis es? Gdoszi ti? ieszili priatel ali nepriatel Bosi? y ovak szam fzebe izpitavaiuch, y fitec szvoi marljivo premislyavaiuch, hoches zpoznatifze gdoszi y kaifzi, Initium salutis, notitia peccati,* govori mudri Seneka. Poche-tek zvelichenia, zpoznanie greha kada naimre ti zpoznas te-be vu gresnom ztaliffu, prez dobreh del, y naimov pri G. Bo-
gu,

Hugo lib. 3.
de anima.

Senec Epist.
28.

gu, uzemi chessely Sz. Pokore, pobolsai fitec, ofznafsi gre-snu Consciencziu tvoiu po Sz. Szpovedi, y zvelichen-
budes.

Ovde misze napervo posztavlya Sz. Bernard ovak lepo govorecs k-czilyu govorieniamoiega. *Multi scientiam hominum, sed nulla melior est illa, quam homo cognoscit seipsum. Bonus homo qui potest se cognoscere.* Unogifzu navuki chlove-chanzki, ali nieden bolfi od onoga, z-koiem chlovek zpo-znava szamoga fzebe. Blaseni pako on koi more szamo-ga fzebe zpoznati: Ali szadasnie faloztno y neszrečno vre-me, lyuczto kerschanzko bolyefze zkerbi za uszakoiachke druge navuke, neg za zpoznanie duffe y Consciencie szvo-
ie *Multi quarant scientiam* govori nadalye rechenj Sz. Ber-nard *Sed parci Conscientiam.* Unogifze zkerbe unogaznati, ali malo gdo szvoiu Consciencziu poznati, y zato ni chudo da unogi v prevnogi kerscheniki gorie fivu ne szamo od poganinov, nego y od izte neme fivine.

Piffe Laerczius od iednoga Astrologuffa, ili Zvezdara, koi ieden vecher iziffelie bil na polye szvoiem zteklo-
zvezd gledat, y premislyavat kai zlamenuiu, mimo koiega iduchi iedna Baba, opitalaie onoga Zvezdara, Gofzpone kai tak keszno na polyu delate? onie nye odgovoril, gle-dim y poznavam na zvezdah, koiafze chesz nekuliko leth prigoditi hote, Baba to chuiuch, zdehnuchi odiflaie pu-tom szvoiem, szama szobum govorecs, oh Bose! kakfzmo neszrechnimi priprozti lyudi, da mi nemoremo znati kai-namfze ovu noch pripetiti hoche, ov pako poznava koia-fze nyemu y nam chiez unogo leth pripetiti hote. Kai chu-uch Zvezdar od Babe govorjti, dragomuie bilo, y poidu-ehi nekuliko korachaiev napervo, doffelie na iednu grabu koiu neuzemfi upamet, popiknuffeie naglaucze vu nyu, y vu mlake videchifze, nitifzi moguchi pomochi van iziti, po-chelie krichati, y pomochi od lyudih profziti, chuiuch-
Baba glasz, obernefze nazad, obztòi, poszluffa, y chudi-fze, povernefze nazad za glaszom, y doide k-one Grabe-
kade

f. h. kade Zvezdar kad (f. h.) szvinia vu mlake lesi, y pomochi profzi, kojemu pochelaie Baba govorit, kakouzi ti norcz, koi po nebu zvezde gledas, y vu nyh priducha pripechenia poznavas, a nisi mogel znati daie pred tobum graba, vu grabe mlaka, y da ti vu nyu opades, kodfzi, y opak, iz koje prez lyuzke pomochi neizides.

Rauno takfze unogi y prevnogi kerscheniki ukaniuiu, koj ne szamo zkerbesze vu uzakoiachkeh navukeh zverffeni bitti: Nego pacse kaije iosche gorie da unogi y na druge lyudi paze, od nyh zezvedaiu kak fivu, od nyh miszle, y glavefzi teru, prez uzake potreboche, a nasze pako nigdar niti nez miszle, kai chinè, miszle, y govore? kud hode, zkemfze paidasse, y kak G. Bogu szluse? kak zapovedi Bosie obdersavaiu, kak k- szmerti, y k- szudu Bosiemu pripravlyaiu? *O si tanto studio (dokancha szvoie govorienie Sz. Bernard) quareretur Conscientia, quanto quaritur scientia; & citius apprehenderetur, & utilius retineretur.* Oh dabifze ztulikum zkerbium izkala Conscientia, z- kulikum ischufze navuki; y bersebisze popala, y duglyebifze chuvala. Hodmo adda vu Skolu k- iednomu Symboliste koifze Scipio Bargalius zove, y hochemo naiti pri nyem ieden kip od niega izmislyen, iednu naimre kachu na szpodobu iednoga obrucha zvitu, Spiczu repa szvoiega vu gubczu dersechu, z- ovem podpiszkom. *Ad me redeo.* K- menefze pouracham. Ova kacha nai bude N. N. za lekcziu, koioi ia pripisnuem one Christuffeve rechi. *Estote prudentes sicut serpentes.* Budete zpametni kakti kache; koia veli *Ad me redeo.* K- menefze pouracham.

Tu quis es? Gdoszi adda ti ò moi chlovek? akolifze neznas y tebe szam nepoznas? *Redi ad cor.* Povernifze vu szercze tvoie, kakti y G. Bog zeufzemi gresniki tebe opomina y nagovaria po szvoiem Sz. Isaiassu Proroku. *Pravariatores redite ad cor, recordemini prioris seculi.* Szpomenifze ò chlovek kaifzi yezda, y nakaitie doyti? Zpoznai tvoiu Duffu

Idem ihid.

Matth. c. 10

Isaie c. 46

v. 3.

Duffu y Consciencziu, kaifzi dobra, ali zla preszetna leta fitka tvoiega vuchinil? Komufzi szercze tvoie alduval, y kogafzi snym lyubil? ieszili Boga, ali pak vraga y szvet z- chalarnoztni niegovemi? *Ab nosce te ipsum,* Zpoznafze teda negda ienkrat, y opitafze *Tu quis es?* y recfi z- pravum iztinum. *Ad me redeo.* Vu mezze pouracham zpoznavaiuch kruto dobro moi preszetni gresni ztalis, kak naimre mene vu mladozti moie szlusba Bosia, y pobosnozt ie szmerdela, norie pako igre, y sfale vechkrat nepostene neg postene mene ieszu drage y povolyne bile. *Ad me redeo.* Szad zpoznavam kakfzem ia chalarnozti nichemurne, nazladnoztii himbene, ztvari odurne bolye lyubila, neg Ztvoritela moiega y uszeh ztvarih. *Ad me redeo.* Szada zpoznavam kakfzem ia moiemu telu szmerdlyvomu, y poseleniam nyegovem povolye hodila, y nym po volye hodech tuliko prez broia krat zapovedi Bosie prekerffila. *Noveris ergo te, ut DEUM timeas:* krichi Sz. Bernard. *Noveris & ipsum, ut aequè ipsum diligas.* Zpoznai adda tebe ò chlovek za gresnika, dasze Boga tvoiega boial budeš: Zpoznai takai niega, daga doztoino lyubil budeš.

Dokancham moie govorienie z- iednum Pripoveztium koiu izmislyaiu 5. Skole Diaki naimre od Bosicze Minerve, da ona razumeufi od Boga Jupitera kakfze on z- musikum nazladuie, poslaie bila y ona z- iednum pischalyum k- nyemu za zpuhatimu nekuliko Notih, koia od Boga Jupitera, y ufzega dvora niegovoga bilaie z- velikum chaztium prieta, kod fzeie iedne Bosicze doztoidal, koia pocheufi vu szvoiu pischaly puhati, Bog Jupiter, y ufzi dvorianiki niegovi pocheliszufze szmeiati, y kakti ospotavati iz Bosicze Minerve, ova to videchi zacherlenilafzeie od szrama, y neznaiuchi zroka onoga szmeha, seleiuchiga pako znati, zato na bersom ie opravila nekuliko notih, potlam pako poteklaie k- iednomu zdenczu, vu koiegalfzeie ugledala na mezto zerczala, y gledaiuch vu zdencz pochelaie puhati vu pischaly

S. Bern. lect. sica in Cant

schaly kod pervo, zazpoznati zrok onoga szmeha, y spo-
ta, akobi morebiti na obrazu kakova fallinga bila, y zagle-
dalaie kakszeie merzko napuhavala, kako dabi Sip, ali Trum-
betu puhala, y zpoznalaie da ono napuhavanje nitije lepo
naimre vu iedne senzke persone, nitije potrebno k-iedne
tak male pischalyke, zato zpoznauši fallingu, nyuie pobol-
sala, y od potlam vu velikom prestimaniu zbok szvoie mu-
fike, y lepoga dersania bila. Ovoie N. N. iedna fabula,
alibi ia felel dabifze vu vafz na iednu iztinu preobernula, ar
kai drugo morefze po Bosicze Minerve bolye rozumeti, kak
ufzaka kerschena Duffa na kip y szpodobu Bosiu ztvorienu?
kai po Jupiteru Bogu y dvoru niegovom, kak G. Bog z- szve-
rezi szvoiem? kai po Musike, kak Sz. Molitva, y oztala do-
bra dela? Ti o K. D. hodis vu Sz. Czirkvu pred nebezckoga
Jupitera tvoga, musiku niemu chinit, toieto molit, znaiuchi
dasze on z- musikum Sz. molitve naszladuie, kod y ie iztina,
ako liztor ni kakove druge fallinge od ztrani tvoie: Zakai-
zato pervo nego kanis pred niega poiti; Hodi pred ov Zde-
necz sive vode tvoiega naimre Razpetoga JESSUSA, poglei-
fze vu niega od verhuncza glave od per, naszleduiuch moie-
ga Sz. Serafinzkoga Otcza Ferencza, imaiuchi uszigdar
pred ochima szvoiem, razpetoga odkupitela szvoiega, y
izpitavaiuchi. *Domine quis es Tu? & quis sum ego?* Go-
fzponne Gdoszi Ti? y gdoszem ia? Tiszi Goszpon Go-
fzpodin, iaszem szluga y podlosnik tvoi; Tiszi Ztvoritel, ia-
szem ztvorenie; Tiszi Bog, iaszem gresni chlovek.

Quis es Tu? Gdoszi Ti? Ia znam y veruie daszi Ti
praví svoga Boga szin. *Et quis sum ego?* A gdoszem ia?
gresna naimre y nezahvalna ztvar. Gdoie adda tvoiu Presz-
Glavu nato szpravil? gdo ono Chelo tia do mosgianov z- de-
belem terniem prebol? vu koieh mosgianeh uszigdar szu
bile miszli zvelichenia moiega, a ia nepreztaiem miszli
od zbantuvania tvoiega? Ove Presz. Ochigdoie poplyual?
koieszufze uszigdar na gresnike miloztiuno ogledale: Ah
gdo drugi ako ne gresni nechizti pogledi moij? Ova Presz:

Licza,

Licza, gdoie tak ztukel daszu ufza cherna y kervava, koia-
szu pervo kod roficza bila rumena? ah gdo drugi, kak ona
nepostena kussuvania moia; Ova Presz. Vuzta gdoie z- che-
merom y suchim napaiat? ah gdo drugi, ako ne lakomo-
zti, y blaznozti moie? Ove Presz. Ruke, gdoie z- ostremi
chauli na ovo krisno drevo pribil? koie kadagodsufze od-
pirale, ufze ztvari z- blagoszlovom ieszu napuniavale; ah
gdo drugi, ako ne ruke moie gresne, z-koie mi ia ieszem
tulike krivicze blisniemu moiemu vuchinil, y kaikakve druge
grehe pochinil? Ove takai Presz. Noge, koieszufze za zve-
lichenie moie tuliko trudile, gdoie ovde prikoval; dasze
vech gibati nemogu? ah gdo drugi, ako ne moie neszrechne
noge, zkoie miszem hogieval po burdelniczah, ostariah, y
kerchmah kadabi bil moral hoditi vu Sz. Czirkve k- szlusban
Bosiem? Ovo Presz. Szercze, gdoie tak nemilo ranil, koieie
gresnike tak milovalo, y lyubilo daijh od Bosanzke Pravice
ni puztilo polek zaszlusenia kastigati na veke: Ah gdo dru-
gi, gdo drugi, ako ne gresno moie Szercze, z- koie mi ia
tak nemilo ieszem oduriavaly preganial blisniega moiega,
koie miszeie y vuchem malom kada zameril; szuprotinnem
pako nachinom ieszem lyubil prekoredno y nedoztino one
ztvarj, koiebi oduriavati bil moral. *Oh quis es tu Domine?*
& quis sum ego? Gdoszi ti Goszpone? y gdoszem ia?

Ako adda hoches o N. N. lyublyen y prestimavan od
nebezckoga Jupitera bitti? Ako feleies da Musika molitve
tvoie nyemu draga y prietna bude? pobolsai fallinge kotri-
gov tvoieh, ugledaiuchifze po guztom vu ov zdenecz sive
vode Razpetoga JESSUSA tvoiega, premislyavaiuch gdoie
on, y gdoszi ti? kaije on zate preterpel, y kai ti za niega
terpis? kakie on tebe lyubil, y kakti niega lyubis? ar dru-
gach ni mogu che zvelichitifze, ar veli Sz. Thomas de Villa
Nova. *Quomodo obsecro salvaberis, sine penitentia? quomodo*
penitebis, si te ipsum, tua desideria, tuos actus, cogitationes ma-
las, & peccata nescieris? Kakifze budes mogel zvelichiti,

E

prez

S. Thomas
de V. N. ubi
sup.

prez pokore? kak budes znal y mogel pokoru chiniti, ako tebe szamoga, tvoia poselenia, tvoia chinenia, mislyenia, y grehov, zkojemiszi tuliko krat tak ztrasno dobroga, y miloztiunoga Boga tvoiega zbantoval nebudes znal? znaiuch nyh obigalsze, y oduriaval? Poszluhni adda ò Gresni Chlovek! kaiti iz ovoga krisnoga dreva, tvoi y moi razpeti Odkupitel po vernom szluge szvoiem Bernardu govori, y nyc dobro zapameti. *O homo! si te videres, tibi displiceres, &*

S. Bernard.
de inter.
Domic.

mibi placeres; sed quia te non vides, tibi places, & mibi displiceres. Veniet autem tempus cum nec mibi, nec tibi placebis, mibi, quia peccasti; tibi, quia ardebis. Oh Chlovek! dabi tebe videl, kakouszi naimre na duffe pred liczem moiem, tibi szam szebe oduren, mene pako drag bil; Ali kaiti tebe nevidis, tebe iclzi drag, y mene oduren. Doide pako vreme da niti mene, niti tebe budes drag, ne mene kaitiszi zagressil; tebetakai ne, ar gorel budes na veke vu peclu.

S. August.
ser. 50. de
verb. Apof.

Semper ergo tibi displiceat quod es, vuchi Sz. Augustin. Si vis pervenire ad id quod non es. Naiti adda uszigdar bude fal, ono kaifzi, ako hoches zaiti k-onomu kai niszi.

Amen.

CHE

CHE TERTA NEDE- LYA ADVENTA.

Kak moramo dochakati, y kem nachinom prieti, k-nam iduchega Kralya Nebezkgoga?

Fiant Aspera in vias planas. Lucæ c. 3. v. 5.
Nai budu, Ostra na pute gladke.

ZNano ie morebiti uszem y uszakomu zmegy vasz N. N. da kada koi Herczeg ali Kraly miszli y kani vu koi Varas doyti, navadaie uszigdar takove velike Goszpodè, da pred szobum possilyaiu Poszle prihod nyhov nazveschat, y to zbok roga, dasze Varasczi znaiu pripraviti, za kvarter naimre provideti doztoien takove Persone, y ne sazmo kvarter. sznasen y naczifran moraiu pripraviti, nego y vulicze posznasiti, y usze pute raune, y gladke vuchiniti, iednum. rechium usza tak na red poztave, da nikai naimensega ne prepuztè vuchiniti, kaibi moglo Kralya zbantuvati, y bo-lye na kastiganie onch Varasczev, neg na podelenie nym. milosch szvoieh genuti. N. N. Miszmo ove dneve dobili glasze, y novine, dasze naimre k-nam priblisava ieden mladi Herczeg, uszamoguchega Kralya Nebezkgoga iednorigieni Szin, koiega Herczega ako selite znati kakie Ime.

Isaie c. 9.
v. 6.

niegovo? opitaite Sz. Isaiassa Proroka, y onvám povè daie on *Admirabilis, Consiliarius, DEUS fortis, Pater futuri saculi, Princeps pacis.* Ime niegovo ie Chuden, Tolnachnik, Bog iaki, Otecz priduchega veka, Herczeg mira, iednum re-
chium ovoie Szin sivoga Boga, koì hotech knam iz nebezke vizine doiti, za nadelitinaiz z- miloschami izvoiem Bosan-
zkemi. Poszhalie pred szobum poszla izvoiega Sz. Ivana

Luce 2. 1.

Kerztitela, nazveschat prihod niegov, koì doiduchi na-
pervo pochelie krichati. *Ego vox clamantis in deserto, parate viam Domini, rectas facite semitas ejus, fiant prava in directa, & aspera in vias planas.* Jaszem glatz krichechega vu puschi-
ne, pripravete put Goszponov, raune vuchinete zteze-
niegove, y krivoriava nai budu ranna; y ostra gladki pu-
ti. *Peccata scilicet abiiciendo* tolmachi Hugo Cardinal, to-
ieto da ako hochemo mi Kralyu nebezkomu pripraviti put,
zteze, y usza krivoriava, rauna vuchiniti? kakti y usza ostra,
na gladke pute obernuti? potreba da mi odhitimo odnaz
usze grehe po Sz. Szpovedi, po szechene salozti, po tvr-
dnom nakaneniu pobolsania, odurieniu, y zapuscheniu
uszeh gresneh prilik, y navadih: Kade y Sz. Peter Chry-
fologus od prihoda Szina Bosiega knam, zverhu denesnie-
ga Sz. Evangeliuma ovak lepo govori. *Sicut procedente Re-
ge & platea mundantur, & omnis civitas diversis floribus, & or-
natibus coronatur, ut nihil sit, quod minus dignum vultui Regis
appareat: Ita & nunc procedente Christo Rege pacis, omne quod
triste est auferatur è medio; & illucescente veritate, fugetur men-
daciium, fugiat discordia, resplescat concordia.* Oh kak le-
po! kakti na prihodnie Kralya y vuliczefze sznase, y vesz
Varas z- uszakoiachkem czvetiem y kaichim drugem ie-
okinesen, dabi nikai takovoga na putu nebilo nesznasno-
ga, kaisze kralyeuzkoga obraza nebi doztoialo: Tak y
szada na prihodu Christuffa Kralya mira, usze kaije zloche-
ztoga y szmradnoga naisze odhiti; y nad raszvecheniem-
iztine, naisze pretira lass, nai besi neszlosnozt, naisze szve-
ti szlosnozt. N. N. Pokch dob da Kraly neba y zemlyè
dozto-

Hugo

S. Peter.
Chryfolog.
serm. 149.

doztoiasze knam doiti iz nebezke vizine, y naruchaia-
Otcza szvoga nebezkgoga, vuchinemo mi onak za prietiga
doztoino kodnaz vuchi y nagovaria Sz. Matti Czirkva. *In
adventu summi Regis mundentur corda hominum, ut dignè ans-
bulemus in occursum illius.* Na prihodu Kralya uszeh Kra-
lyev naisze chizte szecherza chlovechanzka, da vredno y
doztoino niemu naproti poidemo, y nyega k- nam dobi-
mo: Kak adda mi moramo niemu put pripraviti, vu Perve.
Ztrani moieh Knig na denesniu Nedelyu ieszem pokazal:
Szada pako kak moramo. *Aspera in vias planas.* Ostra na
gladke pute obernuti? kanim pokazati.

Chudnu ztanovito ali za nas kerschanzki navuk, y na-
predek kruto prikladnu y hafznovitu navadu imelizu neg-
da oni ztari krive vere lyudi, y besse ovakova, da naimre
oni uszako letto pred kojem velikem szvetkom nyhovoga-
Boga Jupitera ieszu puschali napraviti iz chiztoga zlata ie-
dnu kachu z- tremi glavami: Perva glava bilaie szpodobna Plutarc-
Pszu, druga Orozlanu, tretia Vuku, y ovakovu kachu ieszu
oni izvoiemu maliku Jupiteru za naioszebuinessi aldov k-
szvetku onomu velikomu darovali, kod izpiszuic Plutarkus.
Ali kai gdo stima, kaiszu oni z- ovem ovakovem aldovom
razumeti hoteli? odgovaria Plutarkus, daszu oni po one-
peszie glave hoteli dati na znanie, da mora uszaki marljivo
na pameti dersati preszetni izvoisitek, kakie naimre Bogu
Jupiteru szlusi, ar y pasz zmegy uszeh nemeh ztvarih naibo-
lyesze na preszetna szpomina. Po glave Orozlanove-
davaliszu na znanie, daie uszaki dusen ne szamo na presse-
ztna kod pasz, nego y na vezdasnia miszliti, toieto na ono
vreme vu kojem sive, kak sive, y Bogu Jupiteru szlusi, ar kod
Orozlan nemiszli na preszetna, niti na priducha vremena,
nego szamo na ono vreme vu kojem sive. Po glave Vu-
chiè, hoteliszu obznaniti, da kagoder Vuk nemiszli na-
vezdasnie liztor, nego y na priduche vreme szebe za hranu;
tak y chlovek mora na priduche vreme takai miszliti, y zkerb
imeti

imeci da vu milosche nebezkgoga Jupitera Boga uszamogru-
chega obztoi.

Lepa iztinaietò y hvale vredna bilaie ova navada, iz
koie mi kerscheniki moremoszi lep y hafznovit navuk uze-
ti, kak naimre mi takai moramo ne szamo miszliti na vezda-
snie vreme kak sivemo, y kak G. Bogu szlusimo, kak za-
povedi niegove obdersavamo, nego tulikai iz presfeztneh
leth fitka nassega zpozabitisze nemoramo, kakszmo naimre
negda ter naimre vu mladozti nasse sivelì, kakszmo G. Bogu
szlufili, y zapovedi niegove obdersavali; Akosze naimre ka-
kov ztari peny, alikoren koiega szmertnoga greha na putu
Conscienczie nasse zadersava, daga van izkopamo z-moti-
kum Sz. Szpovedi, y tako *Aspera in vias planas.* Da vuchini-
mo, usza krivoriava na rauna, y ostra na gladka da preober-
nemo, kodie negda chinil on Boga boiechi Kraly Lyucztyva
Izraelzkoga Ezekias, kadaie krichal. *Recogitabo tibi omnes
annos meos, in amaritudine animae meae.* Pred tobum ò moi
miloztiuni G. Bose hochu ia razmislyavati usza leta fitka
moiega, vu sukkoche y salozti duffe moiè, kakszemie nai-
mre potrossil, y kakszem tebe vu nyh szlufil, ieszemli vech
zla ali dobra vuchinil? koie Ezekiasseve rechi mudri Cor-
nelius ovak odperteie razlase. *Recogitabo tibi omnes annos
meos, idest omnia peccata mea, quae singulis annis feci, de iis
dolebo, veniamque precabor.* Budem premislyaval usza
leta moia, toiezt ufze grehe moie, koieszem uszako leto
vuchinil, za niesze budem kaial, y oproshenia profzil
(kodszem od ovoga vu Tretie ztrani moieh Knig vu Razgo-
voru Petnaiztom govoril.)

Nikai adda nehafzne, niti nepomase k-duffnomu
zvelicheniu vezda G. Bogu szlufiti, y seleti niega kszebe na
kvarter prieti, ako chlovek neznam kak okincsi komoru
Duffe szvoie z-czvetiem uszakoiachkem dobreh del, ako
iosche nifzu izmetene one sztare pavuchine, ako po zakut-
keh Duffe szmerde oni sztari szmertni grehi? ako puti ieszut
krivoriavi, zaraztenj z-terniem y kupiniem zleh y szmertach
gre-

gresneh navad? oh k-tomu takovomu doide Kraly nebe-
zki na vexu skodu, neg na hafzen, na vexu nefzrechu, neg
na szrechu. Ar kaktigoder trudi y potti nikai nehafzneiu
onomu Kramaru ali Tergovczu, koi den y noch zkerbisze,
trudi, y poti vu zadobivanu blaga, ter vendar szvoiem ter-
stvom niti perveh dugov placha, niti kakov dobichek zasze
dobiva y szpravlya. Rauno tak niednomu gresniku ni-
kai nehafzne poztitisze, den y noch moliti, almustva da-
vati, y telo szvoie uszakoiachkemi nachini trãpiti, akosze
pervo ztarih dugov, toieto grehov po chizte szpovedi, po
prave salozti, y ztalnem nakaneniu neoszlobodi, da pako
zle gresne prilike, paidastva y lyubavi neoduri, vu koiech
tuliko leth tak navadno gressech sivel.

Znamo da on Poszel Kralya Nebezkgoga k-nam poszlan
nazveschatnam prihod niegov Sz. naimre Ivan Kerztitel ie-
nam lep navuk dal. kak y kem nachinom mi bi mogli niemu
put pripraviti, zteze krivoriave, raune; y ostre cezte, glad-
ke vuchiniti; y ie ov. *Pœnitentiam agite, appropinquavit
enim Regnum celorum.* Pokoru delaite, arszcie priblisalo
kralyeczvo nebezko, ali kaksze more, y mora prava po-
kora vuchiniti? Sz. Gregur Papa odgovaria, y veli ovak.
*Pœnitentiam agere, est perpetrata mala plangere, & plangenda
non perpetrare.* Pokoru chiniti, ie vuchiniene grehe pla-
kati, y plakaneh vech nechiniti, ni szamo dozta grehe
szpovedati, y za niesze plakati, negoie potrebno k-tomu
rverdno ztalno nakanenie nigdar vech vu niesze povernuti,
k-tomu potrebnoie uszeh prilik gresneh chuvatizze, uszeh
tovarustvih habati, vu koieh, y z-koiemiszmo pervo vu
grehe prepadali, y ovak chinech, vuchinimo *Aspera in vias
planas.* Ostra preobernemo na gladka.

Kadaie Jonas Prorok od sztrani Bosie lyucztyva Ninivi-
tanzkomu nazveschal Pokoru, pochelie szam Kraly naipervi
peldu davati, zapovedaiuch da lyucztyvo mora ne szamo
pokoru delati, nego y uszum iakoztium krichati k-G. Bogu.
Clement ad Dominum in fortitudine. Nai usze lyucztyvo iako y
na

Isaie c. 61.
v. 15.

Cornel. a.
Lap. hic.

S. Gregor.
apud Hugo
in Joann.
c. 15.

Jonæ c. 3.
v. 8.

na vez glasz k. G. Bogu krichi. Kraly pako szam. *Surrexerit de folio suo.* Zealszeie Kraly iz Sztolcza y tronuffa szvoiega. *Et abiicit vestimentum suum a se.* Y odhitilie opravu szvoiu od szebe, kaifze pako po ove oprave bolye, y iztinzkeie razumeti more, kak zla navada? ar kadaizeie Kraly Ninivitanzki zpoznal pravo pravo zkruffenoga za grehe szvoie, ondaie on odhitil szvoiu Kralyeuzku opravu, vu koieszeie on dichil, izgizdaval, y G. Boga bantuval, *Abiicit vestimentum suum.* Veli moi Serafinzki Navuchitel Sz. Bonaventura. *Quoniam penitens debet abicere vestimentum suum secularis, & mala consuetudinis.* Odhitilie opravu szvoiu od szebe, ar pokornik mora odurechi, y odhitili opravu Szveczke zlochezte y gresne navade, vu koieie on oblechen bil tuliko leth; y G. Boga bantuval. Mora velim uszaki gresnik navadni, oztaviti y oduriti usze grehe navadne, vu koieie tuliko leth nesztechno, y pogibelno sivel, ako nesche y z-opravum zkupa vu ogeny vekovechni peklenzki hitchen bitti.

S. Bonaven.
fer. 2. de S.
Jacobo.

Kodie hitchen on neszrechni Mladencz od koiega pisse Alfonso Andrada, da naimre letta 1622. vu Orizagu Toletanzkom bilie nekoi poglavit Mladencz koi od mladosti szvoie bilie odhranien vu sztrahu Bofiem, y nekuliko leth po szvoieh Roditelov szmertichizto y pobosno ie sivel, k- zadniemu premamlyen od iedne szvoie blisnie rogiakine, y od lyubavi nye proti szebe izkazane vlovlyen, daiuie ne szamo yu hisu szvoiu kakti na mezto matere uzal, nego pache y snyum sivel ne drugach nego kako dabimu prava zakonzka tovarufficza bila, za koi greh nitifzeie gdo mogel szumniti, nitifzeie on hotel szpovedati, vu pobosnozti vendar, ter naimre proti B. D. MARIE ni preztal sivet, daie uszem za iedno zerczalo bil. Vu onom pako Varassu bilaie iedna szveta y Bogaboiecha Devicza, vu koie hisu doffelic szam Szin Bofi z- MARIUM Dev. y unofinum Angelov nebezkeh kakti tolnach ehinechi pred onum pobosnum Deviczum, kakkifze moglo tulikem grehom, koi izuzze od onoga

onoga Varassalyudih chinili, a naimre pak nechiztoche onoga Mladencza, pomocsi, y nyh od grehov odvabiti, koi greh takie bil oduren y szuprotiven Szudczu nebezkomu, daie taki dal Sentencziu szmertitelovne y dussevnè vekovechnè chez onoga Mladencza. Nego B. D. MARIA koieie oszebuinem nachinom bil pobosen izproszilaie miloschu, y odulechenie one Sentenczie do 30. dan, vu koieh dneveh akofze neszpeti, neszpove, y neszpokori, onda daga szlobodno zkoncha z- ztrelum szercze prebode, umori, y vu pekel poslye. Zapovedah adda MARIA one pobosne Devicze da vu iutro rano ide vu Czirkvu, y koga pervoga Szpovednika naide, naimu pove vu kakovom neszrechnom pogibelnom sztalissu on Mladencz sive, y daga nai uszemi nachini terfizze od greha odvinuti, y na pokoru kakti y na pobolsanie sitka napelyati. Redovnik nepoznaiuch szvetozt one Devicze: y od Mladencza neszumnechifze nigdar nikai takovoga, nihotel veruvati, ali po zapovedi Christuffa, y MARIE doslaie drugoch y tretich k-onomu Redovniku, povedauffimu miszli niegove, kaije naimre rauno onda miszli, zato posselic Redovnik k- Mladenczu y povedauffimu niegov neszrechni y pogibelni sztalis, pochelgaie nagovariat na pokoru, y pobolsanie, nadchim zachudilfzeie Mladencz y preztrassil da Redovnik zna sitek niegov, za koiega nigdar nikomu ni hotel dati znati, nitifze iz niega szpovedati, pokleknulie Mladencz nakolena pochel pobolsanie obetati, y grehe zvelikum faloztium szpovedati, proszechi za navuk y pomoch oztavitifze onoga sitka, koiemuie zapovedal da on ali szam mora ztan premeniti, ali onu szvoiu hotniczu od praviti obechalie da hoche ali tak na hitrom da toga ne more vuchiniti, nato recse Redovnik dasze megytemtoga razluchi od nye, y vu druge komore zapert da nai szam szpi, vuchinilie Mladencz, y zaperlszeie vu drugu komoru, hotechi ona k- nyemu polek navade poiti, kuchilaie, zvalaie, proszilaie daie odpre, ali zahman, zato ona drugi dan vuchinilaszic muchech klyuch napraviti, z- koiemfzic ona drugu

drugu noch odperla, k-nyemu dosla; y vu navadni greh nioga napelyala, Mladencz tekeliie taki vu iutro pred onoga Redovnika szpovedaustimu szvoie novo pregressenie; Szpovednik dalmuie novi tolnach da naimre y znutra zaryglya vrata daijh ona szvoiem klyuchem nebude mogla odpre-
ti, kai akoprem Mladencz ie vuchinil, ona vendar po vrasie mestrie doslaie k-nyemu, y nyega ztem bolye polzebe obrachala doklamgaie y zeuszema zaszlepila da vech ni maral ni za szpoved, ni za pobolsanie, akoprem Szpovednik uszemi nachini iesze terzil nioga na dober put dopelyati, ali usze zahman, priblisavaiuchisze zadnie vure trideszeto-
ga dneva, doffelie po nochi Szpovednik, aliga pred sze ni puztil, chakalie Szpovednik do dvanazte y zadnie vure, ali zahman. Nut chuda, na naglom pochelie neszrechniak pomagaite krichati, od koiega zkochilaie priatelicza niegova iz poztelye, y szluge pochela nazavati na pomoch, ieden zmegy koieh potekeliie taki po onoga Redovnika, koi takai na hitrom ie dotekel, koiega on naiduchi komai disuchega, y ztrasno penechega, ove zadnie rechi zgovaria-
iuchega. *Va mibi! corde jaculo transfixo emorior.* Jai mene! szercze ztrelum prebodeno imaiuch umreti moram; Szpovednik iosche nimankal nagovariatiga doklamie dusla vu nyem bila, ali usze zahman; Megy temtoga ona pobosna Devicza nipreztala za onoga Mladencza Boga moliti, koieszze znovich Kristus izkazal kakti y pervo szudech onoga Varassa grehe, y buduch onoga neszrechnoga Mladencza dusla pred Szudczem nebezkem tusena zbok tverdokornozi, y tulikeh opominany na pobolsanie od onoga Redovnika, y druge pomochi, y milosche, za koia usza nemaraiuchisze, szam Szudecz hitilie vu nioga ztrelu snyum szerczemu prebol, y neszrechnu duffu vragom peklenem izru-
chil.

Nut szada N. N. kaivamsze od ove Pelde vidi? kaije ovomu Mladenczu hafznelo vu mladozti szvoie szveto, chizto, y pobosno sivetit? kaimuszeie hafznelo iz onoga szvoga gre-

gresnoga sitka szpovedati, y saluvati? daie pak zeuszem szvoiem pervem dobrem sivlyeniem, zeuszemi szvoiem szpovedmi y pokorami, moral na veke k-vragu poiti? Ali kakovie naivexi zrok zkvarienia niegovoga? Zrok naivexi ie ov da on ni taki odszebe y iz hise szvoie odtiral onu kurvendu, kaitisze ni maral oszloboditi one zle prilike, kaitimuie milo bilo oduriti, onu Vrasiczu, ah! krichi, o Sz. Augustin. *Ah! quid prodest, quid prodest bene vivere? cui non datur semper vivere: Ad hoc enim debet prodesse, unicuique bene vivere, ut datur ei semper vivere.* Ah! kai pomase, kai pomase dobro sivetit? komusze nedaie uszigdar sivetit: Natuliko mora hafzneti uszakomu dobro sivetit, damusze da uszigdar sivetit. Ni adda dozta gresniku pokazatisze szpovedniku, y pred nym grehe szvoie szpovedati, ter z odvezaniem szpovednikovem ochiztitisze od pressztneh grehov: Negoie polek toga uszaka gresna dusla dusna na szpovedi tverdno nakanenie imeti oztavitisze ne szamo perveh grehov, nego pache y uszeh gresneh prilik, y paidastvih, z-koiem, y kide ie G. Boga zbantovala, y to hochere recsi szlechi, y odszebe odhititi opravu gresnu, kodiue Kraly Ninivitanzki odhitil bil. *Abiecit vestimentum suum.* Ar ni mogu che dabi chlovek mogel na ienkrat oblechen bitti vu szvadbene halye pravichnozti, y vu halye greha; zato k-Sz-Szpovedi ako prem naichiztesse, potreбноie tverdno nakanenie vu niesze vech nigdar nepourachati, kodie Kraly Ninivitanzki vuchinil, kada *Surrexit de folio, & abiecit vestimentum suum a se.* Sztalszeie gore od Sztolcza, y odhitilie opravu szvoiu od szebe. Y tako miloschu Bosiu ie dobil, daga G. Bog z-Varassem, y Varasczi niegovemi ni kastigal y zkonchal, kodie nakanil bil vuchiniti.

Unogisze disputuiu dvoiech, ako Salamon Kraly ie zvelichen, ali zkvarien? zverhu chesza unogi Sz. Otczi uszakoiachki miizle, y govore: Uszakoga teskocha zadersavazze vu tom; Ako naimre Salamon ie pravu pokoru pred

szvoium szmertium za grehe szvoie imel? Zverhu chesza_9
 Beda in Postuvani Beda ovak govori. *Ostenditur quod Salamon*
 Glof: Ordinumquam recte penituit. Kasefze dasze Salamon nigdar
 in Ista. c. 12. ni pravo saluval za grehe szvoie, kak pako y odkud to po-
 kazati, y poszvedochitizze more? odgovaria recheni Postu-
 vani Beda ovak. *Quia Idola qua edificaverat, non delevit.*
 Ar Malike y Bolvane koicie on vuchinil napraviti, nizaterl,
 y zkonchal pred szmertium szvoium, y ov zrok ie velik,
 ztalen, y pravichen fundamentum proklecztva Salamono-
 voga. Ar *Nemo potest duobus Dominis servire.* Nigdor_9
 nemore dvem Goszponom szlufiti, tak y Salamon zpozna-
 vaiuchi pravoga sivoga G. Boga Ztvoritela uszeh ztvarih, ven-
 dar on polek niega *Colebat Astarten Deam Sidoniorum, & Ma-*
 s. Reg. c. 11. v. 5 *loch idolum Ammonitarum.* Szvedochi Sz. Pifzmo od niega,
 daie naimre molil, y klanialfze Astarte Bosicze Sidonian-
 zke, y Moloka bolvana Ammonitanzkoga, da pache ne
 szamo to, negoie Salamon zezidal Czirkve Bvolvanom_9
 Ibid. v. 7. Kamos y Molok imenuvanem. *Aedificavitque Salamon fa-*
num Chamis idolo Moab, & Moloch idolo filiorum Ammon. Ko-
 iu Czirkvu, unogo menie bolvane, Salamon pred szmertium
 szvoium ie zaterl, kodbi bil dusen vuchiniti; adda prez
 uszake dvoinozti Salamon moralie zkvarien bitti: Za koiem
 tulikaiffe vu pekeli du uszi oni koj pred szmertium szvoium
 nezatiraiu, y nezkonchavaiu oneh Bogov y Bosicz koiemfze
 vu sivotu klaniai, koieh lyube, y mole, bolye neg pravoga
 sivoga G. Boga, koije nyh ztvoril, y szudil bude, koijszu_9
 pako ritakovi? ah ieszu uszi oni nechizti Lotrissi, y prazni-
 ki, koj vuhisah szvoieh dersè one Bosicze, z-koiemfze_9
 nazladuiu, y za lyubav koieh usze Bosic zapovedi preker-
 savaiu: Tosze more recsi y od uszeh krivoladauczev lyucz-
 koga blaga, koie ako pred szmertium nepovernu, tak do-
 bro vu pekeli poidu, kakti y lotrissi, koj pred szmertium
 od szebe neodtiraiu, y neodurè szvoieh kurvendih Bosicz.
 Ovem takai priszpodobitizze mogu uszi ialni nenavidni_9
 szcr-

szerditezi, koj akopred szmertium szvoiem protiuniki mi-
 ra nevuchine, y krivicz szebe vuchinieneh neoprozè; vek
 vekoma poidu vu muke peklenzke, ako prem ovi uszi ne-
 znam kak chiztofze szpovedali budu, zlamenia falozti da-
 vali, y neznam kak ostru pokoruchinili? ova usza nechteijh
 izprichati od vekovechnoga proklecztva, ar Sz. Hierony-
 mus Navuchitel Czirkveni odperto govori. *Vix de cen-*
tum millibus hominum, quorum semper mala vita fuit, mere-
tur in morte indulgentiam habere à DEO vel unus. Tesko od
 sztoiezer lyudih, koiehie uszigdar zlochezt sitek bil, vre-
 denie na szmerti oproschenie imeti od Boga, liztor ieden,
 oh ztraffne rechi! razmeteli to vi, koi tuliko leth sivete vu
 oneh navadneh greheh? iz koieh morebitizze nizte nigdar
 pravo y chizto szpovedali, ako szpovedali? prave za nye faloz-
 zti nizte imeli, ako y falozt ie bila prava? Nakanenie vendar
 ni oilo pravo, ar prilika greha ni bila pretergnièna, pai-
 dastvo nibilo odurieno, maliki niszu bili zkonchani. Ar
 kaktigod jednomu kusnomu chloveku malo ali nikaimu
 hafzne, y pomase daga Doctor oszlobodi y izurachi od ku-
 ge, ako on znovich pohagia onu kusnu hisu, alifze z-ku-
 snemi lyudmi paidassi; Tak malo ali nikai hafzne onomu
 koga szpovednik od grehov odvese y szmerti vekovechne_9
 oszlobodi, ako ov takov po szpovedi znovich pourachafze
 vu onu hisu, y paidassizze z-onemi gresnemi personami,
 kade, y z-koiem szmertnem grehom tulikokrat ie bil
 ranien.

Ako adda y mi veschemo vekoma zkvarieni bitti? po-
 treba da mi nazleduemò ne Salamona, nego Moiseffa, ar
 od Moiseffa szvedochi Sz. Pifzmo, da kadabi bil iz gorè do-
 le doffel z-Tablami, na koieh szu napiszane bile Deszeterè
 Zapovedi Bosic, y nassel iedno iz zlata telle, koicie ono
 izraelzko lyuczstvo za Bogamolilo, dersalo, y zpoznavalo,
 raszerdilfzeie, hitilie na zemlyu Table, zgrabilie telle, y
 nycie na tlahitil, y z-nogami szvoiemipoteptal.

Exodi c. 32. *piensque vitulum quem fecerant combussit, & contrivit usque ad pulverem.* Zgrabuisi (veli Sz. Piszmo) Moises telle

koieszic ono lyuczto negovo vuchinilo bilo, y za Boga molilo, zcsgalieie, y ztukelieie naprah. *Quem sparsit in aquam & dedit ex eo potum filijs Israhel.* Koi prah zmessalie Moises vu vode, y dalgaie popiti szinom Izraelzkem.

S. Ambros. Epist. 56. *ses Committit vituli caput, atque in pulverem redegit, ut omnia impietatis aboleret vestigia.* Zterlie telechu glavu Moises

y na prah ieu szpravil, dabi uszeh grehov zaterl zlamenia, y zverhu uszega toga Moises hotelie on prah zmessati zvo dum, y nyega szinom Izraelzkem dalgaie popiti, zakai pako to? odgovaria Sz. Hieronim ov zrok napervo da iuch. *Ut contemnere discant, quod in secessum proiici vident.* Dabifze navuchili oduriavati ono kai vide izszebe z- drugem szmradom y vonybum izhagiati, ter za takovem dugovanem nebi hlepeli, nitiga sefeli. Oh! dabi ov navuk y szada unogi y preunogi naimre nechizti

gresniki y gresnicze napameti szvoie dersali, y dobro premislyavali! kakov naimre szmrad y vonybu oni lyube? lyubech, lepotu y szvetlozt, veszelye y nazladnozt dike nebezke pogublyuiu, y muke peklenzke vekovechne, za hipne szmerdlive nazladnozt fzebe zaszlusuiu, y zadoblyuiu.

Zakaizato z- vami dokanchamo gresniki, y gresnicze, govorienie moie, y vam kriehim z- Sz. Ivanom Kerztitelom. *Penitentiam agite! appropinquavit enim Regnum Caelorum.* Pokoru delaite za grehe vasse, arszecie priblisalo

Kralyeuztvo nebezko, ar on koi je ztvoril nebo y zemlyn, ide k- nam, y Kralyeuztvo nebezko szobum nesze k- nam.

Parate viam Domino. Pripravete za niega ne szamo chizt y sznasen kvartet vu dusse, y Conscienczie vasse, po Sz. Szpovedi, y pokore, nego pache *Parate viam Domino. Rectas facite semitas ejus, & Aspera in vias planas.* Pripravete

vete

vete niemu vulicze sznasne prez uszakoga blata y szmrada, kakovoga nechiztoga poselenia, nedoztoine y prekoredne lyubavi proti ztvaram ovoga szveta. *Rectas facite semitas ejus.* Raune vuchinete zteze negove, kaksze pako to mora rozumeti, y vuchiniti? odgovaria vucheni Ludovicus Kellen.

Rectas proinde facimus vias, si vita nostra initium & finem consideramus. Raune chinimo pute, ako fitka naslega pochetek y konecz premislyavamo, toieto moramo dobro miszliti na sitek nas, ali ne szamo kod Orozlan, nego kod Pasz, y Vuk navadu imaiu, on presseztna, ov priducha namiszli imeti.

Tak y mi nemoramo szamo miszliti kak danasz sivemo, kai dobra, ali zla chinimo, nego potreba da premiszlimo presseztna leta fitka naslega, akoszm naimre kai kada zla vuchinili, iz cheszafze nebi bili pravo posaluvani, chizto szpovedali, y do szada pobolsali; polek toga potreba da premiszlimo y konecz fitka naslega, kakov naimre konecz selimo imeti, onak da sivemo: Selimo pako uszi szrečno y veszelo prez greha vu

milosche Bosie umreti, adda dasze tak terizimo uszigdar y siveti, ar nefalle one Sz. Bernarda rechi. *Qualis vita, mors est ita.* Kakovie sitek, takovaie y szmert. Sz. pako Bonaventura govori. *Hoc teneo, hoc verum puto, quod ei*

non bonus finis est, cui semper mala vita fuerit. Ovo dersim, ovo iztiazko stimam, da onomu nebude dober konecz, koiegaie uszigdar zlochezt sitek bil. Szuprotiunem pako nachinom govori Sz. Jerolim. *Legi, relegi, perlegi; numquam vidi hominem piuum, mala morte perire.* Cstelszem y prestelszem unoge knige, hotelie Sz. Navuchitel recsi, y nigdar niszem videl, niti cstel dabi chlovek koi je uszigdar pobosen y Bogaboiech bil, zlum szmertium poginul. *Et aspera in vias planas.* Potreba da vi ne szamo pripravite kvarter, osznafite vulicze, Raune vuchinite zteze Kralyu vassemu nebezkomu, kodszemvasz do szada nauchil: Ne-

goie

goie

goie

goie

goie

goie

Ludovicus
Kellen.

S. Bonaven.
opuscu. de
contem.
saeculi.

S. Hieron.
Epist. ad
Nepotia.

goie potreba, da one ostre z-germiem y kupiniem zará-
zteni Czezte posznasite, izkerchite, y na ztran odhitite,
ter pute gladke vuchinite: Toieto usze zle gresne, y na-
vadne priliko, priatelztva, paidastva, y lyubavi izkerchi-
te, zlaterete, y gladek put vu szercza vassa Zvelichitelu
vassemu iduchemu, da vuchinite, kaibi niemu moglo
zapachiti k- vam doiti, y vasz z-miloschami y darmi
Nebezkemi nadeliti, y napuniti. *Nihil ergo reliquia-*

•leaker.

*rum peccati apud peccatorem debet amplius apparere, ne postea
specie peccati allectus, ad illud revertatur.* Krichi Oleaster,

y ia snym, Nikai adda oztankov greha pri gresni-
ku ne morasze vech naiti, y kazati, dasze
potlam znovich vu nye nezalyu-
bi, y nepoverne.

Amen.

NE-

NEDELYA PO NOVOM LETTU.

Kak uszaki Kerschenik polek uffania vu
Miloschu Bosiu, y obrambu Szvet-
czev; morasze szam takai zker-
beti za szvoie duffno
zvelichenie.

Venit in terram Israël. Matth. c. 2.

Dosselie vu zemlyu Izraelzku.

PRez uszake dvoinozti zachudilbisze
uszaki zmegy vasz o N. N. dabi videl, ali chul, y
rozumel, da ieden szerchen, y oborusen General
besi pred iednem szamem proztem szoldatom. Dasze ieden
zmosen Herczeg zkriva pred iednem podlosnikom szvoiem.
Dasze ieden preiaki Gozpodin szluge szvoiega boi. Kteri
pako General ie szercheneffi, kteri Herczeg zmosnessi,
kteri Gozpodin, ali Kraly moguchnessi ie bil nigdar na
szvet rogien, od novorogienoga Szina Bosiega? Nili ovo
on izti, *DEUS fortis, DEUS exercituum?* Bog iaki, Bog
H
fere-

2. Reg. c. 5.
v. 10.

sergov? Kodga Sz. Piszmo imenuie. Nili ovo on zmo-
 sni Herczeg mira. *Princeps pacis.* Kodga Sz. Isaias ime-
 nuie, koiega *Principatus super humerum ejus.* Hercze-
 stvo koiega ie oberh ramena niegovoga. Nili ovo on zmo-
 sni Gofzpodin, koi z-tremi perztmi vefz firoki fzet
 zdersava? ztanovito ie, ar od niega Sz. Isaias vu drugom
 meztu fzedocfi. *Qui appendit tribus digitis molem terra.*
 Koi z-tremi perztmi zdersava ufzu firoku zemlyu. Nili
 iednum rechium ovo on ufzamoguchni Kraly neba, y zem-
 lyè, koi odpiraiuch prefz: Ruku fzvoiu, ufzaku ztvar z-
 blagofzlovom fzvoiem napuniuie, kod od niega Sz. Kraly
 David govori. *Aperis tu manum tuam, & implebis omne
 animal benedictione.* Odpiras ruku tvoiu, y napuniuies
 ufzaku ztvar blagofzlovom; y vendar ov izti tak zmosni, y
 ufzamoguchni Kraly y Herczeg, koibi bil mogel ne fzamo
 na fzredi nepriatelov fzvoieh obztati prez ufzakoga ztraha
 y kvata, nego paese, bilbie lehko mogel obladati y zkon-
 chati, ni vendar on toga hotelvuchiniti, nego paese ho-
 telie pred nymi besati, y zkrivatifze, za vuyti izmerti. Oh!
 ter nili to prez kraija y konceza vexega chuda vredno; neg-
 bi vredno bilo dabi chlovek pred chlovekom, gresnik pred
 gresnikom besal. Vutomfzi pako unogi Sz. Navuchiteli
 iefzu unogo glave fzvoie terli, ischuchi zroke toga tak ve-
 likoga chuda, y chudnoga besania Christuffa Szina Bofiega,
 Kralya prezmosnoga y ufzamoguchega neba y zemlyè, pred
 iednem nevernem Kralyem Herodessem, y naipervo Glosa
 Ordinaria zrok tomu daie ov. *Ut exemplum fugiendi daret
 suis, ubi oportunum est.* Dabi peldu besati dal fzvoiem,
 toieto ufzem nam kerschenikom, kadeie potrebnò. Sz.
 pako Augustin, ieden drugi unogo vexi, y lepsi, k- navuku
 naffemu prikadnessi zrok daie, zakai Christus ie besal vu
 Egiptum? *Fugiens in Egyptum,* rechifzu Sz. Otcza Augustina,
*Hominis instruebat infirmitatem, ut DEUM tentare non audeat,
 quando habet quod agat, ut, quod cavere oportet evadat.* Be-
 sech vu Egiptum, chlovechanzku fzlabozt ic vuchil, dabisze
 Boga

Isa. 2. 9. v. 6.
 Idem e. 40.
 v. 12.
 Psal. 144.
 v. 16.

Glosa
 Ordinaria.

S. August.
 apud Pacu-
 cheli: lec.
 97. a. 30.

Boga tentati nepouffal chlovek zanaffaiuchifze naimre na
 Boga, y pomoch niegovu, kadfze naimre vukakove po-
 treboche izam pomochi more, ali od kakove nefzreche, y
 pogibeli besati. Kai rauno ia vu ovom moiem govoric-
 niu pokazati, y podvuchiti N. N. ielzem nakanil, da nai-
 mre, akofzmozzi fzami k- fitku telovnomu pomagati du-
 sni, besechi, y chuvaiuchifze pogibeli fzmertne, na fzpo-
 dobu, y peldu Zvelichitela naffega, koi nefzamo za fivu-
 chega Herodessa besalie iz Bethlehema vu Egiptum, nego
 y pofzmerti Herodessa pourachaiuchifze nazad vu zemlyu.
 Izraelzku polek fzvedochantzva danasniega Sz. Evangeliu-
 ma. *Venit in terram Israil.* Razumeufi pako. *Quod Ar-
 chelaus regnaret in Judea, loco Herodis Patris sui, timuit illo ille.*
 Da Arkelaus Kralyue vu Judee, mezto Herodessa Otcza
 fzvoga, boialfzeie tamo doyti, negoie odiffel drugem pu-
 tom do Varassa Nazareta. Kuliko adda bolye dusnifzmo-
 fzi pomagati k- fitku duffeunomu ufzum moguchnoztium
 fzilitifze obdersavati zapovedi Bofie, y od ufzake gresne
 pogibeli besati, nezanaffaiuchifze na fzamu miloschu Bofiu,
 na pomocs Szvetczev, y namolitve fzlug Bofieh, nego z-mi-
 loschum Bofium, y pomochium Szvetczev Bofieh, dusni-
 fzmofze fzami ufzum moguchnoztium za duffnò zvelichenie
 zkerbeti, kod rauno to obilneie pokazati hochu.

Imamo adda naipervo znati, y za fundamentum ovo-
 ga vezdasniega govorenia imeti, da chlovek fzam od fzebe
 nikai nemore fzamum fzvoium iakoztium vuchiniti, kaibi
 moglo biti. *Meritorium vita aterna.* Vredno fitka ve-
 kovechnoga, prez milosche y pomochi Bofie, polek oneh
 Christuffevch rechih. *Sine me nihil potestis facere.* Prez
 mene nikai nemorete vuchiniti, koie rechi Sz. Otcz Au-
 gustin ovak razlase. *Ne quisquam putaret saltem parum
 aliquem, fructum posse à semetipso palmitem ferre.* Dabi
 gdogod nestimal konche y kulik izad mocfi rozgvu fzamu
 od fzebe doptinezti, toieto chlovek prez milosche Bofie,
 ar Christus Szin Bofi govori fzam od fzebe pri Sz. Januffu.

H 2

Ego

Prez Joan. c. 15.
 v. 5.
 S. August.
 trac. 81. in
 Joan.

Jou. 6. 15. *Ego sum vitis, vos palmites.* Jazem Terfz, vi pako iezte rozgve, hotelie recfi da kakti rozgva prez terfza nemore nikakvoga szada roditi, tak niti chlovek more kai dobra prez milosche Bosie vuchiniti; Nitifze more onak kodie potrebnò za grehe szvoie kaiati y saluvati prez Bosie milosche, y pomochi. Tonam pako y Sz. Tridentinzko Szpravische potvergiuie ovemi rechmi. *Si quis dixerit sine praeveniente Spiritus S. inspiratione, atque adjutorio, hominam credere, sperare, diligere, aut penitere posse sicuti oportet, ut eius justificationis gratia conferatur, Anathema sit.* Ako gdo recse, da prez nadchnenia Duha Sz. y pomochi, more chlovek veruvati, uffatifze, lyubiti, y pokoru chiniti za grehe kodie vredno, y potrebnò, za vuchinitifze pravichnoga pred Bogom, nai bude ufzaki takov proklet. Ovo nai bude povedano za fundamentum govorenia moiega; szada pako velim ovak.

Ufzaki Bosi Kerschenik koifze zvelichiti seleie, y hoche, mora y on od ztrani szvoie dobro sivetì, y z-pomochium milosche Bosie, koiamu nigdar nemanka konche *Sufficiens*. Toieto, Zadovolyna, morafze zkerbeti za szvoie duffnò zvelichenie: y nemora chakati, niti zvelichenia szvoiega zpuschati na szamu miloschu Bosiu, kako dabiga G. Bog moral za nòsz vù nebo ulechi. Vu Sz. Paulu Apostolu imamo lepu peldu, y navuk, od koiega Chini Apostolzki szvedoche, da nahagiaiuchifze Sz. Pavel Apostol vu Varassu Damasku nazvechaiuch Sz. Evangelium, naiyexi Chaztnik Kralya Arete hotelgaie po ufzaki pùt k-rukam imeti, y sitka mentuvati, zato den, y noch po uszeh vratesh, vkuteh chinilie marlivo ztrafiti, dabimu Pavel nevfusel; kaifzeie pak pripetilo? *Accipientes eum Discipuli nocte, per murum demiserunt eum.* Uzehffega Vucheniki niegovu po nochi, y chez zid ieszu zpuztili dole niega vu iedne koffare, y tako oni ieszu niega od szmerti ofzlobodili; nut kuliko zkerbi, y truda ie bilo, za ofzloboditi od szmerti Sz. Paula; ali kaije potreba bilo z-tulikem trudom y zkerbium

Concil.
Trident.
Sess. 6.
Can. 3.

Act.
6. 9. v. 25.

bium Sz. Paulu besati? Nili Zvelichitel szveta zebra Paulu za Navuchitela narodov, y dabi on Ime niegovo presz: po uszeh narodeh raznassal? adda za izpuniti Decretum Bosanzki, koiemufze usze chlovechanzke iakozti, y szille szuproti poztaviti nemogu dabifze neizpunil, tulikeh trudov nebi bilo potrebnò, koieszu z-Paulom Vucheniki niegovi ime-li: Kufzemu tomu pitam iosche dalye, akomi bude gdo znal odgovoriti, ieli mogel Pavel vu milosche Bosie dvoiti, dabimu na pomoch nebila? Ni ztanovito, da pacse, on dabifze bili ufzi zachudili, kadabiga bili videli prez pomochi chlovechanzke ofzlobogienoga szamum pomochium Bosium od ruk nepriatelzkeh, k-chemu adda tulike zkerbi, trudi, y mestrie za ofzloboditiga, y pomochimu oblazti chlovechanzke vuyti?

Sz. Augustina chuiem dami on ovak odgovaria, y ufzemu tomu zrok napervo poztavlya govorechi. *Non enim Paulus desperavit adjutorium, protectionemque divinam, quando per murum in Sporta submissus est, ut inimicorum manus effugeret.* Ni Pavel zdvoil vu pomochi, y obrambe Bosie, kadaie chez zid dole vu koffare zpuschen bil, dabi nepriatelzkiem rukam vuffel. *Non ergo in DEUM non credendo sic fugit; sed DEUM tentasset, si fugere nolisset, cum sic fugere potuisset.* Ni adda nigdar Sz. Pavel zdvoil vu Bogu, y pomochi niegove, buduchi daie ufzigdar sziguren vu nye sivel, negobil G. Boga tentat y zkuffaval dabi nebil pobegel, kadaie po-bechi mogel. Ja dobro znam (mifzlilie, morebiti y govovil Sz. Pavel) da G. Bog nesche zmancati od ztrani szvoie mene pomochi ofzloboditifze ruk nepriatelzkeh, y szmerti vuyti? ali moramsze y ia popaschiti, y vuchiniti kaifze moie ztrani, y moguchnozti dòztoie, nitimi ni potreba ehakati vu ove pogibeli szmertne na Boga, y pomocs niegovu, dabi naimre on mene chudovitem nachinom van iz nye izpelyal, arbi to bilo kakti Boga tentati y zkuffavati, naifze adda vuchini kaifze more, y G. Bog k-szlabozti chlovechanzke z-moguchnozti szvoium pripomore.

S. August.
loco cit.

Idem

Szada hodmo na Pračtiku, za zpoznati ochivezteie. ovo Sz. Paula Apost: pripechenie, y iz niega za nas duhovni napredek navuk uzememo: Povechtemi proszimvasz N.N. kaifzmo uszi mi vu ovom N. Varassu sivuchi lyudi, ako ne kod tuliki Pauli od peklenzkoga Kralya Lucifera na szmert izkani? koifze uszemi nachini terfzi y zkerbi, kakbinafz z-koicem szmertnem grehom mogel uloviti, y naveke zkonchati, poztavilie on na vrata y obluka tela nassega ztrascze szvoie, vrata pako y obluki ieszu chutenia nassa, toieto ochi, vufiesza, Vuzta, y ruke nasse, nakoieh ztrase marlivo ztrasczi pekleni, pazechi kaksze zaperta, ali odperta dersè? kai chez nya nuter, ali van izhagia? Paze dobro na ochi. nasse ako kai nedoztoinoga snymi gledamo? ako ne szamo po piaczu, po vuliczah, po hisah, nego pache y po Sz. Czirkvah Bosich zbrivamo po oneh obrazeh, koj pogledi pako y zbrivanja bivaiu zrok tulikeh nechizteh miszlih, y poseleeny; Ako vufiesza nassa dersimo zaperta na poszluffanie rechi Bosie, odperta pako na poszluffanie oneh ogovorov, nezframneh razgovorov, y popevkih malo posteneh. Ako nassa vuzta imamo odperta na ogovore, blaznozti, kletve, y uszakoiachke nechizte rechi, odperta na pianztva y lakomozti; zaperta pako na pozte, y mertuchlyvozti, zaperta na zagovarianie blisniega, y na karanie gresnika. Paze iednum rechium pekleni ztrasczi na ruke y noge nasse, kai mi dobra, ali zla chinimo, dabinasz mogli vu koicem meztu zapopazti, y vu szmertnom grehu pod oblazt szvoiu dobiti: Kai adda mora chiniti uszaki on, koi nym seleie vuyti, daga kade neulovè, y pod oblazt szvoiu nedobe? morebiti da mora ruke za pazom, ali vu seppu dersati? szvoie uffanie vu pomocs Bosiu poztavlyati, y tak szvoiem chuteniam vuzdu puschati, y vu usze gresne pogibeli poztavlyatisze? Ah po nieden put! kai adda chinitisze mora? poszluhni kaiti povem, y navuchisze.

Kada adda koi zmegy vasz N. N, naidesze vu kakove prilike gledati ono, kai szerczem ni szmeti poseleti, Poszlusa-

szlufati ono, od chesza ni szlobodno miszliti, govoriti onou, kai nebi rad dabi niemu, ali od niega recseno bilo, vuchiniti ono, kai naturalzka, y Bosanzka zapoved chiniti prepoveda, hoditi po onakoveh puteh, po koieh vexi del duff od peklenzkeh Szoldatov ie ulovlyeno, y umorieno, ter vu vekovechne muke odulecheno bilo, iednum rechium, kadafzegdo vu kakovegod gresne prilike nahagia, nai nezkuflava G. Boga, uffaiuchisze peruzetno vu miloschu, y pomocs niegovu Bosanzku, daga on od greha obchuva; Nego nai zkrati vuzdu szvoiem poseleniam, nai zapre vrata szvoieh chuteny, naisze zkriva, naisze chuva, naisze brani kak naibolye zna, y more od ztrani szvoie, daga peklenzki ztrasczi kade nezapopadu, neulove vu kakovom grehu, y szvoiemu Kralyu Luciferu pod oblazt nezauleku. Odkud pobosni Thomas de Kempis nasz lepo vuchi govorecsi. *Fas quod ex te est, & DEUS aderit bona voluntati tua.* Vuchini tu kaije od tvoie ztrani, toieto chuvaisze greha, besi od gresne prilike, zkrivaisze pred zlocheztmi paidastvi, G. Bogusze preporuchai, y onda tebe on szvoium Bosanzkam pomochium y miloschum bude branil, y chuval, od peklenzkeh ztrasczev szille.

Niti szamo vu Sz. Paulu Apostolu, nego y vu iztom Szinu Bosiem Christussu Zvelichitelu nassem imamo mi peldu y navuk, kod besechem vu Egiptum pred Herodeffem nepriatelom szvoiem, od koiegaie na szmert izkan bil: koi ako rauno kakti Bogzmosni, y uszamoguchni mogelic sziguren megy nepriatelmi szvoiem obztati, y nye zkonchati, toga vendar on ni hotel vuchiniti, negofzeie hotel pred nymi zkrivati, y besati, za podvuchiti nasz, da y mi nahagiaiuchisze vu kakove gresne prilike, moramo besati, y chuvatisze od greha, ter nechakati, y nezanaflatisze na miloschu y pomocs Bosiu, uffaiuchisze danasz vu gresne prilike szama miloscha Bosia, od greha y szmerti vekovechnè ofzlobodi, artako chiniti, ie G. Boga zkuflavati.

Fugiens in Aegyptum hominis instruebat infirmitatem, ut DEUM tentare non audeat, S. August. loc. cit.

Thomas
à Kemp.

deat, quando habet quod agat, ut quod cavere oportet evadat.
 Besechi vu Egiptum, chlovechanku vuchilie szlabozt, da
 G. Boga nezkušava, kadafze more chlovek szam zla ofzlo-
 boditi, y za dušno zvelichenie ozkerbeti, negofze nai-
 szam pomase kuliko naivech more, y potlam szlabozti nie-
 gove miloscha Bosia pripomore, govori rechèni Sz. Otecz
 Augustin.

Plutarcus.

Pisse Plutarkus od nekoiega szvoiega vremena chlove-
 ka, koi moraiuchisze z-iednem szvoiem kruto iakem ne-
 priatelom pobiti, zato possalie bil ov pred oltar, y kip Bo-
 sicze Minerve; profzechi onu Bosiczu dabimu pomogla-
 obladati nepriatela szvoiega, koiemuie ona odgovorila,
 dafze nai nebòi nikai, ar hoche obladati nepriatela szvo-
 iega: Ov adda vefz vefzel poztavfi na odgovor y dobro uf-
 fanie dano od Bosicze Minerve, posselie domov oblekelsze-
 ie vu oklopi, pripaszalie orufie, uzemie vu defznu ruku Schit,
 y ovak oborusen iziffelie naproti nepriatelu, z-koiem ze-
 ztavšisze, zmeknulie orufie van nepriatel, ov pako zmirom
 ztoiechi kod iedno budalo gledalie nepriatela szvoga kad-
 gaie z-orufiem ranil, y videchi od szebe, y iz szebe potoke
 kervi tecfi, bled poztaiati, y omilati od tulikehràn, ter na
 tla opadati, pochelie na vefz glasz kulikoie mogel krichati.
Ubi est Deorum fides? Nonne Minerva mihi victoriam promisit?
 Kadeie vera y parola Bogov nasseh? Nili mene Minerva-
 obladanie obechala? Na to zachulie ieden glasz ove rechi
 zgovariaiuchi. *Tu quoque cum Minerva manum admove.*
 Akoli hoche obladati nepriatela tvoiega, ie potreba, da y
 ti ruku tvoiu pretegnies po mecs, y snymfze szuproti nepria-
 telu z-Minervum Bosiczum branis, a da neztois kod iedno
 budalo za pazom ruke dersechi, y od nepriatela ranitifze-
 puschaiuchi, arte Minerva Bosicza szama neobrani

Rauno tak pripechafze z-unogemi, nemarnemi leniaki,
 koj zpoznavaiuchisze, tak oni, kak one traplyenech od-
 oneh telouneh poselèny, y gresneh miszlèny, z-koiemi od
 tela, y vruga ieszu na zkonchanie izkani, radibiszeih ofzlo-
 boditi,

boditi, ali prilike nehte besati, priatelztva miloijnie pre-
 trechi, paidastva nescheijmsze oztaviti, nego preporucha-
 iufze za pomoch, ne iur iedne krive Bosicze Minerve, nego
 pravomu svomu G. Bogu, y Szvetczem niegovem, dabijh
 oneh tentaczijst ofzlobodili. Chinè zagovore tulike-
 B. D. MARIE, Sz. Antonu, Sz. Benediku stimaiuchisze-
 oczopranech, dafzu tak iako zalyublyeni, dafzi nemogu po-
 chinka naiti ako nevide, y negovore z-onum personum koiu
 lyube. Profze y mole nechizti gresniki dabi mogli chizto
 sivetì; Szerditezi, dabi mogli vu lyubavi z-blisniem szvo-
 iem sivetì. Selè y profze drugi dabi mogli posteno, pra-
 vichno, mirovno, y pobosno G. Bogu szlufiti, profze za-
 pomocs vu tentacziah y zkušavaniah dabi dufficz szvoieh-
 nepogubili, ali kaibi szami morali vuchiniti, y Bosie pomo-
 chi szlaboztiùm szvoium pripomochi, zato nehte ni znati,
 niti miszliti. Donassaiu dare vu Czirkve na Oltare, y na
 Kipe Szvetczev, y Szveticz Bosieh, preporuchaiuchisze nym,
 dabi oni za nyh Boga molili, pomoch y obrambu szuproti
 vrasiem tentacziam nym izprofzili, da pak nikai nedobi-
 vaiu kai selè, y profze, naise nechude, niti nikoga nekri-
 vè, nego szameh szebe, ar veli Sz. Augustin. *Non omnes* Idem.
cogitationes nostra mala à demone excitantur, sed aliquoties ex
nostri arbitrij motu emergunt. Neprihagiaiufze nasse gre-
 sne miszli od vruga, nego od nasse szlobodne volye, daiu-
 chi mi nym hotoncze zrok y priliku, z-onemi pogledi, pai-
 dastvi, priatelztvi prez koiehbi mogli, y morali biti, y dabi
 rauno one tentaczie y zkušavania od vruga bila, dusnibi-
 fze szuproti niemu boriti, polek navuka Sz. Jakopa Apost:
 vu chehega. *Resistite diabolo & fugiet à vobis.* Oboretisze Jac. c. 4.
 szuproti vrugu, y besal bude od vafz, neborechisze pako
 proti niemu, ako od niego oztaiu obladani, prepadaich
 vu uszakoiachke grehe, zbok koieh opadaiu vu veliku ob-
 šanozt, od pravice pako ieszu kastigani, onda krichè-
Ubi est Deorum fides? Bose uszamoguchi! zakaiszinaz oztav-
 vil, miszmosze tebe molili danasz chovas, y po Szvetczech tvò-
 ich

ieh tebeszmosze preporuchali, danasz-branis, y vendar od milosche tvoie vidimosze, y zpoznavamo zapuscheneh: Bog bi hotel dabi tak unogi y preunoge na szmertne szvoie poztye, y na zkradnie vure fitka szvoiega neplakali, nezdiha-vali, y tufitfize nebi morali, kada budu primorani szlepotu, lenozt y nemarnozt szvoium vekovechnum skodum zpozna-ti, toieto daszu tak ludu y neszpametno sively.

Ovi takovi videmisze szpodobni onomu Simonu Czoperniku, koi doffelie bil k-Sz. Apostolom Petru, y Paulu z-iednum mosnium penesz, ponuiachi nym peneze, dabi-mu oni pak dali iakozt chuda chiniti; Jakozt pako chuda chiniti ie dello duhovno, duhovna pako dugovania ter naimre chazti y oblazti prodavati, ie szmertni greh, koifze zove Simonia, y buduchi ov Czopernik naipervi pochetnik ovoga greha, zato od niega y ime szvoie ima Simonia, koie-mu Sz. Peter ie odgovoril.

Pecunia tua tecum sit in perditionem. Penezi tvoij z-tobum nai budu na proklecztvo. Kai razumeuši Simon preztraffilszeie, pache Abulenſis mudri za iztinu dersì, daszu potlam ona dva Sz. Apostola za ovoga Czopernika G. Boga molili. *Subintelligendum est, quod cum Apostoli sint viri misericordes, oraverunt pro eo.* Razumetifze more, da buduchi Apostoli lyudi miloztiuni, molifzu za niega. Jelimu pako kai hafznela y pomagala molitva nyhova? nikai; zakai ne? adda tuliki priateli Bofi nemogu onomu neszrechniakumilosche izprosziti? po nieden put, ali zakai ne? zato, kaitimue Peter rekel. *Penitentiam age ab hac nequitia tua.* Pokoruchini za ov greh tvoy: Onie pako Petru odgovoril. *Precamini vos pro me ad Dominum, ut nihil veniat super me, horum qua dixistis.* Molete vi Boga za me, da nikai nedoide zverhu mene od ovoga kaizte rekli: Ohò, veli Peter, tifzi zagressil, hoches da pak mi zate pokoru delamo, da mi zate proszimo da tebe tvoy greh, prez pokore chinenia, oproschen bude? oh nikai menie nego to! tifzi szam zagressil, tebe zadene pokoru delati, koiu akoli vuchinis vrednu y doztoinu, miloscha

scha Bofia tebe nebude zkratechena, ar veli Sz. Isaias. *Ex. Isa. c. v. 17.* *peccat Dominus, ut misereatur.* Chaka G. Bog gresnike na pokoru dabifze nad nymi szmiluval. Odkud Sz. Ivan Chrifostomus govori od Simona Czopernika. *Oportebat illum penitentiam agere, oportebat plorare.* Potrebnoie bilo niemu pokoru delati, potrebnioie bilo plakatifze, kai dabi on bil vuchinil, Apostoli szvoium molitvum bilibimu izproszili miloschu, grehov oproschenie, y duffe zvelichenie.

Ovoga adda unogi y unoge veliki gresniki y dan danasni nazleduiu, koi tulike dare daruiupo Czirkvah k-chazti Szvetezev, y Szveticz Bofieh, Tulika almuſtva delè sziro-mahom Redovnikom y Petlyarom, govorecsijm. *Precamini vos pro me, ut nihil mi horum accidat.* O Szvetczi y Szveticze Bofie molete Boga zame, y vi Bogaboiechi Redovniki proszete za me, damifze nikai zloga na posteniu, na telu, niti na duffe nepripeti od oneh z-koiemifze pravicza chlovechanzka y Bosanzka grozi. Ovdesze Sz. Ivan Chrifostomus napervo poztavlya y veli. *Bonum est Sanctorum oratione frui, sed cum & nos simus cooperatores, quod si non ad fuerit, nihil aliorum prodest auxilium, verum & cum illo perimus.* Dobroie y izveto Szvetczem Bofiem preporuchatifze dabi za naz molili, ali tak da y mi pripomasemo, kai akoli nebude, nikainam lyuczka nepomase pomoch, nego y snyum poginuti hochemo.

Ni dozta adda Szvetczem Bofiem, y Bogaboiechem lyudem preporuchatifze vu molitve. *Precamini vos pro me.* Za vuti pravicze Bosanzke y chlovechanzke, za ofzloboditizze kaſtig telovneh y duffeuneh, vremenitneh y vekovechneh, negoie k-tomu potreba daszi szami pomasemo z-pobolsaniem fitka, y chineniem pokore za grehe naffe, ar vuchè uszi mudri Theologi. *Faciendi quod in se est, DEUS non denegat gratiam.* Chinechemu kaije od ztrani szvoie, G. Bog nezratchuie milosche, potrebnioie adda da mi naipervo chinimo kuliko moremo, y szlabozt nassa kuliko nam prepuscha, pokoru za grehe naffe. *Penitentiam age, ab hac ne-*

S. Joan. Chrifostomus

Jeu. Chrifost. hom. 79.

quinta tua. Rekeffe Sz. Peter gresnomu Simonu. Penitentiam autem agere quid aliud est, quam perpetrata plangere, & deplorata non perpetrare. Pokoru pako chiniti kai drugo hoche recfi, nego presfeztne grehe plakati, y izplakaneh vech nevuchiniti. Pokora adda y pobolsanie zkupa ho de, y iedna prez druge nikai nepomase, akofze gdo neznam kak saluie, y plache zverhu gresnoga sitka szvoiega, nemara fze pako, niti neterfzi pobolsariga, chuvaiuchi chutenia szvoia, na vuzde dersechi poselenia, ogiblyuchisze uszeh gresneh prilik, pourachaiuchisze vu perve grehe, zahmanie pokora, zahman szuze, zahman uszeh Szvetczev Bosieh molitve.

Ovdemi napamet dohagia kaifzem negda estel od iednoga Puschenika velikoga priatela Bosiega, k-kojemu doiduchi ienkrat ieden kruto zlocheztoza sitka Mladencz, profzechiga dabi za niega G. Boga molil, dabi mogel szvoy gresni sitek pobolsati, y duffu zvelichiti, kojemu e odgovoril Bogaboiechi Puschenik: Hochurad iz dobre volye moy Mladencz ia zate G. Boga moliti da ti tvoiu duffu nepogubis, ali potreba moy Mladencz da y tik moie molitve pripomores z-iednum chiztum Szpovedium, iednem szerchenem zkruffeniem za grehe, y tverdne nakaneniem pobolsania; obechalie Mladencz usza ova vuchiniti, koiaie y vuchinil, ali za malu hafzen, ar po Szpovedi nechuvaiuchisze zleh prilik, y paidastvih, znovich vu perve grehe ic opal, y nazad k- Puscheniku doffel pitatga ako moli zanyega? koi odgovorilmuie da moli zasgano dan y noch za niega, nato Reese Mladencz, kak molite o Pater, da ia vafseh molitvih pomocs nikakvu nezpoznavam, iaszem usza vuchinil koiaztemi zapovedali, y vendarfzem pak zagressil vu perveh greheh, molere adda bolye zamedafze ovoga gresnoga sitka oztavim; Hochu moy Szinko vuchiniti kod felis y profzis, ali tak da y ti mene iednu lyubav vuchinis, ov naimre szlamnati sakely dami van iz komoricze izneszes, to razumeufi Mladencz, takije zgrabil on sakely hitilgaie na plecha y snym

y snym possel k-vratom za iznesztiga van, koi sakely on Puschenik muhech od zada ie dersal, y nazad vlekel, y chimfzeie bolye terfzil Mladencz van z-onem saklyem, ztemgaie bolye Sztaracz nazad vlekel, chudilfzeie tomu Mladencz, y gledечи okolu, kaibimu moglo pachiti da nemore van, y nut zapazilie kakga Sztaracz nazad vleche, rechemu adda oh Pater, kakie moguche dabi ia ov sakely van izneszel, akoga vi nazad vlechete? Pravo govoris moy Szinko (rekelie Sztaracz) poztaviga liztor nazada y znai da rauno ov zrok ie, da moie molitve nemogu pomochi tebe iziti van iz onoga navadnoga gresnoga sivlyenia, ako ti nazad vleches pourachaiuchisze vu perve prilike, y nemaraiuchisze za pobolsanie, chini adda Szinko moy y ti kuliko naivech mores od uszeh gresneh prilik y tovarustvih besech, perve telovne nazladnozti odurivaiuch, tvoia chutenia chuvaiuch, y telo tvoie do szada ozoino y proxeno trapech, za presfeztne grehe saluiuch y plachuch, onda ztoprav hoches zpoznati hafzen moieh molitvih, y pomocs milosche Bosie nad tobum, ar veli Sz. Augustin. *Qui fecit te sine te, non vult justificare te, sine te, fecit nescientem, justificate volentem.* Koi je vuchinil tebe prez tebe, nesche pravichnoga vuchiniti tebe, prez tebe, vuchinilteie prez znania tvoiega, pravichnogate pak vuchiniti hoche, ako ti hoches.

Rauno tak y ia vam govorim o N. N. Dafzeie dobro prepouruchati y uffati vu molitve Szvetczev Bosieh, y Bogaboiechch lyudi, koieh G. Bog rad poszluhne, y szvoium miloschum pomase uszakoga, koigod szam od szvoie ztrani nepachi, negofze terfzi y on ufzemi nachini greha chuvati, vu ztrahu Bosiem sivet, y zapovedi Bosie polek usze moguchnozti obdersavati; tomu velim takovomu G. Bog pomase, szmerti vekovechnesze oszloboditi, y vu diku nebezkn doyti.

Dokancham govorenje moie z-iednum lepum y k-czilyu ovoga govorenja prikladnum Historium, koiu Sz. Paulinus Biskup pisse, od iednoga Mornara Valgio imenom, koi neki dan buduchi szam vu iedne velike Barke oztal, kadfzu

drugi Mornari na krai po szvoich poszleh izesli, y podignuf-
sifze vu iednom hipu vetri, zburkali morie, barku odterga-
li, y po moriu Bog zna kam dalko odneszli, vu koieh czele
23. dni nevolyni Chlovek branilszeie, kakie znal y mogel
szmert, koie nitibi bil mogel naturalzkem nachinom vuyti,
dabiga G. Bog zverhunnaturalzkem nachinom nebil pomo-
gel, koiegaie on zasgano napomoch zazaval, y doffelie bil
iz neba z- Angelmi szvoiem k- niemu vu Barku, kadegaie
vuchil kaksze mora braniti, rekuehimu szada ovo, szada ono
chiniti, y Mornar na uszaki kray ie potekel, y prielsze ono.
ga kaimuie od Boga zapovedano bilo, Angeli pako mezto
niega ieszu usza opravlyali, chudilszeie damuie bil trud, prez
truda zapovedan chiniti, y da G. Bog z- nyegovum malum
pomochium ie bil kontent, dagaie y oszlobodil od pogi-
beli szmertne, ter na kray vuchinil szrečno doyti.

Iz ovoga pripechenia mi tulikai, oh kak lep navuk
uzetifzi moremo! ako selimo, y hochemo szmert vekove-
chne vuyti, y na kray dike nebezke zayti, Moramo adda ve-
zda vozechilze po pogibilenom moriu szveta ovoga vu bar-
ke tela nassega pomagatifzi szami boritifze szuproti vetrom
oneh vrasieh zkuffavany, y telovneh poseleny, y G. Boga
na pomocs nassu zazavati, koi nam pomocfi szvoie szvete
nezkrati, ako mi budemo poszlusni, y pokorni, chinechi
usza polek moguchnozti nasse, koianam on zapoveda po
nameztnikeh szvoieh Prodekatoreh, od koieh szam Chri-
stus pri Sz. Mattheiu govori. *Non enim vos estis qui loqui-*

Matth. *mini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis.* Nifzte

vi koj govori, nego Duh Otcza vassega koi govori vu
vasz. Vuchè pako Prodekatori kaksze gresniki mora u
chizto iz grehov szpovedati, za nye kaiati, y pokoru chi-
niti, iz nyhsze pobolsati, y uszake gresne prilike chavati,
kak moramo Boga y blisniega lyubiti, kak zapovedi Bosie
obdersavati, y vu szvete Dobrotah sivet, ova usza ako-
sze mi terszimo obdersavati, nebiomofze szmert, nego-

sze tverdno uffaimo z- miloschum y pomochium Bosium
szrečno y vezelo na kray Blasene vekovechnozti zayti.
Ar Fkcienti quod in se est, DEUS non denegat gratiam. Chi-
nechemu kai od ztrani szvoie ie, G. Bog nezkratchuic
milosche, Amen.

PERVA NEDELYA PO SZ. III. KRALYEH.

Od dusnozti Dechinzke proti Roditelom
szvoiem, koieh ne szamo postuyati, nego
y tia do szmert pomagati dusni ieszu.

Fili quid fecisti nobis sic? Lucæ c. 2.
Szinko zakaiszi nam tak vuchinil?

DA usze ztvary akoprem zlochezte, y nechutene imaiu
od nature szvoie nagnenie pourachatifze k- pochetku
szvoiemu iz koiega izhagiau toie vecs neg iztina, koiasze
uszaki dan od szpametneh lyudi, vidi y zpoznav: y to
nam Duh Sz. po mudrom Syracu szvedocfi ovemi recsmi.
Ad locum, unde exeunt flumina, revertuntur. Na mezto, *Eccle-*
odkud izhagiau potoki, pourachaiufze; toieto vu morie, *c. 1. v. 7*
ar. *Omnia flumina intrant in mare.* Uszi potoki tekù vu
morie. Tak usza dugovania smehka y iz zemlye izhagia-
iucha, akoprem ieszu na vilzinu hitana, kod kamenie, sele-
zo, olovo, szrebro, zlato, y oztala, na vizine szvoiega oztan-
ka nimaiu, nego nazad na zemlyu opadaiu, kod k- matere
szvoie,

szvoie, odkoie szvoy pochetek imaiu. Ako pak premi-
szlimo dugovania od nature szvoie lehka? kodie naimre
Ogeny, naiti hochemo da usza gore na viszinu czilyaiu,
nitifze puzte proti nature szvoie od nikakve chlovechanki
mestrie obladati, naitze nabiur naideblesse selezne, ali brun-
chene puske z- prahom, naitze napune naitverdesse pechi-
ne, ali naiglublyesse mine z- puskenem prahom, y vu nyh
naitze on prah vusge, nikakva chlovechanka szilla, niti
mestria nebudega mogla vu nyh zapertoga dersati, dabitze
na viszinu nepodignul, nego ako nemore chez prasniki, ali
puskenu czev van, puske razbie, pechine razpucza y mine
podigne vu zrak na viszinu. Takbitze moglo recsi od
zemelyzkeh szumporov, y megliv, koie akoprem szuncze
vu zrak iakoztium szvoium vleche, oztanka vendar vu nyen
nimaiu, negofze naza d pourachaiu vu sznegu, desgiu, ali
konche rozah. *Omnia iednum recliur revertuntur ad
suum principium.* Uszafze pourachaiu k- pochetku szvoie-
mu. Szam szamehni Chlovek, ztvar tak plemenita y pre-
stimana zpozablyuiesze iz pochetka szvoiega, toieto od G,
Boga Ztvoritela szvoiega: Kak takai y Decza od Roditelov
szvoieh, ne szamo nedersechi nyh vu posteniu, y nehote-
chi nym podlosna y pokorna bitti, kodie bil JESUS Szin
Bosi MARIE, y Josef, *Et erat subditus illis.* Nego pacse
nyh nelyube, neprestimavaiu, nitijh vu potrebochah nyho-
veh pomasu; nelzpominaiuchifze iz tulikeh dobroth koie-
szu od nyh prieli, nitifze za nye (kod Bog y Natura potre-
buiu) nym zahvalneh drugach neizkasuiu, nego psanech,
preganiaiuch, od falozti y nevolye pogibati puschaiuch, na
koieh unogi Roditeli imaiu zadovolyen zrok tusitifze, z- re-
chmi Maikie Bosie MARIE D. *Fili, quid fecisti nobis sic?*
Szinko, zakaiszinam tak vuchinil? daszi prez nassega zna-
nia zaoztal vu Jerufalemu. *Ego & Pater tuus dolentes qua-
rebamus te.* Ja, y Otec z tvoy faloztni ieszmo tebe izkali,
zakaiszinam tulike falozti ztok dal? Zakaiszato nakanilzem
danasz od dusnoztih Dechinzke proti Roditelom nyhovem
govoriti;

govoriti; kak naimre Decza dusna ieszu pod greh Roditele
szvoie na szamo postuvati, nego y pomagati do szmertu, ni-
tijh nigdar rasaloztiti.

Natulikoie natura chlovechanka vu perszah uszakoga
zmegy nash uztanovila lyubav proti Roditelom nassem, da
on koibi to tail, ali vu tom dvoil, szpodobenbi bil onomu
koi veli da Szuncze ni szvetlo, da ogeny ni topel, da led ni
merzel, da szneg ni bel; ali pak onomu (polek navuka mu-
droga Aristotelesa) koibi dvoil, akoie vredno Boge cha-
ztiti? Nitifze usze ove iztine nebi morale szvedochiti zrok-
mi, nego z- palichiem, veli adda Aristoteles. *Qui dubitat
utrum oporteat DEOS venerari, aut Parentes honorare? non indi-
get ratione, sed vapulatione.* Ovo takai potverguie Vale-
ritus Maximus govorecli. *Parvini dicta Parentum, ac Deorum
violatio expianda est.* Jednakum kastigum morasze kastiga-
ti on koi Roditelov nepostuie, z- onem koi nepostuie Bo-
gov. Ovu pako dusnozt ako ochivezteie zpoznati hoche-
mo moramo razmiszliti dobrachinenia, koiaszmo od Rodi-
telov nasseh prieli, meg y koiem troia ieszu naitoszebuinesse
polek navuka mudroga Platona. *Pater tria beneficia dedit
filio.* Otec z troie dobro vuchinilie Szinu; Pervo dobro
y dar koiegaszmo mi od Roditelov nasseh prieli, ie ov, da-
szu oni nash na szvet dali: Drugi dar, y dobro, daszu nash
oni odhranili: Treti dar ie, daszunasz podvuchili vu znaniu,
y dersaniu.

Razmiszlemo adda iednomalo ove 3. Dare od Rodite-
lov nasseh nam dane, od pervoga szvedochi Duh Sz. po mu-
drom Syraku. *Memento, quoniam nisi per illos, natus non
fuisses.* Szpomenifze, da dabi tebe oni nebili rodili, na
szvetu tebe nebi bilo, oh! kak velik dar ie ov, daszmo mi
vredni bili na ov szvet doyti, Bosanzki kip y szpodobu do-
biti, y dike nebezke delniki poztati. Drugi dar ie ov, da
nassa Matti tak tesko ie nash vu vutrobe szvoie noszila, z-
tulikum bolyum rodila, z- tulikum lyubavium vu plenice
poviala, koila, y z- tulikemi trudi nash na noge poztavila,

y odhranila. Treti dār ni menši od perveh dveh, ar kad Dete počne govoriti, y hoditi, nye pochnu Roditeli vuchiti na postenie, y lepo dersanie, kak mora Boga moliti, grehasze chuvati, vu chednozti y pobosnozti G. Boga szlufiti. Ah! ter gdoie nigdar za tulike y takove dare znal, ali mogel Roditelom szvoiem zahvalnogatze izkazati?

Efopus poveda ono kai nigdar ni bilo, niti nebude, k-vezdasniemu vendar czilyu govorienia moiega kruto prikladno bude, kakszeie naimre negda podszecheno drevo proti szekire tufilo, koiaszeie ne zdavnja lepo molila drevo, dabie toporische dalo, potlam miloztivna Bukva od fzebe ie odtergnula szvers, y szekire za toporische podelila, onda szekira podignulafzeie szuproti tulike dobrochinitelicze szvoie, nyu ie podszekla, y na tla hitila, oh! tusna ia y neszrechna, veli Bukva, kuliku kriviczu y skodu za moie dobrochinenie terpeti moram, oh! ter zakaiszimi tak vuchinila, nezahvalna szekira? N. N. kai szekira Drevu Bukovomu ie vuchinila, to chine y Decza unga Roditelom szvoiem, arsze chuiu unogi y preunogi Roditeli tufiti. *Fili, quid fecisti nobis sic?* Szinko, Kcherko niszmolli mi tebe na szvet dāli, y odhranili, gdeie adda zahvalnozt vassa? toliszmo mi zaszlufili, da vi na nasz ne szamo vasse proklete iezike, nego y ruke poztavlyate? koieszmo vu vutrobah nasseh tak tesko y smehko noszili. Ah! ne decza ne, nego

Luca e. 9. Genimina Viperarum. Uszi ti takovi nezahvalni Szini y Kchere moraiufze imenuvati, toieto lyate, chemerne kache mlade.

Ar od chemerneh kach pissu naturaliste, da naimre poragiaiuch mlade, poczerkati szami moraiu, ar bersolikacha zanofzi, szamecz toieto kachech, illi Otec z vuczernke, kacha pak szamicza, toieto Matti, nemoguchi drugach mladeh szvoieh lēchi, nego z-predereniem terbuha, koiega nye mladi pregrizū, y onak van izidu, matere pak szmertzaudadū. Oh! Bogbi hotel dabisze to od unoge y uno-

y unoge deczē recsi nemoglo, y nemoralo, koiaszu naivexi zrok mileh Roditelov szvoieh (kolyuchi, y grizuchi nyh z-prokletemi ieziki szvoiem) dabisze unogi raissi mertveh negsiveh, dabi liztor tuliko spota, pregonov, krivicz, y muke, od nezahvalne deczē szvoie terpeti nemorali.

Znanaie dobro hudoba nevernoga Caina naipervoga Adamovoga Szina, kai iz iala y nenavidnozti dokonialie bil Bratta szvoga pravichnoga Abela umoriti, ali toga vendar on doma vuhise, y pred ochima Otcza szvoiega y Matere Eve ni hotel vuchiniti, za nezbantuvati nyh y nerasaloztiti, negoie rekel Abelu. *Egrediamur in agrum.* Izi demo van napolye, y ondeie na szamom niega nemilo zrazil. Takrauno szerditi chemerni Esau, ni hotel nad brattom szvoiem Jakopom szerditozti szvoie izkazati doklamgod Otec z niegov Isak ie sivel, szonaiuchisze raszerditi, y rasaloztiti Otcza szvoga negoie rekel. *Venient dies luctus Patris mei, & occidam Jacob fratrem meum.* Doidu dnevi szmer-ti Otcza moiega, y onda umorim Jakopa bratta moiega. Iz koieh dveh akoprem hudobneh szinov moguszi uszi szini y kchere lepu pelduuzeti, kak naimre Roditele szvoie prestimavati moraiu, da naimre oni natuliko nye prestimavali ieszu, dasze niszu uffali pred nyhovemi ochima kai zla vuchiniti, z-koiembi oni nyh rasaloztiti, zbantuvati, ali raszerditi bili mogli: Szadasniega pako vremena szini y kchere, neszonaiufze szamo kakovoga zla pred ochima Roditelov szvoieh chiniti, nego pacse iztem Roditelom tulika zla, spote, y skode chinē, tulike salozti zaudavaiu, daijh pervo vremena pod zemlyu szpravlyaiu, proti koiemfze poufzud zkoro nevolyni Roditeli chuiu tufiti. *Fili, quid fecisti nobis sic?* Szinko kaito, y zakai to, ti nam, y iz nasz chinis? Nut ia, y Otec z tvoy ieszmo tuliko muke ztobum usili, doklamfzmote na noge poztavili, uszaszmo zkoro na te potrofili, ter ti tak znamo baraches, tulika dobrachinenia tebe od nasz vuchiniena z-tulikum nezahvalnoztium odu-

raesas? da ti nash na menie, neg neme ztvare, szvoie mladiche, prestimavas?

Chuieteli vi Ztaricza koia tamo vu kutu ztoite, kaivam ie dasze komai na nogah zdersavate? daszte tak bleđa, szuha, y czundrava? odkud to, daszte vi vu ieden tak nevoljen szralis opala? Ja vasz dobro poznam daszte vi tuzta, bogata, y sznasno opravlyena hodila. Oh! moy Pater (chuiem da odgovaria) iztinaić kod velite daszem ia pred malemi letmi friska, zdrava, y bogata bila, sznasno opravlyena hodila, daszem pak na ovo dozpela, tomu uszemu zrok ieszu decza moia, koju ia ieszem tesko noszila, tescie rodila, ieszemfze oztarala zbok tulikeh zkerbih koieszem na zny noszila, doklamfzame odhranila, y na noge, uszako k-szvoiemu postenom falatu kruha poztavila, zato szem usza czundrava kaiti akoszem hotela moie kchere udati, moralaszem mene opravu iz herbta szlechi, y nye oblechi, uffaiuchifze da pak one do szmerti moie budu mene oblachile, y szini moij mene hranili, ali tusnu mater ukaniloie uffanie, ar doklamfzu decza moia pri mene kai chutila, dobromie polek nyh bilo, szada pako kadszume uszega mentuvala, ni dobre rechi nimam od nyh, unogo menie kakove pomocfi, da pacse kadaszem od nevolje priszilyena vu nyhovu hisu doyti za ogreti, y okrepiti ztare kozti moie, na mezto okreplyenia unoge spote moram prijmati, ar one moie kchere, y szinov moieh sennie Gofzpodare szvoie toieto szine moie na me kakti tulike psze dusze, koj, y koie z-parum, y merczinum ztarum mene psanech od his, y zpred ochijh szvoieh tiraiu, y tako tuliko od tuge y falozti, kuliko od nevolje pogiblyem.

Oh! neszrečna decza usza takova nezahvalna y nemiloztiana proti Roditelom vafsem, poszluhnete Ducha Sz. kakvasz blagoszlavlya po mudrom Syraku. *Quam mala fama est qui derelinquit Patrem; & est maledictus, qui exasperat Matrem.* Kak zlocheztoga glasza, y prestimania ie uszako ono dete koie Otcza szvoiega zapuscha, y ie prokletto, koie Mater szvoiu bantuie, falozti, y raszerginie.

Ovu

Ovu ovakovu kastigu Bosiu zpoznalie nad szobum na ovom, y na drugom szvetu on nezahvalni y nemiloztiani Szin od koiegafze szpomina *Cæsarius In suo Dialogo.* Da naimre nekoj Otecz bogat imaiuchi iedinoga Szina, koiegaie posteno y bogato osenil, y hotechimu del dati, od Szina pak pregovorien, damu nai usze szvoie blago zruchi, zkoie on bude gofzpodaril, Otcza pak y Mater do szmerti hranil, y vu uszem nye ozkerblyeval, y tako oni budu mogli vu miru prez uszake zkerbi G. Bogu szlufiti, *dictum, factum.* Vuchinili Roditeli, alifszuzekani, ar do malo vremena ieterpelo ono Szinovo obechanie, buduchi da niegova mlada Szneha ni mogla nyh pred ochima terpeti, y snymifze paidaffiti, zato nagovorilaie Musa szvoga daijm negde drugde ztan naide, da nebudu uszi pod iednem krovom, Szin neverni zpozabiuffifze iz dusnozti, y obechania szvoiega, y za izpuniti volyu senně szvoie, nasselic precz dalko od hie szvoie ztan za Roditele szvoie, kade naztaniuffie, y tak szlabo nyh z-hranum provigieval, doklamfzeie zeufzema y zpozabil iz nyh. Neki dan videchi Matti Szina szvoiega daie oporedno mesza neszeli iz mesznicz domov, reklaie ztarczu Musu, nas Szin neszelic domov oporedno mesza, koiega mi dva iur nekuliko dan niszmo icli ni videli, poyte konche vi k-nyemu ztari daszega naiezte, y okrepite, posselic ztaracz, y pod obedom kuchechi na vrata, zapaziufi Szin da Otecz ide zkrilie taki pod ztol pecheniu, koieie pred szobum imel, koie doiduchi vu hisu, opitaga Szin kaibi rad, y pokaije doffel? Odgovori szziromah Otecz, doffel szem dabi kai dobroga pri tebe poiel, stimaiuchi da imas kai mesza kuhanoga, ali pechenoga, vidis (recse Szin nemiloztiani) da imamo ztol prazen, na, ovofzati dva novcza, kupifzi za nye kai poiesz-Materium: Uzemfi Otecz szziromah ona dva novcza y odiffelic snymi iz hie van, onda Szin uzeme nazad pecheniu zpod ztolla, koie vrezaufi falat, y hotechiga poztaviti vu Vuzta, po Bosiem prepuscheniu preobernuffieie on falahecz pechenie na kraztavu Sabu, koiamuie vu

K 3

obraz

Eccli. c. 34
v. 18,

mala fama est qui derelinquit Patrem; & est maledictus, qui exasperat Matrem.

Cæsarius
in Dialogo:

obraz zkochila, y kakti prilepila tak oberniena da one Sabbe gubecz ie dole obernien bil k-vuztam onoga gresnoga Szina, ov preztrassilzeie, y kastigu Bosiu nad szobum zpoznauši, dozvati ie vuchinil Popa, koiemu povedalie neszrečno pripechenie, Pop pako povedalie Buskupu, koiemu greh szvoy szpovedalie ov neszrečniak, koiemu Biskup za pokoru ie däl da ide po uszeh vexeh szellah, y Varasseh Franczie, y uszigde da Deczu ukup zezove, y pove pripechenie greha szvoga, y Bosie kastle nad szobum, dasze Decza vuche kak moraiu z-Roditeli szvoiemu baratati, y 4. Bosiu zapoved obdersavati, ali zahman, ar ona bestia ni hotela od pazti, kadaie on vu vuzta szvoia kai poztavlyal hrane, Sabbanuie pomagala poiezti, hotechin barberi odtrecši, ali ona takie ztiskala niegova licza daszumu ochi van zkakale, trinaitz czeleh leth vu ove muke, y spotu ie sivel za peldu y zerczallo uszem Szinom, y Kcheram, potlam pak vez zdvoien neszrečno ie preminul; Nut izpunieneh rechih Bosieh vu neszrečniaku ovom.

Quam male fama est, qui derelinquit Patrem, & est maledictus qui exasperat Matrem. Kai szada natomifzlite, y odgovariate uszi Szini y kchere takovi? a kulikoie pak y kuliko Roditelov, koj szuzami na ochesh chuiufze proti Decze szvoie tufiti. *Fili, quid fecisti nobis sic?* Szinko zakaiszinam tak vuchinil? Daszi nash uszega, blaga toieto y zdravia mentuval, ternasz od nevolye pogibatı puschas.

Znanaie navada po uszem szvetu obdersavana, da naimre Decza Roditele szvoie nigdar z-kerztnem imenom nezovu v. g. Peter, Pavel, Marta, ali Magdalena, nego uszigidar Otecz, Mati, Japek, Mayka, zakai pak to? zato, kaiti ime Otecz, Mati, ieszu zlamenia Dechinzke lyubavi, y podlosnoztı, Roditelom szvoiem, zlamenie, dasze Decza neszramuiu z-Roditeli szvoiemu, zlamenie da Decza nyh za naiveze szvoie pod Bogom dobrochinitele zpoznavaiu. Ovde nai bude mene dopuscheno odmeknutifze iednomalo, na goru Calvariu pod Sz. Krisno drevo, kade razpetoga Chr-

Christuffa Odkupitela nassega chuiem ia usze drugacs zpo nassatifze zpredragum Maykum szvoium MARIUM, kadaiu naimre na szmertne vure szvoie preporucha y izrucha za Mater naidraxemu Vucheniku szvoiemu Sz. Januffu Evang: ovak govorecsi. *Mulier ecce Filius tuus.* Senna ovo Szin tvoy, *Joan. c. 19. v. 26.*
Deinde dicit Discipulo ecce Mater tua. Chudno, nenavadno, ali puno zkrovnoztı y usze Decze oszebuineh navukov govorienie. Zakai naimre Christus govori. *Mulier.* Senna, a neveli Mayka, ali konche MARIA. Jeda morebiti Christus szramuiefze snyum, ali pak za nyu nemara? Nikai toga takvoga, nego pache polek uszeh Sz. Pifzma tolmachnikov, naivexu lyubav y zkerb proti predrage Mayke szvoie MARIE ie pokazal, naipervo, da on one nyene prevelike falozti y tuge ni hotel povexavati, ar dabi on bil rekel MARIE, Mayka moia ovo Szin tvoy, ona chuiuchifze Maykum imenuvati, od velike falozti y tuge morebiti y ona dufsubizpuztila bila. Drugoch zato on ni hotel nyu Maykum imenuvati, dabi ona kakovoga spota y pregona nemorala od oneh neverneh Sidovov podnezti, koj niega za hudodelnika dersechi, iz nye takai bi spot chinili govorecsi, ovo Matti hudodelnika, szad takov, kakov y drevo, kakov Szin takova y Matti, y tako morebiti y nyu bı frustali bili, ova dva zroka mogufzi usza Decza za navuk uzeti, kak naimre moraiufze zkerbeti, y chuvati, da ne szamo Roditelov szvoieh nepsane, y nepraganiain, nego pache daijh nigdar znaimensum salnum rechium nerafalozte, y nezbantuiu. Drugoch, da niedno Dete grehov, y falling Roditelov szvoieh ne odkriva y neogovaria, da pache ne szamo vu sitku, nego y po szmertı vu posteniu, y dobro ozkerblyeneh puschaiu, kodfzeie Christus zkerbel za Mayku szvoiu ne szamo vu sitku, nego y po szmertı, preporuchiuf nyu Sz. Januffu, da on na nyu mezto niega zkerb noszi, y nyu nigdar neoztavi, branesh, branesh, y batrivech, kade Sz. Chrystostomus ovak lepo govori. *Ipsa autem Christus Crucifixus*

S. Joan
Chrisosto.

cifixus Matrem suam Discipulo comendat, erudiens nos ad ultimum quoque spatium vite parentum curam habendam. Christus pak razpeti Mater szvoiu Vucheniku preporucha, vuchechi nasz do koncza sitka na Rodirele zkerb nosziti.

Ovdesze morebiti naide koi Szin, koimi recse; Ja dobro znam daie G. Bog vu 4. Zapovedi zapovedal Postuvati Otcza, y Mater, y veruieim takai dasze vu ove zapovedi zadersava ne szamo chazt, y postenie, nego takai pokornozt, podlosnozt, lyubav, y vu potrebochah pomocs: Ali znam polek toga tulikai kai G. Bog vu knigah Poroda ie rekkel y zapovedal.

Gene. c. 3.
v. 24

Relinquet homo Patrem, & Matrem, & adhaerabit uxori suae. Osztavi chlovek Otcza, y Mater, y dersalszfe budè Sennè szvoiè: Nato ne ia, nego mezto mene Sz. Thomas Ang: odgavaria, da 4. Bosia zapoved Szine y Kchere vech vese neg usze druge zapovedi, koie imaiu zarad szvoieh Sen, decze, y uszeh ztvarih ovoga szveta, buduchi dusni usza oztaviti, ter Roditelom szvoiem pomagati, buduch daszmo naivech dobra od nyh prieli; Nai bude na peldu ieden Szin z-volyum y dopuscheniem Roditelov szvoieh dobro osenien, koi szvoium Sennum ima Szina, Otcza tulikai y Mater vu hise pod szvoium zkerbium, pripetisze gladno letto, ov Szin pako nebuduch premoguchen Otcza, Mater, Sennu, Dete, y szebe hraniti, nego szamo dve ali naivec tri persone; Ovdesze pita kogaie dusen od gladne szmerti braniti, y koga pomagati? ieli Otcza, y Mater, ali pak Sennu y Dete? Sz. Thomas odgavaria daie naivexa, y naiperva dusnozt Roditele pomagati, potlam Sennu, naizada Deczu, y zrok tomu daie ovakov, da naimre kod usze Pravde zapovedaiu, dasze *Ceteris paribus* Naiztareffi, y naipervi dugi, naipervo plachati moraiu; Naipervi pak dug kogaie uszako Dete vuchinilo, ie on koiega proti Roditelom szvoiem ima, priemni naipervo od nyh tulike dare, y milosche; za Roditelmi, dusnik ie Senne; za Sennum Decze, akosze iosche more recsi, daie gdo kai od nyh, toieto od Sennè,

Sennè, y Decze dobra priel? ali pak morebiti vècs zla neg dobra? Od Roditelov pako morasze recsi, y valuvati, daie uszaki od nasz priel usze dobro doklamfzu oni nasz odkoili, odhranili, y na noge poztavili, y tako naiperva dusnozt ie ne szamo chaztiti y postuvati, nego lyubiti, y pomagati Roditele nasse, y zato Szin mora pervo oztaviti, y od glada puztiti umreti Sennu szvoiu, y Deczu, nego Roditele szvoie.

Tofzu gotove bile vuchiniti one dve kchere vekovechnoga szpomenka, y hvale vredne od koieh pissu Plinius, y Valerius Maximus, ieden od iednè pisse daie imela Otcza, Drugi paki od druge, koiaie imela Mater vu Vuze zaperteh, obodva zbok nekoieh regreskih ofzugiena od Pravicze, dabi vu Vuze prez henkarzkeh ruk, od glada poginuli, to doznaufi Kchere nyhove, obodve imaiuche malyahnu dechiczu pri perzah, y neznaduchi kak Roditelom szvoiem pomocsi, nego z-mlekom szvoiem, buduch od Pravicze oftra zapoved vuchiniena, da nigdor nigdar ni droptinicze kruha nezme nym zanezti, ove dve profzileszu od Pravicze za miloschu dabi konche pohagiati mogle uszaki dan Roditele szvoie, koia miloscha bilaie nym dopusчена, ali da pod glavno zgublyenie nym ieliffa nikakvoga nenofze, ove adda puschaiuchi doma malyahnu dechiczu szvoiu ztradati, y od glada pogibati, noszileszu pune perzi mleka Roditelom szvoiem, zkoiemszu one nyh chez ressetke temnicz od szmerti branile, y vu sitku zdersavale, zato pak Pravicza neznaiuchi chudilaszeie, da tak dugo vu Vuze prez hrane mogu sivet, vuchinilaie marlivo paziti na kchere Pravicza, y doznaufi lyubav oneh kcherih proti Roditelom szvoiem szmiluvalaszeie nad nymi, y prozte van iz temnicze iepuztila.

Plin. lib. 1.
c. 36. Vale.
Maximus
lib. 5, c. 4.

Szadasnie pak faloztno vreme gdeie na szvetu chuti takovo pripechenie, y ouvlike lyubavi izkazanie? eh! niga, ni, ar poufzud drugo ni chuti neg faloztne Roditelov glasze, *Fili, quid fecisti nobis sic?* Szinko zakai znami tak zlo chinis?

L

tak

tak nemilo baraches? y kaiszeie iosche vecs boiati, dá ne
szamo fivi, nego y mertvi iz onch Purgatoriumzkeh muk kri-
che *Fili, quid fecisti nobis sic?* Szinko, Kcherko, zakai zna-
mi tak krivichno, y nemiloztiuno baraches? miszmo tebe
uszta nassa oztavili, koia szpravlyaiuch ieszmofzi ove muke
zaszlufili, tersze ti za nasz nemaras? Miszmo vu nasseh Te-
stamenteh zapiszali kruha y vina da imas ubogem razdeliti,
tuliko penez, da imas za nasz chiniti szlufiti Sz. Maffe, *quid
fecisti nobis sic?* Zakai nechinis, y neizpunivies kodszmoti
zapovedali? nego nasz iur tuliko vremena puschas vu ovch
mukah muchititse, iz koiehbinaasz iur bili mogli oszlobodi-
ti; Ah! *Genimina viperarum.*

Dokancham adda govorienie moie, napervo donassa-
iuch uszakomu zmegy vafz N. N. *Honora Patrem, & Matrem,*
kod uszakomu zmegy nasz ovo izto szam G. Bog vu 4. Zapo-
vedi zapoveda chiniti, y akobime gdo hotel opitati, kakbi
naibolye, y naizverffenie ovu zapoved obdersavati mogel?
tomu takovomu odgovorim, onak, kod ie negda ieden
zmegy 70. mudreh Tolmachnikov odgovoril Kralyu Tolo-
meusu. *Si nulla in re illos tristitia afficias.* Ako ti o moy
Kerschenik Roditele tvoie nigdar vu nichem nezbantuies,
y nerafaloztis, toieto dasze oni nebudu imeli zroka proti
tebe tufiti. *Fili, quid fecisti nobis sic?* Szinko zakaiszinam
ov spot, ali onu kriviczu vuchinil? Zakaizato naiszi uszaki
uzeme za navuk one takai Duha Sz. rechi po mudrom Syraku.

*Eclii. 3. v. 14. Fili suscipe senectam Patris tui, & non contristes eum in vita
ipsius, si defecerit sensu? veniam da, & ne spernas eum, elemo-
syna Patris tui non erit in oblivione.* Szinko podnassai zta-
rozt Otcza tvoiega, y nebantuiga, niti nesalozti za sivota
niegovoga, ako pogubi koie chutenie, da naimre bude szlep,
gluh, hrom, ali prez pameti? oproztimu, nitimu neza-
meriai, neoduriga zato niti nezapuzti, negoga pomilui,
pomozu, ar imas znati, y tverdno veruvati da almustvo, y
dobro koie ti nyemu izkases y vuchinis, nebude vu zabicze
pri

pri G. Bogu, ar G. Bog hoche tebe na ovom y na drugom
szvetu obilno naplatiti, lyubav, postenie, y miloszerdnozt
proti Roditelom tvoiem. *In opere, & sermone, & omni pa-
tientia honora Patrem tuum, ut superveniat tibi benedictio ab eo,
& benedictio illius in novissimo maneat.* Uszemi nachini
postui Otcza tvoga, toieto z- dellom, hochu recsi pokor-
noztium podlosnoztium, z- rechmi, z- dobrovolnyem po-
dnassaniem miluvaniem, y vu potrebochah pomaganiem;
Ako hoches da blagoszlovlyen od nyh, y od Boga bu-
des, toiezt blagoszlovlyen na telu, y vu blagu, blago-
szlovlyen vu odvetku, y vu dechicze, blagoszlo-
vlyen vu kruhu, vinu, y sivine, y ov blago-
szlov Otczinzki da tebe na szmerti,
y po szmerti vekoma hafznel
bude. Amen.

DRUGA NEDELYA

PO SZ. III. KRALYEH.

Uzaki Kerschenik vu uszacom Ztalissu
lehkosze more zvelichiti, ako li-
sztor szam hoche.

Vocatus est JESUS ad Nuptias. Joann. c. 2.

Zvan be y JESUS na Szvadbu.

PRemislyavaiuchi unogi, mudri, y vucheni lyudi, ne szamo
Tolnachniki Sz. Piszma, nego y Sz. Matere Czirkve Navu-
chiteli, rechi denesniega Sz. Evangeliuma, koifze szpomina da
JESUS z-Maykum szvoiu MARIUM buduchi pozvani na Szva-
dbu, doztoialiszufze na nyu doyti; chudiliszufze velim nad
tem unogi ne mallo, megy koieni Sz. Maximus chudechifze
zverhu toga ovak szam szobum govori. *Vadit ad Nuptias, quem*
Nuptia non creantur. Hodi na szvadbu on, koiega szvadba
ni ztvorila, niti vuchinila; ter kako to? da on Bog, koi
vu Nebu neprepuscha niti szvadbe, niti zakonztva, ar vu
Nebu. *Neque Nubunt, neque Nubentur.* Nitifze Senne,
nitifze zdavali budu: Uzakoga ztaliffa lyudi puscha vu
Nebo doyti, famo Zakonzkoga nepuscha: Zakai pak to
chini on? Zato, kaiti buduch Nebo iedno takovo meszto,
y ztalis uszega dobra pun, kot vuchi Sz. Augustin, y mudri

S. Maxim.
hom. 1. de
Epipl.

Matth.
c. 2. v. 30.

Boš.

Boēczius. *Status omnium bonorum aggregatione perfectus.* To-
ieto, Nebo ic iedno meszto, ieden ztalis, y prebivalische
puno lepotè, y szvetlozti; nebi adda vredno ni dosztaino
bilo, dabi Zakonzski ztalis szobum vu Nebo doneszel. *Tri-*
bulationem Carnis. Traplyenie telovno: Zatoifzto hotelic,
y odluchil G. Bog dasze Zakonzski lyudi pervo na ovom
szvetu po szmerti razluhe, y izidu iz Vuze telovne Zakon-
ztva; neg vu Nebo zaydu vufivat *Libertatem Filiorum DEI.* Roman.
Szloboschine Szinov Bošich. Znanoie pak dobro kakfze
Szvadbe obzslusavaiu, z-goscheniem naimre y pianchiva-
niem; stimaiuchi lyudi ovoga szveta da prez takovoga
goschenia rodbinztvo po zakonztvu vuchinieno nikai nebi
valyalo; y daga ni vexega vefzelya, nego ono koiefze z-pian-
ztvom dokancha: Ter vendar kaije iosche vecs, ako rauno
z-Szvadbenem vefzelyem obzslusavafze Karmina Divoiach-
tva Zaruchnikov, poufzem tom Christus zvelichitel nas tulik
Lyubitel Divoiachtva, kot iedna, y prava Chiszticha Ne-
beszka buduch pozvan na onu szvadbu, doffelie bil na nyu:
Vocatus est JESUS ad Nuptias. Ovde dabi ia hotel opitati
Jednoga Sz. Augustina zakaije JESUS na szvadbu issel? znam
dabimi on odgovoril, da zato dabi potverdil, daie on za-
konztvo izmizlil, y pochel vu zemlyzkom Paradisumu kadaie
Adamu da za zakonzku tovarufficzu, Evu: isselie takai na
szvadbu JESUS vu Kanu Galileiu za zapreti vufzta onem
Nevernikom koj blazenech proti Sz. Zakonzkomu ztalissu
prepovedalifzu senitvu: *Prohibentes Nubere, & dicentes quod*
mala essent Nuptia, & quod Diabolus eas fecisset. Ter pre-
povedaiuch senitvu govorilifzu daszu szvadbe gresne, y daie
od Vraga izmislyena, y vuchiniena szvadba illi senitva. Ako
ia opitam Sz. Epifaniussa zakaije JESUS hodil na szvadbu?
chuiemga na moy czily unogo prilichencie odgovariati, nego
ufze ofztale Sz. Navuchitele, da naimre zato, dabi on Bla-
goszlovil szvadbu, za datinam razumeti, da uszi Zakonzski
Lyudi koj vu Sz. Zakon sztuplyaiu, y vu nyem sivu z-onem
nakanieniem, kotie on odluchil bil onda kadaie izmizlil, y

August.
Boēczius.

1. Corinth.
c. 7. v. 28.

Roman.
c. 8. v. 21.

Joan. c. 2.

S. August.
tract. 9. in
Joan.

vuchinil ov Zakonzki ztalis, zadobivaiu nyegov Sz. Blagoszlov, y miloschu; y dabi na dalye uszemu szvetu obznanil da ne szamo Redovne persone; nego tulikai y Zakonzki. *Qui solliciti sunt, qua sunt mundi.* Niszu odverseni od milosche Bosie, y dike Nebeszke; buduch da G. Bog uszeh ztalissev uszega szveta lyudi seli zvelichene imeti. *Eos qui venerandas Nuptias contraxerant elegit DEUS: Et unumquemque in suo ordine salvare solet; quomodo enim voverunt venerabiles Nuptia, & in DEO habentes Regnum Caelorum, cum vocatus sit ipse Salvator ad Nuptias, ut benediceret eas.* Ako adda G. Bog. *Unumquemque in suo ordine salvare solet?* Uszakoga G. Bog od szebe, y na szvoy Bosanzki kip ztvorienoga Chloveka vu kakovogomgoder ztalissufze nahagia *Salvare solet.* Chini-ga zvelichenoga, ako lisztor szam hoche vu szvoiem ztalissu Bogu szlufiti, y niegove Sz. Zapovedi obdersavati, odkud nimafze nigdor izprichavati, dabi nemogel vu szvoiem ztalissu Bogu szlufiti, budi ztalis kakovsi hoche, toieto Redovni, ali Zakonzki; Divoiachki, ali Vdovichki, ar kotie usze ove ztalisse G. Bog ztvoril, tak vu uszakom daie pomoch, y priliku dobro sivet, y zvelichitise, kot ravno to pokazati y potverditi hochu.

Unogemi Lepemi, y chudnemi priszpodobami, hotelnamie Zvelichitel nas pokazati, y obznaniti, kak uszaki Kerschenik more lehko ne szamo zvelichitise vu szvoiem ztalissu, nego polek toga more vusivati blaga, chaztih, y naszladnoztih, polek dopuschenia ztalissa yu koiemsze nahagia od G. Boga poztavlye. Naipetvo adda priszpodoblyafze Kralyefztvo Nebeszko Mustardovomu szemenu, koi uzemfi Clovek poszeialicie na polyu szvoiem. *Simile est Regnum Caelorum grano sinapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo.* Nut ztalissa Tesachkoga. Drugoch, priszpodoblyafze Kvaszu. *Simile est Regnum Caelorum fermento, quod acceptum Mulier abscondit in farina satis tribus &c.* Szpodobnoie Kralyefztvo Nebeszko Kvaszu, koga uzemfi Sena ie zamezila vu tri drevenke melye. Nut Zakonzkoga Goszpodar-

darztva: Tretich, priszpodoblyafze Kincsu. *Simile est Regnum Caelorum Thesaurum abscondito in agro, quem qui invenit homo &c.* Szpodobnoie Kralyefztvo Nebeszko Kincsu na polyu zkrivenomu, koga naiduchi Chloveek; Nut ztalissa Bogatzev. Chetertich, priszpodoblyafze Chloveku Tergovczu. *Simile est Regnum Caelorum homini Negtiatori quarenti bonas Margaritas.* Szpodobnoie Kralyefztvo Nebeszko Chloveku Tergovczu ischuchemu dobreh Gyungyev. Nut ztalissa Kramarzkoga, y Tergovzkoga. Petich, priszpodoblyafze Verffe vumorie versene. *Simile est Regnum Caelorum Sagena missa in mare.* Nut ztalissa Ribarzkoga. Nut N. N. kulikem ztvaram Zvelichitel nas priszpodoblyafze Kralyefztvo Nebeszko, zbok toga zroka, kaitinamie hotel dati na znanie dasze vu uszakom ztalissu od uszakoga Kerschenika more Nebo zadobiti, akosze lisztor uszaki polek ztalissa szvoiega terzi dobro sivet, Bogu szlufiti, y niegove Sz. Zapovedi obdersavati; Niti G. Bog vu niednom ztalissu szvoiem Vernem nezkratchuie szvoie milosche, y pomochi, zadobitise ne szamo Nebeszke, nego y Zemlyzke chazti, bogacztva, y naszladnozt, da snymi, y vu nyh, G. Boga szvoga chazti, hvali, y postnie.

Szpominafze nadalye Sz. Matei Evang: da kadaie Kristus hotel posztaviti Fundamentume szvoie Sz. Czirkve Katolichanzke, y vuchiniti Collegium Apostolzki, prohagaiuchifze polek moria Galileanzkoga. *Ambulans juxta mare Galilee.* Zagledalie bil Petra, y Andrasia ztaviyaiuche mrese vu morie, pochneie zvati zalzobum govorecsi nym. *Venite post me, & faciam vos fieri Piscatores hominum.* Hodete za menum, y hochu vafz vuchiniti Lovcze od lyudi. Ravno tak ie vuchinil z- Jakopom, y Januffem: Chuden modus, y nachin sztanovito ie ov z-koiem Kristus k-szebe, y za szobum zovelyudi: Prez zamera tvoiega Kristus moy predragi menesze nevidi zadovolyen zrok genuti na naszledovanie tvoie chazt Ribichka; Negobi bolye bilo recsi nym. *Venite post me faciam vos fieri Episcopos, & Pontifices.* Hodete

za menum hochu vasz vuchiniti Biskupe, y Pape; Ne (veli Sz. Otecz Anastasius Sinaita) ni hotel Christus tem nachinom, y z-takovem obechaniem nyh k-szebe, y za szobum zvati; Ar Christus doffelic na ov izvet vu to ime dabi on lyudem mogel put napraviti chifz od lechkih, y preckih; dabynam Vrata Nebezka odperl, y nam chesz nye pomogel vu Diku Nebezku uleszti, y zato hoche dasze nřzaki vu izvoie mestrie, chaszti, y ztalifsu zvelichi, Peter, Andras, Jakop, y Janus bilifzu Ribichi, zatofzu od Christuffa pozvani bili na Lov; *Faciam vos fieri, non Concionatores, non Episcopos, non Pontifices, sed Piscatores, arte enim piscandi vestram & aliorum salutem consequemini.* Ni hotel Christus dabi ovi Ribichi premenili szvoiu mestriu, y ztalis Ribarzki, y zato nijm obehtal da budu Prodekatori, Biskupi, ali Pape, ako poydu za nym, nego ie hotel da z-onum ifztum mestrium, toieto Ribarzkum, z-koiumszufzi hranu telovnu dobivali, z-ovakvum ravno mestrium na vech izviffenum bi dobivali duffe szvoie, y szvoich blisnich nebu.

Kai vezda budu znali, y mogli odgovoriti oni Kerscheniki koijsze nepřeztaiu tufiti proti G. Bogu, daie nyh vu ov, ali on ztalis pořzta vil, da vu nyem nemogu pobosno, mirovno, chifzto, pravichno, y terplyuno Bogu szlufiti, grehasze chuvati, vu dobrotah fiveti, Zapovedi Bosie, y Czirkvene obdersavati; Neznateli ufzi vi takovi, kai Sz. Ivan Chrystomus vam govori? ako neznate, tak poszluffajte; koiega rechi ieszu ove. *Volo igitur declarare vobis, quod neque Nuptia, neque Pueri, neque Negotiatio, neque Divitia, neque Invidiositas, neque Militia, neque Servitus, neque aliud quidquam, impediunt.* Hochu adda ochivefzto vam povedati (veli Sz. Navuchitel) da niti Szvadba, illi Zakonřtvo, niti Decza, niti Terřtvo, niti Bogacztvo, niti Sziromacztvo, niti Voyfzka, niti Szlusba, niti nakai drugo zapachiti vam more dobro fiveti, y duffe vaffe zvelichiti, ako lifztor szami hochete. Naifze adda neizprichava on Zakonřzki Chlovek, da nořzechi na szvoiem Vratu preteski Jarem zakonřtva, mora biti

Solicitus

Solicitus qua sunt Mundi. szkerblyv za ona koiaszu szveta ovoga; mora takai mislziti. *Quomodo placeat uxori.* Kakbi mogel Senne drag biti; snyum vu miru fiveti; nye poseleniam ngoditi; Kakbi mogel deczu odkoiti, drufinu ravnati, y ulzeh zkupaz. hranum, y opravum ofzkerblyevati; ter ove ovakove miszli, y zkerbi vremenitne chinega zabavlyenoga, tak dasze y iz Boga zpozablyuie. Ali o moy Zakonřzki, ovoszu tvoia izprichavania, tofzu zroki koj meszta nimaiu, za pokriti nepobosnoszt, y hudobu tvoiu. *Neque Nuptia, neque Pueri impediunt.* Niti Zakonřtvo, niti Decza nemogu zapachiti Chloveku dobromu, y pobosnomu biti.

Imelie Senu, y deczu Abraham, ter vendar ni sena, ni decza nifzu mogli zapachiti, dabi niegova hisa nebila kakti iedno nebo vu komřzu Angeli prebivali; pache nitifzumu zakratiti mogli tak szvetomu biti, daie vreden bil szamoga G. Boga za Gozta pri szvoiem ztollu, videti y od niega unoge zkrovnoszt Bosanzke ochituvane imeti. Imelie Senu, y 12. Szinov Jakop Patr: nitimu ufzi ovi nifzu pachili, ali kratili paidafitifze z-Angelmi nebezkemi, k-koiemu vechkrat czeli Seregi iz neba ieszu dohagyali onch Angelzkeh Duhov, kot od niega szvedochi Sz. Pifzmo daieie videl poloytre iz Neba dole hodeche. Od Abrahama szvedochi Sz. Pifzmo daie bil bogat szrebra, y zlata pun. *Erat Dives in possessione Auri, & argenti.* Z-ovem ifztem blagom bilie Olenien, y Szine ie imel, ter poufzem tom iesze zvelichil, y szvet pořzta l: Odkud Sz. Ivan Chrystomus veli. *Tria quatuor prætexere potes, unus ille habuit, & Uxorem, & pueros, & divitias.* Troia z-koiemifze ti izprichavati mores, onřzam (toieto Abraham) ie imel; Senu toieto, deczu, y bogacztvo; akofze ie pak Abraham zeufzemi ovemi tremi pachkami zvelichiti mogel, zakaisze nebi mogel y ufzaki drugi Kerschenik?

Moyfes imelie ne szamo ufze ovo troie, nego pache zverhu toga imelie veliku chaszti, vu koie moralie tuliku inofinu lyuczta Izraelzkoga ravnati, od Nepriatelov brani

M

niti,

S. Anastas.
Sinaita.S. Joann.
Chrysoft.
t. 3. ser. c.
Judæos, &
Gentiles.Geni
c. 13. v. 8.S. Joan.
Chrysoft.

niti, za hranu nyemu zkerbeti, pravde szuditi, Sentenczie dopitavati. Ter vendar ufza ova nizuga mogla zakratiti z- G. Bogom baratati, y Bogu szlufiti, Zvelichitizze, y Szvetomu poszati.

Vu Novom Zakonu Sz. Peter Apostol imelie Senu; ter vendar to nyemu ni zapachilo pozitati ztalnū pechinum zverhu koiè bilaie zezidana Sz. Mati Czirkva Katolichanzka. Sene tulikai Zakonzke nai razmiszle, da Sz. Elizabeta Kralyca Portugalzka imelaie Musa, y z- Musem dechiczu, ter vendar iesze ne szamo zvelichila, nego y velikum Szveticzum posztala, szvedochi nyè Sz. Sitek, da buduchi ona udana za Musa, ni mensu zkerb imela vu zadobivaniu Sz. Dobroth, neg y vu odkoievaniu dobrom dechicze szvoie, ter szechiszze Musu draga biti, unogo bolye G. Bogu. Takovaie bila Sz. Franciska Rimzka Matrona, koia vu Sz. Zakonu sivuchi, ako ravno szvoiemu Zakonzkomu Tovaruffu ie po volye hodila, ali unogo bolye G. Bogu vu Ostroche sirka pobosno ie szlufila, y tako Szveticza velika posztala. Akoszfze adda ovi, y ove, z- neizbroienemi drugemi mogli zvelichiti, y szveti posztati? addafze mora valuvati da *Neque Nuptia, neque Pueri, neque Divitia impediunt.* Da niti szvadbe, niti decza, niti bogaczvo pāchi komu zvelichitizze, ar G. Bog *Unumquemque in suo Ordine salvare solet.* Uszakoga Kerschenika vu szvoiem ztaliffu G. Bog puschasze, y pomase Zvelichiti.

Naisze adda neizprichavaiu oni Zakonzki, da vu szvoiem ztaliffu nemogu Bogu szlufiti, vu dobrotah siveti, grefhasze habati, y tako niti Zvelichiti. Niti oni Bogaczzi naisze netuse, da ona tulika lmania, na koiasze mora zkerb imeti da po zlunepoydu; Oni tuliki dohotki Kruha, Vina, y oztaleh za hranu Chlovechanzku potrebni, moraiufze marlivo chuvati dasze nepokvare; Oni Penezni Interessi dersè na tuliko zabavlyene miszli, daijh nepuschaiu k- Bogu podignuti, niti pobosno, à iosche menie vu dobrotah zverfeno siveti: ar iednem y drugem odgovaria Sz. Ivan Chrysoft:

da

da *Neque Nuptia, neque Pueri, neque Divitia impediunt.* Davaiuch napervo Abrahamu, y unoge druge Sz. Lyudi, koijszu ufza ova imeli, ter podpunoma ieszu szveti polztali.

Nitizze nai neizprichavaiu oni Ubogi szromahi, da kadabi n oral vu Czirkvu k- szlushe Bosie poyti, onda moraiu pohisah pod obluka, y pred Vrata hoditi profzech fallaczev Kruha za okrepitizze, y od gladne szmerti oszloboditi; Ar ia tem takovem na pervo polztavlyam nai szromaskeffega Lazara, koi je lesal pred Vratu iednoga bogaczza pun odurneh szmerdlyveh ran, koi szzeie se lel nafziti z- onemi drob- tiniczami koi eszu opadale iz sztolla onoga bogaczza, termuijh nigdor ni dal. *Jacebat ad Januam divitis, ulceribus plenus, cupiens saturari de micis, quæ cadebant de mensa divitis: & nemo illi dabat.* Veli Sz. Lukach, y ako ravno od glada, y nevolye onde na vratah onoga bogaczza, Lazar ie vumerl, ie morebiti zato Nebo pogubil, y zkvarien bil? nè sztanovito, nego pache taki po szmerti onoga ubogoga, y nevolynoga Lazara dufficza od Angelov bilaie odnessena izraven vu Nebo, vu Naruchai Abrahamov. *Factum est autem ut moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abrahe.* A gdoie bil ov Lazar? ie morebiti bil tak velik Szvetez, daszije szvoium szvetosztium zaszlufil daszumu Angeli vu naruchai Abrahamu duffu odnessli? Ja vu ufzem Sz. Evangeliumu nenahagiam lisztor iednoga dobroga della niegovoga, zakai adda izraven duffa niegova be od Angelov odnessena vu naruchai Abrahamov? adda tak lehko prez zaszlusenia G. Bog daie Nebo szvoie? Odgovaria Sz. Peter Chryfologus. *Et id sufficiat ad meritum, abundet ad Gloriam, si non fecit bona, sed recepit tot mala.* Ako Lazar ni nikakvoga do- bra vuchinil, terpechi vendar tuliko szromastvo, glād, bōl, y nevolyu dobrovolyno, tomuie doszta bilo za zadoblenie dike Nebeszke. Daie Nebo dobil Lazar za terplenie szvoie, to nai hodi; ali daie taki izraven prez uszakoga Purgatoriu- mu duffa niegova vu naruchai Abrahamu odnessena bila, toga nemorem vu glavu pobrati, kakbi to moglo biti? ieda mo-

Lucz

c. 16. v. 20.

Ibidem

v. 22.

S. Petr.

Chrysol.

M 2

rebiti

rebiti ni nigdar nikakvoga naimensega greha vuchinil? Chuiem dami Sz. Gregur odgovaria. *Mala Lazari purgavit ignis Inopia.* Akolije Lazar kakov greh vuchinil, imelie, szvoy Purgatorium na ovom szvetu, koi Purgatorium biloie sziriomastvo, beteg, y druge nevolye adda sziriomastvo nepàchi nikomu vu Nebo doyti. *Neque Divitia, neque inopia impediunt.*

Szpominaiuchifze Sz. Matei Evang: od Christussevoga, na Czvetnichku Nedelyu vu Jerufalem putovania, veli, da usze ono Jerufalemzko lyuczstvo iemu izesto naproti, y niega zprevagialo blagoszlavlyaiuch. *Benedictus qui venit in Nomine Domini, Hosana filio David.* Blagoszlavlyen koi ide vu Imenu Gofzponovom, Hofana Szinu Davidovomu. Zmegy koiega Lyuczstva nekoifzu iz szvoieh plech dole iemali plasche, y halye, terfzu pred niega po puteh presztirali. *Alij vestimenta sua prosternebant in via; à nekoij pak szeklifzu szverfiè iz drevia terfzuie po puteh metalì, to usze pak chinilifzu k-vexe chafzti nyegove. Alij aute n cadebant Ramos de arboribus, & sternebant in via.* Kai usze razmislyaiuch

Sz. Bernard, veli ovak. *Non omnes vestimenta prosternebant in via; sed cadebant aliqui Ramos de arboribus.* Hoche recfi, da nifzu uszi oni koifzu Christuffa zprevagiali iz szebe dole poztavlyali szvoie oprave z bok zime, buduchi onda zimzko vreme, nifze hotelo uszakomu zime terpeti; Negofzu nekoij iz drevia szekli szverfiè, y po puteh hitali, kotero delo nym ie vecs za rekreiacziu, neg za trud, ali nepriliku, szlufilo; ter vendar tak dõbro oveh, kak oneh drugeh szlufba Christuffu bilaie draga, y prietna, arie uszaki zmegy nyh chinil ono k-chafzti Christusseve, na kaigaie bolye niegova pobosnozt vlekla. Zakaizato govori nadalye Sz. Bernard. *Verumtamen ne ipsi quidem penitus fuerunt otiosi; sed nec à processione leguntur exclusi.* Nigdor zmegy uszeh oneh od Christuffa ni bil odtiran, niti iz processie oddrusen, nego tuliko oni koifzu veliku szlusbu y lyubav izkazuvali szebe szlachech, y zimu terpèch: kuliko oni koifzu mensu lyubav, y szlusbu

szlusbu izkazali szverfiè iz drevia szekùch, y po puteh hitaiuch, uszifzu Christuffa prietna, y povolyni bili; hotechi nam dati na znanie da vu uszakom ztalifsu, poszlu, y mestrie, kada Chlovek kai dobra k-chafzti, y szlusbe Bosie chini, od Boga ieza dobro uzeto, prietno, y z-velikemi darmi, Zemelyzkemi y Nebezkemi naplachenò.

Kadeszu vezda oni Kerscheniki koifze proti szvoiemu ztalifsu tuse da vu nyem nemogu G. Bogu szlufiti, kotfzu, negda Szvetczi Bosyi szlufili, y tako dvoie vu szvoiem zvelicheniu; Kaiti on Gofzpodin nemore gol, y raztergan proti szvoiemu ztalifsu hoditi, ad ja vu zvelicheniu szvoiem mora dvoijti? Nè, po nieden put; Ni potreba golomu, y razterganomu hoditi, nifze uszaki polek ztaliffa szvoiega, oblàchi; ter nai listor szverfiè od dreva odszekava, toieto od dreva szercza szvoiega, nai odszekava ona nedofztina poselenia, y hlepenia uszakoiachka gresna, terie nai pod noge Christusseve poztavlya, y niemu alduie, sivuch polek zapovedi Bosie vu ztalifsu, vu koiegaie G. Bog poztavil, y tako sivuch nifze uffà, y veruie da zvelichen bude. Arnesche, niti nepotrebuie G. Bog dabi uszaki Kerschenik, za zvelichitifze, moral izszlechi opravu ztaliffa szvoiega, ter oblechi oster sakely nafze Sz. Ferencza Serafinfzkoga, y z-debelum kordum boke szvoie prepaszati. Nesche, dabi fze uszaki dan trikrat dokervi disciplinal, ali gol po bodechem terniu valyal z-Sz. Benedictom. Nepotrebuie, dabi szvoie telo trapil z-poltzmi, neieduch drugo neg travu, y korenie, kotie chinil Sz. Anton opat; niti dabi fze zaperl vu puschinu za negovoriti, y nepaidafsitifze z-Lvudmi, kotie vuchinil Sz. Bruno. Nezapoveda, dabi fze za pufztili gradi, dvori, y hise, ter pod szamem Nebom po dnevu, y po nochì; po letu, y po zime bife moral gdo od szuncza pufztiti sgati, y od mraza trapiti, na szpodobu Simeona Stilite; Dofzta bude uszakomu k-zvelicheniu, ako vu szvoiem ztalifsu bude Bosie y Czirkvene zapovedi obdersaval.

Ar vu Gradch sztanuiuch, leposze oblachech, goszpozki hranech, blago ladaiuch, vu Zakonztvu sivuch, Lyuczto raunaiuch, proti Nepriatelomsze Voivuiuch, Bosie szlusbe nifzu zamudili, grehasze ieszu chuvali, Zapovedi Bosie verno obdersavali, y tako ieszufze ne szamo zvelichili, nego y meggy Szvetcze Bosie zapiszani bili: Ieden Henricus Czeszar, y Sigmund Kraly Nemfzki; Lavz Kraly Francuzki; Ferdinandus Spanzki; Alfonsus Portugalzki; Casimir Polyzki; Stefan Vugerzki; Leopold Austrianzki, y neizbroieni drugi: Iz Sz. Pifzma pak meggy oztalemi David nai bude na peldu kolega G. Bog iz pasztirztva Ovchinzkoga izviszilie na Kralyevfzki tronuzverhu Lyuczto Sidovzkoga, koi vu szvoie chafzti ako prem bilfzeie popiknul, ali vendar iesze na hitrom podignul, y pol. k Sercza Boga szvoiega do fzmerti terfzilfzeie szveto siveti, od kolega izvedochi Sz. Ivan Chrysoftomus. *David fulsit in Regno, neque illum dissolvit Purpura, aut Diadema.* Davidfzeie szvetil vu Kralyevfztvu, nitigaie mogel razluchiti plasch Kralyevfzki, niti Koruna od Boga szvoiega, y szlusbe niegove: Adda do szada zpoznanaiie isztina kai Sz. Ivan Chrysoftomus govori, da *Neque Nuptia, neque Pueri, neque Divitia, neque Militia impediunt.* Niti Zakonstvo, niti decza, niti bogactvo, niti fziromaftvo, niti szoldatfztvo mogu zapachiti komu Zvelichitfze, ar G. Bog uszakoga Kerschenika vu niegovom ztaliffu hoche Zvelichenoga imeti. *Unumquemque DEUS in Ordine suo salvat.*

Naiteseffa, y naipogibelnessa iosche dva ztaliffasze nahagiai u na szvetu, prez oveh do szada imenuvaneh, toieto Kramarfzki, y Szlusbenzki: vu Kramarfzkom morefze y Mestfzki zavieti; Kramari adda Tersczy, y Mestri, vechkrat tusefze da vu szvoiem ztaliffu ni moguche dabifze zvelichiti mogli, ov zrok napervo davaiuch da prez Cziganie nemoogu siveti, nit prez prifzegania krivoga: ar ako kupuiemo ali prodavamo kai (vele Tersczy, y Mestfzki Lyudi) prifzesemosze da nasz tuliko sztoi, za kulikoie daiemo, a vendar ni

isztina,

S. Joani
Chrysoft.
hom. 12, in
ep. ad Philip

isztina, daie dugovanie dobro, novo, frisko; a iepak sztaro, y zlochefzto &c. ali konche dobro z- zlochefztem, sztaro z- novem, y friskem zmeffano: akoli tem nachinom nebarachemo, dobichka nikakvoga nimamo, y tako nassitru nam ieszu zahman; akoli pako tak barachemo, tak za male dobichke z- trudom velikem zadoblyene, zaszlasiuemoszi Muke peklenzke; a kadeszu ona prekersenja prepovedaneh posztov? kade zamugenia Sz. Mass po szvetkeh, o vremenu Szenymov? a kade one tak velike Usure? oh neszrechni nas sztalis! ni moguche vu nyem verno Bogu szlufiti, menyepravo siveti, y tako nitifze zvelichiti.

Polahko N. N. Dabi to bila ufze isztina kai, y kak govorite, takobifze za krivichne morale prestimavati one Sz. Navuchitela Chrysoftomuffa rechi. *Neque opificium, neque negotiatio, neque servitus impediunt.* Niti mestria, niti terfstvo, niti szlusba pachi zvelichitfze; Nitibifze za iztinzke mogle dersati one Sz. Epifaniuffa rechi. *Unumquemque enim DEUS in suo Ordine salvare solet.* Uszakoga G. Bog vu szvoiem ztaliffu chini zvelichitfze. Nili bil Kramar Sz. Ferencz Serafinzki? Nifzuli bili Mestfzki Lyudi tuliki Szvetczy Bosyi? Kakti ieden Sz. Eligius Spolyar; Sz. Crispinus, y Crispinianus Sostari; Sz. Homobonus Szabol; Sz. Claudius, Nicolstratus, Sinforianus, Castorius, y Simplicius bilifzu Piltavari; Sz. Cosmas, y Damianus Brati bilifzu Doktoru, y Apotekari; Sz. Ivo bilie Prokorator; Sz. Matei bilie Harmiczar: y tako rechifze more od drugeh neizbroiieneh uszakoiakch ztaliffev Lyudi, koj vu szvoiech sztaliffch tak szufze zponeszli, daszu ne szamo duffe szvoie zvelichili, nego y meggy Szvetcze Bosie zapiszani bili: adda ni krivo govoril Sz. Epifanius. *Unumquemque DEUS in suo Ordine salvat.* uszakoga G. Bog vu niegovom ztaliffu hoche zvelichenoga imeti.

Na pokonecz koncza oni Szlugi chuiufze vechkrat tufiti, kakti y oni Tesaki, da nyhovi Goszpodari tak z- fnymi zapovedai u, daij ni yu Petek, ni vu Szvetek nepuschai u

man-

S. Joan.
Chrysoft.
hom. 4. de
Verb. Isaiz.

manguvati, natuliko da vechkrat nimaiu vremena szpati, niti ieszti, unogomenye Boga moliti, vechkrat po Szvetkeh ieszu primorani ne szamo delati, nego y Sz. Messu zamuditi, oh! ter kakbisze vu ovakvom ztalissu mogel Chlovek zvelichiti? oh! ukaniuietefze iako uszi vi takovi, ako vu zvelicheniu vassem dvoite, poszlussajte Sz. Ivana Chrysofoma kak on dokancha szvoie govorienie. *Et hac dico, ne quis pretextet vel uxorem, vel liberos, vel divitias, vel paupertatem, vel militiam, vel negotiationem, vel opificium, vel servitutem.* To govorim uszakomu dasze nai neizprichava Senum, ali deczum; z- blagom ali sziromaštvom; Szoldatštvom ali terštvom; z- Mestrium ali szlusbum, ar G. Bog uszakoga vu niegovom ztalissu zvelichiti hoche, ako lisztor polek szvoiega ztalissa budešze teršzil ono chiniti, kai more: Ar Sz. Jurai, Sebastian, Florian, Eustakius, Mauricius, y tuliki neizbroieni drugi biliszu Szoldati, teršzu vendar polztali Szvetczi, y Mucheniki Bosyi. Zmegy Tesachkeh Lyudi pak nili bil Sz. Isidorus? zmegy Szlug, nili bil Sz. Onesimus, y Sz. Vitalis? sztanovito ieszu; akolzu adda ovi mogli ne szamo zvelichitise, nego y Szvetczi Bosi poztati, zakaisze y veda nebi mogel y moral uffati uszaki Szluga, y Tesachki Chlovek zvelichiti? oh! nikai, nikaisze menye dvoiti ne more nego to.

Apoe.
e. 21. v. 15.

Ar izpiszavaiuch Sz. Janus on Varas Nebeszkgoga Jerusalema, veli daie na chetiri vugle polztavlyen. *Civitas in quadro posita est.* Y da na usze chetiri sztrane ima Vrata troia. *Ab Oriente porta tres; ab Aquilone porta tres; ab Austro porta tres; & ab Occasu porta tres;* Od Szunchenoga izhoda Vrata troia; od Szevera Vrata troia; od Juga Vrata troia; od Zapada Vrata troia. Sz. Rupertus Opat razmislyaiuch Lepotu, Szvetlošzt, y velikochu onoga Nebezkgoga Varassa, chudisze nad nym, alisze nachuditi zadoszta zverhu toga ne more, da na uszaki kray szveta ima troia Vrata odperta kako da iedna nebi zadoszta bila; y szamszebe odgovaria ovak, da naimre zatoie on Varas na chetiri vugle, dabi naimre

naimre iz uszeh chetireh sztran szveta, toieto iz Europe, Afie, Affrike, y Amerike, uszeh ztalissev lyudi mogli vu niega doyti; Zato pak na uszaku sztran ima troia Vrata, dabi uszake verszti Lyudi imeli uffanie vu Nebo doyti. *Nam per Orientem pueritia, rechiszu Sz. Ruperta, per meridiem adolescentia, sive Juventus fervida: per Occidentem aetas perfecta & per Aquilonem recte intelligitur senectus decrepita.* Po Izhodu razmesze Detinsztvo, po Poldnevu Mladost, po Zapadu Versztna doba; po Szeveru pravosze razme sztarost chlovechanka: Adda ne szamo uszakoga ztalissa, nego y uszake verszti Lyudem Vrata Dike Nebeszke ieszu odperta, tak da more uszaki Gošzpodin y Kmet, Ubogi y Bogati, Szoldat y Redovnik, Mester y Kramar, Sztar y Mlad, vu nyu uleszti, ako lisztor szam hoche, vredno y dosztoino polek ztalissa szvoga sivuch.

Zakaizato uszakoga Bosiega Kerschenika opominam, y profszim z- rechmi Sz. Pavla Apostola. *Obsecro itaque vos, ut dignè ambuletis in Vocatione, qua vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine, cum patientia, supportantes invicem in charitate.* Profszim vasz Bratia moia draga, da vredno sivate vu ztalissu, vu koiegaszte od Boga zvani, y posztavlyeni, zevszum poniznosztium, tihochum, y terplyvnosztium, podnassaiuch ieden drugoga vu lyubavi. Akolisze adda nahagyate vu Sz. Zakonu, nai podnassa Mus Sennu, Sena Musa terplyvno, nai zamuchi ieden drugomu, naisze obodva zkerbe vu lyubavi, y iedinoszti sivet. *Soliciti servare unitatem Spiritus in vinculo pacis.* Ar vu one hise kadeie Jedinost, mir, y lyubav megy Zakonszkemi, ondeie Bog, kadeie Bog ondeie Nebo. *Ubi Pax, ibi DEUS, ubi DEUS, ibi Paradisus.* Y tako iosche ovde na zemlye sivuchi budu imeli Nebo, a kak nebudu szigurni po szmerti vu Kralyevztvo Nebezko doyti? Akosze gdo nahagia vu ztalissu Bogatom, ali Sziromaskom, ti takovi nai poszlussaiu Sz. Augustina kai on od nyh govori. *Dives & Pauper duo hac sunt sibi contraria; sed iterum sibi sunt necessaria; Dives propter pauperem, & Pauper propter*

N

S. August.
ser. 25. de
Verb. Dom.
divi-

divitem factus est: Pauperis est rogare, & divitis est erogare. Ová dva ztaliffa Bogáti, y Ubògi iezuszi szuprotiuni, alifzuszi y potrebni; ar Bogatecz ie zarad Ubogoga vuchinien, y Ubogi zarad Bogatoga, Ubogoga zadene profziti, à Bogatoga podeliti. On adda koije Ubog, nai dobrovolyno y terplyvno podnassa szvoie szitomaftvo, ter z-poniznosztium nai od Bogatech Almustva profzi, y za Dobrochinitele szvoie Boga moli. Bogaczi pako nai ono blago Ubogem delè ter z-lyubavium proti Ubogem izkazanum po Sz. Almustvu nai grehe szvoie ochischaiu, ar veli Sz. Lukach. *Dato Elemofynam, & ecce omnia munda sunt vobis.* Daite Almustvo, y ufzi vaffi grehi budu ovde ochisчени. Tersczy, y Mesterfzki Lyudi, naifze fzlobodno zkerbè za izvoy posten falat kruha, ali prez ufzake Cziganie, ukaniuvania, y tatbine, prez kriveh, y nepotrebneh kletvih, y prifzegih, prez prekersavania posztov, y zamugyavania Sz. Mess po Szvetkeh. Oni Tesaki, y Szluge nai Gofzpodarom szvoiem pokorni budu vu ufzem kai ni proti Bogu, y zapovedam niegovem, nym nai marlivo y zvezftno delaiu, kakti fzami szebe, y tako ufzaki vu szvoiem ztaliffu fivuch, nai nedvoi za zvelichenie szvoie.

Amen.

TRE-

TRETA NEDELYA
PO SZ. III. KRALYEH.

Kaksze Zakonzki Musi proti Zakonzkem Sennam szvoiem izkazuvati, y zponàstati moraiu.

Tantum dic verbo. Matth. c. 8.

Szamo recfi rechium.

ON koije kada po Taborch, y Voizkah hodil, videl, y zpoznal kaifze tamo chinì, y kaksze fivè, terbi hotel ufza povedati potrebabimu bilo tuliko iezikov, kuliko mecsev y fablyh vu kervi pravichne ie ukervavlyeno. Ar Voizka velè oni ztari Szoldati, iemlye pokoy Domovine, premenia lepu fzvilnu opravu na selezne oklopi, glave pokriva z- smekemi fsiffaki, dneve obracha na nochi; Nochi pak na dneve, nochi chinì prehagiati prez fzna, dneve prez ieliffa, Zimzko vreme chinì podnassati prez ognia, letnu pak vruchinu prez szencze, blizkanie goleh szablih y pallassev, kakti y puskeneh plamnov zafzleplyuie ochi, germlyavina puskenoga ztrelyania, zagluffuie Uuffesza; Voyzka ie iedna nezrechna Cometa zvezda, koiaie unogeh velikeh skod y pravichne kervi preleiania zrok, kod Petrus Crinitus szvedochi govorecfi. *Bellum est per quod omnis generis mala humano generi in pyxide importata fuere.* Zakaizato ovoga tulikoga zla

N 2

Pet. Crinit.
l. 13. c. 2. §.

S. Anastas.
I. de Civle
DEL.

zla chuvatize, y besati, ima zrok zadovoljen uszaki on,
koi zna kuliko dobro y szrecha ie, vu miru, y pokoiu siveti,
ar Sz. Augustin Sz. Mir ovak izpiffuic. *Tale donum, est bonum
pacis, ut in rebus creatis nihil gratiosius soleat audiri, nihil dele-
tabilius concupisci, nihil utilius possideri.* Takovo, y tuliko do-
bro, ie dar mira, da megy uszem ztvorenem nikai povoly-
nessega chutize nemore, nikai nazladnessega poseleti, ni-
kai hafznoviteffega imeti. Mir ie Kchi Pravice, szlobo-
schine zlato, uszega dobra zviranick, uszega veszelya zrok,
vuzel lyubavi, y szlosnozti. Mir iednum rechium tulike
hvale vreden, Bogu y lyudem tuliko drag y prieten, vred-
noie y doztoino dasze uszaki sivuchi ter naimre kerscheni
Chlovek vu nyem terzi siveti, ali zmegy uszeh naioszebui-
nessem nachinom Zakonzki lyudi megy szobum, buduchi
nym naipotrebnessi, nemoguchize prez szmerti ieden od
drugoga razluchiti, koiega vu Sz. Zakonu za obdersati,
naivech na Musèh ztòikod szpametnessèh od Senn, dasze
naimre z-razlogom, y lepem nachinom proti szvoiem Sen-
nam izkasuiu, nye raunaiu z-rechium. *Tantum die verbo.*
Ne iur Sentavaniem, kletvami, y psanieniem, unogo menie
z-tepeniem, y bubaniem po herbeteh y po glavah, kod po
koie neme sivine, nego z-lepemi rechmi, z-koiemize
unogo vech opraviti more, neg zlemi, kai obilneie poka-
zati hochu.

Elia.
I. 12. c. 33. Chudnu, szmesnu, y da bolye recsem norzku navadu
imeloie, y do danasniega dneva morebiti da obdersava
Lyuczto Sancianzko, od koiesze szpomina Elianus vu szvo-
ieh Historiah, y ie ovakova; Da naimre kadaie ktera Divoi-
ka isla za Musa y buduchi dopelyana k-hise Zaruchnika
szvoiega, onde pred hisnemi vrati, pervo negie chez nye
nuter vlezla, moralaszeie szvoiem Zaruchnikom za Goszpo-
darztvo boriti, pred Szudczy, y izvedoki moralaszufze ona
dva prieti, y megy szobum posteno boriti, gdokoga na tla
hiti, y oblada, Zaruchnik Zaruchniczu ali ona niega, y on
koisze iaksega pokase, y oblada, ta takov ie Goszpodar vu
hise,

hise, y z-drugem zapoveda, y tako ako Zaruchnicza Za-
ruchnika na tla hiti y oblada, onaie pred nym vu hisu nye-
govu pelyana, nye Klyuchi, y Goszpodarztvo oduszega
izrucheno, y oblazt dana zapovedati Zaruchniku szvoiemu,
kakti y uszakomu drufinchetu; Zaruchnikpak mora nye pod-
losen y na uszaku zapoved pokoren tia do szmerti bitti.
Ako pak Zaruchnik ie iakfi, y Zaruchniczu oblada, tak Za-
ruchnicza ne kakti Zakonzka Senna, nego kakti koia dekla,
ali robinia vu hisu ie zapelyana bila. Akolifzu pako iedna-
ka vu iakozti, da ieden drugoga obladatai nemore, onda
oni Szudczy kod szvati y szvedoki doszude y dopitaiu da
ieden ienkrat, drugi drugocs zapoveda, kaksze nym vidi
ali na tiedne, ali na meszecze, ali na qvatre, ali na leta.
Zakaizato deklich berselifzu pochele k-pameti dohagiati,
y kervi kipenie chutiti, pocheleszufze megy szobum harczu-
vati, y boriti, za obiachiti ruke, y naivuchitize boriti, da-
bi tak z-vremenom mogle, y znale kak obladatai Zaruchni-
ke szvoie, y nad nymi do szmerti Goszpoduvati, koia nava-
da dabifze szada med kerschanztvom obdersavala, neznam
bili bolye, ali gorie bilo, barbi y nebila iztina da unoge
Senne hote Goszpodariti, y zapovedati z-Musmi szvoiemu
proti navuku y zapovedi Sz. Paula Apostola govorecsega.
Mulieres subdita sint viris suis. Senne podlosne nai budu
museum szvoiem. *Ar Vir est caput mulieris.* Mus ie glava
Senne. Pacse y szam G. Bog naiperve Senne Eve, y po nye
uszemu nye oztanku dalie za pokoru. *Sub potestate viri eris,
& ipse dominabitur tui.* Pod oblaztium musa tvoiega bude,
y on ztobum zapovedal bude.

Ali vendar akoprem usze to ie iztina, ni vendar G. Bog
tulike oblazti dal Museum zverhu nyhoveh Sen, dabi naimre
oni snymi zapovedali kod z-kmeticzami, ali deklami szvo-
iemu, negoie dal tuliku, y takovu oblazt zverhu nyh, kuliku
y kakovu ima Duffa zverhu tela nassèga. *Viri imperium in
uxorem, non est quasi Domini in mancipium, sed tamquam ani-
ma in corpus, consentiens ei, & conspirans benevolentia.* Govori
mudri

mudri Plutarkus. Muska zapoved zverhu Sennè, ni kakti koiega Gozpodina zverhu robinie szvoie, nego kakti duffe zverhu tela, z-koie mŕze ona lepo pogaia y ŕzlake iednako. Premiszlemo modus y nachin, koie m duffa chinì ŕzebe pokorno telo; Gdoie vam natuknul denefz y zapovedal vaffem nogam dafzu vafz doneŕzle vu ovu Sz. Czirkvu? vu nye, gdo vam zapoveda da vi mene poŕzluffate? gdo zapoveda ochè m vaffem da mene gledaiu? nili iztina da duffa koiaie vu vafz, koia dabi vu vafz nebila, vi nitibi videli, niti chuli, nitibi z-nogami gibali, arbi mertvi bili, adda duffa ne ŕzamo zapoveda ochem da gledaiu, vuffefzam da poŕzluffaiu, nogam da hode, nezapoveda ŕzamo velim, nego y ona pomase uŕza ova chiniti, ona z-ochima nafŕemi gledi, y z-vuffefzmi nafŕemi pomase gam poŕzluffati. Ako pak oko od kakovoga fluxŕfa ali od dima ie zaŕzleplyeno, da gledati nemore, ako noge ieŕzu trudne, ali od kakovoga betegu, kakti vuloga k-poŕtelye prikovane, da nemogu hoditi, kai zachne duffa? iedafze morebiti na nye ŕzerdi? morebiti daie proklinya? ne, negoie miluie, y kuliko more pomase.

Ovoie N.N. modus y nachin z-koie m uŕzaki zakonzi Gozpodar baratati mora ŕzvoium zakonzkum tovaruŕŕicum, ovakovem nachinom razumetiŕze mora ona Sz. Paula Apoŕtola zapoved. *Viri diligere debent uxores suas sicut corpora sua.* Muŕi lyubiti moraiu Senne ŕzvoie, kakti tela ŕzvoia. Koi Navuk, y zapoved Boŕiu po Sz. Paulu uŕzem zakonzkem danu, neŕzamo Muŕi, nego y Senne nai dobro na pameti derŕè, Muŕi daga obdersavaiu zapovedaiuch miloŕtiano, y lyublyeno z-Sennami ŕzvoiem, kakti ŕzami z-telom ŕzvoiem, koie telo kak goder vi miluiete, tak miluvati, y lyubiti morate Senne vafŕe; vi vafŕega tela nigdar neŕsanite, nebiete, niti nepreklinyate, adda niti Sennami vafŕemi tak neŕzmete chiniti, ako vafz vafŕe ochi, glava, ali noge bo-lè? viŕze proti nym neŕzerdite nitijh vragom neizdaiete, nego pache nyh miluiete, y vrachta izizkavate za pomochijm, tak duŕni ieŕzte y Sennami vafŕemi vu nyhoveh betegh chiniti.

nitì. *Carnem suam nemo unquam adio habuit.* Telo ŕzvoie. *Ephes. c. 5.* nigdar nigdor ni oduriaval. Rekelie Sz. Apoŕtol: Vipako kadafzeŕze oŕenili, iedno telo z-vafŕemi Sennami ieŕzte poŕtali, ar Senna ni Gozpodaricza tela ŕzvoiega, nego Mus; ni Mus ni Gozpodar tela ŕzvoiega nego Senna; Adda moij Muŕi kod po volye hodite, lyubite, y miluiete tela vafŕa koiaie iz materinzkeh vutrob na ŕzvet doneŕzli, rauno tak duŕni ieŕzte pod ŕzmertni greh y z-telom Sen vafŕeh zakonzkoh baratati, buduch tela vafŕeh Sen, vech vafŕa, neg nyhova.

Jurie znano da telo prez duffe nemoreŕzi pomoci, arie mertvo, adda duffa telu pomase ŕiveti, y ŕivuchemu telu. gdo zkerbì za hranu, y opravu, za hiŕu y poŕtelyu, za vrachta vu betegu? gdo drugi nego duffa, Takbi moral uŕzaki. Mus, Sennum ŕzvoium chiniti, y vendar unogi toga nechinè, nego kai chez tieden doè, to vu ŕzvetek po kerchmah. potroŕè, a Senne doma od golote, glada, y nevolye puŕch-ju pogibati. Znaŕze takai da duffa tela ŕzvoiega tia do ŕzmerti nezapuscha, neoduriava, niti vu druga tela nehodi, da pacŕtia na ŕzudniem dnevu uŕzaka duffa poverneŕze vu ŕzvoie iafzovito telo, za prebivati naveke vu nyem, kuliko pako y kuliko zakonzkoh musev ie na ŕzvetu, oduriavaiuch y zapuschaiuch tela Sen ŕzvoieh, terŕze z-lyuczkemi Sennami ŕzpravlyaiu, y tulike praznoŕti ako ne z-chinom konche ŕzerczem y poŕeleniem chinè proti zapovedi Boŕie, y naturalzke.

Jednu drugu priŕzpodobu Sz. Pavel Apoŕt: napervo po-ztavlya govorecs. *Vir caput est mulieris, sicut Christus caput est Ecclesia.* Mus glava ie Sennè, kodie Christus glava Czirkve. Kakti Christus ie glava y Zaruchnik Sz. Mat. Czirkve. Tak y uŕzaki zakonzki Mus Senne ŕzvoie, zakaizato zapoveda Sz. Pavel Apoŕt: *Viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam.* Muŕi lyubete Senne vafŕe, kodie Christus lyubil Czirkvu. Adda zakonzki Muŕi zponafŕaieŕze, y izkaŕuiteŕze Sennam vafŕem kaktiŕzeie Christus izkaŕuval z-Zaruchni-

Ephes. c. 5. v. 23.

Ibidem v. 5.

ruchniczum szvoium Sz. Materium Czirkvum, Christus lyublie Zaruchniczu szvoiu Czirkvu kadiuie pochel, y potlam kadaie preganiana bila od Poganinov, zlo dersana od Heretnikov, razdelyena od Scismatikov, lyubliuie po ufzem tom y miluval, kodiu y szada lyubi, y budeiu do koncza szveta lyubil.

Ovakszu dusni uszi Zakonzki lyubiti szvoie Senne, ne szamo na pochetku zakonztva doklamszu mlade, friske, lepe, zdrave, nego kada y k-letam doydu: Arsze nahagiaiu unogi, koj lyube Senne szvoie vu mladozti, a vu ztarozti za nye nemaraiu, doklamszu zdrave, y delati mogu lyubeie, za betesne pak znati, niti chuti nehte; Nekoj lyube Senne szvoie, akoszu plodne, y ako nym Szine rodè, akoszu pak ialove, ali szamemi kcherami hisne vugle udiraiu, te takove preganiaiu y oduriavaiu. Ovi uszi ovakovi, y ovem szpodobni ne naz leduiu Christuffa vu lyubavi, niti zapovedi Sz. Paula neobdersavaiu, da pache niti one priszege, koiuszu pred Bogom y Redovnikom szvoiem vuchinili pervidan Zakonztva lyubiti naimre Tovarushieze szvoie vu zdraviu y vu betegu, vu szreche, y neszreche, ne szamo vu mladozti, nego y vu ztarozti, tia do szmertu.

Jeden iosche szam navuk Sz. Paula dopuschenomi nai bude napervo donezti, koi mene y ie genul ovo denesnie Prodectvo vuchiniti, moraiuchi vechkrat chuti od Sen tusbje proti Musem szvoiem, y ie ovakov. *Viri diligite uxores vestras, & nolite amari esse ad illas.* Musi lyubete Senne vafse, y naite suhki bitti proti nym, nechemerete nyh, nitijh nechinete tulike od chemera y pelina suhkeffe kaline posirati, nekrichete nad nymi czel dan kod karvani nad szovami, nego ako kai hochete od nyh imati. *Tantum die verbo.* Liztor zdobrùm rechium reczete, povechte nym, kai od nyh potrebuie; Akoli pak one kai proti volye vafse chinè, ali vuchinè, pripetczè, ali hotenczè, opomeneteijh lyublyeno da tak nai nechinè, dasze naimre nepriztoie, ono chiniti, ali enak govoriti, y ovo ovakovo pokaranie mora bitti muchees vuchi-

vuchinieno, tak da vu hise nigdor nechuie od drufine; unogo menie morasze takva vika, y halabuka chiniti megy Zakonzkemi dabi Szufzedi, ali po vuliczah lyudi chuli. *Tantum die verbo.* Povecs nazsamom, natihom, nakratkom, prez szerditozti, prez kletvih, prez pizovania, prez tepenia, y iati obecham da ti pri nye vecs opravis z-dobrem, neg zlem. *Nolite ergo amari esse ad illas.* Nekasetesze tak chemerneh, suhkeh, y iadovitneh proti nym, kako dabi robinie, ali nema sivina, a ne Senne vafse bile. Colos. c. 3.

Ona dva glaszovita Bratta Moyfes y Aron pelyaiuchi lyuczto Izraelzko iz Egyptuma zpod oblazti Faraona Kralya, y zmkaiuchi nym vu puschine vodè, szmiluvalszeie G. Bog nad potrebochum onoga lyuczto, y rekeli k- Moyfessu y Aronu: *Loquimini ad petram, & illa dabit vobis aquam.* Num. c. 20. Govorete k- pechine, y ona da vam vodu. Moyfes pakò ne vuchinusi polek Bosie zapovedi, nego pache z-onum szvoium sibum vudrilie po pechine, neprevidechi, y nepremiszliusi kai chini? y iz onoga vudarca kai van doyde? zakaizato szerdilszeie ztrasno G. Bog na niega natuliko damuie zemlyu obechanu pred noszò zaperl, y niga vu nyu puztil. *Quia non credidistis mihi, non introductis hos populos in terram quam dabo eis.* Kakodabi hotel bil recfi, kaivamie pechina kriva bila dazte nyu sibum tukli? Jednum szamum rechium bilobi moglo ufze vuchinieno bitti, dabi vi pechine iednu rech rekli bili, onabi vam bila pokorna, y vodè vam zadovolyno iz szebe dala, kaiti pak vi isliszte pechinu tuch, to hochete szlano platiti, znaite da kaibi liztor ieden szam korachai vafz nepuztim vu zemlyu obechanu vuchiniti, oh! kulika neszrecha. Nut kai hoche recfi neobdersavat navuka y zapovedi zkupa. *Tantum die verbo.*

Iz ovoga pripechenia moguszi uszi Zakonzki Musi lep navuk, y peldu uzeti, koi stimaiu da nyhove Senne ieszu tak tverdoga szercza, y tupe pameti, dasze pri nyh, y snymi nikai nemore opraviti prez palicze, prez sfake, prez tepenia, y bubania, prez kletvih y blaznoztih; y vendar pri unogeh

unogeh y unogeh vecsbifze opravilo z-iednum dobrum lyublyenum rechium, negbi Chlovek sešel od nyh imeti, zakai-zato oni hudobni sferditi Musi koj szvoie Senne tukù kakti kamenie, naifze chuvaiu, y boiè daijm G. Bog pred ochima nezapre Vrata zemlyè obechane vekovechne dike nebezke. Eh! *Tantum dic verbo.* Povechie rechium kai hoches od nyè imeti a ne z-paliczum. Ar znai ò moy Zakonzki Chlovek da Senna tvoia ie Machke szpodobna, ar Machka doklamfze gladi, ona takai ie pitoma, okol chlovekafze miluie, dvori, misse lovi, ali ztiszni Machku za rèp, potegniu za vuhò, nili iztina da pochne urischati, zubmi y zprakli obernefze proti Chloveku, y szebe branèch niega rani, divia, poztane, nit za misse mari. Rauno takove ieszu unoge Senne koie doklam Musi vu redu dersè, doklamfze snymi lepo, y dobro imaiu, doklam nym vezel obraz kasu, lepe rechi dava-iu, terfzefze y one szvoiem Musem po volye hoditi, y okol nyhfze militi: Ako pak Musi nye preganiatu, psane, biu, y tako rekuch Vrate nyhove nym zavaiu, datze one takai proti szvoiem Musem poztavlyaiu, y szebe kod Machke brane, ni chuda nit zamera vredno.

Znanonie uszakomu zmegy vafz N. N. kak uszaki Spolyar, y Kovach, iz naitverdesse Oczeli, y seleza dela po szvoie volye kaigoder hoche, nili iztina daie vu ogeny poztavi, vu koiem ogniu omekchafze, y pokorno poztane Mestru y Gozpodaru szvoiemu, puschaiuch iz szebe chiniti ono kai on hoche. Rauno tak ò moy Chlovek ako hoches ti da tvoia Senna bude tebe po volye hodila, y chinila? pokafi nye ogeny sferchene iztinzke lyubavi tvoie, z-onemi lepemi rechmi, y drugemi zvunzkemi znameini, nyu vu redu y posteniu dersech, vu uszem nyu ozkerblyuiuch, oh! ako ona ovo bude videla, dabi rauno od Oczeli y seleza tverdesa bila, vusgatifze hoche y omekchati da budeš snyum mogel vuchiniti kai tebe bude drago, y ona uszemi nachini budefze terfzila tebe po volye chiniti. *Charitas patiens est, veli Sz. 1. Corinth. c. 13. Pavel, benigna est omnia suffert, omnia sustinet.* Lyubav ie terplyuna,

plyuna, ie miloztiuna, usza terpi, usza podnassa. Oh! szechna zto iezero krat uszaka hisa takova, vu koie mir y lyubav Gozpodari, ar veli Sz. Thomas de Villa Nova. *Si uxor & Maritus, in concordia vivunt, quid est domus illa nisi Caelum; Si autem discordia est inter illos, quid est nisi infernus?* Ako Mus y Sena vu szlosnoztì sivu, kaije hisa ona nego nebo; Ako pak nefzlosnoztì ie megy nymi, kaije nego pekel? Kai unoge Senne postene drugach y hvale vredne z-velikum faloztium z-vexum skodum blaga y zdravia szvoiega zpoznavaiu, koie nyhovi sferditi, piani, hudobni, y na usze grehe nagnieni Musi prez uszakoga zroka preganiatu, psane, tukù, y merczvarè, da vechkrat malo sive oztaiu, oh! neboge Senne koiezte tak nefzrechne, milomivašzie, ali kai davani pomochi nemoren, nego izamo to velim daszteszi unoge y unoge szame krive, daszte od vafsch Musev, da nerecsem tulikeh henkarov natezane, muchene, y merczvaricene, kaitifze szlepechki Senite, kaiti nizte premislyavale zroke zbok koieh Sz. Zakon od Boga ie odluchen y dopuschen, kaiti liztor na lepotu, a nikai na dobrotu pazile, niti misz-lile nizte, da liztor deklich, y unoga takai naimre mlada Udovicza vidi koiega sznasnoga friskoga, y lepo opravlyenoga Mladencza, pochnu zdihavati dabi ov mogel mene dopazti, oh! kakbifze za szrechne dersala, a nemizli kakoveie nature kadaie pian y trezen, kakovogaie glasza, y imetka, nikai neizpitavaiu, zauszafze te takove nikai nezkerbè, nego izamo za nafzladnoztì telovnè, koiehšze pervo vremena negstimaiu zafzite, arszuijm vechkrat y vu zabicze, ter kai hisa takoveh ie drugo nego pekel?

Kod rauno od iedne takove Kchere estem koiaie lepa, plemenita y bogateh Roditelov iedina Kchi bila, za koiu doznausi ieden Mladencz lepoga iztinaie obraza, ali bestinzkoga sivlyenia, plemenitoga roda, ali muskoga dersania, piti, igrati, tanczati, toie znal y prevecs dobro, iednum rechium uszem chalarnoztiam podversen, a uszeh dobroth prazen. Ov izkalic priliku zeztatifze z-onum Gozpodichnum,

S. Thomás
de V. N.
Conc. ad
Religio.

chnum, y zpoznati, koiuie y nassel, nye pochel dvoriti, y zlamenia lyubavi davati, kai Deklichu ni bilo sal, nitimufzie unogo branila, kai nye Otecz y Mati upamet uzemsi, y poznaiuch Mladencza gdoie, y kaije, prepovedalifzu Kchere dasze po nieden put snym nepaidassi, niti nemiszli od niego, povedaiuchi nye kakovie on tepecz. Na ove glafzi y prepoved poztalaie faloztna kchi, vu koieszcie iur bila vusgala kerv y lyubav proti niemu, y kod iedino dete hotelaszeie kakti truczati z Roditeli szvoiem, rekuchi nym da ide vu Kloster, ako prem ni nit miszlila Opaticzum poztati, koiu doklamszu Roditeli na rekeh zdersavali, onaie muchech Mladenczu poruchila dasze nai zkerbi za nyu doklam vreme ima, to razumeusi Mladencz, holla, ovdeie potreba drugach pokazatife (pochne szam szobum miszliti) y drugach ztarem, za mladu, volye izkati, potrebaie po szil-le bolssemu biti, pochelie adda chedneie y pobosneie sivet, iednem Angelomfze kazati koije gorfi od vruga bil, pochel-szeie ztarem klaniati, y priatele izkati za sznoboke, nye zlatom, koieie nekai kral, nekai poszuiaval mazati, ieden pako fallat zlata prikazalie mlade Gozpodichne, koiaie ono zlato pokazala Otczu y Matere, koj videchi to, pochelifzu miszli premeniati, y govoriti megy szobum, kai ovakov fallat zlata zna prigozpodariti, y chuvati more dober Gozpodar bitti, y koigaie nasse Kchere na ienkrat tuliko prikazal, moraga vecs imeti, nyemu nemanika neg dobra Gozpodaricza, toie usze chula Kchi, muchech Roditele szvoie govoriti, zato y poruchilamuie taki, da nai negubi vremena, nego nai kai berse to berse doide, volyu y privolyenie pri Roditeleh ische, y ne szamo zaruke nego y zakonstvo vuchini, nakai usze on ni bil len, y ona komaije chakala vu zakon ztupiti, szama szvoium Gozpodariczum poztati, y telovneh naszladnoztih vufivati, kai usze na hitrom vuchinieno ie bilo, ali iosche hitreie dokonchano, ar na mezto Gozpodara dobilaie raszipnika,

na

na mezto Musa, dobilaie henkara, koiega lyubavi iosche ni pravo pochela poznavati daieie iur szita bila, buduchi od niega oduriena, psaniena, preganiana, y gorie neg iedna robinia traplyena: Szada pitam ia, gdoie ove nye velike neszreehe vexi krivecz, neg ona szama szebe? kai y kak od neizbroienuh drugeh szadasniega vremena Sen rechsze more, koieszusze liztor na ochi, y na obraze glededch szame hotoncze vu szusanstvo prodale, y te takove pomi-luvania nifzu vredne.

Ni takova bila Kchi Temistoklesseva, od koie Valerius Maximus pisse, da kadabi ona opitana bila od Otcza szvoga hocheli raiffi imeti zaruchn ka szromaskoga ter razumnoga, ali pak bogatoga ter z-tikvum vu glavu udrenoga, toieto bedasztoga, y nezpametnoga? Odgovorilaie da hocheraiffi szromaskoga ter razumnoga, kai bude znaly mene vu razlogu dersati, y bogactvo dobiti; Neg bogatoga y nezpametnoga kai nitibi znal szebe, nit mene razloga dati, nitibi znal blaga chuvati, unogo menie dobivati.

Kai pak hochu recfi od Sz. Agate Devicze, koia buduchi od unogeh Gozpoczkeh Mladenczev potrebuвана za Zaruchniczu, y od Matere szvoie nagovariana na privolyenie; proszila ie chizta Divoichicza Mater szvoiu dabic dopuztila tuliko vremena za pomiszlitifze kaibi chiniti morala, doklambifzi ona szama ieden flor za glavu naprela, y zedkala, koie buduch dopuscheno, ali dabifze tem duglye odulachilo, kai ona po dnevu ie zedkala, to po nochi ie razmetala, doklam iz fenitve nikai ni bilo. Oh! dabi szadasnie vreme unogem Divoichiczam oyak terminus bil poztavlyen, da naimre one Zaruchnika onda dobe, kak berse szame szebe za Aptuh, haubu, ali flor napredu, oh! kak, y kuliko nebi vreteno po dnevu, y po nochi terpello? Ali velim ia dabi unoge tak dugo liztor chakale, doklambifze pravo prezti navuchile, nebifze ztanovito od tulikeh y tulikeh zakonkeh chulo kleti vura, y hip nyhoveh zarukov, y zdavanja.

O 3

Oh

Oh Pater! vaffe vezdasnie Prodecstvo szvedochi daz-
te vi ali podmiteni dobro od Sen, ali pak vi nepoznate
kakoveszu nature Senne, koie, kakove Spichazte chemer-
ne iezike vu szvoich zubech nosze, y snymi kak nasz sziro-
mahe Muse tia do szercz nasseh prebadaiur, dabi vi znali,
drugachbi miszlili, y govorili: Bratia moia draga kaifzem
rekel rekelfzem, komusze pravo nevidi, danasz 8. dan
nai szimo doide, morebiti povolynessega kai chul bude,
za vezda pako. Amen.

CHETERTA NEDELIA

PO Sz. III. KRALYEH.

Kaksze Senne Zakonzke szvoiemu Musmi
Zakonzkemi zponassati moraiu, y kak
proti nym izkazuvati.

Domine Salva nos, perimus. Matth. c. 8.

Gozponne Oszlobodi nasz, pogibamo.

BUduchi ienkrat onem szedem Mudrem Gerchkoga na-
roda y orszagaiedno pitanie napervo dano, koieie
bilo ovakovo, da naimre oni nai povedu kaifze nym vidi, y
kai oni szude, kaibi naipotrebnessega bilo vu iedne hise za
zdersatiu vu szrechnom y postenom ztalissu? Naipervi ie
rekel, daie naipotrebnessa vernozt drufine vu chuvaniu
blaga,

blaga y opravlyaniu hisneh poszlov. Drugi ie rekel, daie
naipotrebnessi razum y razlog hisneh Gozpodarov vu rau-
naniu drufine szvoie. Treti ie rekel, dasze niemu vidi nai-
potrebnessa uszigdar vu iedne regule sivetu, y dasze Gozpo-
dari iednaki proti uszem izkasuiu. Cheterti ie rekel da
naipotrebnessa ie blago vu hise za zdersatiu szrechno y po-
steno. Peti odgovorilie daie naipotrebnessa obilye kru-
ha, vina, y oztaleh dugovany k- hrane y sitku chlovechan-
zkomu potrebnem. Sezti szvoiu miszel ie povedal daie
naipotrebnessa lyubav drufine proti Gozpodarom, y Gozpo-
darov proti drufine. Szedmi y naizadni zmegy oztaleh
naiztareffi, y naimudressi pochelie govoriti, Iztinaie da
drufinzka vernozt ie potrebna; potreben razum y razlog
Gozpodarov vu raunaniu; potrebne regule y zapovedi po-
lek koiehsze vu hise mora sivetu; potrebnoie blago, y bo-
gacstvo; potrebno obilye za hranu; potrebna lyubav me-
gy drufinum y Gozpodari, uszaszu ova potrebna y hafzno-
vita, alifze iosche iedno mene vidi naipotrebnessa, koie
ako vu hise manka? usza ova nimaiu oztanka, y ovo ie on
Mir, szlosnozt, y lyubav meggy Gozpodari Zakonzkemi, me-
gy Musem naimre y Sennum Zakonzkum, y ztanovito ni
krivo rekel, ar y mudri Seneka pisze vu iednom szvoiem li-
zetu ove rechi, koie uszemu szvetu za szpomenek y navuk za-
piszane ie oztavil. *Concordia, res parva cresunt, Discordia,
in maxima dilabuntur.* Szlosnoztium mala dugovania povexa-
vaiusze, Neszlosnoztium, naivexasze raszipavaiu y pomen-
savaiu. Niti szamo od lyudi ovoga szveta mir lyubav y
szlosnozt meggy Zakonzkemi hvalisze y preporucha, nego y
od szamoga G. Boga, ar ia cstem vu Sz. Piszmu od mudroga
Syraka zapiszane ove rechi. *In tribus bene placitum est Spiri-
tui meo, Concordia fratrum, amor proximi, Vir & Mulier sibi
bene consentientes.* Vu troiem povolynoie Duhu moiemu,
szlosnozt bratinzka, lyubav meggy blisniemi, Mus y Senna
dobro pogaiaiuuchi. Y pokazausi danasz pred 8. dnevi
Zakonzkem Musem kak moraiu szvoiemu Zakonzkemi to-
yaruffi.

Seneca
Epist. 147

Ecll.
c. 25. v. 1.

varufficzami baratati, y nye raunati, snymi vu miru y szlo-
snoztu sivetu; Današz pako kanim Zakonzke Senne podvu-
chiti, kakže one moraju proti Zakonzkem tovaruffem szvo-
iem izkazuvati, da nebudu prifzilyene od nyh k- szufzedom
besati, niti nyh pred glavari szvetczkemi ali duhovnemi tu-
fiti, govoreci. *Domine salva nos perimus.* Gozpoda szu-
szedi, priateli, Glavari pomagajte, ar pogiblyemo, Musi
nassi našz hote zatuchi, davašz adda ne szamo nezatuku, ne-
go niti tukli nebudu, pošzluhnete navuk kogavam dati-
hochu.

Nu kadezte szada vi Zakonzki Musi kojztesze današz
pred ofzmemi dnevi pochedi bili, ali prikefzno, proti Sen-
nam vaffem tufiti, povecste adda szada, kaizte onda hoteli
od nyh napervo donezti, Oh Pater! nemorete veruvati-
kakove szotone iefzu naffe Senne, onefzu krive, y zrok tuli-
keh karkih, y kletvih, nepokoia y iada naffega, koie ufze
po szvoie terde glave hote chiniti, y imeti dabi mi ufza po
nyhove volye chinili, kai akolifze nevuchini? akolijmſze-
koia naimensa salna rech recse, oh! takije ogeny na krovu:
Ako nevide ufzigdar palicze, ali volovzke fille pri vratach-
obeffene, y snymi vechkrat nifzu pretepane, nijm moguče
nyhovoga spichaztoga iezika za zubmi dersati, niti nam-
pred nymi iednoga zalosala kruha nirovno poiezti, one ho-
te ufzigdar pametneffe biti, one hote ne szamo nad ufzum
drufinum, y blagom po szvoie volye Gozpodariti y zapove-
dati, nego y nad nami, iednum rechium hote po szille hla-
che naffe nofziti, ter kakbi to chlovek mogel terpeti, z-
takovemi vu miru sivetu, y snymifze lepo imeti? Oh Pater! ne-
morete veruvati kakie to tesko, y kulikie to Kris? Nu do-
ztaiefzoga povedano, Senne rauno tak proti vamſze tuse, y
iofche gorie, kaibi zkoro y berse veruvati moral.

Nu Sz. Pavel Apoft: koifzi današz ofzem dan tulike na-
vuke Musem daval kakže moraju szvoiem Sennami zponafsa-
ti, povecs današz kakže pak Senne z- Musmi szvoiem dersati
moraju; Buduli pak hotelé obdersavati Senne ono kaifze
nym

nym povè, y zapovè chiniti? ò moy Sz. Pavel toga ia nemo-
rem obechati, pužtemo mi obodva ovu zkerb na Muse ny-
hove; pošzluhnete adda Senne y Musi zkupa, kai y kak Sz.
Pavel govori. *Mulieres subditæ sint viris suis, sicut Domino.* Ephes. c. 5.
Senne nai budu pokorne, pošzlusne, y podlosne Musem-
szvoiem, kakti szamomu G. Bogu, razmete Senne kaije to?

Dvoie pako fele ie podlosnozt, koiue dusna ufzaka-
Senna Musu szvoiemu; Perva ie naturalzka; Druga ie pod
kafigu. Podlosnozt naturalzka zadersavaſze vu ovom, vu-
chi mudri Abulensis, kaiti ne szamo megý lyudmi, Chlovek
toieto Muska persona, nego y megý nememi ztvarmi Szamecz
iefzu nature unogo zverffeneffe od Sen, y Szamicz, odkud
polek dobre regule rechifze mora da kaije zverffeneffe mora
biti vexe, perveffe, y preffimaneffe, y mora biti zverhu ono-
ga kaije meniezverffeno, tak Chlovek nad Sennum. Dru-
goch, kada Adam vu paradifumu ie bil od Boga iz zemlyè
ztvorien, ov izdraven od szamoga G. Boga ie na szvet doffel;
Senna pako ie potegniena van iz levoga Rebra Adamovoga.

Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea. Ovo kozt od ko-
ztih moich, y mefzo od mefza moiega. Kai pako na-

lyuczkom gruntu izrazte, onomuie Gozpodar on, koiue-
Gozpodar grunta, Eva ie izrafzla iz Adama, adda Adam ie
Gozpodar Eve. Tretich, Senna od nature ie mense y fza-
beffe pameti, neg ie Mus, y zato prepovedalie Sz. Pavel
Sennam vuchiti. *Docere autem mulieri non permitto.* Vuchiti

pako Senne nepuscham. Da pache ov Sz. Apoftol zapove-
da Sennam da muchè, y muchech daſze vuchè. *Mulier in fi-
lento discat.* Y to zeufzum podlosnoztium. *Cum omni sub-
jectione.* Ne szamo neprepuſcha Sz. Pavel Sennam vuchiti,
nego y Musem szvoiem zapovedati, ali gozpodariti nádny-
mi. *Neque dominari in virum, sed esse in silentio.* Nego ho-
chu da Senna muchi kada Mus govori, y naimre kadaiu Mus
vuchi na dobro, ali kara za kakovo zlo. Oh! fzechna zto
iezero krat hisa vu koiefze nahagiau. *Vir & Mulier sibi bene
consentientes.* Kadefze velim Mus y Senna lepo pogaiau, y

ieden drugoga podnassaiuch fallinge, mirouno y lyublyeno megy szobum sivu, ali gdeie koiu takovu hisu nayti? gdeie takovem Zakonzkem liztor glasz na szvetu chuti?

Neka mlada Divoychicza iduchi za Musa, proszilaie. Iednoga szpametnoga y szebe uffanoga Ztarcza dabie navuka dal kakbisze ona morala vu zakonzkom ztalissu dersati? koiieie odgovoril Ztaracz ove rechi. *Si vis imperare viro? pareas; bona enim mulier parendo imperat.* Oh! kak lep y szpameten navuk, vreden od ufzeh zakonzkeh Sen ne szamo dobro zapameten, nego y obdersavan bitti, toieto rekeliie one mlade zaruchnicze Ztarecz. Kchi moia draga, ako hoches ti vu miru, szlosnozti, y lyubavi z-Musem tvoiem siveti, y kaije iosche vecs nyemu y snym zapovedati? pokorna, poszlusna, y podlosnamu budi; ar imas znati da uszaka takova dobra Senna z-Musem szvoiem zapoveda. Akoie koia na szvetu Senna to doszegla, y nato dosla, takie doszegla y dosla Livia Augusta Cezara Tiberiussa Senna, koiaie ravnala onoga, koi vesh szvet ie raunal, y zapovedala z-onem koi zeuszem szvetom ie zapovedal; kem nachinom? ona szama na uffanom ie povedala iednomu, od kogaie pitana bila z-ovemi malemi rechmi. *Multa modestia, & quod ea quae placebant Augusto, faciebam libenter.* Hotelaie rechi daszem ia nato doszpela, da z-Cezarom raunam, y zapovedam, drugi nieden zrok ni, nego velika chednozti, y poniznozti moia z-koiuszem ia pred nym ztala, y na niegove zapovedi pazila, nye verno izpuniavala, y gdeszemgod liztor volyu. Cezarovu zpoznala, nyu y prez zapovedi niegove ie izem rada y veshela izpuniavala, y ovem nachinom szercze Cezarovo ieszem pod moiu oblazt dobila, da pak on szada po volye moie chiai, kaigod selim y potrebuem od niega imeti.

Ali oztavemo na ztran pelde Poganzkeh Sen, ter hodmo k-Kerschankem, y selebidi dabilzi ufze Zakonzke za Zerczallo uzele onu pobosnu y Bogaboiechu Kotildu, Herczega Borgonie imenom Cliperika Kcher, koiie Roditeli buduchi

duchi pomorienii od nye Wicza Arrianussa, koiie on od hranil vu hise szvoie tak zkrovno daie zkoro nigdar ni bilo videti, ar ona szamani selela megy lyudi hoditi, negoie na szamom G. Bogu szlufila, od koiie mlade Herczeficze dosfelie glasz do Clodoveussa Kralya Franczuzkoga daie naimre nezgovorne lepote, chednozti, y dobrote, y zbok toga zpohteloszeie bilo Kralyu Franczuzkomu Klodoveussu za Zaruchniczu nyu imati, zakaizato poszlalie Aurelianussa szvoiega naivernessega Dvorianika vu Borgoni, za videti ieli Herczeficza Kotilda takova, kodze od nye glashi? dosfelie Aurelianus vu Borgoni, y onde unogo vremena buduchi zahman, ar Kotilde ni mogel videti, unogo menie snyum govoriti, natuliko daszeie bil nakanil nazad povernuti, to miszlech Aurelianus doznalie da Kotilda nekoie ztauvite dneve ima navadu ubogem almuftvo deliti szama szvoiem rukami, zato Aurelianus oblekelszeie vu petlyarzku opravu, y poztavilszeie na red megy druge petlyare chakat Herczeficze, koia doiduchi, y Aurelianus nyu marljivo gledечи, do koiiega kadabi Kotilda dosla bila za podeliti almuftvo, uzelaie upamet iz obraza niegovoga da on mora biti gozpoczke kervi, y po kakove neszreche na petlyarstvo dozpel, zato podalamuie obilnessa almuftvo neg drugem, koiie almuftvo iemlyuchi Aurelianus iz nye ruk, ztisznuilie Herczeficze naglazt ruku, y potlam kusnul, nad chim ztrefszaszeie Herczeficza y kakti raszerdila nad tulikum preuzetnoztium iednoga petlyara, koiiegaie opitala, odkudie, y gdoie on? Odgovorilie daie Franczuzkoga dobroga roda, nego daie na ono petlyarstvo dosfelie zbok vernozi izkazane Kralyu szvoiemu, to Kotilda razumeusi pochelaie onde ztoiech z-Aurelianussom na dalye govoriti, y kai kai izpitavatiga, tak szpametno tak chedno- dasze Aurelian ni mogel zadozta nachuditi nad nyum, y daiuchi Kralyu na znanie kakszeie pripetilo rekeliie da nestima, niti neveruie dabilze na szvetu mogla naiti Herczeficza, Kotilde vu lepote, chednozti, razumnozti y poniznozti podobna. Zakaizato poche-

lie Kraly Clodoveus opravlyati, doklamiuie y dobil za Zaruchniczu, pred koięga buduchi dopelyana mlada Zaruchnicza Kotilda, hitilafzeie na kolena szvoia pred noge niegove z- chellomtia do cherne zemlye prigniena, protestuichisze da ona neide vu Kralyeuzki dvor drugach, nego kakti naime nsa szlusbenicza Kralyeve szvetlozti, za izpuniti uszgdar y vu uszem Kralyevzku volyu. Jenkrat vu nekoiem ztanovitom opravku poruchilie Kraly mlade szvoie Kralycze, da nai on poszel opravi polek volye szvoie; Ova pak poruchilaie nazad Kralyu, daie ona szvoiu volyu oztavila vu Borgonie vu hise Wicza szvoiega, vu Francuzke pako zemlye nima druge volye za izpuniti nego szamu Kralyevu, zakaizato imalie Kraly vechkrat navadu govoriti, y velikem Herczegom povedati daie dobil iednu lepu mladu, y uszeh dobroth punu Zaruchniczu, ali prez volye, toieto da ona nima volye nikai szama odszebe vuchiniti, nego liztor ono kai ia feleiem, hochu, y zapovem da chinu, oh! szrechen takov Zaruchnik, oh! blasena Zaruchnicza takova.

Szada pako koibi issel takove Zaruchnicze, y iur Zakonzke tovarussicze po szvetu izkat, veruiem dabi pervo nassel onu iednu iedinu Pticzu Fenix koiaie uszgdar iedna szama szamehna, negbi nassel Kotilde Kralycze szpodobnu Zakonzku Sennu, kaiyamfze vidi od toga o Zakonzke Gopezę y Senne? Oh Pater! oh Pater! dabi vi znali kakove proklete nature ie moy Mus, y dabi vi videli kai iz mene chinu, vibisze ne szamo od chudakrisali, nego y od pomiluvania nad menum zplakali, onfzeie zeuszema iz Boga zpözabil, y mene nepuzti Bogu szlufiti, y tako mi obodva sivemo vu pogibeli duffe nasse pogubiti, ako G. Bog Musu moiemu pameti na bolye nepremeni, zakaizato *Domine salva nos, perimus.* G. Bose szmiluisze nam ar pogiblyemo. Nyemu nigdar ni mochi ugoditi, kaisze goder chinu, nyemu po volye ni, niegove sfake, y moiaglava prevees guzto zku- pa dohagiau, volye pako nigdar, ar kai goder ia chinim nyemu ni po volye, natuliko dabi ia mirakule chinila, onbi
nye

nye za czoprie dersal: Kaije iosche vecs, onfze czel dan klatari y pianchuie, a nikai negozpodari, vu vecher akomu vecherie ni, krichi da usze germi, niti mene y drufine pred nym vu hise mezta ni, nego moramo po vuliczah na nebu zvezde broiti. Kai pak vi onda miszlite, chinite, y govori- te? Jeda morebiti miszlite na muku Christuffevu, kakie naimre on tem bolye od sidovov bil preganian, chimie on nym vech dobra chinil? Morebitisze pred nym ponizuie- te, niega tafite, alimu za duffu Boga molite? ah tusna nas- fa molitva, koianam ni niti na miszli, unogo menie muka Christuffeva; kai adda chinite, kai govorite onda vi? Ako- fze moremo braniti z- rukami, branimosze; ako pak nemo- remo, tak kanemo, pszuiemo, zlo govorimo, gdovasz to- ga vuchi, y gdovam to zapoveda chiniti? kaiszi ztem pomä- fete, ieda morebiti Musi vaffi boiesze vaffega kricha pszova- nia, y kletvih? Neznate vi kaivam Sz. Pavel zapoveda? *Mu- lier in silentio discat, cum omni subjectione.* Senna naisze vu- chi muchati, y muchech Musu szvoiemu pokorna biti zeu- szum podlosnoztium, a ne odgovariati, ne kleti, ne psz- niti niega.

Gulielmus Parisiensis pisse, da ienkrat putuiuchi nekoy Puschenik zeztalszcie bil z- iednem ochitnem gresnikom, koiegaie on nekai iz sfale, nekai iz hlepenia dabisze zpoznal y pobolsal szvoy gresnifitek, pozdravil ovemi rechmi. *Quo vadis diabole?* Kam ides Vrag? Koie rechi puhnu- szu vu nisz onomu gresniku, zkochilie nad Puschenika, zgrabilgaie govorecsi kai me za Vraga prestimavas? moras- me poznati gdoszem, y ondegaie obetla hitil, daszie vrat vlomil, y duffu na meztu zpuztil: Malo dalye zeztalszcie z- iednem drugem Redovnikom, koiegaie posteneie pozdra- vil govorecsi. *Salve mi frater, quo vadis?* Zdravo moy Bratte, kam ides? To miloztiuno pozdravlyenie razumeusi gresnik, pochutiszeie do szercza ranienoga daie zpoznal szvoy neszrechni ztalis, y pochelie k- onomu Redovniku govoriti. *Hodie lucratus es animam meam per dulce eloquium*

1. Timoth.
c. 2.

Gulielmus
Paris: fer. 3.
Dom. 3.
quadr. fol.
190. col. 1,

tuum. Današz dobil iezzi duffu moiu szladdkem govorieniem tvoiem. Tak y vi moie Senne zakonze kada budete hotele vaffe Muse opominati, ali karati z bok kakove nyhove fallinge, ali nedoztoinoga z- vami zponaffania, nepsanete nyh z- imeni nedoztoinemi, kod naimre ti tepecz, tolvay, ker- volok, norcz, pianecz, vrasia para, ali vrasia Szin &c. Ar z- takovemi tituluffi gorie, neg bolye pri nyh opravite, daie naimre rafzerdite, y zrok dazte davašz peganiaiu, y kod kache tukù: Nego ako hochete szercza nyhova na pobolsanie fitka genuti, y vam dobre vuchiniti? morate z- lepemi rechmi okol nyh hoditi, nyh na szamoche opominati, y karati, a ne pred drufinum, unogo menie pred ztranzkemi, iednum rechium, kak goder felite dabifze oni z- vami zponaffali, takfze zponaffaite vi fnyimi, szladdkemi naimre rechmi, da y vi od nyh vredna budete chuti. *Hodie lucrata es animam meam, per dulce eloquium tuum.* Današz dobila iezzi duffu moiu, szladdkem govorieniem tvoiem.

Ovde fzada naidesze morebiti gdo koimi recse, Ja- szemsze ufzemi nachini terfzil do fzada moiu Sennu na do- ber put, y po moie ruke obrachati, ia nye muchim kada ona klepeche, chim ia nyu bolye tafim, profzim, podnaffam, zte- mie ona gorsa, nyu biem, tuchem, bubam, y omekchatiu- nemorem, za ufze nikai nemara, ako ia iednu rech nye re- csem, ona mene defzet odverne, moram polek nye zdravie, telo, y duffu pogubiti, ako G. Bog kak drugach znami neo- berne, koiega ufzaki dan molim. *Domine salvanos, perimus.* Meneie szam Vrag na nyu nameril. Togami nai nigdor ne- govori dabi to vrasia zduha bila, nego tvoia zlochezta pa- met, kaitifzifze szlepechki fenil, ftimaiuchi daie ufze zlato kaifze fzveti, gledech naimre na szamu zvunzku lepote, za dobrote pako nye nikai nemifzlech, unogo menie izpitava- iuch, y zvedaiuch, kakoveie nature, ieli tihe, ali fzerdite? kakovoga iezika, kakovoga dersania, kakovoga fivlyenia?

Od Olimpie velikoga Kralya Alexandra Matereftem da- ie ona imela navadu govoriti ove rechi. *Ille non sapit, qui uxorem*

uxorem oculis, non etiam auribus duxerit. Da naimre on izfti nima pameti, toieto ni fzapameten koifze Seni gledech li- fztor na lepote obraza, a nepofzluffa, niti neizpitava za Do- brote, ako kakove vu fzebe ima? Kodie vuchinil bil on Dvorianik Filipa Kralya, koifzeie zaruchil bil z- iednum, koiaie lepoga obraza, ali merszkoga glafza bila; koi glafz y niegov pochernilie obraz, y szercze chemerno vuchinil, tak dafze nifzu mogli nigdar lyubiti, niti pogaiati megy fzo- bum: Adda k- Senitve nefzamo ochi, nego y vuffefza iezzu potrebna, kot tomu lepu peldu imamo iz Sz. Pifzma vu Szinu velikoga Patriar: Abrahamu, Ifaku, koi hotechifze oseniti, toga on ni kak goder fzelepechki vuchinil, nego fzapametno y razumno z- tolnachem Bofiem, ar veli Sz. Pifzmo od niega *Egressus est ad meditando in agrum.* Ali kot nekoij vele. *Ad orandum na mefzto meditando.* Iziffelie bil napolye Ifak molit G. Boga za milofchu, y pomoch dobiti iednu takovu Zaruchniczu koiabi po volye Bofie bila, nitifze ni hotel Ifak prenagliti, negoie pofzlal Eliezera po fzetu izkat zafze iednu Zaruchniczu, daduchimu Inffruktiu kakova mora- biti, naimre da on nyu ne tuliko z- ochima kuliko z- vuffe- fzi ifche, toieto, da nai negledi na lepote telovnu, niti na blago, niti na plemenschinu, nego nefzamu Dobrotu. *Cave ne accipias uxorem de filiabus Cananaeorum.* Pazi da neuzemes mene za Senu, koiu od kcherih Kananenfzkeh; koiefzu- drugacs lepe, bogate, y gofzpoczke kervi. Nego koiu dru- gu ako prem proltu y fziromasku, lifztor da bude dobra, y takovaie bila naidena Rebeka, z koiumnie on polek volye Bofie vu miru, lyubavi, y ztrahu Bofiem fivel.

Rauno tak ie vuchinil mladi Cefzar Teofilus, koiega, ka- dabi Mati niegova Eufrofina nagovarjala, dabimu iur vreme bilo ienkrat osenitifze, y Cefzarftvu fzojiemiu za odvetek prezkerbeti; Znai moy Szinko dafzem ia zapovedala da iz ufzega tvoiega Cefzarftva moraiufze na ieden dan zpraviti ufze nailepse Gozpoczke kchere vu Czarigrad dafzi zmegy nyh iednu izberes za Zaruchniczu, zakaizato Szinko moy dragi

Gen. 24,
v. 93.

dragi potreba dasze ti pervo pobosno G. Bogu preporuchis, znaiuch da ovo zebranie ie tesse, neg czeloga Cezarstva raunanie, vu koiem ako ti kai fallis, pobolsati lehko mores; ali akofzi izberes iednu zlocheztu Sennu, pobolsatizsi vech nemores tia do szmerti, y kak teskoie vu tom pogoditi, veruvati nemores, ar kakti ni usze zlato kaisze szveti, tak takai ni usze dobro, kaije lepo. Nato recse mladi Cezar Matere szvoie draga moia G. Matti, ia veruiem dasze Seie bolye megyszobum poznaiu, negie ia poznavam, zato proszim dami daszte navuk, kakovubizsi zebrati moral. Odgovorilaie Matti, Szinko moy; ovo imas na paperu popiszana imena, pridovke, nature; y sivlyenie uszeh Divoichicz koiesze moraiu zpraviti vu palachu Perlu, y toie tebe dozta od mene, ti imas tuliko pameti da budeš znal razluchiti Kristal od gemanta, kofziter od szrebra, mido od zlata, premiszli adda pervo dobro nyhova naturalzka nagnenia, y dersania, y kakszi zberes, tak budeš imel: Mladi Cezar este y premislyava dobro, y k- zadniemu hotechy poyti nazbiranie profzilie blagoszlov Materinzi, koie gamuie Eufrosina dala, y iednu zlatu iabuku z- gemanti szvetlemi nakinchenu podala, da naimre nyu meztó perzteni podà one, koiuszzi izbere; Doide Cezar vu Palachu Perlu, vu koiie okolu y okolu ztalszu mlade Herczesicze, y Kiffaszónke usze zlatom y dragem kameniem naspekane; chakaiuch szreche dobiti takovoga Zaruchnika, kakymie pri szerczu bilo, lehkosze szuditi more, koieh obrazi megý onem dragem kameniem szvetiliszusze kakti szuncze megý zvezdami, pochné Cezar iednu za drugum pozdravlyati, ime y pridovek izpitavlyati, y razgovariatizse snymi, y dopadalszumú unoge zbok nezgovorne lepote, y lepoga dersania, zkerbechisze uszaka pokazati vech neg y ie bila; Doyduchi Cezar do iedne Divoichicze imenom Theodore, koiamuie izpiszana bila na onom papericzu za naiszpametnessu, naichednessu, y vu ztrahu Bosiem naibolye odkoienu, ali zkoromegý uszemi drugemi naimense lepote, ovdeszeie pochela Cezarova pamet z- ochima boriti, ar ochi vuhai-

leszu

leszu na one sepe, pamet pako zadersavalafzeie pri dve szpametne, k- zadniemu obladaie razum ochi, y priztupiusi Cezar k- Theodore, podalicie zlatu iabuku, govorecsi. Znai Teodora dabilze Chlovek szamo na obraze, gledech seniti moral, tibi megý uszemi naizadnia bila Zaruchnicza moia, nego kaiti potrebnofzeie Senniti na dobrote gledech, zato tifzi moia, y iaszem tvoy ti moia draga Zaruchnicza, od zada y iatvoy Zaruchnik bitti y ova bilaie zmegý uszeh Cezaricz naiglaszoviteffa, koiuie Cezar za Tolnachniczu, za Matter, y za Sennu zkupa imel. Nut pelde, nut Zerczala, nut navuka uszem Mladenczem, kaksze seniti moraiu, negledech naimre na obraze, na lepote, niti na blago, tuliko, kuliko na dobrote, izpitavaiuch pervo od nye sivlyenia, y naturalzkoga nagnenia, ako naimre ona koiu kane za Zaruchniczu profziti, ie vu ztrahu Bosiem odhraniena, ako chedna, tiha, y ponizna, ako mukoterpna, y Gozpodaricza dobra? Ali pak morebiti ie szerdita, ozoina, gizdava, ie zichnai, klateficza, pianka, &c. y ova usza doznausi moguszzi zebrati polek volye Sennu z- koiu budu do szmerti kod dva goluba vu miru, lyubavi, y ztrahu Bosiem sivefi.

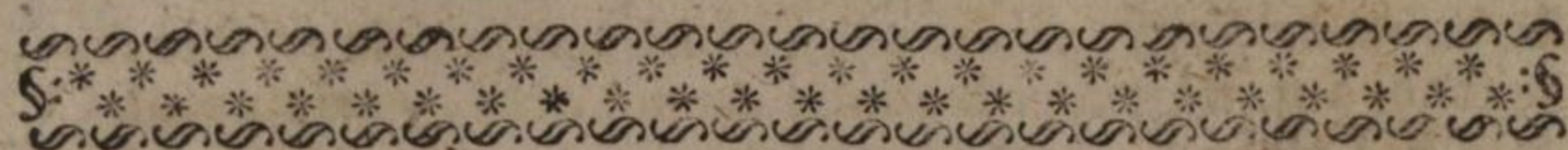
Z- Zakonzkemi dokancham govorienie moie, daiuchi Rom. c. 12. vam za navuk one Sz. Paula Apost: rechi, da kodzte god. *Alter alterius membra.* Jeden drugoga megý szobum kotrigi; Galat. c. 6. Tak *Alter alterius onera portate.* Jeden drugoga bremena, toieto fallinge podnassajte, mirovno y dobrovolyno, ar tako chinech. *Ad implebitis legem Christi.* Izpuniti hochete zapoved Christussevu, ovde budete szrechno y mirovno sivefi, y na drugom szvetu vekovechno veszelye nebezko budete vufivali.

Amen.

Q

PETA

PETA NEDELYA

PO SZ. III. KRALYEH.

Szmertni greh ie naivexi zrok uszeh
nefzrech szveta ovoga.

Inimicus homo hoc fecit. Matth. c. 13.

Nepriatel Chlovek to ie vuchinil.

CSùch, y dobro razmislyaiuch Sz. Bosanzko pifzmo, zachuditifze nad nym zadozta nifzem mogel, ar nahagam vu pervom dèlu Knig Poroda naizadnie ove rechi zapifzane. *Viditque DEUS cuncta quae fecerat, & erant valde bona.* Videlic G. Bog usza koiaie vuchinil, y bilafzu kruto dobra: ar potlambi G. Bog vu 6. dneveh usze ztvary, y ztvorienia bil ztvoril, naizada pako nasse perve Otcze Adama y Evu, koiemie usze ztvary pod oblazt bil podvergel, y nasse lie, daie usza kruto dobro vuchinil. Vu drugom pako meztu cstem kai od nyhove dobrote govori ieden Chlovek, koi zmegy uszega szveta lyùdi naibolyeie zpoznal ztvary ovoga szveta, toiezt Kraly Salamon ovako govorecsi. *Cumque me convertissem ad universa quae feceram, vidi in omnibus vanitatem, & afflictionem cordis.* Kadabifze obernul bil na usza koiafzem vuchinil, videlfzem y zpoznal vu uszeh chalarnozt, y teskochu szercza, kako dabi hotel recfi, uszigdar y uszigder kaifzem goder chinil, vu uszem drugo nifzem videl y zpoznal

znal nego chalarnozt szveta, tugu, falozt, y nevolyu, koia Chloveka zeufzeh ztràn bantuiu: Natuliko da ia z-moiem priproztem rozumòm morem prifzpodobiti ov szvet, onc inuke z-koiumfzu negda Ladavczi, Officzeri, y Poglavari Kartaginenzkoga Varassa Attaliussa Regulussa muchili, koia muka bilaie ovakova, daszu naimre ieden Lagev po dugah, y po dèneh naperili z-ostremi chauli, potlam pako Attaliussa gologa nuter poztavili, y zaberkyli, vu koiem on nefzrechniak kamfzeie goder genul, y obernul, nigder polaschicze, nego uszigder novu muku ie zadobil y pochùtil, vu koi chefz dugo vremena teskum szmertium sitek izvoy ie dokonchal. Szpodobnem nachinom morem y ia od ovoga szveta recfi, daie naimre on na szpodobu iednoga lagva napravlyen, vesz naperien, y napunien z-tugami, nefzrechami, y nevoljami; koi vechkrat bolye prebadaiu szercza Chlovechanzka, negfzu prebadali chauli telo Attaliussevo, kainàmie y on pobosni Tomas à Kempis piffuchi od nazledovania Christuffevoga vu fzvoieh knifczah hotel obznaniti, ovemi rechmi. *Convertete te supra, convertete infra, convertete te extra, convertete te intra, & ubique invenies Crucem.* Obernifze gore, obernifze dole, obernifze zvuna, obernifze znutra, y uszigder naides Kris. Chefza ochivezteie meneni potreba tolmachiti, ar N. N. tomu fzami ieszte dobri fzvedoki, zpoznavaiuch y prevechtu iztinu vu tulikeh kriseh po dnevu y po nochi fivuchi. Zakaizato od toga, kakti od ochiveztoga, y uszem znanoga dugovania, fzadasnie moie nebude govorienie, negofzem fzaimo nakanil z danasniem Sz. Evang: zrok toga izpitavati od Christuffa nassega razpetoga, govorecsi z-Sz. Matheom. *Domine nonne bonum semen seminasti? Goszpone nifzili ri usza dobro vuchinil? Unde ergo habet zizania?* Odkud adda lyulka y zrok tulikeh nefzrech, tug, y nevolý? Pofzluhnete N. N. kak odgovaria ov koi lagati nemore. *Inimicus homo hoc fecit.* Nepriatel Chlovek to ie vuchinil, kakovie pako to Nepriatel, tulikeh nasseh krisev zrok y pochetink? ochivezto y obilno pokazari ieszem nakanil.

Thomas
Kemp.
l: 9: c: 12.

Sz. Doctör Angelzki Tomas dilputuiefze ako G. Bog more biti zrok kakovoga zla na ovom fzvetu? y ako od niega more kakovo zlo pohagiati megy nami na ovom fzvetu? Chudna ztanovito dilputaczia, y izpitavanje ie ovo, buduch da G. Bog izta dobrota koi nenazlobuie nicheszar kai on ie vuchinil, kod Sz. Pifzmo fzvedochi. *Diligis omnia qua sunt, & nihil odisti eorum qua fecisti.* Lyubis ufza koi afzi vuchinil, y nikai neoduriavas od oneh koi afzi ztvoril: Znanoie pako da kada gdo kogalyubi, onoga nazlobuvati nemore, nitimu od fzercza kakovo zlo feleti more; iz nazloba pako gdo nezna da ufze zlo izhagia: G. Bog adda nenazlobuiech nikoga zme gy ztvoreny fzvoieh na nebu, niti na zemlye, fzumnliu vendar veliku po ufzem tom mene zaudaie ono drugo Sz. Pifzmo, kai naimre od G. Boga Sz. Amos Prorok govori. *Si erit malum in Civitate quod non fecerit Dominus?* Ako bude zlo vu Varaffu, koi ega Gofzpon nebi vuchinil? kako dabi hotel recfi, ufze zlo koi ega dfez pripecha vu Varaffu ali vu Orszagu, vu hife ali na piaczu, ufze od Boga prihagia.

Menefze vidi iednomalo pritesko to razumeti, oztavemo adda rechi Sz. Amoffa Proroka do vremena na ztran, doklam bolye razmemo navuk zgora rechenoga Sz. Thomasa Doctora Angelzkoga, pache da y niega budemo mogli bolye razumeti, mora pervo ufzaki znati, dasze dvoie zlo na fzvetu nahagia iedno zlo ie greh, drugo pako zlo ie kaffiga, go-

vori adda Sz. Thomas ovako. *Ad ordinem universi, pertinet ordo justitia, qui requirit ut peccatoribus pena inferatur, & secundum hoc DEUS est author mali, quod est pena.* Kako dabi rekel ov Sz. Navuchitel, ztvorilie G. Bog ov fzvet, y ufzegaie tak lepo na red poztavil, damu nikai ni mankalo, y takogaie vuchinil lepoga dobroga, y povolynoga, kakogaie znal y mogel ztvoriti on koi ufza zna y more; alimu iosche to ni bilo zadozta, negoie ios nekai bilo potrebno, kai takovoga o Sz. Thomas? nili on ufze lepo y mudro vuchinil? ztanovito ie ar Sz. Kraly David od niega fzvedochi. *Omnia in sapientia fecisti.* Ufzafzi vu mudrozti vuchinil. Negovorili

Pfalm.
193. v. 24.

vu

vu drugom mefztu Sz. Pifzmo. *DEI perfecta sunt opera.* Bo- Deuter.
sanzka zverffena ieszu dela. Naimre da G. Bog ufza fzvoium c. 32. v. 4.
prevelikum mudroztiem ie ztvoril, y ufza koi aie vuchinil ili ztvoril na zverffenozt ie dopelyal, kai adda to mora biti, kaibimu falelo? Eh dersemofze rechih Sz. Thomasa. *Ad ordinem universi pertinet ordo justitia.* Toieto, akoie rauno G. Bog ufze lepo y mudro vuchinil, nistarmanie k- tomu hochie imeti y praviczefzvoie mefzto, kakti pravichni Szudecz, hotechie dasze gresniki na ovom fzvetu kaffigaiu, z- kaffigum onum, koiufzu oni zagrehe fzvoie zafzluifili; y ovako morefze recfi daie G. Bog zrok kakovoga zla na ovom fzvetu, koi e zlo morefze zvati zlo kaffige y ufzeh nefzrech koi e zverhu gresnikov prihagiaiu.

Szada povernemofze nazad k- onomu Sz. Pifzmu. *Diligis omnia qua sunt.* Lyubis ufza koi aie ieszu, na koi e nam odgovaria Postuvani Hugo Cardin: *DEUS non odit naturam sed vitium.* G. Bog neodurava naturu ztvarih od fzebe ztvorieneh, nego nazlobuie greh, y rauno to potrebnonamie bilo znati, da naimre G. Bog niedne naimense ztvari na nebu nit na zemlye, kakti takai ni vu peklu, od fzebe ztvoriene nenazlobuie, nego fzamo nazlobuie y oduriava greh koi ega vu fzebe ima, y zbok greha poffilya ufze zlo zverhu gresnika, y ovakofze more recfi daie G. Bog zrok zla kakovoga.

Ovakofze more razumeti y ono drugo Sz. Pifzmo, od koi ega fzmo na pochetku govorili, aliga nakonecz nizmo izpelyali. *Si erit malum in Civitate, quod Dominus non fecerit.* Ako bude zlo kakovo vu Varaffu, koi ega G. Bog nebi vuchinil, koi e Sz. Amosa rechi ovak lepo razlase mudri Lyranus. *Id est ordinavit fieri ut dedecus culpa, puniatur decore justitia.* Zafz- Lyranus.
povedalie dasze spot greha, kaffiguie z- lepotum praviczefzvoie, potrebnoie ovde razumeti da ufze ono zlo koi e fze pripecha kadegoder na ovom fzvetu, G. Bog prepuscha zaradi nafseh grehov, dabi ovako y na zemlye Pravicza niegoya mefzto imala.

Q 3

imala. Ovoszmo van izasli iz Sz. Piszma z. pomochium Sz. Thomasa, y mudroga Lyranussa: Ali kaiti Sz. Piszmo ie kakti fundamentum uszakoga Prodecstva, zato y ia niega iosche neoztavlyam, nego pache ztopravsze vu nye podaiem, nahagiaiuch nekai lepoga vu knigah Judith k. czilyu govorienia moiega; kak naimre Holofernes Herczeg y General voizkè Kralya Nabukodonzora; koiemuie tak velik glaz bil, daszuzega uszi Gradi, Varassi, Provinczie, y Orzagi boiali, kamogodie doffel, takiszumu van iznassali klyuche, izruchaiuch usza szvoia, y szameh szebe nazapoved, odkud vu malom vremenu zkoro uszem szvetom ie ladal: k. zadniemu priblisauisze k. Sidovzkem Orzagom, vu koieh obatriveloszeie lyuczto, y pocheloszeie marlivo k. boiu pripravlyati, grabe kopati, Sancze zabiati, profunt znassati, iunake ukup izpravlyati, y pripravni chakati nepriatela. Zeznalie zato Holofernes y pochelszeie on nad tem chuditi, ter miszliti zverhu prevzetnozti onoga lyuczto, dasze szme y uffa proti niemu oboriti, pred koiemsze vesz szvet zkoro treize, y hotensiznati kaibi to za iedno lyuczto moralo biti? Zezvalie adda predsze usze Officzere szvoie za vuchiniti snymi tolnach, kaibi moral z. onem lyuczto zachèti? y potlambi dugo vremena tolnach chinili, y uszaki povedal kaifzeie niemu videlo; podignulszeie ieden viteski Kapitan voizkè Amonitanzke imenom Akior, kod Sz. Piszmo szvedochi, y zachelie Holofernessu ovako govoriti: Veruimi Holofernes kaiti ia povem od lyuczto onoga Sidovzkoga, da naimre ono moli iednoga szamoga Boga, od koiega ono kruto iako ie lyublyeno, y pomaseie vu uszakoi teskoche, y potreboche, on nyemu vu pomankaniu kruha, iz nebesz hranu possilya; iz siveh pechin frisku vodu chinitech, y kaije iosvech, Bog lyuczto onoga, za obranitie od Faraona Kralya, zeuszemi negovemi seregi utopilgaie vu cherlenom moriu: Zahmantie adda z. ovem lyuczto zachinati, ar znai ztanovito y vervi da pogubis.

Szamo

Szamo to morem tebe tolnacha dati, da Bog ovoga lyuczto ie takove nature, da on nemore terpeti greha, negoga ztraffno kastiguie. *DEUS enim illorum odit iniquitatem.* Judith *c. 5. v. 22.* Bog nyhov oduriava greh. Chini adda ovak, kuffai zezvedati kaksze ovo lyuczto z. szvoiem Bogom zponassa? icelimu pokorno, poszluffaliga, lyubiliga, izlusilimu, a naibolye pako chuvalisze grehov, akolije tomu tak? tako mores szlobodno nazadsze povernuti, odkudaszi doffel, ako neschies velike neszreche zpoznati, akoli pako ni tomu tak? nego daie lyuczto gresno, iz Boga szvoga zpozablyeno, szlobodno vudris na nye, y hochesie obladati, ar nyhov Bog zbok grehov nyhoveh hochesie kastigati, y tebe pod oblast dati, kod znam daie vechkrat tako vuchinil. Iz chesza uszega do szada govorienia moiega, kaifze imamo vuchiti? Oh kak lep navuk! y ne od drugud nego od Duha Sz. od kogaie usze Sz. Piszmo doslo: Navuchitisze adda moramo kak G. Bog greh nazlobuie kakoga kastiguie, y kakmuie szuprotiven: Koiega ako kada kastiguie? takosze more recsi. *Propter perversa, veniunt adversa.* Zarad grehov usze neszreche, tuge, y nevolye zverhu nevolynoga gresnika prihagiu: Greh szmertni ie on Nepriatel od kogasze denesni Sz. Evang: szpomina.

Adama y Evu nasse perve Otcze ztvorilie G. Bog iz zemlye napunilicie z. mudroztium, vuchinilicie Gozpodare uszeh ztvori, koieszuijmdvorile, y na hranu bile, oh kak lep szeme Gozpodar nebeszki ie poszeial na zemlye tela y dusse nasseh perveh Otczev! ali kaifzeie pripetilo? y kak dugo ie usze to terpelø? daszu pogubili chiztochu, mudtozt, y gozpodarstvo, ter neszrechno iz Paradisuma van iztirani icelzu bili, y podverseni poztali tulikom proklecztvu, koibi zrok tulike neszreche mogely moral biti? Hodmo k. ovomu koi naibolye zna usza koiasze na szvetu chinè, y optaimoga z. Sz. Apostolmi. *Domine, non ne bonum semen seminasti in agro tuo, unde ergo habet zizania?* Goszpone, niszili ti dobro szeme poszeial napolyu tyoicem odkudie adda lyulyka? Niszili

szili velim ti vu Paradisumu poszeial na telu y duffe nasseh perveh Otczev Adama y Eve prelepu psemiczu tulikeh privilegiuumov, milosch, y darov, daszu goszpodarili prez uszakoga truda y pota? Vezda pako akoli hote siveti, moraiufze delaiueh truditi, y potiti, ar szijm zapovedal. *In sudore vultus tui vesceris.* Z-potom obraza tvoga budestze hranil. Pervo biliszu neumertelni, vezda pak ieszu szmerti podverseni. *Morte morieris.* Szmertium umreti hoches. Pervo usza zveria ieszu nym na szlusbu dvorila, szada pako na nyh resè, y zubmisze proti nym poztavlyaiu, odkuda tulika lyulyka na tak lepe zemlye? poszluhnemo kratek ali glubok odgovor. *Inimicus homo hoc fecit.* Nepriatel Chlovek ie to vuchinil. Ar doiduchi peklene vuze vragz chlovechanzkom obrazom, y govorieniem, pochelszeie z-nassum Materium Evum iz onoga prepovedanoga Jabukovoga dreva razgovariati, y peklenzku lyulyku na nye szerczu szejati govorechi. *Cur praecepit vobis DEUS ne comederetis de fructu ligni, quod est in medio paradisi.* Zakaivamie prepovedal G. Bog dabi nieieli szad iz dreva koicie na szredi Paradisuma? koiemu odgovorilaie Eva. *Ne forte moriamur.* Dabi moribiti neumerli. Hitilie szejach peklenzki y drugu saku szemena szvoga govorienia. *Nequaquam, sed eritis sicut DIJ, scientes bonum & malum.* Po nieden nachin, nego budete kakti Bogi, znaiuchi dobro, y zlo. Koia vrasia lyulyka vuklilaszeie vu szerczu neszrečne Eve, y izrazla meg y tulikeh szrech pseniezum: daie naimre Eva iz prepovedanoga dreva iabuku utergnula, proti Bosie zapovedi vugriznula, y Musa Adama nato nagovorila daiuie y on zagrizel, y iel, alijmie obodvem preszela, ar chesz nekuliko vremena dosfelie G. Bog vu Paradisum gledat, kade Adama vech ni nasseh, ar Adam prekersiufsi zapoved Bosiu, pogubilie chiztochu duffe, y dobilie szrameslyvozt telovnu, zato izto zakrilie boke szvoie z-liztiem figovoga dreva, y od szrama zkrivalszeie pred liczem Bosiem, nenaiduchi adda G. Bog Adama vu Paradisumu krichalie *Adam ubi es?* Adam kade szil?

Zverhu

Zverhu koieh rechi govori iedan mudri. *Non locum quarit, qui novit arcana, non in quo loco quarit, sed in quo statu reperitur.* Neische niti neizpitava G. Bog za mezto, koi usze zkrovnozt zná, nego izpitava sztalis vu kakovomsze nahagia: Oh tusno pripechenie! ar onda taki G. Bog pretiralie nasse Otcze van iz Paradisuma, y hitilie nye iz goszpoczta vu sziromastvo, iz goszpodarstva vu szusanstvo, iz zdravia vu betege, iz sitka na szmert, iednum rechium iz uszeh szrech, vu usze neszreche, odkuda usza tha? gdoie tomu uszemu zrok? Eh! *Inimicus homo hoc fecit.* Nepriatelie to usze vuchinil, toieto peklene vuze Vrag, z-nagovarianiem na prekersenie zapovedi Bosie, za nym Eva z-utergnieniem y zagrizeniem szada iz prepovedanoga dreva, on, on neszrečni szmertni greh nepriatel dufficz nasseh usze to ie vuchinil.

Adam zbok greha szvoga iztiranie bil iz Paradisuma, y posselie po szvetu; hodmo adda, y mi za nym, hodmo velim z-nassemi razumi po Orszageh, Varasseh, Gradeh, Dvoreh, y po hisah, premiszlemo kulika unofina lyudi, y goszpode, y vitezov glaszoviteh familijh? kuliko gradov, y vu gradeh kincseu? kuliko varassev y vu varasseh bogacztvih? kulika obilnozt kruha, vina, y uszega k-sivlyeniu chlovechanzkomu potrebnoga, biloie negda videti, a kaisze szada vidi? Ali kaiszem ia rekel? dabi naimre isli za Adamom po szvetu, po orszageh, y po varasseh? Ne, ne, nivamsze potreba iz meszta gibati, nego pri miru oztanete, puztete na ztran druge ovoga szveta Orszage, ter razmiszlete nas Horvatezki Orszag, kakovie negda bil, y kakovie szada, ako neznate kakovie negda bil? pitaite sztare lyudi, ali stete Cronike Horvatezke, y hochete doznati kuliko glaszoviteh goszpoczkeh familijh ie negda vu nyem czvello, y kulikoijh szada czvete? Kuliko iakeh, y vu kincseh prezmosneh Gradov ie na nikaí doslo? Vu kakovom reduglaszu, prestimanu, y obiliubiliszu negda Varassi, a vu kakovomsze szada nahagiaiu? Kulika obilnozt bilaie negda uszega, a kulikaie

R

sza-

szada? Miszlete y premiszlete odkuda to? Da negda lepa psenicza uszeh szrech vu nassem Orszagu, vu nassem Varassu ie raszla; szada pako na mezto psenicze raszte szam grahor, kukoly, y lyulyka uszeh nevoly, tug, y neszrech. *Unde habet zizania?* Odkud tulika lyulyka? Ja vam drugo odgovoriti neznam niti nemorem, nego da *Inimicus homo hoc fecit.* Neszrechni grehi uszeh dobroth y szrech nepriateli, tomu ieszu zrok.

Oztavimo na ztran sztara negdasnia vremena, y ter premiszlemo szadasnia, od koichze mi szami dobro szpomenuti moremo: puztemo na ztran druge Varasse, terzede dersemo nassega, premiszlemoga vu kakovom redu, y sztalissu, prestimaniu, y obiliu negdaszcie nahagial, a vu kakovomzse szada nahagia? *Unde habet zizania?* Odkud to? Odkut pitam ia vu ovuhisu tuliki betegi? vu onu drugu tulike pravde? vu onu tretiu tuliko sziromastvo? vu chetertu tulike neszreche dohagiau? *Inimicus homo hoc fecit.* Greh szmertni ie tomu zrok y ovomu, da naimre ov vu izvoie mladozti mora tulike betege y szmert podneszti. Da on drugi koi je malo pervo nad uszemi letal, szada od uszeh ie preganian. Da on tretii koi ie plaval vu bogacztvah, szada od nevolye pogiblye. Da on cheterti takie szrechen bil, daie usze imel, kaigoderie imeti hotel, a szada nima kai vusze, ali nasze poztaviti. Odkud to? *Ah inimicus, inimicus homo hoc fecit.* Nepriatel szmertni greh tomu uszemu ie naipervi, y naivexi zrok, ar veli Sz. Ivan Chriostomus. *Unde fons peccati, illinc & pena supplicij.* Odkud zviraniek greha, od onud y kastiga izhagia.

Zakaizato ochiveztozse grozi G. Bog uszem gresnikom vu Sz. Piszmu, koi niega nepreztaiu z grehi szvoiemu bantu- vati, akoprem zpoznavaiu velike neszreche nad szobum, koiemzsu grehi nyhovi zrok, poszlunete adda o gresniki y gresnicze zadniu Bosiu grosniu y ie ova. *Quod si non audieritis me, nec feceritis mandata mea.* Akoli o gresne duffe! nebudete poszluffali mene, kaivam ia porucham ponuiaiuch milo-

Levit:
c. 26. v. 14.

miloschu moiu, y kaivasz vuchim po nameztnikeh moieh Prodekatoreh kaksze morate dersati? kaksze mene boiati, y mene lyubiti? kak moie zapovedi obdersavati? y nebudezte chinili y sively po volye moie nego szamo po volye vasseh chuteny, y poseleny, niti budete obdersavali moie zapovedi, nego liztor budete sively polek zapovedih tela, szveta, y vraga? *Ego quoque hoc faciam vobis.* Ja takai ovo vu-
chirim vam. *Visitabo vos velociter in ardore, & egestate.* Ho-
ehu vasz pohoditi z vruchinum szuncza kaivam poszussu, usze kaivam zemlya rodi, pache y iztu zemlyu vam neplodnu vuchini; z vruchinum ognia, koivam y hise, y blago, y usze kai imate posge y popali, y tako vasz vu lyuto sziromastvo poztavi. *Quod si nec sic obedieritis mihi?* Ako pouzsem tom nebudete pokornimene? *Urbes vestras redigam in solitudinem, disperdamque terram vestram, & evaginabo gladium meum post vos.* Varasse vasse hochu opleniti, y puzte vuchiniti, Imania vassa hochu usza zatreti, mech moi hochu zavami, y zverhu vasz poszlati. Ja, ja, veli G. Bog, hochu iz moieh chaulov z koiemiszem na krisu bil za odkuplyenie vasse pribit, vuchiniti tulike meche z koiemiszem nad vami budem fantil, y vuchiniti hochu da iz uszega vassega blaga, y imetkov, vam drugo neoztane, nego prazno ime, y zpomenek. Oh ztrasne grosnie! koi nemoraiu chez iedno vuhonuter, chez drugo van preiti, ariz vuzt Bosie ieszu izasle ter iz vuzt onoga zmosnoga G. Boga, koi akoie zna govoriti, znaie y dellom izpuniti, y prez uszake dvoinoztonie izpuni, kodieie vechkrat izpunil, y kaiti on hochedabi uszi gresniki ove niegove grosnie prestimavali za iztinzke, veravali, y boialiszzej, zato ne szamo vu iednom, nego vu vech mezteh on nye ponavlya govorecs, naimre pri Sz. Isaiassu Proroku krichech. *Va qui trahitis iniquitatem.* Isai
Jai vam koi tuklio leth vu tulike hudobe grehov sivate: y pri Sz. Oseassu Proroku groziszte. *Va eis quoniam recesserunt a me.* Ose
Jai nym daszu oni mene Boga szvoiega oztavili, mene odurili,

V. 12

R 2

Mid: c. 9.
v. 12.

rili, od mene odisli, ar tako moram y ia nyk oztaviti, zapuztiti, y oduriti. *Vae eis! cum recessero ab eis.* Jai nym! kad odidem od nyh z- moium Bosanzkum miloschun y dobrotum, zapuschiuch nyh vu hudobe nyhove pod oblaztium y vraga peklenoga.

Gresniki neszrechni! kai miszlite, kai chinite, kai odgovariate na ove Bosanzke grosnie? nechuieteli y Chri- stuffa Szina Bosiega glasz pri Sz. Lukachu z- koiemfze on vam grozi govoreci. *Vae vobis qui ridetis nunc.* Jai vam koijsze szmeiete vezda, vu greheh sivuchi, chuteniam vassem po vo- lye hodechi, y poseleniam ugaiaiuhi. *Quia plorabitis & flebitis.* Arfze budete plakali, ar poslyem ia nad vasz szluge pravicze moic Bosanzke koijsasz izplevu kakti kukoly y lyu- lyku, zmegy dobre psenicze, pravichneh y pobosneh Ker- schenikov, tervasz na sznope zvesu, y vu ogeny muk peklen- zkeh vekovechneh hite; koijs iur tuliko leth pripravni na- vasz chakaiu, Bosanzku Praviczu pitaiuch. *Vis, imus, & colligimus ea.* Hochesli da mi idemo plet zmegy pravichneh gresnikov? koiem miloszerdnozt Bosanzka iosche do szada zverhu vasz ove oblazti ni dala iztinaie, alifzeie boiati daij- miu da, kadsze mi naimenie nadeiali budemo, ar veli Sz. Pa- vel, da pache szam Duh Sz. po Sz. Paulu Apost: *Stimulus mor- tis peccatum est.* Vi o gresniki y gresnicze stimat y uffate- fze da budete Bog zna kak dugo sivei, alifze ukaniuiete, ar imate znati da kagoder oztruga podbada konia, y chin te- chi, tak greh szmertni chin szmert techi, y chimfze bolyc y gusche z- grehi szmertnemi podbada, ztem berse teche, y doteche k- gresniku, ar veli Duh Sz. po Sz. Jobu. *Sublati sunt ante tempus.* Gresniki ieszu od szmertni zgrablyeni per- vo vremena.

Kodie rauno zgrablyen bil Cefzar Anastasius, od koi- ga pisse Baronius, da ov buduchi velik gresnik, y zpozna- vaiuchi nad szobum velike Bosie kastinge, z- koiemigaie G. Bog opominal, y kakti podbadal na zpoznanie szvoiega ne- szre-

szrechnoga ztaliffa, y na pobolsanie gresnoga sivlenia, ali za malu hafzen, ako prem po dn evu y po nochi grizlaie- sie niiega gresna Conscienczia niiega, da ni vu sznu ni imel pokoia, buduch muchen od ztraffil, y ztraffneh szeny, k- za- dniemu izkazalmuszeie vu sznu ieden ztraffen Sztaracz szer- ditemi ochima na niiega gledechi, ostromusze grozechi, vu deszne ruke pero, a vu leve iedne knige dersechi, ovakmu- ie pochel govoriti. Nut Anastasius gresni y tverdokorni- Chlovek, ia szam z- moium rukum izbriffuiem iz knig 14. leth sitka tvoiega, koia leta naturalzkem nachinom bilbi mogel dosiveti, ali grehi tvoijtebeszu nye zkratili. *En ob perversitatem fidei tuae, quatuordecim tibi annos vita deleo.* Nut zbok nevernozti y grehov tvoich, chetirinaizt tebe leth sitka iz- briffuiem, y kaije rekel, toie y vuchinil: Y zbudiussifze Ana- stasius na ov glasz, y vigienie ztraffno, oszupnucie, neznaiu- chi bili moral za iztinu veruvati, ali pak za szeniu dersati? odhudobe szvoie vendar nifze zpetil, kaiszeie adda pripe- tilo? nut chez nekuliko vur pochelofzeie szvetlo nebo ob- lachiti, blifzikati, germeti, Anastasius pochelszeie szumniti da morebiti vu oneh oblakeh szmert niiega zadersavafze, pochelsze ie trezkom zkrivati po komorah y boltah naiotai- nessch Cefzarzkoga dvora szvoga, ali ufze zahman, argaie nasla gorucha ztrela od pravicze Bosanzke vu niiega hitche- na, koiagaie onde na meztuzkonchala, 14. leth sitka men- tuvala, a duffu vu vekovechne muke peklenzke hitila; pravo adda pravoie rekel Sz. Pavel Apost: *Stimulus autem mortis, peccatum est.* Oh Bose! kuliko y dan danasni pomira lyudi vu nailepse dobe, verzti, y szreche? koijsbi naturalzkem nachinom Bog zna kak dugo mogli bili sivei, koi zrok szmer- ti nyhove? akofze Doctori izpitavaiu kakov zrok bi moral biti da ou Mladencz, ali Dovoika tak na naglom ie zbeta- sal, y umerl? oni vam prez dvoinozti odgovore, daszeie keru vu nyh vusgala, y petecham zrok bila, odkoichfzu ona dva pomerla. Ali ia bolyc veruiem daszeie kerv vu nyh vu- sgala vu onom paidaftvu, vu oneh tanczeh, y ne petecham,

nego nechizte lyubavi, gresnem poseleniam, y odurnem grehom ie zrok bila, z bok koieh Bosanzka pravicza ie nyh zkonchala, y takofze od drugeh gresnikov more recfi, koieh dusse pervo vremena zasleszu vu muke peklenzke, prepuztiusi G. Bog oblazt szmertí zverhu nyh, koiaie izplela kakti kukoly zmegypsenicze, y vu peklenzki ogeny hitila.

Galat
c. 6. v. 10.

Kai dasze y znami nepripeti N. N. kaifzmo chinechi?
Ab dum tempus habemus operemur bonum. Vuchinasz Sz. Pavel Apoft: Doklam vreme imamo, doklamnam G. Bog szvoiu miloschu ponuia, y snyum nazs na pobolsanie chaka. *Operemur bonum.* Chinemo dobro, chuvaimofze greha, boimofze Boga, y niegove Sz. Zapovedi obdersavaimo, za presleztne grehe pokoru chinemo, y takfze sivefi terfzemo, dasze vredni vuchinimo ovde prez kastig Bosieh szrechno sivefi, y po szmertí nasie vu Skedeny Dike nebezke zaiti.
Amen.

SEZTA

SEZTA NEDELYA PO SZ. III. KRALYEH.

Gdosze maleh grehov nechuva, berzo vu velike opada, y zvelichenie szvoie na pogibel poztavlya.

Similie est Regnum Caelorum grano sinapis &c.
Matth. c. 13.

Szpodobnoie Kralyetzvo nebezko zernu mustardomu &c.

IUr to uszaki dobro zna, da sitek Chloveckanzki ni drugo kak iedna uszekontinzka voizka; kod Sz. Job govori. *Militia est vita hominis.* Y uszaki Chlovek ie Szoldat, uszaka Senna Szoldatina; Nepriateli nassí ieszu uszigdar na polyu, koie za obladatai, potrebenie nam navuk Publiussa Sirussa, y ie ov. *Inimicum quamvis humilem metue.* Nepriatela akopremtihoga, y poniznoga chuvaisze. Od ovud ima pochetek navada onch Junakov, koj dobiusi z-orufiem pod oblazt koi Varas, nemilo rasaiu, y kolyu ne szzamo oborusne vu nyem iunake, nego tulikai y malyahnu deczu, znaiuch da ona decza imaiu vu szvoieh fillah kerv nepriatelzku; Tak Huni porobiusi latinzku zemlyu, nemiloszu porasali usze od naiztareffega do naimlaisfega, mislech

lech da ona decza ieszu odvetek nyhoveh nepriatelov, ako-
prem za onda vu zibkah buduchi obvita vu pleniczah, niszu-
sze mogla braniti, z- vremenom vendar podraztuchi mogla-
bisze bila nad nymi fantiti. Kraly Farao hotelie da decza
szvoich szusniev Sidovov uszasze potopè vu vode, boiechi-
sze dabi ona decza denesz ali zutra doiduchi k- pameti, y ia-
kozti, nepodignula szuproti niemu orusia, y niega ne-
szamo Kralyeuztva, nego y sitka nementovala: Kai rauno
y mene danasz giblyc pokazati N. N. kak naimre nepriateli
dussicz nasseh moraiusze zkonchavati, y zatirati doklamszu
iosche mali, y szlabi; doklamnasz nevtegnu Kralyeuztva
nebezkgoga, y sitka vekovechnoga mentuvati, toieto one
male grehe taki na pochetku doklamszu iosche malyahni mi
moramo zatirati, y zkonchavati, da nezraztù na veliki, y
szmertì vekovechne nam nezaudadù, buduch vecs neg iztina
da grehi mali, akosze napochetku nezatiraiu, usze na vexe
raztù, y nazkonchanie, toieto na vekovechno nasse zkva-
rienie czilyaiu: Buduchi oni na szpodobu mustardovoga
szemena, koieie naimense zmegy uszeh szemen od koiegasze
danasni Sz. Eváng: szpomina. *Simile est regnum celorum gra-
no sinapis, quod minimum est omnibus seminibus:* Ali kada-
sze vu zemlyu poszeie, uklic, y van iznikne, ono razte na
vizinu ober uszeh trav, poztaie kakti drevo. *Cum autem
creverit, majus est omnibus oleribus.* Rauno tak recsisze mo-
re od maleh grehov? akosze vu szercze chlovechanzko po-
szeiu, y nutre puschaiusze ukliti, pochnu taki van razti, y
akosze na pochetku taki neizpuchu, nezplevu nego razti pu-
zته, do malo vremena na velike szmertne izraztù, na nassu
vekovechnu skodu. Odkud vu ove prodeke nakanilzem
pokazati kak uszaki on koisze maleh grehov nechuva, berzo
vu velike szmertne opada, y dussno zvelichenie szvoie vu
ochiveztu pogibel poztavlya.

Unoga velika zla, videszè kruto mala, kadasze zdru-
gemi velikemi ukup poztavlyaiu, ar akosze razmislyava po-
gibel, y skoda zkoiusze grozè, oh! kak nyhova lehkocha
poztaie

poztaie smehka; y szlabozt, preiaka; Gdo nepotverdi
daie mala iedna Kaplicza vode, koia chez vutel krov vu
koiu hisu Kaplyc, koia akosze neprestimava, nepokvarili
z- vremenom uszu hisu? Mala, y kruto vuzka ie na iedne
barke luknicza, chez koiu tak tenko, y polehko vu onu bar-
ku voda czurì, dasze upamet ni neiemlye, koia luknicza
akosze napochetku nezatverdi, moguchna bude naivexu bar-
ka na dno moria utopiti. Kaisze more mensega na szvetu
od iedne izkricze ogniene naiti? y vendar ova akosze na
pochetku neugaszi, gdomi bude mogel taiti, da ona ni mo-
guchna czele gore, y Varasse na prah, y pepel obernuti?
Nili iztina da iedna naimensa ranicza, koia akopremize
poznati, y za ranu dersati nemore, na tuliko vendar izrazti
more, akosze na pochetku zamudi, da iz nye rak, ali pront
izide, y chloveka nai iaksega sitka mentuie. Akoli pak usze
to ie iztina, koiasze od niednoga szpametnoga taiti nemo-
re; Tak tulikai iztinaszè valuvati mora, da uszaki budi kak-
fzi hocse naimensi greh, akosze na pochetku zamudi, y vu
szercze doyti prepuzti, na velike szmertne grehe izrazte, na
vekovechnu skodu nevolynoga chloveka, ar veli Sz. Ivan
Chrystom: *A minimis ad maxima, gradatim diabolus ducit.*
Od naimenseh, na naivexa polahko vrag zapelyuie. Kodie
zapelyal iednoga Adama naiszrechnessèga, Davida nai-
szvetessèga, Salamona naimudressèga, y Samsona nai iak-
sega.

Ar nili bil Adam od G. Boga ztvorien iz zemlyè na kip
Bosanzki, y vu Paradisus zemelyzki uszega dobra pun, po-
ztavlyen, kade zeuszemi ztvarmi, y Elementumi ie zapo-
vedal, koiemu dalje tak lepu Sennu, daiu Apelles nebi bil
mogel lepsu izmalati; Ova obodva niszuli vu tulike szreche
bili, da szercze chlovechanzko vexe poseliti ni znalo, niti
moglo? ali kai, oh! tuga, y salozt, da chez mal chaz bila-
szu obodva iz Paradisuma iztirana, na mezto kralyevzkoga
batta, motiku y lopatu vu ruke ieszu dobili, y iz pokoia na
trud, iz veszelya na salozt, iz szreche vu naivexu neszrechu

pretirani ieszu bili. Odkud tulika neszrechá megý vesz narod chlovechanki ie dosla? Iz iednoga pogleda nepotrebnoaga, iz nekuliko rechi govorieneh nasse Matere Eve zpeklenzkum kachum, iz koich rechi doslofzeie na pipanie onogaprepovedanoga szada, iz pipania na utergnienie, iz utergnienia na zagrizenie, iz zagrizenia na prekersenie zapovedi Bosie, ar Eva puztilaszeie od kache ukaniti, y Adam od Eve, koich regreska na vesz narod chlovechanki iesze razleiala, odkud tulike neszreche pouchetek? iz iednoga pogleda, iz iednoga tak maloga greha, da grehu ni bil szpodoben.

Od naiszrechneffega Adama hodmo k. naiszveteffemu Davidu, y hochemo naiti nakai y niega szam ieden pogled ie napelyal, ar ov Sz. Chlovek szechuchisze po palache szvoie, y pogledausi chez obluk, zagledalie iezero korachaiev dalko nekai beloga gibatisze vu potoku, pogledausi drugoch, y tretich, doklamie zpoznal daie Senna, po koiuie poszlal, y snyum pregressil, z. koiuie dabi obilneie, y szlobodneie nazkladnozt szvoiu izpuniavati mogel, vuchinielic nye Musa Uriassa ubiti; Nut kak ztraffni, y kuliki grehi iz szamoga iednoga pogleda pouchetek szvoy ieszu imali, y tak szvetoga Chlovecka, tulikoga gresnika ieszu vuchinili.

Szpodobnem nachinom pripetilofzeie z. nai iaksem Sampsonom, y naimudresssem Salamonom; od Sampsona szvedochi Sz. Piszmo, dagaie ieden szam pogled zapelyal. *Vidi Mulierem, de filiabus Philistinorum.* Videlszem Sennu od kcheri Filisteussev, kai vecs? *Placuit oculis meis.* Berseliszemiu zagledal zalyubilszemsze vu nyu: Nut ieden kratek pogled kak hitro porodilie tak veliku lyubav, iz koieljubavi zleglaszeie nenavidnozt megý Filisteussi, koijszuga na szmert izkali, ali neuffaiuchisze nazkochitiga, poszla-liszu k. nyemu onu Sennu, zapovedausi nye damu nazpechke adrese one laszi vu koielzeie iakozt niegva zadersavala, kai ona marlivo vuchiniusi, y onda Filisteussi niega nazkochiusi,

zkochiusi, ieszumu ochi izbolli, y szlepoga na obrachanie seruy zkoga kamena ofzudili. Nut kulikem neszrecham ie zrok szam ieden pogled?

Rauno na takovu neszrechu napelyaleszu pogledó ochi Salomona zmegy uszega szveta lyudi naimudressfega, koigae mudrozti mentuval, y vecs neg norcza vuchinil, damuie naimreszedemi laszmi chinil goreti szercze od nechiztoga poselepod nia proti nekoiem prihodnem Seňam, koiie on zagledausi vu nieszeie zalyubil, snyimi nazkladuval, y za lyubav nyhovu zabiussisze iz pravoga svoga G. Boga, malikom Czirkvie ie zezidal, y nym klaniaiuch aldove ie alduval; Nut N. N. na kai tulike, y takove lyudi szam ieden prozti pogled ie napelyal, koi pogled komaiszeie mogel malomu grehu przpodobiti, koi dabi obdersavali bili navuk Duha Sz. vu tulike grehe nigdar nebi bili prepali, ar veli Duh Sz. po mudrom Syraku. *Qui spernit modica, paulatim decidet.* Koi neprestimava malla, polahko opade, koiie rechi mudri Lyranus ovak tolmachi. *Qui spernit modica, id est peccata venialia, paulatim decidet in graviora.* Koi neprestimava malla, toieto male grehe, polahko prepada vu vexe szmertne, aliosche lepse vucheni Dionysius Carthusianus tolmachi. *Qui spernit modica, id est qui non curat vitare parva peccata, successively corrui in majora, venialia namque minora, disponunt ad venialia crassiora, & omnia simul ad mortalia.* Koi neprestimava malla, toieto, koiisze nemara chuvati maleh grehov, polahko opada vu vexe, ar mali grehi pelyaiu na povexe, uszi pako zkupa na szmertne; Kakti na peldu, mal greh ie govoriti rechi nepotrebne, y ssalne lasi napervo donassati, vexe greh lagati za iztinu prez skode vendar nichie, iz oveh pako obodvoieh izhagiai u krive przzege, kletve, ssake, keruna prelevania, lyudomorztva.

Ovdemi napamet dohagia on nachin z. koiem Szoldati barachu kada koi varas obszedu, y z. orusiem niega nemogu pod oblazt dobiti, Varasczi pako marlivosze brane, a za podanie niti nemisze. Onda General razredi szvoie Sere-

ge, y pochne muchecs pod zemlyum Kopati Mine, koie zpuskenem prahom napuni, koie kada zgotovi, vuchini odztupiti Szoldate szvoie, y pri kraiu prela one Mine z-iednum izkriczum ognia, vusge szamo iedno zerncze praha, o koiiega zerna, vufisefze drugo zernie praha po onom vuzkom slebu, doklam doide ogeny do iame pod Varassem zkopanc, y z-prahom napuniene, koi prah vusgauffisze, podigne zemlyu, zidine Varaske y z-lyucztvom zkupa vu zrak, lyudi pomori, y Varas na nistar szpravi. Nut kulikoga zla, y neszreche ie pochetek y zrok iedna naimensa izkricza ognia, iedno mense od mustardovoga szemena zerno puskenoga praha.

Pfalm.
96. v. 11.

Szadafze k-tebe obracham o K. D. kod prelepi Varas od mudrozti Bosie zezidan, y obiachen szedmemi turni, szedem naimre Sz. Sacramentumov; z-tremi Belovardi, Vere, Uffania, y Lyubavi, y z-Junaki Sz. Angielov Chubarov, koie mie G. Bog zapovedal da tebe chuvaiu kod Sz. Kraly David szvedocfi. *Angelis suis DEUS mandavit de te, ut custodiant te.* Angielom szvoiem zapovedalie G. Bog da tebe verno chuvaiu, vuchem y ia nikai nedvoim dabi od nyh marlivo chavana nebila; Ali oh! tuga, y falozt, danasz vidim ia tebe o prechizti Mladencz! o nezokruniena Divoichicza! ne szamo obfzedenu od peklenzkeh nepriatelov, nego y obladanu, kem nachinom o prelepi Varassi nepriateli vassi ieszu vasz obladali, ali z-kakovem orufiem predobili? ieszu morebiti z-velikemi puskami, y bombami poderli vasse turne, y belovarde? onemi naimre tentacziami na lotrie, y praznozti, ali iosche koie vexe od oveh szmertne grehe? Ah ne, ne, nikai takvoga ne, nego ziednum malum izkriczum onoga pogleda vusgalenzeie prah lyubavi, iz lyubavi zpoznanie, iz zpoznania priatelztvo, iz priateltzva vufigalenzeie poselenie, doklamie polahku ogeny nechizte lyubuvi doffel do Mine privolyenia, vusgal szercza, y tela nassa daszeie doslo y na uszakoiachke ztraffne nechizte odurne grehe, y tako porusenia nassoga naipervi, y naivexi zrok ie bila izkricza iednoga pogle-

pogleda, koi grehu naimensem ni bil szpodoben. *Ab qui spernit modica, paulatim decidit.* Koi neprestimava malyahna, polahko opada vu vexa.

Rekelfzem da od iedne naimense izkricze ognia naia- kfi Varassi mogufze obladati; y od naimensega pogleda, niszvetesse duffe od pekleneh nepriatelov predobiti, kodszem to y z-peldami pokazal. Ako pak szada recsem da iedna droptnicza sznega kulik more naimensi sprih bitti, ie moguchna naivexe grade poruffiti, y lyucztvu vu nyh potuchi, kai N. N. nad tem miszlili budete? y vendar moie izmislyenie ni, nego iztinzkopripechenie, koie estem od Orszaga Szveczie, dasze naimre vu nyem nahagiau nezgovorne vizine gore, pod koie mi biliszu negda, y morebiti szada ieszu unogilepi gradi; Pripetilofzeie pako neko letto daie vu zimzkom vremenu iedna ptichicza na verhunczu one gore doletela bila, y na szvers dreva iednoga szela, y znogum szvoium iednu droptniczu sznega na drugu szvers ie obalila, iz druge szversi opalaie malo vexa droptnicza na tretiu szvers, y tako opadaiuch dozemlye usze vexi globus sznega ie poztaiial, arfzeie szneg sznega prijmal, valyaiuchisze pako od verhuncza gore ne szamo szneg, nego y zemlyu, y kamenie ie on globus pobiral, tak velik yztraffen na szpodobu iedne pechine poztal, Grade akoprem iake zverhu koie- hie on globus sznega doletel, uszeie poderl, y lyudi, y neme ztvari vu nyh sivuche ie potukel.

Nekai szpodobnoga pripetilofzeie iednomu Klostru Kartufianzkomu vu Franczuzke zemlye, kod pisse Surius vu fitku Sz. Anselmuffa Bisk. Nu vezda zvami govorim verztai lyudi na dobe, kakti y z-Ztaremi tulikaiiffe, pokehdob daszem pervo z-mlademi govoril, y vasz opominam dasze marlivo chuvate od uszake naimense mervicze sznega, toicito od uszakoga naimensega greha, da nebude zrok, y pochetek porusenia, y vekovechne neszreche gradom dufficz vasseh mileh: Negovorim ovde od pogledov, niti od maztneh rechi, ali piizaneh liztov, arszu ovo goruche izkricze

koie mlade lyudi podsisu ; Nego govorim od merzloga sznega, koi, dobro pazete, yzkerb imajte davam vu szerezu nerazhladi one goruche lyubavi proti G. Bogu, y blisniemu ; da neoztavite danasz vechernicze, zutra Prodeke, pozutra pak y Sz. Messe po lenozti ; pazete dobro da neprelomite onoga pozta kogazte nakanili obdersavati na chazt koiega Szvetsza Bosiega, ar vasz hochepolahko lakomozt zapelyati y na prekersenie prepovedaneh poztoy ; Ako danasz prepuztite pomosci onomu od usze, nevolye pogibainchemu ; ako danasz za noriu y ssalu dersali budete one male grehe, do malo vremena vam vasse szereze oledveni, dasze nebudete morali y szmertneh szpovedati, y tako mala mervicza sznega hoche naveke zkonchati grade duslicz vasseh, y vu nyh usza dobra dela, koiaszu pred Bogom sivele, pomoriti, arszu vecs neg iztinzke one Duha Sz. rechi. *Qui spernit modica, paulatim decidet.* Koi malla neprestimava, polakko vu vexa prepade.

Nedvoim da komugod za chudo, y szmeh budu one rechi koie vezda kanim povedati, ako rauno ieszu vecs neg iztinzke, naimre da uszaki Bosi Kerschenik ie dusen unogo bolye chuvatisze maleh grehov, neg velikeh szmertneh, to dabi szami nepoznavali, szvedochinam Sz. Ivan Chrisostomus govoreczi. *Mirabile, & inauditum quid dicere volo: Non tanto studio magna crimina videntur mihi vitanda, quanto vilia, & parva.* Chudnoga, y nigdar chuienoga nekai povedati hochu: Ne tulikum zkerbium veliki grehi moraiuze besati, y chuvati, z-kulikum lebud kakovi mali, y tomu zrok ovakov Sz. Navuchitel daie. *Illa enim magna ut aversemur, ipsa peccati efficit magnitudo; Hac vero quia parva sunt desiderios reddunt, & negligentia nostra ex parvis cito sunt maxima.* Ar one velike grehe da besimo, y nyhze chuvamo, to chini nyhovo velichantzvo ; Ovi pako mali, zato kaitiszu malinasz lene chine, y nikainasz neztrasse, polenozti pak nasse iz maleh hitro veliki poztaiu, iztolnachemo to ovak ; Nai Vrag, ali Chlovek pochne mamiti, y nagovariati onu Boga-boiechu

S. Chrysof.
hom. 87.
in Matth.

boiechu personu, da nai blazni proti G. Bogu, ali da nai ukrade kines koiemu bogatczu, ali nai ubie koiega Gozpodina, ali nai szillu vuchini one Gozpe, ali koie Gozpoczke Kchere &c. hocheli vuchiniti ? Oh nesche ni miszliti zato, zakai pak ne? Zato kaitiszu to veliki grehi. *Ipsa peccati magnitudo efficit ut aversemur.* Izto velichantzvo greha chini daga oduriavamo, y zato nit Vrag pekleni nigdar netenta z-takovemi velikemi grehi Chloveka, nego uszidar pochinia od naimenseh, znaiuch dobro on da Chlovek neprestimava maleh grehov, nitisze proti nym bori, y tako kruto lehko shegavi Vrag Chlovekanapelya iz ssale y norie na male grehe, iz maleh na vexe male, iz vexe na naivexe szmertne, iz greha na navadu, iz navade na zdvoinozt, doklamga y vu pekel zapelya. Zakaizato premislyavaiuch Sz. Thomas od Aquina veliko zlo, y pogibel uszakoga naimensega greha govori ovak. *Melius est mori, & crudeliter quidem, quam solum minimum proferre mendacium.* Bolyeie uszaku naiztrasnessu szmert podnezti, kak naimensu lass vuchiniti. Zrok tomu daie Sz. Gregur Papa. *Nutrita anima venialibus, non abhorret mortalia; assuefacti venialibus insensibiliter seducimur ad mortalia.* Priuchena dussa k-malem, grehom, neboisze ni velikeh, ar tako priuchen Chlovek malem grehom, kak ni neiemlye upamet opada vu szmertne.

Vu sitku Sz. Doroteussa cstem, da on razmislyavaiuch hudobu maleh grehov, y velike neszreche koiemszu oni zrok, ovakie od nyh govovil, prodekuiuch brattie szvoie vu puschine. *Longe melius est corpus, & corporea omnia perire, quam ladi animam macula etiam in se levissima.* Unogo bolye ie telo, y telovna usza poginuti, neg vraziti dussu z-koiem naimensem grehom. Da pacse pobosni Gersom pridaie ove ztrasne rechi. *Potius omnes pena etiam infernales toleranda essent, quam admittenda qualibet offensa etiam minima in DEUM.* Bersebisze morale usze muke ne szamo ovoga szveta, nego y peklenzke podieti, nego z-naimensem grehom proti

G. Bogu

S. Thomas
2. 2. q. 10.
c. 3.

S. Gregor.
lib. 10. moral.
c. 12.

S. Doroth:
ser. 20. ad
fres.

Gerfon de
vita solit

G. Bogu zagressiti. Josche vecs govori Sz. Anselmus Biskup, Dabi (veli on) ia znal dasze danasz mora vez szvet zkonchati, y iabi mogel z-kakovum naimensum lasium ne szamo niega od zkonchania obchuvati, nego y usze duffe proklete iz pekla oszloboditi, iosche nebi hotel lasi one vuchiniti, zbok velike zbante, y krivicze koiabifze z-onum lasium.

G. Bogu vuchinila. Akoie pako usze to iztina, kod y ie prevecs iosche velika kaifzu Sz. y Bogaboiechi lyudi od maloga greha szudili, y govorili, kakfze adda more koi greh mal imenuvati? Izpitava Sz. Hieronim: *Numquid leve possu- mus dicere aliquod peccatum, quod in DEI contemptum admitti- tur?* Kakfze bude mogel reci mal on greh, koifze na Bosi spot y obsanozt chini?

Odkud Sz. Bernard premislavaiuch unogeh kerscheni- kov veliku hudobu, govorech. *Levia sunt ista, non curo corrigere, non est magnus si in his maneam venialibus, minimisque peccatis.* Malifzu ovi grehi, nime zkerb zanye, dabifzeyh chival, ni velika fura vu nyh siveti. Ah! prokleti blazni- ki uszi vi takovi, krichi Sz. Bernard. *Hac blasphemiam est in Spiritum S. blasphemia irremissibilis.* Ovoie blaznozt proti Duhu Sz. blaznozt koiasze od puztiti nemore, y vendar. Oh Bose! kulikoie lyudi na szvetu, koj male grehe za nistar dersè? kulikoie y kuliko oneh, koj ne szamo na szerczu szvoiem miszle, nego y z-prokletemi ieziki govore, ako rauno ia kada kai vecs iem, y piem, negmie potrebno, kai zato: Akofze rauno iz ztarch y mladeh lyudi norcza chinim, kai zato: Akofze rauno ia szmeiem, y vezelim nad kako- vum malum neszrechum blisniega moiega, alimuiu pak poseleiem, kai zato: Ako rauno zamudim ia vu Sz. Prodeku, vu delavnik Sz. Massu, koiebi lahko mogel bil poszluhnuti, kai zato: Ako rauno ia vu Czirkve okolu gledim, alifze zkem razgovariam, ali od gozpodarstva vecs neg od Sz. Mas- se, ali molitve miszlim, kai zato: Ova usza ia nikai dersim. *De minimis non curat Prætor.* Oh! neszrechni uszaki takov Chlovek, y neszpanetni poszluhni Sz. Augustina, kaiti on

odgova

odgovaria na ovo ovakovo govoricie tvoie. *Hac, & his S. August: similia, quibus licet occidi animam non credimus, tamen eam ser. 41. quasi horrenda scabie deformamus.* Ove, y ovem szpodobne de SS. grehe chineci, zkoiemi akoprem neumariamo duffe naffe, nye vendar szrablive, y odurne prea liczem Bosiem chini- mo, y vendar ti o szlepi Chlovek zatofze nemaras, niti za greh kai takovoga dersati hoches.

Ni tak miszlil, niti govoril Sz. Antonin Ersek Floren- tinzki, kai za szamo iedno zlamenie zvunzko neterplyuno- zti, opaszalzeie z-iednem lanczom pripetom k-iednomu zidu, kai lancz zaklenulicz-lokotom, od lokota pak klyuch hitilie vu potok, kai klyuch chez 7. leth naidenie bil vu ter- buhu iedne ribe, vu onom potoku vlovlyene, y k-Sz. Bi- skupu doneisen, odkud zpoznalie da on niegov greh zto- prav chez 7. leth pokore bilie oproschen. Ni tak govoril, niti miszlil Sz. Makarius, kai buduchi ienkrat od iedne ofze pichien, iz neterplyunozti zatukelic onu ofzu: Zmishliuf- fize pako on na mali greh one neterplyunozti, za nepla- chatiga na drugom szvetu vu purgatoriumu, zaudalszi ie szam na ovom szvetu purgatorium, poiduchi na polye kade- ie znal daie puno Ofz, y onde czeleh 6. meszcz golie prebi- val, koiegafzu Ofze nato bile szpravile, daga vecs ni bilo poznati nego iz szamoga glasza. Ni tak miszlil, niti govo- voril Pop Evagrius, kai za nekuliko maleh rechi proti lyu- bavi blisniega szvoiega recheneh 40. dan, y nochih pod ne- bom prez uszakoga krova, y zavetia na chiztom polyu usze szuprotiuchine vremen dobrovolyno ie pod nassal. Ni tak miszlil, niti govoril Eusebius, kai za szam ieden pogled nepotreben, ali znikakvem zlem nakanieniem vuchinien, obeszilfzie szto y pedeszet funtov Oczeli na vrat, y ono te- sko breme 40. czeleh leth ie povlachil po zemlye na chetveri- cze kod nemo svinche hodech, da nigdar ni szvoiega oka gore podignul. Ni tako miszlila, niti govorila Sz. Kata- rina od Siene, koia iz szvoieh ochijh tochilaie dva potoka szuz, za oprati ovde grehe szvoie, koicie iosche vu mlado- zti

T

zti

S. Bernard:
in Conyer.
S. Pauli.

zti vuchinila, gubech vreme vu czifranju tela szvoiega. Ni tak miszlila, niti govorila Sz. Franciska Romana, koja do szmertí chinilaie pokoru za szamu iednu rech prez potrebe rechenu.

Nu kadezte szada uszi vi, koj male grehe za ffalu, y noriu dersite, nitizze iz nyh szpovedate, unogo menie za nye kakovu pokoru chinite; poszluhnete ò nezpametni Sz. Augustina krichechega zverhu ludozti vasse. *Va etiam laudabili hominum vita, si remotâ misericordiâ, discutias eam.* Jay y pomagai ne szamogresnikom, nego y vernem pobosnem, y Bogaboiechem lyudem, koje ako G. Bog polek ostre pravice szvoie prez uszake miloszerdnozti szudil bude; ar ti takovi ako szvoium Conscienczium ovde rachunov dobro nevuchine, Bosie pravice z-doztoinum pokorum nenaplate, y od miloszerdnozti Bosie oproschenia ne szamo od uszeh szmertneh, nego y naimenseh grehov nedobè? tesko y smehko oni nye budu na drugom szvetu plachati morali.

Gdoie pako on zmegy uszeh nasz, koibi uszaki den szvoiemí ochima, vussezi, iezikom, szerczem, pametium, y rukami, zto morebiti y zto maleh grehov nevuchinil? Poztavemo da nevuchini nego szamo trideszet grehov maleh uszaki dan, kulikoszeijh chesz czelo leto nabere? broyte, y nabroití hochete, da deszet iezer, dvezto, y petdeszet. Kuliko pak vu tulikeh letah fitka szvoiega? Sz. Vincenczious Fererius poveda kai lehko ie veruvati, da za szam ieden naimensí greh nekojszu ofzugieni bili vu purgatorium ieden tieden, nekoij ieden meszcz, nekoij iedno letto, nekoij vech, nekoij menie, polek vexe, ali mense regreske. Ali poztavemo da uszaki mali greh niedna duffa neplacha vecs od iednoga dneva vu purgatoriumu: Za 30. adda grehov maleh mora 30. dan goretí. Vezda nai uszaki zmegy vasz N. N. szam szobum rachune chiní, kulikoie leth ztar, y vu szvoiech letah kulikoie maleh grehov vuchinil? potlam pak nai

nai zklene, y szam szebe szudi kulikoie dusen Bosanzke pravice?

Budesze morebiti komugod chudno, y pritesko vide lo ovo moie vezdasnie govorienie, toieto, dabisze moralo za ieden mali greh, ieden dan vu purgatoriumu muku terpeti, arsze vclí da Chlovek more z-poskroplyeniem Sz. Vodè greh mali obaliti, y oprati: Nai bude tomu tak, ali Brattia moia draga veruite vi mene kai ia vam na to odgovorim. Ako vi drugo nikai dobra nevuchinite za oproschenie grehov vasseh, maleh, nego szamo Sz. Vodum budetesze skropili, z-vassem skropeniem maloszi pohasznite, ar dabi rau no uszigidar obalili Sz. Vodum mali greh, premiszlete kuliko kratsze chez dan skropite, y kuliko maleh grehov chinite?

Vu fitku Sz. Martina Biskupa ia estem iedno chudno pripechenie, kak naimre ov Sz. Chlovek putuiuchi mimo iedne Czirkve ono izto vreme kadaszu pokapali uszeh dobroth punu Deviczu imenom Vitalinu, koiue usze lyuczto za Szveticzu dersalo, poselie Sz. Martin vu onu Czirkvu, y poklekí na grob vu koiemie ona Bogaboiecha Devicza zakopana, bila, pochelie vu grob gledechi krichati pred uszem lyucztovom glaszno. *Vitalina ubi es? Vitalina Bogaboiecha Devicza, kadeszi? gdeie szada tvoia duffa? Nut chuda prevelikoga, zachuienie bil glasz iz groba, kogaie usze lyuczto rozumelo, y ie bil ovakov. Sum in Purgatorio. Jezem vu Purgatoriumu, ali zakai? Sexta enim feria dum passionem Domini meditari debuissim, caput abluí.* Zanikai drugo ofzugienaszem vu ove ztrasne muke od Bosanzke pravice, nego szamo zato, kaiti vu ieden petek, kadabi morala bila premislyavati muku Christussevu, ieszemszi glavu umila. Oh ostrocha Bosanzke pravice! kai bude iz oneh senzkeh person, koje po uszeh petkeh y szvetkeh ribaiu obraze szvoie szopumom, y kaichim drugem malaiu szvoie obraze, vrate, y perszi, za chinitizze lepsze negszu od G. Boga ztvoiene, y lyvoium lepotum love szercza chlovechazka, kam

poïdu ove takove? morebiti vu Purgatorium? po nieden put. Adda vu nebo? Josche menic, kam adda? Eh! vu pekel, vu pekel, kod tulike vudicze, y mrese vrasie.

Vu Purgatorium ofzugienie bil ieden Sz. Severin, koi na zemlye unoga chuda ie chinil, szamo zato kaiti Breviara ni molil ob szvoieh vurah. Jeden pobosni moiega Sz. Reda Redovnik ofzugienie bil vu Purgatorium szamo zato kaiti, kada ie popeval, ali chul popevati. *Gloria Patri, & Filio, &c.* Hvala Otczu, y Szinu, y Duhu Sz. glave szvoie ni prignul. Jeden Bogaboiechi Biskup Durandus, zbok iedne szame, szalne rechi. Mus Sz. Brigide zbok iednoga vefzeloga, szmecha gledaiuch iednoga norcza noruvati, y unogi drugi zbok menseh iosche falling koi grehom nitzu bile szpodobne, ofzugieniszu bili vu ztrašne Purgatoriumzke, muke.

Nu kaivamšze szada N. N. zverhu toga vidi? koj vaffe ne szamo navadne, nego y zagovorne molitve ne szamo zafzpano, y lebudkak z-raztressenum pametium molite, nego ie y oztavlyate iz lenozti, y nemarnozti. Kai bude iz valz, kojne szamo nenaklaniatesze, kada chuiete imenuvati presz: JESSUSA y MARIE ime, nego pache kad mimo nyhoveh kipov idete nitisze szokriete, menic poklonite; kai vecs krat unogi chinè y presz: Oltarzkomu Sacramentumu kadaga vide na processie, ali po vuliczah k-betesnikom nošziti, szramuiusze pred nym odkriti, a unogo bolye kolena prigauti, usza ova dersechi za male grehe. Oh! kai hochu rechi ia od nszeh oveh takoveh, kam poydu po szmertu duffe nyhove? Ja szuditi nikoga neschu, dozta odpertozsem govoril, y govorenimoie z-ufzakoiachkemi peldami potverdil; koi usza gdogod dobro premislyaval bude, szam szebe szuditi ufzaki mogel bude kakovem putom hodi, ieli naimre po onom, koi pelya vu nebo, ali po onom koi czilya vu Purgatorium, ali pak po putu, koi vleche vu muke peklenzke. To pako iz nichesza bolye zpoznatisze nemore, nego akosze

gdo

gdo chuva, ali nechuva maleh grehov, ar veli Sz. Bernard. *Veniales culpas nemo contemnat, impossibile est enim cum ipsis* S. Bernard. *Salvari.* Maleh grehov nai nigdor nezanikuie, ar ni moguche dabisze mogel snymi gdo zvelichiti; y Sz. Ivan Chrysofostomus opomina. *Ne illud parvum negligamus, cito enim neglectum fit magnum.* Ne zamugiavaimo Brattia moia maleh grehov zatirati, y zkonchavati po Sz. Szpovedi, pokore, y sitka pobolsaniu, ar akosze zamugiuiu, na velike hitro zraztu, kod iz naimensega mustardovoga szemena kaiti iedno drevo viffe od uszeh trav izrazte, akosze razti puhti.

Tak adda sivemo, kak umreti seleiemo, ako izraven vu diku nebezku dufficze naffe po razlucheniu od tela, poszlati kanimu, y hochemo.

Amen.

T ;

NEDE-

NEDELYA SEPTUAGESIME.

Kulikosze ukaniuiu uszi oni, koj, kada szu od G. Boga vu miioschu zvani, nemariusze doyti; stimaiuchi nyu uszidar moesi imeti, y zadobiti.

Quid hic statis tota die otiosi? Matth. 6. 20. 1.

Kai ovde ztoite czel dan manikuiuch?

Szmeha, spota, y szramote ie vredno ono pogancko lyuczstvo Scitianszko, y Persianszko, koje, za priprozte, y neszpametne bedake dersi y prestimava usze one, kojijszuzekakove mestrie vuchili, y z-trudi szvoiem ieszuzi za hranu, y opravuzkerbeli, y zbok toga zroka y oniszu za neszpametne dersi bili, kojijszu deczu szvoiu vuchili, ali vuchitische puztili mestrie kakove: Stimaiuchi za szpametnesse one, koj nikai nedelaiu, negosze z-lyuczkiem iulijhrano, ykeruium napaiaiu. Takovoga spota, y szramote vredenie bil Narod Tracie, koj Manikuvanie na vecs ie prestimaval, neg poszluvanie, y one kojijszu czel dan Manikovali prez uszakoga della, kod pri nasz chinè Kramari vu Staczunch, za naiprestimanesse ieszu dersi; One pako koj czel dan doma pri igle, y szillu; ali na polyu pri brane, y plugu ieszuzetrudi

trudili, y za hranuzi zkerbeli, za naipriproztesse ie prestimaval. Takovoga szmeha vredenie bil Sibaritanzki Narod, koj ni prepuschal vu szvoich Varassch nigdar nikakvch mestrov, ternaimenie onch, koj na tihom nemogu delati, kodszu Kovachi, Spolyari, Szrebernari, Tislyari, &c. dabi lyuczstvo prez bante nikakve pokoia szvoiega moglo vufivati. Da neizbroiene druge ovem szpodobne norcze ia ovde naztran oztavim, szame iosche Athenianszke, koje ia za naivexenorcze dersi, napervo daiem one kojijszu oduriavali uszaku postenu mestriu, podavaiuchisze Manikuvaniu, y vu neizbroiene odurnegrehe, koj iz Manikuvania izhagiau, ar veli Duh Sz. po mudrom Siraku. *Multam malitiam docuit Otiositas.* Unogu hudobu vuchiloie Manikuvanie, y kaken? ako *Otiositas est pulvinar diaboli.* Manikuvanie ie vankus vrasi. Ali oztavemo mi Kerscheniki ovo szlepo pogancko lyuczstvo na ztran, buduchi dasze megy nami unogo veksiszlepaki, vexega spota y szramote vredni nahagiau, oni naimre, koj chuti, niti znati nehte od one naivexe, naiprestimanesse, naihasznovitesse y uszakomu naipotrebnesse mestrie, znati dobro umreti buduchi. *Ars artium scire bene mori.* Mestria uszeh mestrih naiprestimanessa ie znati dobro umreti, z-koium uszaki Kerscheni Chlovek mogelbiszi korune, y kincse nebezke zadobiti, koja mestria zadersavaszze vu uszagdasniem dobrom, polek zapovedih Bosich sivlycniu, y vendaraszze zato nemaraiu, nego za szamo liztor telo szvoie zkerbechisze, y poseleniam niegovem po volye hodechi, vu szlusbe Bosie ieszu leni y nemarni, od kojch Sz. Gregur Papa govori. *Qui autem sibi vivit, qui carnis suae voluptatibus pascitur, recte otiosus arguitur, quia fructum Divini operis non sectatur.* Koi pako szam szebese, y koische ztelovnemi naszladnoztmi pasze, Manikuvatishze veli, ar szad Bosanzkoga della nenaszledue, toieto nemarasze za dobra dela, nego uffanie szvoie poztavlya vu miloschu Bosiu, damu naimre ona nebude zkrachena na niegove szmertnecvure, ali kaksze yu tom unogi iako ukaniuiu, z-prilikum dene

Ecccl: 10.

S. Gregor
hom. 16. in
Evang:

denesniaga Sz. Evangeliuma szpominaiuchega od nekoiega Gozpolara zezavaiuchega tesake vu Vinograd szvoy, y govorecsega. *Quid hic statis tota die otiosi?* Kai ovde ztoite czel dan Manikuiuch? Pokazati hochu, kulika naimre szlepota, y noria ie Manikuvati, y nezkerbetifze ufzaki dan za duffno zvelichenie naffe, to doklam pokasem prozsim za pozlulh.

Iztinaie koiasze od razuma chlovechankoga nemore preszechi, unogo menie od iezika izrecfi, od koie tuliko vu ztarom, kuliko vu novom Zakonu tulika szvedochantzva imamo, dozta vendar mene nai bude szamoga Sz. Kralya Davida rechi napervo donezti, koie on od milosche y milofzerdnozti Bosie govori. *Suavis Dominus universis, & miserationes ejus super omnia opera ejus.* Miloztivenie G. Bog ufzem, y milofzerdnozti negove, zverhu ufzech del niegoveh, y vu drugom meztu govori. *Quoniam tu Domine suavis & mitis, & multa misericordie omnibus invocantibus te.* Arfzi ti Gozpodinc szladek y tih, y velike milofzerdnozti ufzem tebe na pomocs zazavaiuchem: Akoprem, velim ia, to ufze prava iztinaie, vendar velim takai dasze vu iednu veliku pogibel poztavlyaiu ufzi oni, koj uffaiuchifze vu szamu Bosiu miloschu, Manikuiu, nezkerbechifze za duffno zvelichenie szvoie, nego chuteniam, y poseleniam szvoiem telovnem po volye hodech, vu ufzakoiachkeh ztrasneh grehch sivu ufze szvoie uffanie poztavlyaiuch vu one Sz. Kralya Davida rechi. *Suavis Dominus universis.* Miloztivenie G. Bog ufzem, y vu one druge. *Multa misericordia omnibus invocantibus eum.* Pun velike milofzerdnozti ufzem niega na pomocs zazavaiuchem, kakti takai y vu one Sz. Matere Czirkve molitve. *DEUS cui proprium est misereri semper & parcere.* G. Bosie koiega laztovitost ie szmiluvatifze uszigdar y proztiti: Ako adda vele ti takovi, G. Bog milosche szvoie neizkrachuie ufzera onem, koj niega na pomocs zazavaiu, ako ufzem? adda y mene, akoprem neznam kak velik gresnik budem. Ako pak laztovitost Bosia ie uszigdar szmiluvatifze,

vatifze, adda kadagod y ia niega napomocs zazovem, on szvoie milosche mene nezkrati, eh adda budemo szada dobre volye, ufzavimo nazladnoztih telovneh, y vefzelya szveta ovoga doklamfzmo mladi, friski, zdravi. *Misereatio Domini magna est.* Milofzerdnozt Bosia ie velika. *Non latatur in perditione vivorum.* Veli mudri Salamon. Nenaszladuicize niti nevezeli G. Bog nad pogublyeniem szvoieh, y na szvoy Bosanzki kip ztvorieneh lyudi.

Ovde nai pozluchnu ufzi ti takovi Sz. Bernarda od nyh govorecsega. *Qui sic de Misericordia DEI sibi blandiuntur, ut a peccatis non abstineant, nec emendentur, sint maledicti.* Oni koji fze vu milofzerdnozt Bosiu tak uffaiu, dasze od grehov nezdarsavaiu, niti pobolsati hote, nai budu prokleti. *Sperant ut peccent.* veli Sz. Augustin, uffaiufze da gressc, zakazato nadalye ov Sz. Otecz lep navuk daie ufzem onem preuzetnem gresnikom govorecfi. *Si tollas opera tua, & non remaneat in te, nisi opus ejus, non te deseret miseratio ejus.* Ako ti o gresna duffa, tvoia gresna dela po Sz. pokore obalis, y oduzemes, ter neoztane vu tebe nego szamo dello niegovo, toieto Bosie, tak znai, da tebe neoztavi milofzerdnozt niegova, y tako milofzerdnozti negove budes uszigdar vuffival, ar milofzerdnozt niegova ie zverhu ufzech del niegovch, toieto chesz dela dobra, pobosna, szveta, tofzu dela niegova: Dela pako tvoia o moy Chlovek ieszu grehi tvoij kod Sz. Augustin nadalye govori. *Si autem non dimittis opera tua, erit severitas ejus in opera tua.* Ako pak neoztavis gresneh del tvoieh, po Sz. Pokore, ostricha kastig niegovch, bude chesz ufze grehe tvoie.

Rechemi ovde morebiti gdogod: Oh Pater! ia ova moia gresna dela berzo odversem y oztavim, kada budem videl pogibel, y tako uffamfze dame milofzerdnozt niegova neoztavi: Nato tebe o moy Chlovek meztu mene Sz. Augustin ovak odgovaria. *Spes illa tua nihil tibi proderit, sed cum tua sit presumptio nimia, & sine timore, non frui Divina misericordia aliquando poteris.* Uffanie ono tvoie nikai tebe po-

U

magalo

Sapient.
c. 1. v. 13.S. Bernard:
ser. 20. in
Canti:S. August:
apud
HugonS. August:
in Psal. 44.

Psal.

144. v. 9.

Psal. 85.

magalo nebude, nego kaiti preuzetnozt tvoia ie prevelika, y prez uszakoga ztraha, zakaizato znai, y verui da nebudes mogel usivati milofzerdnozt Bofic, y zato ia takai ne moremfe zdersati dabi z-mudrem Salamonom neopital.

Excli: c. 37. *O Prasumptio novissima unde creata es?* O Preuzetnozt prokleta od kudafzi izesla? Odkud profzimvalz povecstemi tulika gresneh lyudi preuzetnozt szvoy poche-tek ima? onch velim gresnikov. *Qui sperant, ut peccent.* Koj ovde kuliko bolye y vecs gresse, ztemfze bolye vu miloschu Bofiu uffaiu, y uffaiuchifze vu miloschu Bofiu gresse, *Unde creata es?* O Preuzetnozt prokleta, od kudafzi izesla?

Znati pako ie potrebno daie dvoie fele miloscha Bofia, naimre zvunzka, y nuternia; zvunzka miloscha, ieszu oni Navuki Prodekatorzki, karamia Szpovednikov, opominania Redovnikov, dobre pelde pobosneh Kerschenikov, cstenia duhovneh Knig, y traplyenia uszakoiachka, zkoiemi G. Bog naz k-szebe zove: Nuternia pako miloscha ieszu ona nuternia nadehavanja, szercz omekchavanja pameti rafzvetchuvania, z-koiemi G. Bog iz nezgovorne milosche szvoie gresnike giblye na zpoznanie, y pobolsanie gresnoga fitka szvoiega, y na Sz. Pokoru. Ovu pako nuterniu miloschu G. Bog nedaie uszakomu, vu uszakom vremenu y hipu, kadabiu gdo hotel imeti, kod mudri Vas-

Vasqv: p.p.
11. disp.
97. c. 5.

qvecz vuchi, nego liztor negda vuztanoviteh vremenah. *Supponendum est non stare omnibus momentis DEUM ad ostium.* G. Bog neztõi uszigdar pred szercz nasseh vrati, ar akoprem ie iztina daie G. Bog uszigdar pripraven szvoium volyum nam pomocfi, ali vendar toga on nechini, nego liztor negda y negda ob ztanoviteh vremenah, kai rauno iz danasniega Sz. Evang: naibolye zpoznafize more, kade Sz. Mathei Evang: szpominafze od iednoga Gozpodara drufine. *Qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam.* Koi iziffelie bil vu iutro rano najmat delauczev vu Vinograd szvoy; y rauno tak iziffelie bil ob tretie, szfzte, devete, y iedenafzte vure, po koiem Gozpodaru

uszi

uszi Sz. Pifzma Tolmachniki razmeiu G. Bogá, koi vu ztanoviteh vremenah zove Chloveka na dobro dello, y Sz. Sivlyenie, za datimu pod vécher fitka niegovoga doztoinu zafzlusenu pláchu.

Zakai pako ov nebezki Gozpodar hogieva naimat tesakov vu nekoieh liztor ztanoviteh Vurah, a ne uszigdar? Mudri, y Vucheni Ponfer na czily moiega govorenia kruto lepo ovak odgovaria. *Egreditur bonus Paterfamilias ad operarios trabendos non singulis horis, & momentis, sed certis & determinatis sibi uni notis, ne quis vanè putet habenda efficacia DEI auxilia, & ejusdem particularem assistentiam quâcumque hora, vel momento voluerit.* Izhagia dobri Gozpodar drufine naimat delauczev ne uszaki chafz, y uszaku vuru, nego vu ztanoviteh vremenah szebe szamomu znaneh, dabi gdo preuzetno nepouffafze uszaku vuru y hip imeti miloschu, y pomocs ofzebuinu niegovu; zakaizato ukaniuiufze ne malo uszi oni, koj szami szebe obechuiu preuzetno, da onda budu dobro chinili, kada budu hoteli, toieto za grehesze kaiiali, iz nyhfze szpovedali, y za nye pokoru chinili; Miloscha Bofia nym; nebude zkratchena, megy temtoga nepreztaiu z-tem uffaniem gressiti, y szvoiem bestinzkem posele-niam po volye hoditi: Uszi ovi takovi nai poszluffaiu vucheno-ga Rabanuffa govorecsega. *Nihil stultius est, quam pietatem DEI, ac patientiam in usum convertere peccatorum.* Nikai ni neszpametnessega, nego milofzerdnozt, y poterpeslyvozt Bofiu na grehe obernuti, toieto uffaiuchifze vu dobrotu y podnaffanie Bofie miloztiuno, gressiti. *Qui ideò delinquentes expectat.* Govori nadalye recheni Rabanus. *Ut se convertant in melius, & agant penitentiam de peccatis suis.* Koi zato gresnike chaka dabifze zpoznali, y zpokorili za grehe szvoie, y pobolsali, y gresniki zato nemaraiu, niti za pokoru, unogo menie za pobolsanie kai miszle, nego paese znaiuchi niega tak dobroga, miloztiunega, y poterpeslyvoga, tem gorie chinè, y vu vexe grehesze podavaiu.

Ponfer. iâ.
Evang. l. 16

Rabanus
lib. 1. in
Eccl: c. 9.

U 2

O! pra-

! *presumptio nequissima, unde creata es?* Oh! preuzetnozt prokleta odkudzi dosla?

Lib. de 7.
Donis Dist:
9. Exempl:
168.

Od iednoga takovoga preuzetnoga Puschenika estem vu Knigah. *De 7. Donis.* Da naimre besechi nekoj Tolvai pred szvoicmi nepriatelmi, y videchisze vu szmertne pogibeli, hitilszeie na szredi puta, na herbet, z pretegnussi nakrisek ruke, onakieie chakal szerczem y ochima vu nebo podignienemi profzechi G. Boga za oproschenie grehov, za koieszeie iz szercza saluval, y pobolsanie sitka obetal, zpoznavaiuchisze vrednoga ne iedne fuhke szmertni, nego y muk peklenzkeh, nad koiega doiduchi nepriateli ieszuga nemilo ranili y vmorili, koiega duffa izraven vu nebo od Angelov odnessena ie bila: Onde pako blizu buduchi ieden Puschenik vu ostre pokore unogo leth Bogu szlusechi, koie mu buduchi od Angela obznanieno, kak on glaszoviti tolvai ie vumorien, y duffa niegova od Angelov izraven vu nebo zanesena; Puschenik pako kadabi moral bil G. Bogu zahvaliti daszeie nad onum duffum szmiluval, razerdilzeie kakti na Boga, govorecs, pokehdob da G. Bog ie tak miloztiven daszeie nad ovem tulikem gresnikom tak lahko, y berzo szmiluval, kai potreba mene tak dugo vu tulike ostroche, y pokore sivet? eh idem y ia nekuliko vremena vufivat szveta, y nazladnoztih niegoveh, potlam pako kadafzi budem zlo kakovo chutil, zkratcum pokorum dobim y ia unogo berse, y leglye miloschu Bosiu, koiszem iur tuliko vremena Bogu szlufil: Odisselic iz puschine z-tem gresnem nakaneniem, y iduchi po iedne bervi prek iedne vode, kademuszeie noga poskalila, y izbervi opalie vu vodu naglauce, vu koieszeie utopil, y na veke zkvaril, nut kakgaie ukanilo uffanie preuzetno niegovo vu miloschu Bosiu. Vu ovch dveh, tolvaiu naimre y Puscheniku, nut kakszufze izpunile Duha Sz. rechi, *Misericordia enim & Ira ab illo cito proximant, & in peccatores respicit Ira illius.* Miloszerdnozt y Szerditozt od niega hitro izhagiau, y nad gresnike czilya Szerditozt niegoya; Akopak ovomu Puscheniku za szamo iedno

Eccli.
c. 5. v. 7.

iedno zlochezto nakanenie zlo chiniti z- preuzetnem uffaniem vu miloschu Bosiu, pervo negie nieden greh vuchinil, G. Bog miloschu szvoiu niemu ie zkratil na szmertnom vremenu, usza niegova pervo dobra dela vu puschine vuchinie na nikai neprestimavaiuch, kaksze mogu nadeiati miloschu Bosiu na szmertne vure imeti oni, koi tuliko leth ne vu ostre pokore, nego vu uszakoiachkeh odurneh grehch sivu? eh *In peccatores respicit Ira illius.* Szerditozti Bosie, a ne miloszerdnozt moraisze nadeiati uszi oni gresniki, koijszu tulikokrat opominani, karani, y napobolsanie sitka od Boga zvani, tersze gluhch chinè, y na miloschu Bosiu zanafaiuchi do szmertni vu grehch sivu.

Hodmo vu Sz. Piszmo vu Knige Poroda, onde naiti hochemo kak ono negdasnie lyucztyo iesze megy izobum razgovarialo na polyu Senaar. *Faciamus nobis Civitatem & turrim, cujus culmen pertingat usque ad Celum.* Naprave moszi Varas, y turen, koiega verhuncz doszesetia do neba; Pochelifzu adda zidati, y fundamente poztavlyati, ali G. Bog fundamente nyhove ie obalil, nyhove iczike iczmesfal da ieden drugoga ni rozumel, ar kadaie ieden kamenia potrebuval, drugimuie namezto kamenia doneszel morta, kadaie morta prozvil, doneszelmuie dreva, akoie potrebuval vode, doneszelnuie vapna, ali peszka, y tem nachinom G. Bog nyhovomu zidaniu hitro ie konecz vuchinil. Ja ovde nimam vremena izpitavati onch mestrov, kai nyh nato ie genulo, y kakovszu zrok mogli imeti tak velikuzidinu podignuti? namezto nyh vendar chuiem dami Sz. Augustin odgovaria, y zrok toga poveda. *Ne diluvio, si postea fieret, deleterentur.* Dabi z- potopom, akobi potlam naztal, zkonchani uebili: Oniszu rozumeli bili da pred 107. letmi vesz narod chlovechanski zvun nekuliko person ieszu uszi od obchinzkoga potopa zkonchani bili; rozumelifzu da onda one vode ieszu viffesze od uszeh gor bile, y usze gresne lyudi potopile, zato izto y oni zpoznayaiuchisze za gresni,

Genes.
c. 11. v. 4.

S. August:
in Joan. c. 1.
tract. 6.

Genes.
c. 11. v. 7.

Dionysius
Carthus.

gresnike, y boiechisze novoga potopa, kanilifzu ieden vi-
fzoki turen tia do neba zezidati, vu koiembisze bili mogli
od potopa y szmerti oszloboditi. *Sperabant salvari a diluvio
scelestissimi homines hi, veli Sz. Augustin, & ab iniquitate non
se temperabant.* Uffalifzuszze od potopa oszloboditi neszre-
chni gresniki oni, y od grehov nifzuszze zdersavali. *O pre-
sumptio nequissima unde creata es?* Chimfzu gorfi bili, tem-
szigurnessch hotelifzuszze vuchiniti, oh! veli G. Bog ova ny-
hova preuzetnozt, y uffanie morasze zatreti. *Confunda-
mus ibi linguam eorum, & non audiet unusquisque vocem
proximi sui.* Potrebaie nym nyhove iezike zmutiti, da
ieden drugoga nebude mogel razumeti, y tem nachinom
da ufzemu szvetu preuzetnozt nyhova znana bude.

Szada povernemofze k- czilyu govorienia moiega, ko-
iega lepa szpodoba ie ovo pripechenie, y Bogbi hotel dabi-
fze unogem Kerschenikom na nyhovom zkradniem vreme-
nu kai takovoga nepripetilo, koj unogo leth ieszu zidali-
szvoy gresni sitek z- uffaniem vu Bosiu miloschu, da budu
szigurno obchuvani od vekovechnoga potoplenia, y szmer-
ti. Da naimre na nyhovom szmertnom vremenu, vu nyho-
vom betegu budu imeli miloschu szpovedatifze y posalu-
vati za grehe, y tako zvelichiti lehko mogli, ali G. Bog
recse. *Confundamus linguam eorum.* Zmutemo iezike ny-
hove da nebude ieden drugoga razumel, toieto betesnika
szpovednik, niti szpovednika betesnik, y tako prez szpo-
vedi y prave salozti neszrechno poginuti budu morali, od-
kud Dionysius Cartusianus opomina uszakoga takovoga
preuzetno uffaiuchega vu miloschu Bosiu gresnika govore-
csi. *Ne dicas, miseratio Domini magna est; dando tibi ipsi au-
dacious perseverandi in peccatis.* Negovori, negovori o gre-
sna duffa, Miloszerdnozt Bosia ie velika, daiuchi tebe-
z- tem uffaniem vexe szercze obztati vu grehch, y gressch
uffatifze vu miloschu Bosiu, ar tak miszlecs, y govorecs ti szam-
fzebe zapelyuies.

Kod-

Kodfzeie zapelyal szvoium vekovechnum skodum, y
neszrechum on preuzetni gresnik od koiiega pisse. *Magi-
ster Joannes de Abbatis Villa Episc. Cardin:* Koiiega niegov szpo-
vednik uszigdar na szpovedi ie karal, opominal, y vuchil
kaktze mora od grehov zdersavati, y vu ztrahu Bosiem siveti,
koi obetalie szpovedniku pobolsanie, ali odiduchi zpred
szpovednika za nye vecs ni miszli ni, nego uffaiuchisze vu
szvoiu mladozt y zdravie, kakti y vu miloschu Bosiu odula-
chilie pobolsanie pod ztarozt, a pokoru na szmertnu pozte-
lyu, na koiugaie y hitila Bosanzka Pravicza, vu koiem vre-
menu szpvednik niegov ufzemi nachini iesze zkerbel niego-
vo tverdokorno szercze na zkrussenie pravo genuti, koi-
mu y onde obetalie betesnik da hoche vuchiniti, ali da-
iosehe nikakve szille ni tomu, szpovedi toieto y pokore,
megytemtoga po Bosiem prepuscheniu zameknienie bil on
neszrechniak vu Duhu, y kod mertev na pozteleye ie lesal,
chesz nekuliko vremena doiduchi k- fzebe, pochelie na-
vesz glasz krichati. *Proh dolor! de cetero penitere amplius non
possun, & hoc judicante justo Iudice, quia vocanti me restiti,
inspiranti non obtemperavi, penitentiamque facere dum valui,
nolui.* Jay mene neszrechnomu! szadami vecs ni moguche
pokore za grehe moie chiniti, y to po pravichnom szudu-
Bosiem, ar zazvanie niegovo nifzemfze maral, nadehava-
niu nifzem pokoren bil, y pokoru kadszem mogel, nifzem
chinil za grehe moie, y ovako krichecs neszrechnu gresnu-
szvoiu duffu ie zpuztil. *Ab stultum est, krichi Sz. Jerolim,
in tali statu vivere, in quo quis mori non audeat; quomodo vi-
vere potes, ubi mori non audes?* Ah! noria, szlepota prevelika
ie vu takovom sztalifsu siveti, vu koiemfze gdo neuffa um-
reti; kak siveti mores, kade umreti neszmes?

Iztinaie, toga netaim da miloscha Bosia zadovolyna,
toieto *Gratia sufficiens.* Tebe nigdar ni zkratchena o moy
Chlovek, uszigdariu imas na ruku, z- koiium ti mores vu
rebe zbuditi lyubav Bosiu, ali toga ti nevuchinis, zakai pak
ne?

ne? zato, kaitiszisze preuzetno uffal vu Miloszerdnozt. Bofiu, velim preuzetno, kaiti uffaiuchisze vu miloschu Bogiu ieszi gressil, y uszaki dan grehe grehom pridaval, zato izto miloscha Bofia tebe bude zkratchena, toieto ona zadnia miloscha *Gratia finalis*. Vu koiufze ti znassis naszmerne tvoie vure od Boga dobiti, y taki prez nye moral budes vekoma poginuti, ar veli Sz. Ivan Chrysoftomus. *Mansuetudinem praefert DEUS, ut a peccatis te eximas, non ut peccata peccatis accumulés.* Miloztiunozt y tihochu szvoiu kase tebe G. Bog o gresna duffa, vu to ime dabisze ti grehov oztavila, a ne dabi ti grehe povexavala, y ztarem, nove pridavala. *Qui, nisi id feceris? terribilius certe te manet iudicium.* Kai akoli nevuchinis, tem ztrasnessi znai, y verui da tebe chaka szud na drugom szvetu.

S. Joanh.
Chrysoft:
hom. 5. ad
Roman.

Szpominamsze kaifzem negda estel od iednoga mudroga Filosofusa koi doiduchi na szeniem vu on prelepi y veliki Varas Atenianzki, kako dabiszi hotel iednoga Ofzla kupiti, megy koiemi Ofzli na prodaiu dopelyanemi prehagiaiuchi on mudri Chlovek, bilie opitan kai megy Ofzli chini? odgovorilie, radbiszi iednoga kupiti, kakvoga oyde ni; kakovbi adda Ofzel biti moral, koiega ti isches, y seles imeti? Odgovorilie Filosofus, radbi iednoga takovoga Ofzla dobiti, koibi imel glavu Ofzelszku, rep pak Pavov: Nato pocheliszufze uszi onde ztoiechi lyudi szmeiati, y niega ne za mudroga, nego za norcza dersati; on pako ova videchi rekeliem, vi mene kod vidim y zpoznavam za norcza dersite, zato da iednoga Ofzla z-Pavovem reponischem; Ja pako vasz za vexe norcze prestimavam, da vi, koj sivetie kod Ofzli, pacse unogo mensem razlogom negovi vassi Ofzli, y vendarsze uffate Kerschanzki umreti; Ali znaite y tverdno veruite dasze vu tom ukaniuicete, ar kododer ni moguचे Ofzla z-Pavovem lepem reponi naiti, tak tulikai prez oszebuinoga chuda Bofiega naiti ni moguचे iednoga Chloveka koibi zlo sivel, y dobro umiral, ar koi-

fze ni

fze ni navuchil dobro sivetie, unogo menie bude znal dobro umreti. *Impij numquam didicerunt benefacere, nisi cum tempus non sit benefaciendi,* veli mudri Oleaster: Gresniki nigdarfze niszu navuchili dobro sivetie, nego lixtor onda kada vecs ni vremena dobro chiniti, y zato vu teh takoveh izpuniuufze one Sz. Bernarda rechi. *Qualis vita, finis ita.* Kakov firek, takov konec.

Oleaster: in c.
31. Cantic

Dokancham moie govorenje z-Kralcem Cyrusem, koi seleiuchi nekoie ztanovito lyuczto k-szebe privabiti, terszilfzeie uszemi nachini to vuchiniti, possilyaiuch k-niemu szvoie Poszle, y po nyh lyuczto onomu obetanie zvun szvoie Kralyczke milosche, nye z-velikemi Kralyczkemi darmi, y kincsi nadeliti, pacse vu velike chazti izuifziti, akofze k-niemu priverse, y niega za Kralya szvoiega zpozna, lyuczto pak ono oszmechavalofzeie tuliko iz Poszlov, kuliko iz Kraljevoga poruchania, y obetania, usze za nikai dersichi: Poszlalie Kraly druge Poszle, z-glaszmi, da ako zdobra neschesze niemu podati, da doide on z-orufiem nad nye, y prez uszake milosche usze do iednoga hoche zkonchati, ali y to lyuczto ono za szmech y noriu ie dersalo, doklam iztinu ie videlo y zpoznalo: Videcsi Kraly Cyrus da z dobrem y zlem nikai nemore opraviti, poszlalie Szoldate szvoie nad nye, y zapovedal da usze do iednoga odlok szame drobne decze prez uszake milosche porasaiu, y pomore, nad koiie doiduchi Szoldati, y pocheusi nemilo rasati, videchi lyuczto da ni szala, pochelofzeie moliti, plakati, zdihavati, ali zahman, vecs milosche ni bilo mezta, niti pokore vremena: Rauno tak Kraly Neba y zemlye G. Bog possilya k-tebe o lyuczto N. szvoie Poszle Prodekatore, koj tebe od ztrani Bofie ponuiaiu chazti, kincse, y korune nebezke, akofze ti iz pravoga szercza k-niemu obernes, y niega szamoga molilo, lyubilo, y szlufilo budes; Possilya y druge Poszle szpovednike, kojte vu szpovedalnyczah vabe, y ako neprivolis na pobolsanie, z-szmertium naglun

X

naglum, y mukami vekovcchnemi tebesze grozè; zakaizato ako tverdokorno vu hudobe tvoie oztanes, Kraly Nebezki poslye nad te szluge szvoie Bosanzke Praviczze, szmert naimre y vrage peklene, koj tebe zadave y vu muke peklenzke odvleku; Onda budes krichalo vu szmertneh pogibelyah, y milosche od Boga profzilo, aliti bude odgovoricno. *Vocavi, & renuistis. Despexistis omne consilium meum.* Zvalszemvasz k-mene, y vu miloschu moiui, y nizzte hoteli doyti, za moia nagovariania, opominania, y nadehavanja vi niztesze marali, negozte usza za nistar dersali, zakai-zato *Ego quoque in interitu vestro ridebo.* Ja takai nad pogublyeniem vassem szmeialszze budem. *Eb non sic impij, non sic.* Ne tako ne ò gresne dusse, nego *Hodie si vocem Domini audieritis nolite obdurare corda vestra.* Kadaszze chuiete od Boga zvaneh k-szebe vu nebo, nechinc-tesze gluhch, da nepogubite mile duslicze vasse.

Amen.

NEDE-

NEDELYA SEXAGESIME.

Zverhu uszeh chud naivexe chudo ie da gresniki chim vexe kastige Bosie nad szobum zpoznavaiu, temsze menie za pobolsanie maraiu.

Qui habet aures audiendi, audiat. Lucæ c. 8.

Koi ima vussesza na poszluffanie nay poszluffa.

VNogi, y prechudni Miraculumi vu pervch vremenah; na pochetku szveta pripechaliszze ieszu; kada naimre Vszamoguchi G. Bog iednum szamum rechium *Fiat.* Nai bude. Iz nichesza ztvorilie nebo, y zemlyu zeuszemi ztvarmi koiesze goder vu nyh nahagiaiui: Zaszadilie Paradisus zemelyszki, y niegaie zeuszemi naszladnosztmi napunil; y napokonecz koncza ztvorilie iz szake zemlye Adama na-
kip, y szpodobu szvoiu Bosanzku; a Evu pak iz Adamovoga Rebra, Oh! velik Mirakulum. Nili bil tulikai velik Mirakulum, kadaie G. Bog prepusztil po zraku od vikrov nosziti Enoka? od Angela Habakuka? vu gorucheh Kuchiah vozitiszze po rechenom zraku Eliassa? Szuncze na zapoved iednoga

X 2

Chlo-

Chloveka proti nature szvoie vu miru obsztati? Oh Chudá prechudna! Ali zverhu uszeh ovch y drugeh neizbroiennch prechudneh Chud, dve naivexe, hochu da poszluhnete, Pervo ie ov, da naimre Rech Bosia telom, y Mészom; a Bog Chlovekom ieszu posztali, ter to za Lyubav Chloveka gresnoga, dabi pak gresni Chlovek nyhovoga Bosansztva mogel delnikom posztati. Kot Sz. Otecz Augustin govori. *DEUS factus est particeps nostræ Mortalitatís, ut Homo fieret particeps suæ Divinitatis.* On buduchi Chlovekom obhagialie, y nepresztanczè obtekal Varasse, Grade, y Szèla, nazveschaiuch Sz. Evangelium, vuchechi vu Sinagogah Sidovzkeh, vrachech uszakoiachke betege, y z-ovakovemi chudi, navuke szvoie potvergiavaiuch, kodnam to Sz. Matei Evangelista szvedochi, govoreczi. *Et circumibat JESUS omnes civitates, & castella, docens in Sinagogis eorum predicans Evangelium Regni, & curans omnem languorem, & omnem infirmitatem.* Nitimue to usze zadoszta bilo, negoie zebrał 12. Apostolov, y nye ie po uszem sirokem szvetu razposzlal nazveschat Sz. Evangeliuma govoreczi. *Euntes in Mundum universum, predicate Evangelium omni Creatura; qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur.* Poyte ò Apostoli moy dragi Namesztniki, po uszem sirokem szvetu, y nazveschajte od ztrani moie Sz. Evangelium moy uszemu ztvoreniu; gdogoder bude vam veruval, y polek navukov vasseh sivel, Zvelichen bude: Koi pak vam nebude hotel veruvati, nitifze k-mene po Sz. Pokore obernuti, y polek navukov vasseh sivetì zkvarien bude za Apostolmi olztavilie na meszto szebe usze Prodekatore, koj z-Apostolzkem Duhom nepresztaiu do danasniega dneva nazveschati Sz. Evangelium, gresnike od grehov odurachati, y na pokoru obrachati; Onem kojfze pobolsaiu y po Sz. Pokore k-nyemu obernu, obechaiu veszelye nebezko, onem pako kojfze za pokoru nemaraiu, niti za pobolsanie miszle, z-mukami peklenzkemisze grozè. Ter vendar, ò *Tempora, ò mores!* Chudo zverhu uszeh Chud naivexe: Da naimre gresniki

S. August:

Matth.

c. 9. v. 35

Marcic: 16.

v. 15. & 16.

niki na tulike prosnie, nagovariania, y grosnie Christusseve, Apostolzke, y Prodekatorzke vussesza zapiraiu, nehte chuti niti razumeti Rechi Bosie, y ako rauno iur nad szobum zpoznavaiu kastige Bosie, ztem vendar nikai bolsi, nego unogo gorsi posztaiu; Krichalie Christus na vesz glasz. *Qui habet aures audiendi, audiat.* Gdo ima vussesza poszluffati, nai posziuffa. Tak krichè y Prodekatori nepresztanczè, ali za malu hafzen, ar gresnike ztem gorie vidim sivetì, chim vexemi, y guschemi kastigami od Bosanszke Pravicze ieszu pohagiani, y rauno to ie ono zverhu uszeh Chud naivexe. Chudo, od koiegaszem nakanil obilneie govorigi onem Kerschenikom koj imaiu vussesza odperta na poszluffanie. *Qui ergo habet aures audiendi, audiat.* Ar ia nekai chudnoga povedati hochu.

Da Szini, y Kchere Adamove gressè, nikakvo ni chudo, poken dob da Otecz szvoie naszleduiu: Da Narod Chlovechanszki ie na greh nagnien, to odtud izhagia, kaitiszmov u grehu uszi do iednoga zpocheti; y tako ni nikakvo Chudo dasze tuliko grehov na szvetu chini, imaiuchi Lyudi iur kakti iednu navadu gressiti. Nego toie velikoga Chuda vredno, da Lyudi onda naibolye gressè, kadabisze morali naibolye greha chuvati, y vu milosche Bosie sivetì. Izti-naie da iedno dugovanie morebiti Naturalzko vu iednom vremenu; a vu drugom pak vremenu zverhunaturalzko; Szneg vezda po zime da ide ovde pri nasz, toie kai naturalzko, da pak vu Rimu ide vu Augustussu Meszczu, kadega nit po zime ni videti, toie kai zverhunaturalzko, iedno ochiveszto Chudo. Rose, da vu Protuletiu Czvetu, ni Chudo nikakvo; nego daie oposzred zime kase Sz. Dorotheia Otczu szvoiemu; y Sz. moy Ferencz Serafinzki Sz. Otczu Pape, toie veliko Chudo, Mirakulum oszebuini. Rauno tak ia morem reczi da greh, y hudobnozt Chlovechanszka vu iednom vremenu ie Navada, a vu drugom vremenu ie Chudo, y Mirakulum.

X 3

Ako

Ako pak ia opitam Mudre, y Vuchene Lyudi kaije Mirakulum? Chuiem dami ufzi iednako odgovariaiu ovak. *Miraculum non est aliud, quam effectus extraordinarius, cujus causa incognita est.* Chudo, illiti Mirakulum nikai ni drugo, nego ieden chin oszebuini, koterogafze zrok nezna kakovie; Vezda pak ia velim da negdasnie pervo vreme pred pregresniem nasseh perveh Otczeu Adama, y Eve, bilaszu ufza dobra, ufza szladka, ufza vugodna: potlam pak po nyhovom pregresseniu. *Sunt bona mixta malis, & omnis dulcedo mixta amaritudine.* Ieszu dobra zmessana zlochesztemi, y uszaka szladkocha zmessana suhkochum: Vutulikeh falosztah, teskochah, y nevolyah vu koichsze nahagiamo, iosche gressimo, Boga bantuemo, y na vexe kastige nyega zezavamo: G. Bog ie vesh napuien nash od greha odulechi; a nasha natura, y poselenia nash ztem bolye na greh vlekù, kot Sz. Ivan Chrysofostomus szvedochi govorecsi. *Crescit inopia rerum, crescit & malitia populorum, savit in cunctis necessitas, savit & cunctorum Impietas.* Raszte szromastvo, raszte y hudoba Chlovechanzka; Lyutisze nad uszemi potrebhina, Lyuti zverhu uszeh y nemiloszernozt; Namsze szmert priblisava, a mi uszaki den grehe povexavamo; na meszto vrachtyvih hanznovitech k-sitku vekovechno nu, piemo chemer: Szvetisze zverhu glav nasseh vruffava, veli Sz. Hieronimus, ter neszamo nechuvamosze besech, nego niti glave, ali vrata nashlega neprigiblyemo. *Orbis ruit, & Cervix nostra non flectitur, nec amputamus causas morbi, ut morbus pariter auferatur.* Jur zpoznavamo praviezu Bosiu zverhu nash, tersze nemaramo molitimuszze, y proszigitiga za miloschu; Zpoznavamo hochu recsi zverhu nash ochiveszte kastige Bosie, terszmo tem gorszi, y vu greheh tverdokornessi, za pobolsanie sitka nit nemiszlimo, unogo menie za pokoru, y tako sivuch mi szami primariam G. Boga danasz iosche gorie kastiguie na ovom szvetu. *Proh nefas!* Krichi na vesh glas Sz. Ivan Chrysofostomus. *Nulla ex parte correctio, & adversis hominum malitia provocetur, sic crescit quotidie, quod puniatur.* Oh tuga, y faloszt!

S. Chrysof:
hom. 2. de
Elia.

S. Hierony:
Epist. 3. ad
Meliod.

Joan.
Chrysof:

falozt! Nigder, vu nikom ni videti pobolsania, nego chim vexe kastige Lyudi zverhuszebe zpoznavaiu, ztemszu gorszi, y nyhova hudoba natuliko raszte uszaki dan, daie G. Bog kakti priszilyen nyh kastigati. *Oh qui habet aures audiendi, audiat.* Gdo ima Vuha na poszluffanie, nai poszluffa kai govorim.

Nash obleva G. Bog z-onemi szuzami, koienam iz Ochijh one tuge, y nevolye chinè tecki, dabisze omekchali; à mi ztem bolye gressimo, y vu greheh tverdokornessi osztaimo. Nash polztavlya vu goruchu pech szvoie pravichne proti nam szerditoszti, ter vu ovom ognju merzle osztaimo. Oh Ludoszt! Oh neszpametnoszt Naroda Kerschanzkoga! pokehdob da szadasnie neszrečno vreme kadabi morali mi vu tulikeh nevolyah posztavlyeni za miloschu G. Boga prosziti, nyemu szlufiti, y nyemusze za odvernienie od nash tulikeh nyegovch pravichneh kastig moliti, onda mi na nyega ruke nasse gresne posztavlyamo y nyega z-grehi nassemi ranimo, y bantuemo. Oh! ter nili to uszeh Chud, naivexe Chudo, y Mirakulum?

Kada Chlovek ima usze po volye, zdravie, bogacztvo, chazti, veshelya, y nashladnoszti, tervu tak szrechnom sztalishu gressi, to nikakvo Chudo ni: ar veli mudri Lactantius Firmianus. *Tunc maxime DEUS ex memoria hominum labitur, cum Beneficijs ejus fruuntur.* Ondasze naibolye Lyudi iz Boga zpozablyuiu, kada dobroth niegovch vufivaiu. Nego kadatisze zpoznavo nevolyni Chlovek zeuszeh ztran obtersenoga z-neszrechami, pregoni, szromastvom, betegmi, y drugemi kaikakvemi szuprotivchinami ter zverhu uszega toga gressi; Oh! ondaie Chudo, ondaie ieden veliki Mirakulum. Nili isztina da kadasze Orlu izpuchu krelyuti, posztane ponizen kakti kokos: Kadasze Oroszlanu obresu parklyi na nogah, posztane miroven kakti Ovcza: Kadasze Riszu izpuchu zubi, posztane miroven kakti Jagnecz: A Chlovek nemoresze, niti nesche pobolsati kada pogubi perati

Lactantius
Firmianus

ruti onoga prestimania, parklye onoga bogacztva, zubi onoga zdravia; nili to iedno veliko Chudo, ieden prechudni Mirakulum?

Gdo nezna, y neveruie, da on putnik koi vidi pred nogami ternie spichaszto, y bodeche, tersze neterszi obzhati, y ternie odmeknuti; Da on drugi, koi szi chuti kakovo smehko brene naloseno, tersze pod nym neprigiblye; Da on treti, koi borechisze szuproti nepriatelu, ter zpoznavaiuchisze preszlaboga za pobitisze, y obladata, mira od niega neproszi. Oh! to usze natura szobum donassa, to nikakvo ni Chudo, kakti ni Chudo nikakvo da lyudi vu szrechah sivuchi proti G. Bogu grese. Presz Chuda pak oszebuinoga nebi bilo dabiszi on putnik nehotel iz puta odmeknuti onoternie, negobiga iosche vech predsze na put posztavlyal, po koiem presz velike muke nebi mogel preyti. Dabi on drugi neterszilize smehkoga bremena mentuvati, negobiszi iosche vexe na plecha nametal. Dabi on treti nehotel mira profziti, nego chimsze szlabeššega zpoznavai, ztembi bolye nepriatela drasil, y naharcz zezaval. Oh! tobi bilo Chudo preveliko. A kuliko pak Chudo bude ovo, da szadasnie tusno, y faloszno vreme vu koiem mi putuiemo proti dike nebeszke, y na putu nahagiamo tuliko ternia onch ztrasneh betegov koi nashz podbadaiu, y muche; zpoznavamofze obtersenich z-presmekkem bremenom onoga sziromaštva, pregonov, y kaikakveh neszrech; Jednum rechium, zpoznavamo pravichnu Bosiu szerditofzt grozitinamfze z-kastigami ne szamo vremenitnemi, nego y vekovechnemi, ter kadabiga mi morali za mir y pomiluvanie profziti, ondaga z-nassemi grehi naboy zezavamo, kai ne zgovornoga Chuda ie vredno.

Za bolye, y ochiveszšteie ovu isztinu zpoznati, potrudemofze vu Sz. Piszmo, y onde hochemo nayti lepe navuke za zpoznati szlepotu nassu, naimre, y naipervo vu Faraonu Kralyu, kogaie G. Bog nadelil bil z-unogemi szrechami, y bogacztvom, vu koi eszeie on zalyubil prevech, y zpreuzel, natuliko

natuliko da vech ni hotel sztvoritela szvoiega, koigaie sny mi nadelil bil, za Boga zpoznati, niti zapovedi niegove pokoren biti; kadamuie naimre zapovedal po Moyseffu Proroku, dabi lyuczto niegovo zebrano Izraelszko iz szusanztva szvoiega szlobodno pusztal, dabimu aldove alduvali, ali on ni hotel zato nikai znati, negoie Moyseffu odgovarial. *Quis est Dominus, ut audiam vocem ejus, & dimittam Israhel? Nescio Dominum, & Israhel non dimittam.* Kterije ta Goszpodin, koi mene zapoveda po vasz, dabi ia puschal iz szusanztva lyuczto Izraelszko? Neznam ia toga Goszpodina, niti lyuczto nepuscham zpod oblaszti moie. Videchi G. Bog nezahvalnozt, preuzetnozt, y tverdokornozt nevernoga Faraona, rekeliie Moyseffu. *Nunc videbis quafacturus sim Pharaoni.* Budes neg videl Moyfes chesz malo vreme kai ia budem chinil nevernomu Faraonu, koi kadabimisze moral zahvalnoga izkazati za tulika dobrachinenia nyemu izkazana, on nitisze za moiu zapoved mara, niti mene za Boga szvoiega zpoznavai. Nai adda vefz nyegov Orszag Kobilicze fundaiu; naisze uszi kuti y zakutki z-Sabami krasztavemi napune. Za Sabami poszlamuie muhe, koi szuga na szpodobu oblakov zaszleplyevale, y muchile; za muhami poszlamuie iz oblakov desgye, tuchu, y goruche ztrele, koi eszu lyuczto, y sivinu tukle, y zkonchavale. Kastige kastigam ie pridaval G. Bog zverhu Faraona, natuliko da tako rekuch isztoga peklenoga duha bile bi mogle vkrenuti, y na pobolsanie genuti, a Faraon ielisze vkrenul? ielisze pobolsal? ieli zpoznal szvoiu hudobu, y dobrotu Bosiu? Ne. Nego kai? *Videns autem Pharao quod cessasset pluvia, grando, & tonitrua, auxit peccatum.* Videchi Farao daie presztal desgy, tucha, y treszkanie, povexalie szvoy greh. *Ingravatum est corejus, & induratum nimis.* Chimie vexe Bosie kastige nadszobum zpoznavai, ztemie tverdokornessi, obztal vu ovakve tverdokonofzti, doklamgaie G. Bog utopil vu moriu, a duffumu hitil vu pekel. *Oh! qui habet aures audiendi, audiat.* Gdogoder ima vuha na poszflussanie, nai

Exodi.
c. 5. v. 25

Ibidem
c. 6. v. 1.

v. 34

poszluffa, y zkupa szudi ako to ni iedno veliko Chudo, y Mirakulum oszebuini.

Da Salamon naizmosnessi vu tulikeh szrechah, y Bogacztyah tak iako telu szvoiemu ie ugaijal, uszi Sz. Otczi szerde-
 s. Ambros. govori. *Magna illecebra delinquendi rerum affluentia secundarum.* Veliko nagnienie na greh, ie imeti usza po volye; Salamon imelic uszega obilyè, y usza po volye szvoie, kot szam od szebe szvedochi govorecs. *Omnia quacumque desideraverunt oculi mei non negavi eis; nec prohibui cor meum quin
 Eccl. 2. v. 10. omni voluptate frueretur.* Usza koiaszugoder poselele ochi moie nizemijm zatail; nitiszem zakratil szerczu moiemu dabi uszeh nazladnosztih vufivalo: adda megy tulikemi- y szrechami nikakovo ni chudo daie Salamon gressil. Nego da Socrates vu tulikom sziromaštvu, y nevolyah sivuchi, ie tak odurno gressil, tomusze nemore zadosztza nachuditi Sz. Cyrillus Alexandrinzki.

Da Rimlyani tak zmosni, y bogati biliszu tak hudobni, y gresni, ni Chudo bilo, kot Salvianus govori. *Vix poterat Religionis Auctoritas in tanta rerum exuberantia morum tenere censuram.* Da vu tulikom obilyu, komai, y kruto tesko mogloszeie po Kerschanszki siveti. Nego kadatiszu dosli poganini vu Latinzku zemlyu, y iz Rima vuchinili puschinu; poklakamszu Rimlyani pogubili usze kaifzu lepoga, y dragoga imeli; ter poufzem tom ioscheszu vu szvoie hudobe obfztali, niti gressiti niszu presztalli. Oh! toie velikoga Chuda vredno. Od koieh, ali da bolye rechem koiemie Sz. Otecz Augustin ovak govori. *Perdidistis fructum miserationum vestrarum, miseri facti estis, & pessimi permanistis.* Pogubiliszte ò Rimlyani szad trudov, y potòv vasseh, sziroma- hi, y nevolyni ieszte posztali i y zeufzema hudobni ieszte vu greheh obfztali. Oh! ter nili to veliko Chudo, y Mirakulum oszebuini?

A od szadasnieh pako vremen kai hochu rechi? *Qui habet aures audiendi, audiat.* Gdogod ima vufsesza na poszluffa-

szluffanie, nai poszluffa kai hochu rechi; Da naimre szadasnie neszrechno vreme mi Kerscheniki Chuiemo, vidi- mo, y rukami teplyemo velika nezgovorna Chuda, kak- naimre szadasnie vreme, kadabisze naibolye moglo, y mo- rato G. Bogu szluffiti; proti niemusze naibolye gressi: Jeli gdo zmegy vasz N. N. koibimi znal zrok tomu povedati? neveruiem. Pokch dob da szam G. Bog po szvoiem Jere- miašsu Proroku izpitava ovak. *Quare aversus est populus meus iste aversione contentiosa? apprehenderunt mendacium, & noluerunt reverti.* Zakaiszeie ovo lyuczstvo moie odvernulo od- mene presz zroka? prieloszeie greha y niszte hotelo nazad k- mene povernuti; takfszeie negda tusifil proti onomu gres- nomu lyuczstvu Izraelszkomu, y rauno tak tusifze proti szad- nasniemu Kerschanszkomu lyuczstvu, koterofze oduracha- od niega sivuch vu uszakoiachkeh odurneh, ztrasneh greheh; ter niti-nemiszli za pourachenie k-niemu po Sz. Pokore, y pobolsaniu sitka: Jedamorebiti ò Kerschene gresne duffe. Nimate zadovolnye milosche Bosie? ali vu Sz. Vere Katoli- chanszke zadosztza razsvetчени niszte? Nimate li tuliko Pro- dekatorov kojvasz karaiu; tuliko Szpovednikov, kojvasz vuchè, y nagovoraiu; Szedem Sz. Sacramentumov kot tu- lika naihasznovitešsa vrachtva szuproti uszem duhovnem- y betegom; y naiaksa Orusià, szuproti uszem duffevnem Ne- priatelom MARIU Prechisztu Dev. y Szvetcze Bosie za Zago- vornike, y pomochnike vasse: Kulika iednum rechium y ka- kova ni vuchinil G. Bog dabi naz od greha odvernul? *Quid est quod debui ultro facere, & non feci?* Tusifze po szvoiem Sz. Isaiassu Proroku, y izpitava; Kaifzem vech moral, y mo- gel vuchiniti, za priulechi vasz k- mene ò gresne duffe, y ni- izem vuchinil? *Audite ergo Caeli, & auribus percipe terra: Filios enutrivisti, & exaltavisti; ipsi autem spreverunt me.* Poszluffaite adda nebesza, y ti ò cherna zemlya vu vufsesza tvoia primi kai hochu rechi (veli G. Bog) pokch dob da Kerscheniki ni- maiu vufsesz za poszluhnutime; Szineszem odkoil, y izviszil. *Ipsi autem spreverunt me.* Oni pak (toieto Kerscheniki) mene

Jeremia,
c. 8. v. 5.

Isaie
c. 5. v. 4.

Ibidem
c. 1. v. 24.

za nistar dersè, psane oduriavaïu, preganiaïu, y szmert. ischu polek szvoie moguchnozti, z- presztrasnemi grehi szvoiem; Kadabime morali prestimavati, y lyubiti kakti milofztunoga Otcza, y dobrochinitela szvoiega; ter za tulike dare y milosehe zahvalnehsze proti mene izkazuvati.

Vu velikom sztrahu bilie negda Sz. Athanasius vu zburkaniu, y podignieniu Heretnikov proti Vere Katholichanszke; Nitije vu mensem sztrahu bil. Sz. Cyprianus vu kusnom vremenu, ali Sz. Gregur Papa vu pregoneh: pache negdasnia vremena chuiuch listor povedati od oveh nevoly, posztaialeszu iz Varassev tulike puschine, ar lyuczstvo goschenia na poszte, szmehe na plache, vezelya na pokoru ie preobrachalo, y zabivssisze iz lyubavih telovneh, szamoga G. Boga ieszu lyubili, niegasze boiali, y niemusze molili, koia isztina potverditisze more z- onem gresnem lyucztvom Ninivitanzkom, kotero kak berse be zachulo glasz Jonassa Proroka od sztrani Bosie grozechega onomu Varassu. *Adhuc 40. dies sunt, & Ninive subvertetur.* Da naimre chesz 40. dan on veliki, y prelepi Varas Ninivitanzki hochesze poruffiti, y naopak preobernuti zaradi grehov lyuczstva onoga Varassa, na ov falosztni glasz presztraffilszeie Kraly, y taki pochelie lyuczstvo nagovariati na pokoru, govorecsi. *Homines & jumenta, boves, & pecora non gustent quidquam, & operiamur Saccis.* Preobleczemo nassu gizdavu opravu, posztemofze, y molèmosze G. Bogu: kogaie lyuczstvo dobrovolyno poszluhnulo, y privolilo k- nagovarianiu; y taki Senzke utzake verszti, y sztana persone izszleklefzu iz szebe szvoie czifraszte oprave, terizusze vu prosztu cherne, y pepelnaszte farbe opravu oblekle, laszi razchessaufzi ternove korune na nye posztavivssi, vu iedne ruke Chiszlo, vu druge Mertvechku glavu ieszu na proczessiah noszile. Za ny-mi hodileszu Muske persone vu ostreh saklych oblechenc, glave z- pepelom poszipane imaiuchi, z- discziplinami ieszusse do kervi tepli; niti drugo ni bilo po uszem Varassu vide-

Jene
c. 3. v. 4.

Ibidem
v. 7.

videti, nego pokoru, drugo ni bilo chuti negoplach, y milo zdihavanie vu nebo k- G. Bogu. Vezdasnie pak neszrechno vreme, kadafze ne szamo chuiu nazveschati kastige Bosie, negofze pache iur z- isztinum zpoznavaiu; ter gdesze gdo vidi za grehe pokoru delati? gdesze gdo chue vu nebo k- G. Bogu zdihavati? ah nitisze nemiszli zato! ar szadasniega vremena lyudi uszeh ztvari bolyesze boie, bolyeie lyube neg G. Boga: Odkud rufisze y vezda proti Kerschenikom G. Bog po szvoiem Sz. Isaiassu Proroku govorecsi. *Babilon dilecta mea facta est mihi in Miraculum.* Kako dabi hotel rechi. Za chudo veliko dersim da moie drago Kerschanszstvo tak malo zame mara, koteroszem ia tak iako lyubil, y za lyubav niegovu tulika vuchinil; za koia dobrochinenia kadabime moralo hvaliti y Chaszti, onda naibolye mene psani, y bantuie z- grehi szvoiem. *Ipsi autem spreverunt me.* Oh! ter morelisze kai na szvetu Chudnessega izmiszliti, chuti, ali videti?

Ostem *In Vitis Patrum.* Toieto vu sitkeh szvetech Otczev od iednoga mladoga Redovnika koi buduchi iako traplyen od nechisztoza Duha z- nechisztemi poselenyi, koie traplyenie onie odperl, y ochituval szvoiemu Klosterszkomu Poglavaru, proszechiga za pomoch, y navuk kakbisze mogel boriti, y oszloboditi. Odgovorimu Opat, illi Glavar nyegov da nai ima do malo vremena poterplenie, y nai nedvoi, ar bude proszt od niega: Megytemtoga zapovedalie Opat drugem Redovnikom da ovoga mladoga Redovnika trape, psane, preganiaïu, y usze kai znaiu, y mogu na szramotu vuchiniti, damu nai chinè, kai oni tulikai niszu mankali vuchiniti. Chesz nekuliko dan od potlam opitalie Opat ovoga Redovnika mladoga, ieli iosche od oneh nechiszteh poseleny traplyen? koicemu odgovorilie Redovnik. *Oh Pater! vivere non licet, & quomodo fornicari licebit.* Oh Otcz Duhovni! sivetni ni szmeti, niti szlobodno, a kak bude szmeti lotruvati? Vezdasze ia k- vam obracham o N. N. y velim ovak, Visze zpoznavate muchenc, y traplyenc od

tulikeh teskoch, nevolý, y pregonov, ter vendar iosché gressiti nepresztaiete? iedvai daszte fivi, ter iosche lotruicete, pianchuiete, po tatbinah, y vsurah blago szpravlyate? Oh ternili to veliko Chudo? nili ieden szadasnieh vremen Mirakulum?

Naidesze morebiti gdo zmegy vasz N. N. koimi recse; Vezdasnie tusno vreme Szvetie na to doffel, y tak hudobno lyuczto posztallo, da szkoro ni mochi ni dihati presz greha, unogo menyé kai chiniti, govoriti, ali miszliti: Tomu takovomu ia tulikai odgovariam rauno onak, kotie negda ieden pobosni moiega Reda Frater Laicus odgovoril bil iednomu Prokoratoru, kadamuszeie tufil na hudobnozt, y himbenozt szveta ovoga rekeltuie adda ovak. Moy Gofzpone budete vi dober, y Bogaboiech Kerschenik vu vassem Szvetczkom, a ia vu moiém Redovnom sztaliffu, y vam obechem da za nasz dveh bude Szvet dobro sztal, Szvet od nasse sztrane bude dober, y Bogu drag. Tak rauno velim y ia vam N. N. ako hochemo mi da ov Szvet, ov Orszag Horvaczki, ov Varas N. bude Bogu drag, povolyen, y od Boga Blagoszlovlyen! naifze uszaki vu nyem sivuchi Kerschenik terfzi dobro siveti, greha chuvati, y Bogu szlufiti, iednum rechium nai budu lyudi na szvetu sivuchi dobri, y Szvet bude dober.

Ali kaiti unogifze na ovom szvetu lyudi nahagyaiu, koj hvale mir, lyubav, pravichnozt, pobosnozt, miloszerdnozt, vu lyuczkeh hisah, a vu szvoieh oveh dobroth nehte imeti: Nekoij pak govore, ni Chudo da tulike kastige na ov Szvet, Orszag, ali Varas dohagiai, pokehdob da vu nyh tuliki grehi Gofzpodare; a szami pak koj tak govore ieszu naivexi gresniki. G. Bog possilya kastige za grehe. *Propter per-versa, veniunt adversa.* Megy koie mi grehi morebiti tvoij ieszu naivexi, y naiodurnessi; kadafze adda govori od szveta daie zlocheszt, hudoben, gressen, tofze govori od uszeh zkupa, y uszakoga zofzeb Chloveka na ovom szvetu sivuchega koj usze naglavczè tekù proti pogubleniu yekovechnomu,

ter

ter vendar gdoie on koibifze za grehe saluval, szpovèdal, y pokoru chinil? gdoie on koibifze terfzil szvoy gresni sitek pobolsati, Bogu szlufiti, nyega lyubiti, y nyegasze bofati?

Ah non est, non est qui faciat bonum, usque ad unum; Omnes de- Psal. 14. 7. 3
elinaverunt simul inutiles facti sunt. Govori Sz. Kraly David, nadehnien od Duha Sz. daga naimre ni niednoga sivuchega Chloveka na szvetu presz greha.

Nai bude ovde povedana iedna fabula, illi pripoveszt, kruto prikkladna na czily ovoga moiega govorienia, od iedne naimre lifzicze, koia buduchi vlovlyena od kmetov koie mie pri kokosfeh skodu chinila, y za tulike skode vuchiniene bilafze na szmert ofszugiéna, razumevssi lifzicza szmertnu Sentencziu, vuchinilaie napiszati Suppliku, vu nye proszech Szudcza za miloschu zadniu, da kadaiu popelyaiu na szmert, naibiju vuchinil pelyati po one Vulicze, kadefszufze kokosfi, y pischeniczi prodavali, uffaiuchifze da putem iduch bude mogla iosche koiu kokos, ali pische zgrabiti, kadefze vidi da tia na szkradnie vure ni hotela szvoie zle navade ofztaviti. Rauno tak znamifze pripecha, ar videchinafz G. Bog vu tulikeh greheh, y hudobe siveti, poslyenam one szmertne betege, y glavne pregone; kadabifze mi morali pobolsati, za grehe kaiati, Boga za oproschenie profziti, mi toga nechinimo, nego tia do zkradnie vure vu oneh navadneh greheh sivemo. On pak, koi tak hudobno do szmertni five, kaksze uffafze szrečno iz ovoga szveta preminuti, pred Szudcza nebeszkoga doyti, y od nyega vu nebo ofszugien y poszlan biti?

Dasze pak nevidi megy Kerscheniki pobolsanie fitka, pod tulikemi Bosiem bichi, y kastigami, drugi zrok tomu ni, nego ov kaitifze neveruie dabi ove kastige od Boga poszlane bile zaradi grehov: Vmerie koie mu Otczu iedini Szin, takifze pochne szerditi, y tufiti na Doktora daie on kriv, arganiznal, ali hotel izurachiti; a nemiszlifze nikai na one krivicze z-koie miszfe ono blago szpravlya za ofztaviti Szina bogatoga, ah *Qui habet aures audiendi, audiat.* Koigod ima vuha na poszluflanie nai poszluffa kaimu velim, da naimre.

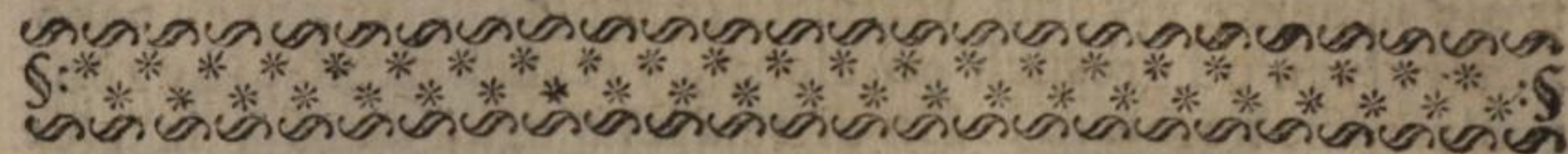
Bro,

Propter perversa veniunt adversa. Tufilze szam Odkupitel nas po Sz. Januffu Evang: *si non venissem, & locutus non fuiffem eis, peccatum non haberent, nunc autem excusationem non habent de peccato suo.* Dabi ia nebil doffel na ov szvet, y gresnikom dabi nebil govoril, y povedal nym kak moraiu sivet, grehafze chuvati, moie zapovedi obdersavati; greha nebi imeli, ali ne szamo ia, nego y moy Apostoli, za Apostolmi Prodekatori nemankaiu krichati, nazveschaiuch moy Sz. Evangelium, vuchech, nagovariaiuch, karaiuch, grozechifze, da gdogoder nebude hotel dobro sivet, polek navukov y zapovedih moich, ta takov ufzaki hoche na ovom szvetu, vremenitne kastle; a na drugom vekovechnè muke peklenfzke zaszlufitfzi, y zadobiti. *Qui ergo habet aures audiendi, audiat.* Koi ima vuha na poszluffanie, nai poszluffa kai ia po moich namesztnikeh. Prodekatoreh govorim (veli Christus) kak vuchim, kak zapovedam, kaksze grozim, ter kagoder seli od mene placken na ovom, y na drugom szvetu biti, takfze do szmer-ti nai terfzi sivet.

Amen.

NEDE-

NEDELYA QUINQUAGESIME.

Kuliku kriviczu ove Fassenszke dneve Kerscheniki Ztvoritelu szvoiemu chinè, nyegov Bosanszki Kip z-Piansztvom premeniaiuch na Bestinzki.

Ecce ascendimus Jerosolymam &c. Lucæ c. 8.

Ovo idemo gore vu Jerusalem, &c.

Nlga zmegy uszega szveta naimudressch lyudi, koibi znal, y mogel doztoino iztomachati vrednoszt, y prestimanie Nature Chlovechanfzke; koiu poklambi dugo vremena, marlivo razmislyaval bil Sz. Kraly David, lepsch, bolye, vredneie, prestimancie niu znal izpifzati nego zovemi rechmi. *Minuisti eum paulo minus ab Angelis: Gloria, Psal. 8. v. 6. & honore coronasti eum.* Hotelie recfi Sz. Korunieni Prorok. G. Bose, tifzi Chloveka natuliko prestimaval, dasziga izvifzil zverhu uszech nemeh ztvary, y malo mensega od Angielov vuchinil, kadasziga naimre na tvoy Bosanzki Kip vuchinil, z-razumom, pametium, y szlobodnum volyum okinesil, vu to ime, dabi on tebe za Ztvoritela szvoga zpoznaval, tebesze zahvalnoga izkazuval, pobosno tebe szlusech, y zapovedi tvoie verno obdersavaiuch, y tako z-tobum vu dika

Z

tvoie

tvoje nebezke vekoma veszelitise mogel. Chlovek pako zasleplyen od gresneh poseleny, y vrasieh zkuffavany zpozablyustise ne szamo iz Ztvoritela szvoiega, nego y iz plemschine nature szvoie, na Bosiu szpodobu vuchiniene, teriu na bestinzku szpodobu z pianztvom ove Fassenzke naimre dneve premenia, y premeniaich Ztvoritelu szyomu spot chini, Odkupitelu pak muke ponavlya, szamomu szeb zdravie, y fitek zkratchuie, k tomu y duffu pogublyuie, kada naimre on razum, koi niega od neme sivine razluchuie, z- pianztvom pogublyuie. Koi greh Pianztva kakie velik, zpoznatisze more iz one grosnie z- koiumsze G. Bog po Sz. Maiassu Proroku uszem pianczem grozi. *Va vobis, qui potentes estis ad bibendum; Va vobis qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam, & potandum usque ad vesperum.* Jay vam koijszte moguchni na pitie; Jay vam koijsze vu iutro sztaiete na pianchuvanie, y vu niemfze zadersavate tia do vchera. A koterioe pak chesz czelo leto vreme vu koiemi lyudi bolye pianchovali, neg pianchuiu ove Fassenzke dneve? Kterioe velim to takovo neszrečno vreme, ako ne ovo Fassenzko? vu kterom vremenu vszise spoti G. Bogu chinè, y Christuffu Odkupitelu nassemu nyegova Muka ponavlya, ako ne vu ovom Fassenzkom? ar veli Sz. Augustin. *Lingua per Violentiam armatur ad maledicta, & Juramenta.* Jezik z- pianchuvaniem posztaie obornsen na blaznoszti, kletve, y priszege, z- koiemi grehi naivekffi spot Ztvoritelu szvoiemu chinè gresniki Pianczii. Dasze pak Christuffu Odkupitelu nassemu niegova Muka ponavlya, tonam denesni Sz. Evang: szvedochi z- onemi rechmi. *Ecce ascendimus Jerosolyamam & consumabuntur omnia quae scripta sunt per Prophetas de Filio Hominis.* Sz. Mati Czirkva naglaszt ie odluchila ov Evangelium szpomenka Muke Christusseve za ov den, kaiti ove dneve Pianczii z- onem gusztem napianiem ponavlyaiu onu Muku koiuie Christus chutil na vertu kadašzeie kervavem potom potil, videchiszi ponuiati sühke Muke kelih. Ponavlyaiu Bichuvanie z- onem szlacheniem oprave na nechiszte

Isaie
c. 5. v. 11.

S. August:
1. de fal.
dec: 37.

chiszte poszle. Ponavlyaiu Ternovo Korunenie z- poszta- vlyaniem na obraze szvoie, one kaikakve druge y bestin- zke, y vrasie obraze. Ponavlyaiu razpinianie na krisno drevo, kadašze ukup zesztaiu vu oneh tmiczah po kuteh, nechiszte povlachech, y meffaiuch: Oh! neszrečno adda vreme Fassenzko, vu kterom Kerscheniki tulike spote Ztvoritelu, tulike Krivicze Odkupitelu, a tulike skode szamem szebe na zdraviu, posteniu, y Duffnom zvelicheniu chinè. Kai usze obilneie pokazati ieszem nakanil.

Negdasni ztari lyudi, kadašzu hoteli izmalati Piancza, malaliszu iedno Dete presz pameti, ko iosche nezna pravo govoriti, vu rukah derseche ieden Jagarszki Rog, a na glave noszeche iednu zteklenu Korunu, hotechii dati tem nachinom na znanie, da Pianecz ie kot iedno Dete, koteronezna kai govori, nitimusze more pravo razumeti ono kai govori: Po Rogu pak velè dasze razumeti mora on merzek glasz koioga Pianecz ima, daga nigdor rad neposzlussa, kakti niglasza Jagarszkoga Roga, kadašze vu niega pufse: po zteklene Korune pak hote dati na znanie, da kakti zteklena Koruna na vigyenie stimasze daie kai, a vendar vu szebe nikai ni; tak y oni kadašzu naibolye piani, stimaiu daszu naimudressi, y naivuchenessi, odkud navadu imaiu govoriti. *Dum bibo vinum mea lingua loquitur latinum. Si bibo bis, vel ter, sume qualibet arte Magister.* Zakaizato more resze recsi da uszaki Pianecz ie iedno ztrassilo, tuliko chudnessie, koteroga ovak izpissuie Sz. Innocencius Papa. *Quid turpius Ebrioso? cui fator in ore, tremor in corpore, promit stulta, pandit occulta, cui mens alienatur, facies transformatur.* Kaisze more merseffega recsi od Piancza? koteromu ie vonyba na vuszteh, derhtanie na telu, goni norie, odkriva otaina, pamet pogublya, obrazz premenia.

Ali unogo bolye izpissuiu unogi Sz. y Mudri Navuchiteli velike skode, koiie pianstvo Pianczem na duffe, y na telu zaudaie, zmegy koiich naipervo Sz. Ambrosius ovak go-
Ebrietas fomentum libidinis, incentivum insaniam, venenum insipientium.

S. Ambros.
lib. de Eia
& Jejunio

insipientia. Pianstvo ie hrana nechishtoche, podfiganie norie, chemer nezpametnoszti. Sz. Augustin pak Pianstvo ovak izpisluie. *Ebrietas est flagitiorum Mater, Radix Criminum, Origo vitiorum, hanc qui habet, homo non est; hanc qui facit, peccatum non facit, sed ipse totus est peccatum.* Pianstvo ie Mati, koren, y pochetek uszeh grehov, y Chlovek koi pianchuie, nemoresze recsi da ie Chlovek, niti greha nechini, nego uszaki pianecz ie szam greh: k-ovem dvem Sz. Navuchitelom pridrusuiesze Sz. Basilius, povedaiuch y on szvoiu miszel kaisze nyemu od Pianstva vidi, y veli.

S. August: ser. 231 de temp.

S. Basilius hom. 14. in Ebri.

Ebrietas est Damon voluntarius animis nostris inditus: Ebrietas malitia Mater est, & inimica virtutis. Pianstvo ie Vrag, koga Pianecz hotoncze k-szebe puscha, y pri szebe zader-sava; Pianstvo ie priatelsztvo zeuszemi grehi, y nepriatelsztvo zeuszemi dobrotami. Oh nezrecho Pianstvo! kulikeh grehov ono ie pochetek, kulikem skodam ono ie zrok, ter vendarze na usza ova nemiszli; Vidisze, y zna vu kulike obfanoszti, sziromastva, betege, y nagle szmerti unogeie napelyalo, natuliko da unogi mogu odszebe recsi ono, kai Poete od Piancezev popevaiu.

Dives eram dudum, fecerunt me tria nudum

Alea, Vina, Venus, tribus his sum factus egenus

Bilzem negda bogat, alimeie troie dugovanie na zlo szpravilo, y vu veliko sziromastvo napelyalo, koczkanie naimre, Pianstvo, y Lotruvanie; koiu isztinu gdogod seli, y hoche ochiveszto zpoznati, nai poszluffa, hochumu z-peldami pokazati.

Povechtemi naipervo N. N. kada gdo poskalivssisze opada na zemlyu, kaksze dersi? nili isztina da taki ztegne ruku szvoiu na onu ztran, na koiu opada? ztanovito ie, ali zakai to chini? nili za zdersatisze, y neprepusztiti opaszti? ali ako sze y opade, konche za nepobitisze na telu. Vezda velim pak ia ovak, kadafze koi zmegy vasz videl, y zpoznaval bude vu kakovom goscheniu, ali megy Vinszkemi toyarussi, posztavlyenoga vu pogibeli opaszti vu pianstvo, y akoli

akoli nesche vu nye opaszti, kai mora chiniti? nai podigne pred ochi szvoiu ruku, nai rassiri perszte, y nyhova imena nai dobro premiszli kai znamenuiu, koia ieszu ova. *Polex, Index, Medius, Anularis, Auricularis.* Pervi perszt veli, kaiszi obechal, drugi kase kulikoszi pogubil, treti poveda nakaiszi doffel, cheterti kaiszi zaszlusil, peti naizadni, y naimenshi pita, kaiszi vuchinil?

Posztavemo adda ovoga naizadnyega na naipervo meszto, y od nyega pochnemo govoriti, kaisze zove *Auricularis.* Toieto z-koieszve vussesza sznase, ov iszti persztecze uszakomul Pianczu prisseptava k-vuhu *Quid fecisti?* Kaiszi vuchinil? Akoli nezna kaiszi ti vu Pianoszti vuchinil, pitai tvoieh tovarushev, tvoieh szuszedov, tvoieh domarov, kaiszi vu pianoszti vuchinil, ali govoril, y hoteti povedati kulike kletve, blaznoszti, priszege, y nechiszte rechi ieszi zblyuval, kakszi psanil szuszedo, preganial drufinu, y na nechiztochu hlepel, tak daszi uszemu lyucztu na szpachenie bil. Ova razumeussi nebudelite G. Boga ztrah, y pred lyudi iziti szram? budesli tak odpertoga presz szrama chella, dasze budes znovich szmel zopiti, y vu perve grehe povernuti? kai ako vuchinis, nebudesli gorsi od uszakoga nainerazumnessega psza, y-machka? sztanovito budes; ar gdo nezna, da ako pesz, ali machek navagyen okol lonecz hoditi, koi lonecz razbie, terga szluga, ali dekla dobro na onom mesztu pretepe, y ob Chrepinie gubecz natuche? ni pesz, ni machek nepusztefze vech tak lehko pri loncezh videti: Kuliko pak bolye moralbisze uszaki Chlovek Pianstva boiati, iz koiega tulika zla pohagiaiu.

Takszeie negda boial on nòri Nabal, kadaie od Sennè razumel, kaksze vu pianstvu Davida Kralya zbantuval, y razmislyaiuch vu kulikeie pogibeli bil, malo da od velikoga ztraha, y saloszti ni vumerl. *Et factus est velut lapis.* Veli Sz. Piszmo, daie posztal kakti kamen zamertev. Od velikoga Kralya Alexandra pak nahagiam zapiszano, da on vu pianoszti buduchi, z-kopiem naidragsega priatela szvoiega

Klituffa ie prebol, y zarazil, poklambisze pak bil pretre-
znil, y naiduchi iosche kopiè vu telu mertvoga priatela
szvoiega, doznavffi daie on ono lyudomorftvo vuchinil,
izpuknuvffi iz mertvoga tela ono kopiè, obernulie spiczu
proti szerczu szvoiemu, hotechy od velike falofzti szamoga
szebe prebofzti, y vumoriti, y bilbi vuchinil, dabimu
zabranieno nebilo. Naibolse adda szuproti pianfztvu
Vrachtvo ie ono kainam daie Mudri Pitagoras. *Si quis*
per Ebrietatem fecisti, frequens animo volvas. Akofzi
kai zloga vu pianfztvu vuchinil, gufztokrat premislya-
vai.

Pitagoras.

Drugi perfzt zovefze *Anularis*. Na koiemfze Perfzteni
szreberni, y zlati, z- dragem kameniem nakincheni nosze,
ov pita. *Quantum perdidisti?* Kulikofzi pogubil? kadafzi-
fze zopil, nifzili pogubil miloschu Bosiu? z- koium kakti
zlatem perfztenom tvoia duffa ie bila G. Bogu Zaruchena;
nili pak to vexi kvar, neg pogubiti miloschu onoga Go-
fzpodina, alipriatela, koj tebe primariaiu pittu, vech neg
naturamore nosziti? poszluffai Sz. Augustina kaiti govori,
Non sit tibi Amicus, qui te DEI vult facere Inimicum, qui
tuus est Inimicus: Si te, & alium inebriaveris, habebis hominem
Amicum, & DEUM Inimicum. Nederali za priatela onoga,
koi tebe hoche vuchiniti nepriatela Bosiega, koi y tvoy, y
szvoy ie nepriatel: akoli tebe, y drugoga zopies, budes
imel Chlovecka priatela, à Boga nepriatela. *Atque adeo,*
dokàncha szvoie govorienie Sz. Augustin, *sapienter confide-*
ra si justum sit ut te à DEO separet, dum te ebrioso conjungis.
Zakaizato szpametno premiszli akoie pravo y dosztoino,
dafze ti od Boga tvoiega razluchis, kadafze z- pianczem
ukup szpravlyas: Akoie iednomu Chloveku fal, akoprem
naipriprofztessemu, kadaga za norcza derfis, y bestium ime-
nuies, à kuliko bolye bude G. Bogu fal, kada nyegov Bo-
sanzki Kip koteroga na tebe noszis, po pianfztvu na sivin-
fzki, y bestinzki premenias? Zverhu toga, premiszli kai
vech pogublyas? nepogublyasli naimre zdravia, y neszkrat-
chuies.

S. August.
ubi supra.

chiuesliszi fitka? togami ni potreba tverditi zrokmì, ar to
szami nekoij po szebe, nekoij po drugch dobro znaiu, y
ufzakidan zpoznavaiu, kak naimre nekoij vu pianfztvu
zatucheni, nekoij od vina za duffeni ieszu poginuli, a nekoij
do denefniega dneva pogiblyu od prekorednogapitia, y pian-
chovania ufzagdasniega, buduch da szadasnie vreme go-
schenia nikaisze neprestimavaiu, akofze vu nyh usze pou-
fze nepie, krichechi, y truczaiuchisze piti. *Quicumque vult*
esse Frater; bibat ter, aut quater, Bibat semel cum secundo, do-
nec nihil sit in fando. Gdogoder hoche bit Pobratin, nai pie
trikrat, ali chetirikrat. Nai pie ienkrat z- rovaruffem iz
pehara, da nadnu nikai neofztane. Pochnu zdravicze na-
piati, y presz ufzakoga razloga unogi y pod moras piti, ar
vele. *Et pro Bano, & pro Rege, bibatur vinum sine lege;* Y
za Bana, y za Kralya naisze pie vino presz mere: y tako
presz mere, y presz razloga piesze vino usze poufze, do-
klam Chlovek szam iz szebe norcza presz razuma, y pameti
vuchini; y on Kip na Bosanzku szpodobu ztyorien, na si-
vinzki, y bestinzki premeni.

Ovde profzim dami povefzte N. N. kaifze vam vidi?
dabi gdo Preszvetloga Czeszara, ali Kralya Kip ospotal!, y
ofzramotil, niega po blatu hitaiuch, na niega kaikakveh
norfzkeh, bestinzkeh, ali vrasieh szpodob Kipe na obraz
sztavlyal, nebili ta takov *Crimen Lasa Majestatis*, vuchinil?
nebiliszi z- ovakovem spotom Czeszarzkomu Kipu vuchinie-
nom szmertu zaszlusil? oh presz niednè dvoine sztanovito
dabi: A kuliko pak vexi greh chinì, y z- vexem grehom
vexe kastigeszi zaszlusie ufzaki on Chlovek, koi on Bosan-
zki Kip, y szpodobu, koga na szebe noszi ospota, ofzramo-
ti, y gorsega neszamo od norcza, negoy od nemoga sivin-
cheta vuchini? kadafze naimre zopie, y ove neszrechne
dneve vu kaikakve oprave preoblachi, na obraz szvoy kaika-
kve druge spotlyve obraze, y szpodobu posztavlya, ter ovak
szimo tam o po vuliczah teche, ufzemu lyuczstvu szebe na
szmeh, y spot davaiuch, vechkrat y po blatu, y po mlakahze
ka-

kalyaiuch kot drugo nemo svinche. Nadalye hochu dami poveszte, dabivi videlikoga, vu iedne lepe, y okinchene Kralyevszke Palache, kakti vu iednu stalu, ali vu iednu kotecz, szvinie, y drugu nemo svinu zapirati, kaibi od toga takovoga rekli? nebili rekli, da on ie ne szamo Chlovek presz pameti, nego y smertne kastige vreden? Akoli to ie isztina, a kaisze bude moglo recsi, y szuditi od onch Pianczev, koj szameh szebe, y druge zopaiu? ar kai ie telo Chlovechanszko? ako gdo nezna, nay opita Sz. Paula Apost: ko

2. Corinth: 6. v. 19. Templum sunt Spiritus? Nescitis inquit quoniam membra vestra

ochiveszto poveda. Neznate morebiti da kotrigi vassie szu Czirkva Duha Sz.? Ako adda on kai Kralyevszku Palachu tak na malo prestimava, y iz nye takov spot chinì, vredenie szmertne kastige, a kakove kastige vreden bude on, kai Czirkvu Duha Sz. toieto telo szam szvoie, ali blisniega szvoiega z-prekorednem pitiem vuchinì iednu stallu, y ieden kotecz uszeh naiodurnessch grehov, koj iz Vina, y piansztva izhagiai: kulike adda kastige pianecz ie vreden; nai uszaki szebe, szudi, doklam od osztaleh persztov nadalye govoril budem.

Treti preszt zovesze *Medius*, toieto Szredni, y pita *Quid evasisti?* kaiszi polztal ò Chlovek kadaszize zopil? hoches znati kaiszi, y kakovszki, kadaszi pian? poszluffai Sz. Kralya Davida kai govori od pianczev, daszu naimre *Sicut Equus, & mulus, quibus non est intellectus.* Kakti kony, y Meszg, koj razuma nimai: ar Chlovek pian nezna kai chinì, niti zna kai govori, nego kot iedno drugo nemo svinche sive, od kojch pianczev Poëta Mantuanus ovak popeva.

Poëta
Mantuanus.

*Quisquis enim vivit sine lumine mentis, & usu?
Fert hominis vultum, Ingeniumque fera.*

Gdgoder presz razuma sive, noszi Chlovechi obrasz, à pamet bestinszku. Adda piansztvo premenia lyudi na nemo svinu; ali ako ia recsem daszu pianczki gorski od neme svinne, krivo nerechem: Ar koterioie ono nemo svinche tak nerazumno,

nerazumno, dabi ono poselelo, y za onem hlepelo, kai zna damu skodi? Kteroie ono svinche, koterobi vech pilo, neg seia? pretepi ienkrat piza, ali Machka sibum, ali paliczum; potlam pak podavaimu vu iedne ruke kruha, a vu druge paliczu, y hoches zpoznati da hohe raissi od glada poginuti, neg po kruh polek palicze poszechi. Poszipavai pred pticzami sito, ali konoplye, pak presztirai y Mreszczedaie videle budu, hochesse lehko y z-periem poieszti kulikoijh vlovis: Ravno tak barachi z-drugum nemum svinum, y hoches zpoznati, daszu usza razumnessa od piancza Chloveka. Ar Chlovek od Boga razsvetchen, z-razumom, y pametium nadelyen, vu Sz. Vere podvuchen, znaiuch dobro kulikom, pianchovanie na zdraviu telovnom, y Zvelicheniu Duffeunom skodi, ter vendar tak iako za vinom hlepì, nye presz uszakoga razloga pie, vech negoga natura potrebuie, y nosziti more.

Chuda nikai mensega, neg y spota ie vredno ono kaisze este od Kralya Sardanapala, kai zpozabivszize iz szvoie Kralyevszke Chazti zaszleplyen od nechiszteh poseleny, y lyubavijh proti Sennam, koieie vu szvoiem Kralyevszkom dvoru dersal, megynymi uszekuntinoma prebivaiuch, navchilszeie od nyh preszti kudelyu, y zapusztivszki Kralyevszku Korunu, y Opravu, oblachilszeie vu senszke halye: Chuda sztanovito y spota vredno pripechenie ie ovo. Ali unogo vexega chuda, spota, y szramotè ie vredno, da Kerscheno Lyuczstvo, kakti tuliki Szini Kralya nebeszkoga, na szpodbu koiega ieszu ztvorieni, z-keruium koiega ieszu odkuplieni, y koiega miloschum odvetniki dike nebeszke ieszu vuchinieni, ter vendar gorie, y neszpametneie od ovoga poganina sivu, zpozablyuiuszize ne szamo iz chaszti szvoie, nego pache zpozablyuiuszize iz Boga, neba, y duffe szvoie, sivuchi gorie od neme svinne, vu uszakoiachkeh odurneh grehch, vu koie po piansztvu prepadaiu. Odkud izpitava Sz. Job. *An potest aliquis gustare, quod gustatum affert mortem.* Moreli gdo kostati, kai kostano zavdaie szmert. Kako dabi hotel recsi, budeli gdo tak neszpameten, koteribi

A a

hotel

hotel piti, ali ieszti ono, kai zasztanovito zna da iè z-Chemerom zmeffano? ali kakovoie to tvoie izpitavanie ò moy Sz. Job? morelize gdo takov nayti? buduch da Narod Chlovechanski szadasnie vreme, ter naimre ove Fassenszke dneve ie natuliko obnorel, da iesztna vekovechna szvedochi, da szadasnie vreme vech lyudi vumira od pianstva, y lakomozti, neg od Mecha.

Cheterti perszt zovešze *Index ab indicando dictus*. Perszt z-koiemše kase kadafze kai poveda. Ov ieszti adda perszt poveda uszakomu pianczu *Quid meruisti*. Kaiszi zaszlusil. Arkaiszi zaszlusiu oni pianczu drugo, nego to da unogi, y unogi vu onom szvoiem bestinzkom ztalissu szvoy sitek, žkonchavain, y szmert telovnu z-dusseunum premeniaiu? iednum rechium duffe szvoie presz uszake szpovedi, y pokore vragom peklenem izruchain. Kotszeie negdasnie, ztaro vreme pripetilo Holofernessu, Balthasaru, Amonu, Atile, Zenonu, y unogem drugem velikoga, y pomensega ztalissa pianem Lyudem *Quid meruisti*. Hoches znati ò Pianecz! kaiszi ti z-pianstvom tvoiem razlusuies ne szamo pred szmertium, nego y po szmertu? Oh neszrečno zaszlusenie! ar ni drugo nego spoti, obsanoszti, betegi, neszreche, y vekovechnè muke peklenzke, vu koieh budes napanian z-razczvertem olovom, sveplom, szmolùm, y drugem goruchem szmradom peklenzkem, kotero pitie budeti uszigidar vexu muku, y seiu zavdavalo. Kot szvedochi Thomas Cantipratanus od iednoga Herczega, koi vu pianstvu be preminul na drugi szvet, presz uszake priprave za takov put, y zato niegova duffa be izraven od vragov vu pekel odnessena, koie duffe taki na priffesztku be napit od vragov ieden pehar, kotero gaie izpiti morala, koiega berselije pochela piti, taki chesz ochi, nõsz, vussesza, y vuszta pochelic iznye goruchi plamen van plazati, y izhagiati. Rauno takšzeie pripetilo z-Lauffem Landgraviussiem, kot pisse Czefarius. Tak tulikai naigusche pripechafze Fassenszke dneve pianczem, da naimre vu pianoszti unogi, y unogi od nagle szmertu

szmertu ieszu zgrablyeni, y vu muke peklenzke vekovechnè nyhove duffe od vragov odnessene. Kot mudri Origenes tu iesztnu mene potverguie govorecs. *Quicumque Ebriosus penitentiam de ebrietate sua non egerit, sed usque ad mortem in illa permanebit? in aeternum peribit.* Gdogoder za pianchuvanie szvoie nebude pokore delal, nego do szmertu bude pianchual, naveke poginuti hoche.

Peti perszt zovešze *Pollex, à pollicendo*. Ov ieszti perszt pita uszakoga Chloveka, a naimre pak piancza *Quid promissisti?* Kaiszi obechal? Toieto kaiszi na Sz. Kersttu obechal odgovoritize Telu, vragu, y szvetu, nym nevgaiati, niti po volye hoditi. Niszili obechal Szpovedniku tuliko krat pianstvasze chuvati? a kak pako obdersavas to kaiszi obechal? kakgoder obdersavas, takovešze plache nadeiai, ar ov perszt tulikai tebe obecha sziriomastvo, betege, obsanoszti, kratko sivlenie ovde, à na drugom szvetu muke vekovechne, ako nebudes obdersaval ono kaiszi obechal, toieto akosze nebudes vina habal, y od pianchuvania zdersaval, kotero ie naidraxè nepriatelu duffe tvoie vragu peklenomu, polek szvedochantzva Sz. Ivana Chrysofomussa. *Nihil ita est Damoni amicū, sicut Ebrietas & lascivia; ubi enim ebrietas, ibi Diabolus est.* Nikai nitak dragoga vragu peklenomu, kak Pianstvo, y nechisztucha, arkadcie pianstvo, ondeie vrag, koi pianoga Chloveka naileglye na uszaki greh napelya, a naimre pak na nechisztuchu, y Lotriu, zakaizato opomina Sz. Pavel Apost: uszakoga Chloveka. *Nolite inebriari vino in quo est Luxuria.* Ne zopiaitesze z-Vinom, vu koiemie Lotria. *Ob quam grave peccatum est Ebrietas! quæ hominem eicit à Regno DEI.* Krichi Sz. Bernard, oh kak ztraffen, y velik greh ie pianstvo! kotero Chloveka piancza chinì pogublyati Kralyevstvo Nebeszko: Oh kuliko, y kuliko ove Fassenszke dneve, pianstvo prekoredno hoche duff vu pekel poszlati? kada uszaki stima damuie szlobodno do gerla piti, y freti, pache unogiszi chinè szlobodno y unoge druge odurne grehe chiniti.

Origenes
hom. 7. in
Lect. ult.

S. Joan.
Chrysof.
ad Pop.
Antioch.

Ephes. c. 5.
v. 18.
S. Bernard

Nut ò N. N. lepeh 5. Navukov za ofzloboditizze tulikeh vremenitneh neszrech, y vekovechneh muk peklenzkeh: Gdogoder adda neseli, y nesche vu pianztvo opaszti, iz grehov vu tulike neszreche prepazti? nai uszigdar ima pred ochima szvoie perszte, nai dobro premislyava nyhovo opominanie, kaksze naimre uszaki vu prilike opianitizze, od vina zdersavati mora: Kai ako nevuchini, termusze kai gorsega iosche pripeti, negszeie pripetilo onomu pianczu od koiega pisse Gotscalcus Halensis, nai nikoga nekrivi, nego szamoga szebe.

Gotscalcus
Halens. fer.
activo. 101.

Maie
c. 28. v. 7.

Pisse adda recheni Gotscalcus od iednoga Piancza, koi neкои vecher iduchi szam domov ofzleplyen vech od vinszkoga dima, neg od skure nochi, kadabi mimo iednoga Czintoroma ifsel domov iz goschenia popikavaiuch, y zavedvaiuch, ar uszi puti biliszumu teszni, opaduchi nekai krat pochelie popevke, na blaznoszti, y kletve obrachati, y usze vrage iz pekla zezavati, kot y vezdasnie vreme imaiu navadu chiniti pianezi, od koieh govori Sz. Isaias Prorok. *Pra vino nescierunt, & pra ebrietate erraverunt.* Pred vinom neznaiu kai govore, ali chinè; y pred pianosztium neznaiu kud hode: Zaiduchi vendar ov neszrechniak vre zkoro do hise szvoie, kadeszeie nai zadnich za iedno drevo zadel, y na tla opal, kade kot nemo fivince valyaiuchisze, gorie neg nieden Poganin pochelie kleti G. Boga, B. D. MARIU, y usze Szvetcze nebezke, koi blazne iz prokletoga gubcza szvoiega bluiuchi, ter vrage iz pekla na pomoch zazavaiuchi, nut vu onom isztom hipu pokazamuszeie ieden peklenzki Duh, vukruto ztrasne, y odurne szpodobe, koiega ov neszrechniak piani zagledavssi, preztraffilszeie, y od velikoga ztraha napol pretresnil, kotero ztraffilo peklenzko opitalie pianecz, gdoie, kaije, odkudie, y kai onde ische? Odgovrilmuie pekleni Duh. *Sum talis, qualis tu propediem eris.* Ja ieszem takov, kavov ti na zkorom budeš. Obatrivesze ov neszrechniak, kot on koi pameti nima, y pozove ovo peklenzko ztraffilo k. szebe na vecheru, koteromu odgovori. *Non fallam,*

lam, me hospitem habebis. Nechuti zmankati, negoti budem goszt, pochelgaie nad tem odgovorom usze vexi ztrah preuzimati, y treznessega chiniti doklamie y domov doffel, kadetaki zapovè usze drufine da marlivo zapru vrata, obluka, y nye prepoveda odpirati, dabi neznam gdo doffel kuchit; zevszem tem nifze stimal szegurnoga, zato popalie za orusie, puske, szablye pripravilie na isztol, gotov za pobitizze ako bude potrebno, kai videchi Senna, y drufina, od ztrahaszu derhtali, nenadejaiuchisze nikai dobroga, ioschesze pravo ni oborusil, daie doffel Goszt, y zachne na vratesh kuchiti z-batom ienkrat, drugoch, y tretich, ali nitiszeie uffal, nitije szmel gdo odpretimu; Chetertich tak ztrasnoie pokuchil, daszeie usza hisa ztrefzla, y zapertemi vrati nuter vu hisu ie doffel, vu one iszte perve szpodobe, kotero ztraffilo peklenzko zagledavssi drufina, iz hise ie pobegnula, y szimo tamoraztekla, Duh pak rekelie onomu pianczu Goszpodaru. *Invitasti me, en habes presentem.* Pozvalszime, nutme ovo pred tobum, onda on od ztraha zamuknulie, nitigaie szmel vech gledati, nitimu kai govoriti; Duh pak nechiszti reche nyemu. *Vicissim & ego te ad tertium ab hinc diem volo invitatum.* Ja tulikai tebe do tretiega dneva pozavam k-mene vu golzti, y ova zrekuchi nesztagaie. Drugi den zevszema pretresnien ov neszrechniak pochelszeie szpominati, y razmislyavati vcherasnie pripechenie, od velikoga ztraha zbetesalszeie, y neznaiuchi za szvoy beteg bolsega vrachtva od Sz. Szpovedi, pufztiszi dozvati Redovnika, koiemusze Szpoveda iz uszeh grehov, poklam pak po Szpovedi pochne tulikai uszu szvoiu Comediu povedati, Redovnikusze prepouchati vu Sz. Molitve, za navuk, y pomoch, koi ni mankal vu uszem nyemu lyubavi izkazati. Treti dan zgrablyen iz posztelye vu iednom ochnom megneniu be zapelyan pred peklenzka vrata, koiemu naipervi nyegòv Goszt ie naproti doffel, termu poche kazati neizbroiene duffe vu onom peklu ztrasne muke terpeche, kotere zbok szamoga piansztva tamo ieszu zasle, pochnemu pak on nye-

gov Goszt ponuati ieden pehar onoga peklenzkoga szmra-
da, dabiga popil, govorecimu. *Adesdum ergo, nunc una me-
cum hoscè quos vides serpentes depasce, & ex hoc Calice ardentissi-
mum ebibe sulphur cum pice.* Jeszi adda doffel, nu vezda po-
mozimi poielzti ove kache koje vidis, y iz ovoga pehara izpiti
goruche sveplo, y szmolu. Vu kulikom ztrahu, y kakoveh
ztizkah ov neszrechia iefze onde nahagial, puscham usza-
komu koime chuic govoriti, da premizli; Szrecha pak nie-
gova daszeie pervo toga bil szpovedal, ar buduchi presz-
szmertnoga greha Duh peklenzki ni imel zverhu nyega obla-
fzti, y tako po milosche, y prepuscheniu Bosiem bilie nazad
na posztelyu doneffen, ali tak szlab, daie vech mertev nego
siv bil, y akoie rauno mlad bil vu letah, od ztraha vendar ta-
kie ofztaral, y szed posztal bil, kakti ieden naiszedesi ztarecz,
y pochevsi k. szebe dohagiati, nigdarze vech ni opil, nego
pache nepresztanczeszeie fuhko za szvoie grehe plakal, y
ostru pokoru do szmerti szvoie delal, y tako pobosno vumerl.

Nu kadeszte vezda o Pianczi! kai miszlite? kai odgova-
riate? imateli iosche volyu zopiatizze? potlam pak vassa pian-
sztva na veke vu peklu plachati? ali pak morebiti da neveru-
iete Sz. Paulu kai on govori, da naimre. *Ebriof Regnum DEI
non possidebunt.* Pianczi vu Kralyevsztvo nebeszko nigdar
nedoydu: Nego budu priszilyeni poyti vu peklu, kade budu
plachali z- drugacheffem pilissem szvoia pianstza, od koieh
Sz. Kraly David govori. *Ignis, & sulphur, & Spiritus procella-
rum pars calicis eorum.* Ogeny y sveplo, y uszakoiachke naio-
durnesse duhe, y smahe budusze nym napiale. Vezda nai ra-
zmiszle oni, kojijsze hvale da mogu unogo piti; Oni tulikai,
koijfzi za diku dersè kada mogu koga zopiti; y oni kojfzi-
le, y truczaiu druge povsze piti, doklamfze y zopiù: ar ti uszi
za piancze od Szvetczev Bosieh ieszu dersani, y kaije iosche
vech, ovi takovi, kojf druge zopiaiuyh truczaiuch piti, G.
Bogu za nyh odgovariati budu morali, ar veli Sz. Augustin.
*Quicumque ad bibendum pronus fuerit, vel in Convivio suo alios ad-
jurare, vel cogere voluerit? & pro se, & pro illis in die Judicij reus
erit.*

1. Corinth:
c. 6. v. 10.

Pfal:
10. v. 7.

S. August:
ser. 131.
de Temp.

erit. Gdogoder na pianchuvanie nagnien bude, ali na go-
scheniu drugoga szilil bude, zasze, y za druge na szudu Bo-
siem krivecz bude: y vendar szadasnie vreme usze puno ie
teh takoveh szilnikov, ar Sz. Augustin vesz tusen, y saloszten
krichi. *O Infelicitas generis humani! quam multi inveniuntur
qui Ebriosos plus quam oportet cogunt bibere; & ante ostium pau-
peribus petentibus vel unicum Calicem dissimulant dare.* Oh ne-
szrecha prevelika naroda Chlovechanskoga! kakie unogo
oneh, kojf piancze truczaiu piti, vech neg mogu, y negbi po-
trebno bilo; a pred vrati peklyarom prozecem nit sztekel-
cza, nit kaplicze nehte podeliti. *Ex pergiscimini ergo Ebrij,
& flete, & ululate omnes qui bibitis vinum induleedine.* Zbude-
tesze adda pianczi, y plachetesze uszi vi kojf piete vino vu
szladkoche, opominavas G. Bog po Sz. Joelu Proroku. Ja tu-
likai opominam uszeh vasz N. N. z- rechmi tak dobro ovemi
Sz. Joela, kak onemi Sz. Paula. *Nolite inebriari vino.* Nezo-
piaitesze z vinom, *Nolite*, naite Bosanzki Kip koga naszebe
noszite pospotavati. *Nolite*, z-ovum miloschum Bosium,
koiuvanie dal vu vinu szebe sitka zkratchuvati,
y vekovechneh muk peklenzkeh
zadobivatizzi.

Amen.

PERVA

Idea
Ibidem

Joel
c. 1. v. 5.

PERVA NEDELYA KORIZMENA.

Kakſze more, y mora uſzaki Boſi Ker-
ſchenik ſzuproti zkuffavaniam vra-
ſtiem boriti, y voiuvati?

Ductus est JESUS in desertum, &c.

Matth. c. 4.

Pelyan be JESUS vu puſchinu, &c.

ON koi ie kada po ſzvetu, a naimre pak po voifzkah ho-
dil, zna dobro povèdati od preiakoh Gradov na viſzo-
keh bregeh, y tverdeh pechinah zezidaneh; z- preiakemi
poſtaniami obzidaneh, z- ſzerchenemi iunaki obiacheneh, y
z- uſzakoiachkem oruſiem oborusneh: More, y zna povedati
ono kaiſze vechkrat pri takoveh Gradèh pripecha, da nai-
mre kada pod takov Grad doide nepriatel, uſzemi moduffi y
nachini terſziſze niega pod oblazt ſzvoiu dobiti: Ako pak
z- poznava iakoſzt poſtany, ſzerchenozt iunakov, y ſzam-
ſzvoiu ſzlabozt, uſze trude, y meſtrie zahman, z- dugem no-
ſzom, y ſzramotium mora oſztupiti, y putom kemie doſſel
povernutiſze nazad. Takovem rauno ſpotom y ſzramo-
tium moraliſzeie nepriatel pekleni povernuti od preiakoga
Grada Chriſtuſſa Szina Boſiega vu puſchine buduſhega,
koiega

koiega akobiſze bil povifal obſzeſzti, y uſzakoiachkemi na-
chini ſzvoich zkuffavan y ſturmati, polek ſzvedochanztva,
denesniega Sz. Evang: *Ductus est JESUS in desertum, ut ten-
taretur à diabolo.* Pelyan be JESUS vu puſchinu, dabi zkuf-
ſavan bil od vraga; ali Duh pekleni poznavaiuchifze ne
ſzamo ſzlaboga, nego y ſpotom pretiranoga, z- onemi re-
chmi. *Vade Satana, scriptum est enim, Dominum DEUM tuum
adorabis.* Odhagiai Szotona, ar ie napifzano, G. Boga
tvoiega molil budes, y onda z- velikem ſpotom moralgaie
oſztavit, y z- dugem noſzom nazad vu pekel povernutiſze.
Buduch pako iſztina da *Omnia Christi actio, nostra est instructio.*
Uſzako Chriſtuſſevo dello, nas ie navuk. Tak velim ia da
tvoia duſſa ò K. C. ie on preiaki Grad zezidan od mudrozti
Bosanzke zverhu preiake pechine Chriſtuſſa Zvelichitela
naſſega, od koiega Sz. Pavel govori. *Petra autem erat Chri-*
ſtus. Pechina pako bilie Chriſtus. Ov Grad duſſe tvoie
obzidanie tremi poſtaniami Vere, Uffania, y Lyubavi: Obia-
chen z- iakemi Szoldati, Sz. naimre Angelmi Chuvari. *An-*
gelis suis mandavit de te, ut custodiant te. Angelom ſzvoiem
zapovedalie, da chuvaiu tebe. Oborusenie z- oruſiem Sz.
Sacramentumov. Szuproti adda ovomu Gradu duſſe bore-
ſze 3. Nepriateli Telo, ſzvet, y vrag, od koieh pervi, toieto
Telo borifze proti poſtanie uffania, vrag radbite mentuvati
Vere, ſzvet pako lyubavi, ponuiiuchi tebe bogaczva,
chaſzti, y naſzladnoſzti, dabi naimre nye bolye lyubila neg
Boga tvoiega, tomu pak uſzemu imamo lepu peldu, y navuk
vu denesniem Sz. Evang: koganam Chriſtus ie oſztavil, kada-
gaie naimre Duh pekleni na iednu viſzoku goru za neſzel, y
vexi del ſzveta pokazal govoreſſimu. *Hac omnia tibi dabo, ſi
eadens adoraveris me.* Ova uſza tebe dam, ako poklekſi budes
mene molil, ali Chriſtus nato oſtromuie odgovoril. *Vade
Sathana.* Odhagiai Szotona odkudaſzi doſſel, y netentai
ti mene ovde, y moralie od onud z- noſzom odit. *Et reli-
quit eum diabolus.* Y oſztavilgaie vrag. Kem nachinom
dalnam ie Chriſtus lep navuk, kakſze y mi moramo z- nepria-
telmi

telmi nassemi zponassati, kadalze od nyh chùtimo zkuffava-
neh, da naimre misze nemoramo nym podavati, nego pa-
che verno, y szercheno proti nym boriti, ako hochemo y
selimo korunu dike nebeszke zadobiti, ar veli Sz. Pavel
7. Timoth. Apost: *Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit.* Nebude
c. 2. v. 4. korunien nego on koifze bude sztalno harcзувал. Kak ad-
da mi moremo, y moramo szuproti nepriatelom dufficz nas-
seh voiuvati, ako selimo vu dike nebeszke vekoma koru-
nieni bitti, obilneie hochu pokazati.

Ako rauno sitek Chlovechanki vidisze na pervi mah
daie vezel, nazladlyv, y vugoden, tak da lyudi zaszlep-
lyeni od poseleny, y nazladnosztih telovneh nebiga mara-
li nigdar premeniti, dabym moguče y dopuscheno bilo:
Ja vendar kuliko od moie sztrani, y nedvoim da vexi del
zmegyvasz ò N. N. zpoznavamo ukup z- Sz. Jobom, da ov
sitek ni drugo nego iedan uszagdasni, y uszekuntinzki
harcz, y voiuvanie. *Militia est vita hominis super terram.* Voi-
szka ie sitek Chlovecsi zverhu zemlye, y pravo, arga ni dne-
va niti nochi, vure niti hippa, vu koiemszè nebi szuproti
nam borili, y voiuvali, nepriateli nassi, Telo, szvet, y vrag

Job c. 7.

7. Petr. c. 5.

y zbog toga opominanasz Sz. Peter Apost: *Fratres sobrij esto-
te, & vigilate, quia adversarius vester diabolus circuit, quarens
quem devoret.* Brattia trezni budete y zkoznuite, ar ne-
priatel vas vrag obhagia, ischuchi kogabi poserl, terszechi-
sze uszemi modussi y nachini proti nam boriti, nazz zkuffa-
vati, y na vekovechno zkonchanie nazz izkati. Odkud Sz.
Bernard Opat iz puschine szvoie potlambinasz opomenul
bil, da sitek nas ni drugo nego iedna tentaczia, y zkuffava-
nie. *Ut non immerito vita nostra ipsa tentatio debeat appellari.*

S. Bernard.

Y bolyesze prisztoi tentaczium, neg sitkom imenuvati, zakai-
zato. *Hoc pramonitos vos esse volo, neminem super terram
absque tentatione victurum.* Tovasz opomenieneh imeti ho-
chu, niednomu zverhu zemlyè prez zkuffavanja sivetni ni mo-
csi, toieto nigdor nebude nigdar prez kakve takve napaszti
na zemlye sivel. Ar ona peklena Szotona nessonaszze tentati

Kralye

Kralye y Czeszare, Papu y Cardinale, Goszpodu y Kmete,
Ztare y Mlade, Redovne y Szvetczke, Muskoga y Sen-
zkoga ztalissa Perfone, y to ne szamo vu hisah, vuliczah, ali
piaczeh, nego tia vu naiszvetessch mesztah, kodszu Czirkve,
y puschine.

Ali zakai vrag pekleni nazz tuliko nazlobuie, y tenta,
gdobimi tomu zrok znal povedati? Recse morebiti gdo da
zato, dabinasz mogel naveke zkvariti; toie isztina, ali io-
sche vexi zrok tomu ia nahagiam, kaiti naimre on zna da
G. Bog radbi nazz uszeh zvelicheneh vu nebu pri szebe imeti;
Vrag pako tulik nazstor, y nazlob imaiuchi proti G. Bogu,
dagaie iz tak lepoga Angela na tak odurnoga vraga premenil,
y iz neba uszega dobra punoga, vu tak ztrassne muke pek-
lenzke hitil, seli takai, y tersziszze dabiszze ova volya Bosia
neizpunila, y tako moresze recsi da nazz on vech iz nazloba
proti G. Bogu tenta, neg iz nazstora proti nam: Buduchi
pako tomu tako, potrebaie recsi da kadalze mi szuproti
zkuffavianiam vrasiem borimo, to mi chinimo za izpunienie
volye Bosie, akoie pak to isztina, kak nebude isztina da
G. Bog szvoium Sz. Miloschum nam pripomase usze nyhove
napaszti, szrechno obladati, oszebuinempako nachinom
kada mi nasse uffanie vu niega posztavlyamo, y pomochi nie-
ga proszimo, y z- niegovem presz: y prezmosnom Imenom
uszigidar oborusni sivemo.

Ovu isztinu nainam poszvedochi, y potverdi on harez
kogaie David z- Goliatom imel, od koiegasze Knige Kra-
lyevzke Sz. Piszma szpominaiu, kadefze cte kakie Goliat
vesz gizdav vu iutro, y vu vecher van izhagial na maidan
czeleh 40. dan, zpod fatora szvoga szuproti lyuczttvu Izrael-
szkomu, koieie y van na harc zezaval. *Procedebat verò Phi-
listheus mane, & vespere, & stabat 40. diebus.* Izhagialie pak
Filisteus vu iutro, y vecher, y sztalie 40. dan. Koiega kada
szamo Izraelczè ieszu obrasz zagledali, ali glasz niegov za-
chuli, od ztraha derhschuch ieszu dalko besali; szam David
iesze obatrivel, y z- uffaniem vu Bosiu pomoch izuproti nye-

B b 2

mu

1. Reg.
c. 17. v. 16.

V. 45. mu iesze podignul, y to prez uszakoga orusia, zvun szame iedne pasztirszke preche, y nekuliko kamenczev, koiemu naproti iziduchi mladi pasztiricz David, pochelmuie ovak govoriti. *Tu venis ad me cum gladio, hasta, & clypeo; Ego venio ad te in Nomine Domini.* Ti ò Goliat ides nad me z-mechem, z- halapardum, y oklopni; Ja pako idem k-tebe vu imenu Goszponovom, y hittechiszega z-kamenom iz preche, na szredi chella iega zadel, na tla hitil, y obladal. Rauno tak N. N. pekleni Goliat vu 40. dneveh ove Sz. Korizme nakanilie prez uszake dvoinoszti szuproti nam izbagiati naz tentat y zkuffavat, akobinasz mogel kak y zkonchati, ali naiszega nigdor nesztraffi, niti nebõi, nego uszaki zmegy vasz naisze obatrive, y szercheno szuproti nyemu podigne, zazavaiuch presz: y prezmosno ime JESUSSEVO na pomocs, koie preszlavno ime kada on bude chul od vasz na pomocs zazavati, bude on bolye, y z-vexem ztrahom od vasz besal, negsza Izraelczy besali pred Goliatom: Nitibi Goliat bil mogel Davidu kai naskoditi, doklamusze David nebi bil priblisal, ali David nisze hotel szam hotoncze vu pogibel posztaviti, nego iz dalka ieszega iz preche z-kamenom hitil, y z-pomochium imena Bosiega iega obladal.

Vezda hodmo na nas czily, premislyaiuch dasze povom Goliatu tak ztraffnem more, y mora naibolye vrag pekleni razumeti, koi naz na zkonchanie ische, po Davidu pako razumetisze moraiu uszi oni, koijsze szercheno voiuu proti nepriatelu dufficz szvoieh, na polyu adda ovoga szveta potreba dasze harcziemo, y voiuemo szuproti Nepriatelom nassem Telu, szvetu, y naibolye vragu, ako selimo za plachu korunu dike nebeszke zadobiti, ar veli Sz. Otecz Augustin. *Non potest quisquam coronari, nisi vicerit; neque potest quis vincere, nisi certaverit; neque potest certare nisi inimicum & tentationem habuerit.* Nemore gdo korunien bitti, ako neoblada; Niti more gdo obladatai, akosze nebude voiuval; Niti more gdo voiuvati, ako nima nepriatela, y zkuffa-

zkuffavanja. Mi pako imaiuchi nepriatela glavnoga dufficz nasseh vraga peklenoga, koijsze uszemi modussi, y nachini zkerbi naz tentati, tentaiuch obladatai, obladauch korunc dike nebeszke mentuvati. Aliszega potom nai nigdor nebõi, z-pomochium Imena Bosiega naisze verno y marlivo proti nyemu bori, voiuie, y to iz dalka, kakti David z-Goliatom, ar veli nadalye Sz. Augustin. *Diabolus latrare potest, morderere omnino non potest, nisi volentem, quia non cogendo, sed persuadendo nocet.* Vrag pekleni more laiat na szpodobu iednoga psza na lanczu privezanoga, ali ugrizti nemore, nego hotechega, toieto onoga koimusze priblisa, y hotoncze ugrizti prepuszti, ar on neskodi szilum, nego z-naduffavanem; y vu drugom mesztu ov Sz. Otecz od niega ovak szvedochi. *Alligatus est tamquam innexus canis catenis & neminem potest morderere, nisi eum qui se illi mortiferâ securitate conjunxerit.* Privezanie kakti peszk-lanczu, y nikoga nemore ugriznuti, nego onoga koijsze preuzetno k-niemu priblisa. On pekleni nepriatel dufficz nasseh, ako raunosze nam grozi, ako rauno naz na zkonchanie ische, ako rauno naz na boi y harczechava? neboimoszega, ar orusia, y iakoszti zverhu naz nima; niti nam naskoditi more, akomusze mi szami nepriblisamo, y nepodamo, onie tak sztraslyv da na iedno szamo zlamenie Sz. Krisa koie mi zverhu naz vuchinimo, na dve ali tri Kaplicze Sz. Vodè, z-koiimusze mi poskropimo, na ieden naitihessi glas, z-koiem mi presz: Imena JESSUSA, y MARIE na pomoch zazovemo, sztraffisze, y besfi bolye neg nieden pesz od palicze, z-koiumie vechkrat dobro pretepan bil: Ako adda gdo kada vu kakov greh prepade, gdoie tomu zrok? znam da uszaki kriuniu szvoiu lasztovitu vragu pripissuie, ali krivo y nepravdeno, ar on *Non cogendo, sed persuadendo nocet.* Ne szilum, nego z-nagovarianiem, podsiganiem, y zkuffavanem nam skodi: Kaiti mi puschaiuch vuzdu chuteniam nassem, po volye hodech/poseleniam nassem, hotoncze privolyuiuch k-zkuffavaniam niegovem, posztavlyaiuchisze vu ochiveszte pogibeli,

Idem
Domini. 1.
post Pent.

beli, y prilike, danasz on rani, y umaria. nizmoli mi szami szmert nasse y pogublyenia naivexi zrok?

Uzememoszi za peldu nassu pervu Matter Evu, koiaszeie vu iztom Paradisumru puztila od peklenzke kache pretentati, y od nedofztoinoga szvoga poselenya obladata, poszlunemo kak? Prepovedalie bil G. Bog Adamu y Eve, dasze mogu szlobodno od uszega drevia szadom hraniti, zvun szamoga iednoga dreva, koieie na szredi Paradisuma razzlo, y ovo drevo ieden kruto lep szad ie rodilo, pod koie drevo doiduchi Eva, pochelaie razgledati on szad, dabi ia bil onde, y ono znal kai szada znam, bilbi rekel Eve, da nai zapre szvoie ochi, nai zatiszne vuffesza, y nai besi od dreva onoga, ar ie megy onem szversem peklena kacha, vu onom szadu chemerna szmert. Ali kaiti Eva doslaie ne szamo blizu, negtia pod drevo, puztilaie vuzdu poseleniam y chuteniam szvoiem, gledach szad, poszluffaiuch peklenoga Tentara govorechega. *Nequaquam moriemini, eritis sicut DIJ.* Neschete umreti, budete kakti Bogi. Oh Eva! besi, besi, neposzluffai, niti neglei ono kai tebe ni szlobodno poseleti, da neposeles ono chesza tebe ni szlobodno usivati; Eh ter zakaibi besala? G. Bog ni prepovedal gledati, nego liztor ieszti onoga szada, nemara Eva za moie rechi, negofze tem bolye priblisuie za videti tem bolye, y nazladuvasziszze vu lepote onoga szada, y sztdi zamislyena biliszega mogla y szmela doteknuti, y utergnuti? zakai ne, govori szama szobum, G. Bog prepovedalgaie szamo ieszti, a negledati, niti dotikati; poszeglaie adda y utergnulaie Jabuku, pod nosz takai donezla (ohoh iurie on lepi szad iz ruk y pod nosz blizu vuzt doffel, bude vezdai kai drugo) podihava ona szad koije bil *Pulchrum visu.* Y po niegove vugodne duhe zpoznavava, da mora biti *Ad veseendum suave.* Kruto smahen: Eva pochelaie nadalye miszliti na Bosiu Zapoved koia ie ova. *Ne comedas.* Nai ieszti. Adda neprepoveda griszti, nego ieszti, hochu adda zagriznuti za zpoznati szlaszt y smahu nie govu, ali ieszti, y posreti neschu, nego

nego van izplyunem: Zagriznulaie, y megy zubmi svèchala, ali on preveliki apetit koiegaie od one duhe y smahe dobila primoralinie on zalosai y posreti, z-koieiem szmert tulikai ie poserla, szebe y nazz uszeh Szine szmert vuchinila. Oh nezrechna Eva! kaiszi vuchinila, nakaiszi szebe y nazz napelyala? Nut szada prenzetnoga uffania tvoiega kak nezrechni ie konecz. *Eh lubrica spes est, qua inter fomenta peccati salvare se sperat.* Pogibelnoie uffanie onoga, koisze vu prilike greha zvelichiti uffia.

Dabi vezda mene szmeti odperto govoriti, hotelbi pokazati veliku szlepotu y nezspametnozt uszeh onch, koisze gresne prilike, y zkuffavania vrasiega neboie, kadayh tenta, na one poglede, tersze uffaiu razgledati one obraze, ne szamo po piaczu, vuliczah, vu hisah, nego y vu izteh Czirkvah Bosieh, koie razgledaiuch nazladuiusze vu nyhove lepote, za pogledom doide hotenie zpoznatisze, y priatelstva lyubavi kazati z-dotikaniem, ruk, vrata, obraza, usza ova nedersechi za grehar Bosia Zapoved ie *Non Machaberis.* Ne Praznui. Za dotikaniem y opeczkavaniem doidesze na kuffuvanie, y to posztavemo da (kod unogi stimaiu prez greha) liztor iz lyubavi kerschankze, nemiszlech na kakovo zlo dello; ali ia tem takovem velim, da ako oni iosche nemiszle kakovo nechiszto dello vuchiniti, miszli on nyh na nie napelyati, koi do kuffuvania nyh ie napelyal, kodie napelyal naiszvetesszega Davida Kralya, koi netufiszze proti vragu, kod Eva govorecsi. *Serpens me decepit.* Kachaie me ukanila; Negofze David tufi proti oku szvoiemu. Oko moie porobilo ie dussu moiu, toieto mentuvalomeie milosche Bosie, ar dabi ia zaperte ochi moie bil dersal, Bersabee nigdar nevidel, snyum takai nebi bil pregressil, niti milosche Bosie pogubil.

Hodmo vezda iednomalo po szvetu gledat, y premislyavat kaksze sive, y kak Kerscheniki z-nepriatelmi szvoiem voiuiu? razmiszlemo sztare y mlade, uboge y bogate, Goszpodu y kmete, muskoga y senzkoga szpola lyudi, y naiti hoche.

hochemo da ufzi do iednoga szami hotoncè podlasufze nepriatelu dufficz szvoich, y nyemu priliku kakti iedno orufie davaiu, z- koiem on nyh na pogublyenie vekovechnò ische. Argdo szili onoga mladencza paidafitizze z- onemi nechisztemi tovaruffi? pohagiati onu malo postenu hisu? Gdo szili onu divoiku ne szamo chesz obluka his szvoich po vulizah, nego y vu Sz. Czirkvah zbrivati z- ochima po oneh mladenczeh? Gdo iedne, y druge primaria vu takova mefzta, y Czirkve hoditi, kadefze mogu videti, y zlamenta lyubavi izkazuvati? Gdo zapoveda nym possilyati, ali prijmati one kiticze, lizteke, y kipicze vechkrat z- goruchum keruium podpifzane? Gdo opeczkavati, lotruvati, y praznuvati te takove szili, y primaria? Recses morebiti da vrag pekleni, ali krivo recses, nego ako pravo recsi hoches, tak reczi da tebe nato napelyuie tvoia zlochefzta pamet, tvoia chutenia y poselenia, koia ti nesches na vuzde dersati, nego nym vuzdu puschaiuch daies moch y iakozt peklenomu duhu tebe raniti, y umoriti, koi prez tvoie pomochi, y privolyenia tebe nemore nigdar naimense skode vuchiniti. Gdo szili one szerditcze tuliko vremena proti blisniemu szvoiemu ial y nazlob dersati, zlo seleti, pod nym iamu kopati, niemu na telu, blagu, y posteniu skoditi? Gdo iednum rechium druge uszakoiachke grehe chiniti? Recsete morebiti daie ufze to vrasia zduha; Nai bude kod stimate, y krivite, ali ovde hochu dami povefzte, odkudaie Vragu tulika moch y iakozt? Nemoresze recsi daie od Boga, ar Sz. Pavel Apost: veli. *DEUS vult omnes homines salvos fieri.* G. Bog hoche ufze lyudi zvelichene imeti: Akoie pako to isztina, tak Duh pekleni nima od Boga tulike iakozti dabi on naz mogel prifziliti na kakov greh, ako pak od Boga te iakozti nima? tak ie potreba, daiu od naz szameh ima, za kaizato Sz. Gregur Nanzianzenszki ovaksze na naz kata. *Quid culpam in hostem semper vertimus, cum nostra praesent robur ipsi crimina.* Zakai nepriatela krivimo, pokehdob da nassigrehi niemu iakozt davaiu.

v. Timoth.
e. 2. v. 4.

Nekanam

Nekanam budu na peldu ieden Sz. Jerolim, Sz. Benedik, Sz. Bernard, Sz. Ferencz Serafinzki, Sz. Anton Opat, y unogi drugi szvetczi y szveticze Bosie, koi od vragov peklench ieszu bili naztorieni y zkuffavani, ali vragi od nyh, a ne oni od vragov ieszu obladani ofztali; buduch da Jerolim vu daleke puschine Sirie meglyutem zveriem szvoiu szigurnozt ie nassel, Bernard vu sznegu, belessi od sznega ie ofztal, Benedik, y Ferencz na szred bodechega ternia kakti dve bele nebeszke lilie ieszu czveli, Anton iz vragov iesze ofzmehaval, od koieh kadaie vu uszakoiachkeh iztrassnech kipeh y szpodobah bil tentan y traplyen, onie uszakomu od nyh ovak govoril. *Si habes potestatem à DEO in me, exere, ecce ego: Si non, quid frustra conaris me hisce monstruosis phantasmatibus terrere, qui nihil potes.* Akoli imas oblazt od Boga nad menum, dai naskodimi, nutme ovo, akoli pak nimas kaisze zahman trudis mene z- ovemi sztrassilami sztrassiti, koi nikai nemores. Ovoga peklenoga Tentara szlabofzt premislyaiuchy Sz. Bernard ovak ie Bratie szvoie govoril. *Videte fratres quàm debilis est hostis noster, qui non vincit nisi volentes.* Vigyte y premiszlete Bratia moia draga, kakie szlab nepriatel nas, koi neobladiue, nego hotechega.

Pisse Rodriguez ono, kaisze tulikai vu sitkeh Sz. In vitis PP. Otczev ste, od iednoga Redovnika sztrassno zkuffavanoga od nechiszteh poseleny, koi utekelszeie za pomoch y navuk k- Sz. Otczu Teodoru, kak bisze naimre on onoga nechiszto ga duha mentuvati mogel, koiegaie Sz. Teodorus Opital, povechmi moi Szinko sztoili na tvoie volye vuchiniti ali nevuchiniti, on nechiszti greh? privolitimu ali neprivoliti? Odgovori da sztdi, ondamu recse Opat Teodorus, neboisze adda, nego dobre volye budi niti tebe drugoga orufia, ali navuka ni potreba nego iedna szama recs. *Nolo. Neschu.* Toieto kadagoderfze ti budes chutil tentati y podfigati na nechiszto dello, iz glubine szercza tvoga zdehni k- G. Bogu, y reczi *Nolo. Neschu.* Termi chesz 8. dan doidi povedat kaisze budes chutil, koi navuk obdersavale marlivo

Cc

on

on mladi Redovnik, ali za malu haszen, ar ie zkusavan kod y pervo zato povernulzeie vesz tusen y faloszten k-Sz. Opatu, povedaiuch da iosche nima mira niti pokoia, ondagaie pochel Sz. Opat batriveti onemi Sz. Bernarda rechmi, neboisze Szinko. *Molesta quidem est lucta, sed fructuosa; quasi habet pœnam, habet & coronam; Non nocet sensus, ubi non est consensus; imò quod resistentem fatigat, vincentem coronat.* Pri-tesekie harc, ali ie hasznovit; arakoie muka, ie y koruna; Neskodi chutenie, ako ni privolyenie; pache kai voiuichega trudi obladavaiuchega koruni. Akoli adda koga zmegy vasz N.N. nikai drugo genuti nebi moglo na sfercheno voiuvaie szuproti uszem vrassem tentacziam, Naiga gene on velik dobichek Korune Blasenzstva vekovechnoga.

Ar ako negdasnia sztara vremena bilaie navada koruniti glave z-Venczi iz Laurussevoga ali Lorberovoga listia koie uszigdar zeleno sztòi, oneh vitezov koijszulze sfercheno szuproti Nepriatelom borili, y nye szrečno predobivali: Unogo bolye ova navada obdersavasze vu Nebu z-onemi uszemi koijsze na ovom szvetu sfercheno bore szuproti tentacziam Nepriatelov dufficz szvoieh vragov peklench, ar veli Sz. Pavel Apost: *Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit.* Nebude korunien nego on koisze bude pravichno boril. Ako Kraly Saul tulike dare y milosche ie obetal onomu koibi goder Nepriatela Goliata obladal, naimre daga hoche pod szobum naivexega Herczega vuchiniti, hochemu kcher szvoiu za Zaruchniczu dati, hoche Otcza y uszu hisu niegovu od haracha ofzloboditi, niega polek szebe chiniti szedeti. Szpdobnem nachinom obecha ov nebeszki Kraly Saul Kristus JESUS uszem onem Kerschenikom koigod peklenzkoga Goliata obladaiu: Obecha nym Herczefiu vu nebu, obecha za Zaruchniczu MARIU Dev. obecha ofzloboditiga od haracha muk y ognia ne szamo peklenzkoga, nego y Purgatoriumzkoga: Odkud Sz. Ambros nasz lepo opomina. *Corona proposita est, subeunda certamina; & ideo tentationem nunquam timere*

S. Bernard.
de Domo.
Pnt. c. 19.

S. Timoth.
c. 2. v. 5.

S. Ambros.
de Abrah.

timere debemus, est enim causa gloria, materia Triumphorum. Koruna ie napervo posztavlyena, addaszeie potreba harczuvati; y zato zkusavanja nigdarze nemoramo boiati, arieszu zrok dobichkov vekovechneh vu dike nebeszke.

Dokancham govorienie moie z-rechmi koieie negda_9 Crateus velikomu Kralyu Alexandru govovil, y ieszu bile ove. *Marte Alexander pro Regno, cum Leone pugna.* Z-oru- ssem Alexander za Kralyestvo, z-orozlanomize voiuuy. Rauno tak nassi Sz. Angeli Chuvani uszakoga zmegy nasz, ia pako uszeh zkupa vasz ò N. N. opominam dasze vi morate verno, marlivo, y sztalno boriti szuproti onomu peklenzkomu orozlanu koi obhagia okol nasz ischuchi kogabi posreti mogel. *Diabolus tamquam Leo rugiens circumit, quarens quem devoret.* Ali kakovem orussem mibisze morali proti niemu_9 voiuvati za zadoblyenie Kralyestva dike nebeszke? z-onem, y onakovem rauno z-kakovem ie Kristus niega obladal, naimre z-puschinum, toieto da ta takov nai nepohagia_9 oneh his, naisze nepaidassi z-onemi personami, kade, y z-koiemi zna, daie vechkrat Boga szvoiega zbantuval_9. Drugoch z-traplyeniem szvoiega tela, naimre z-Sz. posztom, zdersavaiuchi na vuzde chutenia szvoia, ochi da negledaiu ono chesza ni szmeti poseleti. Vuha, da nepozsluffaiu ono, od chesza ni szmeti miszliti; Vuha_9, da negovore kai proti lyubavi Bosie, y blisniega szvoiega; Negò pache da z-Kristussem na uszaku vrasiu tentacziu odgovore *Vade Sathana.* Odhagai Szotona odmene, ar ia *Nolo.* Neschu vu naimensem k-tebe privoliti, pache *Volo.* Hochu raissi uszako zlo, y iztu szmert podnezti, nego k-tebe privoliti.

Akolisze komu vidi, daie prevech tentaczijh nad nym tomu takovomu odgovariam z-rechmi Sz. Anselmuffa. *Tentationes non sentire, Angelicum est: Tentationes sentire, & S. Anselm: vincere, Christianum est: Tentationibus consentire, & ex ma- apud Drex. litia delinquere, diabolicum est.* Tentaczijh nechutiti, An- in Palæstra gelzko p. 2. c. 5. §. 8.

gelzko ie: Tentaczie chutiti, y obladatai, Kerschanzko
ie: Tentacziam privoliti, y iz hudobe gressiti, vrasicie.
Ako adda N. N. vi nizte Angeli, nebudete niti vrage,
negosze izkasete daszte Kerscheniki, y kod takovi pravi
Christussevi nasljedniki, nasljeduiuch niega vu harczu-
vanju szuproti nepriatelom vassem, ako hochete da y vam
Angeli Bosi na zkradnie vure vasse, kakti na konczu vo-
iuvania vassoga doidu na szlusbu, kodszu dosli bili Chri-
stufsu vu puschine kadaie vraga obladal, y pretiral.

*Et accesserunt Angeli, & ministrabant ei. Veli
denesni Sz. Evang: y prisztupisse Ange-
li, y szlufisse niemu.*

Amen.

†
*

DRU-

DRUGA NEDELYA KORIZMENA.

Szuproti Trem nepriatelom dufficz nas-
seh, z-troiefele orusiem voiuvatisze mora
uszaki on, koi seli szvetlozt licza Bosiega
vufivati, y naipervo ie prava salozt.

Resplenduit facies ejus sicut Sol. Matth. c. 17.
Preszvetiloszeie licze niegovo kakti
Szuncze.

OH Nebo, Nebo! kakszi vizoko y firoko, kakszi lepo
y szvetlo, kakszi veszelo y vugodno, kakszi szrečno
y vekoma blaseno; Oh Bose! ter gdoie on, koibi znal y
mogel doszechi vizinu, preszechi firinu, ali iztolmachiti
szvetloszt, lepotu, y veszelye niegovo? buduchi Nebo ied-
no uszeh naszladnoztih iezerische, ieden uszeh szvetlosztih
zvirainek, iedno prebivalische uszega veszelya, iedna do-
movina uszega dobra puna: Koiega lepotè y szvetosztih ied-
nu szamu izkriczu zagledavsi Peter na gore Taborzke o vre-
menu preobrasenia Christussevoga vu preszvetlom liczu nie-
govem, od koiega denesni Sz. Evang: szvedochi govorecs.
Resplenduit facies ejus sicut Sol. Preszvetilszeie obraz nie-
gov

gov kakti Szüacze. Koiu szvetloſzt zagledavſi Peter poche-
lie na veſz glaſz krichati. *Domine, bonum eſt nos hic eſſe.* Go-
ſzpone, dobroie nam ovde biti, y ovè ſzvetloſzti ieden kru-
to kratek chaſz vuſivaiuch Sz. Peter na one gore Taborzke,
takſzeie ſzam iz ſzebe zpozabil, da za ono vekovechno ve-
ſzelye ni vech miſzlil, negoie na one gore ſeſel, y hotel
oſztati. Ova pako dika nebeſzka, y meſzto vekovechno-
ga veſzelya od unogeh mudreh, y Sz. Iyùdih, a naimre od
Sz. Dionifiuſſa Areopagite unogem ſztvaram y dugovaniam-
ſze priſzpodablya, koiega rechi ieſzu ove. *Gloria caeleſtis di-
citur Corona, ergo preſupponit certamen, cum dicat Apoſtolus;
Non coronabitur, niſi qui legitime certaverit.* Dika nebeſzka
veliſze Koruna, adda znamenuie boi, govorecſi Apoſtol:
Nebude korunien nego on koifze bude pravichno voiuval.
Veliſze daie Pochinek, polek oneh Davida Sz. Kralya rèchi.
Hæc Requies mea in ſaculum ſaculi. Ovoie Pochinek moi na
uſze veke vekoma, adda znamenuie trude, y pote. Gdo-
goder adda nebudeſze ovde verno y marlivo boril y voiuval
ſzuproti nepriatelom ſzvoiem telu, ſzvetu, y vragu, naiſze
neuffa nigdar korunu dike nebeſzke dobiti; Oni takai koij-
ſze ovde netrude y nepotè vu zatiraniu grehov, vu zado-
bivaniu dobroth, vu podnaſſaniu dobrovolynom uſzeh te-
skoch y nevoly, Pochinka vekovechnoga vu dike nebeſzke
naiſze nenadeiaiu, niti neuffaiu vuſivati. *Delectet ergo ma-
gnitudo præmiorum, ſed non deterreat certamen laborum.* Nai
adda uſzakoga naſzladuie, y veſzeli velikocha, y unoſi-
na Naimov, ali nai nikoga neſztraſſi voifzka, y trud, koifze
mora z- nepriatelmi duſſicz naſſeh imeti, ar *Regnum Cælorum
vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Kralyefztvo nebeſzko
ſzillu terpi, y ſzilniki nie dobivaiu. Gdogoder adda
zmegy vaſz N. N. ſeli vekoma vu nebu ſzvetloſzti Licza Bo-
ſiega vuſivati, ovde doklam goderie duſſa vu niem duſen-
ſzeie boriti y voiuвати ſzuproti nepriatelom ſzvoiem, koij-
ga na zkonchanie vekovechno iſchu; Ovdebiſze pako gdo-
god morebiti znafſel koibime rad opitati, y od mene ſeſel
znati,

2. Timoth.
c. 2. v. 5.

Pſalm:
13. v. 15.

Matth:
c. 11. v. 12.

znati, kakovem nachinom, y oruſiem biſze mi mogli ſzu-
proti boriti, za vredni mochi doiti gore vuſivat ſzvetloſzt
Licza Boſiega, y chuiem dame pitaiu z- rechmi Sz. Kralya
Davida. *Quis aſcendet in montem Domini, aut quis ſtabit in
loco ſancto eius?* Gdo zaide na goru Goſzponovu, ali gdo
bude ſztaval na meſztu ſzvetom niegovom? Tem takovem
odgovariam z- rechmi iztoga Sz. Kralya Davida. *Innocens
manibus, & mundo corde.* Szam on hoche na goru dike ne-
beſzke zaiti, koiti bude imel pravichne ruke, y chiſzto
ſzercze od uſzakoga greha. Szercze pak chiſzto zadobiva-
ſze po pravom zverſſenom pokaianiu za grehe, y chiſzte
ſzpovedi. Pravichne pako ruke zadobivaiuſze po zado-
lyſchine za grehe, y rauno ovo troie ie ono naioſzebuineſſe
oruſie z koiem mi moremo nepriatele naſſe predobiti, y z-
predoblyeniem nyhovom na goru dike nebeſzke zaiti ſzvet-
loſzti Licza Boſiega vuſivat, od koiega uſzakoga zoſzeb na-
kanilſzem ovo Sz. Korizmeno vreme govoriti, y naipervo od
prave ſaloſzti pochiniam.

Uſzaki adda Boſi Kerschenik, koigod ſeli vu nebo zaiti
ſzvetloſzti Licza Boſiega, y pokoia vekovechnoga vuſivat,
ovde potreba daſze bori, y voiuie z- nepriatelmi duſſe ſzvo-
ie koijſze uſzemi nachini zkerbè preprechuvati pute, koij vu
nebo pelyaiu, dabinaſz liſztor mogli ſzobum vu pekel zape-
lyati; Naipervo pako oruſie naſſe mora bitti pravo ſzerche-
no zkruffenie za grehe, koie Sz. Tridentinzko Szpravische
ovak izpiſſuie. *Contritio eſt dolor animi, & deteſtatio de pec-
cato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero.* Zkruffe-
nie ie iedno ſzercheno pokaianie za grehe, na nie merzè-
nie y oduriènie, z- tverdнем nakaneniem vu nieſze vech
nepourachati. Ovo pako zkruffenie ie dvoie fele; iednoie
zverſſeno, drugo nezverſſeno, pervoſze zove diachkem
iezikom *Contritio*. Drugo *Attritio*. Pervo zatoſze zove
zverſſeno, kaitie negda moguchno ſzamo od ſzebe nam od
preti vrata nebeſzka: Drugo zoveſze nezverſſeno zato, kaiti
ſzamo odſzebe prez Sz. Szpovedi nam nemore odpreti dike
nebe-

Pſalm:
13. v. 5.

Conc: Frid:
ſell, 14. c. 4.

nebeszke. Od pervoga zkruffenia vidimisze danaszie. Sz. Jeremias Prorok hotel z-iednum priszpodobum podvuchiti, kakovo mora bitti, ovemi rechmi. *Magna est velut mare Contritio tua.* Velikoie kakti morie zkruffenie tvoie, toieto hoche recfi, da uszakoga gresnika mora bitti velika salofzt y zkruffenie za grehe kakti iedno morie, y to ne prez zroka, ar kaktigoder morie szlape szvoie podise. negda vizoko proti nebu, negda pak oni izfti szlapi videsze kakti vu morfzku glubinu prepadati: Rauno tako mora uszaka gresna duffa na szvetu sivucha chiniti, podigati naimre szvoie miszli negda proti nebeszke vizine k. G. Bogu, negda pako ponizuiuchisze proti cherne zemlye, y glubine nifara szvoiega, iz koiegaie od G. Boga tak lepem Chlovekom sztvorienu, kakri takai y vu glubinu nepreszesnu grehov szvoieh. Morie ie szlano, y suhko, takovo y zkruffenie naffe moraszlano, y suhko bitti. Vu moriu zadersavafze vech vodè, neg vu uszeh uszega szveta zdenczeh, potokch, y iezerschah; tak y salofzt nassa mora bitti za grehe vexa, negszu ufze druge salofzti szveta ovoga.

S. Anton: Ali pak reczemo z- Sz. Antonom Paduvanzkem dasze. **Padu. ser. fer. 3. post Domin. Quadr.** pravo zverffeno zkruffenie za grehe priszpodablya moriu zavoly toga, kaiti morie chinì Chloveka salofztnoga vu sztrahu sivetì, seludcze burka, lyudi chinì blyuvati, apetit y volyu k-ieliffu oduzeme. To ufze chinì takai pravo zkruffenie, chinì velim uszaku gresnu duffu uszigdar vu sztrahu y turobnozti sivetì, Consciencziu burka, chinì van blyuvati szmrad oneh szmertneh odurneh grehov na Sz. Szpovedi, mrazi y odurne chinì ufze telovne nafzladnozti. *Oh magna! magna velut mare fiat contritio tua.* Oh veliko! veliko! kakti morie nai bude zkruffenie tvoie ò gresna duffa govorimti ia na szpodobu Sz. Jeremiaffa Proroka, ar veli Sz. Gregur Papa daie zahman szpovedniku grehe szpovedati prez pravoga zkruffenia, konche nezverffenoga, akobisze zverffeno nomoglo imeti. *Qui enim confitetur peccata sua & non deflet, perinde est, ac si vulnus detegeret medico & sanari nollet.* Gdogod

Gdogod szpoveda grehe szvoie, y za nieszenekaia, szpobenie onomu koi ranu szvoiu kase Doctoru, ali izurachen nesche bitti. Nikai nepomase szpoved szprez pokaiania za grehe, ar morefze gdo szpovedati gufztokrat, y chifzto kak naibolye zna, ako salofzti za grehe nima, milosche Bosie nedobiva; y koi prez salofzti vu mira, szvetlofzti Licza Bosiega nevufiva. Kainam y Sz. Otecz Augustin potvergiue. *Nisi de his qua facta sunt doleat, & satisfaciat DEO S. Auguste per penitentia dolorem, per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacrificium, vana est ejus confessio.* Ako za vuchiniene grehe gresnik nebudesze saluval, y ako G. Bogu zadovolychine nevuchinì z-pravum pokorum, z-poniznem zdihavaniem, y alduvaniem zkruffenoga szercza, zahmanie takovomu szpoved niegova.

Ovo adda Pervo zverffeno zkruffenie koiesze zove *Contritio*. Mora bitti ne szamo iz glubine szercza naturalszko, nego y zverhunaturalszko; zkruffenie naturalszko biva onda, kada tisze Chlovek saluie lifztor za grehe, daie naimre tak merszke ne szamo G. Bogu, nego y lyudem vuchinì, z-koieimi dalfzeie lyudem na zube, da ufzi od niega govore, ufzi za nym z-perfztom kasu; pache saluiesze, kaitisze bòi od G. Boga ne szamo, nego y od pravicze kastigan bitti, kakti na peldu saluiesze ona deklich daszeie pufztila na nechifzto dello napelyati, iednum rechium daie lotruvala, alifze nesaluie ona tuliko zato, daie proti G. Bogu zagressila, kuliko zato daie velik terbuh dobila, zavoly koiega bude morala veliku obfanofzt y kastigu podneszti: Ova ovakova salofzt ni prava, niti G. Bogu draga, ar ie lifztor naturalszka: Nego morabitti zverhunaturalszka, toieto daie Chlovek G. Boga tak dobroga, milofztiunoga y uszeh dobroth punoga szvoieimi grehi zbantuval, obsanil, y kriviczumu vuchinì, kada biga moral bil hvaliti, chafztiti, y moliti.

K- tomu uszemu potreboie imeti pravo y tverdno ufanie vu G. Boga, da naimre on nam more, y hoche rad grehe naffe oprosztiti, ar milofzerdnozt niegova ie nezgovorna,

S. Leo Pap:
Epist: 91.

y nezmerena, od koje Sz. Leo Papa ovak govori. *Miseri- cordia DEI nec mensuram possumus ponere, nec tempora definire, apud quem nullas patietur venire meras conversio.* Milozerdnozti Bosie niti moremo mere posztaviti, niti vremena pre- piszati, koi nekeszni obernutisze k-gresniku, y niega vu- miloschu szvoiu prieti, kadagagod gresnik zkrussenem- szerczem za nyu profzi: Kodgaic David profzil krichech. *Miserere mei DEUS secundum magnam misericordiam tuam: Ti- bi enim soli peccavi, & malum coram te feci.* Szmiluiszeme- ne G. Bose, polek prevelike milozerdnozti tvoie; arszem Tebe Szamomu zagressil, y zlozem pred tobum vuchinil, y ni zahman profzil, ariuie napunom y zadobil. Cain pako zdvoiusi vu milosche Bosie, govorilie. *Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear.* Vexaie hudoba moia, neg da- bi oproschenia vreden bil. Judas takai zpoznalie y szpove- dal szvoi greh govorecs. *Peccavi tradens sanguinem justum.* Zagressilszem izdavaiuch pravichnu kerv, ali kaiti obodva niszusze uffala vu miloschu Bosiu, nitie niszu profzii kod David, zato obodva naiperva ieszu vupekul zaszla, Cain na po- chetku sztaroga, Judas pako na pochetku novoga Testamen- tuma. Odkud vszaki szpoznati more kak po kaianie za grehe mora bitti zkupnieno y szlozeno z-uffaniem vu miloschu Bosiu, dasze naimre nad nami szmiluie, y grehe nam nasse milozstiuno oprofzti.

Naizadnia lasztovitozt zverffenoga za grehe zkrusse- nia, ie merzènie, y odurènie grehov: z-iednem sztalnem namenieniem nigdar vech vu niesze povrachati, tak dasze Chlovek od nikakvoga nailyublyenessega nagovariania, nai- vexeh darov, y nazladnosztih obetania; niti od sztraha ni- kakveh naitesessh muk, pache y iszte naichemernesse- szmert, nepuszti nagreh napelyati. Ovo ovakovo nakanie- nie gdogod nima; rechisze nemote dabi takov na grehe- merzel, y nyc oduriaval, ar iosche nezpoznavo nyhove smeh- koche y odurnozti; Koi pako ovoga nima- kakie mogu che veruvatì dabi pravu saloszt imel? Zakaizato Sz. Thomas Angelszki *In suo Quodlibeto* veli, da ieden za grehe szvoie

pravo

pravo zkrussen, mora bitti gotov y pripraven raissi uszaku muku, y szmert podneszti, neg z-naimensem grehom ter- naimre szmertnem, znaiuch, y hotoncze proti G. Bogu za- gressiti, buduchi uszaki dusen bolye G. Boga, neg szamoga szzebe lyubiti.

Za uszem tem dusenie uszaki ne szamo grehe, nego y usze gresne prilike, meszta, tovarustva, y priatelstva odu- riti, z-tverd nem y sztalnem nakanieniem chuvatisze uszeh prilik, ogibatizze oneh meszt, nepaidassitizze vech z-onemi personami, unogo menie snymi vech kakovo priatelztvo imeti. *Effunde sicut aquam cor tuum.* Veli Sz. Jeremias Prorok: Izlei kakti vodu szercze tvoie toieto izpraznie od uszake gresne, ne dosztoine, y kakovegod prekoredne- lyubavi, kade Hugo de S. Victore lepo govori. *Ceteri enim liquores, vel sapores infecta vasa relinquunt; qui ergo peccatum omnino, sed non peccandi affectum eiiciunt; in v se cordis sapor- em adhuc noxium servant.* Druge maszti, smahe, y duhe zaszmrageine poszude osztavlyaiu za szobum, kadafze iz nyh izlevaiu: Tak tulikaio ni, koj na Sz. Szpovedi iz poszu- de szercza szvoga izlevaiu one szmradne y odurne grehe; ali ako uszeh prilik, paidastvih, y priatelztvih neosztave, y neodure, vu poszude szercza szvoga iosche gresnu duhu, y G. Bogu odurnu smahu osztavlyaiu, y chuvaiu, koia nyh nepuscha G. Bogu drageh; y prietneh bitti. Sz. Isidorus takai pomasemi vuchiti vasz N. N. kaije, y kakovoie zverffe- no zkrussenie za grehe. *Lavatur & mundus est, qui prateri- ta plangit, & futura non admittit: Lavatur & non est mundus qui plangit quod gessit; nec deserit.* Oh kak lepo! Perefze y chisztie, koisze za pressesztne grehe plache, y vu na predek vech negressi. Perefze y ni chiszt, koisze plache za grehe vuchiniene, y nyh nezapuscha niti neoduriava, y toie zado- szta uszakomu znati od ove prave, y zverffene saloszti koia- lze *Contritio* zove.

Ve zda vigymo kaije, y kakovoie ono drugo nezverffe- no zkrussenie koiesze *Attritio* zove, y kakfze ove dve saloszti

D d 2

megy

Thren.
c. 2. Vig.

Hugo à S.
Vid: in
hunc locū.

S. Isidorus
c. 34. in
hunc locū.

Concil:
Trident:
sess: 14. c. 4.

megy szobum razluchavaiu? Ono izto Sz. Tridentinško Szpravische ovo nezveršeno zkrusenie ovak izpissuie. *Il- lam verò Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam, vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehenna seu pœnarum metu communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat cum spe veniæ, declarat Sacra Sinodus, donum DEI esse, & Spiritus S. impulsus, quo homo penitus adjutus viam sibi ad justitiam parat.* Ono pako zkrusenie nezveršeno koišze Attricia zove buduch da biva ali iz premislyavana odurnošti greha, ali obchinzkem na chinom iz iztraha mük peklenzkeh; ako gdo ima pravo nakanenie vech negressiti, y uffanie tverdno grehov izvoieh oproschenie dobiti Sz. Szpravische govori daie to ieden dar Bosu, y pomoch Duha Sz. z-koiem Chlovek obiachen, püt sžebe k- pravichnozti pripravlya. Velim ia ovak odperteie dame uzaki leglye razme, da naimre *Attritio* illi zkrusenie nezveršeno ondašze chinì, y biva, kadati gresnik razmislya iz iedne sztrani odurnošt grehov izvoieh, z-koiemi ie sžebe na blagu, zdraviu, y posteniu naskodil: Posztavemo napeldu iednoga pianca, koi zopiussišze pogubilie zdravie, ar drugi den chüti veliku glavnu bol, y seludecz z- burkan, polek zdravia pogubilie mosniu penész na vinu, igre, y morebitti lotrie, onak pian chinilie kai ali govoril nedoštoinoga, zakai bilie dobro z- palichiem tepen, y morebiti vu temniczu posztavlyen, drugi dan pretreznien pochnešze salvati zverhu onoga pianstva zbok tulkeh neszech, nie oduriava, y obecha vech nezopiatišze; iz druge sztrani pako premislyavaiuch daie szmertni greh vuchinil, z-koiemšze nebo zaperl, y pckel odperl, y tako boiechišze kastige Bosie saluiesze za szvoie grehe, a nesaluiesze daie tak dobroga y miloštiunoga G. Boga zbantuval. Ovakova salošzt zovešze nezveršena zato kaiti Chloveka nechinì pravichnoga, niti ga pouracha vu miloschu Bosiu, akosze prez Sz. Szpovedi chinì. Nego akosze Chloveh z- ovakovem nezveršenem zkruseniem iz grehov takai chishto szpově, y tverdno nakani.

kani pobolsatışze, onda zveršeno posztaie, Chloveku miloschu Bosiu, y grehov oproschenie dobiva, ar vele. diaki da onda biva *Ex Attrito Contritus*. y ovo budi zadoszta povedano od nezveršenoga zkrusenia, da naimre Szpovedium zkupa ie dobro, y more Chloveka vuchiniti iz gresnika pravichnoga; y iz nepriatela, priatela Bosiega: Szamo pak od sžebe, toieto prez Sz. Szpovedi nikai nepomase.

Zkrusenie pako zveršeno szamo od sžebe, y prez Szpovedi negday negda ie zadovolyno k- zvelicheniu, toieto onda, kada Chlovek na szmertne pogibeli buduchi, al nemore Szpovednika na ruku imeti, ali pak akoga y ima, termušze nemore Szpovedati, ako pravu salošzt ima, y snyum prez Szpovedi umre, zvelichen bude: Ako pak Szpovednika na ruku ima, y szpovedatišze more, teršze ne szpově, zeuszem szvoiem zkruseniem ako prem naizveršenessem naveke k- vragu poide, y ptoklet bude.

Na ovakovo zveršeno zkrusenie za genuti szercze Chlovechanko unogi ieszu zroki, megy oštalemi vendar ieszu naioszebuinessie one rechi koišze negda Moyšes nezahvalnomu lyuczstvu Sidovšzkomu vu ochi posztavlyal za odvernucie od grehov, y na zkrusenie genuti. *Numquid non isse est Pater tuus? qui possedit, fecit, & creavit te.* Nili on (toieto G. Bog) Ottez tvoi? koišze z- tobum ladal, tebe vuchinil, y sztvoril. Ako adda ò G. D. dobro premišzlis dobrotu, dare y milosche, koišzi priela, y nepresztancze prijmyes od miloštiunoga Otcza Boga tvoiega; y kakšze ti proti niemu nezahvalna izkasuies, ohkake moguche dašze szercze tvoie nebi obmekchalo. Premišzli adda dobrotu niegovu z- koiumie on tebe iz nistara na szvoi Bosanzki Kip sztvoril, y na Sz. Kerzt doiti vuchinil. Premišzli kuliko iezer dűs za mense grehe gorì vu peklu, negszu grehi tvoij, koišze niszu imele milosche y vremena posaluvatışze za grehe szvoie, kodšzi ti do ovoga hipa imela. Premišzli dobrotu niegovu z- koium onie tebe do szada vu zdraviu chval,

val, z- hranum provigiival, z- opravum ozkerblyuval, vu tulikeh pregoneh, y pogibelyah szmertneh branil. Nitifze nezpozabi iz tulikeh Prodekatorov, Szpovednikov, y Redovnikov, koj tebe vuchè kakfze moras grehov habati, kak zapovedi Bosie obdersavati, kak Boga tulikoga dobrochinitela tvoiega lyubiti. Nezpozabifze takai iz one oblaszti koiaie od nezgovorne lyubavi y miloszerdnofzti Bosie proti nam nevolynem gresnikom, Szpovednikom dana, da oni naz mogu od grehov nasseh odvezati, y naz iz gresnikov pravichneh, iz nepriatelov priatele Bosie vuchiniti, y iednum rechium iz izusniev vrasieh na Szine Bosie premeniti.

Povechtemi proszimvafz N. N. Dabi vi koiega vafsega priatela, y dobrochinitela, koivafzie hranil, opravlyal, y lyubil kakti bratta, ali Szina szvoiega vu ufzem ozkerblyaval, dabi velim vi niega zbantuvali, y onbifze, na vafz razerdil tak davafz nebi vech hotel ni gledati, unogo menie pomagati, kulika salofzt bi bila vafsa nad tulikum nezrechum? Oh Pater! toie veliko pitanie, na koje ni mochi pravo odgovoriti, ar ie to iedna takova salofzt koia nepufzti Chloveka szpati, piti, niti ieszti, negoga chinì dan y noch plakati, salofztitifze, y turobiti. Oh! hvala Bogu, tofzem selel y chakal rauno od vafz za odgovor imeti, koiem pak ia nato velim ovak, akoli Chlovek more tuliku salofzt pochutiti vu szerezu szvoiem nad pogublyeniem milosche y lyubavi iednoga Chloveka, kuliku salofzt, y kakovo zkrulsenie moralabi ufzaka gresna duffa pochutiti zverhu pogublyenia milosche y lyubavi tak zmosnoga y dobroga G. Boga? z- pogublyeniem zkoiem, pogublyaiufze ufzi naimi vu nebu, pogublyafze izto nebo, y szam G. Bog. *Scito ergo & vide quam malum & amarum est reliquisse Dominum DEUM tuum.* Opomina Sz. Jeremias Prorok ufzaku gresnu duffu, Znai y poglei kuliko ie zlo, y kakova sukkocha pogubiti G. Boga tvoiega. *Scito & vide.* Znai y prestimai iz kulike szreche vu kuliku nezrechu; iz kulikoga bogacztya vu kuliko sziro-

maftvo;

maftvo; iz kulikoga vezelya vu kuliku salofzt ti prehagias, kada szmertnem grehom gressis, y gressieh Boga tvoga pogublyas, y pod oblaszt vrasiu opadas; y tem takovem za odpreti nyhove szlepe ochi Sz. Augustin ovak krichi. *Sciat se peccator culpabiliter reum, si deslet damna rerum, & non deslet animam suam perditam peccatis.* Nai zna ufzaki gresnik da ni prez greha akofze plache za kakovum vremenitnum skodum, a neplachefze zverhu pogublyenia duffe szvoie z- szmertnemi grehi obterffene. Ah! ter koicie ono tverdesse od bruncza y mramora szercze, koiega ovi zroki nebi mogli zbuditi, y na iedno zverffeno zkruffenie za grehe genuti? Gdo bude tak nezspameten y tverdokoren, koi tulike krivicze Bosie, y nezreche duffe szvoie razmislyaiuch, nebude szam nafze merzel, y grehe szvoie oduriaval? Zaniefze iz glubine szercza szvoga saluval, iz nyh marlivo szpovedal, y za nie ostru pokoru delal, ter den y noch G. Boga sukemi szuzami za oproschenie proszil.

Takovu salofzt ie imel, y pokoru ie chinil on Mladencz od koiega piffe Czesarius, da naimre letta 1190. vu Kralyevzkom Varassu Parisu buduchi ieden plemenit Mladencz, koi ie vu unogeh sztrasneh grehch sivel, iz koieh szramuvalfzeie szpovedati, ali gresna Conscientia niegova iega neprefztancze muchila, doklamga ie vuchinila preobladati szrameslyvozt, ne prez ofzebuinoga miloszerdia Bosiega, zato poffelic vu ieden Kloster izraven vu komoriczu Glavara Kloftra onoga vez tusen, salofzten, y szuzami poleian, terie pochel prosziti Glavara dabifze dosztoial snym poterplyenie imeti, y szpoved niegovu poszluhnuti, k- chemu privolilie Glavar, y taki szede ov, poklekne on, ali takova, y tulika salofzt preuzelaie bila Mladencza onoga, da od placha y zdihavanja ni mogel rechi prerecfi, koiega veliku salofzt, y zkruffenie szercza videchi Szpovednik zapovedal- muie da ide domov, y da ufze szvoie grehe na paper napiffe, ter drugi den dafze snymi poverne na Szpoved, y tak be vuchinieno, doide nazad Mladencz ne menie neg y pervo zkruff-

sen,

S. August:
Ser. 3. de
Nat: Dom;

Cesarr:
Ann: 1190

Jerem.
6. 2. v. 19.

sen, y hotechisze szpovedati, ali kod y pervo ni mogel od placha y salofzti rechi prereci, zato potrebuvalie Szpovednik od niega paper na koiemie grehe napiszane imel, koiie gamuie y podal, nut chuda! kadaie Szpovednik od perl paper za steti grehe nasselic grehe usze izbriszane, y na meszto grehov ove rechi napiszane. *Delevi ut nubem iniquitates tuas, & quasi nebulam peccata tua.* Izbriszaszem kakti oblak hudobe tvoie, y kakti meglu grehe tvoie: Recse adda Szpovednik Mladenczu, Szinko zakaiszimi dal paper na koiem niednoga greha ni napiszanoga, ter pokase Mladenczu rechi na meszto grehov napiszane, kai videchi Mladencz, y szponausi miloschu Bosiu zverhufzebe pokazanu, kulikoie pervo szuz od salofzti, tulikoijhie potlam od veszelya iztochil, y zahvaliussisze Szpovedniku odisselic zpred niega, sitekie premenil, y szveto do szmertni sivel.

Nut vezda N.N. gdo nezpoznavo ochiveszto kakie drago G. Bogu pravo szercheno zkrussenie za grehe, da y prez Szpovedi dobiva oproschenie, gdogoder adda zmegy valz seli zaiti vu nebo preszvetloga licza Bosiega vufivat, naisze uszigdar terzi salofzt pravu y zverffenu za grehe szvoie vuszerezu szvoiem imeti, y sukemi szuzami G. Boga za oproschenie grehov prosziti, ar veli Sz. Ivan Chrysoftomus. *Nemo ad DEUM aliquando flens accessit, qui non quod postulavit, accepit.* Nigdor k- Bogu nigdar plachuch ne prisztupil, koi nebi bil kaije proszil, dobil. Adda o Gresniki, o Gresnicze! prisztupemo y mi k- ovomu razpetomu odkupitelu nassemu, hitemosze pred niega na kolena nassa, ter iz glubine zkrussenoga szercza nassega reczemo.

Actus Contritionis.

O ulzamoguchi G. Bose! Sztvoritel neba y zemlye, y moi Zvelichitel selni, nut ovo ia tvoia nezahvalna sztvar, tulikokrat ieszem tebe zagressila, y tvoie Sz. Zapovedi prekerila, tebesze neboiechi, y tebe neprestimavaiuchi; valuiem ovo pred tobum y szpovedam usze grehe moie male y velike, znane y neznané, szpovedane y neszpovedane, y zaniecze kaiaim, y saluiem od szercza moiega, y togamie sal dalze nemorem

nemorem bolye za nie kaiati y saluvati, y to od lyubavi tvoie Bog moi y usze dobro moie, arzi ti vreden dabisze tebe szlufilo, y dabisze ti od szercza lyubil: Zato nameniam y kanim tverdno dasze neschu nigdar vech vu grehe naimre szmertne povrachati, y volym uszako zlo ovoga szveta preterpeti, negotze vech vu nie povernuti, da pache zpervum prilikum hochutze iz nyh pravo szpovedati, y za nye pravu pokoru vuchiniti, y to usze od lyubavi tvoie Bog moi, y usze dobro moie. Ali kaiti znam o miloszerdni G. Bose! glubina uszega pomilovania, dasze ia neznam niti nemorem zadovolyno za grehe moie kaiati, y saluvati, zato klechch ovo pred tobum y perszi moie tukuch poniznote proszim da nai nadoprinesze y nadomeszti Muka, kerv y szmert tvoia, kai pokaianiu manka moiemu. Amen.

NB. Ova Moltivicza posaluvania za grehe moglabisze uszaki Szveteck z-lyuczvom vu Czirkve moliti.

E e

TRE-

TRETA NEDELYA

KORIZMENA.

Drugo Orusie szuproti nepriatelom duhovnem, ie pravo chiszta Szpoved.

Erat JESUS eiciens Daemonium. Luc. c. II.
Izganiasse JESUS Vraga.

Jurie dobro uszakomu zmegy vasz N. N. znano, da ov nas sitek Chlovechanki ni drugo kak iedno uszagdasnie voiuvanie, ieden uszekuntinzki boi, y harcz z-nepriatelmi nassemi, od koiega Sz. Job. ovak govori. *Militia est vita hominis super terram.* Voiszka ie sitek Chlovechanki zverhu zemlye: Ali Sz. Job nerazme z-ovemi rechmi govori od oneh glaszoviteh harczov, vu koiehszufze negdasni sztareh vremen Voiniki vitesko dersali kod ieden Focio koi 45. leth buduch naivexi General uszeh Athenianzkeh seregov, szrečno uszigdar ie preobladal nepriatele szvoie. Nitie razmel, ali govori hotel Sz. Job od harczuvania glaszovitoga Marka Servilia koi buduchi 25. krat na polye zezvan od nepriatelov szvoieh, y nye uszigdar szercheno obladausi szrečnoszeie nazad pourachal. *Semper Victor redijt.* Sztòd od niega zapiszano iosche do denesniega dneva, toieto, uszigdarszeie Obladavec pourachal. Niti stimam daie Sz. Job kànil govori od viteskoga zponassania Marka Marcella vu uszeh harczeh y voizkah, daszumu pripiszane bile

bile k-chaszti ove dve rechi. *Gladius Populi.* Mech Lyucz-tva. Niti veruiem daie lisztor miszlil Sz. Job govori od Vitestva Cezzara Dictatora koi 50. krat izamie doffel vu Tabor, z-nepriatelmisze harczuval, y nye obladal. Natuliko daie szam od szebe govori ove 3. rechi. *Veni, Vidi, Vici.* Doffelszem, Videlszem, Obladalszem. Ni, velim ia nigdar Sz. Job od oveh ovakoveh harczov kànil govori, z-onemiszvoiem rechmi. *Militia est vita hominis.* Voiszkaie sitek Chlovechanki, negoie on hotel razumeti voizku duhovnu, koiega rechi Sz. Augustin tolmachi ovak. *Tentatio est vita hominis.* Napasz y zkuffavanie ie sitek Chlovechanki, ar doklam Chlovek five na zemlye, ima uszigdar polek szebe tentara peklenoga, koiga na zkonchanie ische. Zakaizato dusenszeie uszigdar proti niemu boriti, kodnamie szam Christus lep navuk, y peldu dâl na pochetku ove Sz. Korizme, voiuichisze vu puschine z-peklenum Szotonum, doklamgaie y obladal govorechim. *Vade Sathana, scriptum est, Dominum DEUM tuum adorabis.* Odhagiai Szotona, ar ie zapiszano, G. Boga tvoiega molil budes. Da pache ne szamo vu perve, nego y vu denesnie Nedelye Sz. Evangelium dalnamie navuk, y peldu, izganiaich peklenoga duha iz iedne obszedene persone. *Erat JESUS eiciens Daemonium, & illud erat mutum.* Izganialie JESUS Vraga, y on besse nem. Koiega potlambi iz onoga nevolynoga obszedenoga Chloveka bil iztiral. *Locutus est mutus, & admirata sunt turba.* Pregovorilie nem, y zachudiloszeie lyuczto. Christus adda Zveltchitel nas borilszeie uszigdar szuproti szvoiem, y dufficz nasseh od niega z-presz: Keruium niegovum odkuplyeneh, nepriatelom naivexem, terzechisze uszigdar nyhove chine zatirati, y nyh preganiati, kod Sz. Janus govori. *In hoc apparuit Filius DEI, ut dissolvat opera diaboli.* Zatoie doffel Szin Bofi, dabi zatertl chine vrasie, zakaizato opomina y naz Sz. Pavel Apost: *Estote imitatores DEI, sicut Filij charissimi.* Budete nazledniki Bofi, kakti Szini naidrasi, toieto da mi moramo naz-

S. August.

1. Joan.
c. 3. v. 8.Ephes:
c. 5. v. 1.

Ieduvati Christuffa vu izganianiu vragov iz dufficz nasseh izganiamo, kadati mi pred Szpovednikom chifzto grehe, nasse szpovedamo. Kaksze adda yz-ovem Orufiem, toieto Sz. Szpovedi, moramo proti nepriatelom boriti, ako selimo vekoma szvetlozt licza Bosiega vu Nebu vufivati? odperto hochu pokazati.

Z- unogemi ufzakoiachkemi imèni, ieszu imenuvani nepriateli dufficz nasseh vrage pekleni, kodie ime Belzebub, Afzmodeus, Bekemot &c. ali ufzi Sz. Otczi iednako govore, da nailasztoviteffe vrasie ime ie greh, ar megy ofztalemi mudremi govori Hugo Cardinalis ovak. *Demonium est peccatum, primo à Demone inventum.* Vrag ie greh naipervo od Vraga naiden: Ar vu nebu buduchi Lucifer nailepsem Angelom, izmifzlilie y nassel naipervi greh Gizdoszti, koga pervo nigdar nibilo, zaradi koiega greha iz nailepsega Angela, naiodurneffem vragom ie posztal, y iz neba vu pekel be hitchen; koi videchifze iz tulike szreche vu tuliku nezrechu hitchenoga naveke, pochelie nazlobuvati, y nenavidetie nasse perve Otcze Adama, y Evu zverhu nyhove szreche, doffelie iz pekla van k- nym vu szpodobe kachie y donefzelie szobum iz pekla van naipervi greh Nenavidnozti, y dotchdobie tental yzkuffaval nasse Otcze vu onom Paradisumu doklamieie y pretental. Ovde ofztaviusi zgora rechenoga Hugona Cardinala na sztran, potreba da drugoga Cardinala Sz. naimre Bonaventuru poszluhnemo kai on zverhu denesniega Sz. Evang: od onoga mutasztoga y nemoga Vraga govori, y rechi niegove ieszu ove. *Demonium est peccatum, quod facit hominem surdum ad veritatem audiendam, cacum ad videndam, mutum ad confitendam.* Vrag ie greh, koi chinì Chloveka gluhoga na poszluhanie isztine, szlepoga na vigienie, nemoga na szpovedanie, hoche recsi dà po onom Vragu koi onoga Chloveka be obszel, razumetifze mora ufzaki szmertni greh, ar Chlovek kada szmertnem grehom gressi, onda Vraga vu szvoiu duffu puschia, koi inym lada y Gofzpodari kak hoche: Ali kakovoie naioszebuineffe

Go-

Gofzpodarienie niegovo? Je ovo, da naimre chinì Chloveka y gluhoga na poszluhanie isztine, koiasze od prodekatorov poveda; Chinì szlepoga, na vigienie y zpoznanie, gresnoga nezrechnoga sztaliffa szvoiega; Mutasztoga na Szpovedanie chifzto grehov szvoieh: Ako adda selimo iztirati, y mentuvatifze tulikoga nepriatela nassega, kaiszmo mi chinechi? *Eh ad arma, ad arma miles!* K-orufiu prifzkochete Junaki, za orufiefze primete, ali kakovo orufie ie naipotrebneffe, y naihafznoviteffe od pravoga zkruffenia, y chifzte Szpovedi.

Ali kaije Sz. Szpoved? ufzi vucheni Teologuffi nyu ovak izpiffuiu. *Confessio Sacramentalis est accusatio peccatorum suorum coram Sacerdote, ad veniam virtute clavium obtinendam.* Sz. Szpoved ie lasztovito tusenie grehov svoieh pred Szpovednikom za zadoblyenie oproschenia, po iakofzti klyuchev odvezania. Ova Szpoved Sz. iz grehov pred Redovnikom ie potrebna ufzakomu Chloveku na dobu razbora illi k- pameti doiduchemu koifze vu szmertnom grehu nahagia (akofze liztormore Szpovedati) za zadoblyenie dike nebeszke, y to *Jure Divino.* Tako daie ovo ieden ofzebuini Articulus, y kotrig nasse Sz. Vere Katolichanzke dokonian od Szpravishcha Tridentinzkoga z-ovemi rechmi. *Si quis negaverit Confessionem Sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse Jure Divino: aut dixerit modum secretum confitendi soli Sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit & observat, alienum esse ab institutione & mandato Christi & inventum esse humanum, Anathema sit.* Ako gdo tail bude Sz. Szpoved ali odluchenu, ali k- zvelicheniu potrebnu pod Zapoved Bosiu: ali pak recse da nachin Otainoga Szpovedania szamomu Redovniku, koiegaie Sz. Matti Czirkva ie ufzigdar obdersavala, y vezda obdersava, ni iznaiden, y zapovedan od Christuffa, negoie izmislyenie Chlovechanzko, nai bude proklet: Adda Szpovedati grehe pred Szpovednikom ie zapoved Bosanzka, koia dusi Chloveka kerschenoga szpovedatifze pred Redovnikom pod szmertni greh, konche

Ee 3

ien-

Hug: Card:
fahn. 1. 6.
tr. 25.

S. Bonav. in
Lucæ c. 11.

Concil:
Trident:
Sess. 14.
Can. 6.

ienkrat chefz letto, y to okol vuzma, kai y Sz. Matti Czirkva ie zapovedala chiniti.

K. ove pako Szpovedi dasze dobro, y zverffeno vuchini, potrebiufze unoge Condiczie, koje niu G. Bogu prietnu, y nam k. duffnomu zvelicheniu hafznovitu chinè; nekoie listor iz vexega, koje potrebnesse, y hafznoviteffe szudim, hochu napervo donefzti, y velim naipervo ovak; Da naimre ufzaki Kerschenik koifze miszli Szpovedati, mora pervo neg pred Redovnika doide verno, y marlivo obchiniati Consciencziu szvoiu, y ovo obchinianie tem duglyefze mora chiniti, chim duglye nifze szpovedal, ter naimre oni to moraiu chiniti, koj vu kaikakveh chafztech, poszleh, y gresneh prilikah sivu, à redkokratsze szpovedaiu. Jednum rechium da recsem vu ovom obchinianiu Conscienczie naffe pervo neg k. Sz. Szpovedi prifztupimo moratze ona marlivozt vuchiniti, koiubi koi od nafz vuchinil vu kakovom velikom dugovanuu, toieto kadabilze gdo ali kakove velike kaffige, ali velike plache nadeial; kodnafz to vuchi Sz. Augustin chiniti, ovak govorecfi. *Penitens consideret qualitatem criminis in loco, in tempore, in praesentia, in persona; Causa vera & falsa c. 14.* *ius fuerit sapientia, ordinis, & conditionis, quali hoc fecerit tentatione, & ipsius vitij multiplici executione.* Gresnik (posztavemo nechifzti) nai razmifzli pervo neg k. Sz. Szpovedi prifztupi kakov greh ie vuchinil (toieto ieli praznofzti, ali Lotrie, ali drugi kakov) vu kakovom mefztu iega vuchinil, (toieto ieli vu Sz. mefztu, ali drugom) kakovo vreme, ieli vu petek, ali vu szvetek? Pred kem, ieli pred deczum, ali maturnemi lyudmi? z. kakovum personum, ieli Szveczkum, ali Redovnum, szlobodnum alizakonzkum? Jeli znal da ie, y kakovie greh? Jeli po szille, ali pak iz dobre volye vuchinien, y kuliko krat? Jednum rechium dusenie premifzliti, kai, kak, kada, kade, z. kem, y kulikokrat ie zagressil, y toie dusen ufze Szpovedniku ochituvati, zvun szamoga toga da persone z. koiu mie gressil pred Szpovednikom imenuvati nelzme.

Ovde

Ovde budimi dopuscheno na peldu posztaviti iednoga Oficziala koiega velikoga Gofzpodina, koje dusen ufzake Qvatre, ali konche ufzako letto rachune davati: Ov znaiuch priblisavatisze vreme rachunov marlivo razgleda szvoie Register, y premislyava kai, y kulikoie nuter vzel, y van dal, nakai ie kai potrossil, dabi kai nezabil, y tako dusen nezaoftal. Kaiszmo pak Kerscheniki nego podlosniki y szluge Gofzpodina ufze Gofzpodè Boga ufzamoguchega, koinamie zruchil Grad duffe naffe, da snym Gofzpodarimo, dalnamie petera chutenia, dalnamie razum, pamet, y volyu, dalnamie szvoie Zapovedi polek koieh bifze morali raunati, y fitek nas pelyati. Vezda okol vuzma dohagia terminus rachunov koje od nafz potrebie po Sz. Szpovedi, kakszmo znassemi chuteny Gofzpodarili, y kakszmo Zapovedi niegove obdersavali? Register ie Conscienczia nassa, vu koje miefzmo dusni ufze naffe grehe male y velike popifzane imeti, y pred Szpovedium dusni iefzmo ov Register Conscienczie dobro razgledati, y premislyavati vezz fitek nas y ufze dneve kakszmo sivei, y zapovedi Bosie obdersavali, da morebiti na szpovedi nebi znali povedati, y tako bi dusni zaofztali z. kakovem szmertnem grehom G. Bogu nassemu, koibinafz za ovakov dug ofzudil vu temniczu peklenzku, y fitka veko-vechnoga mentuval. Zakaizato opomina Sz. Isidorus ufzaka Bosiega Kerschenika. *Codex rationum conscribendus est, hic codex conscientia nostra est, in hac peccata nostra magna & parva tamquam in libro conscribenda sunt, & ea etiam singulatim recensenda.* Register rachunov morafze popifzati, ov Register ie nassa Conscienczia, vu nie grehi nassli veliki y mali kakti vu iedne Knige moraiufze popifzavati, y oni pred Szpovednikom razluchno szpovedati: Akolifze tulika zkerb ima od Chafztnikov za neupafzti vu kakov mal dug, y vreme nitnu kaffigu; kuliko vexu zkerb mora ufzaki Kerschenik imeti obchiniaiuch szvoiu Consciencziu, y pripravlyaiuchifze k. Sz. Szpovedi, za neofztati G. Bogu z. kakoyem grehom dusen,

S. Isidorus
Clar. orae
14

dusen, y za nebiti ofzugien vu temniczu peklenzku, y szmere vekovechu.

Poklakam iur razmiszlis usza tvoia mislyenia, chinenia, y govorienia, z-koiemiszi proti G. Bogu tvoiemu zagressil; Onda zpoznavssizze krivczem Bofiem, moras onu pravu saloszt za grehe zbuditi vu szerczu tvoiem, kodszemte presesztnu Nedelyu navchil, y onak zkrussen uszum poniznosztium moras prisztupiti, pokleknuti pred Szpovepnika, koiemu poniznem, y zkrussenem szerczem pochni povedati grehe tvoie usze od naivexega do naimensega prez uszakoga izprichavana, zakrivania, a unogo pak menie zataienia koiega naimensega szmertnoga greha, ar tak ni saloszt, ni szpoved nebi nikai pomagala k-dusnomu zvelicheniu, ar veli Sz. Thomas Doctor Angelzki. *Impossibile est per penitentiam unum peccatum sine altero remitti.* Ni moguče po pokore ieden greh prez drugoga od pusztiti, hoche recsi, nailze gdo tak saluie za szvoie grehe damu bude od saloszt szercze puczalo, nai ne szamo suhke, nego y kervave szuze tochi, nailze poszti, y merczvari kak hoche, more, y zna; nai pak na Szpovedi hotoncze zbok szrama, ali sztraha ieden szam naimensz szmertni greh zamuchi, a druge usze nai pravo y chiszto szpove, zahmanszumu usza, ar ieden greh prez drugoga nemoresze oprofztiti.

S. Antonini

Na potvergienie ove isztine, nai bude ona pelda, koiu poveda Ersek Florentinzki Sz. Antonin, kak naimre ieden szveti y Bogaboiechi Szpovednik buduchi vu Szpovedalnice, videlic predsze na Szpoved itti iednu Goszpu uszu chednu, pobosnu, y zkrussenu, kodie y vechkrat dohagiala; ali je po Bofiem prepuscheniu videl takai iednoga odurnoga vraga okolu nie obzkakuvati, tanczati, y szmeiatisze, zachudilisze ie zverhu toga Szpovednik, y zaklelie z-Bofiem imenom Vraga damu pove zrok onoga szvoga szmeha, y veszelya; Odgovorilmaie Vrag. *Quomodo non rideam, si hac jejunans, & plorans descendit ad inferos.* Kak hoche dasze ia nebi szmeial, videchi ovu Senu tak pobosno moliti, tak ostro posztiti, tulika

S. Thomas
Aquin: 3. p.
q: 86. v. 3.

tulika almustva chiniti, taksze za grehe saluvati, y iz nyl tuliko krat szpovedati, y vendar zeuzem tem vu pekel prepadata; zakai to? pita Szpovednik, zato odgovaria Vrag, kaiti ona pred nekulikemi letmi vu divoiachtvu szvoiem imelaie iednu nechisztnu miszel, vu koieszeie hotoncze naszladuvala, y k- nie kakti privolila, aliez- dellom ni izpunila, izkoie miszli onaszeie uszigdar szramuvala szpovedati, y tako naichini pokoru kuliku more, nailze saluie kuliko hoche, nailze szpoveda kulikoie drago, zvelichena vendar nigdar nebude, zbok zamuchania one miszli gresne: Razmete o Gresniki, y Gresnicze kaije to? Hochu da chuiete y Sz. Otcza Augustina da ako Vragu veruvati nebi hoteli, niemu konche da veruiete, koiega rechi ieszu ove. *Elige quod vis, si non confessus latet, in confessus damnaberis.* Izberiszi o gresna dussa kaiti drago, alitie szpovedati usze chiszto do iednoga grehe, y zvelichisze, ali neszpovedati, y zkvarisze.

Koiu isztinu szvoium vekovechnum skodum ie zpoznala ona Goszpodichna, od koie pisse Martin Delrio daie bila vu Indiah pri iedne velike Goszpe za Divoiku iedna plemenita y dobro odkoiena Goszpodichna, koia zbok szvoie chednoszti y dobrote bilaie lyublyena od Goszpe, ali unogo bolye lyublyenaie bila od dvorianikov zbok szvoie lepote, koie zlamenia lyubavi nyhove proti nye kazasseie nepresztancze; y kaiti ni moguče oko ognia hoditi, tersze nesztopiti, tak y ona megy tulikemi zalyublyenemi, prez lyubavi ni mogla obsztati, z-koiumszeie nye szercze vusgalo, gorelo, doklamszeie doslo y na dello, ali vendar prez ozkruniena divoiachtva szvoiega, koiehnechiszteh lyubavih, y naszladnoztih nepostench nigdarze ni szpovedala, y to zbok szrama, boiechisze, y szramuiuchi pred iednem Chlovekom povedati one nechisztoche, koiehze tulikokrat, ztulikemi, y pred tulikemi ni szramuvala chiniti, vu koieh ie y preminula iz ovoga szveta, koie dussa po Bofiem prepuscheniu chesz nekuliko vremena pokazalasseie one Goszpe,

F f

usza

S. August.
sup: Pgal: 1
ap. T. V. H.
Conf.

Martin
Delrio.

ufza vu ogniu, koje ruke dva ztrasna psza iefzu grizla, bokī z-repom iednoga sztrasnoga pozoia prepafzani, koi takai nye perfzi ie grizel, licza dve krasztave peklenzke sabbe iefzu merczvarile, y vu ovakvezpodobe pred Goszpum zto-iccha pochelaie povedati, daie duffa nye divoike, vekoma zkvariēna zavoly nekoieh iztanoviteh nechifzteh nafzladnozti, iz koiehſzeie szramuvala ſzpovedati, yzbok ſzrama zataiuvala na ſzpovedi, to izrekuchi neſztaloie zpred ochijh Goszpineh onoga ſztraffila peklenzkoga; ali iz pame-ti y ſzercza nigdarie ni moglo izpafzti, nego pache ieiū ge-nulo na iednu chifztu obchinzku ſzpoved, ar y ona iosche vu mladozti ſzvoie ie miſzlila y chinila, iz cheſza ſzpovedati do onoga vremena iefze ſzramuvala; pravoie adda negda rekel Plutarchus. *Perſepe fumum ignominia fugientes, in ignem ruimus.* Naigusche dima ſzramotē beſech, vu ogeny pre-padamo, toie govoril poganin koi ni znal za ogeny ve-kovechni peklenzki gresnikom pripravlyen, za koiega dabi on bil znal, prez ufzake dvoinoſzti vechbi bil go-voril.

Plutarchus
lib. de Ve-
recundia.

Odkuda vrednaie zaifzto kervavemi ſzuzami izplakana bitti ſzlepota, neſzpametnozt, y vekovechnā neſzrecha unogeh y preunogeh, koj obchiniaiuchi marljivo Conſcien-cziu ſzvoiu pred Sz. Szpovedium, vendarſze neſzpovedaiu pravo chifzto y dobro, y tako vekomaſze zkvariuiū, ne za-to da morebiti nemogufze iz miſzliti iz koiega ſzmertnoga greha, ar tako negreſe, nego zmifzlechifze na niega, vendar ſzramuiuch iz niega neſzpovedaiu, y tako vekoma zkvariuiū-ſze, ò ludozt! ò neſzpametnozt!

Gdo adda mora zrok one ſzrameslyvoſzti bitti? ieli zrok Szpoved, ali Szpovednik, ali pak ſzam gresnik? Ne-moreſze recſi daie Szpoved, ar ako ni nikakov ſpot kazati rannu ſzmertnu Barberu, dabiū izurachil; ako nikakov ni ſpot blyuvati pred Doctōrom, on popit chemer, proti ko-iemu Doctōr ie dal vrachtvo. Ako pak ovo iedno y drugo ſpot

ſpot ni nikakov vuchiniti za vuyti y oſzloboditifze ſzmerti telovně, kakov bude mogel bitti ſpot kazati Barberu duhovnomu ranne gnyle, y ſzmerdlyve oneh odurneh grehov; pred onem Doctōrom duhovnem blyuvati van chemer oneh ſzmertneh grehov, adda Szpoved tomu zrok nemore bitti: Kakti pak goder Szpoved ſzramesly-voſzti zrok nemore bitti, tak tul kai nebi morali bitti, ni-ti vi ſzami, ar imate naipervo znati, y potreбноie da kruto dobro zapametite kaivam vezda povem, y velim ovak.

Da naimre kada vi koi naimenſi ſzmertni greh vuchi-nite, on iſzti hip iz milosche Boſie izpadete y pod oblaſzt vraſiu opadete, on iſzti hip kada iz milosche Boſie izpade-te, uſze naimre tulikai vu nebu pogubite, tak dabivamſze pripetilo vu takovom ztalifſu vmreti, vaſſa duffa bi izraven vu pekelnodneſſena bila od onoga iſztoga vraga, pod ob-laſzt koiega iefzte opali, kadaſzte on ſzmertni greh vuchi-nili. Velim vech, da naimre doklamgod vi vu ſzmertnom grehu ſivete, ako neznam kai dobra vuchinite, uſza vaſſa dobra dēla, kakti molitve, poſzti, almuſtva &c. *Non ſunt meritoria vite aeterna.* Nikaivam nehaſzne, niti nepo-maſu k-duſſnomu zvelicheniu, y tako doklam goder vi vu kakovom akoprem ſzamom iednom, y onom naimenſem ſzmertnom grehu ſivete, iefzte nepriateli Boſi, ſzusni vraſi, ztraffilla peklenzka, zakaizato nagovaria Sz. Auguſtin go-vorecſi. *Fœdus eras, confitere, ut ſis pulcher.* Merzegſzi bil, ſzpovechſze da budeſ lep, y ako Sz. Auguſtinu neveruiete, veruiete konche Sz. Kralyu Davidu. *Confessionem, & deco-rem induiſti.* Kadaſze Chlovek gresni ſzpoveda, po Sz. Szpo-vedi dobiva lepotu, dobiva nazad one naimre nebeſzke ko-iefzie vu nebu ſzvoiemī dobremi dēli bil zadobil, per-vo negie vu ſzmertni greh prepal; dobivaſzi G. Boſia priatela.

Nekoi mudroga Socrateſſa Vuchenik zaiduchi vu iednu malo poſtenu hiſu, videchi mimoiti. Skolnika ſzvoga Socra-
teſſa

teffa zkrilſzeie, ali Socrates doiduchi na vrata one hiſe po-
 ehelmuie govorit mirovno y lyublyeno, hodi van Szinko,
 ar van iziti iz ove hiſe nikakov ni ſpot, ſpotie bil nuter
 idti. Rauno tak govorim ia z-onemi ſzrameslyvemi gres-
 niki, y gresniczami, kojiſze neſzramuiu greſſiti, a ſzramu-
 iuſze pak ſzpovedati, zpodoblaſzti y ſzusanztva vrafiega
 van iziti. *O crudelis infania!* krichi Sz. Otecz Auguſtin,
De vulnere non erubescit, & de ligatura vulneris erubescit. O
 Lyuta bedaztocha! Nad rannum neſzramuieſze, a ſzramu-
 ieſze z-vracheniem. Noria velim daie velika neſzramuva-
 tiſze greſſiti, a iednomu ſzpovedniku ſzramuvatiſze ſzpo-
 vedati, boiechiſze dobro ime y preſtimanie pri Szpovedni-
 ku pogubiti, a neboiechiſze pogubiti miloſche, y lyubavi
 Boſie. Znaite adda y veruite da nieden ſzpameten Barber
 neſcheſze raſzerditi, niti ſzpachiti, kadamuſze koi betes-
 nik vu ruke da, ako prem ima neznam kakve ſzmerdlyve y
 odurne ranne, negoſze pache veſzeli, da ima priliku po-
 mochi, y tak teſek beteg ufaſze izurachiti, y toſzi takov
 Barber za Chafzt, y gracziu derſi, da Chlovek vu niega
 ſzvoie uſſanie poſztavi. Rauno tak rechizze more y od Szpo-
 vednika, da naimre chim vexi gresniki pred niega doidu, y
 niemu ranne ſzmertne, duſſe ſzvoie zauffaiu, ztemſze bolyc
 on veſzeli, uſſainchiſze nyh izurachiti, y vu miloſchu
 Boſiu povernuti, pri Bogu y Szvetczeh Boſieh ſzebe chaſzt
 zadobiti.

Naiduſze nekoij, a naimre nekoie betesne persone,
 kojy y koie imaiu vu otaineh meſztah tela ſzvoiega kaikak-
 ve ranicze, koiechiſze ſzramuiu y neuffaiu Barberu, ali Do-
 ktoru pokazati, kadamu kaſu one zvunzke ochitne ranne,
 koie ranicze bivaiu zrok ſzmerti nyhove. Rauno tak pri-
 pechaſze vu duhovnom nachinu, da naimre unogi ſzpove-
 daiuch kaſu one zvunzke ochitne ranne, toieto grehe ſzpo-
 vednikom ſzvoiem, ali oneh otaineh ſzramuiuſze povedati,
 ako prem znaiu da od nyh moraiu vekoma vmreti. Moras
 adda znati, y tverdno veruvati o gresna Kerschena duſſa,
 da

da kada ti koi naimeni ſzmertni greh na ſzpovedi pred ſzpo-
 vednikom zatais, onda tebe uſzi tvoij grehi oſztaiu, kako
 dabijh nebila ſzpovedala; pache zverhu uſzeh tvoiech gre-
 hov, za dobivas novi ſzmertni veliki greh, kojiſze zove
Sacrilegium, y tako on greh bude zrok ſzmerti tvoie vekove-
 chne, y tvoie ſzpovedi budu tebe na vexe zkvarienie, neg
 na zvelichenie.

Dokancham govorienie moie z-iednum prilikum Sz. Piſz-
 ma, kade ſtem vu tretieh Knigah Kralyevzkeh od Sz. Eliassa
 Proroka, kak naimre on Sz. Chlovek kadaie hotel G. Bogu al-
 dov alduvati polek navade oneh vremen, nachinilie naiper-
 vo ieden Oltar, zverhu koiega velik kup dervi ie poſztavil,
 zatem zatukelie iednoga vola, niegaie na drobne fallacze
 zeſzekel, y one uſze do iednoga fallate, y fallacze na Oltar
 zverhu dervi ie poſztavil; potlam uzeliu vode, zkoiumie
 poſkropil ono meſzo y derva, y zachelie moliti G. Boga,
 na koiega molitvu doſſelie ogeny iz nebeſz zverhu onoga
 Aldova, y niegaie zeſgal, na znamenie daie G. Bogu drag,
 y prieten. Ovem nachinom mora baratati uſzaki on koi ho-
 che miloſchu Boſiu dobiti, toieto mora na praviti Oltar
 pravoga nakanienia pomeritiſze z-G. Bogom, y gresnoga
 ſitka oſztaviti; Na Oltar ovoga nakanienia mora nalofiti
 dervi ſzvoiech grehov; mora vola zatuchi, toieto zatrechi
 y oſztaviti uſze gresne prilike, lyubavi y priatelztva na dro-
 bne fallacze zeſzechi, y uſze na Oltar poſztaviti, ſzpo-
 daiuch naimre uſze chiſzto grehe ſzvoie, koie mora z-vo-
 dum ſuhkeh ſzuz poſkropiti, molechiſze G. Bogu dabi iz
 nebeſz poſzlal ogeny miloſche ſzvoie, da zeſge y zkoncha
 one grehe ſzvoie, y tako chinechi naiſze ſzlobodno uſzaki
 uſſa vu miloſchu Boſiu, ar veli ſzam G. Bog po mudrom
 Salamonu. *Qui absconderit scelera sua non dirigetur; qui au-*
tem confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam conseque-
tur. Koi zakrival bude grehe ſzvoie, toieto na ſzpo-
 vedi, nepoide pravem putom vu nebo; koi pak nie ſzpo-
 vedal

vedal bude, zapuschal, y oduriaval, oh ta takov. *Miseri-*
sericordiam consequetur. Miloschu hoche dobiti, y dusku
szvoiu zvelichiti.

Adda ò gressna Duffa! *Elige quod vis.* Izberiszi kai ho-
ches. *Si non confessus lates, in confessus damnaberis.* Izberi-
szi velimti z-Sz. Orczom Augustinom alisze pravo neszpo-
vedati, y k-vragu na veke poyti: Ali pak chizto y pra-
vichno ufze do naimensega grehe tvoie naimre szmertne
pred Szpovednikom, kakti pravem namesztnikom Bofiem
valuvati, ter vek vekoma vu nebo szvetlozti licza Bofiega
vufivat doyti. *Elige.* Izberiszi, ali ovde pred iednem sza-
mem Chlovekom, iedno kratko zacherlenienie, y poko-
ru podnezti; ali pak vu vekovechni pred ufzem szvetom,
nebo, y pekлом spot, obsanozt, y muke opaszti.

Elige. Izberiszi, ali Szpoved y Nebo, ali
pak Grehe y Pекel.

Amen.

CHE-

CHETERTA NEDELYA KORIZMENA.

Tretie Orusiè, szuproti nepriatelom du-
hovnem, ie Sz. Pokora, zkoiumsze mora
G. Bogu zadovolyschina datiza grehe.

Distribuit Discumbentibus. Joan. c. 6. v. 11.

Razdelilie dole szedechem.

A Ko prem ufze laztovitosti Bosanzkè vu G. Bogu ieszu
tulike y takove, dasze od razuma ne szamo Chlove-
chankoga, nego niti Angelzkoga preszechi zadovolyno
mogu, vu niemszu tak iednake dasze razluchiti nemogu
koiabi vexa ali mensa bila; Nistarmanie mi Kerscheniki
valuvati moramo; dasze zmègy ufzeh Bosanzkeh laztovito-
ztih naivech y naibolye na szvetu szveti, y nad ufzemi sivu-
chemi lyudmi ofzebuinem nachinom Goszpodari lyubav,
Dobrota, y Miloszerdnozt Bofia, odkuda vucheni Fran-
ciscus Labata ovak govori. *Multa quidem DEO propria sunt,*
sed misereri & parcere sic DEO proprium est, quasi inter reliqua
omnia Attributa Divina, hoc magis proprium esse videatur.
Unoga iztinaie G. Bogu laztovita ieszu, ali szmiluvatitze
y oprofztiti takie G. Bogu laztovito, da kakti megy oztalemi
Laztovitostmi Bosanzkemi ovoſze vidi damuie nailaztovi-
teſſe;

Franciscus
Labar:
Tom: 3: de
Misericor:
DEL prop: 3

teffe; y kak ni, akoga ia chuiem iavkati y zdihavati pri Sz. Ifaiasu Proroku na vez glasz. *Heu! consolabor super hostibus meis, & vindicabor de inimicis meis?* Jai mene! budemlisze ia mogel vezeliti zverhu nepriatelov moieh, y nad nymi fantiti, koie Bosanzke rechi premislyavaiuch Postuvani Hugo, govori. *Gemit, quod minatur.* Zdihava, zato dasze groziti mora, Sz. pak Ivan zlatovuzti pridaie. *Quia quasi violenter cogitur perdere aliquem.* Ar ie kakti prifzilyen zgubiti koga. Zakaizato opominanasz lepo po szvoiem Jeremiaflu Proroku na pokoru, da nebude imel zroka nasz kastigati y pogubiti polek szvoie Bosanzke Pravicze. *Si penitentiam egerit gens illa a malo suo: Agam & ego penitentiam super malo, quod cogitaveram ut facerem ei.* Ako pokoru bude chinilo lyuczto ono za grehe szvoie: Ja takai budemlsze saluval zverhu zla, koieszem miszli dabimuie vuchinil. Adda pokora koiu mi gresniki za grehe chinimo, salozt G. Bogu. zavdaie? takie, ali szrečna y blasena za nasz gresnike ie ova salozt, ar kadazze mi premeniamo po Sz. Pokore iz gresnikov na pokornike, G. Bog takai premeniasze iz sizerditoga na miloztiunoga, y vu one miloztiunozti saluiesze. kakti daie bil nakanil nasz zkonchati. *Mira DEI dignatio!* krichi Oleaster. *Quem queso non peniteat peccatorum, cum DEUM videat penitere poenarum.* Onezgovorna, y prechudna miloszerdnozt Bosia! Oh Kerschene gresne Duffe! ter gdo bude tak tverdokornoga szereza dasze nebude hotel za grehe szvoie kaiati, y pokoru za nie chiniti, chuiuch od tulike dobrote, miloszerdnozt, y lyubavi Bosie proti nam nevolynem gresnikom, koiemu niegova Bosanzka pravicza ie zapovedala kastigatinasz, y zkonchati iz licza zemlye; Ali miloszerdnozt niegova zapovedamu nasz chakati na pokoru, y szmiluvatisze nad nami. Koi akoie tuliko miluval ono lyuczto, koieie iz dalka po ostreh puteh, glad y seiu terpeche za nym hodilo dabiga videti moglo, y vu szvoieh potrebochah pomoch od niega dobilo, daszeie nym za hranu zkerbel. *Unde ememus panes ut manducant hi.* Odkud kupimo Kruha

Ifaias
c. 1. v. 24.
S. Joan.
Chrysoft.
hom. 47. in
Matth:

Jeremi
c. 18. v. 8.

Oleaster.

Kruha da ovi ieli budu, y od glada nepomru, y nieie z-temi hlebci Kruha nahranil, okrepil, blagoszlovil, y z-miloschami koieszu od niega profzili nadelil. Kuliko, velim pak vezda ia, sztoiezero krat miluie, y zkerbisze on za nasz nevolyne gresnike, za one velim gresnike, koijti za nym hode po ostreh puteh Sz. Pokore, trapechi telo szvoiez-gladom y seium; Ah kakti onde *Distribuit discumbentibus.* One male hlebce Kruha ie blagoszlovil, y nym razdelil, snym nyh nahranil, tak tulikai Milosche y Blagoszlova szvoga Bosanzkoga zkratiti nesche, nego pache inyum napuniti nahraniti, y od szmerti vekovechne oszloboditi. Pokazavsi adda presefzne dve nedelye kakova salozt, y kakova szpoved ie potrebna uszakai gresne duffe, koia seli za Christuffem na goru dike nebezke zaiti, y szvetlozt licza niegovoga vekoma vufivati, danasz kanim govoriti od Sz. Pokore, po koie Pokore razmem onu zadovolyschinu koieie uszaki on dusen ovde Bosanzke pravice za grehe szvoie dati, koi nesche nyh ostro na drugom szvetu plachati.

Dobroie adda zkruffenie za grehe, szvetoie nyhovo chizto szpovedanie, ali y Sz. Pokora ni sfala, pokora velim ona, zkoium dusen ie uszaki gresnik zadovolyschinu G. Bogu dati za tulike krivicze z-grehu niemu vuchiniene, y ova Pokora zovesze *Satisfactio.* Zadovolyschina; Koia potrebnaie uszakomu Kerschenu tak dobro k-duffnomu zvelicheniu, kodszu potrebna Zkruffenie, y Szpoved, y tonam Sz. Tridentinzko Szpravische zapoveda veruvati pod prokleczto, kakti uszaki dragi Articulus nasse Sz. Katolichanzke Vere ovak govorechi. *Si quis post acceptam justificationis gratiam cuilibet peccatori penitenti, ita culpam remitti, & reatum aeterna pena deleri dixerit; ut nullus remaneat reatus pena temporalis exolvenda vel in hoc, vel in futuro saeculo in purgatorio, antequam ad regna caelorum aditus pateat, Anathema sit.* Ako gdo po zadoblyeniu pravichnozt milosche uszakomu gresniku kaiiuchemu, tak grehe oproztiti, y kastigu muke vekovechne

G g

vechne

Concil:
Tridentin.
sess. 6. Can.
30.

vechne izbrizati, daie mochi, recse; tak da nikai vech neoztane muke vremenitne plachati na ovom, niti na drugom szvetu vu purgatoriumu, pervo negsze vu Kralyeczto nebezko zaide, nai uszaki takov proklet bude kot uszaki heretnik. Natuliko da akosze rauno more negda pripetiti, daize z-iednem szamem zkrusseniem, y pokaianiem szerchenem za grehe oduzeme uszaka krivnia, y dusnozt kakove kastyge vremenitne, ali vekovechnè, kodszeie pripetilo vu Sz. Magdalene, nistarmanie vechkrat akosze prem odpuzti greh, oztane vendar dusnozt kastyge vremenitne za niega, y to zato, kaiti ono akoprem zverfeno zkrussenie ukup z-chiztum Szpovedium vuchinieno nima tulike mochi, y iakozti za oduzeti od naz, y oszloboditi naz od uszake dusnozt kakove pokore vremenitne podnassania, z-koiumszmo dusni Bosanzke pravice naplatiti, y zadovolyschinu dati.

Ovu iztinu za potverditi imamo unoge pelde tulike vu Sz. Piszmu, kulike po drugeh Knigah, ali iz Sz. Piszma szamedve doztami budi napervo donezti, Davida naimre Kralya za muski Szpol, a Magdalenu pak za fenzki, koia obodva buduch velika gresnika, kodie to iur uszakomu dobro znano, obodva tulikai ieszusze ne szamò saluvala, za grehe y szpovedala, negoszu tulikai polek toga y z-ostrum pokorum hoteli G. Bogu zadovolyschinu dati na ovom szvetu, za nemoratiu davati na drugom szvetu.

David chuinch Natana Proroka szebe karati, pochelie krichati. *Peccavi Domino.* Zagressilszem G. Bogu, y Natan taki od sztrani Bosie odgovorilie Davidu. *Dominus quoque transtulit peccatum tuum.* G. Bog preneszelie takai greh tvoi, ovde potreba dobro zapametiti onu rech. *Transtulit.* Preneszelie, zakaimu ni rekel prikazalie, ali oproztiltie greh tvoi, nego szamo veli, preneszelie, addamu ni bil greh oproschen? bil ie prez uszake dvoinozti greh Davidu oproschen, ali kastyga doztoina za on greh ni bila oproschena, negomuie preneszena bila na ovu kastygu naimre, da on Szin koga ic praznuich z- Bersabeum dobil moralie umreti. *Filius qui*

natus

natus est tibi morte morietur. Szin koitischeie narodil szmer-tium hoche umreti. David ako rauno chulie da greh niegov ie preneszen na kastyge Bosie, koieie iur y nad szobum zpoznaval, vendar ulze to nimusze videlo zadozta, nego pachy on szam szvoiem telom hotelie G. Bogu zadovolyno vuchiniti, za naplatitimu tulike krivicze vuchiniene, ar potlam-bimu obzanieno bilo od Natana Proroka da G. Bog zna za niegov greh, ondaie David pochel szam szobum miszliti, holà, adda ne szamo G. Bog, nego y Natan znaiu za moie grehe, koieszem ia tak zakrival y muchech chinil, y kai iosche vecs, grozimisze G. Bog daie hoche uszemu szvetu znane y ochitne vuchiniti, armi veli. *Tu fecisti hac in abscondito, ego autem faciam in conspectu solis.* Tiszi vuchinil ova muchech, ia pako hochu vuchiniti pred Szunczem. Ah potrebaie adda premeniti sitek, y zato odhitilie David od szeb barffunzku opravu, y oblekelszeie vu oster Ciliczium, poszipsalszeie z pepelom, poztillszeie obszuhom, szvoi kruh melsalie z- pepelom, y pilis szvoi szuzami. *Cinerem tamquam panem manducabam, & potum meum cum fletu miscebam.* Oh! kulika y kak lepa pelda Sz. Pokore uszem muskoga Szpolla lyudem ie Sz. David, od koiega Sz. Cirillus Jerusalemszki ovak govori. *Beatus David quamvis audierit DEUM transtulisse peccatum suum, non abstinuit tamen à penitentia.* Blaseni David ako rauno ie chul daie G. Bog preneszel greh niegov, ni vendar preztal od pokore, toieto ni preztal szam szeb kastygati.

Kai pako szada recsi hochu od Magdalene? znanoie dobro kai Sz. Lukach Evang: od nie szvedochi, daie naimre. *Mulier in civitate peccatrix.* Gresnicza ochita vu Varassu. Ova kak berseie zpoznala szvoi gresni sztalis, y kak ztrassno szvoiemie grehi ona ie zbantuvala Zvelichitela szvoiega, oh kak saloztna ie poztala! y zato berselie ona doznala daie on dossel vu hisu iednoga Fariseussa, takitzeie k- niemu odpravila, kupiusi ieden pehar drage mazti. *Ut cognovit quod*

Gg 2

JESUS

S. Cyrillus
Jerosolim:
Cathec: 2:

JESUS accubuiſſet in domo Simonis Phariſaei. Uſza zkruffena y faloztna, uſza chedna y ponizna, doſlaie vu onu hiſu, hiti- laſzeie pred noge Zvelichitela duſſe ſzvoie, ter ſuhke ſzuze tochech pochelaie ſny mi oblevati, y prati noge niegove- preſzveti. *Lachrymis cepit rigare pedes ejus.* Potlam pak z- laſzmi ſzvoiemie nie briſzati. *Et capillis capitis ſui tergebat.* Zatem uſzem nie milo kuſſuvati, y z- onum dragum maz- tium pobosno mazati. *Et osculabatur pedes ejus, & unguen- to ungebat.* Nut ò Gresnicze! vam pelde, y zarczala pokore Sz. Magdalenu, koia ovem nachinom dotehdob onde- polek nõg Chriſtuſſevch ie klechala, plakala, zdihavala, y za oproschenie grehov proſzila, doklamie y dobila, chu- iuch iz ſzameh Chriſtuſſevch preſz: vuzt. *Remittuntur tibi peccata tua.* Opraschajſze tebe grehi tvoij. Oh ſzrechna Magdalena! ſzrechne budete y vi ò Gresnicze, akoiu bu- dete vu pokore naſzleduvale, ar ako rauno nebudete chu- le iz laztovitch Chriſtuſſevch vuzt, oproschenie grehov vaſſeh, budezteie chule iz vuzt Szpovednika vaſſega kakti laztovitoga nameztnika Chriſtuſſevoga, govorecſega. *Absolve te à peccatis tuis.* Ja tebe odveſuiem od grehov tvo- ieh. Budelivam pako zadoztato? Ne, nego budete duſni iosche dalye Magdalenu naſzleduvati, ar Magdalena ako- prem ie chula, znala, verovala daſzuie nie grehi oprosche- ni, vendar za oproschenie kaſtigit vremenitne, z- koiumie uſzaka gresna duſſa duſna Bosanzke Pravicze, ali na ovom, ali na drugom ſzvetu vu Purgatoriumu zadovolyno vuchini- ti; Zato Magdalena nigdar ni preztala pokoru za grehe de- lati doklamie goder ſivela, natuliko da ona po Chriſtuſſe- vom vu nebo zaſztuplyeniu ode ſlaie vu puſchinu Marſilie, kadefzeie ona vu iednu pechinu zaperla, y tia do ſzmerti, toiezt czelech 30. leth oſtru pokoru ie delala, z- koiumie ov- de Bosanzke Pravicze naplatila, da na drugom pak ſzvetu ni bila duſna kai plachati, nego duſſicza nie Sz. od Serafi- nov nebezkeh izraven vu nebo pred licze Boſie ie bila od- neſſena. Zakaizato Sz. Auguſtin leponaſz opomina govorecſi.

Nora

Non ſufficit mores in melius commutare, & à factis malis recede- re, niſi etiam de ijs qua facta ſunt ſatisfaciat DEO per peniten- tia dolorem, per humilitatis gemitum, per contriti cordis ſacri- ficiam, cooperantibus eleemoſynis. Ne zadozta pobolsati ſiv- lenie, y od zloga chinenia odztupiti, akofze y od oneh zleh chinov G. Bogu zadovolyno nevuchini, po pokore falozti, po poniznem zdihavaniu, y zkruffenoga ſzercza alduvanu, z- pomochium almuſtvih: Ar po ovakovom putu hoche G. Bog ſzvoie zebrane vu nebu imeti, koieh nesche na veke- muchiti, govori nato lepo Sz. Gregur Papa. *Ab electis ſuis iniquitatum maculas ſtudet temporali afflictione tergere, quas in eis perpetuo non vult vindicare.* Od zebranch ſzvoiech gresne makulicze terſziſze z- vremenitnemi kaſtigami ovde briſzati, koie vu nyh vekoma nesche plachati; od kudafze ochivezto vidi, y zpoznavo da ni dozta ſzamo kaiatiſze za grehe, y iz nyh ſzpovedati, negoie potreba za grehe Bosanzke pravi- cze z- pokorum y dobremi deli ovde zadozta vuchiniti.

Potrebnoie adda y drugach nemore bitti, nego da gres- nik mora na ovom, ali na drugom ſzvetu Bosanzke pravicze zadovolyno vuchiniti, zbok tulikeh krivicz z- grehi ſzvoiemie G. Bogu vuchinieneh, tonam ochito ſzvedochi Sz. Auguſtin. *Peccata ſive parva, ſive magna impunita eſſe non poſſunt, quia aut homine penitente, aut in iudicio DEO vindicante plectuntur.* Grehi tuliko mali, kuliko veliki prez kaſtigit nemogu bitti, ar ali od Chloveka po Sz. Pokore, ali od Boga na ſzudu budu kaſtigani. *Ceſſat autem vindicta Divina, ſi converſio praecurrat humana.* (govori nadalye Sz. Otecz) *Amat enim DEUS confi- tentibus parcere, & eos qui ſemetipſos judicant, non judicare.* Preztaie pako kaſtiga Boſia, akoiu preteche pokora, y po pokore k- Bogu obernenie, ar ie drago uſzigdar G. Bogu- oproztiti grehe ſzpovedaiuchem gresnikom, y oneh koj ſza- meh ſzebe na kaſtigit oſzugiuiu, niemu ni drago ſzuditi. Gdogoder adda neseli, niti nesche od Bosanzke pravicze na vremenitne, ali na vekovechne muke oſzugiien bitti, nai- tze ſzam terſzi ovde doklam vreme, y iakozt ima z- doztoi-

Gg 3

num

S. Auguſt:
l. 50. de Poe-
nit: hom.
50.S. Gregor:
Pap: lib: 9-
moral. c. 17.S. Auguſt:
in lib. Sent:
tom. 3.

num pokorum kastigati, muchiti, y trapiti, ali kakšze more ova doztoina pokora vuchiniti?

Hodmo k- Sz. Janusu Evang: y vu oneh niegoveh zkrovněh vigieniah hochemo lep navuk, y regulu od Duha Sz. do-
biti, koiega rechi ieszu ove. *Quantum glorificavit se, & in delitijs fuit, tantum date illi tormentum.* Kulikofzeie dichil, y nazladuval, tulikumu daite muku: Ove rechi mogufze, razumeti od pokore telovne y dussevne, ovoga y drugoga szveta: Velim ovak na kratkom, ako ti o gresna dusfa do szada vu oneh chazteh, bogacztvah, opravah, prekoredno, y gizdavo zverhu drugeh, ieszifze izviffavala, vezdafze ponizui pred uszemi, tebe za naigorsu, y naivexu gresniczu dersechi. Akoszfize do szada nazladuvala vu czifrazteh opravah, vu proxeněh ietztvinah, y nechiztom sivleniu tvoiem chuteniam ngaiala, szadaie trapi z- priproztum opravum, z- poztom, y drugemi kastigami, ar veli Sz. Isidorus od Sz. Pokore ovak.

S. Isidorus. *Penitentia nomen sumit a pena, quā anima cruciatur, & mortificatur caro.* Pokora imeiemlye od muke y kastle, z- koiumfze dusfa trapi kadasze gresnik saluie za grehe, y telo muchi zvunzkemi kastigami. Postuvani pako Hugo pissuchi od prave pokore ovak vuchi dasze chiniti mora.

Hugo de modo peccandi. *Perfecta penitentia est, ut cor doleat, os confiteatur, manus operetur, oculos ploret, venter jejunet, & sicut omnia membra in peccando DEUM offenderunt, sic satisfaciant penitendo.* Zverffenā pokora ie, dasze szercze saluie, kodszem ia vu druge nedelye pokazal od zverffenoga zkruffenia govorech; Da vuzta szpovedaiu chizto usze grehe, kodszem pressetznu nedelyu navchil; Da ruka dela blisniemu pomasuch y szebe kastigaiuch, dasze ochi plachu, koieszu tulikem grehom naipervi zrok bile; Dasze terbuh pozti koiemufzeie do szada ugaialo, y kakti zevszemi kotrigi ieszmo Boga zbantuvali, zato ie potreba takai, da zevszemi ovde pokoru chinimo, y Bosanzke pravice zadovolyschinu damo, ako neschemo na drugom szvetu ali vu peklu, ali vu purgatoriumu morat chuti glasz Bosanzke pravice. *Quantum se glorificavit, & in delitijs fuit, tantum*

date

date illi tormentum. Zakaizato opominā mudri Novarinus kruto lepo uszakoga zmegy nazf. *Nunc age penitentiam, ne penitentiam omisisse aeternum te peniteat.* Szada chini pokoru, akosze nesches vekoma kaiati, daszi oztavil, y prepuztil ovde pokoru chiniti.

Ov veliki hafznoviti y potrebni navuk obdersavalifzu z- szvoium vekovechnum hafznum unogi gresniki y gresnicze, oszebuinem vendar nachinom od Arzeniussa Sz. puschenika stem daie on tak szvoia chutenia naimre nosza y vuzt trapil, daie imel takovu navadu, da kaigoderie dobil za ietzti, ali piti, dotehdobie vu szvoie celicze dersal doklamie napol gnilo bilo, y szmerdelo, y buduchi ienkrat opitan zakaitakovszmrad vu celicze dersl, y kakga terpeti more? onie odgovarial. *Lubens factorem hunc excipio, in locum odoramentorum quibus in palatijs Regum fui oblectatus.* Rad ov szmrad podnassam, na mezto oneh duh, zkoiemiszemze vu Kralyevzkeh palachah nazladuval, z- ovakovemi ietztvinami potreba da hranim moie proxeno telo, koiemuszem tuliko leth z- kaikakvemi zebnanemi ietztvinami ugaial, y nie proxil.

Takovie bil Sz. Guilielmus Herczeg, koi povernuchifze iz gresnoga sztaliffa na pravi put pokore, y szpovedavfize z- velikem zkruffeniem za grehe, seleiuchi ovde za nie Bogu zadozta vuchiniti, posselic k- iednomu puscheniku profzit navuka kakbiu mogel doztoino vuchiniti, od koiegaie ov navuk dobil. *Modus puniendi secundum modum praeteriti delicti debet extendi; melius est enim ad momentum temporaliter cruciari, quam supplicijs torqueri aeternis.* Nachin pokore, polek nachina grehov bitti mora; ar bolcye ieden kratak chasz ovdesze trapiti, neg vekoma vu peklu muchiti, y ov navuk do szmerti szvoie Herczeg ie obdersaval vu ostre pokore sivuchi, na chudo uszemu lyuczstvu, a na szvoiu hafzen vekovechnu.

Takovaie bila ona velika gresnicza Maria Epipriaka ko-
ia zpoznavsi szvoi gresni neszrečni sztalis, pobegnulaie
Surtus in
vita ejus
April
pu.

puschinu, uzemsi szobum szameh 5. hlebcezev kruha, koje potrossivsi, od potlam szamemi travami, y korenem szvoie perve nechizte telovne nazladnozti 45. czeleh leth ie kasti-gala, niti vu uszeh oveh letah five Chlovechanzke duffe ni videla, polek szvedochanztva Suriussa.

Takova pokornicza ie bila Sz. Pelagia, nechizta, y ochitna pervo gresnicza vu Varassu Antiokenzkom, koiu potlambi Sz. Nonus Biskup bil od grehov odvernul, y na pokoru oberjul, odpravilaszeie Pelagia na goru Olivetanzku, y ondeszeie zaperla vu iednu Celiczu, kade dalko od lyudi, y uszake Chlovechanzke pomochi, tak ostro, szveto, y pobosno ie sivele, daiuie Sz. Nonus Biskup ovemi rechmi pohvalil. *Pelagia, ex pelago vitiorum, pelagus virtutum effecta est.* Pelagia iz glubine grehov, glubina dobroth ie posztala, koia Sz. Pokornicza vu one puschine premenilaie bila szvoie senzko ime Pelagia, na musko Pelagius, y to, dabi tem mirovneie mogla siveti, y dabi nie pervi priateli za niu nedoznali, y zanium nedosli, kod pisse SURIUS.

Kadeszu szada oni, koj ne szamo nechine ostre pokore za szvoie grehe, niti davaiu na ovom szvetu Bosanzke pravice kakovu zadovolyschinu za grehe szvoie; Nego ono, ono, kaije gorie da neradi prijmlju pokoru od Szpovednikov, koiasze nym nevidi po volye, ali y kuliko ostru vidi: Nai uszi ti takovi marljivo poszluhnu Sz. Bernardina, kai on nato govori. *Si Confessor dat parvam penitentiam, & non tantam, quanta est condigna pro satisfactione tuorum peccatorum; tunc tua anima vadit ad purgatoriu, ibique stat donec purgetur, atq; adeo gaudeatis quando datur vobis magna penitentia.* Ako Szpovednik daie malu pokoru, y ne tuliku, kulikaie potrebna na zadovolyschinu tulikeh tvoieh grehov; tak tvoia duffa poide vu purgatorium po szmerti plachat Bosie pravice, y ondesze bud emuchila doklamfze izchifzti. Zakaizato Sz. Thomas Angelzki veli. *Videtur quod multum noceat Sacerdos penitenti levem penitentiam injungens.* Vidisze da unogo skodi Szpovednik gresniku na szpovedi malu za nie pokoru davaiuchi.

Adda

Adda N. N. naisze nigdor nesztraffi pred ovoga ali onoga Szpovednika doiti na szpoved, zaradi pokore, da rekfi veliku daie, ar on toga nechini iz nazloba, niti za vasse zlo, nego iz prave lyubavi, y za vexe dobro vasse, koi zna kai vam hafzne, y kaivamie potrebno: Da pache ako on vam iz kakovoga respectuma da malu pokoru, nemorate zato miszliti da vexe niszte vredni, ar unogi Szpovedniki dersefze navuka Sz. Augustina govorecsega, daie bolye gresnika zmalum pokorum vu purgatorium poszlati, neg z- velikum vu pekeli, akolisze adda komu mala ona pokora vidi koiu Szpovednik da? nai gresnik szam od szebe vexu vuchini, ali konche onu malu tem pobosneie nai izpuni, y ovo dozta nai povedano bude od zadovolyschine koiasze mora G. Bogu za grehe dati.

Szadaie potreba kai povedati od Zadozta chinenia Blisniemu nassemu, prez koiega ni zkrussenie naiszercheneffe, ni szpoved naichizteffa, niti pokora naiostreffa nikai nepomasu k- duffnomu zvelicheniu. Ovo pako zadozta chinenie zadersavafze vu pourachaniu lyuczkoza blaga, y postenia, koia doklamgodfze nepovernu, greh ni oproschen, ar veli Sz. Augustin. *Si res ablata reddi possit, & non reddatur, penitentia non agitur, sed simulatur.* Akoli ti omoy Chlovek ieszi blisniemu tvoiemu kai ukral, szilum uzeli, ali z- cziganium niega ukanil, y chesza mentuval. Ako tvoiemu drutinetu, Mesterzkomu Chloveku, ali Kramaru ieszi doztoinu plachu od nyh kervavemi sulij za szlusenu zkratil, ter ovem ako ti mores zadozta vuchiniti, nym nyhovo povernuti, ter nevuchinis, tvoia pokora, ako neznam kakovu chinis, grehov tvoieh neobalya. *Ar Non dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum.* Neodpuschafze greh, doklamfze nepouracha lyuczko po kricicze zadoblyeno blago.

Szpodobnem nachinom razmetisze mora od postenia, koie akoszi ti blisniemu tvoiemu uzeli, z- tvoiem ogovorom, doklamgagod nepovernes, vu ochivezte pogibeli vekovechnoga zkvarienija lives. Zakaizato pervo neg na Sz. Szpoved

H h

ti

S. Bernard:
Senen. de
Purg: ser.
15.

S. Augustin
Epist: 54.
ad Macedo

ti ides, moras y na ovu dusnozt marlivofze izmifzliti, pache akoie moguche niu pred Szpovedium izpuniti, ar akoli Szpovedniku povés za ovakve krivicze blisniemu tvoiemu vuchieniéne, on tebe bude moral zapovedati da povernes; ako neobeches, on tebe neodvese, akoli obeches y nevuchinis, odvezanie niegovo tebe vech bude skodelo neg hafznelo.

Adda N. N. opominavafz z- rechmi Sz. Lukacha Evang:

Lucæ *Facite fructus dignos penitentia.* Chinete szad vredni pokore, kade Sz. Thomas Angelzki govori. *Est autem triplex fructus dignus penitentia.* Je pako troie fele szad vredni pokore,

S. Thomas re. *Primus est ut puniat in se quod commisit. Secundus est ut fugiat peccata, & occasionem peccati. Tertius est ut tantum studeat ad bene agendum, quantum studuit ad peccandum.* Naipervi szad vreden pokore, G. Bogu drag, y prieten ie ov, da gresnik szam nafzebe kaffiguie ono kaije zagreffil. Drugi szad ie vreden Sz. Pokore daŕze chuvamo greha, y od ufzake gresne prilike da befimo. Treti szad ie ov, daŕze mi ufzemi nachini terfzimo y zkerbimo tem bolye y pravichneie fiveti, chimfzmosfze pervo bolye vu greheh kalyali, toieto chimfzmo bolye y verneie pervo telu, fzvetu, y vragnu fzlufili; Tem da bolye y pobosneie Bogu od szada fzlufimo. Chimfzmo do szadamenie Boga, y blisniega nafsega lyubili, od szada daijk tem fzercheneie lyubimo, lyubech nym fzlufimo, da tako ayh lyubech, y nym fzlusech snymi ukup vezelitifze budemo vek vekoma mogli vu dike nebezke.

Amen.

†

PETA

PETA NEDELYA KORIZMENA.

Gresniki vu Svmetneh greheh fivuchi, kuliku kriviczu G. Bogu, szebe pak kak veliku skodu chinè?

Tulerunt lapides ut jacerent in eum. Joan. c. 8.

Donefzofse kamenie dabie hitali vu niega.

AKo rauno ie vecs neg iztinzko govorenje diachko. *Veritas odium parit.* Iztna nazlob poragia; Zato vendar ni maral on Sz. Czarigradczi Biskup, y Sz. Matti Czirkve zlatovuzti Navuchitel Ivan Chriofstomus, koiega Sz. Sivlyenie izpifzuiuchi vucheni Simeon Metafrastes, obzanuie da ov Sz. Chlovek z- Czelzariczum onoga vremena Eudoxium maloka daszu zkupa dobri priateli bili, y to zbok toga, kaiti ov Sz. Chlovek ni sparal rechih, nitifzeie ffonal, ali ztrassil Czelzariczu guztokrat ostro karati, y pred nyum iztinu govoriti, pacse y duhovnemi kaffigami nyu preganiati zbok nye gresnoga sivlenya: Ona pak zbok iztine koiuie on nye povedal ufza fzerdita, lyuta, y chemerna kod kacha proti niemu ie bila; zakaizato pozlalaie k- niemu iednoga Pofzla, poruchaiuchimu da ako nepreztane Biskup nyu karati, y z- ostremi liztmì nyu bantuvati, bude moral nye fzet-

Hh 2

ditozr

ditozt zpoznati; kai razumeusi od Czeszaricze Pofzel, odgovorilie nye, Vassa Szvetlozt kaimi zapovedate kod verni izluga izpuniti hochu, akoprem znam, y veruicm da ia nikai neopravim, poznaiuchi ia dobro naturu, y sivlenye Chloveka onoga, koifze drugo nikai nebdi odlok szamoga greha, y zato rekeli Czeszaricze ove rechi. *Frustra illum hominem terres, qui nihil nisi solum peccatum timet.* Zahman onoga Chloveka ztraffis, koifze nichesza nebdi neg greha, kako dabioi hotel bil recu, morete Vas: Szv: onoga Chlovika iz chazti iz vrech, on nikai nebude maral, moretega iz Varassa Frustrati kod naigorsega hudodelnika y onfze bude szmeial, moretega preganiati y muchiti kak y kulikovam drago, y on usza veszelo bude podnaffal, ar on *Nihil nisi solum peccatum timet.* Nikai fze drugo neboi nego szamoga greha. Lepa hvala ie bila ova onoga Sz. Chloveka. Ovakove hvale vredenie bil Odkupitel naff onda kadaie nevernem Sidovom iztinu povedal, y nye karal z bok gresnoga nyhovoga sivlyenia, kada naimre on ie nym govoril. *Si veritatem dico vobis quare non creditis mihi? Ako iztinu povedam vam, zakai neveruiete mene? Qui ex DEO est, verba DEI audit, propterea vos non auditis, quia ex DEO non estis.* Koi od Boga ie, rech Bosiu poszluffa, zato vi neposzluffate, kaiti od Boga nizte. Kai neverni Sidovi chuiuch Christuffa govoriti, y szebe karati, kaifzu vuchinili? *Tulerunt lapides ut jacerent in eum.* Donezflifzu kamenie dabis vu niega hitali. Oh nezahvalnozt prokleta! Ovakovem nachinom zponaffaloszeie negda lyuczstvo Libie, koi, kadaie vu iutro videlo iz zoriè iz hagiati preszvetlo Szuncze, y szvoie szvetlozt trake po szvetu puschaty, snymi ufze ztvary raszvetchuvati, kaije vuchinilo? oh poszluhnete N. N. y zachudetefze, ondaie ono neszpametno ne menie neg y nezahvalno lyuczstvo pochelo po zemlye pobirati kamenie, za hitatie vu farko Szuncze, ali ieden chern oblak iesze pokazal, y szvetlozt Szunchenu ie zakril, nepuztechi tulike krivicze Szunczu chiniti. Szpodobnem nachinom N. N. ovo Szuncze Prvaicze Christuffa JESSUSA videchi neverno lyuczstvo

stvo Sidovzko trake szvetozti, y iakozti szvoie Bosanzke iz szebe puschaty, pocheloie pobirati kamenie za hitatie vu niega, ali *JESUS abscondit se.* Zkrilfzeie JESUS. Ovu Ceremoniu y Sz. Matti Czirkva do danasniega dneva obdersava, pokriva iuch Razpela, koiu Ceremoniu ako duhovnem nachinom mi premiszlino, naidemo da szadasniega vremena kerschankzo lyuczstvo unogo vexu kriviczu ovomu Szunczu Pravicze chini, negmuie lyuczstvo Sidovzko chinilo, ar veli Glossa zverhu denesniega Sz. Evang: *Quoties quis peccata moralia committit, toties in DEUM, quantum in se est, lapides mittit.* Kulikogod krat gdo szmertnem grehom za gressi, tulikokrat na Boga, kamenie hita, Sz. pako Isaias Prorokuvalie unogo pervo od ovoga Szuncza, negie iz Zoriè MARIE Dev: szvetufze pokazalo, govorecsi. *Peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis.* Grehi vassi zakrilifzu Obraz niegov pred vami. Kuliku adda gresniki ne szamo G. Bogu kriviczu, nego y szebe skodu chine, kad szmertnem grehom gressè, pokazati hochu.

Znanoie ne szamo ufzem szpametnem, nego y naipriproztessem lyudem, da ni moguche vu iednom meztu dabi mogla szvetlozt y tmicza, zima y vruchina zkupa prebivati; Ni moguche dabi vu iednom zdenczu mogla szladka y szlana, chizta y mutna voda bitti: Kakgoder pako ova nifzu moguchna zkupa prebivati; rauno tak, y unogo menie ie moguche veruvati dabi Bog y Greh ukup vu iedne duffe moglifze terpeti, y ztanuvati; premislyavaiuchi adda ia z-priproztem razumom moiem nezahvalnozt y hudobu onoga nevernoga Sidovzkoga lyuczstva, noszechega kamenie za hitatie vu Christuffa Szuncze nebezko Pravicze, od ztraha vez derischem, y od velikoga chuda zvn mene poztaiem, da naimre G. Bog tulike hudobe ni hotel kastigati ali z-ogniem iz neba, kodie kastigal gresnu Sodomu y Gomoru, ali dasze ni pod nym zemlya razpuchila y nye vu pekelposerla, kodie vuchinil z-Datonom, y Abironom, koieh ufzeh y unogo vexeh kastig biloie ono gresno lyuczstvo yredno, kod ono koi

- ne ienkrat, nego vecskrat Szina Bosiega na zkonchani nie izkalo, y szebeproti niemu hudobnesse od iztoga peklenoga duha pokazalo, od koiega Sz. Ivan Chrysofom ovak szvedochi. *Crudeliore feris, demonibus aequales, imò & his deteriores.*
- S. Joan. Chrysof.** Nemiloztiunessi od zveria, vragom iednaki, pacse y od oveh gorfi, ar vrag pakleni szamemi rechmi Christuffa ie zkuffaval, kadagaie naimre na ieden verhuncz gorè bil za neszegovorecimu. *Mitte te deorsum. Puztisze dolle. Sidovi pako zapelyalizu bili Christuffa na goru. Ut precipitarent eum.* Dabiga iz verhuncza gorè dolle naglavcze hitili, y zkonchali; Vrag pekleni zkuffavaiuchi Christuffa vu puschine govori muie. *Dic ut lapides isti panes fiant.* Reczi da ovo kameniekruhóm poztane, Sidovi pako. *Tulerunt lapides ut jacerent in eum.* Donezoffe kamenie dabie vu nyega hitali. *Horribile & nefandum Deicidium meditantés.* Veli Sz. Jeronim, Na zkonchanie Boga ieszu czilyali y szetavali, oh! ter morelisze kai ztrasnessega licztor po miszliti od razuma Chlovecchankoga? y zato ni krivo rekel Sz. Ambros. *Pejor magistro, discipulorum hereditas.* Toieto hotelie ov Sz. Navuchitel reczi da Sidovi ieszu gorfi bili od vraga kod preceptora y skolnika szvoga.
- S. August.** *JESUS autem abscondit se.* JESUS pako zkrilseie, zverhu koieh rechí govori Sz. Augustin. *Abscondit se JESUS non à lapidibus, sed à lapideis Judæorum cordibus.* Zkrilseie JESUS ne pred kameniem, nego pred kamenitemi Sidovzke-mi szerczi, ali govori nadalye Sz. Otecz. *Sed vae eis à quorum lapideis cordibus se abscondit DEUS.* Ali iay onem od koieh kamenitech szercz zkrivasze G. Bog. Ov pak iay ako recsem dasze vecs dotiche Kerschenikov neg Sidovov, krivonerecem, ar Sidovi Christuffa niszu dersali niti zpoznavali za Szina Bosiega, kodga mi Kerscheniki veruiemo y zpoznavamo. *Quia si cognovissent, Regem gloria numquam crucifixissent.* Ar dabi bili poznali, Kralya nebezkgoga nigdarnebi bili razpelili. Kerscheniki pako koj znaiu, y verui da Christus ie pravi Szin Bosi, Kraly neba y zemlye, y vendar

dar tak nemiloztiunch, y nezahvalneh proti niemufze izkasuiu, daga y dan danasni po dnevu y po nochi, tako rekuch uszaku vuru y hip nepreztaiu z-kameniem grehov szvoieh na zkonchanie izkati, ar kodszem na pochetku z-Glossum rekel. *Quoties quis peccata mortalia comittit, toties in DEUM, quantum in se est, lapides mittit.* Kulikokrat gdo szmertni greh chinì, tulikokrat na Boga kamenie hita kuliko nashzebe ztoì: Zakaizato Sz. Hilarius na vesz glasz kri-chi. *Oh peccator! quanto tu nequior es Judæo, lapides ille in corpus levabat, tu in Spiritum: ille in hominem, tu in DEUM.*

S. Hilarius. Oh gresnik! kulikofzi ti gorfi od Sidova, on ie kamenie zdigaval na telo, ti na Duha, on na Chloveka, ti na Boga. *Quid enim est peccatum nisi Deicidium, & Christicidium.* Govori mudri Cornelius à Lapide: Kai drugo ie greh, illi szmer-ni greh chiniti, nego kuliko na gresnom Chloveku ztoì, Boga y Christuffa umariati, kai y Sz. Ivan Chrysofom potvergiuie. *Vere omnis homo malus, quantum ad voluntatem suam pertinet, manus mittit in DEUM, & occidit eum.* Ztanovito uszaki zlochez Chlovek, kuliko na volye szvoie ztoì, ruke poztavlya na Boga, y umaria niega, oh! hudoba vecs neg Sidovzka, vecs neg vragometna, uszake Kerschene gresne dusse; proti koiemize tufi G. Bog po szvoiem Sz. Davidu Kralyu govoreczi. *Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique.* Kako dabi hotel reczi, ako Scismatiki mene bantuiu, ako Turki proti mene blázne, ako poganini vu druge szvoie malike veruiu, akome heretniki y Sidovi kunù, zato usze tuliko nemaram, to usze kak tak podnassam, nego da moy Kerscheniki szvoiem grehi, kod tulikem kameniem mene preganiaiu, mene bantuiu, muche, y na zkonchanie ischu, oh! toga mene ni mogu che podnassati, zakaizato *Abscondam faciem meam ab eis, & considerabo novissima eorum, generatio enim perversa est, & infideles filij.* Ah hochu zkriti moy obraz pred nymi, budem miszlil zverhu nyhovoga zkvarienia, kod zverhu hudobnoga lyuczstva, y never-

Cornel. à Lapide:

Joan. Chrysof.

Psalms 34. v. 12.

Deut. 6. 22. v. 20.

neverneh szinov; razmete gresniki, y gresnicze kaivamsze od ovoga tazpetoga Odkupitela vassoga napia?

On odicheni nameztnik Apostolzki Sz. Polikarpus Biskup buduchi pod szvoie ztare dneve pozvan, y potegnien pred Proconsula Poganina za podieti, y podnezti ztrasnu muku, y szmert, ako nezatai pravoga G. Boga szvoiega, y malikom nyhovem klanial, k-chemu ov Sz. Chlovek ni hotel privoliti, zato rekemuie poganin, ako toga nemores ali nesches szerczem vuchiniti, konche iezikom y rechmi vuchini, akoli pak ni ktomu privoliti nesces, ztrasna muka y szmert tebe chaka, akoli vuchinis? velikemi darmi, y chaztni nadelyen budes: Ova razumeusi dobri, y Boga-boiechi Ztarecz podignussi szercze, y ochi szvoie vu nebo, pochne ovak szam szobum govoriti: Ofzemdezet y sezt leth ia moiemu Bogu Ztvoritelu szlufim, y vu oveh uszeh letah on mene ni nigdar vu nichem zbantual, nego pacse uszigdar szvoiem Bosanzkemi miloschami y darmi mene ie nadelyeval, kakie adda moguche dabi iaszada mogel niega oduriti, zataiti, y malikom sze klaniaiuch, tak nezahvalnogaize nyemu za tulika dobrachinenia izkazati? Oh nikai menie nego to! Ova izrekuchi szam iz szvoie dobro volye hitilszeie vu goruchu germadu za nyega pripravlyenu, raissi iezerokrat szmert podnezti, neg proti G. Bogu szvoiemu zagressiti.

Szadsze pako ia k- vam obracham o Kerschene gresne duffe! k- vam velim o gresniki, y gresnicze, koj noszite kamenie oneh uszakoichkeh szmertneh grehov na szerczah vasseh, za kamenuvati snymi ovoga dobroga y miloztiunoga Odkupitela vassoga, y tem nachinom nevernozt, y nezahvalnozt vassu proti niemu za tulike dare, milosche, y dobrochinenia izkasiete, proszim vass da premiszlite dobro pervo ako on od vass tuliku kriviczu prieti ie zaszlufil; da pacse niega szamoga poszluhnete kaivam govori po szvoiem Sz. Mikeasfu Proroku. *Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui tibi? responde mihi.* Lyuczto moie drago Kerschanzko kaifzem ia tebe zla vuchinil, ali vuchem szem ia tebe zban-

zbanuval? povecsni, odgovorimi, morebitisze zato proti mene poztavlyas daszem ia tebe iz nistara na moy Bosanzki kip ztvoril, y vu naruchaiu Sz. Mat: Czirkve poroditisze vuchinil? tulikemi darmi y miloschami nadelil, tulike pregone, spote, y muke od neverneh Sidovov zate preterpel, akoli z-ovemi uszemi ia ieszem tebe zbantual, y tebe kakokovu kriviczu vuchinil? eh *Ulciscimini vos contra me cito.* Fantetesze vi nad menum hitro, akofzem vam ia kai kriv, chinete iz mene kai vam drago. Akoli adda o gresne kerschene duffe! od tela, szveta, y vraga natuliko iezte zaszleplyeni, y szercza vassa ieszu tvrdeffa od kamienia, dassc nemarkate za ovo lyublyeno Odkupitela vassoga govorenje, y opominanie, niti od gressenia preztati hochete, y z-kamieniem grehov vasseh niega kamenuvati preztati, neschete? Tak ia vass proszim, molim, y zakliniam, da tu vassu vecs neg Sidovzku, vecs neg bestinzku, y vecs neg vragometnu nemiloztiunozt, y nezahvalnozt idete chinit, y izpunjavat tamo, kade naidete kakovo mezto, koie od miloztiune Bosanzke dareslyvozti za vass ni bilo vuchinieno; ali kam poydete? kade na szvetu takovo mezto naidete? poydete morebiti na viszoke gore? ali onde hochete naiti uszakoichke rude kod szrebra, zlata, y dragoga kamienia, y uszakoichke zverine koiaie usza mudrozt Bosanzka za vass ztvorila. Morebiti poydete na rauna y firoka polya? ali ona naidete rodna z-kruhom y szadiem za vassu hranu, obilna z-travami y korenjem za vrachtva vu betegeh vasseh. Morebiti poydete gressit y bestinzkeh vasseh poseleny izpunjavat po oneh kuteh y zakutkeh kade nebudete ne szamo od oka chlovechanskoga vigieni, nego ni videti nebudete mogli szvetlozti Szuncza, meszczza, y zvezd, ali vendar gde goder budete, prez zraka nebudete, koiegaie za vass G. Bog ztvoril, prez koiega, oduhe imeti, y sivetu nebi mogli: Poyte adda poyte kam znate, y hochete, y uszigder naidete zlamenia dobrote, y dareslyvozti Bosie proti vam

Mich:

c. 6. v. 3.

Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui tibi? responde mihi. Lyuczto moie drago Kerschanzko kaifzem ia tebe zla vuchinil, ali vuchem szem ia tebe zban-

Joel:

c. 3: v. 4.

izkazane, ar *Misericordia Domini plena est terra.* Miloszerdnozt i Bosie puna ie zemlya.

Nu kaimi szada nato odgovariate ò kerschene gresne duffe! kai miszlite iz predragoga Odkupitela vassega, y iz mileh dufficz vasseh vuchiniti? hocheteli velim gressiti preztaiati, ali pak vu navadneh greheh vasseh obztati? *Eh ipsi duri ut lapides.* Vidim ia vasz tverdeffa szercza imeti od mramorzkoza kamenia, pokedob adda neschete, y neschete drugach, neg z-kameniem grehov vasseh miloztiunoga Odkupitela vassega da hochete znevernemi Sidovmi kamenuvati. *Tulerant lapides ut jacerent in eum.* Doneszuchi tia vu ovo Sz. Mezto Czirkveno na szerczah vasseh kamenie oneh Jalov, gizdozti, zkupozti, nechizteh poseleny y oztaleh szmertneh grehov za hitatie vu Odkupitela vassega Razpetoga na krisnom drevu, ali obztoite ò kervoloki prokleti doklamvamga odkriem, da budete videli, y znali kam, y vu koi niegovoga Presz. Tela Kotrig kamenie vasse hitati (NB. *ovde mora Concionator Razpelo vu ruke uzeti, y odkriti, ter vu rukah dersech govoriti.*) Nutvamga ovo ò gresne duffe! Nutvam ovo niegove Sz. Noge z-ostremi chauli pribite, koieszusze tuliko trudile ischuchi dufficz vasseh zvelichenie; Nutvam ovo Sz. Ruke niegove ovde prikovane, koieszu vasz z-blagoszllovmi uszigdar nadelyavale, nitivamsze szada brani chiniti iz niega kaivamgoder drago: Nutvam ovo niegovu Sz. Glavu dole proti vam nagnienu, da vi od zdolla tem leglye vu nyuzadeti budete mogli kamgodervam volya bude; Nut ovo presz. Rebroye niegovo odperto, Perszi odkrite, da y nad nymi lyutu szerditozt vassu izpuniti budete mogli, dayte adda podignete gresne ruke vasse na ovoga Razpetoga Odkupitela vassega, fantetesze nad nym szlobodno, akozte kada koiu naimensu kriviczu od niega prieli.

Ali pervo neg vi ovu vassu nemiloszerdnozt y nezahvalnozt izkasete proti tak dobromu y miloztiunomu Odkupitelu vassemu, obztoyte malo, y pervo dobro premiszlete kai vi

z-ka-

z-kameniem grehov vasseh napravite, y opravite, kai akolisze domiszliti nemorete, mene poszluhnete, y ia vam povem, ter dobro zapametete, y k-szerczufzi uzemete, naimre one Sz. Jeremiaffa rechi, z-koiemisze ov Sz. Prorok od ztrani lyuczta Izraelzkoga tusi. *Conclufit vias meas lapidibus quadris.* Zaperlie pute moie z-kameniem na chetiri vugle rezanem, ali kamfzu pelyali oni puti? k-Sz. Czirkve Jerusalezke, po koi Czirkve razumetisze naibolye more, y mora Dika nebezka, proti koi mi uszi putuiemo, puti pako po koiem putuiemo ie nas sitek telovni, kamenie pako z-koiemisze ovi puti preprechuiu, y zapiraiu ieszu szmertni grehi: Ali ovde potrebaie dobro zapametiti rechi Sz. Jeremiaffa, naimre da oni puti k-Czirkve Jerusalezke zapertiszu bili kameniem ne kakovemgod proztem, ali okruglem, nego *Lapidibus quadris.* Kameniem na chetiri vugle, ar velika razlika ie meggy kameniem okruglom, y kameniem vuglatem, buduchi unogo leglye iz puta vugnuti kamenie okruglo, neg vuglato.

Rauno tak velika razlika ie meggy gresniki, ar ieszu nekoij, koiemie put vu nebo preprechen z okruglem kameniem, nekoiem pak z-vuglatem; z-okruglem kameniem imaiu preprechen put vu nebo oni, koj iz kerhkoche opadaiu vu kakove grehe szmertne, y ovakovi grehi kod okruglo kamenie toieto grehi iz kerhkoche vuchinieni, unogo leglyesze iz puta odvaliti, y odmeknuti mogu, neg grehi po hudobe vuchinieni, velim leglye, toieto z-iednuberzo vuchinienū saloztium, y prez velikoga szrama szpovedium: Szuprotiunem pako nachinom ieszu drugi gresniki, koj ne iz kerhkoche, nego iz hudobe gressè, y vu greheh dugo vremena sivu, kodfzu naimre oni ialni, szerditezi, zkupczy, pianczy, lakomeczy, prazniki, lotriši, y oztali ovem szpodobni, odulachech szvoiu pokoru, szpoved, y pobolsanie sitka od meszecza do meszecza, od leta do leta, doklam vu oneh greheh, y gresneh navadah otverde, y od mramora kamena tyverdeffi poztanu, do-

li 2

klam

Thre?
c. 3. v. 9d

klam y vuzdvoinozt opadu. Ovi takovi zapirajuszi pute_ kamieniem chetverovuglatem teskem y smehkem, tak da tem takovem kruto tesko, ali zkoro y nemoguchno ie doyti vu nebo.

Takovem kamenom chetverovuglatem ie szebe zaperl put vu nebo Kain, koi ne iz kerhkoche, nego iz hudobne_ nenaivnozti zarazilie nemilo pravoga Bratta szvoga Abela, y nemaraiuchisze za pokoru, zdovilie vu milosche Bosie, govorecsi szam szobum. *Major est iniquitas mea, quam ut veniam*

Gen:

c. 4. v. 13. *merear.*

Vexie moy greh, neg dabi ia miloschu dobiti mogel; Szuprotiunem pako nachinom David zagressiusi iz_ kerhkoche, y z- grehom szvoiem kakti okruglem kamenom zaperlszie bil put vu nebo, ali iednem hitrem y kratkem. *Pec- cavi Domino.* Zagressilsem G. Bogu, kruto lehko odvergelie ov okrugli kamen greha szvoiega, kodga ie vu tom szignogova vuchinil Natan Prorok. *Dominus quoque transtulit peccatum tuum.* G. Bog takai preneszelie greh tvoy, toieto oproztilmuie greh niegov.

2. Reg:

c. 12. v. 13.

Niti szamo vu ztarom, nego y vu novom zakonu imamo peldu takovu vu dveh gresneh Apottleh Petru y Judassu_, koijszufzi z- kameniem preprechili bili put vu nebo, Judas zaperlszigaie bil z- kamenom chetverovuglatem naipervo zkupozti, potlam prodania Mestra szvoga Christussa zatem tverdokornozti, y k- zadniemu zdvoinozti vu milosche Bosie, ar veli Sz. Matth: *Abiens laqueo se suspendit.* Iziduchi_

Matth:

c. 27. v. 5.

obeszilszeie. Peter pako iztinaie daie do tretiega Mestra szvoga zatail, y szmertnem grehom zagressil, ali ov greh bilie ieden okrugli kamen, kaiti iz kerhkoche, toieto iz ztrahabilie vuchinien, lehkogaie Peter odmeknul. *Exiens foras flevit amare.* Iziduchi van Peter zpoznalszeie daie zagressil, y zagreh szvoy pochelszeie suhko plakati, y szvoiem suhkem plachem odperlszie put vu nebo. Taksze more recsi od oneh dveh Tolvaiev polek Christussa na gore Calvarie na Kriseh viszech, zmegy koieh, iedenie issel vu nebo, drugi vu pekel.

Ibidem

c. 26. v. 75.

Nut

Nut N. N. kak lehko iz oveh peldih y oztaloga moiega do szad govorenia, zpoznati morete kuliko zlo chine oni hudobni gresniki, koj uszaki dan, da neressem uszaku vuru y hip gressè, a za pokoru, szpoved, y pobolsanie nit nemisze, nego vu oneh navadneh greheh tverdesi od kamena sivu, y tako sivuch, Oh! kuliku kriviczu G. Bogu, y dussiczam szvoiem chine, proti koiem tussze G. Bog po Sz. Isaiassu Proroku govorecsi. *Audite Cali, & auribus percipe terra, Filios enutrivit, & exaltavit, ipsi autem spreverunt me.* *Isaias* *99. v. 3.* Pofzluffaite nebesza, y ti cherna zemlya primi vu vuha tvoia kaiti povem chudnoga, iaszem Szine odkoil, y izviszil, oh me pako za nista dersi, mene preganiaiu, mene nazsmert ischu. Kada naimre vu greheh sivuchi, gressiti nepretaiu, oh! neverni Szini, y nevredna tak dobroga Otcza, Decza, Kerschene gresne dusse! Povecstemi proszimvasz_ kaibi viszudili, y rekli od iednoga Szina, koi potlambi bil od Otcza szvoga vu detintvu z- tulikum lyubavium odhranien, z- tulikemi trudi na noge poztavlyen, y potlam opaduchi vu szusanztvo nepriatelzko, tulikemi ztroski odkuplyen, ter on zabiussisze iz uszeh oveh dobrochineny, poufalbisze na mezto zahvalnozti, izvoie proklete ruke na tak dobroga Otcza szvoiega poztaviti, y niega na szmert izkati, kaibi pitam ia vi o N. N. od toga takovoga szudili, y rekli? Jaztanovito veruiem dabi uszaki naipriprozteszi zmegy vasz szudil y rekel da ta takov nezahvalni Szin ie gorfi od nemo- ga, akoprem nailyutessega zveria, niti krivo nebi rekel, arszu pune knige Historijh koie szvedoche kak neme ztvari proti dobrochinetolom szvoiem ieszusze zahvalne izkazuvalie.

Szadsze k vam obracham o gresne kerschene dusse! y pitam ia vasz gdoie vas Otecz, gdo vaszie ztvoril, gdo na ov szvet dal, y zpod szusanztva vruga peklenoga oszlobodil, y odkupil? Ah! gdo, gdo drugi ako ne ov mili razpeti JESUS. *Ipse fecit nos, & non ipsi nos.* Veli Sz. Kraly David szam G. Bog ie ztvoril nasz, a ne mi szameh nasz: Sz. pako Pavel Apost: *Empti enim estis pretio magno.* Odkuplyeni ie- *1. Corinth.* *1. v. 13.* zte czenum velikum, ali kakovaie pako ta velika czena bila

Psalms:

99. v. 3.

1. Corinth.

1. v. 13.

z-koium ov razpeti JESUS kod miloztiani y lyublyeninas
 1. Petri Otec ie naz odkupil? Odgovaria Sz. Peter Apost: *Non cor-*
 1: v: 18: *ruptilibus auro, vel argento redempti estis; sed pretioso sanguine*
Christi. Imate znati adda ò gresne duffe da vi izlzusanztva
 vrasiega nifzte odkuplyene zlatom ali szrebrom, nego z prelz:
 y predragum Kervium ovoga razpetoga Christussa Szina Bo-
 siega, koiuie on uszu do kaplicze iz one velike lyubavi ko-
 iuie proti vam noszil, za odkuplyenie, y zvelichenie vasse,
 na krisnom drevu iztochil, ò lyubav! ò dobrota! ò milo-
 szerdnozt nezgovorna predragoga Otcza y Odkupitela nasse-
 ga Szina Bosiega! Szuprotiunem pako nachinom ò hudoba!
 ò nezahvalnozt! ò nemiloszerdnozt vecs neg prokleta ie
 tvoia ò gresna kerschena duffa! pokehdob da ti kadabimu-
 fze morala zahvalna izkazuvati, onda tvoie proklete ruke
 nepreztaies na niega poztavlyati, kada naimre nepreztaies
 gressiti, y ztvoiem i zmertnemi grehi gorie od Sidovov nie-
 ga preganiati, Judas iega szamo ienkrat z-iednem Kusczem
 izdal, y szamo ienkrat za 30. Szreberniakov prodal, a ti ne
 ienkrat, nego zto, y zto krat z-onemi nechiztem ne szamo
 kuffuvaniem, nego y kaikakvemi odurnemi nechiztemi gre-
 hi gorie neg Judas izdaies, y za menie neg Judas prodaies, ar
 vechkrat za menie negie gyukez vreden zlo govoris, krivo
 prifseses, y uszem vragomfze izdaies, y tako z- tvoiem i grehi
 od tebe Boga tvoiega tiras, da on tebe oztavlya, y pod ob-
 laztium vraga peklenoga puscha, ar veli Sz. Fulgenczius.

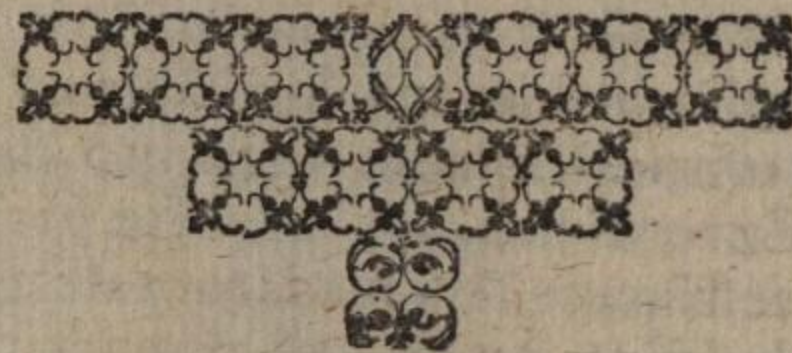
s: Fulg: de *Justè deseritur à DEO, qui deserit DEUM, & quia homo deserens*
 dupli: prz- *DEUM peccat; Dserens peccatorem DEUS, justitiam suam servat.*
 eep: c: 15.

Pravichnosze zapuscha od Boga, koi zapuscha Boga, y kai-
 ti Chlovek zapuschaiuch Boga gressi; zapuschaiuch gresnika
 G. Bog, praviczu szvoiu obdersava.

Dokancham adda govorenje moie z-iednem ztareh vre-
 men pripecheniem, kak neimre Rimzkoga Senatuffa Able-
 gatus imenom Porilius buduchi poszlan k- nevernomu An-
 tiokuffu, pred koiega doiduchi potlambimu bil napervo do-
 neszel spote y krivicze koieie Rimzke obchine vuchinil, iz-
 nelie

nelie iz nosnicze szvoy mecs y snymie na zemlye okolu An-
 tiokuffa ieden kolobar vuchinil, rekuchimu ove rechi. *Hic*
stans delibera. Negiblysze iz mezta na koiem ztois, nego
 ovde ztoiech dokoniay alifze podati Rimzke obchine, ali
 pak sukku zmert podieti. Rauno tak y ia akoprem nevred-
 ni Poszel Bosanzkoga Senatuffa, poztaviu si tebe denesni
 den ò gresna duffa velike krivicze napervo, koie ti Bosan-
 zke obchine z- grehi tvoiem iefzi vuchinila, szada adda vu
 ove Sz. Czirkve megy chetiremi zidmi, kakti vu iednom ko-
 lobaru ztoieche tebekrichim. *Hic stans delibera.* Ovde
 ztoiechi nakani, y dokoniay uszaki zmegy vasz szam szobum
 pervo neg van izides, alifze podati Bosanzke obchine z-ied-
 num pravum faloztium, iednum chiztum szpovedium, y
 ztalnem pobolsaniem sitka, ali pak poyti na veke vu pekel
 kastig zaszluseneh prijmat. *Hic stans delibera.* Alifze po-
 meriti, z-onemi nepriatelmi, povernuti lyuczko, oduriti,
 nechizto priatelztvo y paidastvo, ali pak za ova hipna mu-
 ke vekovechne podnassati, ar veli Sz. Ambros. *Aut arden-*
dum, aut penitendum. Alitie ovde kratku pokoru chiniti, y
 vekomasze veszeliti, ali pak hipneh ovde naszladnoztih tame
 vusivati, y za nye potlam na veke vu peklu goreti. *Hic*
stans delibera. Ovde szada izberiszi nakani, y dokoniay
 zpokoritifze, y pobolsati raiffi, neg na veke od licza
 Bosiega odversena, y vu muke peklen-
 zke hitchena bitti.

Amen.

SE-

SEZTA NEDELYA KORIZMENA.

Kakovum pripravum uszaki Kerschenik
mora priztupiti k- Preszvetomu
Pricheschaniu?

Ecce Rex tuus venit tibi. Matth: c. 21.

Nut ovo Kraly tvoy ide tebe.

NAtulikoie Goszpodu, Herczege, Kralye, y Czeszare
ovoga szveta szrecha izviszila, da ne szamo ono, kai-
sze nyhovoga puta, y tela dotiche, mora usze lepo, chiszto,
y czifraszto biti; nego tulikai y usze ono kai oni szvoiem
ochima gledaiu, selè, y hote imeti, da niedne nechiszto-
che vu szebe nezadersava; y zato uszigdar hote imeti chi-
szte sznasne, z- kipi, y zerczali okinchene Palache, szre-
bernem, y zlatem stukom pokriveno Komore, vu koieh zta-
vaiu: Lepe, y friske Goszpoczka pokolenia Mladencze
vu szvilneh opravah oblechene, koj hym na szlusbu dvore:
Lepe zelene, y uszakoiachkem vugodno dissechem Czve-
tiem napuniene Czvetniake, po koieh szreprehagiai; usza-
koiachkem naiprestimanessiem szadiem zasziagiene Ternacze
vu koieh szreprehagiai, y szvoie Rekreatzie imaiu. Zrok
pako uszemu tomu daie nekoj mudri Navuchitel Sankezius
imenu-

imenuvani, ov: *Quia Regum, ac Principum oculi sunt adeo de-*
iccati, quod si quid occurrerit fedum, ac distortum, quasi inau-
spicatum quid abhorrent. Kaiti Kralyev, y Czeszarov ovoga
szveta takoveszu nature ochi, da akoijm kai pred nye ne-
chiszto, ali krivoriavogaszre pripeti doyti, kakti zlame-
nie kakove priduche nezreche oduriavaiu. Oh akoie tak
delicate ochi natura Kralyem y Herczegom ovoga szveta
dala, da usze lepo, chiszto, y nakincheno selè videti; y
ako kai meszkoga, szmradnoga, y nechiszto zagledaiu,
takisze nad nym presztrasse, y za nezrechu dersè. To szta-
novito moremo z- vexum iezerokrat isztinum, y praviczum
recsi, daie unogo y nezgovorno vexem nachinom ovomu
nassemu Kralyu, y Goszpodinu usze Goszpodè, Bogu uszamo
guchenomu natura dala, da kaigoder nyegove Bosanszke
Ochi vide, mora usze chiszto, lepo, y nakincheno biti; ar
Oculi ejus sicut Columba super rivulos aquarum. Szvedochi
od nyega Zaruchnicza Sz. Piszma. Ochi ima Golubichi-
ne, zrok pako tomu daie Postuvani Beda ov. *Quia Colum-*
ba super rivulos aquarum, propter loci amantatem, ac mundi-
tiem residere solent. Kaiti Golubicze nairaiszise zaderfa-
vaiu pri bresainkeh biztreh, y chiszteh Vodicz zbhogh le-
potè y chisztoche takovoga meszta. Od ovud biva da
Szveti Zakarias Prorok previdechi vu Duhu prihod ovoga
Kralya Nebeszka vu Varas Jerusalemzki, kogaie na de-
nesni den Czvetnichku (kot mi zovemo) Nedelyu moral
vuchiniti, pochelie na vesz glasz krichati po Varassu. *Ecce*
Rex tuus venit tibi. Ovo Kraly tvoy ide k- tebe, kako dabi
bil hotel recsi, Vigy dobro, ò Kchi Sionszka, y marlivo
pazi ò lyuczto Jerusalemzko da usze Chiszto, lepo, sznas-
no, y nakincheno vu tvoiem Varassu nayde tvoy Kraly Ne-
beszki, Szin Sivoga G. Boga, koi vezda k- tebe ide vesz tih,
krotek, lyublyen, y ponizen. *Venit tibi mansuetus sedens*
super pullum Asina. Szvedochi Sz. Mathei Evang: vu denes-
niem Sz. Evangeliumu, ide veli ponizen szedechi zverhu
Osleka, selciuchi prebivati z- tobum, zato pazi dobro da-

mu pripravis doztoien sztan, damu ofznafis pute, daga z-chi-
sztem szercze primes, y da usza kmgoder poyde, y kamgoder
zayde, budu lepa, chizta, y okinchena, ar on ima Ochi
iedne chizte Golubicze, koia nikai szmradnoga y odurno-
ga videti nemore, y kadegod kai takvoga szmradnoga nay-
de, od onud besi. Rauno tak y ia denesni den z-vami ba-
rachem o N. N. krichechi ufzem zkupa, y ufzakomu zofzeb
zmegy vafz *Ecce Rex tuus venit tibi.* Nut o K. D. ovo Sz.
Vuzmeno vreme Kraly tvoy Nebefzki k- tebe ide pod krus-
nem kipom, pazi adda dobro, kakga primes, da naimre ti
naipervo nyemu pripravis za ztan, y prebivalische tvoie
szercze, y tvoiu Duffu; imai szkerb dasze vu nyh nenaide
kakovo blato, gnoy, ali szmrad, nego pervo ufze kute, y
zakutke ofznafi, izmeti, y ochizti z- metlum Sz. Szpovedi,
operi ufze kai nechiztoga zpoznasz- vodum saloztneh szu-
zicz, obrissi z- platnom tverdnoga nakanenia pobolsati gres-
ni sitek tvoy; Vfze pute tulikai potreba da poznašis, one
naimre pute po koiehzi ti do szada hodila, vu one hise, me-
gy one tovaruffe, z-koieni, y vu koieh tuliko odurneh grehov
iefzi vuchinila: Kak adda ufzaki Kerschenik polek zapove-
di Sz. Matere Czirkve mora ovo Sz. Vuzmeno vreme po Sz.
Pricheschaniu Kralya Nebefzkoga k-izebe na ztan prieti,
hochu ovde pokazati.

Naiboldi, nailepsi, y naiprestimanessi modus, y nachin,
kakbi mi mogli Kralya nebefzkoga knam na ztan prieti, y nie-
ma pri naz doztoino prebivalische pripraviti, ia nahagiam
vu Evangeliumu Sz. Lukacha Evang: toieto, rauno on izti
z-koienie on szam szvoiem Vuchenikom negda zapovedal
Gofztilniczu ili mezto za vuchiniti zadniu Vecheriu, pri-
praviti, szvedochi adda Sz. Lukach ovak. *Et misit Petrum, &*
Joannem dicens eis; Euntes parate nobis Pascha ut manducemus.
Pofzhalie Petra, y Januffa govorecsi nym; Poyte, pripra-
vete nam Vuzmenu Vecheriu, da budemo ieli; Nato od-
govorisse Vuchenika ova dva Peter, y Janus. *Ubi vis ut pa-*
remus? Kade hoches, da pripravimo? Odgovorilie nym

Lucæ
c. 21. v. 8.

Chri-

Christus. *Ite, inquit, in civitatem, & occuret vobis homo la-*
genam aqua portans. Poyte vu Varas, y hochetesze zefztati
z-iednem Chlovekom barilecz vodè noszechem, y nyega
opitaite za takovo mezto, koterovam on pokase, tamo poy-
te, y onvam hoche pokazati iednu veliku Gofztilniczu, to-
ieto Palachu za gofzti pripravlyenu, y onde pripravete tu
nassu Vecheriu.

Vezda potreba da ufzaki zmegy nash dobro premiszli
rechi Zvelichitela nassega, y iz nyh navukzi uzeme, kak
mora ufzaki nyemu vu szvoie Duffe doztoino Prebivalische
pripraviti: Naipervo veli Sz. Lukach daie pofzhal JESUS
Petra, y Januffa ovoga mezta izkat: kade pitam ia, zakai
rauno ova dva, a ne koie druge Apostole ie pofzhal? Ako vi
neznate N. N. tomu zroka, pofzluffaite mene, y moy zrok,
koga ia dersim za iztinfzkoga, daie naimre on to vuchinil za
vexi nas Navuk, da naimre y mi kadaga hochemo knam na
ztan po Prefz: Pricheschaniu prieti; moramo Petra y Januffa
dozvati, ter snymi ukup damu Prebivalische doztoino pri-
pravimo. Znate pak N. N. kakovu chafzt, y oblafzt Sz. Pe-
ter od Mestra szvoiega ie zadobil? koiu chafzt y oblafzt do
denesniega dneva Namesztniki Petrovi obdersavaiu, Je
chafzt, y oblafzt, odvezati od grehov na Sz. Szpovedi: ar ie
Christus rekel Petru. *Tibi dabo claves Regni Cælorum, quod-*
cumque solveris super terram, erit solutum & in Cælis. Peter
tebe daiem klyuche Kralyevztva Nebefzkoga kaigoder odve-
ses na zemlye, odvezano bude y na nebu. *Petrus ergo Cæli*
claviger, idest Confessarius, claves Cæli habens, locum Christo pa-
ret. Krichi vizoko Postuvani Sebastianus Baradius. Peter
adda Klyuchar Nebefzki, toieto Szpovednik, klyuche ne-
befzke imaiuchi, Christuffu Kralyu Nebefzkomu vu szerczah
nasseh mezto nai pripravi.

To rauno ufzakomu zapoveda vuchiniti Sz. Pavel Apost:
vu iednom szvoiem listu kogaie szvoiem Korintianczem pi-
szal, kade ovak govori. *Probet autem seipsum homo, & sic*
de pane illo edat. Nai pak zkuffa ufzaki Chlovek szam szebe, y

K k 2

tako

Matthæ
c. 16. v. 19.

Sebastianus
Baradius.

1. Coriath:
c. 16. v. 28.

Corn: à lap:
in Epist:
S. Pauli.

rako nai on kruh iè. Koiè rechi Sz. Apostolá mudri Corne-
lius á Lapide ovak razlase y tolmachi. *Hoc est, ut examinet,
an sibi sit conscius alicuius peccati maxime mortalis, illudque ex-
purget contritione, ac confessione.* Nai zkusá, toieto, nai iz-
pitava, y obchinia dobro uszaki szam szebe, y szvoiu Con-
sciencziu, ako morebiti vu nye naide koi szmertni greh, y
niega nai van izmete z- pokaianiem pravem, y Sz. Szpove-
diu, nai neosztavi nutre hotonczè ne szamo kakovoga veli-
koga blata, ali szmrada szmertnoga greha, nego usze do nai-
mense pavuchine nai osznasi z- metlum Sz. Szpovedi, da Kraly
Nebeszki doyduchi knam na ztan nikakve naimense pavu-
chine, ali lisztor kakvoga praha nenaide, nego usze lepo,
chiszto, szvetlo, dasze zalyubi vu nalsz, prinalsz, y znami-
prebivati. Ar gdogoder drugach vuchini, toieto gdogo-
der szercza, y duffe szvoie neosztasi, y neochiszti oduza-
koga szmrada szmertnoga greha, ter tak vu nesznasno me-
szto Kralya Nebeszka prime, naisze nadeie za plachu na
meszto Milosche, oster szud, y vekovechne muke dobiti, ar
veli nadalye Sz. Pavel. *Qui enim manducat, & bibit indignè,
Judicium sibi manducat, & bibit.* Koi iè, y pie nevredno, y
nedosztoino, szud szebe iè, y pie. Oh! kakie adda potreben
Peter za pripraviti Kralyu nassemu vu szerczah nassch vredno
y dosztoino prebivalische.

Ali neszamo Sz. Peter, nego y Janus mora snym biti, y
zrokie ov, kaiti Sz. Janus tak iako ie Chisztochu lyubil, y
divoiachtvo obdersaval, dasze nigdar z- nikakvum naimen-
sum nechisztochium ni utepel nit zamazal, zaradi chesza-
zverhu uszeh oztaleh Vuchenikov bilie od JESSISSA Lyub-
lyen, kot Sz. Mati Czirkva szvedochi. *Diligebat eum JESUS,
quoniam specialis Prærogativa Castitatis ampliori dilectione fecerat
eum dignum.* Lyubilie pako nyega JESUS, ar oszebuini dar
Chisztoche, vexe lyubavi vuchinilie nyega vrednoga. Nu
adda kadaie Christus poszlal Janussa dabimu Prebivalische
pripravil, kainamie drugo hotel dati razumeti? nego da-
uszaki on, koigod seie vu Presz: Sacramentumu G. Boga k-
szebe

szebe na pricheschaniu prieti, ima pervo Sz. Janussa naieti,
toieto da ima veliku Chisztochu ne szamo duffe, nego y tela
tulikai imeti mora toieto ne szamo od uszakoga nechiszto-
della zdersatisze, nego tulikai y od uszake naimense nechi-
szte miszli, y nedosztoinoga poselenia mora chiszti biti; ar
drugach chinech, nevredno, y nedosztoino ov Nebeszki-
kruh bude icl, y na szvoie oszugyenie pod krusnem kipom
k- szebe uzeme, y na szvoy sztan prime kralya Nebeszka.

Radbi iosche nadalye znati drugi zrok, zakai Zvelichi-
chitel nas pred szobum ie poszlal dva Vuchenika dabimu-
meszto pripravili za vuchiniti zadniu Vecheriu snymi, nebili
zadoszta bil szam ieden koibi Goszpodaru hise napovedal,
da hoche k- niemu na Vecheriu Christus doyti. Ali akoij-
hie vech bilo potrebno k- tomu, zato morebiti dabi pomagali
Goszpodaru pripravlyati Vecheriu, zakaijh ni vech poszlal,
dabiu tem berse pripravili bili? Ja znam da dabi ovde bil
megy vami N. N. Sz. Lukach Evang: bi taki rekel, dasze nad
tem nikomu ni potreba chuditi, buduch daie Christus uszig-
dar imel tu navadu, daie pred szobum dva Vuchenika possi-
lyal, kamgoderie hotel poyti, y komugoderie hotel doyti,
kotszem ia vu moiem Evangeliumu pusztil zapiszano. *Desi-
gnavit Dominus & alios septuaginta duos; & misit eos binos ante
faciem suam in omnem civitatem, & locum, quo erat ipse ventu-
rus.* Odluchilie G. Bog y drugeh szedemdeszty y dva: y pos-
silyalie po dva pred szobum vu uszaki Varas y meszto kamoie
imel szam doyti; ali zakaije po dva, ili dva y dva possilyal?
zakai ni iednoga y iednoga? ali pak tri y tri?

Nato Odgovaria lepo Sz. Gregur Papa, y veli daie Chri-
stus zato uszigdar possilyal pred szobum dva Vuchenika, kai-
tiszu dve Zapovedi. Perva Zapoved ie Lyubiti G. Boga zev-
szega szerczaszvoga; Druga pak ie Lyubiti Blisniega, kakti
szebe szamoga. *Ecce binos in Prædicationem Discipulos mittit:
quia duo sunt Præcepta charitatis DEI videlicet amor, & Proximi.*
Nut dva possilya na Predekuvanie Vuchenika: arszu dve-
Zapovedi Lyubavi, Bosia naimre Lyubav, y blisniega nassega.

Lucas
c. 10. v. 2.

S. Gregor:
hom. 17. in
Evang:

Odkud lehkosze razumeti more, zakaije dva Vuchenika. Christus pozlal pred szobum, da naimre ni za drugo, nego dabi po tom dal razumeti, da on koi nyega po Sz. Pricheschanu hoche vu szvoiu duffu prieti, mora dvoiu lyubav imeti, lyubav proti G. Bogu, y lyubav proti blisniemu szvoiemu. Da mora uszaki Bosiu lyubav imeti, y niega iz pravoga szercza lyubiti, togami ni potreba unogo tverditi; ar znam da kaibigoder rekel, menebi tverdno verovali, y velim ovak, icli moguche veruvati dabi koi zmosen Gofzpodin vu vasse. hise, pri vafz, y zvami rad prebival, y sztanuval, koibi znal daga vi nelyubite, neradi imate, y z- lepem okom niega negledate; ali da od vafz to iszto recsem, bili vi k- takovomu isli vu gofzti, ali naztan? koibi vafz nelyubil, rad neimel, niti bi lepem okom vafz gledal? Ja sztanovito verniem, y za tverdnu isztinu derfim, da niti on Gofzpodin bi rad k- vam isfel; niti vi pri takovom Chloveku nebi unogo me- szta sztopili.

Rauno taky ov Kraly Nebeszki, y Gofzpodin ufze Gofzpodè, nemore vu onom szerczu sztanuvati, vu koiem nena- hagia prave lyubavi, kot szam po Sz. Januffu Evang: szvedo- chi. *Si quis, inquit, diligit me, sermonem meum servabit, & Pater meus diliget eum, ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Ako gdo (veli Christus) lyubi mene, rech moi obdersaval bude, y Otecz moy nyega lyubil bude, k- nyemu doidemo, y ztan pri nyem vuchinimo: y rauno zato one szvoie zadnye Vecherie ni hotel vuchiniti pri Kaifassu, Annassu, Pilatuffu, Herodessu, ali pri koiem drugom Poglavniku Popovfzkom, kaitije znal daga nelyube, nego da na nyega merfzko gledè, y kakti nepriateli nyemu na izmert szile. Polek onoga pak koterogaie znal damuie priatel, y dagaie kot priatela lyubil, ie onu szvoiu zadnyu Vecheriu vuchinil: ar ako rauno toga takovoga Christuffevoga pria- tela neimenuiu, nitifze od lyubavi nyegove kai szpominaiu. Mudri Cornelius a lapide vendar veli od nyega ovak. *Vide-*

ut Amicus, & Discipulus Christi fuisse. Vidifze daie moral priatel, y Vuchenik Christuffev biti. Corn: a lap: in c. 22. Lucz.

Potrebaie adda N. N. da uszaka ona duffa, koia hoche Zvelichitelu, y Zaruchniku szvoiemu Nebeszkomu vugodno prebivalische pripraviti, mora usza vu lyubavi Bosie goreti, toieto, moraga zverhu uszeh ztvari lyubiti, y daie pripra- vna pervo usze ztvari oduriti, y nymfze zameriti, nego nye- mu. Ova lyubav ako rauno ie potrebna, szama vendar presz lyubavi blisniega ni zadovolyna, ie potreba y blisniega lyubiti kakti szamoga szebe, tak da nikakvoga naimensega iala, ali nazloba proti nyemu nima, nitimu kakovo naimen- se zlo seli.

Nitifzeie nad tem potreba komu chuditi veli Sz. Hie- ronimus. *Si enim munera nostra absque pace non possumus offerre, quanto minus poterimus Corpus Christi accipere?* Ako mi ne- moremo kakov dar, ili kakov dobro dello vuchiniti, y G. Bogu alduvati, ako vu ialu, y nazlobu sivemo, kuliko me- nye budemo mogli vu Presz: Sacramentumu Telo Christuffe- vo k- nam uzeti? z- koiem Sz. Navuchitelom dersì drugi. Navuchitel Sz. naimre Chrysofomus, y potvergiuie ovak govorecs. *Hoc Mysterium non a rapina tantum, verum & ab omni vel tenui inimicitia purum esse jubet, est enim pacis mysterium.* Ova zkrovnofzt koiafze zadersava vu Sz. Prichescha- niu mora biti ne szamo od tatbine, y tolvayztva chifzta, nego y od uszakoga naimensega iala, y nepriatelsztva, ar ie zkrovnofzt Mira: toieto da on koi hoche vredno, y do- sztoino G. Boga vu Sz. Pricheschanu k- szebe na sztan prie- ti, mora biti chifzt, ne szamo od tatbine, vsur, tolvayztva, y ofztaleh drugeh szmertneh grehov, nego y od uszakoga naimensega iala, nazloba, y zloga szercza proti blisniemu szvoiemu. A vezdasnie pak vreme dabi ovi Sz. Navuchi- teli na ov szvet dosli, kaibi rekli od oneh Kerschenikov koj tuliko vremena, tuliko leth vu ialu y nazlobu sivu? koj- fze megy szobum grizu, y krivicze gdo komu vexe more, chine.

S: Hieronyj

Joan: Chryfosta

Matth:
c. 7. v. 12.

chinè. Kaibi velim ia, oni od teh takoveh rekli? Oh! prez uszakoga dvoienia ia veruiem dabi oni rekli ono, kaije ov nas predragi Zvelichitel rekel vu Sz. Evangeliumu. *Nolite dare Sanctum canibus.* Nedavaite Szvecztva pszòm, toieto Presz: Tela Bosiega, gresnikom: Oh! ter bilisze koi takov Chlovek na szvetu nassel, koibisze pouffal to vuchiniti? y akolibisze nassel, kteribi drugi moral biti, ako ne on ialni, nenavidni szerditez? koi tuliko vremena vu ialu y nazlobu szvoiem blisnyem sive, miszlech uszaki den y noch, y iz izkavaiuch usze modusse y nachine kakbi mogel blisniemu szvoiemu na telu, blagu, y posteniu naskodeti. On nechishti Lotris, y Praznik, koterisze tuliko leth vu one nechisztachah gorie od uszakoga nemoga svincheta kalya. On Zkupecz, y Vsuras, koi po kriveh nachineh tuliko blaga ieszu szpravili, za koiem y den denesni milo vu Nebo zdihavaiu one szirote, koiemszuie pograbili, à oni za pourachanye niti nemisze. Ah ovoszu, ovo, y uszi drugi ovem szpodobni gresniki oni pszi, koiemszze nebi moralo Presz: Telo Christussevo davati, y akolie rauno iedù, to nym navexe zkvarienie, neg zvelichenie bude.

Exodi:
c. 24. v. 16.

Stem vu Sz. Piszmu, vu Knigah Izhoda, da kadabi G. Bog na Goru Sinaiszku Moyseffa Proroka bil dozval, dabi onde snym govoril, y szvoie Sz. Zapovedi nyemu dal; pervo pak negoie nyega predsze na Audiencziu pusztal doyti, 6. czeleh dan chinilgaie chakati, szedmi pako dan pusztalgaie predsze doyti. *Operuit Nubibus montem, & habitavit Gloria Domini super Sinai, tegens illum Nube sex diebus, septimo autem die vocavit illum de medio caliginis.* Veli Sz. Piszmo, daie G. Bog bil pokrìl Goru Sinai z-oblakom da Moyfes ni videl kud, kamo poyti, y to 6. czeleh dan, szedmi pak dan zvalgaie zmegy onch oblakov predsze; koi pripechenie menesze kruto chudno vidi, daie naimre G. Bog szvoiega tak vernoga Kapitana, y velikoga priatela, tak dugo chinil brundati, kaimu ni mala muka bila.

Nili

Nili naivexa dobrota Kralyev y Czeszarovovoga szveta, ova, da onoga koi seli snymi govoriti, taki na Audiencziu predsze puschai doyti? tako hvali Plinius Traiana Czeszara ovemi rechmi. *Nulla in audiendo difficultas, nulli Plinius in Respondendo mora.* Nikakve vu poszluffaniu teskoche ni izkazuval, niti vu odgovarianiu ni keszen bil. Takoie Lampidius Alexandra Severa hvalil govorecsi. *Tanta moderatio- Lampidius. rationis Alexander Severus erat, ut omnibus se blandum affabilemque praberet.* Takove dobrote ie bil Alexander Severus daszeie uszem lyublyenoga izkazuval. Takoie Sz. Ambrosius hvalil Sz. Kralya Davida. *S. David, quàm mitis, & blandus, humilis spiritu, sedulus corde, facilis affatu.* Sz. David, kakietih, y lyublyen, ponizen, szerchen, y lehkek tuliko na poszluffanie, kuliko na odgovarianie uszakem koije seli snym govoriti. A G. Bog pako, koije iedna pelda, y zavietek uszeh dobrot, koi uszega szveta Poglavniki vu izbe zadersavaiu, vendarga vidim da Moyseffa priatela szvoiega nepuscha predsze, kakov mora tomu zrok biti? ieda morebiti zato dabi Moyseffu tescha dika nedo-la; ali pak zato, dabi on ovu Miloschu, kotie z-Bogom govoriti, na onogo ne prestimaval? ar ona ztvar koi asze lehko dobiva, neprestimavasse tuliko, kuliko ona koi asze tesko imeti more. Istinaie to govorì mudri Tostatus Biskup daszu mogla ova obodva zroka prava biti, ali vendar ieden drugi menesze pravichnessi vidi, y ie ov: *Fecit eum expectare per 6. dies, quia oportebat eum esse multùm abstractum à curis terrenis.* Hoche recsi ov mudri Navuchitel, videlic G. Bog da Moyfes ima punu glavu miszlih, y zkerbih zemlyszkeh, videlic dasze Moyfes vech zkerbi za lyuczto szvoie, koterioie pod gorum osztavil bil, y vechie na nye, y za nye miszlil, neg na nikai drugo, zato szto ni hotel czeleh 6. dan nyega predsze pusztiti, doklamgoder ni izpraznil glavu, y izercze, od miszlih, y zkerbih zemlyszkeh, y onako vredensze vuchinil z-G. Bogom govoriti.

L 1

Ovde

Ovde pak ia vezda ovak govorim, akoie G. Bog od iednoga tak velikoga Szvetcza, y priatela szvoiega to potrebuval, daie czeleh 6. dan moral szvoiu duffu chifziti, ne iur od kakoveh velikeh szmertneh grehov, nego lifztor od mifzlih, y zkerbih zemelyzkeh, a kuliko bolye to potrebuje od ufzake Kerschene Duffe, dasze naimre pravo y marlivo izchifzti od ufzeh naimenseh grehov, ako hoche da on k-nye dojde; y szercze od ufzeh prekoredneh lyubavi, nedofztoineh poseleny, y zkerbih zemelyzkeh da ochifzti, ako hoche da snyum, pri nye, y vu nye prebival bude. *Praparrari ergo permundarique oportet omnes, qui DEO conjungi student.* Govori Sz. Cirillus Alexandrinszki, daszeie potreba ufzakomu Bofiemu Kerscheniku pripraviti, y ochifzti, koigoder seli, y hoche G. Boga po Sz. Pricheschaniu k- szebe uzeti. Ar akofzeie morala czelo leto pripravlyati, prati, mazati, y lepu chiniti ona koiacie hotela Affveruffa Kralya Zaruchnicza posztati: Ako Sibaritanzkoga lyuczta Senne nifzu szmele na koiie goschenie nigdar doyti, akofze pervo czelo leto dan nifzu pripravlyale, y kinchile, kod piffe Plutarkus. Ako pred Kralya Nabukodonzora nieden Mladenech na szlusbu ni szmel doyti, ako ni bil zeufzema lep, sznasen, y akofze pervo tri leta ni vuchil kaksze mora Kralyu szlufiti; Oh kuliko bolye, y marliveie potrebnofzeie chifziti od ufzakeh naimenseh gresneh Makulicz, y kinchiti szercze, y duffu szvoiu z- Sz. Dobrotami, ufzakomu onomu, koi hoche pred Kralya Nebesz koga doyti, y nyega k- szebe na sztan prieti vu krusnom kipu Prefz: Oltarzkoga Sacramentuma. Oh! kaksze ufzaka takova Kerschena Duffa mora pripravlyati za posztatimu draga, y povolyna Zaruchnicza, y od nyega ako seli nadelyena biti z- darmi, y miloschami Bosanzkemi? zatoiszto krichi Sz. Ivan Chrystoffomus. *Quapropter oportet te in omnibus vigilare, quia non parva pena proponitur indignè Communicantibus.* Potrebaie ufzakomu zverhu szebe dobrozkoznuvati, kak naimre, ili kakoyum chifztochum szercza, kakovum pobosnosztium, kakovum

Cyrillus
Alexandr:

Efter c. 2.

Plutarchus.

Daniel: c. 1.

vum poniznosztium, lyubavium, Verum, y Vifaniem konomu Oltarzkomu Sztolu prifztupi? Arfze daie ne mala kastiga onem, koj nedoztoino prifztuplyniu, kakovu kastigu ie dobila, y z- vekovechnum skodum szvoium zpoznava nekoiega Gofzpodina velikoga duffa vu peklu; Od koiega piffe Thomas Cantipratanus.

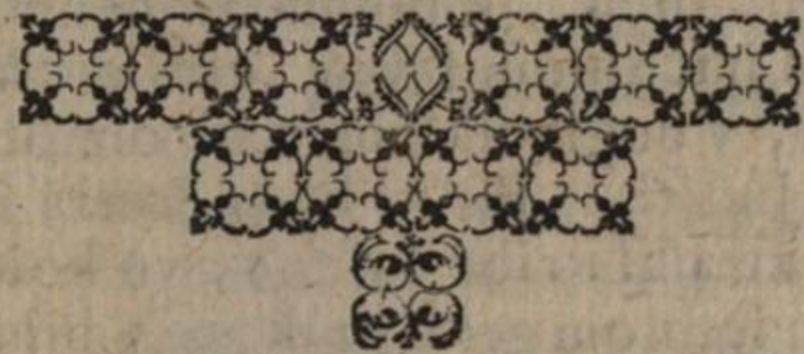
Daszu naimre vu Varassu Cordube bila dva Gofzpodina, koijszufe dugo vremena megy szobum nasztorili, vechkrat od Prodekatorov, Szpovednikov, y Redovnikov opominani, y karani buduchi, ali ufze zahman, zbetesavfifze icden zmegy nyh na szmert, priateli, y Redovniki koijszuga pohagyali, videchiga vu pogibeli, opominalifzuga dabi za duffu providel, ali zahman; Videchi Szpovednik nyegov, da beteg rafzte, pochelga ie opominati dasze szpove, y szvoiem Nasztornikom pomeri, ali nechafznivfi prosnie szpovednikové, pochelmuie ostro govoriti, y grozitifze da naimre akofze neszpove, y szvoiem blisniem nepomeri, nyegovo telo na gnoiu, a duffa vu peklu budu zakopani; kai razumeufsi betesnik y vech prestimavaiuch postenie telovno, neg duffno zvelichenie, privolilie da hoche ufza vuchiniti, y taki szpovedaufsi grehe, y on drugi Gofzpodin dozvan za pomeritifze snyum, od koiega pochelie proschenia profziti, y krivieze opraschati, ali ufze to szamem iczikom, a neszerczem, ar kotie ufzigdar tvrdo, y ledveno bilo takie y do szmertí ofztalo; kada ov drugi Gofzpodin iz pravoga szercza nyemu ie opraschal, y bratinzku pravu lyubav proti nyemu izkazuval, stimaiuchi Szpovednik da on neszrechniak iz pravoga szercza ono chini, kai chini, y kai z- iczikom govori, vuchinilgaie prichelziti, y po Sz. Pricheschaniu taki ie preminul iz ovoga szveta, stimaiuchi Szpovednik zofztalemi okolu ztoiechemi da izrechno, pobosno, y szveto; ali vendar ufze drugach, ar potlambi z- velikum popmpum nyegovo telo pokopano bilo vu Czirkve, onu ifztu noch doydofse dva Mladencza z- goruchemi dupleri pred vrata Collegiumszka, ter vuchine dozvati Szpovednika onoga preminu-

minuchega Goszpdina, koi taki be dotekel, koiega oni Mladenczi za ruke ieszu prieli, y odpelyassega vu Czirkvu, doyduchi zverhu groba kadeie on neszrechniak pokopan bil, pochnumu govorit, dobro znas da ovde lesi telo onoga Goszpodina, kogaszu vchera pokopali, y koiegaziti szpovedal, y stimal daie on szrečno iz ovoga szveta preminul, ali znati moras daie naveke proklet, zbok toga da ono kaije z-iezikom govorit, iz szercza ni chinil, nize iz szercza za grehe szvoie saluval, kotbi bil moral, nitije iz szercza blisniemu opraschal, y od Bosanszke pravice ie doszugiemo da niegovo tulikai telo z-dussum zkupa mora vu peklu goreti hodi adda y uzemi iz Tabernakulumu van Kelih vu komfzu Sz. Hostie, da onu Hostiu z-koiumie vchera pricheschen bil, iz vuszt iznemes, y megy ofztale Sz. Hostie posztavis, ar ni vredno dabi Bosansztko vu peklu islo: polek zapovedi uzelic van Kelih, y possel snym k-grobu, po koiem ieden zmegy oneh Mladenczev vudrilie z-nogum, y takiszeie odperl, y ono mertvo telo kot sivo dabi bilo, gorefzeie podignulo, vuszt odperlo, y na ieziku van iz vuszt Sz. Hostiu podalo, koin uzemsi Szpovednik, y vu Kelih posztaviussi, onda ie drugi Mladencz nogum po zemlye vudril, y z-velikem ropotaniem y potrefzom ono telo vu glubinu peklenfzku prepalo, Szpovednik od Mladenczev zprevagyan do Oltara, kade Kelih z-Hostiami szvetemi vu Tabernakulum nazad ie posztavil, y zaperl, iz Czirkve domov doyduchi Mladenczev z-dupleri ie neształo, a iama chesz koiuie ono neszrečno telo vu peklu prepalo, y do denesniega dneva ie odperta za vekovečni szpomenek, nemoguchifze nikakvum Chlovechanszku Mestrium zapreti. Oh! kak pravo adda govori

S. Cyprian: Sz. Cyprianus. *Quibus unus est panis, unum est corpus, sit*
 fer: de Coen: *omnium unum cor, & anima una, uni Christo adhaerens.* Ko-
 Dom: iemie ieden kruh, y iedno telo, nai bude tulikai iedno szercze, y iedna duffa iedinomu Christuffu prikloplyena.

S. August: Zakaizato opomina Sz. Otecz Augustin. *Quantum pos-*
 fer: 1. de *sumus, cum DEI adjutorio laboremus, ut cum sincera, & pura Con-*
 temp: *scientia*

scientia, mundoque corde, ac casto corpore ad Altare Domini possimus accedere; Et Corpus Domini non ad iudicium, sed remedium animae mereamur accipere. Zkerbemosze kai naivech moremo z-pomochium Bosium, da chisztum Conscienczium, szerczem, y telom k-Sz. Oltaru budemo vredni prisztupiti, y telo nyegovo Presz: ne na szud, nego na zvelichenie dosztoino prieti budemo mogli. *In Christi enim corpore vita nostra consistit; mutet ergo vitam, qui vult accipere vitam; nam si non mutabit vitam, ad iudicium accipiet vitam.* Govori nadalye Sz. Augustin. Vu Christuffevom telu sitek nas zadersavasse: nai adda premeni sitek, koi hoche uzeti sitek; ar ako nepremeni sitka, na ofzugiemo uzeme sitek. Gdogoder adda hoche vekovečni sitek dobiti vu nebu, nai dobro pazi kak ovde sive, kak sivuch Kralya Nebeszkgoga, koi ie sitek dufficz nasseh, k-szebe na ztan prijmlye, kakovum pripravum nyemu naproti ide? *Probet seipsum homo, & sic de pane illo edat.* Veli Sz. Pavel i. Corinth: *Apof: Nai uszaki Chlovek szam szebe probuie, izpitava, y szvoiu Conscienczium dobro obchinia, y vu nye ako kai szmradnoga, y utepenoga nayde, nai ochiszti iednem szerchenem pokaianiem, chisztum szpovedium, dosztoinum pokorum, y zadofztachineniem G. Bogu, y blisnyemu, kotszem pressesztnie Nedelye navuchil: ter tak z-poniznem y chisztem szerczem Kralya Nebeszkgoga nai k-szebe na ztan prime od koiega za plachu kinche Nebeszke, y sitek vekovečni zadobiti hoche.*
 Amen.

NA

Idem
Ibidem

i. Corinth:
c. 11. v. 28.

NA VUZMENU NEDELYU.

Kakov, y kulik Szvetek ie denesni Sz.
Vuzmeni dan, y zakainasz Sz. Mati Czirk-
kva danasz na vefzelye pozava?

Hæc dies quam fecit Dominus &c. Psal: 117.

Ovo den kogaie vuchinil G. Bog &c.

OD unogeh vefzeleh dnevov szpominasz Sz. Pifzmo, kakti od onoga, kada Moyfes ie obladał Faraona Kralya zeuszum voyzkum niegovum, y niega vu kervavom moriu utopil kodze cste vu Knigah Izkoda. Kakti kada mladi Paktiricz David ie obladał Goliata, y lyuczto Izraelzko od pogibeli szmertne otzlobodil, kodze cste vu perveh Knigah Kralyevzkeh vu 18. delu. Kakti kada mlada Judita Vdova ie obladała Holofernessa, y rukum szvoium niegovu glavu odzekla, y tem nachinom szvoy Betulianzki Varas od nepriatelzke izille, y pogibeli szmertne otzlobodila, kodze cste vu Knigah Judith. Kakti kada Jonas ie izesseł iz terbuha morzkoga ztrassila ribe Balene, vu koiemie 3. dni, y 3. nochi kakti vu iednom grobu zakopan bil, kodze nahagia vu Knigah Jonassa. Kakti kada Josef Szin Patr: Jakopa ie iziffel iz temnicze y na pervu chazt Kralyevztva Egiptonz-
zkoga

Exodi:
c. 14.

1. Reg:
c. 15.

Judith
c. 13.

Jonas c. 2.

zkoga izviffen, kodze cste vu Knigah Poroda. Kakti (da neizbroiene druge vefzele dneve na ztran oztavim) kada Sampson pourachaiuchitze nazad domov iz Orszaga Filisteonzkoga naffelie bil szeth meda vu gubczu mertvoga Orszlana, kogaie on ubil bil, kadaie tamo issel, koiega meda onszeie szam naiel, y domovgaie iosche szvoiemu Otczu y Matere zancffel. Kodze nahagia vu Knigah Szudczev: *Judic: c. 14.* Vefzeli dnevi da ieszu bili uszi ovi, vu tom niednoga dvoienia ni, ali ovo vefzelye ni bilo obchinzko, nego liztor nekoieh Orszagov, Varassev, nekoieh naradov, nekoieh lyudi; Ali danasni preszrečni y preszveti Vuzmeni dan, ie dan obchinzkoga uszega srokoga szveta vefzelya, na koie vefzelye Sz. Mati Czirkva usze Kerschanztvo pozava govorecni. *Hæc dies quam fecit Dominus, exultemus, & latemur in ea.* Ovo dan kogaie vuchinil G. Bog, vefzelemofze y raduimo vu nyem, ar zgora rechene dneve ieszu razvezelili lyudi szvoiemu viteskemi chini, dan pako danasni razvezelilie szam G. Bog szvoiem preszrečnem od szmerti gore ztaieniem, po obladanu y predoblyeniu uszeh nepriatelov szvoieh, od koiegaprez: Dneva govori Sz. Prosper. *Dies Resurrectionis Christi, defunctis vita, peccatoribus venia, sanctis est gloria.* Dan od szmerti ztaienia Christuffevoga ie mertvem sitek, gresnikom oproschenie, Szvetczem dika, zakaizato *In Resurrectione tua Christe Cæli, & terra latentur.* Popeva Sz. Mati Czirkva: Vu od szmerti gore ztaieniu tvoiem o Christe JESU nebo y zemlya naisze vefzele; Kak adda y mi danasni dan imamo oszebuini zrok vefzelya na koienasz Sz. Mati Czirkva pozava, polek moguchnozti pokazati hochu.

Kai adda za ieden dan, ie dan danasni? znam dami uszako malo dete odgovori, y povè, daie Vuzmeni dan, ali gdoie on koibi mi znal povedati, kai hoche ova rech Vuzem recni? odkudie ova rech izesla, y megy naz kerschhenike dosla? Naidusze kojimi rekù daie dosla od G. Boga, polek oneh Sz. Kralya Dayida rechih. *Hæc dies quam fecit*

Gen:
c. 41.

5. Prosp: is
Psal. 103.

fecit Dominus. Ovo ie dan kogaie vuchinil G. Bog, ali taitisze takai nemore dabi G. Bog na pochetku szveta nebil usze dneve ztvoril, polek szvedochantzva onch drugeh Davidovch rechi. *Tuus est dies, & tua est nox, tu fabricatus es auroram.* Tvoj ie dan, y tvoia ie noch, tilzi napravil zoriu.

Toie usze pravo, y prava iztina, ali vendar danasni Sz. Vuzmeni dan naibolyesze rechi mora daie od G. Boga, vuchinien y ovoie naivexi y naiofzebuinessi Szvetek zverhu uszeh czeloga letta Szvetkov, kodga Antiokenzki Biskup y Muchenik Sz.

S. Ignat: Ignaczius imenuie. *Diem festum celebrat omnis Christianus Mar. Episc. ad Magnes. Dominicam Resurrectionem, Regalem, eminentissimum omnium dierum.* Den Szvetechni obzylusava uszaki kerschenik Nedelyu Vuzmenu, kakti den Kralyevzki, y naiviffessi meggy uszemi czeloga leta dnevi; y Sz. Leo Papa hvalechi danasni

S. Leo Pap: szveti Vuzmeni dan govori. *Inter omnes dies quos multis ser. 1 o. de modis honorabiles habet Christiana devotio, nullus est excellentior Quadrag: festivitate Paschali.* Meggy uszemi dnevi koie unogemi nachini chazti kerschankka pobosnozt, nieden ni vexi od szvet-

S. Gregor. Papa: ka Vuzmenoga, od koiega y Sz. Gregur Papa govori. *Festivitas Paschalis solemnitas solemnitatum est.* Szvetek Vuzmeni uszeh szvetechnch obzylusavany naiofzebuinessie obzylusavanie ie.

Iztinaie da unoge Gofzponove veszele dneve Sz. Mati Czirkva chez leto szvetech vezelo obzylusava z-ofzebuinum pobosnoztium, ali niednoga bolye od danasniega preodichenoga Christussevoga od izmertí gore ztaienia, ar vu uszakom szvetku, akoie kakovo vezelye, prez falozti vendar takai kakove takove ni, denesni pako Vuzmeni dan ni kakve naimense falozti vu szebe nezadersava: Veszél dan ie dan Bosichni, vu koiem G. Bog vu nature Chlovechankke ie na szvet meggy nasz lyudi doffel, ali prez falozti ni bil, ar *Vagit infans inter arcta conditus profepia.* Ono premilo Detecze JESUS plakalofzeie vu iaszelczah, na zime, y bodechem szenu lesechi. Veszél dan ie bil on dan, kadaszumu

Sz. 3. Kralij dare bili donezli temian, zlato, y plemenitu mazt, ali MARIE szercze biloie usze tusno y faloztno razumeni ona da Herodes nye miloga Szinka na zkonchanie ische, ar veli Sz. Matei Evang: *Herodes quarebat Puerum ad perdendum eum.* Veszél dan bilie on dan kada Christus z-tulikum chaztium od lyuczta sidovzkoga tak vezelo ie bil zprevagian vu Jerusalem kadagaie lyuczto blagoszlavlyalo govorechi. *Benedictus qui venit, Hosana Filio David.* Blagoszlavlyen koije doffel, ali kak dugo ova chazt ie terpela? kak dugo iesze ono lyuczto vezelilo? doklam naimre chez mal chasz on vezeli. *Benedictus qui venit, na Crucifge, Crucifge* ie premenilo, krichechi uszi iednem glaszom proti niemu Razpniga, Razpniga, y kogaszu malo pervo blagoszlavlyali, chez mal chasz ieszuga preganiali, doklamszuga na krisno drevo razpeli, y umorili, odkuda potreba da uszaki zpozna, da kod ni Rose prez ternia, ni Orcha prez kore, niti ribe prez kozti, tak tulikai pred danasniem preszrechnem, preodichenem Vuzmenom dnevom niednoga Szvetka ni bilo prez kakve takve falozti, danasni pako dan ie on ieden iedini dan kogaie G. Bog vuchinil prez usake falozti, punoga radozti y vezelya, y zato nagovarianalz Sz. Mati Czirkva, y pozava na vezelye. *Hac dies quam fecit Dominus, &c.* Raduimosze y vezelemo vu ovom preszvetom y preszrechnom dnevú, y Sz. Eutimius naizadni zrok nam na pervo poztavlya zbok koiega vezelitisze danasz moremo, y ie ov. *Si Pascha non foret, nulla festivitas Christi prodesset.* Dabi Vuzma ne bilo, nieden Szvetek Christussev nam nebi hafznel, ar kaibi bilo hafznelo Szinu Bosiemu roditisze na ov szvet, kai muku terpeti, y umreti? dabi on na denesni den nebil od szmertí gore ztal, zakaizato den denesni ie naivexi Szvetek, ar naizrechnessi, y kod takov z-naivexem vezelyem, y pobosnoztium obzylusavatisze mora.

Negdasni ztari Rimlyani imaliszu navadu koiuszu verno obdersavali, daszu naimre uszigdar na pochetku novoga leta poztavlyali vu ztanovito mezto his szvoieh dve pszude.

szude, y polek nyh unofinu beleh, y cherneh kamenczev, y to zato, da kadafzugod chez leto koi szrechen, y vezel dan imeli, uszigdarfzu posztavlyali vu iednu poszudu beli kamenchecz, szuprotiunem pako nachinom kadafzu zlochezt, nefzrechen, y falozten den imeli, posztavlyalifzu vu drugu poszudu cherni kamenchecz, na konczu pako leta iemalifzu van one kamencze bele y cherne, y nieszu broili, za znati kulikofzu chez leto vezeleh dnevoj usili, y kuliko faloztneh preterpeli. Pripetilofzeie pak daie ieden od nyh dugo vremena za iednum szrechum hodil, koiè doklam god on ni dobil, uszakidan posztavlyalie kamenecz cherni vu poszudu, prestimavaiuch on usze dneve za nefzrechne, doklam god ni dobil onu szrechu koiuie izkal, y felel dobiti: Neki dan pako chez nekoliko let poszluflamuie szrecha koiuie izkal y felel dobiti, y onda ztoprav posztavilie vu praznu poszudu ieden beli kamenchecz, y ovo pripechenie puztilie on izmalati, naimre dve poszude na iednom ztollu, iednu punu chernem kameniem, vu druge pako poszude szam ieden beli kamenchecz, y polek ovch dveh poszud vuchinilie ove rechi zapifzati. *Evacuat nigras, candida sola dies.* Izpraznuie cherne, beli szam dneve, hotech datu na znanie akofzemprem ia unoge teske, faloztne, y nefzrechne dneve preterpel, y presivel, kuliko naimre chernoga kamenicha ie vu ove poszude, ieden vendar szam dozpelmie danafz koime chini zabitifze iz uszeh perveh nefzrechneh y faloztneh dnevoj, ov szam beli kamenchecz vecs vase vu moiem szerczu, neg uszi oni cherni kamencheczi faloztneh dnevoj.

Szada pak ako hochemo mi govoriti od Odkupitela nassega, da dabi on usze szvoie five dni od narogenia szvoga tia do szmerti z-ovakovemi kamenczi broil bil szvoie szrechne, y nefzrechne, vezele, y faloztne dneve, oh! kuliko prez kraia y koncza bilobi vecs cherneh, neg beleh kamenczev, ar on mallo koi dan ie imel szrechen, dober, y vezel, y kaiti yefz niegov sitek ie czilyal k- Odkuplyeniu naroda Chlo-

vechan-

vechankoga, usze niegove zkerbi, y trudi ieszu na tom putu bili, za odkupiti Chloveka, kai za vuchiniti y izpuniti, moralszeie boriti z-nepriatelmi telom, szvetom, y vragom, doklamicie y obladal, ter z-obladaniem nebo y zemlyu, Angele y lyudi razvezelil; adda rechifze more da on do onoga vremena niednoga dneva szrechnoga ni imel, arfzu uszi bili muke y terplyenia puni. Danafz pako more on beli kamenecz posztaviti, y recfi. *Evacuat nigras, candida sola dies.* Ar danafz ie on preszrechni pun radozti y vezelya dan, vu koiem nasseli kaije izkal, dobiele kaije felel, naimre daie szmert umoril, vruga na lancz privezal, vrata paklena razbil, y od onud duffu szvoga Hranitela Josefca y oztaleh szveteht Otczev ofzlobodil, y fzebe diku neumertelnozti dobil z-koiuie odichen od szmertigore ztal, y ov dan chini pozabitifze iz uszeh perveh cherneh, faloztneh, y puneh muke dnevoj. *Evacuat nigras candida sola dies.* Oh! ovoie adda on preszrechni y vezeli dan Gozponov. *Hec dies quam fecit Dominus,* vu koiem pozavanafz Sz. Mati Czirkva na vezelye ofzebuino *Exultemus & letemur in ea.* Veszelemofze y raduimo vu nyem, y Sz. Augustin nagovaria usze kerschanztvo na vezelye govorecfi. *Surrexit Christus, exultet mundus universus; par enim est, ut sicut omnis creatura lugubri doluit ploratu in morte Redemptoris sui, nunc triumphalem ab inferis reditum latu suscipiat resurgentis.* Ztalie od szmerti Kristus, naisze vezfz firoki szvet raduie, ar ie vredno y doztoino da kakti uszaka ztvar faloztilaszeie zverhu muke y szmerti Odkupitela szvoiega, szadfze nai raduie y vezeli na niegovom odichenom od szmerti gore ztaieuiu.

Ovdebifze moglo iedno pitanie napervo donezti koia ztvar, ali da bolye recsem gdo zmegy uszega szveta lyudi ie naipervi ovo vezelye pochutil? Naidufze kojimi odgovore da on komufzeie Kristus po szvoiem odichenom od szmerti gore ztaieniu pokazal, to pak znamo iz Evangeliuma Sz. Marka, da *Apparuit primo Mariae Magdalena.* Izkazalszeie naipervo Marie Magdalene, y pravo, ar veli Sz. Antonin.

M m 2

Uf

S: August:
ser. de Res.
surect:Maref
c. 16. v. 9.

S. Antonin: *Ut quae plus omnibus doluit, citius & magis consolaretur.* Da koiaszeie vecs od uszeh drugeh lyudi nad mukum y szmer-tium Odkupitela saloztila, naiberse, y naivech vrednaie bila razvezelyena bitti, y takovaie bila Magdalena. adda Magdalena ie naiperva pochutila radozt y vezelye, nai bude tomu tak doklam ia iedno drugo pitanie napervo poztavim, y ie ovakovo.

Kadaszu one 3. Marie Salome, Cleofa, y Magdalena vu iutro rano dosle bile k-grobu vu koiem Odkupitela nassega mertvo telo ie bilo pokopano, nili iztina daszu nasle pri onom Sz. Grobu iednoga Angela, koi je nym rekel. *Quem quaritis surexit non est hic.* Koga ischete, ztalszeie gore, niga ovde, gdeie adda bil Kristus kadaie od szmerti gore ztal? recse morebiti gdo daie bil pri Apostoleh? ne, ar Angel rekelie onem trem Sz. Sennam, *Ite dicite Discipulis eius, & Petro.* Poyte povecste Vuchenikom niegovem, y Petru; kadeie adda moral bitti Kristus, y kogaie moral naipervo razvezeliti po szvoiem odichenom od szmerti gore ztaieni? Unogem mudrem y szvetem Lyudem vidisze, z-koiemi y ia dersim polek zgora rechenoga Sz. Antonina rechib, daie naipervich bil pri predrage Mayke szvoie MARIE, ar ona koiaie Szinka szvoga lyubila z-lyubavium nezgovorum kakti szama szebe, y iosche bolye, veruvatizze lahko more dagaie ona naibolye takai mertvoga saluvala, ako pak to ie iztina, tak budu vu MARIE iztinzke one Sz. Antonina rechi *Ut quae magis doluit, citius & magis consolaretur.* Ar kakti god kadaie Bosi Poszel Arkangel Gabriel MARIE nazveztil da hoche prieti po nadehneniu Duha Sz. vu Vutrobu szvoiu Szina Bosiega, on izti hip ztupilie iz neba vu nye prechiztu Divoiachku Vutrobu. Tak takai on izti Arkangel Gabriel na danasni dan on izti hip kadaie zapopeval pred nyum onu vezelu Popevku *Regina Caeli Latare Alleluja &c.* Kralicza nebezka vezeliszze &c. pokazalszeie vez odichen y szvetel nye lyublyeni Szinek, govorecsi nye *Ave dulcissima Mater mea, Virgo MARIA.* Zdravo preskladka Mayka

ka moia MARIA. Oh! kuliku ie radozt ona vu szvoiem szerczu pochutila, lahkozse szuditi moie.

Ar ako Sara Mati Isakova zagledausi Szinka Isaka nazad sivoga doiduchega iz gorè na koinie odpelyan bil od Otcza szvoga Abrahama za bitti alduvan polek zapovedi Bosic, veliko vezelye ie pochutila.

Ako Matti Tobiasseva od velikoga vezelya ie szuze, tochila kadaie zagledala Szinka szvoga iz dalekoga puta nazad pourachaiuchega? oh kuliko vexe vezelye moralaie chutiti MARIA Dev. zagledausi Szinka szvoga po tulike, ztrasne muke uszega odertoga y kervayoga mertvoga iz krisavzetoga, y vu grob polosenoga, treti dan uszega odichenoga, szvetloga, y vezeloga predsze doyti.

Ako one Rimlyanzke Senne vu vremenu kadaszuse, Rimlyani z-Kartaginenczi voyuvali vu Affrike, y Rimlyanov unofinu-na polyu mertveh oztallo, kadaszuse nazad domov pourachali, nym naproti ieszu izisle bile gledat, y izvedat ako nyhovimusi, y szini domov idu, aliszu pako tamo oztalli? megy koiemi nasleszuse dve Matere koi eszu milozdihavale y suhko plakale za szvoiem Szinmi, y uszakoga kogaszu videle iz voyzke pourachatizze za nye ieszu pitale ieszuli sivi, ali mertvi ram oztalli? y nut iedna opaziusi Szina szvoga sivoga y zdravoga z-dobrem dobichkom pourachatizze domov, ona od velikoga vezelya nemoguchi na onom meztu dochakati, negomuie naproti potekla, niega obiela, y hotechiga kusnuti, od velikoga vezelya duffu ie zpuztila.

Jedne pako druge od oneh sen buduchi povedano daie nye iedini Szin na voyzke mertev oztal, ona usza saloztna plachuch, y iauchuch Szinka szvoga kod mertvoga, povernulaszzeie domov, koiu ni bilo moguče nikak utafiti nit razvezeliti, nut doffelie pred nyu Szin siv, y zdrav kogaie, ona kod mertvoga saluvala, y plakala, koi ega ona naglo zagledausi, od velikoga vezelya na tla mertva ie opala pervo negie Szina pozdravila.

Nut N. N. kulika lyubav oveh Materih ie bila proti szinom szvoiem, daijnie y sitka mentuvala, a kuliko berse y bolye bi morala bila MARIA Dev. od velikoga vefzelya umreti, kadaie zagledala Szinka szvoga sivoga, zdravoga, szvetloga, y vefzeloga predsze doyti, kogaie pred tremi dnevi videla ztrasno bichuvati, z-terniem koruniti y ufzega odertoga na kris nemilo razpiniati, onde z-ocztom y fuchium napaiati, y duffu szvoiu Sz. zpuschati, koiegaie ona lyubila vecs neg szamu szebe z-lyubavium neprefzesnum, y zverhunaturalzkum, ar tako rekuch Bosanzkum: Oh! kuliko vefzelye ie chutila MARIA vu szerczu szvoiem kad Szinka szvoga ne szamo ie zagledala, nego y od niega szrechne novine ie rozumela, kakie naimre on predragoga Zaruchnika szvoga Josefa, y oztaleh Sz. Otczev duffe iz temnicze Limbuffa ofzlobodil, vu koieszu tuliko leth zaperte bile: Kakie kachu peklenzku, koiaie Mater Evu prekanila y na greh napelyala; na lancz privezal: Kakie szmert koiaie zverhu naroda chlovechanskoga gozpoduvala umoril, y pokopal, ufza ova velim y unoga druga razumeufi MARIA od Szinka szvoga, oh! kuliku radozt y vefzelye ona vu szerczu szvoiem ie pochutila, gdoie on koibi dopovedati znal, y mogel?

Szpominafze Sz. Lukach od iednoga Paztira, koi pogubiufi iednu Ouchiczu szvoiu, oztavilie 99. Ouchicz na paffe, y poffelie za onum koiamuie poginula bila, y naiduchiu z-velikem vefzelyem ie nyu domov donefzel, y pochelie zezavati priatele y szufzede szvoie govorecfi nym *Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam qua perierat.* Razvefzeletefze zmenu arszem naffel onczu moiu koiaie poginula bila, po koiem Paztiru ufzaki dobro zna dasze razme nas predragi Odkupitel koi szam od szebe govori. *Ego sum Pastor bonus.* Jaszem Paztir dobri, po Oucze pako pogublyene y naidene razme fze Narod chlovechanski po grehu pogublyen, koiu Onczu doffelie on nebezki Paztir iz neba na zemlyu izkat, y po puschine ovoga szveta izkaliuie

liuie trideszeti y tri leta, vu koieh letah kulikofze on ni trudil, y potil, kuliko ni terpel, doklamiuie ove dneve na gore Calvarie naffel, koiu naiduchi akoprem tesko y smehko po tulike muke, y szmerti tak fuhke, veliko vendar vefzelye onie pochutil, koi vefzelye dabi y drugi niegovi priateli, y szufzede pochutili, *Convocat amicos & vicinos zezvalieie zkupa dicens congratulamini mihi.* Govorecfi nym razvefzeletefze zmenu, ar on po szvoiem od szmerti gore ztaieniu poffelie naipervo k- predrage szvoie Mayke MARIE, potlam pako k- izvoie naidragse priatelieze Magdalene, y oztalem pobosnem Mariam, kakti y izvoiem Apostolom kadszu zkupa zaperti ztali vu iedne hise, *Propter metum Judaorum.* Ufzeh z- radoztium, y vefzelyem napuniuich. Oh! *Hae ergo dies est quam fecit Dominus, exultemus, & latemur in ea.* Ovoie adda ovo on prefzrechni y blaseni, pun radozti prez ufzake falozti, pun vefzelya dan, vefzelemofze adda o N. N. y raduimofze vu nyem.

Ali *proh dolor! proh dolor!* Oh tuga! o falozt! kaije to za iedno zdihavanje, kaifzu to za iedne rechi? koi chinimifze da iz vuzt Sz. Bernarda izhagiau, zakai adda o moy Sz. Bernard iz tvoieh medvench vuzt tak fuhke rechi izhagiau vu iednom tak szrechnom y vefzelom dnevu? *ah proh dolor! proh dolor!* chuiemga da odgovaria. *Quia peccandi tempus facta est resurrexio Salvatoris.* Gressenia vreme ie poztallo Christuffevo od szmerti gore ztaienie. *Ex S. Bernardi hoc nempe comestiones, & ebrietates redeunt; impudicitia re-ferm: de Resur. D. petuntur, & concupiscentia frana laxantur.* Oh Bose! (hotelie recfi Sz. Bernard) nakai szvet ie doffel? korizmeni pozti, premeniaufze ovo vuzmeno vreme na gozti, treznozti na pianztva, korizmena pohagiania Sz. Czirkvih na pohagiania burdelnicz y kerchmih, poszluffania Sz. Prodecstvih na poszluffania nefzramneh rechih, y popevkih, traplenia telouna premeniaufze na nechizta poselenia na lotrie y praznozti. *ah proh dolor! proh dolor!* Oh tuga, y falozt! pogublyafze ztrah y lyubay Bosia, arfze ponaulyaiu megy

megy nepriatelmi vu korizme pomerienemi, novi ialí y nazlobi, szuprotiunem pako nachinom megy nechiztemi priatelztvi vu korizme razdrusenemi, nova ukup zhagiania, lyubavi y pervi nechizti grehi. *Prob dolor! prob dolor!* Vidim ia one ochi koieszu ovu korizmu suhke szuze za grehe szvoie tochille, y od gresneh pogledovsze zderfavale, vidimie ia znovich zbrivati na vuliczah y vu Czirkvah po oneh obrazeh; vidim ona vuzta, koiaszu na veliki Petek z-tulikum pobosnoztium Sz. Christusseve Ranne kuffuvale, szadaie pak vidim kuffuvati ona szmerdlyva licza chlovechlovechanzka. *Ad hoc Christus surrexit, & non propter Justificationem nostram.* Vidisze yzpoznava da zato ie Christus od szmertigore ztal, a ne za zvelichenie nasse dokancha szvoie govorenie Sz. Bernard, pokedob da vu ovch Sz. Vuzmench dneveh koiebi lyudi morali z- ofzebuinum pobosnoztium veszelo obzklusavati; nye obzklusavaiu vu grehch veszelechisze y nazkladuiuch.

N. N. Dokancham govorenie moie y velim vam one Colof: 6. 3. Sz. Paula Apost: rechi. *Si consurrexistis cum Christo, qua sursum sunt querite.* Akozte z- Christuffem gore ztalli, tak ona koiaszu gore, toieto vu nebu, isthete, za nye miszlete, za nyesze zkerbete, ali kaiti troie fele ie od szmertigore ztaienie. Pervo ie da kada chlovek ofive onak, kodszu negda sivi poztaiiali oni mertveczi, koieie Simon Magus od szmertigore obugiaval, koj videliszufze lyudem daszu sivi, a vendar biliszu mertvi, ar na mezto duffe vu uszakom telu bilie pekleni duh, koj zkotrigmi onoga mertvoga tela ie gibal, y iz niega govoril. Rauno tak Bog bi hotel! dabisze nemoglo recfi od vnogeh kerschenikov ove Sz. Vuzmene dneve, koj dobiusi od Szpovednika odvezanie grehov, y pricheztiussisze ochitto, uszaki koije nyh videl, mogelie recfi daszu od szmertigore ztalli, ali kaiti morebiti unogi alisze niszu pravo szpovedali ali pak niszu pravoga nakanenia imali pobolsati sitek, oduriti ona nechizta paidastva, sivetí

siveti vu miru z- protiuniki szvoiemí, povernuti ono lyuczko blago y postenie &c. Uszi ti takovi videsze daszu sivi, aliszu mertvi, y peklenoga duha vu szebe nosze nyhova pak duffa lesi mertva vu gnoiu onch navadneh grehov.

Drugo od szmertigore ztaienie ie na szpodobu onoga Lazaruffevoga, koj z- iztinum od Christuffa ie bil obugien od szmertigore, kadagaie van iz groba zval krichecs. *Lazare veni foras.* Lazar hodi van, & prodiit; y izesselic; ali ie izissel tak daie pak drugoch umerl chez nekuliko vremena. Takfze pripecha z- unogemi koj ztaiu od szmertigore z- doztoinum pokorum, ali za umreti znovich vu grehch; Zakaizato akolije koj takov Lazar megy vami N. N. koibi z- pomochium, y miloschum Bosium izissel bil iz groba greha siv, nai pazi dobro dasze szam znovich neumori, y vu grob greha nezakopa, ar Lazar potlambi drugoch bil umerl, vecs ni od szmertigore ztal, tak ako koj zmegy vasz N. N. vu grehu umre milosche Bosie, boiatiszeie da vecs gore nezane, y daga nepripravna szmert vu glubine peklenzke zakopa.

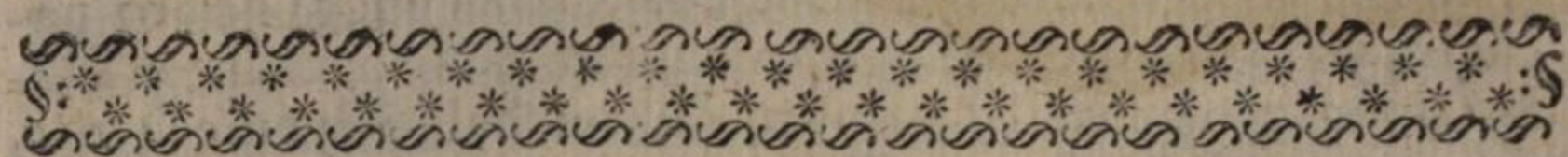
Tretie od szmertigore ztaienie ie onakovo, kodie danasnie Odkupitela nassega, koj na danasni dan ztavsi ienkrat gore od szmertigore siv, ztalie za nigdar vecs umreti. *Christus resurgens ex mortuis, jam non moritur.* Christus ztavsi od mertveh, vecs neumira govori Sz. Pavel Apost: Bla- Rom. c. 6. v. 9. feni uszaki on Kerschenik koisze ovak z- Christuffem od szmertigore ztane, da nigdar vecs neumre, toieto, koj ztavsi ienkrat od szmertigore greha, ztalen vu milosche Bosie five, y nigdar vecs neumre, ar veli Sz. Matei Evang: *Qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit.* Matth: 24. v. 13. Koi ztalen bude do koncza, on zvelichen bude.

Szpominasze Maiolus od iednoga Poganina, koiega Senna oduriusi veru poganzku, poztalaie Kerschenicza, kai nye Musu biloie kruto fal, y szuprotiuno, zato terszilszeie

szeie uszemi nachini nye pamet premeniti dobrem y zlem,
 ali usze zahman, biliuie y tukel kakti kachu, ali nikai ni
 opravil, zato posselie vu Delfo szvoiega Malika pitat, ako
 niegova Senna oztane vu vere Katolichanzke ztalna, ali
 sze pak nazad poverne? Na kai Vrag iz onoga Malika ie
 nyemu odgovoril ove rechi. *Citius in aqua scripseris.* Ho-
 techimu dati na znanie, leglyeie tebe na vode pifzati, y
 Litere na szredi vodè poznavati, neg tvoiu Sennu od vere
 Katolichanzke odvernuti, y zopet nazad vu tvoiu poganin-
 zku obernuti, Oh Bogbi hotel! Bogbi hotel! dabifze
 y od uszakoga zmegy vasz N. N. recsi moglo, daie leglye
 na vode pifzati, y littere poznavati, neg onoga gresni-
 ka, ali gresniczu koijszuszze ovo Sz. Korizmeno vreme
 po Sz. Pokore k-Bogu szvoiemu obernuli, neg dabifze
 oni puztili vecs od Vraga prekaniti, y vu perve grehe
 povernuti, Blaseni takovi ztalni, od koie Ztal-
 nozti vu zutrasnem Prodestvu budem
 obilneie govoril, za szada
 nay bude.
 Amen.

NA

NA VUZMENI PONDELYEK.

Nikai nehaszne dobro pocheti siveti; y
 zlo dokonchati: potrebnaiie adda Ztal-
 nozt k-dobromu sivlyeniu, y k-duff-
 nomu zvelicheniu.

*Non nè cor nostrum ardens erat, dum loque-
 retur in via. Lucæ c. 24.*

Nili szercze nasse goruche bilo, &c.

ON glaszoviti Pifzecz Valerius Maximus pifzuchi od sit-
 ka Chlovechanskoga veli, da dva dneva ieszu naive-
 xega prestimania vredna. *Primus & novissimus*, pervi toie
 to y naizadni, koiega rechi ieszu ove. *Conditionem vita hu-*
mana precipue primus & novissimus dies continent. Ztalie sit-
 ka Chlovechanskoga naibolye pervi y naizadni dan vu
 szebè zadersava: y zrok tomu daie. *Quia plurimum interest,*
quibus auspiciis inchoetur, & quo sine claudatur. Arie naipo-
 trebneie paziti z-kakovem pochetkomisze pochinia, y ka-
 kovem koncòmisze zapira, illi dokancha. Sz. pako Hie-
 ronim pervi dan sitka Chlovechanskoga za nikai dersì, y
 prestimava, nego liztor zadni, govorecsi. *Non queruntur*
in Christianis initia, sed finis. Neischusze megy Kerscheniki
 N n 2

Valerius
Maximus.S. Hierony:
l. 1. contra
Jovinian.
po-

S. Gregor.
l. 1. moral.

pochetki, nego konecz; arže zna kakszu unogi dobro pocheli, y zlo dokonchali, szuprotiunem pako nachinom kakszu unogi zlo pocheli, y dobro dokonchali sivlyenie szvoie, zakaizato veli Sz. Gregur Papa. *Ideo necesse est ut unusquisque nostrum in bono quod incipit, perseveret, atque usque in finem operis, in ea quâ inchoavit intentione permaneat.* Zato potreboie da uszaki od nasz vu dobrom koieie pochel ztalen obztoì, y tia do koncza della, vu onom pochetom dobrom

S. Hierony:
loco cit:

nakaneniu ztalen bude. *Ar Cepisse multorum, ad culmen pervenisse paucorum.* Govori recseni Sz. Hieronym: Unogi pochiniain, dobro toieto sivetì, alijhie malo koibi verhunenecz zverffenozti doszegli; toieto do koncza sitka dobro siveì, y vu vizinnu dike nebezke zasli. Tak maloie hafznelo Izraelczem daszu iz Sz. stanztva Faraona Kralya izpelyani szrečno proti zemlye obechane putovali, da pak na putu zneveriussizze G. Bogu po puschine neszrečno ieszu poginuli. Nikai ni hafznelo Judassu, Sampsonu, y Salamonu dobro pocheti sivetì, kad sitka szvoiega niszu znali dobro dokonchati, y zato recheni Sz. Gregur Papa veli. *In cassum*

S. Gregor.
loco cit:

bonum agitur, si ante vita terminum deseratur; quia frustracurrit, qui prius, quam ad metam venerit, deficit. Zahmanšez dobro chinì, akošze pred konczem sitka zapuscha; Ar zahman hitro tecse, koì pervo neg na metu zatecse, opešsa; Malo adda ali zeuszema nikai nehafzne dobro pocheti sivetì, ako Chlovek vu one dobrote ni ztalen tia do szmerti; kakti kada koie polye lepošze obdela, pošzeie, y obrodì, malo hafzne Gošzpodaru akoie tucha potuche; kai hafzne da koie drevo na protuletie lepo czvete, ako szada nikakvoga nerodì. Rauno tak morešze od lyudih ovega szveta recš, da nym nyhova pokora koiu vu Sz. korizme, ali vu koiemgod vremenu sz. Proschenia chinè, doklam naimre chuiu Prodekatore od Sz. Pokore krichati nikai nehafzne, ako vu onò dobrò sivlyeniu, y Sz. Pokore do szmerti nesivu; Kai hafzne iednũ rechiũ da unogi govore z-onemi dvemi Christussevemi Vucheniki vu Emaus iduchemi. *Nonne cor nostrum ardens erat, dum lo-*

que-

queretur in via. Koieh zeztausi Christus na putu pochelic sny-mi govoriti, y nezahsega zpred nyh, pochešze oni govoriti. Oh! kakie szercze nasse gorelo vu nasz kadanamic on govorił. Tak y unogeh Kerschenikov vufisuzze szercza kada chuiu Prodekatore govoriti od Sz. Pokore, na koiusze oni genu, pochnuiu delati za grehe, y iz nyhšze szpovedati, pobolsanie obetati, pochnu szveto sivetì; Ako pak ti takovi iz ztraka y lyubavi Bosie zpozabesze, y vu perve grehe povernu, akošze po Vuzmu, ali po Proscheniu ona nyhova gorucha szercza ngaszè? nai znaiu y tverdno veruii da ako ztalni vu pochetom dobrom sivlyeniu sitka szvoiega nedokonchaiu, lieza Bosiega videli nebudu. Kuliko adda ie potrebna y hafznovita Ztalnozt vu pochetom dobrom sivlyeniu? pokazati hochu.

Imamo adda tak dobro vu ztarom, kak y vu novom zakonu Sz. Piszma ochivezte pelde kuliko Ztalnozt vu dobrom pochetom ie potrebna, y hafznovita; Neztalnozt pako kakie uszigdar škodliva, ova iztina zpoznavasze naipervo iz ztaroga zakona vu onom Izraelzkom lyuczstvu, koieie G. Bog po Moyšessu iz vuzze Egyptonzke, y zpod oblazti Faraona Kralya izpelyal, y pelyal po puschine proti zemlye obechane, koie lyuczstvo videchisze ofzlobogieno od tulikeh nevolly, koieie vu szusanztvu terpelo dobrovolyno glad y šein terpech naszledovaloie Moyšessa po puschine, ieszuli pak zasli, y vlezli vu onu zemlyu obechanu? po nieden put, zakai ne? zato kaitiszu mermrali proti Moyšessu, y proti Aronu Brattu niegovomu, zato daszuie izpelyali iz velike nevollye *Et murmurati sunt contra Moysen & Aron cuncti filij*

Num:

Israël, dicentes, utinam mortui essemus in Aegypto. Mermraliszu proti Moyšessu y Aronu uszi Szini Izraelzki, govorecš, barbi pomerli bili vu Egyptumu. Nut nezahvalnoztì velike proti G. Bogu ovoga lyuczstva, koieie tak miloztiuno iz tulikeh nevolly ofzlobodil, koiu nezahvalnozt videchi Moyšes opomenulie nye. *Nolite rebelles esse contra Dominum.* Szinki moij dragi nebudete tak nezahvalni, y neverni, tak dob-

C. 14. v. 26
& 3-

V. 9.

romu G. Bogu vaffemu, ali zahman, lyuczto ni preztalo zlo chiniti, y govoriti, to videchi G. Bog, rekeli k- Moyfessu. *Usque quo detrahet mihi populus iste?* Kak dugo bude proti mene mermaralo lyuczto ovo? *Usque quo multitudo haec pessima murmurabit contra me? querelas filiorum Israël audivi.* Kak dugo ova unosina hudobnoga lyuczta bude mene prigovariala? chuicmie dobro ia, y razmem, zato izto o Moyfes! *Dic ergo eis.* Povechod ztrani moie tomu gresnomu y nezahvalnomu lyuczto, da ia nye hochu kastigati. *Feriam igitur eos pestilentia, atque consumam.* Kastigati hochu nyh z- kugum, y zkonchati, y tako besse vuchinieno, da zmegy usze one unosine lyuczta nigdor ni zassel vu zemlyu obechanu, zvun szameh dveh Josue, y Caleba, drugo usze lyuczto po puschine raztreseno, neszrečno ie poginulo.

Szadafze kvam obracham N. N. kojzto ovo Sz. Kori- zmeno vreme po Sz. Vuzmene szpovedi szrečno iz vuze szmertneh grehov, y zpod oblazti peklenoga Faraona izisli, y proti zemlye obechane dike nebezke po ostreh puteh Sz. Pokore szrečno sz odpravili, oh! szrecha velika vassa, ali pazete dobro davasz uffanie vasse nevkanu, y ova szrecha na vekovechnu neszreču vam sz nepremeni, ar veli Christus pri Sz. Mattheiu, da ne on koi pochne dobro sivet, nego koiti ztalen vu dobrom sivyleniu bude. *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Ta takov szam zvelichen bude, toieto koiti do koncza sitka szvoiega bude za grehe szvoie pokoru delal, grehafze chival, y vu dobrotah sivel, szam uszaki takov zvelichen bude: Ni adda dozta szpoveda- tiszte iz oneh blaznoztih, kletvih, priszeg, gizdoztih, ialov, y nechiztoch uszakoiaehkeh, nitije dozta vu szpovedalnicze plakatisze za grehe, perszi tuehi, y pokoru od Szpovednika nalosenu izpuniti; Negoie k- uszemu tomu potrebno iedno tverdno ztarno nakanenie nigdar vech vu one grehe pover- nutiszte, y zato ovo nakanenie izpunitiszte mora z- dellom, oduriti naimre y zapuztiti ono gresno paidastvo, y ona me-

zta,

zta, ali hise, vu koieh, y z- koiemi, tuliko vremena iesze vu odurneh grehch sivel, kai usze akolisze iz pravoga szercza nevuchini, nego pache znovich vu perve grehesze gdo pou- rachal bude? vu zemlyu obechanu dike nebezke nezaide, nego z- onem gresnem, y nezahvalnem lyuczto Izraelzkem z- naglum szmertium, y z- mukami vekovechnemi kastigan bude, ar veli Sz. Bernard. *Virtus boni operis, perseverantia est.* Krepozt dobroga della, ztarno ztate, y Sz. Augustin govori. *Non est magnum inchoare quod bonum est, sed consummare, hoc solum perfectum est.* Ni veliko dugovanie pocheti kakovo dobro, nego izpuniti, do szmert, toieto vu onom dobru sivet, ovoie ona naivexa zverffenozt, koia chini Chloveka vu zemlyu obechanu dike nebezke zayti.

Iz ztaroga zakona Sz. Pifzma, hodmo vu novi, y onde hochemo pri Sz. Mattheiu naiti peldu nekoieh Devicz koieh od Zaruchnika nebezkega bilo deszet pozvano na szvadbu, vu palachu dike nebezke alijh ni nego pet puscheno bilo, drugeh pak pet moraloie vane oztati: Koi zrok tomu mora biti? iedne y druge bileszu chizte divoichicze, iedne y druge nozileszu lampasse vu rukah, y snymi prihod Zaruchnika chakali, iztinaie usze to, ali vendar njih nego szamo pet za Zaruchnikom na szvadbu zaslo, toieto oneh pet, koietiszu pune lampasse olya imele, druge pako nimaiuchi olya vu lampasseh, zato moraleszu vane oztati, zverhu koiega pripechenia Sz. Salvianus Biskup ovak lepo govori. *Virgines illae fatuae habuerunt quidem aliquid olei, & luminis sed quia oleum illud non duravit usque in finem, ideo & oleum in vasis suis non habuisse, & a regno exclusa dicuntur.* One neszpametne Devicze imeleszu nekai olya, y szvetlozti vu lampasseh szvoieh, ali kaiti ono olye ni terpelo do koncza, zato govoresze prez olya, y od dike nebezke odtugiene. Komu pako bolye ove neszpametne Devicze priszpodobitiszte mogu, kak onem Kerschenikom koj pochiniu negda dobro sivet, ali nebuduchi ztarni do koncza sitka szvoiega, dober pochetek nym nikai nepomase; Nosze unogi goruche lampasse pune olya

S. Bernardus

S. Augustinus

S. Salvianus
Epist. 2. ad
Romanos
Ecclesi.

olya dobreh del, y peldih, zkoiemí szvete blisniem szvo-
iem, ali akofze lampassu ufzaki den olya neprileva, mora
ugafznuti kada naibolye bude potreben. Rauno tak y ia
tebe govorim ò K. D. malo tebe pomase, y hafzne, daszifze
ti ovc Sz. Korizme vusgala vu lyubavi Bosie, y vu nye more-
biti do szadagoris; malo tebe hafzne, akofzi napunila tvoy
lampas z-olyem one Sz. Pokore, szpovedi, y nakanenia,
pobolsati pervi gresni sitek, chuvatifze uszeh gresneh prilik,
y paidastvih, malo velim ia ufza ova budu pomagala k-
dusnomu zvelicheniu, ako ti lampassu tvoiemu nebudes prile-
vala olya, toieto ufzaki dan ponavlyala ono dobro naka-
nenie, raissi umreti, negofze vech vu nove grehe pouracha-
ti, ar ako tebe szmert naide prez olya dobreh del, z-lam-
passem ugafznienem, toieto prez ztraha, y lyubavi Bosie,
neuffaifze na szvadbu dike nebezke zayti, nego na veke vu
muke peklenzke doyti, ar veli ochivezto ova Iztina veko-
vechna, koia legati nemore. *Qui perseveraverit usque in fi-
nem, hic salvus erit.* Ne on koi pochne kada kai dobra chi-
niti, szveto, y pobosno fiveti, nego on koiti vu ovakovom
dobrom szvetom, y pobosnom sivlyeniu do szmerti obzto
ztalen, zvelichen bude.

Sz. Hieronym nam napervo poztavlya kakti za zerczal-
lo dva Christusseva Vuchenika y Apostola, govorecsi. *Non
lib: 1. Cont: quaruntur in Christianis initia, sed finis: Paulus enim male cepit,
Jovinia: sed bene finivit: Juda vero laudantur exordia, sed finis perditio-
ne damnatur.* Neischufze vu Kerschenikeh pochetki, nego
konecz: Ar Pavel zloie pochel, ali je dobro dokonchal:
Judas pako dobroie pochel, ali je zlo dokonchal. Unogi
zme gy vafz N. N. pochelifzu Paula naszledovati, za tulikemi
grehi doyduchi na pokoru; alifze boim davafz vech bude na
zkradnie vure Judassev, neg Paulov, koj naimre oztaviussi
Sz. Pokoru, povernufze vu perve grehe, y na konchu sitka
z-ugasseniemi lampassi naiduchifze, toieto prez ztraha, y
lyubavi Bosie, vu one temnozti gresne Conscienczie szvoie,
nebudufze znali kam genuti, priszilyeni budu zdvoiti, vu
milo-

milosche Bosie, y tako budu primorani za prokletem Ju-
dassem vu muke peklenzke poyti. Oh! dabi tak ne, kak-
fze hoché to unogem na nyhove zkradnie vure pripetiti, y
G. Bog bi hotel dabifze od unogeh kerschenikov nemoglo
onak recsi, kodie negda Sz. Athanasius od zkvarienia ne-
szrechnoga Judassa govoril. *Infelix Judas propter unius no-* S. Athan:
Etis impietatem, omni prateriti temporis labore privatus est. Ne- in vita S.
szrechni Judas zbok greha vu iedne nochi vuchinienoga, Antonij.
uszeh presetzneh trudov, y dobreh del bilie mentuvan.
Jeden Judas na tuliku chazt izvissen, ztulikemi darmi zver-
hunaturalzkemi od G. Boga napunien, tak neszrechno ie
poginul, kaiti do koncza Christussa ni naszledoval; Judas
za szam ieden iedini greh vu nochi vuchinien, na veke ie
zkvarien. Oh Bose! a kuliki grehi ieszu vafsi ò gresne-
dusse, koie ne ienkrat nego zto, y zto krat ieszte ponovi-
li? Judas szamo ienkrat Christussa ie prodal, szamo ienkrat
iega izdal, szamo ienkrat na znamenie izdania iega kusnul;
a kulikokrat z-vassemi usurami krivo tersech prodali iezte
Zvelichitela vassega, y oneh krivichneh dobichkov nigdar
povernuli nifzte, morebiti nitifze szpovedali iz nyh iezte, kai
vendar Judas ie vuchinil, ar Judas valuval ie szvoi greh, govo-
recsi. *Peccavi, tradens sanguinem justum.* Zagressilsem iz-
davaiuch pravichnu kerv, potlam pako povernulie nazad
peneze po krivicze uzete, *Et projectis argenteis, recessit.* Y
hitiusi szreberniake nazad, odiffelie, kamie odiffel? na
galge. *Et abiens laqueo se suspendit.* Y odiduchi, obeszil-
fzeie, zakaiszeie obeszil? zato kaiti ni bil ztalen vu naszle-
duvanu Christussa; adda neztalnozt vu dobrom iednoga
Apostola, ie vuchinila obesziti na galge telo, y duffu vu
pekél poszlati.

Kaimi szada nato odgovoriare o gresniki y gresnicze!
koij ne szamo po nochi, nego y po dnevu tulike nechizte-
kusche daiete, y prijmlyete, y z- tulikemi ufzakoiachkemi
odurnemi nechiztemi grehi, izdaiete, y muchite Odkupi-
tela vassega. Vi, koj vechkrat za meniu plachu neg Judas
niega

niega prodaiete teršze iz vafšeh izdavany, prodavany, y dobichkov nigdar pravo neszpovedate, unogo menie za grehe vafše kaiete, naimenye one krive dobichke pourachate; kai, kai iz vafš bude? neznate morebiti kai Sz. Pavel govori?

Hebre: *Voluntarie enim peccantibus post acceptam notitiam veritatis, jam non relinquitur hostia pro peccatis:* Da naimre oni, koj dobiuši ienkrat oproschenie grehov po šz. pokore, hotonczefze znovich vu nye pourachaiu milosche vech vredni nišzu: kai adda iz nyh biva? *Sed terribilis quaedam expectatio iudicij, & ignis aeterni amulatio, quae consumptura est adversarios.* Oh! teh takoveh nezrechneh neztalneh gresnikov chaka ošter šzud Bofi, y ogeny peklenzki, koi zkonchati hoche protiunike Bofie: Odkud y šzam Duh Sz. grozišze po mudrom Syraku ufzem neztalnem gresnikom vu chinenu za grehe prave pokore. *Va his qui perdidierunt fastinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas.* Jay ufzem onem koj pogubili iefzu poterpeslyvozt, y koj oztavili iefzu pute raune vu nebo pelyaiuche, y pošlyžu po pùteh gresneh vu pekel pelyaiucheh.

Kai dašze y vam ò N. N. nepripeti, opominamvafš zrechmi Paula Apost: *Fratres nolite deficere beneficientes.* Brattia moia naite preztaiati dobro chiniti, ono izto dobro pocheto šivlyenie z goruchem šzerczem G. Boga šzamoga lyubiti zverhu ufzeh ztvarih, y za lyubav Bofiu grehovšze habati; ter vu podnaffaniu ufzeh teskoch, y nevoly razpetoga Odkupitela dušicz nafzeh, nafzleduvati, koinamic dal lepu peldu, y navuk na krisnom drevu višzechi, onda naimre kadatišzumu šidovi govori. *Si Rex Israël est, descendat nunc de cruce, & credimus ei.* Akoie Kraly Izraelzki, nai dole ztupi iz krisa, y budemo veruvali niemu, nai ztupi dole iz krisa, y budemoga za naffega Kralya zpoznavali, y za pravoga Meššiasa chaztili, y preštimavali; ali Kristus nesche zato ni chuti, ni znati, unogo menie iz krisa dole ztupiti. Kristus moy predragi chuics kaišze to govori? Tifzi tri leta prodekuval ovem Šidovom, šnymi y pri nyh ti iefzi

iefzi unoga chuda chinil, koj šzada obechu veruvati ufšemu onomu kaišzi nyh vuchil, y vu te dašzi ti pravi Šzin Bofi, ako lizror dole iz krisnoga drevu ztupis, dai adda ztupi dole, da ofzlobodis tebe od šzmerti, y onu unofinu lyuczta Šidouzkoga od prokleczta vekovechnoga: Kristus nesche zato ni chuti. Nut ò moy mili JESUS šzerchenu Maiku tvoiu, z predragem Vuchenikom Janušem omilaiuche, y napol mertve od falozti prevelike, nad pogublyeniem tvoiem, ah! šzmiluišze konche nad nymi, y za lyubav nyhovu ztupi dole iz toga krisnoga drevu; ali Kristus nikai nemara, niti hoche iz krisa dole, odgovariaiuch, nai govore Šidovi kai nym drago, naišze falozti Janus kuliško hoche, nai omila Mayka MARIA ako tia do šzmerti, ia za nichiu volyu neidem vecs iz krisa dole, kogafzem ia šelz-tulikem hlepeniem, kogafzem tuliko leth tak marlivo izkal, z bog koiega iefzem iz neba nazemlyu došfel, na nyem adda hochu do koncza šitka moiega ztalen obztati. Jafzem dal navuk. *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Koi obztoi dokoncza ztalen, on zvelichen bude, adda potrebnoie da ia ov navuk z dellom y peldum pokazem. Jafzem rekel *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* Peldufzem dal vam, da kodšem ia vuchinil, tak y vi chinete. Dabi adda ia vezda dole ztupil, kakbi šzvet vu me, y navukom moiem veruval? vuchembi mene nafzledoval? ah nebude nikai iz toga ne.

Ovo dobro premislyavaiuch Sz. Bernard, ovak vu Kristusševe persone govori. *Ideo quia sum Christus non descendam de cruce, ut homines doceam in fine debere firmiores esse & constantiores in sublimi perfectionis quo ascenderunt, permanere, & in cruce quam semel susceperunt, toto decursu vita, perseverare.* Kako dabi hotel reči, Buduchi ia Kristus, imam y pelyam ime moie od krisa, zato nepriztoifze dabi ia moy cimer oztavil, nego pacse da ia na nyem ztalen obztoim, negledech niti na dragu Mater moiu, unogo menie na Šidouzko govorienie: Da tem nachinom ufzaki kerschenik

od mene peldu uzeme y navuk, ter vu one pokore, koiu ienkrat pochne delati, ztalen oztane do szmertu, nefonaiuchifze lyudih, niti maraiuchi za nyhova nagovariania, ali razgovariania, dasze vu nyem izpune one rechi. *Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.* Koi ztalen bude dokoncza, on zvelichen bude.

Zakaizato N. N. opominavasz uszeh zkupa, y uszako-
S. Bernard: ga zofzeb Sz. Bernard z- malemi rechmi, naimre. *Si Christi
 ubi supra. stum induisti, Christum ne exuas.* Akoszi o kercheni chlovek
 Christuffa oblekel, Christuffa neszlachi, Tifzifze szpovedal iz tvoieh grehov, y za nye pokoru vuchinil, nye oduril, y usze gresne prilike zapuztil, y ovem nachinom zpod oblazti vrasie oszlobodil, Tifzi Christuffa oblekel polek navuka Sz. Apostola Paula. *Induimini Dominum JESUM Christum*, toieto hotelie recsi Sz. Apostol dasze mi nemoramoienkrat, ali dvakrat oblechi vu Christuffa, y iakozt milosche negove na nasz vzeti, negda y negda niega naszleduiuch vu dobrotah, nego ie potreba da ztalni obztoimovu Christuffu, y milosche negove. *Nam Christum induere, est Christi virtutes in se exprimere, idque copiose, & perfecte.*
Cornel: a Veli mudri Cornelius a Lap: Ar Christuffa oblechi, ie utze
Lap: ibi. jedno kakti Christuffa naszleduvati vu dobrotah, y to ne ienkrat ali dvakrat, nego uszigdar ztalni moramo bitti vu dobrotah, kodie Christus ztalen bil na krisu za lyubav nasfu tia do szmertu pribit.

Incognitus pisse od one Halye Christuffeve, koiumuie MARIA Dev. iosche vu detinztvu zedkala bila, kojaie potlam na nym, snym razzla, da naimre buduchi od Tiberiussa Cezara, Pilatus vu Rim pozvan, za uzeti od niega rachun zverhu krive sentenczie szmertne proti Christuffu dane, za po volye vuchiniti nevernem Sidovom, y zpoznavaiuchifze krivcza, boialfzeie pravichne kastinge Cezarove, y chu- iuchi od unogeh velikeh chud povedati, koia chuda izoprave Christuffeve ieszu izhagiala, oblekelie on onu Christuffevu halyu koiefze igla nigdar ni doteknula, pod oprava-
 vu

vu szvoiu, y onakie possiel pred Cezara, koiegaie Cezar vefz szerdit chekal za fantitifze nad nym zverhu krivicze Christuffu vuchiniene, ali doiduchi Pilatus pred Cezara; takifzeie Cezar uszega premenil iz szerditoga, na tihoga y miloztiunoga, y takofzeie pripetilo drugoch, tretich, y uszigdar doklamgod halyu Christuffevu Pilatus naszebe ie imel, k- zadniemu pouffalszeie Pilatus vu miloschu Tiberiussvu, ter poztavivsi dole iz szebe halyu Christuffevu, y onak prez nye posselie pred Tiberiussa, zato Cezar onda- gaie pochel ostro gledati, y taki oszudilgaie na szmert zto- krat pervo od niega zaszlusenu, *Tertio revocatus Pilatus, Incogn: in
 rechilzu mudroga Incognita, cum dicta tunica Christi esset exu- Psal: 37.
 tus; sic presentatus accepit sententiam capitalem, quam non n. 1.
 recepisset, si Christi tunica indutus perseverasset.* Tretich do- zvan Pilatus pred Tiberiussa, y buduchi iz halye Christuffe- ve izszlechen, prielic szmertnu sentencziu, koiu nebi bil priel, dabi vu Christuffeve halye oblechen bil obztal. Nut kai hote recsi one Sz. Paula Apost: rechi. *Induimini Domi- num JESUM Christum.* Obleczete Gozp: JESUSSA Christuf- sa, y one Sz. Bernarda. *Si Christum induisti, noli Christum
 exuere.* Akoszi o moy kerschenik oblekel Christuffa, y nie- ga pochel ienkrat naszleduvati; Akoszi premenil gizdozt na poniznozt, zkupozt na dareslivozt, szerditozt na milo- szerdnozt, pianztvo na treznozt, lotrie na chiztochu, y tako oztale grehe na dobre, oh! szrechenfzi, y blasen vekoma budes, ako ovak do szmertu z- Christuffem oble- chen, y obiachen budes.

Takszeie ienkrat oblekel vu Christuffa Sz. Pavel Pervi Puschenik vu 16. letu, pokriusi telo szvoie vu daleke ostre puschine z- liztiem od palme, kade onak oblechen do zto y trinaiztoga leta ztalen ie G. Bogu szlufil. Tak Sz. Anton Opat, od koiega szvedochi Athanasius daie bil od vragov zkuffavan, y preganian, bien, y vu uszakoiachkeh ztrassneh szpodobah ztrassen, ali on oblekuchi Christuffa vu 18. let-
 tu,

tu, ovak oblechen do zto, y petoga letta ztalen ie ufze szu-
protiuchine dobrovolyno podnassal.

Taksze cste od iednoga Vuchenika Sz. Antona Opata
koifzeie zval Paulus Simplex, od koiega pisse Palladius, koi
selechi bitti naszlednikom Sz. Antona, y profzechifze od
niega priet bitti megy szebe podlosne puschenike, Sz. An-
ton puztilgaie 3. dni, y 3. nochi pred urati szvoiem iztati
pervo negomuie iednu rech odgovoril, koiega ztalnozt vi-
dechi Sz. Anton, prielgaie, ov pako videchifze megy pus-
cheniki, akoie kada koiu rech prez potreboche rekel szam-
szie pokoru zaudal da 3. leta za onu iednu rech, ni nikakve
naimense rechi pregovoril. Niti mensega chuda ie vredna
ztalnzt Simeona Stylite, koi vu 13. letu zaffelie do Klostra
Timotheuffa Opata, profzechi vu Sz. Red priet bitti, ali
zbok tenke y szlabe mladozti Opat zato ni hotel ni chuti,
on pako mladencz legelie pred Klosterzka vrata, 5. celeh
dan y nochi ondeie lesal prez iezti y piti, govorecsi da ho-
che raissi onde od glada poginuti, neg nakanenie szvoie
premeniti, koiega dobru volyu, y ztalnozt videchi Opat,
prielgaie, oblekelgaie, y do leta dan oszebuina zlamenia
szvetozti na nyem ie zpoznaval, koi mladi puschenik chez
mal chasz zapuztilie Kloster, y zebrafszie za prebivalische
ieden vizok ztup, na kogaie zlezel, y 48. let na niem ztalen
po dnevu y po nochi, po letu y po zime, pod szamem ne-
bom prez uszakoga drugoga krova ie prebival. Znanaie
ztalnozt Alexiuffa Sz. pod stengami Otcza szvoiega, odkud
onie odiffel bil pervu noch szvadbeniu, zapuztiufi Zaruchni-
czu, Otcza, Mater, hisu, domovinu, bogactvo, veszelya, na-
szladnozti, ter ie oblekel Christuffa vu peregrinzke oprave,
y vu nye nekuliku let po szvetu hodech, k- zadniemu pover-
nulszeie nazad nepoznan vu hisu Otcza szvoiega, kade zpro-
szilfszie za prebivalische ieden kuticz pod stengami, kade
czeleh 17. leth ie sivel szamomu G. Boguznan, a drugem
uszem nepoznan, od koieh unoge spote, y krivicze prijm-
lyuch dobrovolyno tia do szmertie ie podnassal, y ovakoveh

Zer-

Zerczal ztalnozti pune ieszu knige, ali prazne hise, arga ni
naiti, koibifze ztalno proti ztrassillam peklenzkem boril na
peldu Sz. Antona, negofze uszakem zkuffavaniem podaiu
lyudi; Niga koibi po Sz. Szpovedi liztor ieden dan znal
szvoy iezik za zubmi dersati, da nebi ne szamo koiu rech
prez potreboche prerekel, nego sentaval, blaznil, priszegal,
ogovarial. Niga koibi Zaruchniczu szvoiu zapuztil, nego
ieszu unogi koi polek szvoieh Zaruchnicz, y zakonzkeh to-
varufficz, vu tulikeh lotriah y praznoztiyah sivu, iz koieh ako-
premsze kada szpovedaiu, y pobolsati obechuiu, ztalni ven-
dar vu szvoiem obechaniu nifzu. Oh! kai haszne, kai hasz-
ne, da tvoie szercze o K. D. danasz vu lyubavi Bosie gori,
ako zutra iz Boga zpozablyeno, gorelo bude vu nechizte lyu-
bavi, vu ialu, y szerditozti; kai haszne danasz pocheti telo
trapiti, y proti urasiem tentacziamsze boriti, zutra pak y
telounem poseleniam ugaiati, y zkuffavaniem urasiem pri-
volyevati. *Nemo mittens manum ad aratrum, & respiciens re-* Lucz c. 9.
tro, aptus est regno DEI. Govori szam Szin Bosi pri Sz. Luka-
v. 62. chu. Nigdor, nigdor ni vreden Ktalyeuztva nebezkgoga
koigod vu pochetom dobru, do koncza fitka ni ztalen, ar ve-
li Sz. Isidorus. *Non inchoantibus premium promittitur, sed* S. Isidori
perseverantibus, sicut scriptum est, qui perseveraverit usque in fi- lib. 2. sent.
nem, hic salvus erit. Koruna y placha obechasze ne pochet- c. 7.
nikom, nego ztalnem, kodie zapiszano, koi ztalen do kon-
cze bude, on zvelichen bude.

Vszaki adda zmegy vasz o N. N. koigod seleie za Chri-
stufsem vu nebo zaiti, naisze snym obleche, y niega na kri-
su razpetoga vu ztalnozti naszleduie; Vi pako o Gresnicze
naszleduite Magdalenu polek razpetoga Christuffa kakti k-
krisu privezanu, koia akoprem chulaie iz vuzt szamoga
Christuffa oproschenie grehov, vendarga oztaviti nigdar ni
hotela, arie nye szercze vu lyubavi niegove uszigdar
gorelo, doklamie za nym y ona vu diku
nebezku zasla. Amen.

NA

NA VUZMENI TORK.

Poztaulyaiusze napervo nekoij zroki, koj
mogu uszakoga kerschenika genuti
na mirovno sivlyenie z- blis-
nem szvoiem.

Dixit eis, Pax vobis. Lucae c. 24.

Rekelie nym, Mir vam budi.

Paulus Arc-
sius lib. 5.

Mudri negdasni ztarih historijh Pisczi, nahagiam vu
kniga vuchenoga Paula Arcsiussa, da iednako pifsu,
y vu pifzaniu ukup szlasu od Indianzkoga Kralyeuztva Kine,
daszeie naimre tak na dalko y siroko raztegnulo, da nikai
ni mense od nasse Europe chetertoga dela szveta, vu koiem
Kralyeuztvu broie petnaizt velikeh y glaszovit Provinczijh,
vu koieh zezidanoie dve zto, cheterdeszet, y szedem ve-
likeh Varassev, maleh pako iezero, zto, petdeszet y pet
Varasczey: Vu oveh pako Varasseh velikeh y maleh tuli-
kaie vnosina lyuczta dasze prebroiti nemore, niti broy
drugach more znati nego iz dache, koiu Kralyu szvoiemu
uszako leto danu petdeszet y oszem millionov gotovoga
novcza. Szrecha pako y bogacztvo Kralyeuztva onoga
szvoy pochetek od nikud drugud nima, nego iz toga sza-
mo da ono lyuczto megý szobum vu miru, lyubavi, y szlos-
noztii sive, koi mir, lyubav, y szlosnozt vu onom Orszagu
Kine

Kinelada y gozpoduie. *Hac nimirum est amabilis illa & per-* Cicero de
humana Dea Pax govori Cicero, *qua nuptias, festa, cognatos,* lege ad
liberos, divitias, sanitatem, annonam, vinum, omnemque vo- pup: cont:
luptatem parit hominibus. Ovoie ona miloztiuna Boficza Rull.
Mir, lyubav y szlosnozt, koiaie zrok uszeh veszeleh szve-
techneh y szvadbeneh dnevvov, ova poraggia iz szebe rod-
binu, priatele, deczu, zdravie, bogacztvo, hranu, vino,
y usze naszladnoztii: Zakaizato ovu Boficzu Sz. Mira uno-
gemi lepemi tituluffi ne szamo poganinzki mudri, nego y
Sz. Matere Czirkve Navuchiteli chazte, y hvale, megý ko-
iemu Pindarus nyu imenuie Materium Pravicze: Seneka zo-
veiu Mirouna Szloboschina: Sz. Ivan Chrisostomus veli da-
ie Zvirainek y pochetek uszega veszelya y naszladnoztih Sz.
pako Augustin zeuszem szvoiem glubokem rozumom nezna
kak bolye pohvaliti nego ovemi malemi rechmi. *Tale do-* S. Augusti
num est bonum pacis, ut in rebus creatis nihil gratiosius so- de Civie:
leat au- DEL.
diri, nihil delectabilius concupisci, nihil utilius possideri. Ta
kov dar ie Mir, y iedno tuliko dobro, dasze nikai na szve-
tu povolynessaga nemore chuti, nikai naszladnessaga pose-
leti niti kai haiznovitessega ladati. Zakaizato ni prez zroka
Odkupitel nas po szvoiem od szmerti gore ztaieniu szvoiem
Vuchenikom szobum ov nepreszesni, y nigdar zadozta
hvaleni dar Mira donezel, kadie naimre opofzed nyh
ztal, govoreci nym *Pax vobis.* Mir vam budi Vucheniki moij
dragi, nimaiuchi on vu uszoy szvoie nebezke komore kin-
csa vexega y prestimanessaga Dara, negie dar Sz. Mira, ko-
iega hvalu, iakozt, y moguchnozt nakanilzem vam, y ia N.
N. vu ovom govorieniu moiem napervo donezti, za genu-
tivasz na mirouno lyublyeno, y szlosno sivlyenie z- blis-
niemi vassemi, kai pervo nego pochnem, proszim za ieden
miroven poszluh.

Tuliko y takovo dobro ie dar Sz. Mira koiegaie Szin
Bofi kakti *Princeps Pacis.* Herczeg mira szobum na zemlyu
iz Neba donezel, chinechiga nazveschati po Angelu szvo-
iem vu zraku uszemu szvetu. *Gloria in excelsis DEO, & in* Lucæ c. 2,
v. 14.
terra

terra pax hominibus. Dika na višzine Bogu, y na zemlye mir lyudem. Potlam pako zapovedalie szvoiem Apostolom, da kadagod vu koiu hisu doidu, Mir Bosi nye, y vu nye prebivaiuchem nai podele. *In quacumq; domum intraveritis, primum dicite Pax huic domui.* Vu koiugod hisu doidete, naipervo reczete, Mir ove hise. Hotechy pak Odkupitel nas iz ovoga szveta preminuti, oztavilnamie dar za szpomenek Sz. Mira. *Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis.* Mir oztavlyam vam, mir moy daiem vam. Danasz pako po szvoiem odichenom od szmerti gore ztaieniu pokazausize Vuchenikom szvoiem, opofzred nyh ztoiech pozdravilie nye Sz. Mirom, govorecs. *Pax vobis.* Mir vam. Oudebi morebiti gdogod opitati hotel, zakai Christus tuliko krat szvoi Sz. Mir nam nazveschuie, y preporucha, pokhdob da na pochetku szveta Ztvoritel neba, y zemlye, ztvariaiuch 4. Elementume zrak naimre y zemlyu, ogeny y vodu, vu nyh tuliku neszlosnozt ie ztvoril dasze megy szobum terpeti nemogu, kak ogeny naztori vodu, voda ogeny zrak zemlyu, zemlya zrak; ako adda G. Bog seli dabi lyudi megy szobum vu lyubavi, miru, szlosnozt, y iedinozt si veli; zakai on szam tak neszlosna megy szobum ztvorenia ztvaria? Menesze vidi polek priprozte pameti moie, dabi bolye bil vuchinil, dabi usze ztvari megy szobum szlosne bil ztvoril.

Oudemisze napervo poztavlyu Sz. Ivan Chrysoftomus y mene uputchuiuch zrok ovakov napervo poztavlyu. *Elementa sibi invicem sunt infesta, ut omnes sciamus, quod, quae bello impetunt, & impetuntur, Dii esse non possunt.* Elementumi ieszuszi megy szobum naztorni, da uszi poznamo, y znamo da ona koiasze megy szobum voiniu, Bogi nemogu poztati, y tako uszaka ztvar koiagod vu miru, lyubavi, y szlosnozt nesive, Bog bitti nemore, nitisze G. Bogu przpodobiti more; ar kadeie mir, ondeie szlosnozt, kadeie Mir y szlosnozt, ondeie y Lyubav, kadeie pako Lyubav, mir, y szlosnozt, ondeie G. Bog, ar veli Sz. Janus Evang:

vu szvoiem pervom liztu. *DEUS charitas est, & qui manet in charitate, in DEO manet, & DEUS in eo.* G. Bog ie lyubav, y koi prebiva vu lyubavi, vu Bogu prebiva, y Bog vu nyem, y tako uszaki kerschenik koi vu miru y lyubavi sive, ne szamo priblisavafze k- G. Bogu kod Sz. Ivan Damascen vuchi. *DEO, ac Divinis rebus propinqui sunt, quicumq; pacis bonum amplexari dicuntur.* G. Bogu priblisavaiufze, koiugod vu miru sivu, ne szamo velim ia, mirouni lyudi ieszu blizu Boga, negofzu vu G. Bogu, y Bog ie vu nyh, ar veli Sz. Augustin *DEUS tuus pax.* Bog tvoy ie mir, Chlovek pako koi vu miru sive, y vu mirounozt G. Boga naszledue, morenze G. Bogu przpodobiti, kipom y szpodobum uszega Prefz: TROIZTVA imenuvati, kodga y imenuie mudri, y vucheni Mansius, govorecsi. *Homo pacificus est quidam typus Sanctissima TRINITATIS, in qua sunt tres Personae, una tantum Deitas, una voluntas, unus amor, unus omnium consensus.* Cklovek miroven ie szpodobu Prefz. TROIZTVA, vu koiem ieszu tri Persone, a iedno liztor Bosanztvo, iedna volya, iedna lyubav, iedno uszeh treh hotenie, y privolyenie, kai usze szvetisze y vu oneh mirouneh lyudeh sivucheh vu miru, lyubavi, y privolyeniu z- G. Bogom, z- blisnyem, y z- duffum szvoium, ar veli Isidorus Pelusiota. *Pax, si ad nexam Justitiam habet, Divina quaedam res est.* Mir, ako ima szobum Pravichnozt, nekai Bosanzkoga vu szebe zadersava, y Chloveka Bosanzkoga chini, ar kai goder takovomu chloveku mirounomu ukup y pravichnomu dobroga ali zlocheztoga, szrechnoga ali neszrechnoga possilya, usza iednako prijmlye; kaigod povolynoga ali szuprotiunoga od niego potrebuie, k- uszemu iednakem szerczem privolyenie; Kaigod blisni profzi, ali seli, ter szuproti Bogu ni, usza chini, y izpuniuie; Kaigoder zna daie szuproti pravicze, y zapovedi Bosie, to oduriava, y tako sivuch vu miru y lyubavi, z- Bogom, blisniem, y duffum szvoium, iosche oude na zemlye Prefz: TROIZTVU szpodobnogafze izkasuie, oh! ter nili to ieden zrok tak velik, y tak moguchen, da dabi-

1. Joann
c. 4. v. 16.S. Damascen
lib: 1. paral
c. 18.Mansi Bi-
blio: tom:
4. tract: 70.
disc: 7. n. 8.Isidorus
Pelusiota

bisze pravo razmilzilil, moguchenbi bil uszako naitverdesse, y naitzerditeffe szercze na mir, szlosnozt, y lyubav Kerschanzku genuti.

Iz ovoga zdenca szlosnoztu toieto mira, y iedinztva Bosanzkeh Person, pohagia mir y iedinztvo megy Dvorianiki nebezke mi, koj akoprem *specie differunt*. Kod Sz. Thomas Ang: govori dasze megy szobum razluchavaiu arszu nekoij Angeli, nekoij Arkangeli, nekoij Kerubini, nekoij Serafini, od uszeh vendar zkupa govori Sz. Isaias da ieszu

Isaie c. 33. v. 7. S. Bernard: Exhíbent enim Angeli justitiam DEO, pacem interm: a. dese, gaudium sibi. Ar izkasuiu praviczu Bogu, mir megy szobum, veszelye szamem szebe. Kaifze pako Szvetczev, y

Szveticz Bosieh doztoi, nemoresze menie od y nyh recsi z bok mira y szlosnoztu, negie od Angelov Sz. Isaias rekel, arie szam Szin Bosi Angelom priszpodablya govorecs pri Sz.

Matth: c. 22. v. 39. Erunt sicut Angeli DEI in caelo. Budu kakti Angeli Bosi vu nebu, kade tuliko oni blaseni Angelzki Duhi, kuliko Szvetczev y Szveticz Bosieh blasene dufficze vufivaiu y vekoma vufivale budu ono naitszebuinessse veszelye Sz. Mira, kade ie, y bude *Summa aternaque pax omnium*. Naivexi y vekovechni mir uszeh zkupa Blaseneh Duhov nebezkeh, ar veli nadalye Sz. Isaias, da pache szam G. Bog po Sz. Isaiassu.

Isaie c. 32. v. 18. Sedebit populus meus, in pulchritudine pacis, in tabernaculis fiducia, in requie opulenta. Szedelo bude lyuczstvo moie vu lepote mira, vu prebivalischah szigurneh, y vu pochinku obilnom. Oh! blaseno mezto takovo, oh! szrečna szto iezerokrat uszaka ona duffa koia vu nye zaide: Gdoie ad-da on, koga nesche genuti na mir y szlosnozt, lepota, szladkocha, y szigurnozt onoga mira y pokoia, lyubavi y szlosnoztu, koiega vufivaiu pri Bogu, vu Bogu, y z- Bogom vu dike nebezke oni blaseni Duhi nebezki, ako iakozt y moguchnozt Sz. Mira nam od Odkupitela nassega tuliko krat preporuchenoga premislyaval dobro bude, y onu plachu koiu on szam uszem mirounem ie obechal pri Sz. Mattheiu.

Beati

Beati pacifici quoniam Filij DEI vocabuntur. Blaseni Mirovni, arfze Szini Bosi ozavali budu.

Matth: c. 5. v. 9.

Ali kaiti lyudi szadasnie vreme vecs, y bolye paze na vremenitne Interesse, y dobichke, neg na vekovechne, y naitzvari, ali dugovania akoprem neznam kak teskoga, koiega Chlovek nebi vuchinil, kade vidi kakovu hafzen ali dobichek szvoy telovni. Zato ako koga pervi zrok hafzne vekovechne do szada pokazan nemore genuti na mirovno y szlosno sivlyenie z- blisniemi szvoiem; naiga gene ona velika hafzen y dobichek telovni, koi iz mira, y szlosnoztu izhagia.

Chulizte N. N. nedvoim vecskrat, kakie nekoj Otecz szvoiem szinom kadaie umiral one mudroga Seneke rechi na konczu szvoiega Testamentuma za navuk oztavil. *Concordia, res parva crescunt; Discordia, maxima dilabuntur.* Szlosnoztium dugovania mala raztu; Neszlosnoztium, naivexasze raztreszaiu, kako dabijm hotel bil recsi: Szinki moij ovovam oztavlyam malo blaga, koie, ako vi budete megy szobum mirovno, lyublyeno, y szlosno sivele, budeffe pove-xavalo, ako pak budetesze megy szobum naztorili, preganiali, pravdali, dabivam neznam kuliko blaga, y kincsá oztavil, onbisze raztreszel, iz koieh rechih moreszi uszaki pametni lep navuk uzeti, koi seleie bogat ne szamo na ovom, nego y na drugom szvetu szrechen bitti.

Seneca Epist: 14.

Vu ztarih historiah cstem, da kadabi ienkrat Lacedemonczu bili vu velike pogibeli pogubiti od nepriatelzke szille szebe, y szvoy Varas, vuchinisse megy szobum tolnach kakbisze obraniti mogli, y dokonialiszu Varas z- iakemi postaniami obzidati, kade gore ztavsi nekoj mudri Soffista imenom Iseus, pochelie pred Senatuffem ove mudroga Homeruffa rechi govorigi. *Scutum, hastis scuto; galea, galea; atque vir, viro; Sic fite Lacedemonii, & muris cincti sumus.* Schitie ztal polek schita, Oklop polek oklopi, Chlovek polek Chloveka: Tak mi ztoyte Lacedemonczu, y postaniami obzterti budemo, y szille nepriatelzke boialisze nebudemo.

Isaie.

Plutare. in Scitie imenom Scilurus, koi na szvoie szmertne poztelie
 Apothegm. vuchinilie predsze doyti ufze szvoie Szine koiehie unofinu
 imel, y za oztavitijm navuk kak moraiu vu szlosnoztu sivetu,
 vuchinilie napervo donezti ieden puffely precz velik, y do-
 bro zvezan tenkeh palichicz, y recse ztareiemu Szinu da nai
 prelomi na ienkrat prek on puffely palichicz, kai on nemo-
 guchi vuchiniti, opitalie potlam oztale Szine, akosze koi od
 nyh uffa on puffely palichicz na ienkrat prelomiti? y odgo-
 voriffemu dasze nieden neuffa toga vuchiniti; Onda Kraly
 pochelie nym palichicze deliti, uszakomu szvoiu, y zapove-
 dal da nai kuffa uszaki szvoiu prelomiti, kai vu ochnom meg-
 nenu od uszakoga zmegy nyh kruto lehko biloie vuchinie-
 no, to videchi Kraly pochelie nym ovak govoriti. *Si concor-
 des eritis Filioli mei, validi, invictique manebitis: Contra si diffi-
 diis & seditione distrabimini, imbecilles eritis, & expugnati faci-
 les.* Szinki moij dragi ako vi budete ukup dersali, y megy
 szobum szlosno sivele, hochete tak iaki poztati, dava sz nig-
 dor nebude mogel obladati: Szuprotiunem pako nachinom
 ako nebudete megy vami szlosni, hochete poztati szlabi, y od
 uszakoga nepriatele lehko obladani.

Rauno ia tak morem recsi, dabi Poglavniki Kerschan-
 zki megy szobum szlosni bili, y vu miru sivele, oh kak lehko-
 bi ufze nepriatele Vere Katolichanzke obladali. Dabi vu
 oneh Varasseh obchine vu szlosnoztu, miru, y lyubavi sivele,
 nebi tulikeh Bosich kastig nad szobum zpoznavale. Dabi vu
 oneh hisah zakonzki, y rodbina megy szobum vu miru, lyu-
 bavi, y szlosnoztu sivele, nebi tulike bogate, y poglavite
 familie na petlyariu dozpevale; Kodsze ufze to szadasnie
 tusno vreme ochima vidi, y rukami tiplje, arsze pravichne,
 y iztinzke zpoznavaiu one rechi. *Rara concordia fratrum.*
 Redka szlosnozt brattinzka, ar kodgoder *Concordia res par-
 va crescunt.* Szlosnoztium dugovania mala raztu: tak tuli-
 kai *Discordia, omnia etiam maxima dilabuntur.* Z. nezlo-
 snoztium usza ako rauno neznam kak velika bogacztva na
 nistar

nistar dozpevaiu; y tonam ieszam Szin Bosi hotel obznani-
 ti pri Sz. Lukachu rechmi ovemi. *Omne Regnum in seipsum* Luce
divisum, desolabitur. Uszako Kralyevztvo megy szobum ra- c. 11. v. 19.
 zdelyeno, hoche opuzteti: Kade Glosa moralis ovak tol-
 nachi. *Per quod significatur omnis congregatio carens concordia,* Glosa
in qua sunt duo Sathana, quorum quilibet nititur partem suam moralis
augmentare, ut sic possit alteri prevalere. Po koiem Kralyevztvu
 znamenuiesze uszaka obchina nezlosna; vu koi szu dva
 Szotone pekleni, zmegy koieh uszaki terszifze ztran szvoiu
 povexati, dabi tak mogel drugoga preobladati.

Takova obchina mora po szille na nikai doyti, pokeh-
 dob da szlosnozt imasze na szpodobu Vapna, koie hisne
 zidine ukup szpravlya, iedina, y zklenuie dasze ukup dersè,
 ter hisu iaku chine; Oduzemi Vapno, y kamenie hisneh
 zidin, hochesze obo dvoie raztepzti, y hisu vuchiniti na ni-
 star doyti: Tak takai oduzemi szlosnozt iz onoga Varassa,
 szella, grada, dvora, hise, y hoches videti da taki one ob-
 chine, familie, y drufina hotesze raztrezti, raztepzti, y po
 zlu poyti, odkuda tem takovem govori Sz. Pavel Apost: *Quod si* Ad Galat
invicem mordetis, & comeditis, videte ne ab invicem consumamini. c. 5. v. 15.

Akolisze megy szobum grizete, y iezte, pazete dasze megy
 szobum nezkonchate; koiemi rechmi vidimisze daie Sz.
 Pavel nezlosne Kerschenike dvem szerditem pszom priszpo-
 dobiti horel, ovako govoreci; Vi nemirovni, nepokoini y
 nezlosni lyudi, koi neschete vu miru sivetu, negosze megy
 szobum kod tuliki ztekli pszi kolyete, grizete, y pregania-
 te, z-onem ogovarianiem, y na zochi pizovaniem, ieden
 drugomu navidech, zlo selech, y polek moguchnoztu chi-
 nech, dobro pazete dasze megy szobum nezkonchate. *Vi-
 dete ne ab invicem consumamini;* ar znaite, da kakti dva psza
 kolyuchisze megy szobum, koszmaiuch, y grizuchi, akoli
 ieden drugomu nebude hotel heneduvati, hotesze megy
 szobum tak zgrizti, y na zlo szpraviti, da budu morala obo-
 dva y poginuti: Tak y vi nazlobni, nenavidni Kerscheniki,
 koijsze megy vami naztorite, kolyete, y grizete tia do szercza,
 akoli

akoli ieden drugomu hengeduvati nebude hotel, hochete-
sze naipervo na blagu, potlam na telu zkonchati, y k- zad-
niemu naveke duffe vaffe pogubiti, kodsziue pogubili ona
dva Gofzpodina od koieh vu ztareh historiah nahagiam
zapifzano.

Da naimre letta 1570. bilafzu dva Gofzpodina vu Span-
zke zemlye koijszuffe unogo leth megy szobum naztorili,
skodech polek moguchnozti ieden drugomu na blagu, y po-
fteni, doklam ieden zmegy nyh zbetesavffifze na fzmert, y
polek naputchenia Szpovednikovoga pochelifeie k- dobre
fzmerti pripravlyati, kchemnie potrebno bilo pervo z- pro-
tiunikomfze szvoiem pomeriti, neg Sz. Sacramentum k- fze-
be uzeti, zato poszlake bil po onoga szvoiega protiunika za
pomeritiffe snym, y od niega proschenia profziti, koi doi-
duchi, y chuiuchi onoga betesnoga Gofzpodina tak poni-
zno od fzebe proschenia profziti, obernulifeie k- iednomu
megy okolu ztoieche Gofzpodè, y rekeliie nyemu, nut ovo-
ga kak szada profzi proschenia kod vidite dami vecs skodeti
nemore, y da na zkorom umretimora; Ove pako y kaika-
kve druge spotlyve rechi chuiuchi on betesni y umiraiuchi
Gofzpodin protiunika szvoga od fzebe govoriti, zato vus-
galafzeie kerv pri szerczu niegovom od nove fzerditozti, y
taki szvoiu rech nazad ie uzef govorecs, neopraschamti ne-
vernike, niti proschenia od tebe neprofzim, niti hochu
dabi ti mene proztil, nego ako ozdravem, y kak iz ove po-
fztelye ztanem, hochesme ztoprav zpoznati gdofzem, y kai-
fzem ia, odhagiai adda neverni pafz zpred obraza moiega, y
ova zrekuchi zanemeliie on neszrechniak, zvun iz fzebe
pozral, y neszrechnu duffu zpuztil, ftimaiuchi onde okolu
ztoiechi daie on to iz fantafie govoril, zato zkerbelifzuffe
ufzi mertvo telo niegovo do Czirkve zprevoditi, y pokopa-
ti. Chez nekuliko vremena ov drugi Gofzpodin buduchi vu
goztech pri iednom Gofzpodinu priatelu szvoiem dobre vo-
lye, y kadabi k- iednomu zmegy one Gofzpode za fztollom
fzedechè ov neszrechniak rekel bil, hvala G. Bogu daszemfze
teda

teda negda moiega nepriatela mentuval; Nut iz nevarczè
odperlafzuffe naglo vrata one palache vu koieie ono go-
schenie bilo, vu koiuie iedno ztraffillo doslo, y izraven
k- onomu Gofzpodinu poslo, koie ztraffillo davaloie iz
ochijh goruche plamne, iz vuzt pako ove rechi na vefz
glafz ie izgovarialo, z- velikem ztrahom ufzech okolu ztol-
la fzedechè; Zarad goruche fzerditofzti, y neugaffene ne-
navidnozti, koiafzu mene fivuchemu telo moie trapila, y
sgala, vezdafze moram vu peklu sgati, muchiti, y trapiti,
gore ztani od toga ztolla y ti moi protiunik neszrechni
doztafzi na ovom szvetu pit, y iel, ar Szudecz nebezki
kadaie mene fjudil, ondaie iednu iednaku Sentencziu
chez obodveh nafz vekovechnoga proklecztva dal, tak da
kod goder mi dva na ovom szvetu ieszmosze naztorili, y pre-
ganiali; tak takai na veke dasze vu peklenzke glubine
naztorimo, y zgrabiufiga od ztolla, pod obodvemi od
perlafzeie zemlya, y vu peklenzku glubinu ieie poserla
oni gozti ufzi ofzupnieni y zamertvi od ztraha ieszu ozta-
li, potlam pak vuchinili grob onoga mertvoga Gofzpod-
ina odpreti, za videti akoie mertvo telo vu nyem, y ne-
naiduchiga, lehkoie fjuditi bilo, da ona neszrechniaka
obodva z- duffum y telom vu peklu gore. Oh! neszrech-
na fzmert takova, oh! kak pogibelno ie vu naztoru, ialu,
y nafzlobu fiveti do fzmerti.

Zakaizato Sz. Bonaventura ufzakoga zmegy Kersche-
nikov ovak lepo opomina, y nagovaria, na mirovno, fzlos-
no, y lyublyeno fivlyenie. *Hanc, id est pacem, qui acci-
pit, teneat; qui perdidit, repetat; quoniam qui in ea non fuerit
inventus, abdicatur à Patre, exhereditatur à Filio, à Spiritu*
Sancto efficietur alienus. Mir Sz. gdogodergaie dobil, nai-
ga chuva; koigaie pogubil, naiga ische; ar akofze gdo
naide prez niega, ta takov odrusuiefzze od Otcza, od-
tuginiefze od Szina, y Duha Sz. dalko chini odszebe zta-
ti, kakti ztranzki od ztranzkoga, po fzmerti pak neszrech-
nu

nu duffu szvoiu posilya na veke vu muke peklenzke, kod-
szuie ne szamo ova dva Gozpodina, nego y vnogi neiz-
broieni drugi poszlali. Nut N. N. Kuliko zlo y kak velika
nefzrecha ne szamo vekovechna, nego y vremenitna na ovom
szvetu ie naztor, nemir, y nefzlosnozt.

Ovde poszluhnemo Sz. Thomasa kai on od nefzlosnoz-
ti megy Zakonzkemi lyudmi govori. *Si uxor, maritus, &*
de V. N. in filij, atque domestici in concordia sunt, quid est domus illa nisi
Concio: ad Caelum? Si autem discordia est inter illos, quid est nisi infernus?

Relig: Ako Senna, Mus, Szini, y drusina vu szlosnozti sivu, kaije
hisa ona nego Nebo? Ako pak ie megy nymi nefzlosnozt,
kai drugo ie hisa ona nego pekel? Adda oni koj na ovom
szvetu sivu vu miru y szlosnozti z- blisniemi szvoiem, mo-
refze recfi da iosche na ovom szvetu vsivaiu onoga blasenz-
tva koieie Zveliehitel uszem mirounem obechal *Beati pacifi-*
ci. Blasen mirouni, y to ni dozta, nego iosche vecs pri-
daie. *Quoniam filij DEI vocabuntur*. Arize budu Szini Bosi
zvali: Oude Sz. Otcz Augustin razmislyaiuch kuliko do-
bro, y kak velika haszen ie vu miru siveti; szuprotiunem
pako nachinom kulikaie skoda y pogibel siveti vu nemiru y

S. August: nefzlosnozti, ovakie govori O Pax! *beatus qui te habet; ma-*
ter: de verb: ledictus qui te odit, qui te impedit, & frangit inter homines.
Domini. O Mir! blaseni koi tebe ima; proklet pako on koi tebe

oduriava, y koi tebe zapachuie, unogo pako bolye on koi
tebe prelamlya, y zatira megy lyudmi: Sz. pako Gregur
Papa premislyavaiuch one zgora rechene Christusseve pri Sz.
Mattheiu rechi *Beati pacifici, quoniam filij DEI vocabuntur*.
Blasen mirouni, arize Szini Bosi ozavali budu veli ovak.

S. Gregor: *Si filij DEI vocantur qui pacem faciunt; proculdubio filij Satha-*
Papa. *nae sunt, qui pacem confundunt*. Akofze Szini Bosi zovu oni,
koij mir chine, y vu miru sivu, prez uszake dvoinozti Szi-
ni urasi ieszu oni, koj mir zatiraiu, y oduriavaiu, zato od
teh takoveh mogufze po pravice recfi one Christusseve re-
chi, *Vos ex patre diabolo estis, Vi od Otcza Vraga iezte*.

Immi-

Immitando pridaie Sz. Augustin, non nascendo vu Naszledu-
vaniu, ne vu rogieniu, y tomu mudri Cornelius a Lapide
zrok ovakov daie. *Quia scilicet diaboli opera faciunt, suggestio-*
nes & instinctus sequuntur, & reipsa exequentur. Kaiti ti ta-
kovi nepriateli mira naszleduiuch Otcza szvoiega Vraga
kakti naivexega nepriatela mira, polek niegovoga naput-
chavanja, y naduszavanja izpuniuiu z- dellom ono kai on
hoche, toieto megy onemi mirovnemi priatelmi naztor, y
nazlob chinechi, kulikoie pako teh takoveh Vrafiuh Szi-
nov na szvetu? Oh Bose!

Ali dabifze szadasnie ureme premislyavala bolye ha-
fzen velika Sz. Mira, y skoda nefzlosnozti, y nepokoia,
oh! kakbifze drugacs na szvetu sivele, oh! kakbifze pak
nazad povernulo ono negdasnie zlato ureme, vu koiem me-
gy onemi pervemi kerscheniki bilo ie *Cor unum, & anima una*.
Szercze iedno, y duffa iedna: Nebifze po uszeh hisah
chule tulike karke, szvade, praude, naztori y nazlobi, ne-
bifze videla tulika keruna prelevania. Kuliko, oh! kuli-
kobijh moglo recfi z- Pompeuffem po pravice. *Numquam*
cum Matre in gratiam redij. Nifzemfze nigdar nazad vu mi-
loschu Matere moie pourachal, ar iz nye nifzem nigdar iz-
pal, z- koium akoprem 70. leth sivem, nigdariu vendar vu
nichem zbantuval nifzem. Bogbi hotel N. N. dabi tak mo-
gel uszaki zmegy vafz recfi od fzebe y blisnieh szvoieh, on
Mus zakoncki od szvoie fenne, ona senna od musa; on
brat od szeztrè, szeztra od bratta; on rod od roda, on
szufzed od szufzeda, on priatel od priatela. *Numquam in*
gratiam redij.

N. N. Dokancham govorienie moie profzechi vafz z-
rechmi Sz. Paula. *Obsecro vos fratres mei charissimi per Nomen I. Corinthe*
Domini nostri JESU Christi ut non sint in vobis Schismata, sed si-
tis omnes perfecti in eodem consensu. Profzim vafz bratia moia
draga za ime Christussevo nai nebudu megy vami zmutnie,
nego sivete vu miru, lyubavi, y izlosnozti zverffeni, ako
Q 9 2 felite

felite poztati szpodobni Angelom, Szvetczem nebezkm,
y iztomu Prefz: TROIZTVII kodszevnam na pochetku po-
kazal: Ako felite Szini Bofi ozavatisze, vu miru sivete:

Habrzo: zeuszemi blisniemi vassemi. Pacem sequimini cum omnibus,
c. 12. v. 14. & sanctimoniam, sine qua nemo DEUM videbit. Mir obder-

savaite zeuszemi, prez keiega nigdor nebude Boga videl.
Opominam na pokonecz koncza uszakoga da nai zeuszemi
oude na miru sive, ako seli vekoma vu miru y pokoiu vu

dike nebezke z- Blascenmi Duhi siveti, prez koiega mira.
Nemo DEUM videbit. Nigdor nebude Boga videl. *Ab!*

pacem ergo habete, & DEUS pacis & consolationis sit
cum omnibus vobis Amen. Mir adda imaite,

y Bog mira, lyubavi, y vefzelya
nai bude zeuszemi vami.

Amen.

PER-

PERVA NEDELYA PO VUZMU.

Glubinu tverdokornozti Chlovechankze;
Glubina Miloszerdnozti Bosanzke,
nazava na pokoru.

Noli esse incredulus, sed fidelis. Joan: c. 20.
Nebudi neveruvan, nego veren.

ZTare Rimzke historie chudno pripetchenie izpiszuia
od globuke mudrozti, iednoga zmezy mudressch lyu-
dih szveta ovoga, imenom Chrisipuffa, da naimre ov mu-
dri chlovek vozechisze ienkrat po moriu, y premislyavaiu-
chi tulike vode, koiesze iz uszeh kraiev szveta vu morie
ztechu, kod y mudri Sirak to valuiet. *Omnia flumina in-* Eccl: c. 10:
trans in mare. Uszi potoki tekù vu morie, *Et mare non re-*
dundat. Y vendar morie ni zato vexe, niti sirffe, ali vi-
szesse: Zakaizato miszlilie szam szobum, da morie mora
imati iednu nezgovorno veliku glubinu, vu koiusze velike
vode ztechu; koiu glubinu terszilzeie on szvoiem razu-
mom preszechi, ali nemoguchiu ni doszechi, zato on iz-
one barke prignien z- glavum proti morzke glubine, po-
chelic krichati. *O Abyffe! cum te capere non valeam, tu me*
recipe. O Glubina! pokedob da ia tebe razumom moiem
preszechi nemorem, ti mene vu te uzemi, y ovako govore-
chi

Pfal: 50.

Pfal: 41.

esli hitilszeie szam iz barke na glaucze vu morie. Po ove pako morzke glubine kaifze bolye razumeti more, kak iedna iedina neprefzesna Milofzerdnozt Bosia? koiu ufzi ovo-ga szveta naimudressi razumi preszechi nemogu, niti ieziki izrecfi; ar kaktigoder negda on veliki Pop Esdra ni mogel, kodie hotel, ogeny vagati; tak niti glubina Milofzerdno-zti Bosie nikakvem nachinom nemoresze iz meriti, y zato Sz. Mati Czirkva popeva. *DEUS cujus misericordia non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus.* Bose koiega milofzerdnozt ni broy, y dobrote neprefzesen ie kincs, odkud Sz. Thomas od Aquina premislyavaiuch one Sz. Kra-lyya Davida rechi. *Miserere mei DEUS, secundum magnam misericordiam tuam.* Szmiluifze mene Bose, polek velike mi-loszerdnozt tvoie, opitalie Davida govorecfi, o Sz. Pro-rok povecsmi iedno malo za moi navuk, kulika to mora bitti milofzerdnozt Bosia, koiu ti veliku imenuies? nut odgovora, korunienoga Sz. Proroka. *Abyssus, abyssum in-vocat.* Glubina glubinu nazava, toieto, hotelie recfi, ka-ktigod glubina morzka nemoresze razynom chlovechanz-kem preszechi, tak tulikai niti Milofzerdnozt Bosanzka: zato pak priszpodablya moriu, kaiti kodgoder morie ra-zlevafze po uszeh potokeh, tak y Milofzerdnozt Bosia po uszeh gresnikoh, y kaktigod morie usza tverda razmacse, y omekchava, tak y Milofzerdnozt Bosia omekchava nai-tverdeffa gresna szercza; koia iztina zpoznavafze iz da-nasniega Sz. Evangeliuma vu neveruvanom Vucheniku Christussevom Thomasu Apost: koj po nieden put ni hotel veruvati vu Christussevo od szmerti gore ztaienie, koiemu povedaiuchi oztali Apostoli. *Vidimus Dominum.* Videli-szmo Gozpona nassega, ali on nym ni hotel veruvati, ne-goie odgovarial. *Nisi videro, non credam.* Ako ia szam z-ochima moiemi nebudem videl Sz. Ran niegoveh. *Non cre-dam.* Y doklam nepoztavim perzta moiega vu ranne nie-goveh ruk, y ruke moie vu rebro niegovo, *Non credam.* Nebudem veruval. Nut N. N. Glubine tverdokornozt

gresno-

gresnoga Thomasa, Nad koiu szmiluvalafzeie Glubina Mi-loszerdnozt Bosanzke, pokasuchi y niemu mili, y milo-ztiuni JESUS szebe uszega odichenoga, y szvetloga, z-5. Rannami okinesenoga, govorechimu. *Vide manus meas.* Vidis Ranne Rak moieh, poztavi perzt tvoy vu nye, *Af-fer manum tuam, & mitte in latus meum, & noli esse incredulus sed fidelis.* Dai szimo ruku tvoiu, y poztaviju vu rebro moie, y nebudi Neveruyan, nego veruvan: *Oh! Abyssus abyssum invocat.* Nut kak Glubinu tverdokornozt neveru-vanoga Thomasa Glubina milofzerdnozt Bosie nazava, na pokoru, y zato Thomas pochelic krichati *Dominus meus, & DEUS meus.* Gozpon moy, y Bog moy. Oh! ovde vezda zachudetefze nebesza, y vi Angeli nebezki razveszeletefze, pokedob (veli Sz. Thomas od Aquine.) *Abyssus pietatis, scilicet Christus, Abyssum obstinationis scilicet Thomam in-vocat miserando.* Glubina milofzerdnozt, naimre Christus, Glubinu tverdokornozt, naimre Thomasa, nazava milu-iuch. Po koiem Thomasu razumetifze more uszaka gresna duffa, koiu miloztiuni JESUS na pokoru ne szamo chaka, nego y uszemi nachini zove, seleiuchi usze zvelichene-imati, kai rauno y ia kanim obilneie pokazati.

Ne szamo Sz. Thomas od Aquine, nego y Sz. Bernard premislyavaiuchi nezgovornu y neprefzesnu Milofzerdnozt Bosiu, neznait nyu k- nichemu drugomu bolye priszpodo-biti, kak k- iedne neprefzesne glubine, y vele dasze naha-gia dvoia glubina, iedna glubina hudobnozt chlovechanz-ke, druga pak milofzerdnozt Bosanzke, y zato Sz. Ber-nard govoriie negda ovak z- G. Bogom. *Abyssus abyssum invocat, id est abyssus profundissima miseria mea, abyssum pro-fundissima misericordia tua.* Glubina hudobe moie o G. Bose nazava na pomocs glubinu milofzerdnozt tvoie: Ali z- do-puscheniem Sz. Thomasa, y Bernarda, ia velim dasze vecs glubin Milofzerdnozt Bosie nahagia, neg szama iedna, koieh glubin nikakva mestria ni broiti.

Nai-

Lessius lib:
19. de per-
fect: Divi-
nit: c. 16.

Naiperva adda Glubina Miloszerdnoztí Bosie, ie puschatíse od gresnikov bantuvati, koiu glubinu ako mi selimo znati, kulikaie, y kakovaie ona, hodmo k- mudrem Theologussem, y hochemo naiti kai megý oztalemi mudri Lessius govori; Postavemo na iednu ztran Vage ieden szam szmertni greh; Na drugu pako ztran Vage postavemo usze chazti, hvale, y postenia, koiaszu od pochetka szveta bila vuchiniena G. Bogu, y budu naveke chiniena od uszeh lyudih na zemlye, od uszeh Szvetczev na nebu, od uszeh korussev Angelzkeh, y od izte Presz: y Preodich: MARIE Dev. Jeden szam szmertni greh ie smehkfi, y vecs vase, od uszeh zgora recheneh chaztih, y posteny, ar vecs falozti, zbante, y spota G. Bogu ieden szam szmertni ako prem naimensí greh zaudaie; negmu zaudaiu radozti y postenia, uszeh zgora recheneh hvale, y chazti, Oh adda ztrahota prevelika szmertnoga greha! Zrok pako tomu ie ov, kaiti ie uredno y doztoino dasze Ztvoritel od szvoiech ztvoreny chazti, y postuie; a ni pak vredno niti doztoino dabisze on z- kakovem ne szamo szmertnem, nego y koiem- god naimensem grehom bantoval; Ter vendar G. Bog terpi, y podnassa ov greh, ali kai velim greh, potreboie recfi, neizbroiene grehe, koie on od nasz gresnikov podnassa, nekastigaiuchi nasz polek szvoie Bosanzke Pravice, z- mukami peklenzkemi vekovechnemi: Niti szamo nekastiguie, nego dugo vremena nasz chaka, y podnassa, Oh! ter nili to iedna pregluboka Miloszerdnoztí naszega dobroga G. Boga? *Exspectat, ut misereatur.* Chaka nasz, dabinamsze szmiluval, szvedochi od niega Sz. Isaias Prorok; Za veliko *Miloszerdie* Bosie morasze uszaki hip dersati vu koiem G. Bog gresnika na pokoru prez kastige chaka, a kuliko pak vexe *Miloszerdie* Bosie ie chakatinasz czele tiedne, meszeczze, leta, y leta?

Na potvergienie ove iztine nai bude uszakomu znano Rosveid: in ono prechuchno Pripetchenie, koie Rosveidus izpiszuie vit: PP. 1. 8. vñ sitkeh Sz. Otczev, od iednoga naimre Puschenika, koi
za-

zabiuššize iz G. Boga, y tulikeh Bosanzkeh milosch zkoie- mi ie nadelyen bil daie y unoga chuda chinil, zapuztilie puschinu, izlekelie Redovnichku opravu, podalšize vu grehe, y tak gluboko vu niešize zakopal, daszeie iur bil y utrudil snymi G. Boga bantuvati, ali miloszerdnozt Bosia nisze utrudila niemu opraschati, y niega na pokoru chakati: Ov neszrečniak pužtiusi vuzdu uszem szvoiem chuteniam, y poseleniam, sivelie vecs bestinški, neg chlovechanski, k- zadnienu zalyubilšize bil vu iednu divoicbiczu poganzkoga Popa Kcher, koiuie on sešel, y potrebuval za Sennu szvoiu imeti, ali Pop odgovorilie niemu, da on nemore, niti nesche Kchere szvoie niemu dati, doklam nebude malika szvoiega tolnacha pital, y zato posselie pred malika Boga szvoiega, pitaiuchiga, hochuli dati Kcher moiu onomu, koi nyu za Zaruchniczu potrebuie? Na to odgovorilmuie duh pekleni iz onoga kamenitoga malika, daimu szlobodno Kcher, akoti obecha dasze nesche vecs vu puschinu povernuti, y ako Boga szvoiega zatai, povernuchisze nazad Pop od malika szvoga, rekeliie Puscheniku, moy Bog veli, da ako hoches Kcher moiu imeti, Boga tvoiega moras pervo zataiti, y nigdaršize vecs vu puschinu povernuti, za redovnichtvo niti miszliti, kchemu uszemu on neszrečniak ie rad ne szamo priztal, nego G. Boga, Sz. Kerzt, y Veru szvoiu ie zatail, za nechiztu lyubav iedne merczine. O Pravicza Bosia! kadeszu tvoie goruche ztrele, dasze snymi nefantis nad ovem prokletem ogorkom peklenzkem? gdo tebe ruke vese, y pachi kastigati tak ztrasne grehe? Poszlusajte dalye N. N. prechudnoga pripetchenia: Razumeusi Pop da Puschenik ie usza vuchinil, kaimuie zapovedano bilo, posselie znovich maliku szvoiemu povedati, y pitatga, hochelimu Kcher dati, pokehdob daie zatail Boga, Kerzt y Veru szvoiu; Odgovorilie malik, ne, nedavaimu po nieden put Kchere tvoie, ar akoprem onie Boga szvoga zatail, vendar Bog niegov, niega ni oztavil, nit zapuztil. Oh! Kerscheni Bosi Lyudi zachudetesze, oh! pechine y mramori puczaitesze od chuda,
R r G. Bog

G. Bog iosche ni oduril, niti zapuztil onoga, od kogaie on zapuschen, tulikemi ztrasmemi grehi tulikokrat nemilo zbantuvan, y naizada tak odurno zataien bil, y vendar toga takovoga on iosche nezapuscha? Povernuchilze y drugoch nazad Pop od malika szvoiega, povedalie onomu novomu poganinu damu Kchere szvoie neszme dati, zbok toga da akoprem onie Boga szvoga zapuztil, y zatail, Bog vendar niegov niega ni oztavil. Ovo razumeusi on neszrechniak, pochelie premislyavati hudobu szvoiu, y grehe szvoie, polek toga y nezgovornu miloszerdnozt Bosiu, omekchalomuszeie szercze, pochelie sukhe szuze tochiti, y ovak szam szobum govoriti. *Si tantam bonitatem ostendit in me DEUS, cum ego infelix negaverim ipsum, & baptismum, & monachismum.* Ako tuliku dobrotu proti mene izkazalie moi miloztiuni G. Bog, kogaszem ia tak odurno zatail, niegov Sz. Kerzt, y Redovnichtvo poplyuval, oh! neszrechni ia, oh! szercze moie zakaisze nepuczias od falozti, oh! ochi moie, zakai netochite potoke ne szamo sukkeh nego y kervaveh szuz? *Bonus autem Dominus etiam malum nunc usque adjuvat me, & non recessit a me, cur ego recedam ab eo?* Moy dobri y miloztiuni G. Bog mene hudobnoga nezapuscha, negome pacse pomase, ah! ter kak budem mogel ia niega zapuztiti, ah! nebude nigdar iztina dabi ia tebe zapuztil tia do szmertimoie, y tako vez zkruffen odiduchi zpred Popa, zabiussisze iz nechizte lyubavi zkoiumie malo pervo vez gorel proti Kchere niegove, povernulszeie nazad vu puschinu, y tia do szmertiza grehe szvoie ostru pokoru chinechi, sitek szvoy szrechnoie dokonchal, y duffu vu nebo poszlal; Nut N. N. kakszu iztinzke one zgora rechene Sz. Isaiassa rechi, da naimre G. Bog. *Expectat ut misereatur.* Chaka gresnike, dabisze nad nymi szmiluval, oh nepreszesna Glubina miloszerdnozt Bosie!

Ali ia nahagiam iednu drugu unogo glubsu glubinu miloszerdnozt Bosie, negie ova Perva, da naimre G. Bog ne szamo chaka gresnike na pokoru, nego pache on nyh miloztiuno

ztiuno k szebe zove, govorecsi. *Revertere, revertere.* Povernisze, poverni; kakodabi hotel recsi, iztinaie o gresna duffa, da ia od tebe potreboche nikakve nimam, y da ti uszakem tvoiem naimensem szmertnem grehom bolye mene bantuiies, negme uszi blaseni duhi moij nebezki z-peszmani szvoiem chazte, y vezelè, vendar ioscheie mene tebe milo, ioschete ne szamo chakam, negote y proszim dasze povernes nazad po Sz. Pokore, y pobolsaniu sitka kmene obernes, y morebiti nasselbisze gdogod koibime hotel opitati, kak, y kem nachinom G. Bog zove gresnike na pobolsanie, y pokoru? tomu takovomu ia odgovariam z-rechmi Sz. Augustina, naimre da on zove. *Miris sed veris modis.* Chudnemi, ali iztinzkemi nachini. *Vocat undique ad correctionem, vocat undique ad penitentiam.* Zove poszud na pobolsanie, zove poszud na pokoru, y zove ne szamo iednem nachinom, nego unogemi, y unogemi, ar nekoie zove po csteniu pobosneh Knig, nekoie po poszluffaniu Sz. Prodik, nekoie nuterniem nadehavaniem, nekoie zvunzkem traplyeniem, nekoie z-dobro chineniem, iednum rechium. *Miris sed veris modis.* Unogemi chudnemi, ali iztinzkemi nachini, feleiuichi on usze zvelichene pri szebe vu dike nebezke imeti.

Takizeie izmiluval, y miloszerdnozt szvoiu ie pokazal nad gresnem Mattheussem krivichnom Harmiczaru, nad Zakeussem Vsurassu, nad Saulom pregonitelom Kerschanzke Vere, koie usze tri kadabi bil moral kastigati, y na dno pekla duffe nyhove poszlati, on toga ni vuchinil, nego pacse nychie miloztiuno na pokoru y pobolsanie zval, govorecsi pervomu *Sequere me*, naszledui mene; drugomu *Festinas descende*, hitro dole hodi; tretiemu *Saule, Saule cur me persequeris?* Savel zakai mene preganias? Takizeie zponeszel z-onum gresnum Samaritankum, tak z-Marium Magdalenum, tak z-neizbroienemi drugemi velikemi gresniki y gresniczami, koie usze kadabi on polek ostroche szvoie Bosanzke pravicze bil moral kastigati, ondafzeie iz glubine szvoie Miloszerdnozt nad nymi szmiluval, nyh ne szamo na pokoru

y pobolsanie chakaiuch, nego za nymi hodech, y nye miloztiuno k-szebe zovuch, koiu neprefszesnu glubinu Milofszerdnoztu Bosanzke premislyavaiuch Sz. Paschafius ovak govori. *O mira omnipotentis DEI dignatio! qui etiam non quarentes se quarit, & nolentes ad se venire, ad eos misericorditer venit.* O prechudna ulzamoguchega G. Boga lyubav y milofszerdnozt! koi ische one, kojniega neischu, y nechoteche k-szebe poyti, knym on miloztiuno dohagia.

Ovu iztinu naimi pomore poszvedochiti on lizt Sz. Dionisiusa Areopagite, koiegaje Damofilu Redovniku piszal, obznaniuchinu vu nyem daie on szam chul od neprefszesne milofszerdnoztu Bosie proti gresnem lyudem povedati, kak iuie naimre ochituval y pokazal Sz. Biskupu Karpo imenuvanomu, koi Sz. Biskup Karpo nigdar ni szlufil Sz. Messe, dabi kakvoga takvoga ochituvania iz neba neimel, ov doznavsi da ieden poganin iednoga Kerschenika od Sz. Vere ie odvernul, y na szvoiu poganzku veru oberul, natulikofszie razszerdil bil na ona dva, daie sefel, y od Boga profszil, dabisze pod nymi zemlya razpuchila, y sive z-duffum y telom vu pekel poserla, govorecsi. *Non est equum homines impios vivere.* Niszu vredni gresniki da sivu, y nut kadabi on Sz. Biskup ienkrat na molitve od toga miszlil, zakai naimre G. Bog prepuscha takove gresnike sivet, y nut zagledal ie oberh szebe vu zraku na prezvetlem tronuffu Szina Bosiega szedeti obztrenoga od seregov Angelzkeh; pred szobum pako zagledalie zemlyu odpertu iz koiie peklenzkoga ognia plamen ie van izhagial, y peklenzki pozoiy szvoie ztrasne glave kazali, pred koiem peklenzkem srellom klechalaszu ona dva, ztari, y novi poganin, z-velikem ztrahom y pogibelyum prepazti na glavcze vu onu iamu, onda Biskup Karpo podigsi szvoie ochi gore vu nebo, y hotechy profsziti dopuschenia ona dva gresnika rinuti vu pekel, ali zagledalie Szina Bosiega zpuschatisze dole iz neba, y stimalie za ztanovito da szam Christus ide zato dole, dasze on szam nad nymi fanti, y nye vu pekel porine, aliszeie ukanil, ar Christus do-

duchi

duchi na zemlyu, y priblisauisze k-onem dvem poganim, podalye nym szvoie prezvete raniene ruke, z-koicmije on nyh od one iame potegnul k-szebe, nyh miloztiuno obiel, y k-szebe pritisznul, govorecsi Biskupu Karpu, *Carpe, extenta jam manu tua percutere me, quia paratus sum iterum pro peccatoribus pati.* O Karpo! dai pretegni ruku tvoiu, y vudri mene, arszem gotov znovich za gresnike terpeti, Oh! dabi ti znal kulikoie iedna duffa vredna, nebi ti sefel nye pogublyenie; vidis ove moie Ranne, koieszem za duffe priel, y znai da ia tuliko lyubim chloverka, daszem gotov znovich za uszakoga zofzeb muku terpeti, dabi znal da ove ranne niszu zadovolyno vuchinile Bosanzke pravicze; Oh! adda nezgovorna y neprefszesna Glubina Bosanzke Milofszerdnoztu, *Qui etiam non quarentes se quarit, & nolentes ad se venire, ad eos misericorditer venit.* Koi szebe neischuche ische, y nechotechem k szebe doyti, k-nyum miloztiuno dohagia.

Ali ni oude ni konec z glubine milofszerdnoztu Bosie, aria nahagiam iosche iednu tretiu unogo glubokeffu od perveh obodveh, pokehdob da nas dobri y miloztiuni G. Bog nasz ne szamo chaka, y zove, nego pacse gresnikom kakti izprichavasze, y tako rekuch od gresnikov proschenia profsziti, govorecsi. *Popule meus quid feci tibi, aut in quo contristavi te? responde mihi.* Lyuczto moie kaifzem ia tebe vuchunil, ali vuchemszem tebe zbantuval, y rasaloztil? od govorimi, povecsmi, y hochufze tebe pobolsati, hochu od tebe proschenia profsziti; Ti o duffa! tulikemi tvoiemu odurnemu grehi mene tulikokrat da ni broia, nit koncza, mene ielzi zbantuvala, povecsmi zrok zakaiszi ti to vuchinila? Ja znam daszem tebe tulikemi darmi nadelil, ar kaigod imas lepoga, dragoga, y dobroga, usze od mene imas: Akolifzemte kada kakovum neszrechum pohodil, ali betegom? toie bilo zlamenie lyubavi moie proti tebe, a ne iala ali szerditozti, ar ovem nachinom kanifszemte odvernuti od puta pogublyenia, y pripelyati na-

R r 3

put

put zvelichenia, nemoguchi tebe tvoie gresne pameti preobernuti z-dobrochinieniem. *Popule ergo meus quid feci tibi? responde mihi.* Lyuczto adda moie drago, zebrano kerschanzko kaifzem ia tebe zla vuchinil, da ti mene tak nemilo pfanis, ranis, y bantuies? Oh tuga, y falozt! ò fzlepota, y nefzpametnozt, naroda kerschanzkoga! Pokeh dob da chim nas dobri G. Bog lyublyenessi, y miloztiunessi izkasuiesze proti nefzrechnem gresnikom; Tem gresniki gorfi, y hudobnessi proti niemufze izkasuiu; Chim on nyh bolye k-fzebe zove; temsze oni gluhessh chinè, y dalye od niega besè; Chim on bolye za nymi hodi, y nyh z-darmi, y miloschami szvoiemu nadelyuie, tem oni tverdokornessi, y nezahvalnessi proti niemufze izkasuiu, oh nezahvalnozt prokleta!

Poszluffaite adda ò gresne tverdokorne, nezahvalne duffe, kaksze pred nebom, y zemlyum vas dobri Bogh proti vam tufi, *Audite Celi, & auribus percipe terra; filios enutritivi, & exaltavi, ipsi autem spreverunt me.* Poszluhnete nebesza, y ti cherna zemlya tvoia odpri vuffesza; Szinefzem odkoil, y odhranil, oni pak zame nifzu marali, negofzume oduriavali, y za nifstar dersali, iefzem z-tulike mi miloschami, y darmi nadelil, y napunil, *Ipsi autem spreverunt me.* Kadabimisze zahvalneh morali izkazati, ondaszu nainezahvalnessi, onda oni mene naibolye preganiaiu, muhe, pfane, y bantuin.

Da ieden chlovek pregania drugoga chloveka, niega nemilo muchi, y umaria, toie veliko zlo: Da ieden Brat zaraznie nemilo bratta fzyoga, y toie veliko zlo, da ieden Szin pregania Otcza fzvoga, y niega kani blaga, chazti, y fitka mentuvati, oh toie naivexe zlo; Da pak ieden szuseniy ofzlobogien iz vuze, y fzusanztva, ter od onoga fzvoiega odkupitela, zverhu ufzega toga y za Szina vzet, y odvetnikom vuchinien ufzega niegovoga blaga y imania, akolifze fzuproti ovomu fzvoiemu tulikom, y tak dobromu, dobrochinitelu poztavi, y niega na fzmert ische, mor-

relifze

relifze vexa y odurnessa nezahvalnozt od ove izmifzliti, naiti, y izrecfi?

Vezdafze k-tebe obracham ò gresna kerschena duffa! y ztobum govorim ovak, Tifzi on fzuseny odkuplyen od ovoga predragoga Odkupitela tvoiega Christuffa Szina Bosiega, zplachum kruto velikum. *Empti enim estis pretio magno.* Veli Sz. Pavel Apost: ali kakovaie ova placha velika? Odgovaria Sz. Peter Apost. *Scientes quod non corruptibilibus auro vel argento redempti estis, sed pretioso Sanguine Christi.* Znaite da ne zlatom ali szrebrom, nego z-preszvetum ker-vium Christuffevum odkuplyeni iefzte: Tulikum adda y takovum plachum odkuplyen, y zpod oblazti Vraga peklenoga ofzlobogien, ne fzamo, nego y Szinom y odvetnikom ne iur iednoga Kralya, y Kralyeuztva zemelyzkoga vuchinien, nego Nebezkgoga vekovechnoga; Ter ti o nezahvalni fzuseny, Szin, y odvetnik kakie mogu che dafze mores iz tulikoga dobrochinienia zpozabiri, y proti tak dobromu y miloztiunomu Dobrochinitelu tvoiemufze podigati, niega preganiati, muchiti, y pfaniti, ztulikemi tvoiemu grehi? oh nezahvalnozt prokleta!

Kain umoriufi nemilo ni krivoga, ni dusnoga bratta fzvoga Abela, gdo bude mogel taiti da ni greh velik vuchinil? iztinaie, ali tulikai ie iztina daie Kain za ov fzvoi greh falozt veliku pochutil, dafzije fzam vexu kastigu zaudal, negbimuiu G. Bog bil dal, prestimavaiuchifze nevrednoga oproschenia za tak velik greh, *Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear.* Vexie moy greh, neg dabi oproschenia vreden bil; Ti pako ò gresna duffa ne za ieden fzamo, neg za tulike neizbroiene grehe kaksze faluies?

Judas prodaufi Meftra fzvoga nevernem Sidovom, nili y on velik greh vuchinil? prez ufzake dvoinozti, ali komai ie priel plachu za niega, dafzeie pochel faluvati za fzvoy greh, y penceze nazad pourachati, *Penitentia ductus retulit 30. argenteos.* Y razmislyaiuch bolye ztrahotu greha fzvoiega, od velike falozti, ztraha, y fzrama, ni znal kai zacheti

Corin: c. 6.

S. Petr:

Ep: 1. c. 1.

Gen: c. 4.

Matth:

c. 27.

cheti negofzeie szam zagerlil, y obeszil. *Abiens laqueo se suspendit.* Zloie iztinaie to vuchinil dasze ie szam zkonchal: A ti o gresna duffa! kuliko y kuliko krat ieszi prodala za mensu plachu neg Judas, ar za lebud kakovgod mal dobichek onoga iztoga miloztiunoga Odkupitela tvoiega, kojie tebe zpod oblazti peklenzkeh nepriatelov szvoium. prefz: kervium, mukum, y szmertium odkupil, y vendar nikakve naimense salozti, ztraha, niti szrama nechutis vu szerczu tvoiem, unogo menie zvunzkiem nachinom po Sz. pokore izkasuies, nego pacse uszaki danfze igras, goztis, noruies, tanczas, veszelis. Ter z- neverivanem Tomasem odgovarias *Nisi videro non credam.* Kada chuies Prodekatore iz prodekalnicz krichati od ostroche szuda Bosiega, od ztrahote muk peklenzkeh, y ztizkih szmertneh, na usza ova velim drugo neodgovarias nego *Non credam, nisi videro.* Neveruiem dabi usze iztina bila kai Prodekatori govore od ostroche szuda, y ztrahote muk peklenzkeh. *Non credam.* Neveruiem dabi G. Bog bil tak nemiloztiven dabi on mene hotel pogubiti prez uszake miloszerdnozt, koi doztoialfzeie za lyubav y zvelichenie moie na zemlyu iz neba doyti, chlovekom poztati, kerv szvoiu preleiat, muku terpeti, y szmert podnezti, y od teh takoveh rauno Sz. Kraly David hotelie recsi, *Dixit insipiens in corde suo non est DEUS.* Rekelie neszpameten vu szerczu szvoiem ni Boga, kojie rechi postuvani Hugo ovak razlase. *Est DEUS qui condonet; sed non est DEUS, qui puniat; est DEUS qui scit fragmentum nostrum; sed non est DEUS qui sumat vindictam de peccatis nostris; est DEUS qui vult omnes homines salvos fieri, sed non est DEUS qui iniquitates retribuatur.* Je G. Bog koi oprascha, ali ni Boga koibi kastiguval; ie Bog koi pozna szlabozt y kerhkochu nassu, ali ni Boga, koibitze fantil zverhu grehov nasseh; ie Bog koi hoche usze lyudi zvelichene imeti, ali ni Boga koibi nass za grehe nasse zkvariti hotel. Zakaizato *Coronemus nos rosis.* Korunemosze z. roficzami, toieto vuvaino naszladnoztih telouneh doklani vreme

vreme imamo, iecsmo, pimo, dobre volye budemo, poseleniam nassem po volye hodemo, ioschenasz y nebude, doide vreme da mi z- Thomasem neverivanom budemo krichali. *Dominus meus, & DEUS meus.* Gozpon moy, y Bog moy, y kod Thomas szebe, tak mi nam Boga nassega miloztiunoga vuchinimo, y tako uffaiuchifze lyudi vu Miloszerdnozt Bosiu, nepreztaiu G. Boga szvoiega ztrasmemi y odurnemi grehi szvoiem bantuvati.

Ali uszi ti takovi naisze dobro paze, dasze nym nepripeti, kaifzeie pripetilo nekoiemu Groffu Egmontu, koi zneveriuffifze Filipu II. ovoga imena Kralyu Flandrie, y znaiuchi dobro veliku naturalzku miloszerdnozt Kralya szvoiega, koiuie uszigdar izkazuval proti podlosnikom szvoiem, razgovariaiuchifze ienkrat z- nekoiem uffanom priatelom szvoiem, kak naimre on ie proti Kralyu zneverifze, y zagressil, ali poufzem tom dasze neboi od Kralya zato kastigan biti, nego pacse kadagodfze pred nym ponizi, oproschenie hoche dobiti, *Salvabit me Clementia Regis.* Oproztiti hoche mene moiu nevernozt, miloszerdnozt kralyeva. Nato pak odgovorilie niemu priatel, y pravichno prorokuval, govorecsi. *Perdet te Clementia Regis.* Pogubiti hoche tebe miloszerdnozt Kralyeva, y takie vuchinieno bilo, ar on neszrečni Grof kadaie naimenie miszlil, ali nadeialfze kakove neszreche, ondaie Kraly zapovedal Groffa uloviti, y taki od Henkara glavumu odszechi, kodie y vuchinieno bilo.

N. N. Pokazalszamvam Glubinu Miloszerdnozt Bosie, ne iednu, nego troiu, ali ako vi budete naszledovali Thomasa vu nevernozt, krichecs *Nisi videro, non credam.* Neveruiem ako videl nebudem, a nebudetega pako naszledovali vu pokore krichecs snym. *Dominus meus, & DEUS meus.* Gozpon moy, y Bog moy, y to morebiti iz prevzetnoga uffania vu Bosiu miloszerdnozt, govorili budete, ali konche miszlili *Salvabit me Clementia DEI.* Zvelichiti hoche mene Miloszerdnozt Bosia; Ja kod priatel vas odgovariamvam *Perdet te Clementia DEI.* Pogubiti hoche tebe Miloszerd-

Rom: c. 2.
v. 4.

fzerdnozt Bofia, ar veli Sz. Pavel Apoft: *An ignoras, quoniam benignitas DEI ad penitentiam te vocat?* Kai neznas o gresna duffa, da milofzerdnozt Bofia na pokoru tebe zove, a ne na grehe, zverhu koieh Sz. Apoftola rechi ufzakomu onomu koijsze prevzetno vu Bofiu milofzerdnozt uffa, Sz.

3. Chryfoft Ivan Chryfoftomus ovak govori. *Mansuetudinem praefert* hom: 5. ad Rom: *DEUS, ut a peccatis te eximas, non ut peccata peccatis accumul-*

les. Milofzerdnozt fzvoiu kase tebe G. Bog o gresna duffa, dasze ti grehov oztavis, a ne da grehe grehom pridaies, *Quod si non feceris? terribilius certe te manet iudicium.* Kai akoli ti nevuchinis, nego tverdokorna vu greheh obztois, y grehe grehom pridavala budes, znati, veruvati, y za fzigurno nadeiatifze moras, tem ostressoga fzuda Bofiega, y ztrasnessih muk peklenzkeh. *Noli ergo contemnere Misericordiam* dokancham z- rechmi Sz. Bernarda govorenie moie.

Noli contemnere misericordiam, si non vis sentire justitiam. Nezamechi Milofzerdnozt

Bofie, ako nechesh zpoznati pravicze niegove.

Amen.

†

DRU-

DRUGA NEDELYA P O V U Z M U.

Kuliko od kerscheneh dufs vu nebo dojde? y kakova znamenja ti takovi zvelichenja fzvoiega imaiu?

Cognosco meas, & cognoscunt me, mea. Joan: cap. 10. v. 14.

Poznavam moie, y poznavaiu mene, moie.

ON mudri, vucheni, pobosni, y Bogaboiechi Ludovicus Blofius, pissuchi od chetireh fzvete Sen, fzpominasze oszebuinem nachinom od one velike priateljce Bofie Mektilde, da naimre ova buduchi neki put pri Sz. Mafse koiaszeie pochinjala ovemi rechmi, *Venite benedicti Patris mei.* Hodete blagoszloulyeni Otcza moiega, y premislyvaiuch veliku fzrechu oneh blaseneh dufficz od Szudcza nezbezkoga vu nebo zvaneh, pochelaie y ona vu nebo k- Zaruchniku fzvoiemu krichati Oh! dabi ia bila iedna zmegy oneh! y nut zachulaie taki vezeli glasz od Zaruchnika fzvoiega, ovak govorecsega. Znai za ztanovito y verui o Zaruchnicza moia daszi y ti iedna od oneh, kai razumeusi Blase-

S s 2

na

na Dev: Mektilda, kuliku radozt, y vefzelye ona vu fzer-
 czu szvoiem pochùtila ie, oh gdobi to dopovedati znal, y
 mogel? Ali iosche vexe vefzelye vu fzerczu szvoiem chu-
 titi ie morala ova Sz. Devicza na fzmerti szvoie, kadaie
 pohogiena bila od Zaruchnika y Szudcza szvoiega, chui-
 chi niega szebe govoriti, one od czukora y meda szlaiffe
 rechi *Veni benedicta Patris mei*. Hodi blasena Otcza moie-
 ga nebezkoga. N. N. Nedovoim nikai, nego tverdno ve-
 ruiem dabi ufzaki zmegy vafz felel znati, ako bude dufficza
 niegova, iedna zmegy onch blaseneh Ouchicz na defznu
 ztran od Szudcza nebezkoga zebranch, y vu Nebo zvaneh
Venite benedicti. Hodete blaseni: Kakti takai nedvoim,
 dabi ufzaki zmegy vafz veliko vefzelye vu fzerczu szvoiem
 nepochùtil, dabimu iz neba obznanieno bilo da niegova
 duffa bude zvelichena; dabi velim koiemu Paztir nebezki
 obznani, da duffa niegova bude megy onemi zebranemi
 ouchiczami od niega vu Nebezkou oucharniezu zvana, y za-
 zapelyana, oh! ter gdobi mogel dopovedati kulikobi ve-
 fzelie ufzaki takov pochùtil; ar ako od moiega Sz. Serafin-
 zkoga Otcza Ferencza ia cstem, da potlambi y on od G.
 Boga dobil bil glasz, y fzigurnozt za zvelichenie veko-
 vechno duffe szvoie, zabilfzeie bil iz icliffa y piliffa, tak
 da czeleh 8. dan nikai ni pil, niti iel, nego pun vefzelya
 poztalie zvun szebe, drugo ni bil chuien govoriti, nego
 fzame ove dve rechi, hvala G. Bogu, hvala G. Bogu: Ovu
 ovakovu miloschu malogdoie negda zadobival, a fzada
 pako boimsze da nigdor, zakaizato nakanifzem ia danasni
 dan N. N. napervo donezti, kulikoie onch Kerschenikov,
 koie dobri Paztir za szvoie oucze poznavaj, govoreczi. *Ego
 sum Pastor bonus, & cognosco oves meas*. Jafzem Paztir dobri,
 y poznavam oucze moie, od koiega Sz. Pavel Apost: fze-
 dochi. *Cognovit Dominus, qui sunt ejus*. Poznalie Gozpon
 koijszu niegovi. *Et cognoscunt me mea*. Y poznavaiu me-
 Hugo Card: ne moie, koie rechi Hugo Cardinal ovak tolmachi. *Ita
 noverunt vocem meam, ut praeuntem morigera sequantur, iussis
 meis*

meis obtemperant, & imitentur exempla. Tak poznavaiu
 glasz moy, da napervo iduchega nafzleduiu, zapovedam
 moiem ieszu pokorni, y nafzleduiu pelde moie, nut zla-
 meny zvelichenia, od koieh bude obilnieie govorienie moie,
 iz koieh ufzaki poznati bude mogel akoie vecs onch koj
 vu nebo poydu, ali pak onch, koy prokleti budu, to do-
 klam pokasem profzim za poszluh.

Radbi kruto znati od vafz N. N. akobimi gdo znal
 povedati pravo, kakovaie naivexa Miloscha, koiu G. Bog
 proti nam Kerschenikom ie izkazal? y nedvoim dasze nai-
 du kojmi rekù, daie onda naivexu miloschu szvoiu proti
 nam izkazal, kadanafzie na szvoi Bosanzki kip ztvoril;
 ali ia velim da ova miloscha ni naivexa, aric tak y ufze
 poganine ztvoril: Recse morebiti gdo drugi, daie onda
 naivexu szvoiu miloschu G. Bog proti chloveku pokazal, ka-
 daie Szina fzvoga na zemlyu poszlal, y z-kervium niego-
 vum prefz: Narod chlovechanski odkupil; ali ia y na to
 odgovariam, daie on ne fzamo nafz Kerschenike, nego
 ufze pogane, y turke odkupil; y tako unoge druge milos-
 che mogelbimi gdogod napervo donezti, ali ia oude ne-
 govorim, niti neseleiem znati od obchinzkeh proti naru-
 du chlovechanskomu izkazaneh milosch, nego od zofzeb-
 neh, koie naimre G. Bog ufzakomu zofzeb chloveku dèli,
 kakovabi adda ova miloscha mogla biti? Ja polek priprozte
 moie pameti morem reczi, da naivexa, y naioszebuineffa
 miloscha Bofia, koiu on proti ufzakomu gresnomu chlove-
 ku izkasuie, ie miloztiuno zvanie niegovo za szobum vu
 nebo po putu Sz. Pokore, y ovo zvanie ie naipervo zlame-
 nie zvelichenia polek fzedochantzva Sz. Paula Apost: *Quos* Rom: c. 11
*autem praeftinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos &
 justificavit*. Koicie pak odluchil (toieto za nebo) oveie y
 zval, y koicie zval, oveie y zvelichil, y tako akoprem ufzi
 drugi dari, y milosche ieszu veliki, dar vendar y milos-
 cha zvania ie naivexa koiega, kakti dobroga Paztira milo-
 ztiuni glasz gdogod poszluffa, y niega nafzleduie, naifze
 uffa

uffa tverdno peklenzkem vukòm vuyti, y od niega vu Oū-
charniczu dike nebezke zapelyan bitti.

Kuliko pako bude teh takoveh, koj vu nebo poyduť
to szam G. Bog zna y drugi nigdor, kainam Sz. Mati Czir-
kva obznanuie popevaiuch. *DEUS, cui soli cognitus est nu-
merus electorum in superna felicitate locandus.* Bose, koiemu
szamomu znan ie broy zebraneh vu dike nebezke poztav-
lyeneh, kai uszeiedno ie recheno, kako dabi rekel; ztano-
vit ie broy izvolyeneh, tak da kaibi liztor ieden vecs, ali
menie, nedoide vu nebo, negie od veka znano, y izvo-
lyeno od Boga, oveh pako zebraneh, y izvolyeneh szam
G. Bog zna broy, y nigdor drugi.

Kulikofze pak iz Sz. Pifzma znati more, ov broy dvo-
iem nachinom poznati moremo, naimre *Absolute*, toieto
prekorubczè, y *Comparative*, toiezt zpriszpodobum: akofze
razme *absolute* toieto zeuszema, y prekorubcze tak? nai-
demo da broy izvolyeneh ie velik, ar znami lyudmi mora-
iufze napuniti oni prazni ztolczy vu dike nebezke, iz ko-
iehszu izpalli Angeli y vu pekel prepalli, y tako kulikoie
vu peklu vragov, tuliko dufs Kerschanzkeh poyde vu nebo.
Drugocs, pokehdob da G. Bog tuliko lyudi na ovom szve-
tu ie ztvoril, y ztvariati nepreztaie, y usze za diku nebez-
ku, ar veli Sz. Pavel Apost: *DEUS vult omnes homines salvos
feri.* G. Bog hoche usze lyudi zvelichene imeti, y po Sz.
Ezekielu Protoku govori. *Numquid voluntatis mea est mors
impij?* Je morebiti moia volya dabi gresnik umerl, y zkva-
rilsze? y tako veruvatizze more, da akoprem uszi lyudi vu
nebo nepoidu, broy vendar ie velik, y nepreszesen oneh
koij tamo zaidu. Tretich, Szin Bofi doffelie na ov szvet
ne za lyubav, y volyu nemeh ztvari, nego zarad naz lyu-
dih. *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem de-
scendit de Caelis,* popeva, y nam veruvati zapoveda Sz. Matti
Czirkva: Koi zarad naz lyudih, y zarad nassega zveliche-
nia ztupilie dole iz nebesz, y ovde onie muku terpel, ker v
tochil, y szmert podiel, ne za nekoie szamo lyudi, nego
za

1. Tim:
c. 2. v. 4.
Ezech:
c. 18.

za vesz narod chlovechanski. *Ut vitam habeant, & abun-
dantius habeant.* Dabi naimre lyudi sitek imeli, y vu dike
nebezke vekoma sively, *Ut salvetur mundus per ipsam.* Ve-
li Sz. Janus, zatoie naimre on iz neba na zemlyu doffel,
dabisze zvelichil szvet po nyem. Chetertich buduchi pak
vrednozt, y zaszlusenie Odkupitela nassega prez kraia y
koncza veliko; adda y placha zaszlusena od niegovoga
Otcza Boga nebezkoga niemu moralaie bitti dana velika,
ova pako placha zadersavafze vu naz kerschenikeh. *Dabo* Pfal: 2. r. 5.
tibi gentes in hereditatem tuam. Dati tebe narode hochu za ve-
kovechinu tvoiu, rekelie negda Sz. Kraly David: od ovoga
pako broia chinimisze daie razumel Sz. Janus vu oneh re-
chch, szvoieh zkrovneh ochituvany. *Vidi turbam magnam* Apoec. c. 7.
*quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus stantes ante
thronum.* Videlszem, veli Sz. Janus, unosinu veliku koiu
prebroiti nigdor ni mogel zmegy uszeh narodov ztoiechch
pred tronusssem, iz koieh rechih zpoznarisze more daie ne-
izbroiena unosina oneh, koijszu vu nebo odlucheni.

Oude poszluhnemo Sz. Gregura Papu, kai on szudi, y
govori od oneh, koijszu za nebo odlucheni, y zebrani,
illi koj vu nebo poidu, koiega rechi ieszu ove, *Tot erunt
electi, quot Angeli, qui non peccaverunt.* Tuliko bude ze-
braneh, kuliko ie Angelov, koj niszu zagressili; Oni pa-
ko koj ove Sz. Gregura rechi premislyavaiu, ovak szude, y
govore, da naimre vu uszakom korussu Angelszkom zader-
savafze sefzt iezer, sezt zto, sezt deszet y sezt Legionov,
toieto Seregov Angelzkeh; y tako vu uszakom korussu An-
gelszkom zadersavafze cheterdeszet y chetirikrat iezero ie-
zer; chetiri zto, trideszet y pet iezer, pet zto pedeszet y
sezt Angielov: Usze pako zkupa broiech nahagiasze vu
deveteh korussch triztoiezer millionov, devetdeszet y de-
vetkrat iezero iezer, devet zto dvadeszeti y chetiri iezerà
Angielov. Sz. pako Dionisius Arcopagita kodfze mene vi-
di naipravichneie govori. *Tantum esse numerum Angelorum,
ut soli DEO sit cognitus.* Tulik ie broy Angelov, da szamo-
mu

S. Dionys
Arcop: de
Coelstij
Hierarch:
c. 13.

mu G. Bogu ie znan, a niednomu chloveku, oh! szrecha-
ne adda pune radozti y veszelya rechi Sz. Otcza Pape Gre-
gura, koie ufzem gresnikom uffanie daiu zvelichenia veko-
vechnoga po Sz. pokore, y tem vexe uffanie more uszaki-
kerscheni chlovek imeti vu nebo doyti, kuliko za iztinz-
kessé rechi dersatizze mogu Sz. Ambrosa Navuchitela Czir-
kvenoga ovak govorecsega. *Homines tantum esse centesimam*
partem numeri Angelorum. Lyudih ovoga szveta liztor ie-
ztotina dèla broia Angelzkoga, iz koich rechi iedneh y dru-
geh izpelyatibizze moglo, da ufzi ovoga szveta lyudi bi mo-
gli doyti vu nebo, akobi liztor hoteli.

S. Ambro:
in lucz
6. 15.

Szada potreba da premiszlimo onu drugu rech *Compa-*
rative, toieto ako mi hochemo priszpodobiti one koj vu
nebo poydu, onem koj zkvariéni budu, zpoznati hoche-
mo da kulikoszunasz obatrivele, y razveszelile zgora reche-
noga Sz. Gregura rechi, tulikonasz preztraffiti y rasaloztiti
hote rechi Sz. Otcza Augustina, koi premiszlavaiuch tak
dobro one koj vu nebo, kakti y one, koj vu pekel poy-
du, govori. *Arbitror tres mundi partes esse damnandas.* Sti-
mam, y szudim (veli Sz. Augustin) da tri ztrani szveta bu-
du zkvariéne, y krivo negovori, ar tri ztrani szveta ieszu
pune krive poganinzke vere lyudih, znanoie pako da *Sine*
fide impossibile est placere DEO. Prez vere ni moguche dabi
chlovek drag bil G. Bogu, kaibi pak od cheterte ztrani
szveta recsi moral? szam dvoim, veli Sz. Augustin, nego
znam kai Sz. Janus govori. *Totus mundus in maligno positus.*
Vesz szvet vu grehch lesi. Kako dabi hotel recsi, da zvun
poganinov, y od kerschenikov malo gdo vu nebo doide,
polek oneh rechi Iztine vekovechnè Szina Bosiega pri Sz.
Mattheiu. *Multi sunt vocati, pauci vero electi.* Unogoihie
zvanéh, malo pak izebranch, y vu drugom meztu *Intrate*
per angustam portam, quia lata porta est, & spatiosa qua ducit
ad perditionem, & multi sunt qui intrant per eam; Terfze-
tesze vleztí chez vuzka vrata, ar firoka vrata y proztrana-
ieszu koia pelyaiu na pogublyenie, y ynogi ieszu koj chez
nya

Matth: 6.
20. v. 16.
Ibid: c. 7.
v. 12.

nya idu. *Augusta autem porta est & arcta via, qua ducit ad*
vitam, & pauci sunt qui inveniunt eam. Vuzka pako vrata,
y teszen put ie koi pelya vu sitek, y maloijhie kojbiga nasli,
y tako vu pekel firokem putom, y chez firoka vrata ufze na-
trúpe dusse tekù; vu nebo pak ieden po iednom, buduch-
vuzek put, y teszna vrata.

Vu sitku Sz. Antona Opata cstem, da kadabi on veliki
szluga, y priatel Bosi premiszlavai szam szobum, ako vech
kerscheneh duffide vu pekel, ali vu nebo? pokazalie nie-
mu G. Bog ufzeh kerscheneh lyudi Conscienczie, daie on
uszakoga zofzeb kakti vu iednom zerczalu videl usza mislye-
nia, chinenia, y govorenia, y zpoznal vu kulikeh y kak od-
irneh grehch ufzi ztari, y mladi lyudi, szveczkoga ne szamo
neg y redovnogaztaliffa persone, ieszu zamotani, y ukalya-
ni, podigsi Sz. Otecz ochi szvoie vu nebo pochelie govoriti
k G. Bogu. *O DEUS! quis ergo salvabitur?* Oh Boše! gdo
adda zvelichen bude? y nato zachulie Bosanzki glasz iz ne-
ba govorecsi. *Sola humilitas Antoni; sed pauci admodum eam*
sequuntur. Szama szamehna poniznozt ò moy Anton ie ona
koia dusse vu nebo podise, alijhie kruto malo kojbiu imeli, y
vu nye sivele; Zakaizato kaktigoder Gizdozt Luciferova-
treti del Angielov ie za szobum iz neba vu pekel potegnula;
Tak tulikai Gizdozt ne szamo tri ztrani szveta, nego y iz che-
terte ztrani, tri dele duff Kerschanzkeh za szobum vu pekel
vleche; koiészú pako ove? zpoznatizze more iz zlameny szu-
protiúneh onem, koia imaiu oni izvolyeni, y zebrani za di-
ku nebezku, kakovaszú pako ova? poszluffai uszaki, y pove-
dati hochu.

Pissu Historikuffi od Kralya Franczuzkoga Laussa XII.
ovoga imena, da on pozstavsi Kralyem, zapovedalie damufze
moraiu ufze Goszpodè, Dvorianikov, y Officerov szvoiega
Kralyevzkoga dvora, imena na paperu popiszana napervo
donezti, za videti y poznati gdozse kak dersì, y ponassa vu
dvoru niegovom, koia imena kadabimu napervo doneffena,
y vu ruke podana bila, na nye marlivoie pazil, y premiszlavai

dobro usze od pervoga do zadniega, y vrednessie zlameniem iednoga kriscza imelic navadu zlamenuvati, y to zbok toga dabi vu napredek mogel znati vrednessie povisziti. Kak Kraly Lavš svoiem vernemi dvorianiki ie chinil; rauno tak Kraly neba y zemlye izkasuiesze proti nam Kerschenikom szlugam y dvorianikom szvoiem, zlamenuie on nazš uszakiachkem zlameniem, pazechi on marlivo na nazš, ako mi ieszmo poszlušni, y ako mi rechi niegove ne szamo poszlušamo, nego y obdersavamo.

Naipervo adda zlamenie ako gdo zvelichen bude, ali pak proklet? ie poszlušanie, ali neposzlušanie rechi Bosie, y tomi potvergiuie Sz. Augustin govorecsi.

Sicut nullum made Prædest: jus signum prædestinationis aterna est, quam audire libenter verbum DEI: Sic nullum majus signum aterna reprobationis est, quam nolle audire verbum DEI.

Kaktigod niedno vexe zlamenie zvelichenia vekovechnoga ni, kak rado poszlušanie rechi Bosie: Tak niedno vexe zlamenie vekovechnoga zkvarenia ni, kak nerado poszlušanie rechi Bosie; Ar veli Sz. Janus Evangelista.

Joan. c. 8.

Qui ex DEO est, verba DEI audit. Koi od Boga ie, rechi Bosie poszlušaa, ali kaiti ni dozta poszlušati rech Bosiu, toieto hoditi k- Sz. Prodekam marlivo, negoie potreba rech Bosiu, toieto, ono kaisze od Prodekatora kakti Bosiega nameztnika chuie, dobro zapametiti, y marlivo obdersavati. Ar veli szam Christus. *Beati qui audiunt verbum DEI: & custodiunt illud.* Blaseni koj poszlušaiu rech Bosiu, y obdersavaiu nyu: Iz koieh rechi izpeliatisze more, y recsi ovak, ako adda Blaseni ieszu oni, koj poszlušaiu rech Bosiu, y nyu obdersavaiu. Tako prokleti budu oni, koj rechi Bosie neposzlušaiu, niti neobdersavaiu. Od oveh takoveh

Prov. c. 21.

mogusze recsi z- iztinum one mudroga Salamona rechi. *Vir, qui erraverit à via doctrina, in catu gigantum erit.* Chlovek koi zablyudi od puta navuka, vu drusbe goliatov bude, nekoi Tolmachniki Sz. Piszma cšù na mezto *gigantum goliatov, demoniorum vragov, in catu demoniorum erunt.* Vu drusbe y tovarustvu vragov peklench vekoma budu uszi oni, kojisze

nema-

nemaraiu za rech Bosiu, od koieh y ov dobri Paztir govori. *Oves mea vocem meam audiunt, & sequuntur me mea, & ego vi-* Joan. c. 10.
tam aeternam do eis. Ovchicze moie glasž moy poszlušaiu, y nazšleduiu mene moie, y ia sitek vekovechni daiem nym, znanoie pak da ovcza, koia neposzlušaa glasž paztira szvoga, niti niega nenazšleduie, lahko zablyudi, na vukafze nameri, y pogine: Tak y Kerschena Duffa, koia neposzlušaa glasž paztira szvoga, zablyudi lahko od puta pravoga pelyaiuchega k- Ovcharnicze dike nebezke, namerisze na peklenzke vuke, y na veke pogine.

Drugo zlamenie vekovechnoga zvelichenia, ie obdersavanje glasza, y rechi Bosie, kakovie pako ov glasž, y rech? *Diligite inimicos vestros, ut sitis filij Patris vestri qui in celis est.* Lyubete nepriatele vasse, da budete Szini Otcza vassega koi ie na nebeszeh, ar lyubiti nepriatele, y nym z- dobrem, zlo pourachati, ie dello vecs neg zemelyzko, nekai nebezkgoga, pacse Bosanzkoga vu szebe zadersavaiuche, ar po ovom zlameniu odpiraiusze nam vrata nebezka, kodszu odperta bila Sz. Stefanu, ar kadaie on za szvoie nepriatele Boga molil, onda naimre na zkradnie vure szvoie pochelie krichati. *Ecce video celos apertos.* Nut ia vidim nebesza odperta.

Od Marka Antona cšesze, da naimre on po szmerti Augustussa poztavsi Rimzkem Cezarom, opitanie bil ienkrat od szvoie Cezaricze Faustine (kod Vulcaczius Gallicanus pisse) budeli on kastigal Marka Acida, koiszeie niemu na spot razglaszil bil Cezarom szunchenoga izhoda? Odgovorilie on ovak. *Nihil sic commendat Imperatorem, ut clementia, hac enim Casarem Deum fecit, hac Augustum consecrabit.* Nikai tuliko nehvali Cezara, kuliko dobrotu y miloszerdnozt niegova, ar ova ie pred menum Juliussa Cezara Boga vuchinila, ova ie Augustussa poszvetila. Rauno tak y ia velim, da nikai ni, kaibinasz berse vu nebo zavleklo, y blasench vuchinilo, kak lyubav proti nepriatelom, y dobrovolyno podnassanie uszeh krivicz, y to falliti nemore, ar szam Christus pri Sz. Mattheiu ie rekel. *Beati qui persecutionem patiuntur, quoniam*

Vulcatiz
Gallicanz

Matth: c. 5.

ipsorum est Regnum Caelorum. Blasenii koji pregone terpe, ar
ie nyhovo Kralyevstvo nebezko, y pak. *Beati pacifici quo-*
niam filij DEI vocabuntur. Blasenii mirovni, arsze Szini Bosi
budu ozavali, odkud moy Sz. Serafinzki Bonaventura govo-
ri. *Non est evidentius predestinationis argumentum, quam man-*
svetum esse, & pacificum. Niga ochiveztnessega zlamenia
zvelichunia, kak tihomu bitti, y mirovnomu. Ako pak oni
ieszu blaseni, koji krivicze od nepriatelov szebe vuchiniene
dobrovolyno podnassaiu, y nepriatele szvoie lyube, snymi vu
miru sivu, zovusze Szini Bosi, y kod takovi imaiu za szigurno
diku nebezku? Naiszudi uszakikai bude iz oneh, koji ne-
mogu iedne rechi ne szamo salne, nego niti salne podnezti
dobrovolyno, unogo menie kakov spot, ali kriviczu prez
szerditozti, iala, y zloga govorienia? kaisze od teh takoveh
more drugo recsi? nego da ako oni ieszu blaseni, ovi ieszu
prokleti, ako oni zovusze Szini Bosi, ovizze zovu Szini Vrafi,
ako oni ieszu szigurni za diku nebezku, ovi ieszu szigurni
za muke peklenzke.

Tretie zlamenie vekovechnoga zvelichenia ie dobro-
volyno podnassanie, uszeh traplyeny, teskòch, y nevolyykoie
G. Bog nad Chloveka possilya, ar veli B. Laurencz Justinia-
nus. *Tribulatio futura beatitudinis presagium, & predestina-*
tionis signum est. Traplenie priduchega blasenzstva, y izvo-
lyenia za diku nebezku ie znamenie; po Trapleniu pako ra-
zumetisze mogu neszreche, pregni, betegi, sziromastvo,
y oztale ovem szpodobne szuprotiuchine, koie G. Bog na
Chloveka possilya, za datimu priliku grehasze chuvati, vu
nebu naime y korunefzi zadobivati, kodie to hotel dati na

znanie Sz. Pavel Apost: govorecsi. *Id enim quod in presenti*
est momentaneum, & leve tribulationis nostrae; in sublimitate
aternum gloria pondus operatur in nobis. Ono kai ovde ie hip-
nò, malo, y lehko traplyenia nassega, na vizsine vekovech-
nù smechinu dike nam pripravlya, ali kaiti ni dozta traplye-
nia chutiti, y terpeti, negoie potrebno nye z- vezelyem
od ruk Bosieh prijmati, kod tulika ochivezta zlamenia lyubavi
Bosie,

S. Bonav:
I: de profec.
Religios.

B. Laurent:
Justin.

2. Corinth:
1. 4. v. 17.

Bosie, kodieie prijmal Sz. Job, vu uszeh szvoieh szuproti-
chinah, govorecs. *Dominus dedit, Dominus abstulit, sit nomen*
Domini benedictum. Goszponie dal, Goszponie uzal, nai-
bude Ime Bosie blagoszlovlyeno, y tako potrebnoie usze szu-
protiuchine vezelo y dobrovolyno podnassati.

Od Akileseve halaparde pissu Historie, da ona vu ied-
nom iztom vremenu, y hipu, rani, y vrachi. *Vulnere, vulne-*
ra sanat. Z- rannum, ranne vrachi. Alisze to unogo boleye
more recsi od halapardih oneh traplyeny, koia nam nassa
szercza prebadaiu, ali z- ranieniem szercz nassch, nam dusse
nasse vrache. Szada nai uszaki premiszli, kak terpi y pod-
nassa one betege, pregnie, sziromastva, neszreche? ako
naimre vezelo y dobrovolyno, ali pak szerdito y zlovolyno?
y od ovud bude lahko zpoznati mogel, ako zvelichen, ali
zkvarien bude?

Cheterto zlamenie zvelichenia Kerschenoga Chloveka
ie Miloszerdnozt proti ubogem, ar govori Sz. Ivan Chriso-
stomus. *Ars omnium artium questuosissima est elemosyna.* Me-
stria uszeh mestrih naiprestimanessa ie almustvo, y tonam
poszvedochiti mogu one Christusseve rechi koie on zpochi-
tuval bude miloszerdnem, y nemiloszerdnem, naimre milo-
szerdnem govoril bude, gladszem bil, y iezte mene na-
hranili, seienszem bil, y iezte mene napoili, golszem bil, y
mene iezte odelli, putnikszem bil y na ztan iezteme prieli,
bilszem vutemnicze y iezteme pohodili, hodete adda y vi
blaseni Otcza moiega vu diku vam pripravlyenu. Onem
pako nemiloszerdnem szuprotiunem nachinom govoril bu-
de, gladszem bil, y niszte mene nahranili; seien, y ni-
szteme napoili; gol, y niszte odeli &c. Odhagiaite adda
prokleti vu ogeny vekovechni: Odkud y Sz. Augustin govori.
Ante fores gehenna stat misericordia, & nullum misericordem
permittit in carcerem illum mitti. Pred vrati peklenzkemi
ztoi miloszerdnozt, y niednoga miloztiunoga nepuscha vu
onu temniczu hittiti: k- zadniemu y Sz. Hieronym szvedo-
chi, *Non memini me legisse mala morte mortuum, qui opera pie-*
tatis

S. Joane
Chrysostr:
hom. 33. ad
popu.

Matth. c. 23

S. Auguste
hom. 39.

S. Hieronye
in Psal: 40.

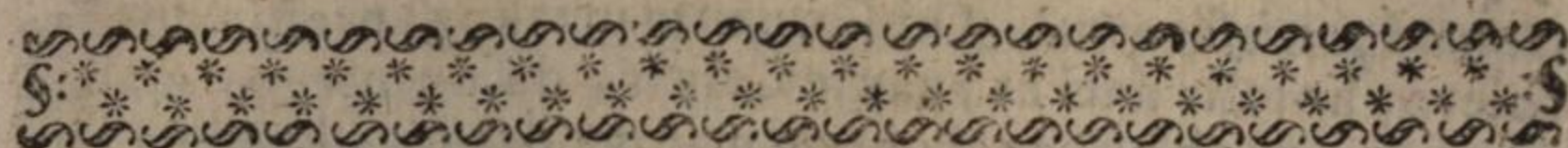
*tatis libenter exhibuit, habet enim multos intercessores, impo-
bile autem est multorum preces non exaudiri.* Nelzpominamse
dabi kada estel daie zluu szmertium umerl, koije rad dareslyv
bil, ar takov ima unoge koij za niega mole, ni moguche pak
dabi unogeh molitve nebile uszliffine. Jednum rechium do-
ztami budi recti. *Beati misericordes, quoniam ipsi misericor-
dianz consequentur.* Blasenil miloszerdni, ar oni miloschu
zadobiti hotte: Ako pak miloszerdni ieszu blaseni, adda
nemiloszerdni ieszu prokleti, y ako miloszerdni na szudu Bo-
siem miloschu dobivaiu, adda nemiloszerdni prez uszake mi-
losche vu pekel poyti moraiu.

Ieszu iosche zvun oveh y unoga druga zlamenia zveli-
chenia nassega koiehmil ni moguche uszakoga zolzeb naper-
vo donezti, nego akome gdo bude selet opitati, kodie negda
ieden Christussa izpitaval govorecsi. *Quid bonifaciam ut vitam
atervam possideam?* Kai dobra moram chiniti, da sitek veko-
vechni budem mogel dobiti: y kod Christus niemu na krat-
kom ie odgovoril, tak y ia odgovariam uszakomu Bosiemu
Kerscheniku. *Si vis ad vitam ingredi serva mandata.* Ako
hoches vu sitek vekovechni dike nebezke doyti, *serva man-
data* obdersavai Zapovedi Bosie, koie gdogod obdersava,
y do koncza sitka telovnoga obdersaval bude, nai za szigur-
no znamenie dersil, y veruie, da zvelichen bude: Akosze
pako za Bosie Zapovedi nemara, nai zna, y
veruie, da licza Bosiega nigdar
videl nebude.

Amen.

TRE-

TRETA NEDELYA PO VUZMU.

Kulikoie vredno, y prestimano Vreme
od G. Boga Chloveku dopuscheno,
k- zadoblyeniu vekovechnoga
veszelya.

Modicum, & non videbitis me. Joan. c. 16.

Jednomalo, y nebudete videli mene.

IE navadno govorienie, da neztòi, nitisze nezadersava
uszadobrota, iakozt, y lepota, vu iednoi velikoche,
vele diaki. *Quod parvum, rarum, quod rarum, charum.* Kaije
malo, ie redko, kaije redko, toie drago, y prestimano, malie
dragi giungy, malie dragi kamen, obodva ieszu. *Modicum
quid.* Jedno malo dugovanie, aliszu velike vrednozti, y ve-
xega prestimania, neg ieden veliki mramorzki kamen, neg
velik falat mida, aliszrebra: Tak pissu Historie od onoga
velikoga Rimzkoga Cezara Carolussa V. ovoga imena, daie
naimre on imel ieden Kunsten y prestimani perzten, na ko-
iem perztenu bilie ieden dragi kamen, y vu kamenu iedna
vura tak lepo, y mudro izrezana y napravlyena, daie tak
dobro kazala kulikoie vur, kuliko uszaka druga naivexa vu-
ra, okolu onoga pako perztenu izrezaneszu bile ove tri rechi.

Germ.

Gemma pretiosus omni. Od Gemanta uszakoga prestimanessa, toieto, hotelie dati za znanie Cefzar, da on niegov mali perzten, z bok onoga akoprem maloga dragoga kamena vreme vu szebe zadersavaiuchega ie prestimanessi od uszakoga naivexega, y naiszvetlessoga Gemanta. Ovo pak unogo bolye, y pravichneie rechisze more od uszake vure vremena, daie naimre ona *Gemma pretiosus omni.* Toieto uszaka naikraiffa vura, pacse uszaki fertaly vure, uszaki hip vremena ie prestimanessi od uszega ovoga szveta dragoga kamena, ar usze vreme tulikeh leth, vu koieh na ovom szvetu sivemo ie ieden *Modicum.* Jeden mal hip, pacse ieden nikai, naproti vekovechnozti, kod Sz. Augustin govori. *Modicum est hoc totum spatium, quod praesens pervolat saeculum.* Maloie usze ovo vreme, koie mi na ovom szvetu sivemo, ali kulikoie mensse, tulikoie prestimanesse, koie izti poganinzki Filosofussi niszu kak preczeniti znali, ar Democritus ie rekel. *Omni auro pretiosus est tempus.* Od uszakoga zlata prestimanessa ie vreme. Plinius pako ie rekel. *Quis est qui pretium temporis ponat?* Gdoie on koibi znal y mogel czenu vremenu poztaviti? Y k-zadniemu mudri Seneca od vrednozti vremena ovak ie govoril. *Quem mihi dabitur qui pretium temporis ponat, aut qui diem aestimet?* Kogami pokasete, tak mudroga toieto, koibi czenu vremenu poztavil, ali koibi den znal prestimati, kulikoie vreden? Akoprem mudri poganzki Filosofussi stimaiu daga ni naszvetu Chloveka koibi znal vreme preczeniti, y kulikoie prestiman ov *Modicum.* Malo: toieto ov *Nunc.* Szada; vu koiem mi ovde sivemo, od koiega vecs nikai nimamo kodie rekel Meander. *Nihil habemus de tempore nisi nunc.* Nikai nimamo od vremena, nego ov hip vu koiem sivemo, at vreme presseztno ni nasse, ar ie iuf preslo, vreme priduche ni takai nasse, arszega morebiti sivi nedochakamo, y vendar ovo tak malo y kratko vreme, koie nam G. Bog dopuscha dabiszi vu niem mogli miloschu niegovu, y sitek vekovechni zadobiti, lyudi neszpametni vreme ovo tak ludo, y neszpametno troffe, gube, y na meztu dike y sitka

S. August:
tract: 81.
in Joan.

Democrit:

Plinius.

Seneca
Epist: 1.

sitka vekovechnoga, zaszlusiuszi muke peklenzke vekovecne, kai obilneie pokazati hochu.

Kulikoie prestimanessa ztvarkakova, tem vexa szkerb morafze na nyu imati, y tem bolye chuvati dasze nepogubi; Tako ieden koi vu iednom saklichku noszi peszek, malo mara, alifze zkerbi dabimu koie zerno van neizpallo, y nepogubilofze: Szuprotiunem pako nachinom on izti, koi dragi giungy, ali drago kamenie noszi, ima veliku zkerb damu koie naimense zerncze, ali kamenchecz neizpade, y nepogubi; Jeden Spolyar, ali Kotlar nezkerbesze, niti nemaraiu kada selezo, ali kotlovinu pile, da ono kai odpile, odpada na zemlyu, y po niesze ne szamo raztresza, nego y nogami tepche; ali ieden Zlatar, ieden Szrebernar, kada zlato, ali szrebro pile, za uszakum naimensum droptiniczum paze, y zkerbesze da nepogine. Vreme pako koieie *Auro & gemma pretiosus omni.* Od uszakoga zlata, y gemanta prestimanessa, mi moramo zkerbetisze, da od niega niedne naimense minute, ali hipa nepogubimo, kodnasz szam Duh Sz. po mudrom Salomonu opomina govorecsi. *Fili conserva tempus.* Szinko chuvai vreme tuliko prestimano, y tebe tak hafznovito, koieie tebe od G. Boga dano, dabiszi ti vu nyem oproschenie grehov, y diku nebezku zadobiti mogel, ar naivexa y naioszebuinessa zkerb, y poszel vrasie ie, kakbi on mogel ovo tak prestimano, y k-dusnomu zvelicheniu naihafznovitesse vreme ukrazti, kod Sz. Peter Chrisologus govori. *Attendite qua savitia, quis furor, qua rabies demonum erga genus humanum, breve tempus hominum ferre non possunt, contenti non tantum homines mori, sed vivos eos gestiunt sepelire.* Nut kakova szerditozt, y nenavidnozt ie vrasia proti narodu chlovechankomu, da nemogu terpeti naikraiffega vremena dabiga chloveku neukrali, y mentuiuch vremena iedne kerschene duffe nyu umaria, tiraiuch iz milosche Bosie.

Ali koi zrok tomu mora bitti, dasze uragi naibolye zker-

U u

zker-

Eccli: c. 4
v. 23.

S. Petrus
Chrysost.

zkerbe kakbinam mogli vreme vkrazti? tomu ieszu ünogi zroki, zmegy koieh ia ova dva najoszebuineffa zpoznavam. Nenavidnozt naimre, kaiti oni po pregresseniu szvoiem, nifzu imeli uremena pokoru delati, kod imamo mi lyudi, y kaiti znaiu da mi vu uszakom malom vremenu moremo- fzi ne szamo miloschu Bosiu, y diku nebezku, nego pacse y vu nebu neizbroiene korune zadobiti; zakaizato uragi pekleni prifzpodablyaiufze ratom, kaiti kaktigoder tati y tolvaj kada vudre na koiu hisu, vu nye poberu y pograbe, ne kaigod malodobra, nego kai naiprestimanefsega naiti mogu, potlampak y Gozpodara hise umore, *Fur non venit, nisi ut furetur, & mactet.* Veli Christus. Rauno tak chine y peklenzki tolvaj z- nevolynem chlovekom, koijsze naibolye terfze, y zkerbe kakbiga mogli vremena mentu- vati, kod naiprestimanefsega kincsa, odkud Sz. Bernard opomina uszakoga zmegy naz svucheh gresnikov. *Vide peccator temporis pretiositatem, quia modico tempore potest homo lucrari veniam gratiam, & gloriam.* Vigy y prestimai o gresni kerscheni chlovek! vrednozt, y prestimanie uremena, ar vu malom uremenu morefzi chlovek zadobiti oproschenie grehov, miloschu Bosiu, y diku nebezku. Koiere me dabi mogle imeti one duffe koijsze iur na drugom szvetu nahagiaiü oh! kakbie one znale prestimati, y dobro potroffiti, naimre one mile purgatoriumzke duffice, ztrasne muke terpeche, koieh za oszloboditifze dabijm iedna szama minura uremena dopuschena bila za chinenie pokore, oh! kai one nebi chinile? dalebi prez uszake dvoinozti dabi iezero tel, y sitkov imele, uszebi rade y veszele namuke y szmert dale, kerv, y szuze kervave od salozti bi to- chile, dabifze liztor onch muk oszlobodile.

Kaifze pak more recü od neszrechneh duffi prokleteh, kuliko one szad prestimavaiu ono nreme, koijszu one tak ludo, y neszpametno potroffile; Humbertus Redounik Sz. Dominika poveda od iednoga szvoiega Redda pobosnoga redounika da naimre ov na molitve buduchi zachulie bil ieden

Joan: c. 10.

S. Bernard:

ser. 4. post

Dom: 1.

Quadr:

Numbert:

de 7. donis.

den saloztni glasz, y milo zdihavanie, y opitaufi gdoie on koi zdihava? odgovorimu glasz, iaszem iedna neszrech- na, y vekoma prokleta duffa peklenzka, y imas znati nai- vexu muku moiu y uszeh prokleteh duffi da druga niedna ni vexa, nego razmislyanie, ludo vu igreheh pogublyenoga uremena. *Noveris me, & omnes averni incolae nihil acerbius flere, nil amarius deplorare, quam inter vanitates saeculi, pravasque illecebras, dilapidati temporis iacturam.* Znai da ia zeufzemi peklenzkemi duffami nikai bolye nesaluiemo, ni- kai fuhkeie neplachemo, nego vu chalarnoztiah ovoga szveta, y vu greheh pogublyeno ureme. *Grato animo omnes erogarent opes, honores, delicias, & quidquid voluptatis est pro unica horula.* Govori B. Lourencz Justinian Koiem dabi dopuscheno bilo na ov szvet doyti usivat do szudniega dneva bogacztvih, chaztih, nazladnoztih uszeh koiere szvet dati more, usza ova onebi rade odurile, y zapuztile za szamu iednu naimensu vuriczu vremena, vu koiebi mogle pokoru za grehe szvoie chiniti, vu koiere vuricze oh! kakova gorucha zdihavania, oh! kulike fuhke szuze, oh! kai za iedne pokore, oh! kak dnye szpovedi videlebifze one chiniti.

Nitifze nad tem ni potreba nikomu chuditi, poken- dob da izti urag pekleni akoprem Otec z lasih, vendar bu- duchi ienkrat iz iedne obfzedene persone izganian moralie ovu iztinu valuvati, kod piffe Paulus Barij. Dabi mene, (rekelie urag) Bog po szudniem dnevu ieden szam kratek chasz hotel dopuztiti szvetlozt licza szvoga vufivati, hotel- bi ia k- chazti Bosie ne szamo vecs dobra chiniti negszuga uszi lyudi vuchinili, negobi hotel usze betege, usze muke, y bolli, koijszu od pochotka szveta uszi lyudi na szvetu, usze duffe vu purgatoriumu y vu peklu preterpeli, y terpeli budu da koncza szveta, usza ova hotelbi rad, veszelo, y dobrovolyno podnassati vecs millionov leth negie kaplicz vu moriu, pezka na zemlye, liztia na dreviu; Naibifze napravil ieden ztup tak vizok dabifze od zemlye do neba

U u 2

doti-

P. Barij, de
solicud:
pag: 255.

dotikal, okolu vefz z naiostreffemi britvami naperil, y mene naibi dopuscheno bilo telo chlovechanko name uzeti, ovak kod chlovek dobrovolnobi hodil po ovom ztupu gore, ter dole, do koncza szveta, y onu muku vefzelobi terpel dabi liztor teda negda miloschu Bosiu dobiti mogel, y licze Bosie videti. Ovakie govoril peklenzki Duh, y nedvoim dabi uszaka prokleta duffa ovak govorila, akoprem prez hafzni, ar iednomu y drugomu nebude nigdar dopuschen naimensu hip uremena za pokoru, unogo menie zavigienie licza Bosiega.

Vu Persianzkeh historiah nahagiasze zapiszano da doiduchi ienkrat Josephus Venetus od Benetachke obchine, kakti Poszel k- Kralyu Persianzkomu, koiega zapelyausi Kraly vu szvoiu od kinesa komoru, pokazal muie onde ieden mali dragi kamen imenom Carbunculus, y opitalgaie kaibi stimal y szudil od niega kulikobi mogel vreden bitti? odgovorilie da zbok niegove ofzebuine lepote z- niednem naibogateffem Kralyeuztvom platitizze nemore, pacse nitimufze kakova czena poztaviti more. N. N. Ako pak ia danasni dan opitam koiega zmegy vafz kulikoie uredna, uszaka naimensa vuricza uremena, boimfze dami nigdor nebude znal odgovoriti, znaiuch dobro dasze od valz nikai menie prestimava neg ureme, akoprem od uszega dragoga kamenia ie prestimanesse y od zlata, *Gemma & auro pretiosior omni*, pacse od ufzeh ovoga szveta Kralyeuztvih, y kincsev, moguchisze vu iedne vure, vu iednom hipu dobiti Kralyeuztvo nebezko, poszluhnemo adda uszi zkupa Sz. Bernarda kai on od uremena szudi y govori, nut rechih niegoveh. *Momenti maximi vel unicum momentum temporis*

S. Bernard: *loc: cit: est, in quo Petrus veniam, Paulus gratiam, Latro regnum, & gloriam comparavit sibi.* Prestimania nezgovornoga uredenie uszaki hip uremena, vu koiem Peter oproschenie, Pavel miloschu, Tolvai Kralyeuztvo y diku ieszi zadobil, y premislyavaiuch ov Sz. Chlovek szadasnie lyuczstvo kerschanzko, kak ono na malo ureme prestimava, vefz szuzami

mi poleian milo zdihavaiuch na vefz glasz Krichi. *Nihil pretiosius tempore, & eheu! hodie nihil vilius eo reperitur, transeunt dies salutis, & non recogitatur, nemo sibi perire diem, & numquam rediturum perpendit.* Nikai ni prestimanessaga, y oh tuga! da szadasnie ureme nikaisze menie, prestimava od uremena, prehagiau dnevi zvelichenia, y natosze nigdor nezmislya, nigdor nemiszli zverhu pogublyenia dnevov sitka szvoga, koijsze nigdar povernuti nazad nehte, y kaitisze nato nemiszli, zatofze ludo, nemilo, y neszpametno trosse, y gube dnevi vu manguvanu, vu goscheniah, igrah, noriah, y uszakoiachkeh odurneh grehch, y zato nadalye recheni Sz. Bernard izpitava. *Quis considerare valent quanta mala per momenta temporum perpetravimus, & quanta bona negligimus?* Oh! gdoie on koibi znal y mogel premiszliti kulika zla mi uszaki hip chinimo, y kulika dobra chiniti zamugiavamo? ali nai uszaki zna, y veruie, da *fiat capillus de capite, sic nec momentum peribit de tempore, de quo non exigatur ratio.* Kakti lasz iz glave, tak niti hip pogine, ali potrossen bude od uremena, za koiega nebi znal G. Bog, y od nasz ostroga rachuna pital, kak szmoga potrossili, ar veli Sz. Jeremias Prorok. *Vocavit adversum me tempus.* Zvalie G. Bog szuproti mene ureme, dame naimre ono tufi y proti mene szvedochi kakszemie potrossil, tak rauno y od uszakoga zmegy nasz na szmertne vure nasse Szudecz nebezki bude od nasz tenek rachun, potrebuval od vremena tulikeh leth, vu tulikeh letah, tulikeh dnevov, vu tulikeh dneveh, od tulikeh vur; vu tulikeh vurah, od tulikeh fertalyev, minutov, hipov, kakszmoie naimre potrossili? Ako naimre niemu szamomu, szlusech, ali pak bolye telu, szvetu, y vragu, neg niemu? Ar veli Sz. Hieronim. *Omne tempus in quo non virtutibus servis, sed vitiis, perit, & quasi non fuerit, reputabitur in nihilum.* Uszako ureme vu koiem ti dobra nechinis, nego gressis, pogublyasze, y kako dabiga nebilo, tebe hafzne-

Idem ad
ScholaresS. Bonav.
in c. 16.
Luc.S. Hieronim.
in c. 1.
Agg.

hafznelo nebude k- dufsnomu zvelicheniu tvoiemu , nego pacse bude skodelo , y vu pekel ofzugiavalo.

Oudefze naide morebiti gdo , koimi recse one mu-
Ecclesi. 3. 7. 1. 4. 7. droga Siraka rechi. *Omnia tempus habent.* Usza ureme-
 imaiu , y uszaki poszel ima ureme szvoie, vu koiemfze opravi-
 viti more, *Tempus flendi, & tempus ridendi, tempus plan-*
gendi, & tempus saltandi, tempus tacendi, & tempus loquen-
di. Vremeie plakatfze, y ureme szmeiati; ureme tugu-
 vati, y ureme plezati; ureme muchati, y ureme govori-
 ti; Mi imamo nasse poszle, zkerbi, y trude po dnevu, y
 po nochì, za nassu hranu y druge potreboche szveta ovo-
 ga, danam pako nebi szmeti pochinutifze, razvezeliti, y
 fsaliti, y kakovum postenum igrum ali norium okrepiti, y
 nekuliko uremena potrossiti, gde ztoi to zapiszano da toga
 nebi szmeti chiniti? *Eh donec pertransseat tempus, donec per-*
transseat hora. Za kratek chafz, za vuru iednu, ali dve igra-
 tifze, fsaliti, noruvati, tanczati, ni, niti nemore bitti-
 greh, ar gdo hoche czel dan Boga moliti, uszaki dan po-
 ztitifze, ali szpovedati? potrebnoie y telu kada teda ngo-
 diti; ako mi budemo czel dan chifzlo vu rukah ponassali,
 y vu czirkvah szedeli, terbuhi nassi budu glad terpeli, *eh*
omnia tempus habent. Vremeie za molitvu, ureme za po-
 faluvanie, ureme takai mora bitti za pochinek y vezelye,
 tonam szam Duh Sz. dopuscha po zgora rechenom mudrom
 Siraku.

Iztinaie da Duh Sz. po mudrom Siraku ie govoril *omnia*
tempus habent. Usza ureme imaiu, ali nerazme on niti ne-
 govori od norijh y goscheny, od zkerbih za blagom, y bo-
 gacstvom ovoga szveta, dabi mi vu nyh, snymi, y zbok
 nyh G. Boga zbantuvali, ali takai po mudrom Salamonu
Proverb. 10. v. 19. veleniu nesche mancati greh, negovorili szam Szin Bosi
 Matheu *Quoniam omne verbum otiosum quod locuti*
suerint homines, reddent rationem de eo. Ar od uszake rechi
 prez potreboche rechene rachun davali budu lyudi na szu-
 da

du Bosiem: Ako pako od uszake rechi prez potreboche, y
 hafzni potrossene budemo morali G. Bogu rachun davati,
 a kai bude od oneh drugch grehov kojfze chinè vu onom
 uremenu kadabisze moral y mogel G. Bog chaztiti, y uszaki
 kerschenik za szvoie duffnò zvelichenie zkerbeti, odkud
 nadalye krichi Sz. Bernard *Oh! donec pertransseat tempus, do-*
nec pertransseat hora, quid faciendum, quid faciendum? Oh!
 doklam preide ureme, doklam preide vura, kaisze mora-
 chiniti, kaisze mora chiniti? *donec pertransseat tempus, quod*
tibi ad agendam penitentiam, ad obtinendam veniam, ad acqui-
rendam gratiam, ad promerendam gloriam miseratio Creatoris
indulget. Doklam preide ureme, koie tebe za chinenie
 pokore, za zadoblyenie oproschenia, y milosche, za za-
 szlusenie dike nebezke milosferdnozt G. Boga Ztvoritela
 svoga tebe dopuscha. Bose szamoguchi! za zadoblyenie
 iedne tasche chalarne chazti, ali kakovoga maloga bogacz-
 tva, za vgoditi szvoiemu telu y poseleniam niegovem, za
 priaznozt y priatelztvo iednoga chloveka, kuliko oh! ku-
 likofze uremena vu iednom dnevu, kuliko dnevvov vu ied-
 nom tiednu, kuliko tiednov vu meszczu, kuliko Meszcz
 vu letufze potrossi, a kuliko pako leth za fivota szvoga-
 Za zadoblyenie pako oproschenia grehov, milosche Bosie,
 y dike nebezke, kuliko uremenasze uszaki den potrossi,
 szam G. Bog naibolye zna.

Tufifzeie negda Vespasian Cefzar, drugach poga-
 ninzke krive vere chlovek, dvorianikom szvoiem, kadaie
 videl koi dan preiti, vu koiem on nikomu nikakve milos-
 che ni podelil, ar on dan za pogublyen ie dersal, govo-
 recfi. *Amici diem perdidi.* Priateli pogubilfzem denesni
 den, oh! kuliko z- vexum iztinum unogi, y unogi kers-
 cheniki moralibifze faluvati, y tufiti, da oni ne ieden dan,
 tieden, meszcz, ali leto pogubili, nego pacse tuliko leth
 sitka szvoiega prez hafzni, y napredka duffevnoga potrossi-
 li ieszu, oh! kak budu ti takovi na nyhove szmertne vure
 milo zdihayali z- onem nezrechnem Secretarom y Krichali

S. Bernardus
 de triplici
 Custodia.

Infelix ego homo! Neszrečni ia chlovek! koiszem 24. Rizme papera na liztov piszanie potrossil, a niednoga pako naimensega foliuscza na piszanie grehov moieh, za vuchiniti iednu pravu chiztu, unogo menie obchinzku iz uszega sitka szpoved: Tak, tak velim ia budu unogi Kerscheniki krichali na szmertne poztelye, oh! tusni ia y neszrečni, koiszem sivel 20. 30. 40. 50. y morebiti 60. leth, y vendar vu uszeh oveh letah nizem iednoga liztor na chazt Bosiu, y na moie duffno zvelichenie potrossil; Jedno leto ima vu szebe 12. Meszczov. 52. tiedna. 365. dnevov. 8760. vur. Oh! ter iz uszeh oveh neszpominaszze za iednu vuru dobro potrossenu na chazt y diku Bosiu, Bogbi hotel dabi ovak unogi od vafz N. N. na szmertne poztelye, szvoium vekovechnum skodum valuvati nemorali. Budu, budu, dabi tak nie, unogi na szvoiem szmertnom uremeniu akoprem prez hafzni krichali z-onem gresnikom od koiiega pisse Sz. Gregur Papa.

S. Gregor.
lib: 4. dial:

Daie naimre ieden gresnik bil, koi je vefz szvoi sitekne szamo vu uszakoiachkeh odurneh greheh potrossil, nego tulikaiffe y vreme vu koiembi bil mogel, y moral G. Bogu szlufiti, pohagiaiuch Sz. Czirkve, y vu nyh poszluffaiuch Sz. Messe, y Prodeke, toga ni on chinil, nego ono izto ureme vu noriah, pianchuvaniu, y goscheniu ie potrossil, doiduchi, pak na zkradniu vuru, y naiduchiszze z-praznemi rukami prez dobreh del, pochelszize, ztraffiti, od ztraha potiti, ochi prevrachati, y na vefz glasz krichati *Inducias usque ad mane, inducias usque ad mane.* Vreme iosche do zutra, vreme iosche do zutra, ali vremena vecs ni bilo, nego onak ruchecs neszrechnu szvoiu duffu ie zpuztil. Oh! kak pravo adda ie krichal y govoril on Angel Bosi koiiega Sz. Janus videl obztrenoga vu iednom oblaku, koru nienoga z-iednum Pugum, szvetlem kod szuncze obrazom, iednum nogum ztoiechega na moriu, z-drugum na zemlye, y defznu ruku imaiuchega vu nebo podignienu, chulgaie ovak krichati *Tempus non erit amplius.* Vremena nebude

de vecs, y ovu iztinu zpriszegum ie potverdil. *Et juravit Apoc. per viventem in sacula saeculorum, qui creavit coelum, & terram, & omnia quae in eis sunt, quia tempus non erit amplius.* Y priszegelie z-sivuchem na usze veke vekoma, koi je ztvoril nebo, y zemlyu, y usza koiaszu na nyh, da vremena nebude vecs.

Rauno tak y ia velim ztoiechi na ovom Sz. meztu, y dersechi ovo Szuncze Pravicze razpetoga Christuffa Szina Bosiega, priszeseu po sivuchega nufze veke vekoma G. Bogga da doide ureme, kad uremena nebude vecs; ureme velim szmertno kad, unogi budu seledi ieden szam fertaly, minutu, ali hip, za pokoru. *Et tempus non erit amplius.* Y ureme onem takovem nebude dopuscheno, koi je ureme tulikeh leth tak ludo y neszpametno potrossili, y pogubili ieszu. Oh! ureme, ureme, od uszega szveta kincsev prestimanesse, szamoga G. Boga uredno kod Sz. Bernard puztilszize szvoiem medvenem iezikom chuti govoriti. *Tantum valet tempus, quantum valet DEUS, quia tempore bene impensocomparatur DEUS.* Tulikoie uredno ureme, kulikoie ureden G. Bog, ar uremenom dobro potrossenom kupieszze, y zadobiva G. Bog. Buduchi adda tomu tak da vreme tuliko valya, y uredno ie, kulikoie ureden szam G. Bog, ovde potreba da mi razmizlimo dobro na szpodobu Terscev, y Kramarov *Lucrum cessans, & damnnum emergens.* Dobichek heniaiuchi, y skodu izhagiaiuchu, ar kada ieden Kramar, ali Tersecz poznavaszze kvarnoga vu szvoiem terstvu, y kaniszze po kvaru naplatiti, toieto kvar nadomeztiti, tak dobro premislyava *Lucrum cessans, & damnnum emergens.* Dobichek, y skodu. Rauno tak moralbi uszaki Kerschenik mizliti, ar veli Sz. Gregur Nanzianzenus. *Vita nostra est quasi mercatus, cujus dies cum abierit, tempus non erit emendi, quae velis.* Sitek nas chlovechanski ie kakti ieden szeniem, koiiega den kada preide, ureme vecs nebude kupuvati, koiabi hotel.

Velik kyar, y skoda, iztinaie to, da ie terfiti, y nikai

X x

nedo-

NB. Hic accipiat Concionator Crucifixum ad manum sinistram.

S. Bernard: loc: supra citat:

S. Gregori Nazian: in font:

nedobiti, ar vesz trud ie zahman, ali unogo vexa skoda ie *Dammum emergens*. Kvarnomu bitti, illi vu terstvu zgu- bichek chutiti. Jeden Kramar saluiesze kada zamudi koi szeniem, na koiembi bil kai dobiti mogel premislyavai- chi on szvoy *Lucrum cessans*. Alisze unogo bolye saluie, ako doide na szeniem, ter na mezto dobichka, kvaren- o oztane, N. N. Doklam sivemo na ovom szvetu, pazemo dobro kak, zkem, y zakai terfimo, da na nasse szmertne vu- re, kakti na konczu szenyma ne szamo zpraznemi rukami prez uszakoga dobichka dobreh del, y vu nebu naimov ne- oztanemo, nego pacse da z- grehi nassemi nepochutimo *Dammum emergens*. Skodu vekovechnu, z- pogublyeniem Boga, y neba, y zadoblyeniem peklenzkeh muk vekovech- neh; zakaizato opomina uszakoga zmegy nash Duh Sz. po mudrom Siraku. *Ne defrauderis a die bono, & particula bo- na diei non te praterat.* Pazi dobro o chlovek, da ne sza- mo koi dan sitka tvoiega, nego pacse niti naimensega hi- pa dneva nepogubis, y prez dobichka nepotrossis, koieti ie od miloszerdnozti Ztvoritela tvoiega dano, y dopus- cheno daszi ti neizbroiene dobichke, y kincze vu nebu za- dobis y szpravis, koie vek vekoma vusivati budes mogel.

Dokancham govorienie moie z- rechmi Sz. Paula A-
Ephes: e. 5. post: *Videte itaque fratres quomodo cante ambuletis, redimentes tempus.* Vigyte adda bratia moia draga da chedno, y szpa- metno hodite, odkuplyuiuch ureme. Koie rechi Sz. Gre-
S. Greg: lib: gur Papa ovak razlase, y tomachi. *Tunc tempus redimimus, quando antea vitam, quam lasciviendo perdidimus, flendo reparamus.* Onda mi odkuplyavamo, y nazad dobivamo pogublyeno vreme, kada mi presseszni sitek nas gresni ko- iegaszmo vu uszakoiachkeh szmertneh odurneh grehesh si- vuch potrossili, y pogubili, z- pokorum y szuzami popravlya- mo, y pobolsavamo.

Pazi adda uszaki dobro doklam vreme imas dobro chi- niti, naime y kincse vu nebuszi zadobivati, y dusno zve- lichenie zadobiti, da naimensi hip uremena ludo y neszpa- metno,

metno, unogo menie gressch, nepogubis; vu koteromu uremenu nai tebe bude uszigdar namiszli *Lucrum ces- sans, & damnum emergens*. Ar kadagod ti od Boga ne- miszlis, y na chazt niegovu kai dobra nechinis, onda pre- zraies naime vu nebu zadobivati: kada pako ti gressis, on- da *damnum emergens* zadobivas, arsze urednoga chinis na mezto naimov nebezkeh, muk peklenzkeh. Akoliszi pak do szada nad tobum takovu skodu zpoznal, y kvar pochut- til, eh! iosche szenymu sitka tvoga ni konec, ioscheie vreme dobichka, zpokorum, szuzami, chiztum szpove- dium, y sitka pobolsaniem, uzemi navuk, y peldu od Eze- kiasza Kralya govorecsega na konczu sitka szvoiega. *Reco- gitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee.* Ho- chu premislyavati usza letta sitka moiega, vu salozti v suh- koche dusse moie, toieto razlase Petrus Blesens. *Recogi- tabo dies prateritos in amaritudine anime mee, residuumque an- norum meorum studiis immolabo & paci.* Hochu premislya- vati saloztium szercza, y suhkochum dusse moie usza leta, y dneva sitka moiega, y oztala leta koiami bude dopasche- no oude siveti, hochusze tersziti vu pokore, pobosnozti poniznozti, lyubavi y vu miru z- Bogom moiem, z- dus- lum moium, y blisniem moiem izpuniti; Tak miszli, tak chini, tak sivi o Kerschanszka dussa do szmertni tvoie, ako po szmertni seleies, y hoches za plachu G. Bo- ga dobiti, snym, y pri nyem vekoma vu dike nebezke veszelitizze.

Amen.

X x 2

CHE-

Eccli:
c. 14. v. 14.

Petrus
Blesens:
Epi: 14.

CHETERTA NEDE- LYA PO VUZMU.

Kak szadasniega vremena Glavari szvet-
czki Praviezu delè, gledaiuch na obra-
ze y na mosnie, bolye neg na
dusse szvoie.

Arguet mundum de Justitia, & de iudicio.
Joan. 16. v. 8.

Karal bude szvet od Pravieze, y od szuda.

HVale velike, y szpomenka oszebuinoga vrednoie bi-
lo ono goschenie od Kralya Egyptonzkoga Ptolomeussa
Pozlom chetirem vuchinieno, toieto Rimzkomu,
Kartaginenzkomu, Sicilianzkomu, y Lacedemonzkomu,
kojszu k-niemu od Poglannikov szvoieh poszlani bili za
opraulyat ztanoviteh Kralyeuzkeh poszlov: Ali unogo ve-
xe hvale, y szpomenka vekovechnoga szudimia, daszu
uredni bili oni razgovori, koieszu z- Kralyem Ptolomeussem
za ztollom szedechi oni Pozli imeli, od koieh seleiuchi
Kraly znati, kaksze po szvetu, à naimre pako vu nyhoveh
orszageh sive? y kakovesze zapovedi pri nyh naibolye ob-
dersavaiu? Za izpuniti adda Kralyeuzku selyu, y volyu,
nai-

naipervi Rimzki Pozel pochelie povedati, da vu Rimzkom
Varassu naivexe zapovedi ieszu, Czirkve, kod hise Bosie
vu oszebuine chazti, sznage, y posteniu dersati; drugo to,
da podlosniki szvoiem Glavarom szveczkem, y duhounem
vu uszem y uszigdar podlosni, y pokorni moraiu bitti; Ne-
pokorne pako podlosnike, y oszebuinem nachinom pre-
kerstitele zapovedih nyhoveh, da ostro kastigani ieszu. Za
Rimzkom Pozlom vuchiniusi Reverencziu Kralyu Pozel
Kartaginenzki pochelie on od sseg orszaga szvoiega pove-
dati, kak naimre onde zapoved ie velika, da nieden ple-
menit chlovek nikakvem nigdar terstvom terstiti neszme,
kmetom pak nigdar ni dopuscheno manguvati; Preceptoru,
y Skolniki moraiu marlivi bitti vuchechi Mladencze ne sza-
mo navukov, nego y dobreh sseg. Za ovem odperlie vu-
zta szvoia Sicilianzki Pozel, pochevsi hvaliti zapovedi,
navade, y ssege Kralyeuztva szvoiega govorecsi. Interes
y Vsura pri nasz mezta nima, Gozpode prepovedasze giz-
dozt, y Bogatczem zkupozt, y zapoved od Kralya, ali od
obchine dana, y prezvana, od nikoga vecs nigdar preme-
nitisze nemore, nitisze od nye obdersavana gdo izpri-
chatimore. K-zadniemu Lacedemonzki Pozel nekai no-
voga ie povedal, naimre da vu Lacedemonie Jal y nena-
vidnozt negozpoduie; Iztina y Pravieza pouzud gozpo-
dari, y lada: Gozpoda ztranzka vu szpravischa nigdarisze
nepuschaiu; Doctori, y Prokoratori nemoraiusze terpeti,
niti dersati, kaiti Doctori unoge zdrave chinè betesne,
betesnem pak na mezto zdravia szmert zaudavaiu; Proko-
ratori pako vecs pravichneh chinè krivichneh, neg kri-
vichneh pravichne; Koia usza razumeusi mudri Kraly Pto-
lomeus z- velikem veszelyem, pohvalilie nyhove zapovedi,
ssege, y navade, kod y ieszu hvale, prestimania, y szpo-
menka vekovechnoga vredne usze do iedne, ali naibolye
Lacedemonzke, zbok gozpoduvania naimre iztine, y Pra-
vieze, ar y Sz. Augustin Navuchitel Sz. Mat: Czirkve ie re-
kel. *Tolle Justitiam, & quid erunt Regna, nisi latrocinia?* lib: de civi-
s. August:
lib: de civi-
Naisze Dei

Naifze odvzeme iz koiega Orszaga Pravicza, kai bude vu onom orszgu drugo, kak iedno tolvayztvo; Zakaizato ochivezto govori danasni Sz. Evang: *Arguet mundum de Justitia, & Judicio*, da naimre G. Bog na szudni dan bude karal, y ostro kastigal ufze Glavare koj proti Pravicze ofzugiuiu pravichne za krivichne, y krivichne za pravichne, dasze pako takovch krivichneh Szudczev szadasnie vreme vecs na szvetu nahagia, neg Pravichneh, y kakove plache, za krivichne szude nadeiatizze ti takovi moraiu? pokazati hochu.

On Sz. y Bogaboiechi Prorok Habakuk videchi nezgovorne krivicze, y szude nepravichne, koieszu szvoiega vremena Szudczy, Glavari, y Magistratusi lyuczstva sidouzkoga chinili, vefz szuzami poleian na vefz glasz G. Bogu milo zdihavaiuch ie krichal ovako. *Quare ostendisti mihi iniquitatem, & laborem, videre pradam, & injustitiam?* Zakaiszimi o G. Bose pokazal hudobu lyuczstva razboiztvo, y krivichnozt? *Lacerata est lex & pervenit usque ad finem iudicium, quia impius pravalet adversus justum, propterea egreditur iudicium perversum.* Kako dabi on Sz. chlovek bil hotel recsi. Oh uszam: G. Bose! chetzaszemsze ia moie dni dochakal, da ufze zmeteno y naopak ide, o kulike krivicze ia vidim dasze po szvetu chinè, ne liztor megy nevernemi poganzkemi narodi, koj zate, niti za tvoie Sz. zapovedi nika nemaraiu, ar niti neznaiu; nego megy iztem zebranem lzraelzkem lyucztvom, y to ne pri kakovemgod priprosztem y zaversenem, nego pri onch koieszzi ti nato odluchil, y pozstavil, dabi praviczu naztaiali, y branili, dabi zakon tvoie obdersavali, y pravo szudili, toieto one Magistratusse, Szudcze, y Glavare; Ter vendar ovofzu oni, odkoiehsze naimenie zakoni obdersavaiu, y koj naivecs proti pravicze gressè, tak daie pri nyh zeuszema pravicza poginula *Lacerata est lex.* Zapovedi tvoie ieszu ufze zatrene *Et impius pravalet adversus justum*, y gresnik predobiva pravichmoga, toieto, on kojie bogateffi, y zmosnessi prau-

du dobiva, da bolye recsem, koj bolye Szudcza y Praudasse podmasuie, iz naikrivichnessega naipravichnessi poztaie; Ubogi pako y szirote ako prem pravichni, praudu, postenie, y vecskrat sitek pogubiti moraiu, ovakszeie negda tusif G. Bogu Sz. Habakuk Prorok, proti krivichnem Szudczem sidouzkoga Lyuczstva.

Rauno ovakove tusbe uredni ieszu zadasniega uremena Kerschanki Szudczy, ar dabi gdo szadasnie ureme po szvetu pogledal, y premiszlil kakize vu onch Obchinah y Vechniczah praudè szude, y dopitavaiu, deliberaczie, y sentenczie davaiu; kakize hudodelniki kastigaiu, videlbi ztanovito na szpodobu zgora rechenoga Proroka, da *Lacerata est lex*, prelomlyenaie zapoved, raztergana y na nistar zprauljena ie pravicza, po krivom szugieniu, y tolnacheniu pravichneh zrokov na krivichne. Videlbi, da *Impius pravalet adversus justum.* Krivichen dobiva, a pravichen zgubiva: Videlbi, *quod non perveniat usque ad finem iudicium.* Dasze onch pravichneh praudih terminussi uszaki dan na dalye odulache, doklamsze kakovi novi krivichni zroki naidu, ali pak doklam szziromah pravichni chlovek uszegasze ztroffi, opeffa, y morebiti vumre, iednum rechium *Quod non perveniat usque ad finem iudicium.* Nedohagia k-konczu szvoiemu szud: kakovic pak konec Szuda? odgovaria Sz. Ambros. *Judicij finis est Justitia.* Szuda konec, ie Pravicza. Kaije pak Pravicza? uszi mudri Theologi odgovariaiu *Justitia est virtus, quae unicuique quod suum est tribuit.* Pravicza ie dobrotà, koia uszakomu kai negovoga ie, daie: Oude potreba dobro vpamet uzeti onu rech *unicuique* uszakomu, budiszi on Gozpodin, ali kmet, budi ubogh, ali bogat, *unicuique* uszakomu priatelù, y nepriatelù; domachemu, y ztranzkomu; Rodbine y tuine, iednum rechium uszem y uszakomu iednako dasze pravicza szudi, y dopitava, kodie to y Sz. Otecz Papa Innocenzius III. ovoga imena *In extravaganti de censu.* Zapovedal ovemi rechmi. *Ut Judex non attendat ad passiones sed secundum*

Innoc: III.
de censu
in extray
dum

dum conscientiam & leges judicet. Da Szudecz nai nepazi na dare, priatelztvo, rodbinztvo, niti na obraze, nego polek consciencie, y zapovedih nai szudi.

Znanoie y morebiti od unogeh zmegy vafz N. N. vpa- met uzeto kak Pavuk vu zraku iz praveh szvoieh Chrev mre- su plete, za zadobitizfi snyum hranu, koiu, kad dokon- cha, zkriesze na ztran vu kakovugod lukniczu, y onde_ chaka zverine; pripetizze adda da doleti vu onu mresu ko- ia mala muha, y vu nyefze zamota dozkochi taki Pavuk iz kutive szvoiega gdeiuie ztrafil, pochneiu ztizkati, szvoie- mi chrevi nyu vezati, y vuziti, potlam pak y kerv iz nye fzeznuti, y onako kervium one muhe hraniti; doleti dru- ga, tretia, y cheterta, z- uszakum iednako chinè, akoprem niedna muha, mrese negove naimense skode nevuchini. Pripetizze pak da iedna velika muha debrenchi, ali koi_ zterffen zabussizze vu onu mresu, prederciu, y preleti, pa- vukfze vendar ni negene iz mezta, nego iz duplya szvo- ga gledì. *Sic hodie dicendum est de Justitia, & Ministris eius,*

Guliel: Pe-
pini Sab: 4-
Quadra.

sicut de aranea, & tela ejus. Veli nekoi glasoviti Prodeka- tor Gulielmus Pepini. Tak denefz rechizze mora od Pra- vicze y Szudczev, kakti od Pavuka, y mrese negove; kai- ti kakgoder Pavuki z- malemi muhami chinè, tak Szudczì, y Glavari chinè, z- nizkoga ztaliffa lyudmi, toieto kada oni doznaiu, ali zapaze dasze koia szirota vu mresu nyboveh prepovedi neszpametno zaleti, y proti zakonu, ali zapove- di kai vuchini, oh taki prizkoche, tekù na vechnizu_ , pochnuiu ztizkati z- vuzum, y z- birsagi iz nye kerv fzez- nuti, y akofze nima chim odkupiti, na szmert nyu oszu- giufu, y nad tum takovum Praviczu szvoiu izkasuiu: Nai pako koia kakova velika muha, ali zterffen zaletizze vu_ mresu, toieto, nai koia velika Gozpa, ali Gozpodin ne szamo govori, nego y chinè kai proti zapovedam, nai fi- ve kak hochè, nai gressi akoprem ochivezto; muchizze, iz dalkafze gledì, terpisze, y podnassa, nigdor vuzt na poka- ranie, unogomenie ruk, ali nòg, na kastiganie teh tako- vch

veh negiblye, y teh takoveh Szudczev y Glavarov oh Bose! kulikoie na szvetu? zato y veli mudri Sylveira. *O quam fre-* Sylver: com
r. c. 15. n. 13 *quenter hujusmodi perversitas in Judicibus invenitur!* Oh kak guztokrat ovakova hudoba vu Szudczehfze nahagia.

Pisse Sz. Janus Evang: vu 8. dèlu, da kadabi neko iutro Christus Szin Bofi vu Czirkve lyucztvu prodekuval; Nut ied- na trupa onch Piszmoznanczev Sidovzkeh dohrupelaie k- nyemu, megy szobum natezuch iednu fziromasku Prazni- czu, tusechi nyu daszuiu nasli prazniuch, y zato govoriffe- mu. *Magister hæc mulier modo deprahensa est in Adulterio, in le-* Joan. c. 8. *ge autem Moyses mandavit hujusmodi lapidare, Tu ergo quid di- cis?* Mester ova Senna szadaie zapopadena vu praznozti, vu zapovedi pako Moyses zapovedalie ovakove kamenuvati, Ti adda kai velis? Holyà Piszmoznanczi, polahko, vi velite od ove praznicze daie szada vu praznozti naidena. *Modo deprahensa est in adulterio.* Akoie tomu tak? pravoie dasze polek Moysesseve zapovedi kastiguie, y kamenuie; Ali per- vo negfze to vuchini, povechtemi iednomalo kadeie Praz- nik? Akoie tomu tak kod vi velite daszte ovu Sennu *In fla-* Deute. c. 22 *granti.* Na dellu nasli, kadeie nye Praznik? zakai nizte naiper- vo niega prieli, y szimo dopelyali? Jeda morebiti nezname kai zakon zapoveda? *Si dormierit Vir cum uxore alterius, uter- que moriatur, idest adulter, & adultera.* Ako bude szpal Chlo- vek z- lyuczku Sennum, obodva nai umru, toieto Praznik y Praznicza. Nitizze morete izprichati, kodszufze izpricha- vala ona dva zarcza, koijszu Susannu krivichno obtusili da- ie lotruvala, y da lotra nifzu mogli vloviti, kaitije bil iakfi od nyh. *Quia fortior nobis erat, & apertis ostiis exiivit.* To- Daniel: c. 13. ga velin vi o Piszmoznanczi Sidovzki nemorete recfi, nitizze ztem izprichati, buduch daie vafz unofina bila kadazte nyu vlovili, moglizte adda iosche pervo niega popazti neg nyu, zakai pak toga vuchinili nizte? Vidim ia da vi nesehete vasse pszine povedati, hochu adda ia, ali y ne ia, nego mudri Lyranus. *Quia forte Adulter dives erat, vel aliquis vir magnus* Nicol: de
Lyra apud
Sylver. 4. *& potens, & ideo pretio se liberavit; Adultera vero paupercula* mulier

mulier, qua non habuit, unde illis solvere. Kaiti morebiti. Praznik bogat ie bil, ali koi Chlovek velik, y zmosen, y zato iesze odkupil, y ofzlobodil; Praznicza pako moralaie bitti sziromaska Senna, koja ni imela kai platiti, y zato ona szirota moralaie vafsemu zakonu, y kastigam podversena bitti, akoprem morebiti ni kriva, ni dusna, ar obszilyena.

N. N. sefelbi, y hotel, dabifze y szadasnie vreme nefi-velo, y Praviczaz nekraiala gledechi na obraze: ali oh! kulikokrat one sziromaske deklina z- chernem obrazom pri-berlinu, ali vu terliczah pripete ztoie, y iz Varassev szramotnosze frustaiu, radi toga da po kerhkoche od darov omittene, ali pak po szlabozti zeuszema obszilenye ieszu *In flagranti*, vu lotrie, toieto, ali vu praznozti, naidene, agdeszu lotri koijszue premamili? kade Prazniki od koihszu obszilyene blile? Kaimi nato odgovariate vi Profozi, Sergi, Grabanti, y oztali szlugi Pravicze? Kai vi Gofzpoda Glavari, Magistratuffi, y Obchine? Odgovorite morebiti szlugi Pravicze. *Quia fortior nobis erat*, Da on loter, on Praznik iakfi ie bil od nasz: Eh! vechkrat ieszu takova y ona decharia, koiaszu komai zpod fibia vusla, oni Diachichi, Kramarzuki, y Mestterzuki Detichi, koihsbi treh szam ieden Grabant obladati mogel, odnezti, y pred Praviczu dopelyati. Vi pako o Gofzpoda Glavari, y Szudczi, znate dobro da ov ie pregressil z- onum; znate, y vidite da uszaki dan zhangaiusze vu onu hisu kaikakvi potepni, znate kaifze nutre chinè, y vendar muchite, chez perzte gledate, ki zrok tomu? Eh onaie poglavita Senna, ali pak ie Senna koienga bogatoga Kramara, koi nam dozta dobra chinè, ne szamo na veru daiuch, nego y prikazuiuch, nebisze adda priztoialo takove obsaniti. Ona druga ie Gofzpa velika, ali Gofzpoczke Familie, y rodbine, koi ebifze mi iako zamerili, dabi takove polek Pravicze kastigali. On loter je na uffaniu da denesz ali zutra bude Chlovek iz nyega, nam, y obchine nasse na veliku hafzen, mentui Bog takovomufze zameriati, nego

pacse

pacse potrebnomuie dobre, y mafzne rechi davati? Je morebiti koi Gofzpodin on Praznik? oh gdobifze niemu mogel, y hotel zameriti? y tako moia Gofzpoda Chaztniki, Szudczi, Glavari, vidim ia da imate vi druge Pravicze za Gofzpodu, y bogate; a drugu za uboge y sziromahe, ako rauno ia toga vu nikakveh Knigah nenahagiam; znam pako dobro da tuliko Sz. Piszmo, kuliko Knige Pravdih zapovedaiu ostro, dasze tak dobro Prazniki, kakti y Praznicze iednako kastigati moraiu.

Vidimifze da ti takovi Szudczi, y Glavari szpodobni ieszu onem lyudem, koi j polek velikeh potokov imaiu szvoie hise, y vu vremenu kakove povodnie, kada vide da velik potok teche, y po vode uszakoiacho malo y veliko drevie plava, onda iztekù van z- drevenemi, y selebnemi na dugh stangah kvakami, ter ono malo drevie k- szebe na kraipotesu, veliko pak bukevie, ali koiie drugo drevie puschaiu zmirom po vode plavati, znaiuchi dobro da dabi po nye poszegali vecs zli, neg dobra, y vecs skode, neg hafzni bi dobili, y szami szebe vuchinili. Rauno tak chinè y Szudczi zeuszemi szlugmi Pravicze, ar pripetifze da on sziromah mus vkradne kai; ali kakov kvar szufzedn szvoiemu vuchini, oh! kvakaie taki gotova, takifze zapoveda dasze nai takov vu temniczu poztavi, z- palichiem dobro prehari, tatbinu poverne, skodu naplati. Pripetifze pak da on Gofzpon, ali Szini niegovi tuliko krivicz, pszin, y tatbin chinè, da nigdor ni sziguren pred nymi, uszi na nye z- perztom kasu, szama Praviczazavezane ochi ima. Pripetifze da tucha letinu potuche, kruha y vina lyudi mentuie, povefze Pravicze da vu takvom y takovom szellu, takova babina to, y to bilaie vigiena chiniti, oh! gdeszu kvakve, krichi on Glavar, on Szudecz, hitro po nyu Grabanti, naifze potegne vu temniczu, naju henkar nategne na vuse, naifze zesge takova hudodelnicza. Povè pak ova, y povedaiu unoge druge na muke, y zvun muke na ovu ali onu Gofzpu, daie y ona vu nyhovom tovarustvu, oh! ovoie iedna klada, iedno veliko drevo, za

Y y 2

koie

koie ni kvàk dreveneh, niti selezneh, zkoiemibisze potegnula na szùd, miruiu szlugi Praviczze, chez perzte gledè Szudczy, miszlech, ovoie prevecs velika klada, velike Familie Gofzpa, pred nye rodbinum nam nebi bilo oztanka, y tako szadasne vreme Praviczazze obdersava szamemi liztor proztemi, y szitomaskemi lyudmi, z-Gofzpodum pako y premoguchnemi lyudmìszlepafze izkasuie, ò! ali iay, y pomagay ufzem tem takovem Szudczem, y Glavarom, ar kodszu vu izpunieniu zapovedih, nazledniki nevernoga Kralya Saula, takmu szpodobni budu y vu kastige.

Od koiega szpominafze Sz. Pifzmo damuie G. Bog zapovedal bil voizku veliku zpraviti, y szuproti Amalecitom podignuti, nye od ztaroga do mladoga Muse y Senne, zenzum nemum sivinum pomoriti, potlam pako vesz orszag zeuszem blagom posgati, y na pepel obernuti, zarad nekoieh

1. Reg:
6. 13. v. 3.

krivicz koieszu G. Bogu vuchinili bili. *Vade, & percute Amalec, & demolire universa ejus, non parcas ei, & non concupisces ex rebus ejus aliquid;* Hodi, yudri Amaleka, y zateri uszaniegova, neproztimu, niti neposeli od blaga niegovoga kai;

Ibidem.

Sed interfice à viro, usque ad mulierem, bovem & ovem, camelum & asinum. Nego vubi, y pomòri od Chloveka do Senè, vole y ovcze, gamile, y oszle. To razumeufi Saul szpravilie voyzku, vudrilie na ov narod, pochelie rasati, y fgati, doiduchi pak do Kralyevzkoga dvora, y zagledavfi Kralya daie

Ibid: v. 9.

kruto lepa persona, szmiluvalszzeie nad nym, videlie lepu sivinu okolu grada paszuchu, zapovedalie dasze nai nekolye, nego szobum odrene, videlie vu Kralyevzkoga dvora komorah velik kincs, y lepo pohistvo, zapovè dasze y ono naiszpravivutarna kola, arbiga kvar zcsgati. *Pepercit Saul, & populus, Agag, & optimis gregibus ovium, & armentorum, & vestibus, & universis qua pulchra erant, nec voluerunt disperdere ea: quidquid vero vile fuit, & reprobum, hoc demoliti sunt.* Oproztilie Saul, y lyuczstvo, Agagu, y naiboldse sivine, y opravam, y ufzemu kaigoderie lepoga bilo, niti nifzu hoteli zkonchati ova, kaigod pako proztoga ie bilo, y zlocheztoza, to zaterli ieszu.

ieszu. Tak y szadesniega vremena chinè Glavari, koiecm G. Bog zapoveda da kastigaiu one gresnike, koj tak ztrasno gresè z-iezikom, rukami, y oztalemi kotrigi. *Percute Amalec.* Glavar! Szudecz! vudri, kastigai gresno lyuczstvo, y niednomu neproztu, budi ztar, ali mlad; ubog, ali bogat, Gofzpon, ali szitomah. *Et non concupisces de rebus ejus aliquid.* Y neposeli blaga niegovoga, toieto negledai na blago, nego polek praviczze kastigai ufzakoga: Oni pako nazleduiu Saula vu nepokornoztu, opraschaiuch Gofzpode, y bogatczem, vu nyhovo blago zalyublyuichisze, opraschaiu takovem izuproti Praviczze, ter szame prozte y szirote kastigaiu. Ali kakgoder niegovi nazledniki ieszu vu nepokornoztu, taksze rauno nai nadejaiu bitti delnike vu kastige.

Ar G. Bog raszerdilszeie bil na Saula, y dozvanfi k-szebe Samuela Proroka, ovakmuie po niem poruchil. *Pro eo quod*

Ibid. v. 23.

abieicisti sermonem Domini, abiecit te Dominus ne sis Rex. Zato kaitifzi zavergel zapoved Bosiu, zavergelic tebe Gofzpon da nebudes vecs Kralyem: Ovakove kastige Bosie naisze nadejaiu uszi neverni Szudczy, y Glavari. Koj nemaraiuchisze za Bosiu zapoved, koia ie, da polek Praviczze ufze gresnike kastigaiu, kaiti pak oni ovu zapoved Bosiu pod vuho pozravlyaiu, zato y G. Bog hoche nyh zavrechi, pod oblazt vragom peklenem dati, y Kralyevztva nebezkoza nyh mentuvati, ar falliti nemogu one Sz. Paula Apostola rechi. *Anne-*

1. Corinths:
6. 6. v. 10.

scitis quia iniqui regnum DEI non possidebunt. Gresniki Kralyevztvom nebezkoza nebudu ladali: Ako adda Sz. Pavel Apost: od ufzeh kriviczneh lyudi to govori da nigdar nedoidu vu Kralyevztvo nebezko; kuliko bolye morefze recfi, da on to razme, y govori naiboldye od Szudczev, y Glavarov, ar ako veli Sz. Pavel. *Neque fornicarij, neque idolis servientes, neque adulteri, &c.* Niti Lotrissi, niti krivem bogom lzlusechi, niti Prazniki, niti tati, niti blazniki, niti zgrablyvczi, Kralyevztvo nebezkoza dobiti nehte, unogo menie nyc dobe oni Szudczy y Glavari, koj za ovakoye gresnike zna-

iuch nyh prez kastyge puschaiu vu greheh sivetí, ar veli Sz. Bernardinus Senensis. *Facinoris proculdubio culpam habet, qui, quod potest corrigere, negligit emendare.* Greh prez uszake dvoinozti ima, koi, kaibi mogel pobolsati, zamugiava, y nemara; ar dabi Szudczi, y Glavari podlosnike szvoie pokarali, y kastygali, onibisze od greha zdersavali, y pobolsali, kaiti pako toga oni nechinè, y ako chine, to liztor z-nekoiemi, ali ne zeuszemi, y tako poztaiu delniki grehov nyhoveh: Sz. pako Bernard govori. *Participes in culpa, consortes sunt in pena.* Delniki vu grehu, tovarussi ieszu vu muke.

Nai adda znaiu uszi Glavari, y Szudczi, da akofzu rauno drugach szami dobroga fitka, ako rauno neznam kulika dobra dela chinè, ter ako polek pravicze neztoiè, ako iednako bogate kakti y uboge, Gofzpodu kod y kmete, ztranzkè kakti y domache nekastygaiu, y neszude, naitze nieden zmegy uszeh teh takoveh krivichneh szudczev, nigdar neuffa licza Bosiega videti, y zato Sz. Ivan Chrysofostomus premislyavaiuch ludozt, y nemarnozt Szudczev y Glavarov ovoga szveta vu izpunianianiu chazti szvoie polek dusnozti y Pravicze govori ove rechi. *Mirror si fieri possit ut aliquis ex Rectoribus salvus fiat.* Chudimsze ako bitti more, dabi gdo zmegy Szudczev zvelichen bil, znaiuch dobro ov Sz. y mudri Chlovek kai G. Bog po Sz. Ezekielu tem takovem govori, naimre ove rechi. *Si impio locutus non fueris, ut se ab impietate custodiat, & ille perierit, sanguinem ejus de manu tua requiram.* Ako gresniku govorit nebudes, dasze greha chupa, y on ako pogine, kerv niegovu od ruk tvoieh budem potrebuval, ovde adda od ulzakoga gresnika tak dobro bogatoga kak ubogoga, tak dobro Gofzpona kak sziromaha govori, da ako uszeh iednako Glavar neopomina, nekara, neszudi, nekastyguie, koi godsze od teh takoveh zkvari, Szudczi, y Glavari, zkvarienia niegova delniki budu.

Hodmo k-Sz. Janussu vu niegova zkrovna vigienia, y hochenom naiti vu 7. delu dasze on szpomina, daie videl usza pokolenia szinov Izraelzkeh. *Ex tribu Juda duodecim millia signati, &c.* Nigdersze pako neszpomina iz Dana, ar nigder neveli.

Ex

Ex tribu Dan. Iz pokolenia Danovoga, ali zakai ne? buduči daie on bil Szin Patriarke Jakopa, iedaga morebiti ni videl zdrugemi vu dike nebezke? Takoie, veli neki mudri Piszcz, daga ni videl, ar dabiga videl bil, nebifze zabil y iz niega szpomenuti: Kakovbi pako zrok tomu mogel bitti? kai takovoga moralie Dan vnychiniti? drugi zrok nenahagiasze, nego ov, kaitie Dan bil Szudecz, koiu chazt Otecz niegov Jakop na szmertne poztelye szvoie niemuie oztavil govorecsi. *Dan autem judicabit populum suum.* Dan pako szudil bude lyuczstvo szvoie, y zato kaitie on Szudecz bil, Sz. Janus niega ni vu nebu videl, odkud zpoznatisze more da tesko koi Szudecz vu nebo doide. *Quid aliud inde colligere possumus, nisi quod de genere* Cibo in Psal: Pccg.
Judicum vix salvetur aliquis. Veli mudri Cibo. Kai drugo odtud zpoznati moremo, nego da zmegy Szudczev malo gdo vu nebo ide, kaiti malo gdo chazt szvoiu, kodbi moral, obnassa, y zato naz opomina denesni Sz. Evangelium. *Arguet mundum de peccato, de justitia, & de judicio.* Da naimre Szudecz nebezki bude karal gresnike zbok greha, zaradi Pravicze, y krivoga szugienia.

Nisze takovoga szuda Bosiega boial Moyfes, Szudecz, y Glavar lyuczstva Izraelzkoga, od koiega Sz. Gregur govori. *Moyfes sic amavit eos quibus profuit, ut pro eis nec sibi parceret; tamen delinquentes sic persecutus est, quos amavit, ut etiam Domino parcente, eos prosterneret.* Moyfes takie lyubil one nad koiemije bil, da zarad nyh nit szebe ni praschal; vendar gresnike takie preganial, koieie lyubil, da y one, koiemie G. Bog opraschal, on prez kastyge ni prepuztil.

Szpomenka vekovechnoga ie vreden bil on Szudecz, od koiega Valerius Maximus pisse, da naimre neki Szudecz ime-
S Gregor. lib: 3. mor.
Maxim. 1.3.
nom Zelevcius dalie bil zapoved van, da koigod zmegy podlosnikov szvoieh zapopaden bude vu praznozti grehu, prez uszake milosche damusze moraiu obodve ochi izbozti, pripetilofzeie pak da rauno ieden niegov mladi Szin vu ovom grehu zapopaden ie bil, zapovedalie damusze taki ochi van izpehnu, ali kaiti od usze obchine bilie proffen za miloschu, zato

zato

S. Joas:
Chrysofost:
in epist. ad
Heb. tom. 4.

Ezech: c. 3.

Apoc. c. 7.

zato za izkazatisze miloztiunoga, y pravichnoga zkupa; Ot-
 cza y Szudcza, zapovedalie damusze polek Pravicze iedno
 ako izbode, drugo polek miloszerdnoztu primiru puzti; Nut
 ovo Szudczem y Glavarom zerczalla, ali oh! kak malo sza-
 dasnie vreme nahagiasze na szvetu takoveh, nego unogi, y
 prevnogi, da nrecsem uszi, bolye szameh szebe lyubech, neg.
 podlosnike szvoie, iemlyuch dare, boiechisze zamera, nebo-
 iesze dusse szvoie, y dusse podlosnikov szvoieh vu pekel poz-
 lati. Bose moy uszamoguchi! Ako Kraly Akab oproztiusi pro-
 ti Bosie zapovedi Kralyu Benedadu szmert, taki zachulie od
 Boga kastigu szvoiu, y ie ovakova. *Quia dimisisti virum dignum*
morte, de manu tua erit anima tua, pro anima ejus. Kaitiszi
 oproztit Chloveku vrednomu szmertu, duffa tvoia iz ruk tvo-
 seh za duffu niegovu bude potrebuвана; Ako adda G. Bog za
 iednoga szamoga gresnika potrebuie od Szudcza duffu, chim,
 y kak budu plachali Szudczi tulikeh gresnikov dusse, koieszu-
 lze po nyhove nemarnozi zkvarile? kak budu odgovariali
 za one, koieszu oni krivo y nepravedno blaga ne szamo, nego
 y sitka mentuvali? oh! kak tesko, y smehko tem takovem Szu-
 dczem na nyhove szmertne vure bude, ali unogo rese na Szudu
 Bosiem, koie, oh! kak ostro karal, szudil, y oszugiaval bude.
Arguet eos de peccato, & de justitia, & de judicio. Budeyh pital ra-
 chuna od uszeh grehov nyhoveh, y podlosnikov nyhoveh, ko-
 iemszu oni zrok bili, ali po zpacheniu, ali po muchaniu szvo-
 iem, pital bude rachuna od pravicze, y od szuda, kakszu naim-
 re szudili, pravo ali krivo, uszeh iednako ali pak nekoie li-
 ztor, a nekoiem opraschali zbog darov, priatelztva, ali ztra-
 ha kakovoga nepriatelztva?

Zakaizato dokancham govorienie moie z-rechmi mudroga
 Salamona. *Audite ergo Reges, & intelligite, discite Judices finium*
terrae. Poszluhnete Kralij toieto uszi Glavari, y Poglavniki, y
 rozumete, vuchetesze Szudczi usze siroke zemlye. *Quoniam*
cum essetis ministri Regni illius non recte judicastis, nec custodistis le-
gem justitia. Kaiti buduchi nameztniki niegovi na zemlye,
 nizte pravo szudili, niti chuyali zapovedi Pravicze. *Horrendè*
& cito

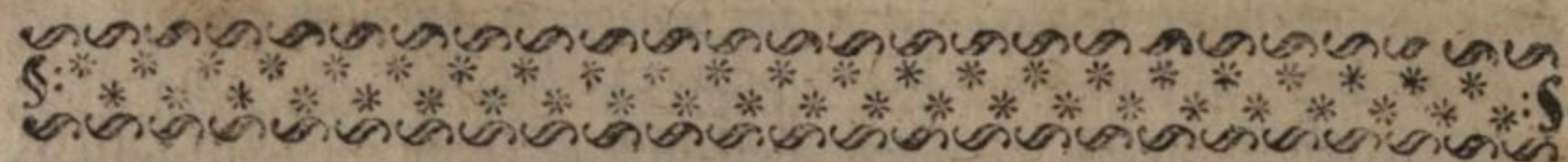
& cito apparebit vobis, quoniam iudicium durissimum his qui
presunt fiet. Ztrasno y hitro pokazatisze hoche vam, ar-
 rachua oster bude onem, koijszu prepoztaulyeni, illiti
 nad drugemi poztavlyeni, kodszu uszi Glavari, y Szudczi,
 koieh na onom preztasnom Szudu szvoiem bude tenko ra-
 chunov pital, y potrebuval kakszu podlosnike szvoie rau-
 nali? kak praviczu delili, y praude szudili? *Arguet mun-*
dum de peccato, & de justitia, & de judicio. Karal, szu-
 dil, y oszugiaval bude ostro Szudcz nebezki szvet-
 zbhogh grehov, pravicze, y szudov. Kakoder adda
 uszaki zmegy Glavarov, y Szudczev seleie na szudu-
 Bosiem pravichensze naiti, y Sentencziu blasentzva veko-
 ychnoga od niega prieti; taksze nai szad oude terfzi y
 zkerbi vu pravichnozi prez greha sivetu, na szu-
 du pravo szuditi, y Sentenczie pra-
 vichne dopitavati.

Amen.

Z z

PE-

PETA NEDELYA

PO VUZMU.

Kak iaka, y moguchna ie obchinzka veeszkupa zpravlyeneh, Molitva; na koiusze za obchinzke potreboche ove kriseuzkoga tiedna dneve od Sz. Mat. Czirkve uszi vernikerscheniki pozavaiu.

Petite, & accipietis. Joan: c. 16.

Molete, y prieti hochete.

ON uszamoguchi G. Bog, od koiega miloszerdnozt, y dobre Popeva Sz. Mati Czirkva ovak. *DEUS, cujus misericordia non est numerus, & pietatis infinitus est thesaurus.* Bose, koiega miloszerdnozt, ni broia, y dobre nepresesen ie kincs, akoprem tulika, y takova miloszerdnozt, y dobrota ie niegova, dasze z-iezikom chlovechankem nemore izrecsi, niti rozumom preszechi: Pravicza vendar niegova ie tulika, takai y takova, dasze od hudobe chlovechankke obladati nepuscha, ar buduchi on od grehov nasseh psanien y bantuvan, zdersatisze nemore dabilze nad nami nerazerdil, y z-kastigami proti nam nepodigal, kod od nega mudri Salamon szvedocsi. *Accipiet armaturam zelus illius, & armabit creaturam ad ultionem inimicorum.* Hoche

S. Mat.
Eccl:

Sapient: c.
5. v. 18.

che vzeti orusie, y oborusiti hoche ztvorenie, na fantchenie zverhu nepriatelov, *Et pugnabit cum illo orbis terrarum, v contra insensatos.* Y vojuval bude snym szvet szuproti neszpametnem gresnikom. Oh! ter gdosze nebi moral preztraffiti, y boiati iednoga tak zmosnoga Kralya chez usze Kralye, Gozpodina zverhu usze gozpodè naivexega, od nasz gresnikov ne ienkrat, nego iczero, y iczerokrat zbantuvanoga: Koiega Bosanzka Pravicza kulike vu zraku pripravlya desgie, tuche, y goruche ztrele, za mentuvatinaasz hrane k. fitku telounomu potrebne? Kulike na zemlye nepriatele, y praude za pograbitinam usze kai pod nebom lepoga, y dragoga imamo? Kulike neszreche, betege, y szmerti na lyudi gresne, y blago nyhovo, za poszlati pripravlya Bosanzka Pravicza niegova za fantitische nad nami gresniki, za spote y krivicze niemu vuchiniene *Et pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos.* Y vojuval bude snym vesz sirokì szvet szuproti neszpametnem gresnikom: Koiemu kaksze mi obraniti, y pravichneh kastig niegoveh oszloboditi budemo mogli, gdoic on koibi znal povedati, y nam navuk dati? Ja kuliko od ztrani moie derfimsze rechih mudre Praudassev, koj govore daie szlobodno *Vim, vi repellere.* Szillu, Szillum pretirati. Pravicza Bosanzka podise proti nam gresnikom orusie uszakoiachkeh kastig; Potrebaie adada dasze y mi nye szuproti poztavimo z-orusiem uszakoiachkeh szvete, y pobosneh Molitvicz, ar veli Sz. Ivan Chrysofomus. *Magna arma sunt Oratio.* Veliko orusie ie Molitva. Sz. pako Ambros govori. *Anima sine oratione, est similis militi nudo, qui praliatur.* Duffa prez molitve ie szpodobna Szoldatu prez orusia voiuuechemu. Zakaizato N.N. ako mi selimo, y hochemo Szillu Bosanzke Pravicze obladati, potreбноie dasze mi z-orusiem Sz. Molitve proti nye podignemo, potreba dasze mi na szpodobu verneh y razumneh Szoldatov zponeszemo y pokasemo, koj vu boiu ukupsze szprave y szkupa iednako voiuu, a ne raztreseni, y razdruseni, ar *Virtus amita fortior.* Jakozt ukup dersecha

S. Joan:
Chryfost:
lib: 2. de
viduis.

biva y poztaje iaksa. Rauno tak Sz. Mati Czirkva zezava szvoie kerschantzvo ove kriseuzkoga tiedna dneve, dasze nkup zpraulya na Proceffie, da naimre. Na Proceffiah ufzi ukup z- orufiem Sz. Molitve borefze y voiuu proti Bosanzke Pravice, znaiuchi dobro Sz. Mati Czirkva da *Multorum preces impossibile est non exaudiri*. Unogeh ukup zpraulyench molitvu nemoguchnoie nebiti poszlubnienu y zato Christus takai vu danasniem Sz. Evang: opomina nash govorecsi *Petite, & accipietis*. Proszete, toieto ukup zpraulyeni, moletefze Otczu moiemu Nebezkomu, y dobiti hochete, kai proszili budete: Kulike adda iakozti ie Molitva unogeh ukup zpraulyench, pokazati obilneie hochu.

Lepo, zpametno, y znanja vredno izpitavanie davaliszu negda unogi mudri lyudi napervo; zakai naimre natura Matti uszeh ztvarih izkazalaszeie miloztiunum uszem nemem ztvaram, szamomu pak chloveku izkazalaszeie zukup, y nemiloztiunum Machahum, provideusi usze neme ztvarez- orufiem, szamoga pako chloveka puztilaie prez uszakoga orusia roditisze na ov szvet; Ar pticzam dalaie klyune, y parklye, ielenom roge, medvedom czape, orofzlanom repe, vukom zube, y tako od oztaleh: Ovoie chinilo unoge mudre glave chuditisze, y zrok toga premislyavati, megy koiemi Plato, y Plutarkus stimaiu, daie natura kanila chloveku na mezto drugoga orusia dati razum, z- koiembisze znal raunati vu potreboche, y nepriatelom braniti. *Mentem natura fuisse, ut homo loco armatura uteretur prudentia*. Pamet nature ie bila, dabi chlovek mezto orusia rabil pametium, y razumom. Sz. Ivan Chrysoftomus szudi, daie G. Bog chloveku polek razuma, y ruke dal na poszlubanie, dabiszi naimre on z- razumom izmiszlil, y rukami napravil orusie, z- koiembisze znal, y mogel braniti szuproti nepriatelom szvoiem; *Homini datas fuisse manus, quibus sibi omnis generis arma conficere possit, ac parare*. Lepo y szpametno ie ovo izmislyenie mudreh lyudi: Ali kczilyu govorienia moiega unogo pravichnessa vidimisze miszel

Plato &
Plutar:

S. Joan:
Chrysoft: 1.
2. de orat:

miszel Sz. Gregura Pape, koi szudi, y govori, daie G. Bog hotel chloveka oborusiti, z- orufiem ieszika, z- koiem on more usze szvoie zvunzke, y nuternie, teloune, y dussevne nepriatele obladati, potreboche szvoie vu Sz. Molitve napervo donafsaiuch pred licze miloztiunoga Boga, morega genuti na pomiluvanie, pravichnu sferditozt niegovu obladati, y szebe od kastig telouneh y dusseunch, vremenitneh y vekovechneh oszloboditi, ar veli Sz. Bernard *Oratio vincit invincibilem, ligat omnipotentem*. Molitva obladiue neobladanoga, vese uszamoguchnoga. Ar akoprem nas dobri, y miloztiuni G. Bog ie uszigdar pripraven nash v nassch reskochah, y nevolyah pomocsi, vendar, Sz. Thomas de Villa Nova veli, da hoche od nash proffen y molyen biti, *Licet ille paratus sit subvenire nobis, attamen supplicari vult a nobis, ut faciat quod scriptum est; clamabis ad me, & eruam te*. Akoprem on uszigdar ie pripraven pomocsi nash, proffen vendar hoche bitti od nash, dabisze izpunilo kaije zapiszano; krichal budes k- mene, y ia pomorem tebe.

Iztinaie prava koiasze od niednoga szpametnoga kerschenaoga chloveka taiti nemore, da G. Bog more szvoium Bosanzkum uszamoguchnoztium uszakoga chloveka vu uszake niegove toskoche y nevolye pomocsi, od uszeh nepriatelov obraniti, vu uszeh betegch ozdraveti, y szmerti oszloboditi, polya y goricze z- blagoszlovom szvoiem napuniti, y plodna vuchiniti, kodie negda vu ztarom zakonu ovu szvoiu uszamoguchnozt izkazuval, szada vendar toga on nesché chiniti, zakai pako ne? zato, *Quia supplicari vult a nobis*. Kaiti on hoche proffen bitti od nash, y zato opominanash vu danasniem Sz. Evang: *Petite, & accipietis*. Proszete, y kaigoder budete proszili, dobiti, y prieti hochete. Oude pak chuiem Sz. Chrysoftomussa govorecsega. *Si omnis oratio tantam vim habet; longe magis eam, qua ex ore multorum provenit, valere consentaneum est; plus enim in ea nervorum est, & multo major audientia, quam in domestica illa & privata*. Ako uszaka molitva tuliku ia-

Z z 3

kozt

S. Bernard:
fer: de orat:

S. Thomas
de V. N.
de exped:

S. Joann:
Chrysoft:
de orat:

kozt ima, dá naimre ufze kai profzi, izproffi; unogo bołye, y berse dobitisze more y izprofziti z- obchinzkum unogo szpraulyeneh molitvum, arie vech iakozti vu takove molitve za genuti G. Boga na poszluhnenie, y pomiluvanie, nego koia zofzebna vu koiem hisnom, ali czirkvenom za kutku molitva. Kako dabi hotel recsi, znanoie dobro ufzacomu naipriroztessemu chloveku, da unogo bołye more zvezati y zadersati iednoga iakoga chloveka iedno debelo vuse iz unogeh verbchicz zpleteno, neg iedna szama verbcza ali snora, ali uszaka poszebe spaga; Rauno tak y Sz. Molitva z- unogemi ieziki ukup vuchiniena iaksaie y moguchnessa, neg szamoga iednoga chloveka iezik, ar *Vincit invincibilem, ligat omnipotentem*. Obladuie zmosnoga y nigdar obladanoga, vese uszamoguchega G. Boga. Tomu pako zrok daie Sz. Zlatovuzti Navuchitel ov. *DEUS enim frequenter reveretur multitudinem unanimum, & consentientem in precando, ut veluti victus, non illis possit negare*. Ar G. Bog chazti vecskrat y prestimava unofinu szlosnu vu Sz. Molitve, y kakti nemore nym zataiti ono, kai od niega profze; y Sz. Cyprianus govori ovak. *Orationes a fidelibus communiter recitatas suscipit DEUS, & per eas quid quid petitur, libere concedit*. Molitve od verneh kerschenikov obchinzkem nachinom, toieto zkupa zpraulyeneh na Processiah, y vu Czirkvah vuchinieneh, prijmlje G. Bog, y snymi kaigoder ie proffen, rad dopuscha.

Za vexega veruvania radi ove iztine, szpomenemo-sze kaifzeie pripetilo, kadaie Christus pri Kraiu Tyra, y Sidona vu iednu hisu na ztan bil doffel, nut doslaie bila taki iedna Senna kcher od uraga obszedenu imaiucha pred Christuffa, y klehech. *Rogabat eum, ut demonium eiceret de filia ejus*. Proszilaie niega, dabi uraga iztiral iz kchere nye, Christus pako niti odgovoril ni nye, na nyenu prosniu, negoie liztor rekel. *Non est bonum sumere panem filiorum & mittere canibus*. Ni dobro iemati kruh chlovechanzkeh szinoy, y poztavlyati pszom. Szpodobnem nachinom pri-

S. Cypria:
serm: de
Orat:

Marci c. 7.
v. 26.

v. 27.

pripetilofzeie y onomu Kraliczu, koiega Szin na szmert ie bil betesen, ov proszilie Christuffa dabilze potrudil do niegovoga szina, y niega ozdravel. *Rogabat ut descenderet, & sanaret, filium ejus*. Ali zahman, ar y niemu Christus ni pravi odgovor dal na prosniu niegovu, nego liztor ie rekel. *Nisi signa & prodigia videritis, non creditis*. Ako zlamenia, y chuda nebudete videli, nebudete veruvali, y tako niegova molitva, y prosnia tak ni imela pri Christuffu mezta. Pri Sz. Marku pako nahagiam, da lyuczstvo dope-lyaloie bilo k- Christuffu iednoga nevolyniaka gluhoga ukup y nemoga. *Et deprecabantur, eum ut imponat illi manum*. Y proszaffe niega dabi na niega szvoiu Bosanzku ruku poztavil, y niega ozdravel, kai Christus taki ie vuchinil na prosniu nyhovu; Ako pak gdo ove zkrovnozti nezna, y nerazme, nai ide zmenu k- vuchenomu Silveire, koi zverhu nye ovak govori. *Sola erat tunc oratio; pro surdo vero & muto, consociata erant multorum preces*. Szama ie bila onda molitva, toieto szame one fenne, y szamoga iednoga Kralicza, za obszedenu kcher, y betesnoga Szina; Za gluhoga pak y mutaztoga ie vech person molilo, ar veli Sz. Marko *Rogabant*. Proszilifzu, y zato kodszu proszili, iefzu dobili, *Nam quidquid simul a cunctis petitur, DEUS pacis, pacificus exhibet*. Ar kaifzegoder zkupa od ufzeh profzi, Bog mira miloztiven dopuscha, y kako ne?

Ar ako Christus pri Sz. Mattheu vu 18. delu govori. *Discite a me quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo qui in Caelis est*. Govorim vam, da akosze dva zmegy vasz szlose na zemlye, (toieto vu Sz. Molitve) kaigod proszili budu, dobiti hote od Otcza moiega kojje na nebeszeh; Ako pak, velim ia szada, szameh dveh molitva ie moguchna usza koiasze profze, izprofziti, kuliko moguchnessa ie molitva, kadeyh na ztotine person na glasz moli, y popeva na Processiah? Pravo adda pravo govori mudri Salmeron *Plurimum concors oratio efficit, ut efficacius impetrent, quod volunt a Domino*.

Joan: c. 4.
v. 47.

v. 42.

Marci, 7.
v. 32.

Sylveira
in c. 7.
Marci.

Matthi c.
18. v. 12.

Salmer:
tom: 1.
cap. 12.

Nai-

Naivecs szlosná molitva opraulya, dasze tem berse y bo-lye zadobiva kaisze hoche, seleie, y profzi od G. Boga, szlosna pako molitva velisze ona, kadati usze lyuczto na glasz moli Sz. Chizlo; ali Litanie B. D. MARIE, y usze Bofieh Szvetczev popevaiu:

Oudemi nai dopuscheno bude napervo donezti iednu Peldu od Theodosiussa Cezara, koi raszerdilszeie bil ienkrat, y zeuszema zeuzel szuproti Antiokenzkomu lyuczto zaradi nepokornozti, daszu naimre kip negove naivexe priateljce Placille na tla hitili, y poteptali, kaiszije Cezar za velik spot dersal, y zato dokonialie szam szobum da Varas Antiokenzki, y z-lyucztovm zkupa prez uszake milosche zkonchati hoche: Flavianus onogo uremena Biskup Antiokenzki, doznanfi za onu veliku Cezarzku szerditozt, y pogibel vu koiemfzeie Varas Antiokenzki z-lyucztovm zkupa nahagial, izmiszlie y zkomponuval iednu faloztnu popeuku, y nekuliko mladenczev zebrał, koicie onu popeuku navuchil popevati, y onak zvuchene dopelyalie pred Cezara kadaie za sztollom szedel pri obedu, y kadaie Cezar zlatu kupu z- vinom vu ruke vzal, y k- vuztam poztaulyal za napitisze, ondazsu pocheli oni Mladenczi uszi zkupa onu turobnu popeuku popevati, tak milo, y faloztno, da Cezara nifzu puztili napitisze, niti kupe zlate z- vinom do vuzt donezti; nego nazloniussiu na perfi, nemo- guchisze od placsa zdersati, szuze koieszumu iz ochijh te- kle, kapaleszu vu kupu, doklam Mladenczi popeuku ieszu dokonchali, y onda obernulszeie Cezar k- Biskupu Flavia- nussu, y rekelnue, ova faloztna popeuka, y mili glasz oveh mladenczev genulifzu moie szereze na szamo na szu- ze, nego y na pomiluvanie zverhu lyucztova Antiokenzko- koga, koiemu usze krivicze mene vuchiniene, y usze ne- pokornozti oprascham, y znovich nye vu miloschu moiu iemlyem, ar nemorem od menie vuchiniti, buduch da z- o- vum popeukum szereze moie ie zvezano, y obladano.

Vezda

Vezda pak nai bude dopuscheno mene ovo Szveczko pripechenie, na duhovno obertnuti, y recfi; Da Cezar nebe- zki vszam: G. Bog videchi nas Horvatzki Orszag lyucztovm tulike spote, y krivicze szebe chiniti, vu tulike nevernozti y nepokornozti proti szebe sivet, prekersiuch nepreztancze zapovedi negove, raszerdilszeie zverhu naz, y tverdho na- kanil, y dokonial kastigati naz z- kugum, gladom, y voizkum, z- ogniem, szuffum, tuchum, y povodniami, iednum rechium miszlinasz zkonchati, y zatrei, kodie iur zaterl unoge ztate pog'avite Familie, y unoge Gozpoczke na laszu visze, kaiszmo adda chinechi za nepoginuti konche uszi do iednoga? Ah! kai drugo, kai drugo, nego dasze puztimo chuti ove Sz. Kri- sevzke dneve uszi zkupa na Processiah popevati zkrussenem, y faloztnem szerczem Popevku Sz. Chizla, y Sz. Litanijh, koie ako mi budemo uszi zkupa pred nym popevali, ah prez uszake dvoinozti uszatisze moramo dasze szmiluvati on hoche nad nami. *Quoniam bonus, quoniam in saculum misericordia eius.* Szvedochi od niega Sz. Kraly David: Ar ie on dober, y veko- vechne miloszernozi pun, hoche on nam usze spote, krivi- cze, nevernozti, y nepokornozti oproztiti; Hoche usze kasti- ge zkoie minaszie nakanil bil kastigati na ztran odvrecfi, y znovich vu miloschu szvoiu Bosanzku uzeti.

Niti vu tom more gdo dvoiti, ar ako prosnia unogeh Po- ganinov zkupa profzecheh moglaie dobiti, kaije profzila od G. Boga, kuliko bolye verneh szvoieh kerschenikov, y szlug G. Bog molitvu poszluhne?

Nai poszvodochi to ona Historia koiu pisse vucheni, y postuvani Pater Drexelius *libro de Oratione* od neverneh Tata- P. Drexel: rov, koj buduchi od szvoiega Generala imenom Karge vu lib: de orat: iedno teszno mezto zapelyani, kadeszufze vu ochivezte- szmertne pogibeli nasli, ar iz iedne ztrani biloie morie, iz druge pako ztrani bile ieszu viszoke pechine; zato zapove- dalie General uszem Szoldatom da na kolena pokleknu, y ne- zpoznanoga Boga na pomocs nai zazovu, profzecs dabijh iz one pogibeli szmertne oszlobodil, y szvedochi ov glaszoviti

A a a

Pre-

Piszeez, da ono Tatarzko krive vere lyuczto devet krat onu molitvu ie chinilo: Nut chuda Bosiega? berseli dan ie poztal, zapazilifzu, da ie morie devet korachajev odztupilo na ztran tak daszu mogli lehko preiti, y fzmerti vuyti; Nut moguchnozti Molitve ne szamo od verneh Kerschenikov, nego y od neverneh Poganinov vuchiniene.

Ali kai velim Poganinov? ielli, da ne szamo Kerschanzka, nego y poganzka molitva od G. Boga ie poszluhniena, kada ie od unogeh zkupa zpravlyeneh vuchiniena. Velim vees, da naimre G. Bog ne szamo Kerschanzku, y Poganinzku, nego takai y Vrasiu molitvu prijmlye, y poszluffa, ar ia nahagam pri Sz. Lukachu Evang: vu 8. delu, da ienkrat dopelyanie bil pred Christuffa nekoj nevolyni Chlovek od unosine vragev obszeden, vu to ime dabiga Szin Bosi oneh peklenzkeh goztov ofzlobodil, koiem pochelie taki Christus zapovedati da van nai idu, oni pak nemoguchifze zapovedi negove szuproti poztaviti, obechalifzu taki da hote van iziti, ali profzilifzuga uszi zkupa dabijm nezapovedal vu pekel poyti. *Rogabant eum ne imperaret illis, ut in abyssum irent.* Nego profzilifzuga dabijm dopuztil vu iedno kerdello szviny vlezti. *Sed ut permitteret eis in porcos ingredi.* Koiem taki dopuztilie Christus. *Et permisit illis.* Y dopuztilye nym, veli Sz. Lukach.

Nut szada N. N. uszaki zmegy vasz ova chuiuch, kakovoga szercza, y pameti on bude, koiuze nebude terszil uszigdar vu obchinzkeh potrebochah, na obchinzke Proceffie, y molitve popaschiti, y szebe lyuczkeh molitvih delnika vuchiniti? pokehdob da obchinzke molitve bolye, y berse giblyu G. Boga na pomiluvanie, neg zofzebue, toieto uszakoga zofzeb, ar vees czevih vu orgulah, vees ztrun vu czimbalah, guszlah, y harpah, lepsu musiku chine, nego iedna szama: vees zvonov vu turnu zvonechegh glas dalye doszese, neg iednoga szamoga: vees globuffev iz bombih hitcheneh berse ieden Varas oblada, neg szam ieden; y tako reczemo od Sz. Molitve, da naimre chim vech iezikov zkupa moli, tem berse od G. Bo-

G. Boga ieszu poszluhnieni, tem bolye szerditozt negovu obladiu, y szercze negovo na pomiluvanie giblyu, ar veli Sz. Ambros. *Amat DEUS ut multi rogent.* Lyubi G. Bog da ga unogi mole, y veliko veszelye chuti kada vidi, y chuie uno-ge ukup zpravlyene profzitifze za kakovu miloschu. *S. Ambros. lib. 2. c. 19. de pent:*

Toie dobro znal on Sz. y Bogaboiechi Aurelianzki Biskup imenom Anianus, od koiegalze Sz. Gregur Biskup Turona Varassa szpomina da kadabi naimre od Attile Kralya Hunov podszeden bil y obszeden Franczuzki Varas Aurelianzki imenuvani, koiega Varassa lyuczto videchifze vu ochivezte fzmertne pogibeli, utekloszeie k- Biskupu szvoiemu pobosnomu y Bogaboiechemu tolnacha profzit, koi zapovedalie taki dasze po uszeh Czirkvah chine obchinzke molitve, y od Czirkve do Czirkve Proceffie, na koiie molitve y Proceffie, uszi ztari y mladi, ubogi y bogati, gozpoda y petlyari, muskoga y senzkoga spolla lyudi ukup zprave, zkupa iednem glaszom vu nebo krichech G. Boga mole, y niega na pomoc szvoiu zazavaiu, uffaiuchifze tverdno vu dobrotu, miloszernozt, y obechanie Bosie, buduch da Szin Bosi ie rekel y obechal pri Sz. Mattheu. *Si duo ex vobis consenserint super terram de omni re quaeumque petierint, fiet eis.* Ako liztor dva budu ukup profzila, y molila, kaigod seleti, y profzili budu, dano, y vuchinieno nym bude, y tako ako liztor szameh dveh molitva ie tak moguchna, kuliko moguchnessa ie unogeh? z- koium, y ono lyuczto kai ie selelo, y profzilo, toie dobilo, arzeie iedna velika meglia od zemlye gore podignula, doklamie lyuczto na molitve bilo, koiu zagledavfi Biskup tem bolye pochelye lyuczto nagovariati, da nai nepreztaie od molitve, arze ie iur pomoc Bosia nad nymi kazati zachela: kaiszeie pripettlo? kadabisze Huni podignuli bili za sturmat Varas, ieden tak ztraffen desgy iz one megle pochelie czureti, dasze niszu uffali iz mezta genuti, megy temtoga nadoslifzu po Bosiem napucheniu y prepuscheniu Theodoricus Kraly Gotczki, ztremi drugeh Herczegov Generali, y Regimentmi, koi uszi zkupa vudriffé zyuna, Aurelianczi

lianczi pako iz nutra na Hunc, koieszu nemilo porasali, y potukli, daie malo koi siv oztal, y tako Varas Aureliu od nepriatelzke szille oszlobodili. Nut mocsi y iakozti Sz. Molitve, kada naimre lyucztyvo zkupa zpravlyeno G. Boga moli, y napomoczazava, prez utzake dvoinozti kai profzi, izprofzi, ar *Amat DEUS, ut multi rogent.* Dragoie Bogu chuti kadaga unogi mole.

Ovoie rauno on zrok zakai Sz. Mati Czirkva zapoveda chiniti ove tri dneve krisevzkoga tiedna Processie, y na Processiah obchinzke molitve, kaiti iz iedne ztrani vidi kerschanztvo vu velikeh grehah sivet, zaradi koieh grehov boifze y velikeh kastig Bosieh; Iz druge pako ztrani zna kulike iakozti, y moguchnozti ieszu obchinzke molitve, zato marlivo pozava usze szvoie verne, dasze ove tri dni marlivo zpravlyaiu na Processie, y onde pobosno mole uszi zkupa, y molecs szerditozt Bosiu proti gresnomu szvetu tase, y na pomiluvanie giblyu. Ali ako rauno to Sz. Mati Czirkva chini, unogilze nistar menie nahagiaiu, koijsze izprichavaiu da nemogu na obchinzke Processie, y molitve doyti, govorechi *Orare domi possumus.* Moliti doma moremo. Kai premislyavaiuch Sz. Ivan Chrysofomus ovak zdihavaiuch krichi. *Orare domi possumus? o frigidam excusationem! quam a pluribus reddi audio; Te homo decipis, & in magno errore versaris, nam etsi domi detur quoque orandi facultas, fieri tamen non potest ut domi tam bene ores, quam in Ecclesia, ubi amor felici societate excitatus ad DEUM refertur.* Doma moliti moremo? o merzloga izprichania! koiie od unogeh napervo davati chuiem; Tebe o Chlovek ukaniuies, y vu velike falinge sives, ar akoprem doma daiesze moliti prilika, bitti vendar nemore dabi doma tak dobro molil, kak vu Czirkve, kade vecs zkupa zpravlyenah na molitve glasz podignien nebesza prebia.

Nai adda uszaki pazi damusze nepripeti, kodszeie pripetilo po Bosiem prepascheniu za vexi nas navuk iednomu Musu vu Bavarie, koi, kadaie videl da drugi lyudi idu na Processiu od Plebanussa odluchenu vu iednu Czirkvu, onie
onda

S. Joan.
Chrysof:

onda issel Chresseny na iedno drevo zobat, koiega videchi na Chresnie ieden szuszed niegov, opomenulgaie daie vreme na Processiu poyti, koiemuie on iz dreva odgovoril, nebude denesni den moie noge vu one Czirkve, nut chuda! on izti hip odpalamuie deszna noga, kako dabimuiu gdo odszekel, y pod Chresniu iemu opala, kadeie rauno ieden pesz lesal, koiuie zgrabil pesz, y vu gubczu na Processiu doneszel, y napervo pred uszem lyucztyvom iduch tia vu Czirkvu icieu donezel, onde na zemlyu polosil, koia noga za vekovechni szpomenek kastige Bosie do denesniega dneva czela na zidu obessena vu one Czirkve viszi, za peldu uszem onem koj na obchinzke Processie szramuifze, ali nemaraiu hoditi.

Nai adda uszaki zna, y veruie ono kai Sz. Gregur vuchi da naimre. *DEUS vult rogari, vult cogi, vult quadam importunitate vinci.* G. Bog hoche bitti proffen, hoche bitti szilyen, hoche zbantum bitti obladan, y to. *Uno eorde, ore, & voce.* Jednem szerczem, vuztmi, y glaszom. *Petite ergo & accipietis.* Veli vu danasniem Sz. Evang: Szam Szin Bosi, proszete, y molete, toieto uszi zkupa, a ne uszaki zofzeb, ukup zpravlyeni na Processiah z iednakem szerczem, iednemi tako rekucs vuztmi, iednem glaszom uszi zkupa krichete vu nebo k- Otczu moiemu nebezkomu, y vam obechem da kaigod proszili budete, izprofziti, y zadobiti hochete.

Amen.

A a a ;

SZE-

SEZTA NEDELYA P O V U Z M U.

Kak Iztina nigder na szvetu ztalnoga, mezta nima : y on koi nyu govori, pred pregonmi komai live-ti more.

Cum venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis à Patre, Spiritum Veritatis. Joan. 15.

Kada doide Veszelitel, koga ia poslyem od Otcza, Duha Iztine.

NEznam ielimisze szenialo, aliszem pak zameknien vu duhu bil, chinilomiszeie vendar da szem videl iednu ztaru, chernu, naguzanu, kermeslyvu Babinu, vu iednom szvetlom, viszokom kralyevzkom tronussu poszaienu szedechu, koiaie oblechena bila vu kosuhu iz kerznych letzichich, naglave noszilaie Kralyevzku korunu, vu deszne ruke dersalaie bat, vu leve imelaie seleznilancz; pod nogami pako ove Babine odurne lesalaie iedna kruto lepa y mlada Gozpodichna, imaiucha szvoia vuzta z-lokotom zakleniena, da ni mogla goyoriti. Okolustronussa one Kralicze

zta-

ztalaie unofina uszakoiachkoga ztalifza person na dvorbu, megykoiemi biliszuztari y mladi, gozpoda y kmcti, ubogi y bogati, Herczegi y Ceizari, koj ulzi ieszusze nye nizko klaniali, y nyu za iednu Bosiczuzemelyzku molili. Szuprotiunem pako nachinom onu prelepu Gozpodichnu uszi ieszu preganiali, nekoij na nyu plyuiuch, nekoij nyu za laszi zkubuch, nekoij z-nogami drukaiuch, nekoij z-paliczami tukuch, nekoij z-mechmi nyu ranech y prebadaiuch, daie nauenze kraie iz nye beloga kaktiszneg tela, rumena kakti rosa kervplyuschala; iednum rechium ona mila y prelepa Gozpodichna kakti naivexa nepriateljca od uszek bilaie preganiana, y nato zpravlyena daie od iztoga kamena pomiluvana bila vredna bitti: Miszlechi ia zverhu ovoga pred chudnoga vigienia miszliszem szam szobum kaibi ovo zlamenuvati moralo, y nut zagledalszem oberh tronussa napiszane ove rechi. *Falsitas regnat.* Krivicza Kralyue, pod tronussom pako. *Veritas exulat.* Iztinaie preganiana, y zpoznalsze dasze po one ztare Baburde vu tronussu szedecherazme Krivicza, Las, Czigania, Selymaria, koia szadasnie vreme po uszem szvetu Kralyuiu, y Gozpodare: Po one pako lepe Gozpodichne, razmesze Iztina, koia po uszem szvetu, od uszake verzti, ztalifza y ztanaljudi ie oduriavana, y oni koj nyu govore ieszu preganiani y na szmert izkani. Oh prelepa Gozpodichna Iztina! Kchi Szina Bosiega, y Zaruchnicza Duha Sz. kakie mene tebe milo, kad premislyavam lepotu, y plemenschinu tvoiu, buduchi ti nam iz neba na ov szvet poszlana, polek szvedochantzva denesniega Sz. Evang: ar odhagiaiuchi Zvelichitel nas iz ovoga szveta nazad vu nebo k-Otczu szvomu nebezkomu obechalie bil vuchenikom szvoiem. *Mittam vobis à Patre, Spiritum Veritatis.* Poslyem vam od Otcza Duha Iztine. *Et docebit vos omnem veritatem.* Y bude vafz vuchil uszaku Iztinu. Vendar od szadasniega vremeua lyudi nikai menie ni prestimavano neg Iztina, y nikai bolye oduriavano neg Iztina, nigdor gorie ni preganian nego on koi Iztinu poveda, kai rauno y

ia

ia vu vezdasniem govorieniu moiem pokazati ieszem
nakanil.

Dafzeie negda na szvetu nahagiala ona prelepa Gozpo-
dichna Kralya nebezkoga Kchi Iztina, vutomni dvoiti, od
lepote koie Sz. Gregur Nanzianzki ovak govori. *Incompa-*
rabiliter pulchrior est veritas Christianorum, quam Helena Graco-
rum. Prez uszake prizpodobe lepsa ie Iztina Kerschankka,
neg Helena Gerchka: Da pako iur zdavnia na szredi placza
szveta ovoga ie frustana y pregnana, to takai ie vech neg
Iztina, y akobisze to komu krivo videlo, naisze potrudi vu
Sz. Piszmo k Sz. Isaiassu Proroku, y hoche naiti vu 59. delu
Knig niegovch dasze on szpomina od treh prelepeh Divoi-
chicz, koieszu bile iz neba na zemlyu posle prebivat, zmegy
koieh perve Ime ie bilo. *Judicium.* Szud, druge *Justitia.*
Pravicza, tretie *Veritas.* Iztina. Ovedoiduchi iz neba bli-
zu zemlye, daszu mogle videti kak lyudi na ovom szvetu
sivu, y barachu, y zapaziusi perva Divoichicza *Judicium.*
Szud, toieto daszu lyudi ovoga szveta zeuszema nye nature
szuprotiuni, reklaie, kai hochu ia na szvetu pri lyudeh na
zemlye, tak neszpametneh, koj kakovugod malyahnu rech
ostreie szude, neg nas nebezki Otecz, zakaizato ia neschu
megy tak neszpametnem lyucztvom ztanuvati, iedem raiisi
nazad vu nebo. *Et conversum est retrorsum Judicium.* Po-
vernulszeie nazad Szud. Druge dve Divoichicze Pravicza,
toieto y Iztina, priblisavssisze bolye k zemlye, pochelaie
Pravicza razgledat Vechnicze, polzluffati Prokoratore kak
Alleguiu, Szudcze, kak szude, y uzemsi vpamet da uszi bo-
lye dare lyube, nego nyu, iz pravichneh krivichne chinecs,
iz krivichneh pako pravichne, zakaizato pochelaie y ona
szama szobum miszliti, kakbi mene moguche bilo megy tuli-
kemi krivichnemi lyudmi sivet, y ztanuvati? kojbi more-
biti y mene za lebudkai prodali, eh bolye zame bude, ako
ia zdalka ztala budem. *Et Justitia longè stetit.* Pravicza
dalko ie ztala. Tretia Divoichicza imenom *Veritas.* Iztina,
imelaie vech musko, neg senzko szercze, doslaie zeuszema
dole

S. Gregor.
Nanzianzki
ad Hieron.

Isaie
6. 59. v. 14.

dole na zemlyu, y odebralaszi je za Prebivalische Varas Je-
rusalemzki, Sz. Zakarias szvedocsi. *Et vocabitur Jerusalem*
civitas Veritatis. Zvalsze bude Jerusalem Varas Iztine. *Zachar.*
Doiduchi ova prelepa Goszpodichna vu Jerusalem, posla-
szie vu Ostarie ztana izkat, ali nieden Ostarias nyu ni ho-
tel pod krov szvoy puztiti, nego z-merzkiem rechmi nyu
psanech od urat ieszuiu tirali; Od Ostariassev poslaie k-
Purgarom, ali y ovde zahman ar y Gozpodari, y decza, y
drufina na nyu, kakti pticze na szovu ieszu krichali, y pa-
lichiem y kameniem kakti iednu naivexu hudodelniczu ie-
szu od szvoieh his tirali, y frustali. Nimaiuchi pri hisah
oztanka poslaie na placz, kade zagledaussiu Tersezi, y Kra-
mari, boiechisze dabi vu nyhove stacziune nedosla, izte-
kliszu uszi nad nyu, y kakti iednu kurvu od oberlina, z-ve-
likem spotom iz placza, y zpred staczunov szvoieh ieszuiu
odegnali. Videchisze ni krivu, ni dusnu tulike spote y
pregone terpeti, poslaie na Vechniczu pred Magistratus za
pritusitise, y zadovolyschinu od pravicze prosziti, alisze-
ie y onde golla vu koprive utekla, ar zagledausi nyu Szu-
decz, Senatori, Notarius, y Prokoratori, nisznie puztiti
ni vuzt odpreti, nego szvoie Protokolle ieszu vu nyu hita-
li, pocheliszuiu szvoiem Spichaztemi perm bozti, y cher-
num tintum polevati, daie vech iedne peklene urasicze,
neg nebezke Divoichicze szpodobna bila, zapovedausi szlu-
gam pravicze, daiu ali zkonchali, ali van iz varassa spot-
lyvo frustaiu, y dalko od szebe pretiraiu, koj zgrabiusi
nyu pocheliszuiu natezati y tuchi kakti naivexu hudodelni-
czu, natuliko datzuiu na vulicze y zkonchali, ar veli Sz.
Isaias *Corruit in plateis veritas.* Opalaie na Vulicze Iztina,
koiuszu vu iedno otaino mezto zakopali, dabisze lyuczstvo
zeuszema iz nye zpozabilo. *Facta est veritas in oblivionem.*
Oh tusna Divoichicza Iztina! Hotelbi ia y sefelbi, dabisze
szadasnie takai ureme vu varasseh nassega Horvateczkoga
Orszaga nebaratalo y nechinilo z-prelepum, y Plemenitum
nebezkum Gozpodichnum Iztinum, y dabi unogi vecs z-
chi-

Isaiæ c. 28.
v. 15.

Savedra
lib: Symb:

chinom, neg z- rechmi negovorlli one rechí koie ia nahagiam vu 28. delu knig Sz. Isaiassa Proroka zapiszane. *Po-
suimus mendacium s; em nostram, & mendacio protecti sumus.*
Poztaviliszmo Las uffanie nasse, y lasium branieni ieszmo.

Filip Kraly Spanzki imalie veliku uffanozt z- nekoiem chlovekom Joanelom, koiemu kadabi Kraly pokazal bil szvoie kiacse, szvoiu zmosnozt, veszelya, y naszladnoztí. Odgovorilie Joanelus Kralyu, ia Vasse Szvetloztí vu uszem tom niszem nenaviden, velikaie szrecha Vasse Szvetloztí, vu tom ni dvoiti, ali kada ia moy niszki, y sziromaskizta- lis premislyavam, zpoznavamfze unogo szrechnessga od Vasse Szvetloztí Kralyeuzke, ar vu ovom Vassem Kralyeu- zkom Dvoru troie dugovanie manka, naiare. *Res cara, res praeclara, res rara.* Dugovanie vnogo uredno, dugova- nie unogo prestimano, dugovanie redko. Dugovanie unogo uredno ieszu verni dobri priateli, ar *Amico fideli nul- la comparatio.* Priatelu vernomu nikaisze nemore prizpodo- biti. Kralyi pako y Herczegi malo kada takove priatele imaiu. Lepo y prestimano dugovanie ie rumena Zoria, koie lepotè Kralyi y Herczegi nigdar nevide, nit ne usiva- iu. Redko dugovanie ie Iztina, koiasze vu Kralyeuzke'i Dvorch nigdar neszme pokazati, zrok pako tomu ie, kaiti *Veritas odium parit.* Prelepa Nebezka Gozpodichna Iztina poraggia iz szebe peklenzko ztrassilo Nenavidnozt, kak pa- ko to? z- iednum lepum peldum pokazat morem, y ho- chu, y ie ova.

Herodatus
apud Andr:
Eboren: l. 3.
Perr: Crini:
lib: 6. e. 2.

Herodotus, Eborensis, Petrus Crinitus, y unogi dru- gi z- iednakem perom pissu od Kralya Persianzkoga Camby- se, koi imaiuchi za Cancelariussa iednoga vrednoga zpa- metnoga y vernoga Gozpodina imenom Prexaspes, koiega izpitavaiuchi ienkrat Kraly, kai chue govoriti lyuczto od niegovoga Kralyuvania, y Kralyeuztva raunania? Ko- iemu odgovorilie uszum doztoinoztium Cancelarius, ima- te znati Vassa Szvetlozt y tverdno veruvati davasz usze lyuczto hvai, y lyubi, tak da nigdar bolsega Kralya ne- seleie

seleie imeti, uszi hvale razumnozt z- koium ravnate, uszi praviczu, zkoium gresnike kastigate, pravichne branite, uszi miloszerdnozt, z- koium uboge pomasete. Potlambi Kraly bil razumel od Cancelariussa dobrote, y kreposche szvoie tuliko hvaliti, rekemuie. *Nemo sine crimine vivit.* Nigdor prez kakve takve fallinge neseve, zato ia hochu da ti mene takai poves moie fallinge vu koieh ia sivem, na ovu zapoved preztrassilszeie Cancelarius znaiuch dobro on da *Veritas odium parit.* Iztina nazlob poraggia, izprichaval- szeie kakszeie znal y mogel, ali k- zadniemu primoran od Kralya, kod verni iztinzki izluga Kralyev povedalmuie Iz- tinu, govorecsi. Dabisze Vassa Szvetlozt iednomalo od Vina zdersavali, y tuliko nepili, takobi uszega szveta Poglavnikov iedno zerczalo bili, Vino, y preveliko pitie vina, y podlosniki kude. Dobro, odgovorilie Kraly, ia ovo opomenienie iemlyem za miloschu, y budemfze znal pobolsati; Ti pako moy Cancelarius verni zutra z- tvoiem Szinom zkupa doidete k- mene na obed, koj doiduchi prez uszake szumnie kakovoga neszrechnoga pripechenia, y po obedu buduchi od Kralya na vert za recreacziu zapelya- ni, kade Kraly pochelie Cancelariussu zpochitati ono nie- govo govorienie zbok prekorednoga pitia vina, potlam pa- ko zapovedalie Szina niegovoga k- iednomu drevu priveza- ti, luke, y ztrele szebe napervo donezti, uzeli szam Kra- ly luk vu ruke, na koiega poztavilie ztrelu, potlam pako napelgaie, oprusil, y z- ztrelum privezanoga k- drevu Szi- na vu Szercze ranil, y umoril, obernuchisze k- Cancelariussu rekelmuie, szadasze vuchi Herczegom fallinge nyhove zpochitati; o rumena, y nedusna kerv! o prelepi mlade- necz! kaije vu Szercze tvoie onu ztrelu hitilo? morebiti nevernozt Otcza tvoga? morebiti kakova pregreska tvoia? Odgovaria Andreas Eborensis, y ov zrok daie. *Cum audien- di veritatem patiens non esset, in amicum adeo crudeliter dese- viit.* Nechuiuchi Iztine szebe povedane rad, szuproti pria- telu Cancelariussu koimuie nyu povedal, iesze lyuto raszer- dil.

dil. Nut kaksufze vu ovom Cancelariuffu izpunile one rechi *Veritas odium parit, & qui veritatem loquitur, repletur amaritudine.* Iztina nazlob poragia, y koi iztinu govori, fuhkochumfze napuniuie.

Senem de
ira l. 3. c. 15

Takovum fuhkochum napunienie bil Filosofus Calistenes, koi povedaiuch Iztinu Macedonzkomu Kralyu Alexandru, daie iodvis velika preuzetnozt niegova, daszeie on dersal za Szina Boga Jupitera, y kod takovoga zapovedalie ufzemu lyucztvu da moli za Boga; y Alexander zapovedalie Filosofuffu Calistine vuffelza, y Vuztnicze odrezati z- noszom zkupa, y onak obrezanoga z- iednem zteklem komufzem zapreti, od koiegaie nefzrečno bil zkonchan.

Baierlink
Theat: V.H.

Takovum fuhkochum napunienie bil Anaxarkus, koi povedalie Iztinu Kralyu Nicreontu poganinu, damufze nepriztoi tak lyutomu y sferditomu biti, koiega zapovedalie Kraly vu ieden felezni musar fivoga poztaviti, y na prah vu nyem ztuchi. Takfzu plachali Poganini one koijszumnym Iztinu povedali, y ovakovemi fuhkochami iefzuijh napuniavali.

3. Reg.
c. 22.

Takoveh peldih nemanka y vu Sz. Pifzmu ne szamo ztaroza nego y novoga Testamenta, ar ia chtm, da Prorok Mikeas povedaiuchi Iztinu gresnomu Kralyu Akabu, bilie od Sedeciaffa ztraffno plyuzkan, y vu gluboku temniczu hitchen. *Ut sustentaretur pane tribulationis, & aqua angustia.*

a. Paral:
c. 24.

Dabisze zdersaval vu fitku z- kruhom traplyenia, y vodum ztizkih. Povedalie Iztinu Zakarias Szin Joiade, Kralyu Joaffu nazochi, zbok toga daie krive Boge molil, y vuchinilgaie Kraly vu Czirkve Bosie kamenuvati. Takfzu ufzi Sz. Proroki Iztinu branekh unoge pregone tia do fzmerti morali terpeti. Da pache y ufzi Sz. Apostoli z- Mucheniki, y Mucheniczami Szvetemi, za nazveschanie y valuvanie Iztine ztrasne muke iefzu terpeli, kerv prelevani, y fitek na fzmert davali. Da pako to iosche bolye zpoznamo, premifzlemo ovu iztu vekovechnu Iztinu Szina Bosiega, koi

szam

szam odszebe govori. *Ego sum via, veritas, & vita.* Ja ie- Joan: 6. 14.
szem Put, Iztina, y Sitek. Y vu drugom meztu govori *In hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, ut testimonium per-* Idem c. 18.
bibeam veritati. Zatoszemsze rodil, y na ov fzet doffel, dabi Iztinu povedal, koi nevernem Sidovom marlivo povedaiuch Iztinu, y nyhovu szlepotu karaiuch, kaije za plachu dobil? spote, obsanozti, pregone, muku, y britku fzmert na krisnom drevu. Nifzuli Sidovi Christuffa dersali za vragometniaka, kadafzumu govorili. *Demonium habes.* Joan: c. 8.
Ti moras imati Vraga vu tebe, koi tebe vuchi govoriti y V. 49.
nam tak odperto zpochitati ufze chine naffe, pozsluhne- mo Christuffev odgovor *Ego demonium non habeo, quia veritatem dico vobis.* Ja nimam Vraga, ar iztinu povedam vam: Nego vi ufzi iezte tuliki Vragometniaki, ar iztinu odurivare, y preganiate. *Vos ex Patre diabolo estis.* Vi, vi o neverni Sidovi ielzte Szini Vrafi *Non natura sed imitatione* tolmachi Christuffeve rechi Sz. Epifanius Szini Vrafi ne naturalzki, nego po nafzleduvaniu koije *Pater Mendaciorum.* Otecz ufzeh lasih. Y kod Sz. Basililius govori. *Mendacium est fetus diaboli.* Las ie plod Vrafi, y tako ufzaki on koi iztine negovori morefze y mora za plod y odvetek Vrafi dersati.

S. Epiph:

S. Basil:

Dabi pako szada hoteli ne szamo ztare poganzke, y Sidovzke narode razmislyavati, nego pache y lyucztvokerschanzko, oh Bose! kuliko y kuliko naslobifze Vragometniakov megy nymi kod nepriatelov protiunikov, y pregonitelov Iztine, lyubech lasi y krivicze, zatiraiuch Iztinu, y praviczu. *Corruit ab corruit in platea veritas.* Zatrenaie y zkonchanaie na yulicze kerschanztva Iztina, tak daie vech nigder naiti ni mochi. Kai morebiti ako mene gdo toga veruvati nebi hotel? nai szam ide kud hoche, y kamgodermu drago Iztine izkat nai ide po ufzeh kerschanzkeh Varasseh, y Gradeh, najiu ische megy Purgami, y megy Gozpodum. Nai po szelah megy kmetmi; y naiti hoche da pri Gozpode on ie naiprestimanessi, koi naibolye zna

B b b 3

lagati,

lagati, y lasuch prilizavatisze; szuprotiunem pako nachinom on koi nym Iztinu poveda *Repletur amaritudine*. Napuniuiesze suhkochem, niti vechkrat szmerti vuyti more.

Mart: Delrio pag. 2. adag:

Ovu iztinu potvergiuie Martin Delrio z-Turzkem Sultanom, ar ov mudri Pilzecz pisse od iednoga pobosnoga szluge Bosiega, koi selechi z-korunum Muchenichtva iz ovoga szveta preminuti, posselie bil vu Siriū megy ono lyuto Turzko lyuczto, y buduchi dopelyan pred velikoga Sultana, odkoiega opitanie bil, pokaije dossel, y kai ische vu Turzke zemlye? odgovorilie, dossellzem Iztinu Sz. Evangeliuma nazveschat, y za Iztinu szmerti izkat, to chuiuch Sultan Turzki Czar, Tiszizsi mogel prisparati tulikoga puta y truda, ar kai vu Turzke zemlye isches, to doma megy kerscheniki naiti mores. *Ito ergo ad Principes tuos, & mortem quam apud me quaris, apud illos invenies, si veritatem eis locutus fueris.* Hodi moy Szinko nazad k-Herczegom y Poglaunikom tvoiem y szmert koiu pri mene isches, pri nyh naides, ako nym Iztinu povedal budes: oh! kak lep y razumen odgovor ie ov iednoga takovoga poganina; Akoie pako ov Turchin pravo, ali krivo govoril, koi to hoche zpoznati? nai ide pred koiega Herczega, ali Poglaunika, naimu zpochitue fallinge niegove, naimu povè iztinu, y bude videl kai za plachu y zahvalnozt od niega dobi.

Poyte N. N. iz Kralyeuzkeh, y Herczeskeh dvorov, vu dvore, y hise onch chaztnikov Pravicze, kodszu Vice-Comessi, Szudczy, Prokoratori, poyte velim knym izkat Pravicze, y Iztine, ali nehodete, y netrudetesze po hisah nyhovch, nego szamo opitaite one Uboge szirote, y Udovicze, koie vechkrat pri takoveh ieszu izkali Iztinu y Praviczu, y onevam budu znale povedati, daie nigder naiti nieszu mogle ar *Corruit in platea veritas*. Zkonchanaie pri teh, y od teh takoveh Iztina, daie ni torra, ni szleda. Y od teh takoveh zateri Iztinu govori Hugo Cardinalis daszu unogi y preunogi zmezy Szudczev, y Prokoratorov (postuiuch

stuiuch dobre) gorsi od nevernoga Judassa, koi szamo ienkrat prodalie onu vekovechnu Iztinu Szina Bosiega, oni pak ne ienkrat nego szto y szto krat ieszu prodali Iztinu, iedni krivichno Alleguiuch, drugi Deliberniuch. Judas uzemsi upamet daie krivo vuchinil, Iztinu vekovechnu prodavaiuch *Retulit triginta argenteos*. Povernulie nazad krivo uzete peneze. Oni pako ne szamo nepourachaiu nigdar, nego usze bolye kriche *Quid vultis mihi dare, & ego vobis tradam*. Kaimi daszte davasz budem branil, branech marljivo lagal, lasuch Iztinu preganial? Kaimi daszte, kriche Szudczy y Chaztniki nepriateli Iztine, da polek vasz budem szudil, y deliberacziu krivu daval? od koieh Sz. Gregur Papa govori. *Sapientia hujus mundi est cor machinationibus tege- re, sensum verbis velare, qua vera sunt, falsa demonstrare.* Mudozt ovoga szveta ie szercze z-czigianiami pokrivoti rechmi farbati, y pravichna koia ieszu, krivichna izkazuvati.

Sz. Cesarius pako pisse od iednoga takovoga, koi unogokrat na vechnicze Iztinu z-lasmi ie pokrival, kadabi bil ov takov umerl naslizuga prez iezika, y zato rekeliie od niega Sz. Cesarius ove rechi. *Merito linguam perdidit moriens, qui illam vendiderat vivens.* Doztoinoie iezik pogubil umiraiuchi, koi niega prodalie bil sivuchi, odkud po prave pravicze Bosie na szvoie zkradnie vure hote zanemeti, kako dabi iezika nimali, dasze nebudu mogli iz grehov szvoieh szpovedati, koj z-onem iezikom doklamszu zdрави bili Iztinu vu pravdah ieszu prodavali, y z-lasmi baratati, iz pravichneh krivichne, y iz krivichneh pravichne chinech.

Naifze ische Iztina po Staczuneh pri Tersczeh, y Krarmareh, ieda morebiti dasze onde naide; ali chuiem Sz. Salvianussa Biskupa govoriti. *Quid enim est aliud negotiatio, quam doli meditatio, & tritura mendacij.* Kai drugo ie Tersctvo, kak izmislyavanie cziganie, lasih, y ukaniavana. Nemiszlech po dnevu y po nochi drugo Tersczy, nego kakbi mogli lehko kupuiuch, y drago prodavaiuch blisniega szvo.

S. Gregori
l. 10. moral
c. 16. inc.
12. Job.

S. Casari

S. Salvian

szvoiega ukaniti, hvalech blago izvoie, y da nyh tuliko, y tuliko ztòi, ako prem ni poloviczu onuliko za nye niizu dali, y tako z- lasmi barachuch, Iztinu prodavaiu.

Naisze ische Iztina pri kmeteh, alisze boim da oni nit neznaiu kaije Iztina, buduch dasze malo kada chuiu iztinu govoriti, zato rekeli negda ieden dasze chudi Kralyem y Cezarom da nizu zpametnessi, buduch da za zadoblyenie penez z- tulikemi stibrami obterssuiu podlosnike, pokedob da dabi na szame lasi poztavili stibre, tak da koi deszet lasi omekne ieden novecz plati, oh kakbi berzo obogateli z- penezi! bolye ztanovito neg szada zeuszemi stibrami y har-
S. Niceph: miczami, odkud lepoie negda rekel Sz. Niceforus. *Veritas, veritas multi dicebant mihi, & numquam in eis est veritas.* Iztina, Iztina unogi ieszu govorili mene, y nigdar ni bila vu nyh iztina. Oh! ter kadefzu szada ona zlata uremena, vu koich Iztina tulikoie prestimavana bila, las pako tuliko oduriavana, y oni koijszuiu govorili, tak ostro kastigani ieszu bili, kod naimre pissu historie od Filipa Kralya Franczuzkoga, daie on iednu ostru zapoved van bil dal, toieto, da akosze neznam gdo naide koibi krivo kai govoril naimre pred Praviczum, ali pak k- skode blisniega szvoiega, proti koiemu akoszeie szvedochantzvo znaslo, moralie prez uszake milosche iczik pogubiti; kakova zapoved dabilze y szada od Preszvetloga Cezara nassega van dala, y od podlosnikov zverffeno obdersavala, oh kuliko y kulikobi menie na szvetu laszev bilo, y kulikobi menie pregonov ter- peli lyudi iztinu govorecsi, *Quia odium parit veritas.* Ar nazlob poragia iztina, natuliko dasze od szadasniega vreme-
Timot: 6 mena lyudi mogu po pravicze one Sz. Paula Apost: rechi re-
39. v. 3. csi. *Cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria eoacervabunt sibi magistros prurientes auribus, & a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur.* Govorilie Sz. Apostol da hoche doyti vreme, kad kerscheniki nebudufze marali za dobre y hasznovite navuke, nego polek poscleny budufzi izkali skolnike, toieto Prodekatore y szpo-

szpovednike, hote zapreti vuha izvoia Iztine, y hoteie odpreti na poszluffanie fabul y pripoveztih.

Dokancham govorienie moie z- Sz. Piszmom, koijsze szpomina od duch Szusniev, koijszu branili chiztochu y postenie, iedenie bil Josef vu Egiptumu, drugi Ivan kerztitel vu Judee; Josef zbok toga kaiti ni hotel szvoium Gopum praznuvati, kodie od nye vablyen, y primarian bil; Ivan pako kaitije prepovedal Herodesu z- neveztum praznuvati: Kakfzu pak ova dua izisla iz vuze? Josef ie izvissen bil na Hercesiu; Ivan pak ie glavu pogubil, oh ter kak, zakai, y odkud to? odgovaria Sz. Peter Chrysologus. *Somnia Joseph cum revellat, evasit ex morte: Joannes ut filium DEUM revelaret, suscepit & mortem.* Josef kaitije povedal Szenie, na Hercesiu bilie izvissen, hvalyen, y prestiman. Ivan pako kaitije povedal da ima doyti prava Bosanzka Iztina na szvet, y kaitije Iztinu ne szamo nazochi, nego tia iz temnicze povedal Herodesu govorecsi *Non licet tibi habere uxorem fratris tui.* Ni szlobodno tebe imeti Sen- nu Bratra tvoiega, zato izto rauno bilie oduriavan, preg- nian, y na szmert ofzugien: takfze y szada na szvetu five: Nai doide koi Prodekator na Prodekalniczu, nai pripove- da Senye, fabule, y norie neprikladne za tak Sz. mezto, toga ztakovoga nemogu zadozra prehvaliti. Nai pako doi- de koi pravi Nameztnik Apostolzki, nai pochne z- onem Apostolzkem duhom Christussa razpetoga, Iztinu veko- vechnu prodekuvati, Sz. Evangelium tolmachiti, gresnike odperto karati, krichecs. *Non licet tibi.* Ni szlobodno te- be ò nechizti Mladencz hoditi po nochi vu one malopo- stene hise, y onde z- tulikemi odurnemi grehi Boga tvo- iega bantuvati. *Non licet tibi.* Ni szlobodno tebe ò za- konzki chlovek zakonzkomu tovaruffu tvoiemu veru pre- lamlyati, y z- drugemi praznuvati. *Non licet tibi.* Ni szlo- bodno tebe ò Szudecz dare prijmati, y za nye praviczu pro- davati: Niti tebe ò Prokorator ie szlobodno za dare y mi- te, krivichne braniti, y pravichnem skoditi. *Non licet tibi.*

Ni szlobodno tebe, ò Kramar, ò Tersecz z- tulikemi usurá-
mi teršiti, y lyudi ukaniuvati. *NB. Sic discurre per alia vi-
tia* oh toga takovoga budu uszi oduriavali, proti niemu
uszi mermrali, od niegovoga Prodecstva besali, y dalko
ztáli, &c. *Odiūm parit veritas.* Nazlob porraggia iztina.

Oh prelepa nebezka Divoichicza Iztina, kamszi, y na-
kaiszi dosla? chuiem dami Sz. Augustin na pitanie moie
odgovaria. *Facta est veritas in aversionem, quam omnes ut rene-
fatidam averfantur.* Poztalaie Iztina uszem (szadasniega
naimre uremena lyudem) szuprotiuna, koiu uszi kakti kai
szmerdechega oduriavaiu. Tesko adda onomu, koi odu-
riava, y pregania Iztinu, ali zto y iezerokrat tese onomu,
koi Iztinu negovori, y nepoveda, ar bude na szvoie zkrad-
nie vure priszilyen krichati. *Va mihi quia tacui.* Jai mene
dazem muchal, kadszem mogel bratta moiega opomenu-
ti, pokarati, zagovoriti, y niszem vuchinil: Zakaizato
zkleniuiem z- rechmi mudroga Siraka. *Pro anima tua ne con-
fundaris dicere verum.* Kaktije tvoia duffa draga ò kersche-
ni chlovek! nefonaisze povedati blisniemu tvoiemu

Iztine, kadga vidis zlo siveri, y proti veko-
vechnem mukam putuvati.

Amen.

NA

NA TROIACHKU NEDELYU.

Kulika, y kakova ie Miloscha, y Do-
brota Duha Szvetoga.

*Veni S. Spiritus, reple tuorum corda fidelium.
S. M. Eccles.*

Hodi Duh Sz. napuni tvoieh Szereza ver-
neh.

NI tuliko zvezd na nebu, nitijevu moriu kaplicz, na zem-
lye travicz, na dreuiu liztia, nitisze na pticzah peria,
ali na zveriu dlák tuliko nahagia, y zadersava, kulikosze
zadersava dobrot y krepoztih, vu milosche y lyubavi sza-
me Tretie Bosanzke Persone Duha Sz. Kai pako hoche recsi
Lyubav y miloscha Duha Sz. Dabi ia imel vu moieh vuztah
onakov iezik, kakouszeie danasni dan zverhu uszakoga
Sz. Apostola pokazal iz nebezke vizine, y dabi moia pamet
bolye razsvetchena bila, y szercze vusgano od szvetlozti,
y uruchine ognia nebezkgoga, negie na danasni dan on-
ogeny razsvetil pameti, y szercza vusgal Sz. Apostolov; Ja
vendar nebi znal, niti mogel od Milosche, lyubavi, y Do-
brote Duha Sz. recsi, nego ove szame tri rechi. *Donum DEI
altissimi.* Dar G. Boga visniega: Jedno razleianie Bosanzke
Ccc 2 do-

dobrote, ieden zviranick pravichnozi, iedna czena y pla-
cha duffnoga zvelichenia, ieden proztran y sziguren put
proti dike nebezke, iednum rechium Miloscha y lyubav Du-
ha Sz. ie iedno tuliko, y takovo dobro zverhunaturalzko,
naproti kojemu usza ovoga izveta naizverffenessa dobra,
kincsi, y szreche vu naimensem prizpodobitiszce nemozu,
ar kot Sz. Thomas Aquinas govori. *Bonum gratia unius ma-
jus est, quam bonum natura totius universi.* Dobro Milosche
Bosanzke szame Tretie Persone Duha Sz. toieto, ie vexe,
negszu usza naturalzka dobra ovoga szveta, zakaizato na-
isze po uszeh Indiah izkapaiu usze rude szrebra, zlata, y dra-
goga kamenia, y ova usza zeuszemi kincsi Kralya Salamona,
y velikoga Alexandra, Pompeussa, Luculussa, Crassussa, y
Czressussa, zeuszemi bogacz tvi Kralicz Sabbe y Cleopatre,
uszi ovi kincsi naisze na ieden kup poztave, ovi vendar
zeuszemi oztalemi uszega szveta kincsi, naproti naimense
milosche, y daru Duha Sz. ieszu iedno szromastvo, iedno
blato, szmrad, y kakti tenia, ar to szam Duh Sz. po mudrom
Salamonu ie obznanil szvetu ovemi rechmi. *Omne aurum
in comparatione illius arena est exigua, & tamquam lutum esti-
mabitur argentum in conspectu illius.* Usze zlato ovoga szvera
naproti milosche Bosie ie kakti peszek, y kakti blato usze
szrebro. Ter vendar o Bose! kaisze szada od lyudih ovo-
ga szveta na menie prestimava? kaisze berse pogublya? kai-
sze menie ische? zakaisze lyudi menie zkerbe? kak za mi-
loschu Duha Sz.? ar gdesze gdo chuie zazavati na pomoch
Duha Sz. z-rechmi Sz. Materie Czirkve *Veni S. Spiritus.* Zrok
pak ove velike ludozti naroda chlovechanskoga da nepre-
stimavaiu Milosche Lyubavi, y Dobrote Duha Sz. drugi
ni, nego kaiti neznaiu kaije, kulikaie, y kakovaie, zakai-
zato zazovemoga uszi zkupa szad napomoch z- Sz. Materium
Czirkvom. *Veni S. Spiritus, reple tuorum corda Fidelium.* Ho-
di, hodi knam Duh Sz. y razsveti szercza y pameti nassa, da
naipervo ia razvechen budem znal miloschu lyubav, y do-
brotu tyoiu N.N. napervo donezti, vi pako polek navuka mo-
iega

iega siveti, sivuchi Kralyevstvo nebezko zadobiti, y po-
chnem.

Danasz adda pochinia Sz. Mati Czirkva obzklusavati z-
velikum pobosnoztium prihod na zemlyu Tretie Bosanzke
Persone Duha Sz. z bok zvelichenia nassega, y zato gdoie on
na szvetu sivuchi Chlovek, koibi znal, y mogel dopoveda-
ti, pravo prestimati, y doztoino zahvalnogasze izkazati za
tuliku miloschu y lyubav proti nam izkazanu od ove Tretie
Bosanzke Persone Duha Sz.? Obzklusavaliszmo y chaztili
prihod na ov szvet Druge Bosanzke Persone Christussa Od-
kupitela nassega, od perve Nedelye Adventa, tia do nie-
govoga odichenoga vu nebo zasztuplyenia, szpominaiuchi-
sze pobosno iz lyubavi proti nam izkazane, y milosche
nam vuchiniene z-terplyeniem muke y szmertu za odku-
plyenie nasse. Ali ia nemorem pravo znati, y razluchiti,
koia miloscha y lyubav ie vexa bila, ieli naimre Christussa
Odkupitela, ali pak Duha Sz. kakti Zvelichitela dufficz
nasseh? Rechmi morebiti gdo, daie prez kraia y koncza
vexa lyubav y miloscha Druge Bosanzke Persone, neg Tretie
Duha Sz. ar Druga Persona uzemsi naturu Chlovechanskou
nasze z-tulikum kervium, mukum, y szmertium nasz milo-
ztiuno ie odkupila od szmertu vekovechne; kaisze od Tre-
tie Persone nemore recsi. Ar dabi ieden Poglavnik sziro-
maha Szusnia odkupil iz poganzke vuze z-velikum czenum,
potroskom, trudom, y mukum: Brat pako onoga Poglavni-
ka, dabi ovoga Szusnia ofzlobogienoga vu lepe halync ob-
lekel, y z kincsi nadelil, koi zmegy oveh dveh proti onomu
Szusniu bi vexu lyubav izkazal, y ofzebuinessu miloschu
niemu vuchinil? Nedvoim da uszaki szpametni recse, da
on koi je szusnia iz nefzrechne poganzke vuze odkupil y ofz-
lobodil, ako pak to iztina ie, tak tulikai iztina mora biti,
da odkuplyenie, illiti lyubav, dobrota, y miloscha koiuie
Druge Bosanzka Persona proti nevolynomu Chloveku
pod oblaztium Vraga peklenoga sivuchemu pokazala, muku
terpech, y kerv tohecs, ter z-kervium, mukum, y szmer-
tium

tium szvoium niega odkuplyuich, morasze recsi daie vexa, neg danasnie poszlanie Duha Sz. Vendar zeuszem tem mene nai bude szlobodno danasz meriti ovo dvoie poszlanie Bosanzkeh dveh Person na ov szvet, kakti takai dare, y milosche nyhove prestimati.

Poszluhnemo naipervo Odkupitela nassega Christuffa Szina Bosiega kai on szudi, y govori od Tretie Bosanzke Personie Duha Sz. y hochemoga chuti pri Sz. Mattheiu. *Match: c. 12* Evang: govoriti ove rechi. *Quicumque dixerit verbum contra Filium Hominis, remittetur ei; qui autem dixerit contra Spiritum Sanctum, non remittetur ei neque in hoc saculo, neque in futuro.* Gdogod govori bude proti Szinu Chlovechemu, oproschenomu bude; Gdo pako govori bude proti Duhu Sz. nebudemu oproscheno niti na ovom szvetu, niti na drugom: Ovdeszad ia velim ovak akoie vexi greh, koisze chini proti Duhu Sz. negie greh koisze chini proti Szinu Bosiemu? Vexa tulikai miloscha, y dar, morasze valuvati daie, poszlanie Duha Sz. neg Szina Bosiega, ar Szinu Bosiemu daiesze Titulus. *Sapientia aeterna Patris.* Mudrozt vekovechna Otcza Boga nebezkoga. Duhu pako Sz. pripissuiesze daie *Sanctificator operum nostrorum.* Szinsze dich z- Mudroztium; Duh Sz. z- Lyubavium: Odkud razumeti moramo iz rechih Sz. Paula Apost: koie on od oveh dveh Bosanzkeh Person, Titulussev, y Imen, govori, kadsze naimre szpomina od darov koie Presz: TROI ZTVO deli lyudem, toieto od Sz. Vere, Uffania, y lyubavi. Otczu Boga Sz. Apostel pripissuie Veru, z- koium verum Otec z Bog nebezkochini lyudi delnike szvoie uszamoguchnozt; Szinu Bosiemu pripissuie Uffanie, z- koiem uffaniem chini Szin Bosi lyudi ovoga szveta delnike uszega nebezkoga dobra, koieie on nym szvoium presz: Kervium, mukum, y szmertium zadobil. Duhu Sz. pripissuie lyubav, zkoium on zasise szercza Chlovechazka da lyube uszeh dobroth naivexe dobro Boga uszamoguchega iednoga vu nature: troiega vu Personah.

Szada

Szada premiszlemo, y prestimaimo mi, koiaie vexa dobroti od oveh treh, toieto Vere, Uffania, y Lyubavi, kai ako selimo, y hochemo doznati, tak potreba da poszluhnemo Sz. Paula Apost: koi veli. *Fides. Spes, Charitas, tria haec, major autem horum est Charitas.* Vera, Uffanie, y Lyubav, troia ova, vexa pako od nyh ie lyubav. Tako daiesze Otczu Bogu Zmosnozt, Szinu Bogu, Mudrozt, Duhu Sz. Bogu, lyubav. Bog Otec z dalnamic szvoiu Mudrozt, kadie Szinka szvoga knam poszlal, da Chlovechazku naturu nassu nasze uzeme: Dalnamic Otec z y Szin Bog szvoiu Lyubav, kad namie poszlal Duha Sz. Akoie pak vexe vrednozt Dar y Miloscha Lyubavi, neg mudrozt? tak sze more recsi, daie vexi Dar, y miloscha poszlanie Duha Sz. negie Dar y miloscha poszlania Szina Bosiega.

Jedno veliko y pritesko pitanie dalie negda Christus Odkupitel nas Sz. Petru Apost: y to pervo iosche negoie za nasz muku terpel, y szmert podiel govorecs. *Petre, quem dicunt homines esse filium hominis?* Peter, koga povedaiu lyudi Szina Chlovechega? Y Peter takije pogodil iztinu odgovorecs nyemu. *Tu es Christus Filius DEI vivi.* Ti ieszi Christus Szin szvoga Boga, za koie valuvanie Christus takije pohvalil Petra. *Beatus es Simon Barjona quia caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus.* Blasen ieszi Simon Barjona, ar meszo y kerv ni obznanila tebe, nego Otec z moy, da pacse, ne szamo hvalu, nego y plachu veliku prijmye Peter za ovo ovakovo valuvanie, armu Christus odgovaria. *Tu es Petrus, & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam.* Ti ieszi Peter, y oberh ove pechine zidal budem Czirkvu moiu. Zatem iosche iedno drugo lepse, y vexe pitanie dalie bil Christus Sz. Petru, potlamie iur od szmerti bil gore ztal, y ie ovakovo. *Petre amas me?* y ovako pitalgaie do tretiega, koiemu Peter uszigdarie odgovoril. *Etiam Domine tu scis quia amo te.* Goszpone ti znas da ia lyubim tebe, y Christus odgovorilie Petru. *Pasce oves meas.* Paszi Ovcze moie, kade potrebaie dobro premiszliti ova izpitavanja, y odgo-

1. Coriath: c. 12.

Matth: c. 16.

odgovore, na nye : Pred smertium pitalie Christus Petra kaisze niemu vidi od Szina Chloveckega gdoie, y kaije on ? potlampako izpitavaga za lyubav, kade Christus negbeche, niti nedaie szamoga liztor uffania Petru, da bude imel pervo mezto, y chazt megý Apostolmi, negoie iur on izti chasz Petru dana z-onemi rechmi. *Pasce oves meas.* Paszi ovcze moie, y to zbok valovania prave lyubavi. *Domine tu scis quia amo te.* Goszpone ti znas da ia lyubim tebe : Odkuda vidisze y zpoznavá Mudrozt Bosanzka, daie navech prestimavala lyubav, neg znanie, zakaizato ako y mi hochemo zpoznati dare y milosche Bosie, moramo valuvati da na danasni dan Troiachki z-vexem darom, y miloschum ieszmo nadelyeni, z-prihodnium Duha Sz. knam, negszmo nadelyeni bili na Sz. Bosichni dan, kadie k-nam Szin Bosi szvoium Bosanzkum vekovechnum Mudroztium doffel bil.

Polek toga poszlanie bil nam Szin Bosi kakti Odkupitel, y Zvelichitel szveta, y uszega naroda Chlovechanzkoga, ali ov izti ie on koi usza zna y vidi chizto y odperto, koiá mi miszlimo, chinimo, y govorimo, koiá mislyenia, chinenia, y govorenia kodiegod on zna y vidi, tak tulikai budeie szudil, y polek zaszlusenia plachal : Na ovom pako szudu nimamosze kai boiati Duha Sz. dabi naimre on nasz szudil, dabi od nasz rachunov potrebuval, y nasz na muke vekovechne oszugiaval, kod on Bog lyubavi, koifze usziga dar pozstavlya za branitela, pomochnika, y zagovornika uszeh gresneh duff. Zatoie na Goru Taborzku doffel bil vu szpodobe oblaka, dabi pokrill neznanie, y fallinge Petrove : Zatoszeie na denesni dan pokazal vu szpodobe ie-zikov, dabi on govoril za nasz rechi lyublyene, y miloztiune : Zatoszeie pokazal vu szpodobe Ognia, dabi on usze grehe nasse, y gorucha telouna poselenia z-ogniem lyubavi szvoie zesgal, zkonchal, y na nistar zpravil : Pokazalszeie na szpodobu vetra, za dati na znanie, da on vu szerczah nasseh ugassuie usze plamne szerditozti, y ialnozti, y

da

da szussí szmradne Conscienczie nasse. Pokazalszeie na szpodobu Golubicze vechkrat, koiá Golubicza nimaiuchi vu szebe succi, tak y on prez uszake sukkoche, prez szerditozti, y szuprotiunozti lyubav y miloschu razleva vu szerczah chlovechanzka, dabi nasz szvoium Bosanzkum szladkochum, y veszelyem napunil, Darmi y Miloschami nadelil.

Mudri, y vucheni Piszcch Maldonatus iemlye upamet da vu uszem Sz. Piszmu, kadegodsze szpomina od szuda Bosiega, nigdersze necste, niti nenahagia dabi Duh Sz. na szudu szedel, kod szedi Otecz Bog nebezki z-Szinom szvoiem Christuffem JESUSSEM, kada koiu duffu iz ovoga szveta preminuchu szude, kako dabisze ova chazt szamem duem pervem Personam priztoiala, y doztoiala. *Animadvertite in superioris litteris nusquam Spiritum S. sed solum Patrem, & Filium dici sedere; quod sedere, ut dixi, gubernare est seu judicare.* Upamet uzemi, dasze vu Sz. Piszmu, nigder neszpomina od Duha Sz., dabi on na szudu szedel, nego szam Otecz z-Szinom, koié szedenie, kodszem rekel, razmesze raunanie, aliti Szudenie ; Neszedi pako Duh Sz. na szudu zato kaiti on ie nas Zagovornik, rokorator, y Pomochnik, à ne Szudecz ; Neszudi Duh Sz. gresneh duff, ar ie ta chazt od Otcza Boga nebezckoga szamomu Szinu szvomú dana. *Pater omne iudicium dedit filio.* Otecz vesz szud ie dal Szinu, koi polek szvoie Bosanzke pravicze szudech, unogem y neizbroienem ie vuchinien, y poztaulyen na zkvarenie, kodie od niego negda sztaracz Simeon prorokuval govorecsi. *Ecce positus est hic in ruina n, & in resurrectionem multorum in Israël.* Nut poztaulyenie ov na zkvarenie, y na gore ztaienie od smerti unogeh. Alisze to nemore od Duha Sz. recsi, koije na ov szvet doffel kakti lyubitel, y predragi priatel za nachavat, y opominat nasz, kaksze moramo zla chuvati, y vu dobrom napreduvati, razlevaiuch dare szvoie Bosanzke milosche, lyubavi, y dobrote po szerczah chlovechanzkeh, y nassa dobra dela poszvechuiuch, dabi Szudecz nebezki nenassel nikai takvoga zakaibi koiu duffu oszuditi mogel y zkvariti na-

D d d

veke

Maldon:
in c. 16.
Marci.

veke vu pekel moral. Doffelic iednum rechium Duh Sz. na pomoch nassa vuto ime, dabi szvoium Bosanzkum lyubavium, y milofzerdnoztium zvelichil one duffe, koiebi Otecz, y Szin Bog szvoium praviczum zkvariti morali.

Spec:
Exempl:
dist: 10.

Hochete N. N. davam ovu iztinu potverdim z- iednum prechudnum Historium, kak naimre neprefzesna ie lyubav, y milofzerdnozt Duha Sz. Jezte morebiti chuli kada povedati od oneh dveh Gozpoczkeh Szinov hodechek vu Skolu, vu Parisu Varassu Francuzkom, koj bilisuzfi szpodobni vu obrazu, vu telu, y vu navukeh, ali zenszema razluchna vu dersaniu, y sivlyeniu, ar ztareffi Mladencz podalszeie bil vu lenozi ne szamo skolnu, nego y duhounu, zatem vu zlo tovarustvo, koiegaie napelyalo vu neckiztoche, y uszakoiachke odurnozi gresne, tak da on koije pervo bil zerczalo uszeh dobroth, chez malo vremena poztalie zpachenie uszega Varassa: Videchi to mlaiiffi Brat, pochelgaie opominati, y karati, profziti, y nagovariati dabisze zpoznal vu kakovomfze ztaliffu postenia, y zvelichenia nahagia, da premisfli szvoy neszrechni ztalis, ter dasze pobolsa, ako nesche neszrechno sitka szvoga zkonchati, y duffu vekoma zkvariti; ali usze zahman, gluhomuie prodekuval, szlepomuie put vu nebo kazal, ar on ztem gorsfi ie poztal. Videchi ov dobri Mladencz da pri hudobnom Brattu szvoiem nikak nikai nemore opraviti, pochelszeie G. Bogu za niega moliti, pochelgaie Prefz: TROIZTVU zasgano preporuchati, koiega suhke y tople szuze, mila zlihavanja, y goruche prosnie niszu bile zahman, ar G. Bog poszlalie ieden ztraffen beteg onomu gresnomu Mladenczu, dabiga z-urachtvom beteg onoga izvrachil, y od vekovechne szmertie niega oszlobodil, ali kai, chimgaie bolye beteg trapil, temie on gorsfi poztal, vexe zlo govoril, pacse, chim vexu muku ie chutil, tem tverdokorneffi ie oztaial, y ono kaije iosche gorie, razmislyaiuch on unofinu, y ztrahotu grehov szvoieh, zdvoilie vu milosche Bosie, govorechi z- Kainom *Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear.* Vexi ieszугre-
hi

hi moij, negie Bosia miloscha, y tako blaznech proti G. Bogu, zagledalie vu tvrde nochi, szebe pred ochi doyti iednoga lepoga szedoga Ztarca, tak szvetloga, daszeie od szvetlozi niegve usza komora razsvetila, koj Ztaracz niega ostro y szerdito ie gledal, zverhu koiega vigienia preztrasfilszeie neszrechniak, y pochelie ne szamo derhtati, nego y od ztrahafze potiti, vendar chez nekuliko uremena obatrivelszeie, y Ztarca ie opital gdo bi on moral biti? y kai ische, ali potrebuie od niega? Odgovorilmuie Ztarecz. *Ego, ut scias sum Coelestis ille Pater qui te, & omnes creaturas ad servitium & utilitatem tuam creavi.* Jaszem on Otecz Bog nebezki, koiszem tebe, y usze ztvari na szlusbu, y pomocs tvoiu iz nichesza ztvoril, vu to ime dabi ti mene szlufil, y za tuliku miloschu zahvalnogafze izkazal, a ti usze drugacs chinis, ar zgrehi tvoiemie mene pfanis, y bantuies, mene zapuschaiuch Vragu szlufis, y zapovedi moie prekर्सuiuch, niegove obdersavas, zakaizato ia tebe takai oduriavam, z- miloschum moium zapuscham, y pod oblaztium uraga peklenoga ozta vlyam, ova izrekuchi on Ztarecz Otecz Bog nebezki, nezta logaie, betesnik pako vez ofzupnien vu velikom ztrahu buduchi, unogo bolye od nuternieh ztizek, neg telouneh bollih traplyen ie ozta. Drugu noch pokazalamuszeie iedna druga Persona mlaiiffa, z- iednem finehkem krisem na plechek, y ternovum korunum na glave, koia Persona opitalaie betesnoga Mladencza, poznaslime gdoszem? Odgovorilie mladencz, nepoznamte, negomisze vidis szpodoben onomu Ztarczu koj ie preszestnu noch pri mene bil; Iz tinaie, pravo govoris daszem ia niemu szpodoben, aric on moy Otecz vekovechni, zaradi tebe pako ieszem chlovekom poztal, y na krisnom drevu ieszem moiu kerv preleial, y umerl; kaiti pako ti muku moiu ieszi poplyuval, kerv moiu poteptal, y za tuliku lyubav moiu tak nezahvalnogafze do szada proti mene izkazuval, mene znovich tvoiemie grehi, gorie neg sidovi szvoiemie rukami bantuval, y machil, zakaizato moia kerv naibude tebe na zkvarienie, koiu ti ne-

maras imeti na zvelichenie, y tako ona druga Bosanzka Persona uzemsi faku kervi iz Rebra szvoiega ie hitila vu obraz onoga neszrechniaka, y neztaloieie. Oh! kulika tuga y falozt, kulik ztrah moralie bitti na szerczu onoga neszrechniaka, kuliko derhtanie na telu? Drugi dan doiduchi brat niegov k-niemu, nasselgaie ufzega od ztraha bledoga, derschuchega, y plaho gledaiuchega, koiegaie opital kai zlame nuie, y koi zrok mora bitti onoga tulikoga niegovoga ztraha? koimu odgovori, oh! ter kaksze nebi moral ia ztraffiti, y falozten biti, buduchi damie na zkorom umreti, y vu pekelpoyti; Nato recse zdravi brat betesnomu, neboifze, bratte moy ar miloscha Bosia ie velika, koiu ufzako zkruffeno szercze lahko zadobiti more, kadagodsze gresnik k-Bogu szvoiemu po Sz. pokore oberne. Oh! bratte moy dragi zdvoienoie zmenu R. ar Otecz Bog nebezki, y Szin niegov ieszu primene bili, y proklecztvo name poztavili. Akoprem bratte moy dragi obodve Bosanzke Persone Otecz naimre y Szin tebe ieszu oztavile, y proklecztvo nate poztavile, iosche ni zdvoieno zvelichenie tvoie, doklamgod y Tretia Bosanzka Persona Duh Sz. k-nym neprivoli, zakaizato doklamie duffa vu telu, ufzigdar ie mezto milosche Bosie, ufzem pokoru chinechem akoprem neznam kak velikem gresnikom, prepouchifze adda bratte moy dragi Duhu Sz. da on tebe naraszveti, y lyubavium Bosium vusge, da budesz znal y mogel tvoy gresni ztalis zpoznati, oduriti, y k-Bogu tvoiemu po Sz. pokore obernutifze, kai y ie vuchinil, toieto Duha Sz. napomocs zazval, iz grehovsze szpovedal, y iz szercza posalual: Tretiu noch pokazalamuszeie iedna Persona szvetla vu bele oprave do zemlye oblechena, koie na ramenu ieden beli Golubek ie szedel, koia Persona onoga betesnika miloztium okom ie gledala, da betesnik vesz veszel poztaufi opitalie, o Gozpone! gdofzi ti? R. znai dafzem ia Tretia Bosanzka Persona Duh Sz. razveszelitel ufzeh faloztneh vu me uffanie szvoie poztaulaiucheh, koi pravichnu szerditozt Bosiu, na lyubav, y milofzerdnozt premeniti morem; Daiemti adda

na znanie dafzu tebe grehi tvoij oproscheni, lyubi G. Boga, y pripravifze ar do tretiega dneva budesz moral iz ovoga vremenitnoga, vu vekovechni blaseni sitek preminuti, y tak biloie vuchinieno.

Zakaizato N. N. opominam ia ufzeh zkupa z-rechmi mudroga Petra Bessouffa govoreci. *Animas vestras disponite, dignos vos ad Spiritum Sanctum recipiendum reddite, locum ei hodie in corde vestro concedite.* Duffe vasse pripravete, vredneh vafz Duha Sz. prieti vuchinete, mezto niemu denesz vu szerczu vaffem dopuztete: toieto *pocata auferte, conscientias expurgate.* Odhitete od vafz grehe neszamo szmertne, nego y male, ochiztete Consciencie vasse z-iednum chiztum szpovedium, iednum pravum szerchenum faloztium, tverdne, y ztalnem nakaneniem pobolsania sitka vaffega, nashleduiuch vu pokore rechenoga malo pervo Mladencza, kogazte do szada nashledovali vu grehah, ako selite od Duha Sz. pohagiani, rashvetcheni, y obiacheni bitti, grehov oproschenie dobiti, y vu diku nebezku za nym doyti. Ar ni moguche dabi Duh Sz. mogel pri vafz prebivati, y vu szerczah vaffeh ztanuvati, doklamgod koi greh, ter naimre szmertni vu nyh nahagialfze bude: *Quamdiu enim pridaie vucheni Bessous, intrinsecus virulenta illa pestis delituerit, Spiritus S. eodem divertere non dignabitur.* Ar doklamgod nutre, toieto vu szerczu y duffe vasse zeleny y chemerna kuga szmertnoga greha prebivala bude, Duh Sz. tamo navernuti doztoialfze nebude. *Pensate igitur fratres charissimi, Krichi Sz. Gregur Papa, quanta dignitas sit ista habere in cordis hospitio adventum Domini.* Premiszlete adda Brattia moia draga kulika chazt ie ova, imeti vu szerczu na ztanu Boga Duha Sz. y zato potreбноie dafze ufzaki zkerbi ufzum moguchnoztium pripraviti doztoino prebivalische Duhu Sz. vu szerczu szvoiem.

Ar ako nadeiaiuchifze gdo zmegy vafz N. N. koiega velikoga Gozpodina k-szebe na ztan, prez ufzake dvoinozti izmete, ochizti, y ofznasi ufze kute, y zakutke hise szvoie neszamo od blata, y szmrada kakovoga, nego y od ufzako-

Petr: Bas-
seus Couc-
de Spir: S.

Idem ibid

S. Greg-
Papa.

ga naimensega praha, y pavuchine, da novi gozt nikai ne-
naide kaibi ochi niegove zbantuyati, szercze zburkat, y nie-
ga chiniti dalko od hise szvoie ztati; da pacse terfizze
uszaki z- novemi szagi szvoie ztolle, szvilnemi popluni poz-
telye pokriti, ztene y zidine z- karpiti, ali konche kipi po-
kriti, y okinchiti, usza iednum rechium chizta, usza lepa
moraiu bitti, zakai to? zato, dabifze on Gozpodin zalyu-
bil vu Gozpodara od hise, y niega z- miloschum szvoium, y
darmi nadelil. Oh Bose! Akofze chlovek chloveku ovak
izkasuie, za zadoblyenie kakove chalarne lyubavi, y milos-
che, ali kakovoga maloga dobichka? Kai nebi moral chi-
niti, y kaksze nebi dusen bil izkazati, na prihodnie Duha
Sz. koi naiduchi chizto chlovechanko szercze, zalyublyu-
jesze vu niega, z- darmi, y miloschami szvoiem Bosanzke-
mi nadelyuiega ovde, y na drugom szvetu szvoieh vekovech-
neh Bosanzkeh kincsev delnika chini vu dike nebezke.

Hitemofze adda mi uszi na kolena nassa, ter zkruffene-
mi szerczi nassemi ponizno, y pobosno zazovemoga Sz. Mate-
rium Czirkvum knam, govorechi. *Veni Sancte Spiritus, reple
tuorum corda fidelium, & tui aroris in eis ignem accende.* Hodi
Duh Sz. napuni tvoich szercza verneh, y tvoie lyubavi vu
nyh ogeny vusgi, da napunieni z- miloschum, y vusgani z-
lyubavium tvoium, oude tak sivet budemo mogli,

date pak naveke vu dike tvoie chaztiti, y
chaztech vusivati budemo vredni.

Amen.

NA

NA TROIACHKI PONDELIEK.

Kuliku, y kak nezgovornu lyubav ie iz-
kazal G. Bog proti narodu chlove-
chankomu.

*Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum
Unigenitum daret.* Joan. c. 3.

Takie G. Bog lyubil szvet, daie Szina
szvoga iedinorogienoga dal.

LEpe ztanovito y uszake hvale vredne navuke davaliszu
negdasnieh ztarih vremèn Kralyi, y Cezari, naimre,
da gdogod selè za velikoga y prestimanoga od ovoga szveta
lyudi dersan bitti; takovogafze z- dareslivoztium ie dusen
izkazati, delech naimre szvoie milosche, y dare, ne szamo
onem, od koiehszu na nye proffeni, nego y onem, od koieh
niszu proffeni, da pacse govori mudri Democritus, da Go-
zpoda ovoga szveta moraiu hitressa bitti na delenye milos-
chih szvoieh, neg na obetanie. *Ad largiendum, quam ad pro-
mittendum promptiores.* Takvogafzeie pokazal negda Titus
Cezar onem dvem Senatorom koijszuga na szmert izkali,
zafzedaiuchimu po dnevu, y po nochi, dabiga zkonchati,
mogli,

Democritus

mogli, koie on doznausi, nym ne szamo ie oproztil, nego-
ieie kakti naivexe priatele szvoie lyubil, goztil, y chaztil:
One pako dieve, vu koieh nikomu nikakve miloscheni vu-
chinil, videlomuszeie da ni Czeszar, y zato tufilszeie szvo-
iem dvorianikom govorecsi. *Amici perdidimas diem.* Pria-
teli pogubiliszmo danasni dan, vu koiem dobra nikakvoga
niszmo vuchinili, ar milosche nasse Cezarzke nikomu ni-
szmo izkazali. Severus Alexander Kraly dersalszie za ie-
den veliki spot, kadaie videl koiega podlosnika predsze-
doyti, akoga za kakovu takovu miloschu ni profzil, govo-
recsimu. *Quid est quod nihil a me petis?* kai to mora bitti,
da nikai od mene neprofzis? Niti Adrianus Cezar ie me-
nie nagnien bil na dareslyvozt, od zgora recheneh Po-
glaunikov, koi ni hotel dabiga gdo za miloschu profzil,
negoie on szam uszem, y uszakomu nyu ponuial. *Amicos
non petentes locupletavit, & petentibus nihil negavit.* Priatele
neprofzeche obilnoie nadelil, y profzechem nikai ni zakra-
til. Iztinaie prava da uszi ovi Poglauniki uszake chazti, y
hvale uredni ieszu bili zbok nyhove velike dareslyvozt, ko-
iuszu oni podlosnikom szvoiem izkazovali: Ali lyubav, mi-
loschu, y dareslyvozt, koiue izkazal Kraly neba, y zemlye
Vszam: G. Bog proti szebe podlosnomu gresnomu narodu
chlovechankomu, z- kakovem iezikom ne szamo chlove-
chankem, nego y Angelyzkem doztoino, y zadovolyno
prehvaliti budesze moglo? koinaszie natuliko lyubil, daie
nam, y za naz szvoiega iedinorogienoga Szinka dal, polek
szvedochantzva denesniega Sz. Evangeliuma. *Sic DEUS di-
lexit mundam, ut filium suum unigenitum daret.* Takie lyubil
G. Bog szvet, daie Szina szvoga iedinorogienoga dal. Vche-
ranaszie vâbil y sznubil na lyubav szvoiu z- onemi Sz. Evan-
gel: rechmi. *Si quis diligit me, sermonem meum servabit, &
Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud
eum faciemus.* Ako gdo mene lyubi, recs moiu obdersaval
bude, y Otecz moy lyubil niega bude, y knyemu doidemo,
y prebivalische pri nyem vuchinimo. Danasz pak iosche
vexem

Jean. c.

14. v. 23.

vexem zrokom terszize on genuti naz na lyubav proti sze-
be, z- lyubavium naimre szvoium Bosanzkuin, koiue on
proti nam izkazal akoprem nepriatelom szvoiem, daiuchi
nam, y za naz Szinka szvoga iedinorogienoga. Akoli ad-
da ucherasnie negovo zvanie, y sznublyenie na lyubav ge-
nuti szercza nassa ni moglo, niti nemore, nainasz gene-
danasnie. *Et si, govori Sz. Augustin, amare DEUM pigeat, s. August:
saltem redamare non pigeat.* Akolisze komu gruzti lyubiti Bo- de Cathech:
ga szvoiega, lyubav koncse z- lyubavium naisze nikomu ne- rudi:
gruzti povernuti. Od velike adda y nezgovorne lyubavi z-
koiuie G. Bog naz gresnike lyubil, govoriti kanim, y hochu,
da uszaki bude znal, y mogel zpoznati, kak, y kulikoie du-
sen G. Boga szvoiega lyubiti.

Veliku ztanovito y nezgovornu lyubav imelie od veka
G. Bog proti szebepodobnomu kipu, koiega pervo negoie
ztoril, y nazvetlo dal, hotelmuie za doztoino mezto, y
prebivalische prezkerbeti, y provideti, y vu ztvarianiu-
ovakovoga mezta preunoga ieszu znamenialyubavi, koiue
G. Bog pokazal proti Chloveku, pokehdob da za niega, y
zaradi niega ztorilie ov firoki szvet, vu niem ztorilie vu
zrakupticze, vu vodah ribe, vu gorah zverinu, dabimu na
hranubila, ztorilie usza sivucha ztvorenia na zemlye, dabi
nad nymigozpdual, y snymi gozpodaril. *Omnia subiecisti Psal: 8. v. 9a
sub pedibus ejus.* Govori Sz. Kraly David. Ztorilie nebo
y na nyem ztorilie Szuncze, meszcz, y zvezde, dabimu po
dnevu, y po nochi szvetile; ztorilie vu nebu Angele, za-
povedaiuch nym dabi Chloveka chovali, y branili od uszake
pogibeli, vu uszakom meztu, y vremenu. *Angelis suis man- Psal: 90.
davit de te, ut custodiant te in omnibus vijs tuis.* Angelom- v. 12.
szvoiem zapovedalie G. Bog da tebe vu uszakom meztu,
putu, y kutu chvaiu, od uszakoga zla brane, y na szlus-
bu dvore. Oh! kulika ovo ni lyubav, miloscha-
y dareslyvozt G. Boga Vszam: proti nevolynomu Chlo-
veku?

E e e

Ali

Ali ovde G. Bog lyubavi, y bobrote szvoie ni konceza vuchinil, negoiuie iosche z- vexemi darmi, y miloschami, potverditi, y povexati hotel, kada naimre pripraviuissimu za prebivalische iedno tak lepo, okincseno, y uszem dobrom napunieno mezto, kod Sz. Piszmo szvedochi. *Formavit igitur DEUS hominem de limo terra.* Tergaie ztvoril na szvoy Bosanzki Kip, y szpodobu. *Ad imaginem quippe DEI factus est homo.* Niegaie zverssenoga vuchinil natuliko, da kaigod naturalztva po drugeh szvoieh ztvoreniah na pochetku szveta ie rozdélil, usze vu iedinoga Chloveka ie poztavil, daduchimu bitie iednako z- kameniem; sitek z- koreniam, y dreviem; chutenie z- bestiami; rozum z- Angelmi; neumertelnozt duffe iednaku z- neumertelnoztium szvoium, Bosanzkum, natuliko daga Aristoteles imenuie. *Finis, & epilogus omnium creaturarum.* Konecz, y zavietek uszeh ztvoreny; toieto uszeh zverssenoztih, koiefze po uszeh ztvoreniah razdelyena nahagiaiu. Trimegistus imenuiega. *Miraculum magnum naturæ.* Chudo veliko nature. Sz. Ambros pako govori daie G. Bog iedno oszebuino zlamenie, lyubavi proti Chloveku pokazal, dagaie vu onakovu opravu oblekel, z kakovum onszam na ovom szvetu sivuchi oblechen ic hodil. *Qua major dignitas, quam iisdem vestibibus hominem indui, quibus ipsemet Dominus: juxta illud, Dominus regnavit, decorem induit.* Kakovaie vexa chazt, neg onum iztum opravum Chloveku opravlyatizze, z- koiumszzeie szam G. Bog opravlyal; polek oneh Sz. Kralya Davida rechih Goszponie Kralyual, vu dike oblechen.

Ali ako ia usza ova zlamenia lyubavi prizpodobim k- lyubavi one, od koiefze denesni Sz. Evang: szpomina, daie naimre natuliko G. Bog szvet, toieto Chloveka lyubil, daie za lyubav, odkuplyenie, y zvelichenie niegovo poszlal iz nebezke vizine Szinka szvoga iedinoga. *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* Koie rechi Sz.

S. Chrysofost: Ivan Chrysofostomus ovak tolnachi. *Non Servum, non Angelum, non Archangelum, non Cherubim, non Seraphim sed Filium suum*

suum unigenitum daret. Tak, y na tulikoie G. Bog lyubil ov szvet, da ne szlugu, ne Angela, ne Arkangela, ne Kerubina, niti Serafina ni hotel poszlati za odkuplyavatga izvuze, y zpod oblazti vraga peklenoga, nego iedinorogienoga Szinka szvoga, koie rechi y mudri Sylveira ovak lepo razlase. *Sic, idest tantâ amoris vehementiâ, & fuit tantus hic amoris excessus, ut solâ Christi infinitâ sapientiâ potuerit explicari.* Tak, toieto tulikum iakoztium lyubavi, lyubilie G. Bog szvet, da szama mudrozt Bosanzka preszechi, y iztolnachiti nyumore, à drugi nigdor, koiu preveliku, nezgovornu, y nepreszesnu lyubav Bosiu proti gresnomu narodu Chlovechankomu pokazanu, premislyavaiuch Sz. Mati Czirkva, na veliku Szobotu ovak popeva. *O mira circa nos tua pietatis dignatio! O inestimabilis dilectio charitatis, ut servum redimeres, Filium tradidisti.* O prechudna proti nam lyubav tvoia Otecz Bog Vszam: O nepreszesna dobrota, y miloszerdnozt tvoia, za odkupiti szlugu nevernoga gresnoga naimre Chloveka, doztoialszizze dati Szinka tvoga iedinoga.

Szpomenka vekovechnoga y hvale vredna ic bila lyubav Patriarke Abrahamama proti G. Bogu, pokehdob da na szamu iednu proztu Bosiu zapoved gotovie bil Szinka szvoga szfaka alduvati, y iur dersechi gol mecs vu rukah za odszechimu glavu bilbiga rad y dobrovolyno za lyubav Bosiu umoril, dabi G. Bog Angela nebil poszlal za ztegnutimu ruku od vudarca, y za obchuvati vu sitku Szinka szfaka. Ali to chuda nikakvoga ni vredno da Chlovek za lyubav Bosiu Szina szvoga na szmert daie, ar daie, y pouracha szluga Goszponu szvoiemu ono kai od niega ic dobil: Nego to, toie chuda vredno da G. Bog za szlugu szvoiega dalje na szmert Szinka szvoga iedinoga. *Sic Deus dilexit mundum.* Takie G. Bog lyubil szvet. *Ut Filium suum unigenitum daret.* Daie Szinka szvoga iedinorogienoga dal, y prikazal; ne iur zato dabiga lyudi po szvetu vu Kralyevzkeh hintoveh vozili, niemuszze kakti Kralyu klaniali, niega goztili, z kincsi y bogacztvi nadelyevali, y chaztili,

Sylveira
t. 2. l. 4. c. 3
n. 223.

S. Mater
Ecclesiæ
Sab: San:

ne zato ne, nego dalje on niega zato, dabi on grehe Chlovechanskoga gresnoga naroda plachal, spote, obsanozti, pregone, y muku za nye podnaffaiuchi. Dalie Szinka szvoga Otecz Bog nebezki gresnomu szvetu iz one szvoie nezgovorne dobrote, lyubavi, y miloszerdnozti, ne zato dabi on ovde gresnike szudil, y vu muke peklenzke ofzugiaval; nego dabi za nyh muku terpel, kerv tohil, y krisnu szmert podnefel, y niega dabi on szvoium mukum y szmertium muk peklenzkeh ofzlobodil, y zvelichil, kod nam to Sz. Janus Evang: szvedochi. *Non enim misit DEUS Filium suum in mundum, ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum.* Ni poszlal G. Bog Szina szvoga na szvet, dabi szudil szvet, nego dabisze zvelichil szvet po nyem; Itak Szin Patriarke Abrahamo malo pervo imenuvani nilze molil Otczu szvoiemu, dabisze nad nym szmiluval, y sitekmu prikazal, y vendar G. Bog poszlalie Angiela szvoga, koi Abrahamu ie ruku ztegnul, y Ifaka szmert ofzlobodil. Christus pako Szin Bofi porochisze na vertu olivetanzkom kervavem potom, previgiuiuch vu duhu britku muku y szmert szvoiu, molilszeie Otczu szvomu nebezkomu. *Pater mi si possibile est, transeat a me calix iste.* Otecz moy nebezki, akoie moguche, naisze oduzeme od mene Kelih ov; Ali prosnia, y molitya niegova ni ime la mezta pri Otczu niegovom, negomuie liztor poszlal iz neba Angiela, koigaie battrivel na szzercheno podneffenie y muke y szmert, za odkuplyenie, y zvelichenie naroda Chlovechanskoga. *Apparuit autem illi Angelus de caelo confortans eum.* Govori Sz. Lukach. Nut adda N. N. kulika, y kakova ie ova lyubav Otcza Boga nebezckoga proti nam nevolynem gresnikom, y nevernem nepriatelom szvoiem izkazana. *Qui etiam proprio Filio suo non perpercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.* Koi takai lastovitomu Szinu szvoiemu ni oproztil, nego za nasz uszeh ie dal niega, pisse Sz. Pavel Apostol vu liztu szvoiem Rimlyanom y piszanom.

Ali

Ali zakaisze vu denesniem Sz. Evangeliumu Sz. Janus szpomina od szame liztor Otcza nebezckoga lyubavi, zbok toga da on szvetu Szinka szvoga iedinorogienoga ie dal; a neizpominasze nikai od lyubavi Szina Bofiega, koiuie on szam szvetu pokazal, ponuiiach y daruiuch szamoga szebe gresnomu szvetu na pomocs, odkuplyenie, y zvelichenie polek szvedochantzva tuliko oneh niegoveh rechi koiesze pri Sz. Isaiassu cstu. *Ecce ego, mitte me.* Nut ovo ia, posli mene; Ar po pregresseniu naffch perveh Otczev Adama y Eve prepaliszmo bili mi uszi, kod Odvetek nyhov vu greh, y po grehu pod oblazt szmert vekovechne; Dobrota pako y miloszerdnozt Bosanzka miluiuchinasz pogubiti naveke, zato vuchinileszu Bosanzke Persone tolnacs meg y szobum kakbisze moglo szvetu gresnomu pomocsi? y dokonialeszu da iedna zmegy nyh mora na ov szvet doyti za odkuplyenie, y zvelichenie nasse, y opitaussi Otecz Bog nebezki. *Quem mittam, & quis ibit nobis?* Koga poslyem, y gdonam poyde ov tak ieden veliki poszel opravlyat? na koie pitanie Druga Bosanzka Persona takiszeie szama ponudila, govorecsi. *Ecce ego, mitte me.* Nut ovo ia, posli mene. Odkud, toieto iz koieh rechi pochetek lyubavi Szina Bofiega izvira, y zato Sz. Pavel Apostol govori. *Qui dilexit me, tradidit semetipsum pro me.* Koi je lyubil mene, dalje szebeshamoga za me. Odkud zpoznatisze more da lyubav Szina Bofiega ni bila mensa, negie bila y Otcza Boga nebezckoga proti gresnomu szvetu, ar Otecz davalie Szina, Szin pako davalie szamoga szebe dobrovolyno na szmert.

Iztinaie da lyubav oveh dveh Otcza Boga, toieto, y Szina niegovoga proti Chloveku gresnomu bilaie iednaka, ali kaiti buduchi iednaka volya Szina, z-volyum Otcza Boga y szvoga nebezckoga, polek oneh niegoveh pri Sz. Kralyu Davidu rechi. *In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam; DEUS meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.* Na pochetku Knige zapiszanoie od mene, dabi vuchinil volyutvoiu; Bog moy hotelszem, y zapoved tvoiu na szredi y szercza

Ecc 3

szercza

De Amore
DEI Filij.

Isaie

c. 6. v. 20.

Ad Galat
c. 2. v. 20.

Psal: 39. v. 24

szercza moiega. Jednaka adda lyubav bilaie Otcza, y Szina Boga proti Chloveku; nego Szinie hotel polek one szvoie lyubavi proti nam, pokornozt tulikaiisse proti Otczu, szvomu nebezkomu izkazati, dobrovolyno ponuiiach szamoga szebe dati za odkuplyenie Chloveka. *Ecce ego, mitte me.* Kako dabi hotel bil recsi. Nut ovofzem ia Otecz moy nebezki on, koifzem gotov szvetu lyubav, y miloschu izkazati, ako tvoia szveta volya ie mene poszlati, szlobodnome poslyes, ar idem iz pravoga szercza rad na muku y szmert, za oszloboditi od vekovechne szmert, y muk Chloveka na kip, y szpodobu nassu ztvorienoga.

Szpominaiuchisze adda (veli Sz. Ambros) denesni Sz. Evangelium od lyubavi Otcza Boga nebezkomu, obznanuie takai y ochituie zkupa lyubav Szina niegovoga. *Eadem charitas qua Patris, etiam Filij est; quæ est enim charitas Filij; nisi quia se pro nobis obtulit, ut suo sanguine nos redimeret? Eadem autem charitas est in Patre, quia scriptum est; Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret; tradidit ergo Pater Filium, & Filius ipse se mundo tradidit.* Ona izta lyubav Otcza Boga, ie tulikai lyubav Szina niegovoga; Ar kakovaie lyubav Szina, nego kaiti szebe za nasz ie ponudil, dabi nasz szvoium kervium odkupil? Raitno pak ova. kova lyubav ie y vu Otczu, ar napiszanoie; Takie Bog lyubil szvet, dabi Szina szvoga iedinorogienoga dal; Dalie adda Otecz, Szina; y Szin szam szebe ie szvetu dal. Oh adda nezgovorna lyubav Otcza, y Szina Bosanzkeh Person proti gresnomu szvetu.

Nemoresze zadozta prehvaliti lyubav, y vernozt nekoiega szluge proti Goszponu szvoiemu Panopioru, od koiega Valerius Maximus pisse, da naimre on szluga razumeusi Goszpona szvoiega proscibuvanoga, y od Szoldatov na szmert izkanoga, premenilie opravuszvoiu, z-opravum Goszpona szvoiega, vu koiuszeie szluga oblekel, y perzten Goszpona szvoiega na perzt szvoy ie poztavil, odpraviusi skomeze, y otaino iz hise Goszpona szvoiega Panopiora, koiega

S. Ambros.
lib. de Spir.
Sanct. c. 12.

Valerius
Maximus
lib. 6. c. 8.

koiega potlambi odpravil bil szluga, legelie onak oblechen na Gozponovu poztelyu, kade naiduchiga Szoldati, na meztu ieszuga nemilo zarazili, stimaiuchi Gozpona Panopiora, a ne szlugu niegovoga. Oh! kulika lyubav bilaie ova iednoga szluge proti Gozponu szvoiemu, kak on Gozpon bil bisze znal, y mogel zadovolyno zahvalnoga izkazati dabi bil oztal siv? Ali y ova lyubav nemoresze vu naimensem priszpodobiti lyubavi Bosie proti gresnomu Chloveku; ar G. Bog buduchi nas Gozpodin, poszlalie nam na szlusbu pravoga Szina szvoiega, koifzeie izam dobrovolyno nam na szlusbu ponudil, y za lyubav nassu doffelie iz neba, y naruhaia Otcza szvoga nebezkomu k-nam na zemlyu. *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de caelis. Ovde oblekelszeie vu opravu nasse Chlovechanzke nature, Et incarnatus est, ex MARIA Virgine, & homo factus est.* Rodilszeie od MARIE Dev. y Chlovekom ie poztal. Vzelie perzten na obrezavaniu, znamenuiuchisze kakti krivcem, y gresnikom; k-zadniemu polofilszeie na poztelyu nassu, krisa hochu recsi nam doztainoga, ar od nasz zaszlusenoga, y na one tvrde poztelye krisnoga dreva za nasz szluge, y podlosnike szvoie puztilszeie nemilo raniti, y umoriti, dabi on tem nachinom, muke naimre y szmert szvoie nasz od vekovechne szmert, y muk peklenzkeh oszlobodil. Oh! *Amor amorum, quo te deduxit amor?* Oh! Lyubav uszeh lyubavih, kanteie zapelyala lyubav.

Niti mense hvale, y szpomenka ie vredna ona lyubav od Kodrussa Kralya Egyptonzkoga proti Varassu, y lyuczttvu szvoiemu Athenianzkomu izkazana, onda naimre kada sie ie videl od nepriatelzkeh seregov na usze kraie obszenoga, y vu ochivezte pogibeli pogubiti szvoie Kralyevzto, y drago lyuczttvo Athenianzko, neznaiuchimu pako kak pomocsi, zato posselie bil pred kip szvoiega malika Apollo imenuvanoga, za opitatga akobisze moglo kak onomu lyuczttvu pomocsi, dabisze nepriatelzke szille, y szmertne pogibeli oszlobodilo, koiemu odgovorilie malik Apollo; Imas znati

Valerius
Maximus
lib: 5. c. 6.

znati ò Kraly da za ofzloboditise ove ochivezte pogibeli druge nikakve pomochi ni, nego szama iedna iednatvoia szmert, da naimre ti tvoy fitak na szmert poztavis: Ov malyka Apollo odgovor doffelic vu vuha ne szamo lyuczstva Athenianzkoga, nego ynepriatelzkoga, zakaizato danaie taki bila zapoved van po taboru od Poglavnika nepriatelzkeh feregov, da akobi gdo videl Kralya Kodrusa izhagiati van iz Varassa na polye za pobitise, naitze nigdor proti negove Persone nepoztavlya, niti szvoieh ruk proti niemu nepodigne za umoritiga, ali liztor raniti. Doznavsi pako za ovu zapoved Kodrus Kraly, kai gdo stima, kai je on vuchinil? Ah ona velika lyubav, koiamuie vu szerczu gorela proti lyuczstvu szvoiemu navuchilagaie kakie more on od szmerti ofzloboditi, daie naimre premenil szvoiu Kralyevzku opravu, z- opravum iednoga proztoga Szoldata, vukoe oprave izeffelic iz Varassa vu szpodobe iednoga proztoga Szoldata, szuproti nepriatelom za pobitise snymi, koiega zagledavsi Szoldati pocheliszuga goruchemi globussi pozdravlyati tia do szercza, z koiemiszuga ranili, y na tla hitili, ov pako videchisze ranienoga vu szvoie prave kervi lesati, obernulzeie proti Varassu Athene, omochilie perzt szvoy, mezto pera, vu kervi szvoie mezto tinte, y onak z-kervavem perztom naipissalie na zemlye ove dve rechi. *AMORE, MORIOR*, od lyubavi umiram, kai doznavsi nepriateli daie Kodrus Kraly na szmert ranien, y da iur na polyu umira pred nyhovemi ochima, preztrassiliszufze, y od velikoga ztraha derschuchi vu beg ieszufze poztavili, y tako on glasoviti Varas Athenu zeufzem orszagom, y lyucztvom, szmertium Kralya szvoiega Kodrusa ieszu ofzlobogieni bili.

Szpodobnem nachinom vidimisze daie baratal nas miloztiuni Kraly Kristus JESUS, ar on videchi nas zeufzeh ztran oblizedeneh od peklenzkeh nepriatelov, y vu ochivezte pogibeli vekovechnoga zkvarienia; Iz one negove nezgovorne lyubavi, y pomiluvania ni znal kai zacheti; Opitalie

Opitalie adda Otcza szvoga nebezkgoga, kaibi chiniti moral za obraniti nasz szvoie drago lyuczstvo od nepriatelzke szilile, y szmertne vekovechne pogeibili; koiemu Otecz nebezki ie odgovoril; Szinko moy dragi imas znati da narodu chlovechanzkomu nemoresze drugach pomocsi, nego szmertium tvoium, *Oh! ecce ego mitte me.* Oh! nut ovo mene, posli mene, iaszem gotov umreti, za ofzlobogienie od vekovechne szmerti, dragoga lyuczstva moiega. Ali Szinko moy dragi (rekelie Otecz nebezki) imas znati da ova tvoia szmert prevecs sukha bude, y ovo odkuplyenie oduisse drago bude moralo bitti; ar ti budes oduriavan, spotan, preganian, y vechkrat na szmert izkan; tebe ieden zmegy tvoieh Vuchenikov hoche nepriatelom tvoiem prodati, y vu ruke dati; tvoie presz: Telo bude moralo razmerczvarieno do koztih z-bicsi, y sibiem bitti; tvoia Glava usza od spichaztoga ternia zbodena, y prevertana, y k-zadniemu megy hudodelniki na krisnom drevu z- ostremi chauli pribit, z- nezgovornum mukum budes moral umreti. Oh! uszeie to malo, uszeie to nikai, ò Otecz moy nebezki, naproti one velike lyubavi koia vu moiem szerczu gori proti nevolynomu narodu chlovechanzkomu, odgovorilie nas predragi Odkupitel Otczu szvoiemu nebezkomu, y kaiti onie dobro znal, da akoga nepriateli poznaiu, nebudusze uffali ruk szvoieh na niega poztaviti; zato uzelic nasze opravu nature chlovechanzke *Formam servi accipiens*, veli Sz. Pavel, *in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.* Kip szluge uzemsi, na szpodobu lyudi vuchinien, y vu oprave naiden kod chlovek: Vu koe oprave pokazausisze na ov szvet, y nepoznausiga nepriateli za pravoga Kralya Nebezkgoga, podignuliszufze proti niemu, y dotehdob ieszuga preganiali, doklamszuga y na krisnom drevu umofili, y ovako predragi nas Priatel, Kraly, y Odkupitel Kristus JESUS szvoium presz: Kervium, mukum, y szmertium, od szmerti vekovechne, nasz ie ofzlobodil kod od niega popeva Sz. Mati Czirkva. *Qui mortem nostram morien-*

do destruxit, & vitam resurgendo reparavit. Koi szmert nassu, umiraiuchi ie zaterl, y sitek vekovechni od szmertu gore zta- iuch nazad ie nam zadobil.

Nut szada N. N. premizlemo dobro koiaie vexa lyubav, ieli Kodrussa Kralya Athenianzkoga proti lyuczstvu szvoiemu; ali pak Christussa Kralya nebezkoga proti narodu chlovechankomu? y zpoznati hochemo da prez kraia y koncza Christusseva proti nam nevolynem gresnikom ie vexa, y prestimanessa lyubav bila, od lyubavi Kodruffeve proti Athenianczem izkazane, natuliko da moy Serafinzki Doctor Sz. Bonaventura nyu ni znal kak izpizati, nego liztor od velikoga chuda zverhu nye ofzupnien ove rechi ie zapuztil napiszane. *Oh! quanta circa humanam salutem dilectione fervebat.* Oh! kulikum okolu chlovechankoga zvelichenia lyubavium ie goret? *Undique me circumdat amor tuus, o bone JESU! & nescio quid sit amor?* Zeuszeh ztran mene obztira lyubav tvoia o dobri JESUS! y neznam kai ie lyubav? Ar ia tebe nelyubim, kodbite lyubiti moral, y kodfzi ti vreden od mene lyublyen bitti.

Ovu Christussevu lyubav proti nam gresnikom izkazanu razmislyaiuchi negda Sz. Augustin, govorilie k-razpetomu Odkupitelu szvoiemu ovak. *Dilexisti Domine me, plus quam te, quia mori voluisti pro me; ah! pudeat, pudeat me, non redamasse te.* Lyubilfzi Gozpone mene, vecs neg tebe, arfzi umreti hotel za me; ah! szram, szram nai bude mene, da ia tebe nelyubim, kodfzi ti vreden, y kodszem ia dusen lyubiti tebe. Tifzi o moy mili razpeti JESUS za lyubav moiu iz nebezke viszine na zemlyu doffel, chlovekom poztal, tulikem spotom, pregonom, y mukam dobrovolyno ieszifze podvergel, doklam uszu tvoiu presz: Kerv do kaplicze ieszi iztochil, y na krisnom drevu umerl, za lyubav, volyu, odkuplyenie, y zvelichenie moie, ter kak ia tebe tuliku tvoiu lyubav placham, y pouracham? *Ah! pudeat, pudeat me, non redamasse te.* Ah! szram, szram nai bude mene, da ia tebe konche kodbi mogel nelyubim, akote:

S. Boav:
in stimulo
Div: Amor:

c. 2. 2. p.

S. August:
soliloqu:
c. 18.

akote lyubiti nemorem kodbi moral tebe lyubiti. *Quoties ego te offendebar, & tu me defendebas: ego te timebam, & tu me custodiebas: ego a te recedebam, & inimico meo me exhibebam, & tu ipsum ne me ariperet, deterebas.* Oh! kuliko, y kulikokrat ia ieszem tebe bantuval, y tifzi mene branil: iaszemsze tebe boial, y tifzi mene chuval: iaszem od tebe odztuplyaval, y besal, tersze nepriatelu pod oblazt daval, y ti ieszi niega ztrafil dabime nezgrabil; ter ia za usze ove milosche, y za tak veliky lyubav tvoiu, iosche proti tebe nezahvalen sivem? *Ah! pudeat, pudeat me, non redamasse te.* Ah! szram, szram naibude mene, da tebe konche lyubav, z-lyubavium nepouracham.

Kai Sz. Augustin szam od szebe ie chutil, y govoril, to uszaki zmegy naz more, y mora po pravicze od szebe recsi, y valuvati, zpoznati naimre nezgovornu lyubav Otcza Boga nebezkoga, y Szina niegovoga iedinorogienoga, ar Otecz Bog dalnamic Szina: Szin pako dalnamic szamoga szebe, koiu nezgovornu lyubav, y milofzerdnozt razmislyaiuchi Sz. Anselmus Biskup pun chuda, ovak krichi. *Quid misericordius intelligi valet, quam quod peccatori aeternis tormentis deputato, & unde se redimeret, non habenti, DEUS Pater dixit: Accipe Unigenitum meum, & da pro te. Et Filius dixit: tolle me, & redime te.* Kai milofzerdnessega morefze izmiszliti, neg da gresniku na vekovechni ogeny ofzugienomu, y odkudbisze odkupiti mogel nemaiuchemu Otecz Bog ie rekel: Vzemi iedinorogienoga moiega, y daiga za te. Szin pako ie rekel, uzemi mene, y odkupi tebe.

Ovu veliku lyubav oveh dveh Bosanzkeh Person, Otcza naimre y Szina proti gresnomu narodu chlovechankomu razmislyaiuch nadalye Sz. Augustin izpizaliuic ovak. *Audeo dicere, quod DEUS cum sit omnipotens, plus dare non potuit; cum sit ditissimus, plus dare non habuit; cum sit sapientissimus plus dare nescivit.* Szmem recsi da G. Bog bu-

Fff 2

duchi

S. August
in Joaz

duchi ufzamoguchen, vecs dati ni mogel; buduchi on
naibogateffi, vecs kai dati ni imel; buduchi naimudressi,
vecs dati nam ni znal, negnamie dâl, daiuchi nam Otecz
Bog Szina, Szin pako szamoga szebe.

Ovu veliku, y nezgovornu lyubav razmislyaiuch Sz.
Ambros Biskup, nifze mogel na nogah zdersati, negoie
na kolena fzvoia opal, ter klechch za tuliku lyubav, mi-
loschu, y dâr, G. Bogu ie hvalil, chaztechi, y blagoszlau-
lyaiuchi niega. *Tanto amoris pondere pressus, stare non po-
tuit, govori szam od szebe Sz. Ambros sed genuflexi, & ado-
ravit.* Tak y ti ò K. D. gresna, ako selis G. Boga tvoie-
ga iz pravoga szercza lyubiti, y z-ovakovum lyubavium
zahvalnamusze izkazati, niegovu lyubav proti tebe izka-
zanu razmislyai: y ako seleies G. Bogu Ztvoritelu, y Od-
kupitelu tvoiemu draga, y do szmerti tvoie od
niega lyublyena biti, *Ama, & amaberis.*

Lyubi ti niega, y od niega
lyublyena budes.

Amen.

NA

NA TROIACHKI T O R K.

Christus kakti dobri Pasztir doffelie na ov
Szvet izkat pogublyeneh szvoieh Ov-
chicz, za oszloboditi nye od vekovechnè
szmerti: Akosze pak koia hotoncze
odbie, y pogine; on tomu zrok ni.

Ego veni ut vitam habeant. Joan. c. 10. v. 10.

Jaszem doffel dabi sitek imeli,

O N koi nigdar ni bil pasztir, videlic pak morebiti ka-
da koiega vernoga pasztira szvoie Ovchicze paszuche-
ga, akoli je dobro pazil, mogelie lehko vpamet vzeti, kak
naimre on vu iutro berfelisze dan pochne, taki szvoiem Ov-
chiczam ovcharnichna Vrata odpre, tersze pred nye poszta-
vi, y pred nymi na passu ide, koiega one marlivo naszledu-
iu; Vezdaie vodi po bregèh, vezda po ravniczah, vezda
k-friske vodicze, vezda vu kakovu szenczu; uszigdar pak
y uszigder verno na nye pazech, y virosztuiuch, dabi odkud
nedosfel nepriatel, terga koie ovcze nementuval. Pod ve-
cher pak na Szunchenom zahodu pochne ovchicze na kup
zprauliyati, y nazad vu Ovcharniczu na pokoy goniti, zme-
gy koieh ako kteru zgressi damuie kade vu koie hufzte, ali

Fff 3

puschi-

puschrine ofztala, ofztavi usze Chredo Ovacz, ter ide za onum zgreffenum; Vezda teche na breg, vezda vu jarek, vezda po polyu, vezda po germiu, vezda k- potoku, poufzud marlivo gleda, y ische zgublyenu Ovchiczu, z- velikem hlepniem nyu naiti, doklam chesz nekuliko uremena naiduchiu betesnu lesati pod kakovem zelenom drevu, prignefze k- nye, teriu milo gore zdigne, na szvoia plècha posztavi, y z- velikem vefzelyem nyu nefze megy ofztale szvoie Ovcze, y zkerbisze pripelyatiu z- drugemi szvoiem i ovczami vu Ovcharniczu na pokoy, y pochinek. Rauno tak N. N. ia morem od Christuffa kakti dobroga Pasztira recsi, kot on szam od szebe ie rekel pri Sz. Januffu *Ego sum Pastor bonus*. Ja ieszem Paztir dobri; koi kakti Bog zapelyauffi na pochetku szveta vu Zemelyszki Paradifus Naturu Chlovechanzku, toieto pervo Otcze Adama, y Evu, dabisze onde nafzladuvali: Chesz nekuliko pak vremena videchi da Adama, y Eve vech ni na pervom mesztu, arfzu pod figovom drevu lesali betesni, bubuch od peklenzke Kache picheni z- prekerseniem zapovedi Bosie, krichalie za nymi *Adam ubi es?* Adam kadefzi? y ona velika lyubav koiamuie proti Ovchiczam szvoiem vu szerczu gorela, prifzililagaie iz nebesz na zemlyu sztupiti. *Descendit de Caelis*. Kade ni presztal tekati, vezda po bregèh, vezda po dolinah, terpech trude, y pote, glad y feiu, doklam vefz ranien y zmerczvarien na Gore Calvarie icieu nassel, szvoium kervium nyu napoil, szvoium Mukum nyu okrepil, szvoium szmertium sitek vekovechni nye zadobil, kotsze szam vu denesniem Sz. Evang: hvali, *Ego veni ut vitam habeant*. Kako dabi hotel recsi (tolmachi Mudri Cornelius à Lapide) Jaszem doffel koi ieszem pravi Pasztir moieh Verneh Kerscheneh Ovchicz, y kot takov dalszem za nye moiu duffu, ar *Bonus Pastor dat animam suam pro ovibus suis*. Dofszem dabi moie Ovcze od szmert i vekovechne z- moium szmertium ofzlobodil, y snyum vu Miloschu Otcza moiega posztavil, ter sitek vekovechni nym zadobil. Pokehdob y ucherasniem pròdechtvu pokazalszem veliku lyubav Christuffa

stufsa Pasztira dufficz nasseh proti nam Ovchiczám szvoiem, koi je uszeh izkat, y za uszeh terpet doffel; akolisze pak koi ia pred nym zkriva, y za nyegov glasz nemara, akosze na peklenzke Vuke nameri, y vekoma pogine, nai nyega nekri- vi, ar on nemankaiuchi uszu szvoiu lyubav y zkerb vu chuvaniu, y izkaniu pokazati, nichiega pogublenia zrok neche bitti, kot rauno to nakanilsem pokazati, y potverditi.

Ztvoriussi adda mudroszt vekovechna Otcza Boga uszamoguchega, iz cherne zemlyè chloveka, dabi pokazal da chim priprosztesse ie telo chlovechanszko; ztem plemenitessa ie duffa koiumuie dàl, y vu telo posztavil: Ar ztanovito ie vech neg isztina, da szvet nima za Angielmi pod Bogam nikai lepsega nit prestimanessaga, ali plemenitessaga negie duffa, buduchi da duffa ne szamo vu iednom, nego vu vech dagovaniach prifzpodablyasze szamomu G. Bogu. Ar G. Bog ie ieden vu Bolanztvu polek oneh Sz. Pifzma rèchi, *Audi Israël, Dominus DEUS noster, Dominus unus est*. Poszlu- ssai Izrael G. Bog nas, Goszpon ieden ie; Duffa tulikai ie iedna iedina vu szvoiem bitiu. G. Bog ie Troij vu Personah; *Tres sunt qui testimonium dant in Cælo, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus*. Trifzu koj szvedochanztvo dàiu vu nebu, Otecz, Szin, y Duh Sz. Duffa nassa ie troia vu iakosztiah, toieto vu Razumu, Pameti, y Volye. G. Bog ie vekovechni, neumertelni, koiega chlovek szvoiem telovnem i ochi- ma nemore videti. *Regi Seculorum Immortali, & Invisibili*. Kralyu vekovechnomu, Nevumertelnomu, y Nevigienomu, veli Sz. Pavel Apost: Tak tulikai y duffa ie neumertelna, nevigiena, y vekovechna. G. Bog ie vefz vu uszakom mesztu, ofzebuinem pako nachinom nahagiasze vu nebu, ar on szam od szebe govori po szvoiem Jeremiaffu Proroku, *Cælum & Terram ego impleo*. Nebo y Zemlyu ia napuniavam. Duffa tulikai nassa ie usza vu uszem chloveku, y vu uszakom chlovechanzkom kotrigu, ofzebuinem vendar nachinom vu szerczu, *Anima est tota in toto, & tota in qualibet parte Corporis*. Polek szvedochanzstva Mudreh Filofosuffey. Oh ple-

Deuteri
c. 6. v. 4.Joan. c.
1. v. 7.S. Timotei
c. 1. v. 17.Jerom: c.
23. v. 24.

plemenschina! o prestimanie nezgovorno uszake Kersche-
ne Duffe!

Dvoiesze pak Duffe nahagiau na ovom szvetu; Jedne-
szu one, koieszu Bosie priateljce izvolyene za diku nebez-
ku, y ovesze priszpodablyau od Sz. Matheia Evang: Ovchi-
czam: Drugeszu pak one, koieszu Nepriateljce Bosie, pre-
vigiene na zkvarienie, ove pak Sz. Mathei Evag: Kozlichem
priszpodablya, govorecsi od obodvoich ovak. *Statuet qui-
dem Oves à dextris, Hædos autem à sinistris.* Hoche posztavi-
ti Ovcze na deszno, Kozliche pak na levo; od oveh perveh
Christus dobri Pasztir govori pri Sz. Janussu, *Oves mea vocem
meam audiunt, & ego cognosco meas, & sequuntur me mea.* Ov-
cze moie glasz moy poszluffiau, y ia poznavam nye, y na-
szleduiu mene; ali y to ni dozta, nego iosche pridaie, *Et
vitam aternam do eis.* Y sitek vekovechni nym daiem. Vu
denesniem pako Sz. Evang: szam Christus ie rekel, *Ego veni
ut vitam habeant.* Jaszem dossel na ov szvet, dabi mogel Ov-
chiczam moiem sitek vekovechni zadobiti.

Nasselbisze morebiti gdo, koibime opital; Budeli vech
Ovchicz, ali Kozlichev? toieto, hocheliszze vech lyudi zve-
lichiti, ali zkaviti? Na to odgovariam ovak: Akolime gdo
opita od szameh Kerschenikov, Katolikov, moremo pobos-
no veruvati, daszejh hoche vech zvelichiti, neg zkvariti, y
tosze more od ovud zpoznati; da naimre Adam imelie tri
Szine, Kaina, Abela, y Setha; zmegy koieh szam ieden iesze
zkvaril, toieto, Kain. Noie Patriarka imelie vu hise tri Szi-
ne, Sem, Kam, y Jaffeta; zmegy koieh szam ieden ie pro-
klet, toieto, Kam. Vu Skole Christuffeve biloie dvanaiszt
Apostolov; zmegy koieh iedenaiszt dosloie vu Nebo; a ie-
den szam Judas vu pekel. Negdasnia ztara uremenaz-Sz.
Basiliskum Deviczum sezst iezer Devicz za veru Katholi-
chanzku ie Muku terpelo, y usze zkupa ieszu vu Nebo zasle.
Z-Sz. Ursulum Dev: iedenaiszt iezer Devicz za obchuvanie
Chisztoche ie pomerlo, y zvelichilosze. Vu Rimu ieden
szam den szedemnaiszt iezer Kerschenikov ie za veru Kato-
lichanzku

lichanzku na mukah pomerlo, y zvelichilosze. O Vreme-
nu Sz. Ambrosa, tuliko szvetch y Bogaboiechek Devicz vu
chisztoche, y pobosnoszti ie Bogu szlufilo, da za prehrani-
tjih czeloga Czeszarztva dohotki niszu bili zadovolyni.

Ofztavemo ztara uremena, ter premiszlemo vezdasnia,
y vu nyh tulike Redovne obodvoiega szpolla perfone, koie
tak szveto sivu. Tulike Puschenike koj vu traplyeniu tela
Bogu szluse. Tulike Szveczke Lyudi z-Szvetemi Sacramen-
tumi na szkradnie vure obiachene, tak lepo, pobosno, y
szveto vumiraiuche. Iz chesza uszega moresze zpoznati, y
pobosno veruvati, da od Kerschenikov vech ide vu nebo,
neg vu pekel. Akoli pak gdo obchinzkem nachinom mene
pita, od uszega szveta Lyudi, tomu odgovariam daie vech
prokleteh, neg Blaseneh, ar buduch pochetek y fundamen-
tum Blasenzta, y zvelichenia Sz. Vera Katholichanzka,
prez koie nigdor nemore G. Bogu drag biti, nitisze zveli-
chiti, polek szvedochanztva Sz. Pavla Apost: *Sine fide impos-
sibile est placere DEO.* Szvet pako razdelyevazze na 4. delc,
toieto Asiu, Affriku, Ameriku, y Evropu. Vu szame Evrope
zadersavazze Kerschanztvo, ali y ovde vexi del ie Lutor-
nov, Heretnikov, y drugeh krive vere Lyudi, adda vexi del
lyudi ide vu pekel, neg vu nebo, vech k- Vragu, neg k- Bo-
gu; Tiho! (chinimisze da chuiem glasz iedne trupe lyudi)
poszluhnemo iednomalo kai govore, da iz nyhovoga govo-
rienia budemo mogli zpoznati, kaifzu za iedni ti Lyudi, y
kaibi radi chuti, znati, ali imeti.

Kakovoie chudo daszmo pogublyeni, ako niszmo bili
zmegy Ovchicz tvoieh, o Pasztir nebeszki! Bog vekovech-
ni, ali krivichni, y nemilosztivni: Ar ti nehotechinasz-
broiti megy Ovchiczami tvoiem, toie bilo ochiveszto zla-
menie odversenia od Ovcharnicze tvoie nebeszke. Ako-
lismosze zesztali z- Vukmi peklenzkem, koifszunasz zgra-
bili, y vu pekel odneszli, tomuie zrok Pasztirkoi ni hotel na
nasz zkerb imeti, kakti na druge Ovcze szvoie izebrane. Ako
zaiduchi ni neszrechni, od pravoga puta, hodimo blyudech

Pfal: 84.
* 25.

po krivom pùtu, ter Pasztir za nami neyde kakovoie chudo akofze vu vekovechne pogibeli nahagiamo? *In summa sicut Oves in inferno positi sumus.* Kakti zapuschene, y otugiene Ovcze vu peklu posztavlyeni ieszmo, kaiti niszmo bili vu broyiu Ovchicz tvoieh izvolyeneh. Akofze adda na veke zkvariuiemo, zrok ie szam ov, kaiti niszmo izebrani za diku nebezku: kaitiszmo previgieni, y preznanì, zato ieszmo ofzugièni vu muke vekovechne: Ar uszaki on kojje bil postuvan z-imenom Ovchicze, akoprem gresnik kakti mi, imelie vendar kruto iake pomochi daie vlezèl vu Ovcharniczu nebeszku. Kakti Peter Krivokletnik imelie tak ofzebuinu miloschu, y pomoch daszu bile alduvane Ranne Christuffeve, dabimu pomogle szvoy greh zpoznati. Pavel pregonitel Kerschenikov imelie tak iako zvànìe od visniega Pasztira, daszeie moral podati, iz zgrablyvoga Vuka Ovczum posztati, y vleszti vu Ovcharniczu malo pervo od nyega preganianu, y nazkonchanie izkanu. On Tolvay Dismas, akoprem ie sivel kakti lyùti vuk, imelie vendar miloschu vumreti kakti Ovchicza krotek, y ponizen, y to usze zbok toga szamo, kaitiszu ti takovi bili odlucheni, y odebrànì (akoprem prez vrednoszti, y zaszlusenia) vu broy izebranch Ovchicz. Ali mi neszrechne kaiti niszmo bile, *Esse Ovibus tuis.* Zmegy Ovchicz tvoieh, toieto oneh izebranch, akoprem z- mensemi grehi, nahagiamofze vendar od Ovcharnicze vekovechnoga pochinka, y veszelya odversene, chemu drvgi zrok, nì, nego ov szam, danamie miloscha, y pomoch tvoia ò Bog nebezki! zkratchena bila. Ni bilo milosche koiabinasz pomogla; ni glasza koibinasz zval; ni ruke koiabinasz podignula; ni pasztira koibinasz branil, y na nasz pazil; ni Ovcharnicze koiabinasz zauiela; ni passè koiabinasz nahranila; ni milosztivnoszti koiabinasz pomilovala.

A kaije to za iedne prevzetne, proklete, y vragometne tusbe N. N.? Niszuli vech neg iztinzke one Duha Sz: rechi? *Pusillum & magnum ipse fecit, & aequaliter est illi cura de*

Sapient:
5.6 v. 8.

omni-

omnibus. Vszè uszega szveta Lyudi G. Bogie ztvoril, y iednaku zkerb na usze ima, usze lyudi velike y male, vboge y bogate, Goszpodu y Kmete, ztvorilie G. Bog, y hoche dabi uszi za nym dosli vu Ovcharniczu nebezku vekovechnoga pokoyia, y veszelya vsivat, ar negovorili od nyega Sz. Lukach da on *Non venit animas perdere, sed salvare.* Ni dossel ra ov szvet pogublyat dufficz, nego zvelichitijh. Neszvedochili on szam od szebe vu denesniem Sz. Evangeliumu govorecs. *Ego veni ut vitam habeant.* Jaszem dossel na szvet izkat moieh Ovchicz, nyh brànìt od vukov peklenzkeh, nym puta kazat proti Ovcharnicze nebezke. Nepratestueliszè on szam pri szvoiem Ezekielu Proroku naipervo vu 18. delu govorecs, *Numquid voluntatis meae est mors impij? ut non convertatur à viis suis pessimis, & vivat.* Jeli morebiti moia volya da gresnik vumre? ali dasze neodverne od gresneh putov szvoieh, y da vekoma five. Ah! ni, ni volya moia nigdar bila, niti nebude (veli G. Bog) dabiszè lisztor iedna duffa pogubila, y szmertium vekovechnum vumreti morala, kai nam y Sz. Mathei Evang: potvergiuie govorecs, *Non est voluntas ante Patrem vestrum qui in Caelis est, ut pereat unus.* Ni bila, niti ie vezda, niti nigdar bude volya Otcza Boga nebeszkoga, dabiszè lisztor iedna iedina duffa zkvarila. Onoga reku dobroga, y milosztivnoga Otcza nebeszkoga kai nadalye pri Sz. Ezekielu veli, *Nolo mortem impij, sed ut magis convertatur, ut vivat.* Nechu szmerti gresnikove, nego pache dasze zpozna, zpokori, y po prave pokore k-mene oberne, ter z-menum vu dike moie vekoma da five.

Tiho adda ò proklete duffe iur vu peklu pokopane, zvszemi naszledniki vassèmi, vu morguvaniu, y blazneniu proti Bosanzke Pravicze y Miloszerdnoszti, Gresniki na zemlye iosche sivuchemi; ar nas dobri y milosztioni G. Bog, kakoder *Solem suum facit oriri super bonos & malos.* Szuncze szvoie chini szejati zverhu dobreh, y zlocheszteh lyùdi; Tak tulikai trake szove Bosanzke lyubavi, y milosztionoszti raztese, y presztira zverhu dobreh y Boga boiechek, ne-

G g g 2

menie

Lucæ c. 9.
v. 56.

Ezech. c.
18. v. 23.

Matth: c.
18. v. 14.

Ezech: c.
31. v. 11.

menie neg y gresneh kerscheneh lyudi, niti nikomu szvoie pomochi neszkrachuie, negoiu uszem ponuia zadovolynu k-duffnomu zvelicheniu, ulzeh za szobum zove vu Ovcharniczu szvoiu nebeszku; Akofze pak gresniki na niegovo zvanie gluhe chinè, za niegovu miloschu nemaraiu, od niegove Ovcharnicze besè, ter vu pekel prepadaiu, kakov more on tomu biti zrok? pozsluhnemo Sz. Augustina, kai on

S. August: *zverhu toga veli. Qui tanto pretio nos redemit; non vult perire*
 ferm: 110. *quos emit; Non enim emit quos perdat, sed quos vivificet.* On

de temp: *koije naz Odkupil za tuliku plachu, neche dabi poginuli, koieie kupil: ar ni kupil oneh koiebi pogubil, nego one koiebi vekoma sivetivuchinil. Zakai zato tem takovem szvoiem lyublyenem Szinkom, kotszmo naimre uszi mi Kerscheniki ofzebuina zlamenia lyubavi izkasuie, veli Sz. Peter Chry-*

S. Petrus *sologus, koiega rechi ieszu ove, Distendit membra, dilatat viscera,*
 Chrysol: de *pectus porrigit, offert sinum, & Patrem se tanta obsecrationis*
 Pass: Dom: *demonstrat affectu.* Raztese kotrige, podaie perszi, ponuia

naruchai, y usza ochiveszta znamenia otchinize lyubavi nam ponuia: ter kakie moguche veruvati dabi on sefel, ali hotel pogublyenie nasse? *Ab non est voluntas, veruitemi N. N. non est voluntas apud Patrem nostrum qui est in caelis, ut pereat unus.*

Ni volya Otcza nassega dobroga, y milosztuunoga koije na nebeszeh, dabi niedinszki zmegy naz poginul; ar dabi on hotel, ali sefel koiega zmegy naz pogublyenie, nebisze vech mogel milosztivnem Otczem zvati, nego za naiszerditessega Szudcza dersati. Oude chuiem kruto lepo, y pravichno Eufbiussa k-potvergieniu uszega moiega do vezda zagovariania Bosiega govoriti, *Certe ingentis Sacrilegij est cogitare*

Euseb: *quod DEUS qui ipsa Bonitas est, & ipsa Justitia, vel jubeat aliquid, vel cogat fieri quod damnat.* Velik szmertni greh ie miszliti lisztor (adda unogo vexi govoriti) dabi G. Bog koi ie iszta Dobrota, y Pravicza szama, kai takvoga zapovedal, ali szilil naz chiniti, kaibi nam bilo na zkvarienie, y vekovechno duffnò pogublyenie: Akofze adda gdo pogublya, y
 Gallican: *zkva-*
 Tract: ad

zkvariue, to neprihagia od Bosie volye, nitije G. Bog tomu zrok, nego uszaki szam szebe.

Da tu isztinu iosche bolye poznamo, posztavlyam ovu peldu. Christussev Namesztnik na Zemlye, hochu recsi Sz. Otecz Papa, hotech na Cardinalszku chasz izviziti iednoga Petra Damiana, ali Seraffinzkoga Bonaventuru; toie miszlil dabisze snymi Sz: Mati Czirkva, tuliko Sztolna Rimzka, kuliko usza Katolichanszka povexala; a oni pak od oveh obodveh postuvani, y prestimani bili; kaifze komu vidi od zebrania na chasz Cardinalszku oveh dveh lyudi? budeli gdo szmel recsi daie Sz: Otecz Papa bil priszilyen, y primoran nyh zebrati? ali pak bude moral z-isztinum-recsi da toga Sz. Otecz ni bil primoran vuchiniti, nego daie nyh iz szvoie dobre, szlobodne volye zebzal, y izvizil, y pravo recse. Ali kai? Je morebiti Sz. Otecz Papa nyh zebrai vut van, da oni sivu hudobno vu uszakoiachkeh greheh, szvoiemu telu, y poseleniam po volye hode, Szvetu, y Vragu bolye, y verneie szluse neg Bogu Ztvoritelu szvoiemu? nè, po nieden put nemoresze recsi, niti veruvati dabi to bila miszel, y volya Sz. Otcza Pape: Nego pache dabi oni szvoiem Sz: Sivleniem, y szvoiem navuki bili k-vexe Chaszti Sz: Matere Czirkve, y k-pomochi Sz: Vere Katolichanszke.

Ravno tak reczemo mi Kerscheniki od G. Boga nassega koinaszie iz nistarara ztvoril, y od nikoga primoran, niti priszilyen, nego od szvoie dobre szlobodne volye ienasz vu Sz: Mater Czirkvu posztavil, puschavssinasz na Sz. Kerszt doyti; Je morebiti niegova volya da mi zlo sivemo? da gressimo? z-grehi nassemi da blisnie nasse szpachuemo? ter tako sivuch dasze zkvarimo? Ah ne, nemoresze prez velikoga szmertnoga greha recsi dabi to isztina, y takova volya Bosia bila; nego pache dabisze uszaki Kerschenik terszil dobro sivetiv, Bogu szlufiti, y tako sitek vekovechni zadobitishi: y ovde ia chuiem Sz. Ambrosa tia iz Mediolana krihati na vez glasz *Omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, omnibus resurrexit.* Christus Szin Bosyi zvelichitel, in Psalm. y od-187. ser: 6.

y odkupitel nas predragi, uszemu szvetu iesze porodll, uszemu narodu Chlovechankomu ie doffel, za uszeh ie muku terpel, zbok uszeh ie od szmerti gore ztal, dabi uszem sitek vekovechni zadobil; Nasz pako Kerschenike ofzebuinem nachinom ie povisil, y izvisil, ali zakai? ieda morebiti zato dabi mi polek nagnienia nature, y poseleny nasseh sivele? nyega z-grehi nassemi bantuvali? y vekovechno zkvarienie zaszlusavaliszi? Nikai menie nego to, ie veruvania vredno. Adda zkvarienia nigdor szvoiega niemu nemore, niti nemora zroka pripiszavati, nego uszaki szam szebe.

S. August: Od koiega Sz. Augustin govori. *Potest sine meritis salvare, quia bonus est; Non potest sine meritis damnare, quia justus est.* G. Bog more chloveka prez urednoszti y zaszlusenia zvelichiti, ar ie dober. Nemore pak zkvariti prez zaszlusenia, arie pravichen: y vucheni Lessius dokancha ovo govorenienie, govorecs zverhu rechi Sz. Augustina ovak, *Tota dubitatio, & eventus ambiguitas est ex parte nostra; Ex parte enim DEI nobis nihil deest.* Usza dvoynoszti nassega zvelichenia, ali zkvarienia od nasse ztrane viszi; Ar od ztrani Bosie nam nikai nemanka: Toieto pri naz sztoì akosze hochemo zvelichiti, ali zkvariti, kakszi koi zaszlusi tak ima, y imel vekoma bude ali vu nebu veszelye, ali vu peklu muke vekovechne.

Lessius
Señ: 7. de
Prædest:

Szpoznavamsze preszlaboga obilneie od toga govoriti y dobrotu tvoiu bràniti Christus Zvelichitel moy predragi; Ti adda od szada bràni szam szebe kak naibolye znas, y mores, znaiuch kruto dobro ia, da tebe vech bude veruvano nego mene. Vi pako ò tverdokorni gresniki z-iednem pobosnem szerczem, pripravetesze na tiho y marlivo poszluffanie Zvelichitela, y Odkupitela dufficz vasseh, koi vam ovak szam govori.

Jaszem doffel iz szvetloszti, y Sirine nebezke, vu tmi-czu y tesznochu prechiszte Vutrobe Mayke moie MARIE Dev.; Jeszemsze gol, y sziromah od nye na szyet porodil, tugam,

tugam, y nevolyam, pregonom, y mukam podvergel; Pusztiszemsze na Krisno drevo z-ostremi chauli pribiti, iz koiega zevzeh ztran, y kraiev szveta zvalszem k-mene lyudi, tuliko kerschankke vere, kuliko poganszke, razposzlavssi naimre moie Apostole k-nym, koieh glasz, y zvanie chulofzeie po uszoi firoke Zenlye, *In omnem terram exivit sonus eorum, & in fines orbis terra verba eorum*, neoduzimlyuch nikakakveh naigorseh narodov, niti naihudobnesseh gresnikov, nego usze prijmyem z-velikem veszelyem vu moie Kralyesztvo nebeszko, negledech na Obraze, nego lisztor na dobra dèla. Isztinaie da ia daiem iednomu vech, iednomu menie milosche moie y pomochi za zvelichitische leglye, toga netaim, ar nizemli Goszpodar ia to vuchiniti? nemoremlia morebiti uszakoga priatela moiega obilneie z-miloschum nadeliti, nego nepriatela? sztanovito morem; ali akoprem moia miloscha, y pomoch vu unogeh Kerschenikeh ie iednaka, vendar nesivu uszi iednako, nego nekojsze tersze z-pomochium moium dobro sivet, vu dobrotah napreduvati; nekoij pak nemaraiusze za nyu; za dobrotu nemiszlech sivu polek nagnienia szvoieh gresneh poseleny kakti nema sivina: Zato ia, nit miloscha moia niszmo, niti nechemo biti kriva. Ali nai bude y to isztina, da ia delim nekoiem vexe milosche, y obilnessie pomochi podaiem, kaimi zato mogu prigovoriti moij Kerscheniki? Hotesze morebiti tusiti daszem ia tak iako zval Petra, y Andraffa, *Venite post me.* Govorechijm, hodete za menum. Matheia *Sequere me.* Naszledui mene. Saula, *Cur me persequeris?* Zakai me preganias? koie rechi bileszu naivexe milosche od mene nym vuchinienie, y kaiti oni niszuijh pod vuho vergli, nego berseliszuie zachuli, taki *Relictis omnibus secuti sunt me.* Zapusztivssi usza koiaszu imeli, mene ieszu naszledovali, zato iszto oni z-ovum malum miloschum veliki Szvetczi ieszu poztali.

Od vezda pak usze gresne duffe na szvetu sivuche, y vu peklu prebivaiuche nai poszluffaiu, y razmislyaiu one-
tulike

Psal: 11.
v. 5.

tulike neizbroiene milosche, z-kojemizemie nadelyeval, y do denesniega dneva nadelyavati nepresztaiem usze moie Verne Kerschenike. Nizemli ia vasz vuchinil poroditizze vu naruchaiu Sz. Matere Czirkve? nizemli ia vasz opral, y ochiztil od uszakoga naimensega greha na Sz. Kerztu? nizemlivasz obiachil szuproti nepriatelom Sz. Sacramentumom Sz. Krizme? nizemli osztavil tuliko Szpovedalnicz, y tulikem Szpovednikom oblaszt dal, davasz odvesuiu od uszeh grehov vasseh? nizemli poszlal tuliko Redovnikov dabivasz karali, y vuchili ona koiaszuvam kzvelicheniu potrebna;

Jaszem szam tuliko krat kuchil na vrata szercz vasseh z-onemi nuterniemi nadehavanyi, dabiszte teda negda osztavili greha; podvuchilzem tulike Prodekatore kakvasz moraiu od puta pogublyenia odvrachati, y na put zvelichenia pripelyati. Kuliko Czirkvih ieszemvam vuchinil zezidati, dabi vu nyh mene chasztili, y mene za pomoch profzili? Kuliko szvetkov ieszemvam dopusztzil dabiszte vu nyh od uszakoga della zdersavali, y na dusse vasse zkerb veku imeli? Josche vech, nizemlizze ia szam posztavil vu Sz. Czirkvah Presz. Oltarszkom Sacramentumu? nizemlizzi pusztzil tuliko Ran na moiem Sz. Telu vuchiniti, dabiszte vu nye utechi mogli? nizemli uszu do kaplycze Kerv moiuztochil za ochischenie vasse? nizemli na Krisnom drevu vumerl, za vuchiniti vasz vekoma siveti? Ah ter kaizzem mogel vam vech vuchiniti, negszem vuchinil? *Quid ultra debui facere Vineae meae, & non feci?* Kteri drugi narod ie dobil vexe milosche, y pomochi, neg narod Kerschanszki? sztanovito nieden, ar *Non feci taliter omni Nationi*, koie milosche, y pomochi dabi bile podelyene y drugem narodom, nebilizze bili uszi Zvelichili? bi ztanovito. Kaksze adda bude mogla koia Kerschena dussa proti mene tusiti, da ni imela tulike milosche, y pomochi moie, kuliku uszaki zme-gy naidraxeh priatelov moiehim?

Kakovszem adda ia zrok daszu oni poszluhnuli moy glasz, a vi za nechutigia ieszteszi vuha vassa zatizkali? Akosuzze oni saluiuch za grehe omekchevali, a vi vu grehch tverdokorneffi ieszte posztaiali? Akotuzze oni vu moiuzmiloschu uffali, a vi vu pobolsaniu sitka vassega zdvoievali? y tako akosuzze oni zvelichili, y sitek vekovechni dobili; vi pak vekovechne szmertu szusnyi posztali, ieli to moia krivnia, ali pak vassa? Moia sztanovito ne, arszem dossel vszem gresnikom na pomoch za ozdraviti uszeh, y uszem sitek vekovechni z-moiuzmukum, y szmertium zadobiti. *Ego veni ut vitam habeant.* Jaszem dossel dabi sitek imeli uszi do iednoga. Akolisze pak koj nemaraiu za sitek vekovechnoga Blasensztva moiega? Ja szilum vu nyega nikoga vlekel nebudem, kakti nizem nikoga odegnal, niti odvergel od moieh Ovchicz, nego pache kakti dobri Pasztir nizem miloval Dussu moiuz za moie Ovchicze dati. *Bonus Pastor dat animam suam pro ovibus suis.* Y akoprem unoge Ovchicze ieszuzze odrusile, y oduile od broyia lzebranch Pravichneh, odurile moy glasz, moiuz passu, y Ovcharniczu? Jedamorebiti daszemie oduril ia? morebitiszemie osztavil klatitizze po puschine ovoga szveta? morebitiszemie zruchil na hranu peklenzszkem Vukom? Ah ne, ne, *Ego veni ut vitam habeant.* Jaszem dossel k-nym y po nye; Dosselzem izkat moieh zgublyeneh Ovchicz; dosselzem nyh paszt, dosselzem mih chuvat od peklenzszkeh Vukov. Na hranu nyhovu dalzem moie Presz. Telo, y Kerv; Nye ischuch razterganfzem bil, y razmerczvarien od sibia, y ternia; Za oszloboditi nye od lakomoszti peklenzszkeh Vukov, pusztiszemszze vloviti, psaniti, muchiti, od neverneh Sidovov. Jednum rechium za vuchiniti nye vekoma sivetu pusztiszemszze vumoriti daiuch Dussu moiuz za nyhovo vekovechno sivilenie.

Kaizzem adda vech znal, y mogel vuchiniti, negszem vuchinil? ali kaizzem vexega, y prestimanesszega imel dati

H h h

za

za Odkuplenie y zvelichenie dufficz moieh, od mene na moy Bosanzki kip ztvorieneh, negszem vuchinil, y däl? Akofze adda koia hotoncžè od Chreda moieh Ovchicz, koie za menum hode, y mene nazleduiu po pravom pütu_ proti Ovcharnicze nebefzke, odbiaiu, y kaikut po kriveh gresneh puteh hode, nemaraiuchifze za moie zvanie, terfze na vuke peklenfzke namere, koj nyh zgrave, y vu pekel odvlekü, kakfze bude mogel nyhovoga pogublyenia mene zrok pripifzati?

Ova ufza razmislyaiuch Sz. Otecz Augustin pomasemi

S. August: dokonchati ovo govorienie z- ovemi rechmi. *Non enim_*
 lib: de vera *DEI relinquere est, nisi relinquentem; Gratia semper invita re-*
 & falsa pcc- *cedit, & numquam aliquem spontanea deserit. Presto semper est,*
 niten:} *que numquam deficit, nisi prius expulsa.* G. Bog nikoga nezapuscha, nego onoga, koi niega zapuscha; Miloscha_ Bofia uszigdar po szile, y nigdar hotoncžè od chloveka neodhagia, hitraie uszigdar na pomoch, niti nigdar neman- ka, ako ni pervo odtirana. Zakai zato od uszakoga_ zkvariinuchega Chloveka morefze, y mora recfi.

Perditio tua ex te Israël, Poguble-
 nye tvoie iztebe.

AMEN.

SERMONES MISCELANEI.

Pro diversis temporum necessitatibus, veluti tempore Jubilæi; & Indulgentiæ Plenariæ tempore Precum 40. Horarum: Item tempore Dedicatum Ecclesiarum: Tempore Primitiarum: Nec non tempore quarumcumque publicarum necessitatum, apti, necessarii, ac à quam plurimis Animarum Pastoribus exoptati, exorati, proptereaq; huic IV. Parti adjuncti.

RAZGOVORI Z OSZEBNI, Y OSZEBUINI.

Vu oszebuineh vremèn potrebochah, kakti vu vremenu Jubileumzkoga; ali 40. Vur Moli-
tve Obilnoga Proschenia: Vu vremenu
Poszvetilisch Czirkveneh: Vu vreme-
nu koie Nove Messe: y takài vu vre-
menu koiehgod obchinzkeh, potre-
boch, prikladni, potrebni, y
od vnogeh Duhovneh Pazi-
rov selyni, y prosseni,
zbok toga k- ovoy
Cheterte Ztrani,
pridani.

VU VREMENU JUBILEUMZKOGA PROSCHENIA.

PERVA PRODEKA.

Kaije? y odkud szvoy pochetek ima, tak
Jubileumzko, kakti y uszako dru-
go Rimzko Proschenie?

Omnes sitientes venite ad Aquas. Isa. c. 55. v. 5.

Uszi sciaiuchi hodete k- Vodam.

VNogi mudri, y vucheni Pisczi, od vnogeh zdenchek vòd,
vnoga prechudna pissu, zmegy koieh naipervi on nai-
glaszoviteffi naturalzkeh ztvary pifzcz Plinius szpominasze
vu szvoieh knigah od krepozti vodè iednoga zdencza vu
Provinczie Toskane zpod iedne pechine tekuchega, y veli
da ona voda ima vu szebe krepozt y iakozt, usze naicher-
nesse ovce na naibelesse preobrachati, koiegod onu vodu
più, y zato pridaie ove rechi. *Ad quem, qui albas facere vo-
lunt oves, adducunt.* K- koiemu (toieto zdenczu) koj hotte
iz cherneh bele vuchiniti ovce, nye napaiat knyemu pripe-
lyuiu. Elianus takài pisse od dveh zdenczev vu Orszagu Sicilie,
zpod zemlyè tekucheh, koieh vode imaiu ovu krepozt vu sze-
be,

Plin: libe
31. c. 2.

Elianus

Nephor:

be, da naimre iednoga zdencza voda kudgoderfze razleva, iz neplodne zemlyè chinì plodnu; drugoga pako zdencza voda iz plodne zemlyè chinì neplodnu. Od drugeh dveh zdenczev szpominafze glaszoviti Pifzcz Niceforus, y veli dasze nahagiaiu vu Boeczje Orzagu, koieh zdenczev vode iefzu chudne razlichite nature, naimre da voda iednoga zdencza ima ovu krepozt vu fzebe, da kadafzeie gdo napie, kaigoderie perva znal, taki ufze pozabi, y kaigoder chuie, ali cste vu knigah zapametiti nikai nemore; szuprotiunem pako nachinom drugoga zdencza voda davalaiie pamet onem koijszuiu pili, tak da kaigoderfzu cstellì, ali chuli zapametilì iefzu, nitifzu vech pozabiti mogli. Od iednoga iosche drugoga zdencza szpominafze ov iszti vuchèni Navuchitel dasze nahagia vu Emanu, koiega voda szuproti ufzem betegom na pomoch ie hafznovita, tak da koigoder betesnik od kakovegoder nuternie bolli traplyen, akofze vodè onoga zdencza napie, bollifze mentuie; ako pak od kakove zvuifzke teloune ranne ie muchen, akofze z onum vodum opere, zdrav zverffeno pofztaie: Ovu pako moch y iakofzt (piffe rechèni Niceforus) ima on zdencz od Prefz: Nòg Christuffevèh, koiefzije Christus na zemlye fivuchi, y mimo onoga potoka iduchi, opral. Odkud za fzrechnofzcie moglo dersati lyuczto takove zdencze pri fzebe imaiuche. Ali prez kraia y koncza moremosze y moramò mi Kerscheniki za fzrechnesse dersati imaiuchi mi pri nafz ne iednoga ali dva, nego 5. Zdenczev od koieh ufzi drugi ufzega fzveta zdenczi fzvoie iakofzti, y krepofzti dobivaiu, y ovi zdenczi iefzu Ranne razpetoga Odkupitela y Zvelichitela nafsega Christuffa JESSUSA, od koieh unogo let perva ie prorokuval Sz. Ifaias Prorok negszu napraulyeni y odpertì bili, govorecì. *Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris.* Budete pili z vezszelyem vode iz zdenczev Zvelichitela, y rauno k ovem zdenczem Prefz: Ràn Zvelichitela nafsega chinimifze da ov iszti Sz. Prorok ufze feiaiuche pozava pit, *Omnes sitientes venite ad aquas.* Ufzi feiaiuchi

Ifai. c. 12.
v. 8.Idem c. 55.
v. 8.

hede-

hodete k vodam. Sz. pako Zakarias Prorok szpominafze od iednoga szamoga, ali ofzebuinoga zdencza ovak govorecì. *Erit Fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem, in ablutionem peccatoris.* Bude Zdenecz odpert hise Davidove, y sztanuiuchem vu Jerusalemu, na ochiszenie gresnika: Po koiem zdenczu odpertom unogi Sz: Navuchiteli Czirkveni razmeiu prefz: Rannu Rebra Christuffevoga, ar veli Sz. Janus Evang: *Unus militum lancea latus ejus aperuit.* Jeden od Szoldatov szuliczum Rebro negovo ie odperl. Po Hise Davidove razumetifze more Sz. Matti Czirkva: Po sztanounikeh Jerusalemfzkeh, ufze Kerschanztvo, koie Ochiszenie grehov fzvoieh zadobiva od vod koie iz ovoga Bosanzkoga szredniega, y da bolye recsem fzerchenoga zdencza izhagiaiu, *Et continuo exivit sanguis & aqua.* Kadaiie od Longinuffa Szoldata izuliczum prebodeno Rebro, y odpert Zdenecz prefz: Szercza Odkupitela nafsega bil, pochelaie van techi Kerv y Voda, na ochiszenie gresnika. Iz koiega rauno Prefz: Bosanzkoga Zdencza szadasne Jubileumzko, kakti y ufzako drugo Obilno Proschenie fzvoi zvirainek ima, fzvoiu moch y iakofzt zadobiva, kod rauno to obilneie pokazati hochu.

Zachari
c. 13. v. 8.Joan: c. 19.
v. 34.

Sz. Hieronymus kakti naivexi Tolmachnik Sz. Pifzma fziudi y govori da Kerv y Voda koiaie iz Prefz: Ranne Szercza Christuffevoga, kakti iz iednoga Zdencza van tekla, zlamenuvalaie Muku y Kerfzt, muku Sz. Muchenikov koiufzu naimre oni za volyu, lyubav, y veru Christuffevu preterpeli, y fzvoiu kerv preleiali, Voda pako zlamenuie onu vodu zkoiumfze na Sz. Kerfztu grehi odpiraiu y ochischuiu. *Latus Christi percutitur lancea, & baptismi, atque martyrij Sacramenta funduntur.* Veli Sz. Hieronym. Rebro Christuffevo prebiafze szuliczum, y Kerzta kakti y Muchenichtva takai zkrounoztfze toche, toieto Sz. Sacramenti; ali zakai vech Muka y Kerzt, neg drugi Sacramenti? ovomu ni pofztavil zroka Sz. Otecz, akoprem ie velik, y lahkofze nahagia: Ar ako dobro premifzlimo moch y iakofzt Sz. Kerzta y Muchenichtva,

S. Hieronim
Epist: 53.

nichtva, náiti hochemo daszu iednake iakozti, ali iakozti takove, kakove nieden drugi Sacramentum nima, pokedob da ova dvoia naivexeh gresnikov, dusse izraven vu nebo poszlati mogu, buduch prava Katolichanzka iztina da ova dvoia oszlobagiaiu y ochischuii chloveka gresnika od uszeh, y uszakoga naivexega y naimensega greha, pache y od uszake kastige za grehe, tak da on hip kada koi akoprem naihubnessi poganin, dabi prem uszega szveta grehe nadzobum imel, kada za veru y lyubav Christussevu podnesze muku, y kerv preleie, ondasze szvoium kervium kerzti, y negova dussa ne szamo izraven prez uszakoga purgatoriuma vu Nebo od Angela ie odnessena, nego y megý Sz. Muchenike ie polosena. Tako rauno od uszakoga drugoga rechisze more, da on izti hip kadasze okerzti, dabimusze szmert pripetila, dussa negova bi izraven vu nebo odisla; ovo adda zlamenuiu one zgora rechene rechi, *Baptismi atque Martyrij pariter Sacramenta funduntur.* Da naimre ona Voda koiaie iz prebodenoga Rebra Szercza Christussevoga tekla zlamenuvalaie Sz. Kerzt, Kerv pako ie zlamnuvala Muku, illi Muchenichtvo, koieie tulike iakozti, kulike y Sz. Kerzt.

Exodi c.
10. v. 29.

Tomu imamo lepu peldu vu Sz. Piszmu, vu onom naimre lyuczstvu Izraelzkom koieie izpelyano bilo iz szusanztva Egiptonzkoga, za bitti vpelyano vu Zemlyu obechanu, vu koiu pervo negoie doslo, presloie chesz cherleno morie, y chesz veliki potok Jordan, y chesz obodvoie szuhemi nogami, ar y morie, y potok takszufze raztupili bili, daie ono lyuczstvo prez szmochenia naimensega szvoieh nõg preyti moglo. Vezda premiszlemo zkrounozt pripechenia ovoga, kaisze naimre po Egiptonzke vuze, kai po Zemlye obechane razumeti more? kai po lyuczstvu Izraelzkom, kai po cherlenoni moriu, kai po Jordanu potoku? Egiptus ie ov szvet, Zemlya obechana ie Dika Nebeszka, Izraelzko lyuczstvo ieszu Kerscheniki, Cherleno morie zlamenuie Muchenichtvo, Voda potoka Jordana Sz. Kerzt. Kakrigoder pak ono Izraelzko lyuczstvo ie preslo chesz cherleno morie, y chesz potok

tok Jordan prez szmochenia nõg vu zemlyu obechanu zaslo, tak y uszaka dussa Kerschena ako premine iz ovoga szveta po Sz. Kerztu, ali po muke za Veru, prez greha, izraven vu nebo prez zmochenia nõg, toieto prez uszake purgatoriumzke muke ide. Velika y blasena szrecha teh takoveh dufficz.

Nai adda bude za Sz. Muchenike, y za one koie izraven Sz. Kerzt nefze vu nebo, ovo do szada recheno, ali kai bude znami, y zanasz koj iosche na zemlye z Sz. Kerztom osztaiemo y niemri zapachili ieszmo nekoi vech, nekoi menie zgrehi nassemi, da snym szamē niszmo vredni izraven vu nebo poiti. Vendar prestimaite N. N. kai ia nahagiam dasze naimre y zanasz nekai vech nahagia, negsze vu szamom Kerztu, y vu Sz. Muke zapira, kai naimre mi moremo prieti od zdenca koi izvira iz Perzih Christusseveh, y zapirasze vu vezdasniem Jubileumu, kakti y vu uszakom obilnom Proscheniu. Sz. Kerzt, y Sz. Muka malo ali nikai luchesze megý szobum vu ovom dugovanii, nai adda ovo obodvoie osztane iednako; Koie ako pak ia priszpodobim k vezdasniemu Sz. Jubileumu, ali koie mugoder obilnomu Proscheniu. Naidem y pokasem da Jubileum y uszako Obilno Proschenie ne szamo ie iednako Sz. Kerztu y Muke, negoie iosche vexe od nyh, kai pervo neg pokasem, potrebaie zrati kaije Proschenie? kaije Jubileum?

Jubileum ovak izpiszuu vucheni Teologussi. *Jubilæum est privilegium extraordinarium procedens à summa benignitate, & liberalitate Pontificum ob universales Ecclesie necessitates.* Jubileum ie Oblazt oszebuina prihagiaiucha od prevelike miloztiunozti, y dareslyvozti Papinzke zbok obchinzkeh Sz. Mattered Czirkve potreboch: Toieto oblazt oszebuina dopuskena od Sz. Otcza Pape uszem Szpovednikom odvezati od unogeh grehov, koijsze uszako Proschenie, y od uszakoga Szpovednika odvezati nemogu. *Jubilæum dicitur à Jobel quod interpretatur Remissio.* Jubileum govorisze od Jobel kai hoche recsi Odpuschenie; Ovo pako Jubileumzko

oszebuino O^opuschenie Sz. Otczi Pape imaiu navadu dá-
vati Kerschanztvu z bok oszebuineh Sz. Mattere Czirkve
potreboch.

Kaije pak Proschenie? Sz. Thomas Doctör Angel-ki
zeuszemi mudremi Teologussi nye ovak izpissuiu. *Indulgentia
est relaxatio pœnae temporalis debita pro peccatis actualibus jam di-
missis, concessa homini existenti in gratia à Pralato Ecclesie per ap-
plicationem Thesauri Ecclesiastici.* Proschenie ie odpuschenie
kastige vremenitne za grehe vezdasnie po Sz. Szpovedi opro-
schene Chloveku buduchemu vu milosche, od Glavara Czirk-
venoga z- priloseniem kincsa Czirkvenoga. Odkud zpo-
znavasze, da po Sz. Proscheniu oszlobagiasze Chlovek od
kastige vremenitne Purgatoriumzke, koiubi onde moral ter-
peti. Grehi pako niti veliki, niti mali neopraschaisze
z- proscheniem, nego listor z- Zkrusseniem, y Szpovedium,
ali pako z- Mukum, y Sz. Kerztom, kodsze malo pervo
pokazal, da naimre Muka za lyubav y Veru Christussevu
podnessena, kakti takai y Sz. Kerzt zadobivaiu pri G. Bogu
tuliku miloschu da Duffe dobivaiu oproschenie uszeh gre-
hov, y kastig ne szamo peklenzkeh, nego y Purgatoriumzkeh.
Rauno to chini y uszako obilno Proschenie.

Ali ia nahagiam da Jubileum, y uszako Obilno Prosche-
nie ie nekoiem ztanovitnem nachinom vexe od Sz. Kerzta, y
Muke, kaiti naimre zadobitisze more prez uszake muke, y
kervi prelevania. Tak od Sz. Kerzta takai Obilno Prosche-
nie ie vexe, ar Sz. Kerzt nemoresze nego szamo ienkrat za-
dobiti, Proschenie pako moresze vechkrat ponoviti, y za-
dobiti. Sz. Muka isztinaie to daie naikraissi put vu nebo, y
ieden Sz. Muchenik z- iednum nogum ie na zemlye, drugum
pako ie vu nebu, ar berseli duffa iz niega izide izraven vu
nebo prez uszakoga szuda, y davania rachunov od sitka szvo-
iega ide: Niegova muka obali, y izbrisse usze druge muke
y kastige za grehe dusne, akobiprem bil naivexi gresnik, on
vendar hippoztane Szvetecz, oh kulika szrecha! Ali oni Sz.
Mucheniki vu nebu Kralyuiuchi koiem putom ieszu tamo
zasli?

zasli? nili isztina da nekoiij po goruchem Ogniu kakti Sz.
Lovrencz, nekoiij po tverdom kameniu, kakti Sz. Stefan,
nekoiij po spichazteh ztrelah kakti Sz. Sebastian, nekoiij po
kipuchem Olyu kakti Sz. Vid, y tako od osztaleh, nekoiij
po terniu bodechem, nekoiij po ledvench vodah, nekoiij po
szmerdlyveh temniczah, nekoiij po ovom, nekoiij po onom
terplyeniu vu nebo ieszu zasli? Koiiega puta unogi drugi
ieszulze preztrassili, y od ztraha velikeh muk ieszulze ogi-
bali, zkrivali, y od ove tak velike szreche besali; Nekoiij
pako opofzred traplyenia y muke ieszu pomankali, oszlabeli,
y korunu muke osztavili, y tako vu muke vekovechne
zasli. Odkuda zpoznatisze more kak y kuliko ie leglye po
Sz. Jubileumu y uszacom obilnom Proscheniu izraven zado-
biti nebo, koiie Proschenie nistar, niti nikakve nezauaie
muke, nego potrebuie iedno szercheno zkrussenie, chisztu
szpoved, y kratku molitvu &c.

Jeden Sz. Puschenik isztinaie da izraven ide vu nebo,
ali po tulikeh posztch, disciplinah, zkoznuvaniah na mo-
litve, y drugeh telovneh ne szamo traplyeniah, nego y
merczvarieniah: Vi N.N. kada zadobite Jubileum, ali koiie
Obilno Proschenie chinitesze vredni neba prez uszake mu-
ke, y zato Prefz: Kerv koiiaie iz Zdencza Rebra Christusse-
voga van izvirala, ni izvirala doklam ie Christus sivel, y muku
chutil, nego kadaie iur mertev bil, y muke nikakve ni chutil,
y zato milosche koiieszu izvirale, iz ovoga Bosanzkoga
Zdencza akoprem imaiu oblazt Sz. Muke, vendar ieszu
muka prez muke. Akoprem uszako Obilno Proschenie ima
tuliku oblazt daie kakti Sz. Muka, vexe vutom vendar ni,
daie prez muke, niti mense vutom daie kakti Sz. Kerzt, ne-
goie vexe z bok toga zroka dasze more vechkrat ponoviti, y
zadobiti.

Miloscha Sz. Kerzta ie vutom velika, y chudna dasze
more tak lehko zadobiti, ar kai more bitti chudnessega y
lehkessega, negoie Chloveka verztnoga, y unogemi szmert-
nemi grehi obtersenoga, muk vekovechneh vrednoga, z- ne-

kulikemi kaplyami vode, od uszeh grehov mochi ochisztiti, y muk vekovechneh oszloboditi? Ali to szamo enkrat vu sitku Chlovek more dobiti, y nigdar vech, ar Chlovek ienkrat kerschen, vechsze nemore nigdar kerztiti. Zato vu sitku Sz. Augustina ia cstem da negda unogi Katekumeni, toieto oni koijszufze za Sz. Kerzt dersali, veruvali ieszu usza kai Sz. Matti Czirkva veruvati zapoveda, ali videchi ovo dasze nemogu vech nego szamo ienkrat kerztiti, odulachili ieszu kerztititze tia do szmerti, ali konche do zadnie sztarozti, chuvaiuch ovu miloschu Sz. Kerzta za veku y nai-zadniu miloschu y potrebochu, koieh lyudi toie bila iedna velika falinga, zatoie y zatrena.

Ali poztavemo dabifze mogel Sz. Kerzt vechkrat ponoviti, ovabi bila naivexa miloscha zverhu uszeh milosch, y zato ono kai G. Bog nedopuscha po Sz. Sacramentu Kerztu, dopuscha y daie tulikokrat po Sz. Jubileumeh, y Proscheniah obilneh, koia oszlobagiali kaktigoder y Sz. Kerzt ne szamo od uszeh grehov, nego y kastig vremenitneh y vekovechneh za grehe zaszluseneh. Zdenecz Sz. Kerzta kadfze ienkrat Chloveku zapre, naveke zapert osztane: Zdenecz pako Proschenia vech y vechkrat uszako lettosze vu unogeh mesztah odpira, nitifze kada zapira, nego pache uszigdar odpert sztdi, kakti uszigdar odpert sztdi Zdenecz Rebra Christussevoga, y naveke bude sztdal odpert, iz koiega Zdenecza izhagiali usza Proschenia, y usze milosche.

Kaifze pako razme, *Per Thesaurum Ecclesiasticum*? Po Kincsu Czirkvenom? Kai, kakovic, y odkuda izvoi poche-tek ima Kincs Czirkveni, iz koiega Sz. Otczi Pape tulika Proschenia iemlyu, y naz Kerschenike snymi tak obilno nadeluyiu. Ovde potreba da naipervo poszluhnemo Sz. Thomasa Angelzkoga Navuchitela ovak govorecsega. *Passio Christi non solum sufficiens, sed etiam superabundans fuit pro peccatis nostris.* Muka Christusseva ne szamo ie bila zadovolyna, naplatiti za naz Pravicze Bosanzke, negoie takai y prevech obilna bila za grehe nasse. Ar Sz. Antonin Erseg Flo-

rentin-

rentinzki veli, da nahagia *In extravaganti Sz. Otcza Pape Clemensa Seztoga, ove rechi zapissane. Unigenitus, qui in ara Crucis innocens immolatus, non guttam sanguinis modicam, qua tamen propter unionem ad verbum, pro redemptione totius generis humani suffecisset, sed copiose velut quoddam profluvium noscitur effudisse.* Jedinorogieni Szin Bosi, koi na Oltaru Krisa pravichen ie bil alduvan, ni szamo koiu malyahnu kapliczu Kervi, koia vendar zbok zkloplyenia Chlovechantva z-Rechium vekovechnum, za odkuplenie, uszega naroda Chlovechanskoga bilabi zadovolyna, negoiuie obilno na izpodobu potokov iz szvoiega Presz: Tela tohil.

Vezda velimia ovak, ako iedna szama naimensa kaplicza Presz: Kervi Odkupitela nassega ie tulike vrednozt, daie moguchna bila naplatiti Bosanzke Pravicze, za uszega szveta grehe, kamie adda dosla y doszpla vrednozt tulikeh iczer kaplicz negove Presz: Kervi, koiuie on iztohil potechifze na Vertu Olivetanzkom Kervavem potom, vu dvoru Pilatuffevom, pod onak sztrasnem bichuvaniem, y nemilem korunieniem, na pokoneczkoncza na gore Calvarie viszech na krisnom drevu, kade iz negoveh Presz: 5. Ran, kakti iz tulike h zdenczev potoki Presz: Kervi ieszu van tekli: Kamie adda pitam ia vrednozt tulike Kervi? kam zaszlusenie tulike zterpliuosztu vu podnassaniu tak sztrasneh muk? Je morebiti bila zahman? morebiti zeuszema zgublyena, y za nistar dosla? Ne, nizahman ali za nistar dosla ne, nitie zgublyena bila, negoie posztavlyena vu Kincs Czirkveni, za pohaszneti nam vu potrebochah nasseh. Poszluhnemo nadalje szvedochantzvo Sz. Otcza Pape zgora rechenoga Clemensa Seztoga. *Quantum ergo exinde, ut nec supervacua, nec inanis, aut superflua tanta effusionis miseratio redderetur, Thesaurum militanti Ecclesie acquisivit, volens suis thesaurizare filiis pius Pater, ut sic sit infinitus thesaurus hominibus, quo qui usi sunt, DEI amicitia participes effecti sunt.* Dabi adda tulikoga preleiania Presz: Kervi dobrotu y lyubav miloztiunoga Odkupitela nassega ne bila zahman y prez haszni nasse,

1113

Kincs

Kincs voiuiche Czirkve ie zadobil, hotechi miloztiuni. Otecz szvoiem Szinkom Kincs pripraviti, yzpraviti vrednozt nepreszesne, koiega Kincsa lyudi kojijszu dobivali, delniki priateljstva Bosiega ieszu posztaiali. *Quem Thesaurum non in sudario repositum, non in agro absconditum, sed super Beatum Petrum Celi Clavigerum ejusque Successores, suos in terris Vicarios commisit fidelibus salubriter dispensandum.* Tak dokancha govorienie szvoie zgora recheni Sz. Otecz Papa. Da naimre Odkupitel nas Kincs szvoi za nasz pripravlyen y zpravlyen ni posztavil y zivil vu kakovo platno, niti gaie na polyu zakopal y zkril, negoga ie posztavil na Sz. Petra Klyuchara Nebeszkoga, y Nameztnike niegove, szvoie na zemlye Vicariusse, zapovedausijm daga vernem Kerschenikom k duhovne hafzni, y pomochi vekovechnè, delè.

Mudri Suarez piffuchi od Proscheny, ochito govori, da dobra dela koia pravichni lyudi chinè, zverhu onch naimov nebezkeh, y zadovolyschine koiu Bosanzke Pravicze napunom snymi daiu, dozpevaiu vu Kincs Czirkveni, z kojiemi dobremi deli prilosenemi k vrednoztu Kervi, muke, y szmertu Christusse, Sz. Matti Czirkva ieden Kincs ukup szpravlya, iz koiega Kincsa pak usza Proschenia, ter naimre Obilnay Jubileumzka izhagiau k obchinzke hafzni, y pomochi uszega Kerschanztva. Akolifze to govori od Pravichneh onch, koj szvoium pokorum, y dobremi deli ieszu ne szamo Bosanzke Pravicze zadovolyno vuchinili za grehe szvoie, y szebe ne szamo od grehov, purgatoriumzkeh vremenitneh muk ofzlobodili, y naimeszi velike vu nebu zadobili, nego pache ieszu tuliko dobra vuchinili, daie Sz. Matti Czirkva vrednozt nyhoveh dobreh del vu szvoi Kincs posztavila; Kulikofze bolye to bude moglo recsi od Sz. Ivana Kerztitela, koi nigdar nikakvoga greha ni vuchinil. *Nesciens labem Nivei pudoris.* Popeva od niega Sz. Matti Czirkva, y vendar vu puschine tuliku pokoru y neizbroiena druga dobra

dela

dela ie vuchinil; kamo vrednozt nyhova? vu Kincs Sz. Matere Czirkve.

A kai hochu recsi od MARIE prechizte Devicze, y Matere Bosie? koia akoprem nigdar nikakvoga naimensega greha ni imela, za koiegabi bila dusna kai terpeti, za vuchiniti zadovolyno Bosanzke Pravicze. y vendar onaie tuliko terpela daszeie zvala *Regina Martyrum.* Kralycza Muchenikov. Kamszu adda nye tuliki naimi? tulika vrednozt nye dobreh del? Ah ieszu vu Kincsu Sz. Matere Czirkve za nassu hafzen y pomoch vekovechnu, imaiuchi iz niega mi tulika Sz. Proschenia.

Adda ò N. N. *Omnes sitientes venite ad Aquas.* Uszi seini hodete k vodam. *Venite, hodete, ali kam? k ovomu razpetomu JESUSSU,* koi ie on pravi Zdenecz pun uszeh dobroth y milosch, od koiega Sz. Matti Czirkva popeva: *Fons omnium indeficiens bonorum.* Adda hodete prez uszakoga sztraha y stentania. *Omnes sitientes Venite.* Uszi uszi do iednoga hodete kmene, kojgoder seiate milosche moie, *Omnes uszi gresniki, y gresnicze,* koj ako prem doszada iezte sivei nemiloztiunessi od Nerona, nechiztessi od Komodussa, lakomessi od Demetriussa, szerditessi od Julianussa, gizdavessi od Pompeussa, zkupeffi od Luculussa poganzkeh Cefzarov, vendar prez uszakoga sztraha *Venite, Hodete k zdenczu szercza moiega za vasz uszigdar, à naimre pak y ofzebuinem nachinom vu vremenu ovoga Sz. Jubileuma odpertom, y napitesze iz niega izviraiche vodè milosche moie. Venite, Hodete, ar ia nemiszlini, niti nekanim vasz kastigati z tmiczami, kodszem kastigal Egiptoncze; niti sveplenem ogniem iz neba, kodszem kastigal Sodomitancze; niti z chernem gladom, kodszem kastigal Kananeancze; niti z kervavum voifzkum, kodszem kastigal Assiriancze; niti z vodami, kodszem kastigal Faraona; niti z chemernum kugum, kodszem kastigal Abimeleka; Ne, ne, nikai takovoga nemiszlina vam vuchiniti, nego pache ako k-mene doidete po Sz, Pokore,*

yam

vam hochu ufze vasse grehe oprofztiti, y vafz z-miloschum moium napuniti. *Venite.* Hodete k-mene ò gresne duffe! koie akozte prem do szada vasse obraze, y ochi od mene odvernienne, y k-ztvaram ovoga szveta obernienne imeli, ah! obernetefze szada vu vremenu ovoga Sz. Jubileuma po Sz. Pokore k-mene, y hocheteme naiti z-odpertemi zverhu vafz ochima, za ogledatifze miloztiuno zverhu vafz, kod-fzemfze ogledal na Petra, y Magdalenu gresnike. Ako do szada vassa vuffefza, y szercze iefzte dersali zaperta na mo-ia miloztiuna zvania, opominania, y nuternia nadehava-nia. Ah *Venite.* Hodete szada k-mene, ar moie ochi, vuffefza, y szercze szroie odperta za ogledatifze na vafsu poniznozt, za poszluhnuti vafsu prosniu, za napoitivaš z-vodum milosche moie, y z-miloschum moium hochete zadobiti ufza duhovna y telovna koiagoder od mene bude-te doztoino profzili, ar veli Sz. Thomas Ang: *Etiamfi uni-versus mundus accedat, non consumitur gratia, neque virtus deficit, sed eadem semper permanet.* Ako rauno vez szvet pri-sztupi k-ovomu Bosanzkoga szercza zdenczu pit vode mi-losche, zkonchatifze nesche, niti krepozt pogubiti hoche, nego iednaka uszigdar ofztaie.

Mudri Herodotus Pifzcz ztarih Historijh, pisse od Kraljev Persianzkeh, da oni imaiu navadu ufzako letto na dan nyhovoga Korunienia chiniti iedno veliko gosche-nie ufzem szvoiem pervem Officzerom, y Herczegom, y vu vremenu onoga goschenia Kraljevzki dvor, y palacha sztoie odperta, tak daie szlobodno ufzakomu nuter doi-ti, y akoprem neznam kakov velik krivecz onda pred Kralya doide milosche profzit, ufzeh krivicz y zleh chi-nov szvoieh oproschenie puno, y miloschu Kraljevzku zadobiva, onda oneh tulikeh y tak dngch pravdih termi-nussi, y szudi, vu iednom hipu dokanchaufze. *Reges Persarum quotannis Regiam cenam instituunt, in qua Rex Persa strenis donat, & quidquid oratus fuerit, concedere cogitur.* Kralij Persianzki ufzako letto Kraljevzku vecheriu davaiu, na koie

S. Thom:
Aquini:
Joan.

Herodotus
lib. 9.

na koie Kraly Persa nadelyuie szvoie gofzte, y kaigoder od-kogagod ie proffen, mora dopufztiti. Ako adda poganini koi neznaiu kulikoie G. Bogu draga miloszerdnozt, tak mi-loztiunch y dareslyvehfze izkasuu proti szvoiem glavnem nepriatelom, kuliko szto iezero krat miloztiunefgalze izka-suie ov izti Kraly neba y zemlye Szinivoga G. Boga, odko-iega popeva Sz. Matti Czirkva. *DEUS cuius misericordia, non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus.* Bose ko-iega miloszerdnozt ni broia, y dobrote neprefzesen ie kincs, proti nam ztvoreniam szvoiem, koiem onie pripravil iednu chudnu vecheriu, na koie posztavilie za hranu Prefz: Telo szvoie, y Kerv za pilis, k-ove vecherie koigoder ako prem neznam kak velik gresnik ako zkruffenem szerczem prisztu-pi, szpovedavfi pred Szpovednikom, grehe szvoie, Obilno Proschenie grehov zadobi: Ako pak vu vremenu vezdasnie-ga Jubileuma, kakti y ufzakoga Obilnoga Proschenia to vu-chini, ne szamo oproschenie gtehov, nego pache y kastig na drugom szvetu zaszluseneh napunomfze ofzlobodi, kod-fzufze ofzlobodili unogi Szvetczi y Szveticze Bosie, koijsze szada vu nebu vezelè, ako rauno na ovom szvetu svuchi vu unogeh greheh ukalyani iefzufze unogo leth nazladuvali.

Duffe Kerschanzke, ali gresne! z-vami dokancham moie govorienie, obznanniuch vam od ztrani Bosie one rechi ko-icie szam G. Bog szvoiemu dragomu priatelu Moyfessu govo-rii. *Dies expiationum erit celeberrimus, & vocabitur sanctus.* Den oproschenia bude naiprestimanefsi, y zvalfze bude szvet. *Den oproschenia bude naiprestimanefsi, y zvalfze bude szvet. c. 28. v. 27.* *Affligetis que animas vestras in eo, & offeretis holocaustum Domino.* Na ov dan morate vi duffe vasse poniziti z-iednem aldovom, koga morate Gofzponu alduvati. *Ut propitiatur vobis Dominus.* Davamsze Gofzpon szmiluie. *Omnis anima que non fuerit af-flicta die hac peribit de populis meis.* Ufzaka duffa koiafze ne-bude trapila na dan ov, poginuti hoche od lyuczta moiega: z-ovem pripecheniem koie ia na moy czily kanim pripelyati lepome vuchi pero Sz. Thonasa Angelzkoga, koieie szam Christus iz prodekalnicze Sz. Krisa hvalil, z-koiem perom

K k k

S. Mateu:
Eccl:

Levit:
c. 28. v. 27.

v. 29.

S. Thom:
l. 2. q. 20. a.
4. ad 19.

onie

nie piszal zverhu oveh rechi Sz. Piszma ovak, da naimre ov szveteck oproschenia bilie zapovedan k- iednomu vekovechnomu szpomenku velike milosche Bosie, y dobrote, daie. naimre G. Bog na prosniu iednoga Chloveka hotel oprofztiti onomu gresnomu lyucztvu, koieie vu puschine na meszto niega kod pravoga svoga Boga, molilo iedno iz zlata telle, y niemufze kod Bogu klanialo. Po ovom pako gresnom y nevernom lyucztvu gdofze bolye raznmeti more kak szadasniega vremena kerscheno gresne duffe, koie szvoiem i grehi ieszufze zneverile szvoiemu G. Bogu, molechi, y klania iuchisze. kaikakvem Bogom y malikom i namezto pravoga G. Boga. Ztvoritela szvoga, koie kadabi on moral szvoium ostrum Bosanzkum praviczum kastigati, toga vendar on nechini, nego pache nam po Nameztniku szvoiem Sz. Otczu Papum. *Dies expiationis, dies propitiationis.* Dneve ochiszenia, dneve oproschenia, dneve ove vezdasnie Jubileuma daie, koij dnevi moraiufze za szvete, szrechne, y blasene od nazs dersati. *Dies sanctus vocabitur.* Vu oveh pako Sz. Jubileumzkeh dneveh zapovedasze nam od Sz. Otcza Pape da mi trapimo duffe, y tela nassa, duffe z- iednum pravum szerchenum saloztium za grehe nasse, tela pako da trapimo z- poztom, poztechisze tri dni, toieto vu szredu, petek, y szobotu, kakti tulikai pohagiaiuchi Sz. Czirkve, y vu nyh molechi 5. Otecznassev, y tulikai Zdraveh Marijh polek nakanenia Sz. Otcza Pape, y ovo ovakovo traplenie razmesze po oneh recheh Sz. Piszma. *Affligetis que animas vestras in eo.* Trapili budete duffe vasse vu nyem toieto vu Sz. Jubileumu. Po oneh pako recheh. *Et offeretis holocaustum Domino.* Y budete alduvali aldov Goszponu. Razumetisze mora Sz. Almufstvo, koiesze od Sz. Otcza Pape zapoveda uszakomu Kerscheniku polek szvoie moguchnozti ubogem podeliti, koi seli, y hoche Sz. Jubileuma Proschenie zadobiti, y damufze G. Bog szmiluie, ufze grehe, y kastige za niezafzlusene oprozti, y szvoium Sz. Miloschum nadeli. *Ut propitietur vobis Dominus.*

Oni pako koijsze ove Sz. Jubileumzke dneve nebudu hoteli

teli trapiti na telu niti na duffe, nitisze budu marali za zadoblyenie ovoga Sz. Proschenia, nai dobro paze, y boie, dasze nad nymi neizpune one Bosanzke rechi. *Omnis anima quae non fuerit afflicta die hac, peribit de populis meis.* Uszaka duffa koiasze nebude trapila na dan ov, toieto vreme ovoga Sz. Jubileuma, poginuti hoche od lyuczstva moiega. Adda o Kerscheno gresne duffe! pozavamvasz znovich z- rechmi Sz. Isaiasza Proroka. *Omnes sitientes venite ad aquas.* Uszi, uszi do iednoga koij god seiate milosche Bosie, hodete k- zdenczu szerchene Ranne ovoga razpetoga Odkupitela nassega y napitesze polek volye vode milosche niegove Sz. da nigdar vech seiali nebudete, ar y on szam pri Sz. Janussu obeche govorecsi. *Qui biberit ex aqua hac quam ego dabo ei, non sitiet in aeternum.* Gdogoder bude pil od vode ove koiu ia niemu dam, nebu seial vech nigdar. Ah krichi adda krichi o gresna duffa k- ovomu dobromu y miloztiumu JESUSSU na szpodobu one Samarijanke gresnicze. *Domine da mihi hanc aquam.* Oh moi dobri y miloztiuni JESUS! Dai mene ove vode. Oh zdencz uszeh dobroth y milosch! Nut ovo mene pred robum nevolynoga gresnika od seie milosche tvoie pogibaiuchega. *Da mihi hanc aquam.* Podelimi napitek vode milosche tvoie Sz. y snyum okrepi, y obiachi pogibaiuchu dufficzu moiu, ugaszi vu nie goruche plamne prekoredneh, nedoztoinch, y gresneh poseleny proti sztvaram szveta ovoga, z- vodum milosche tvoie Bosanzke. *Da mihi hanc aquam, ut non sitiam.* Ah podaimi iz nezgovorne dobrote, y milofzerdnosti tvoie napitek vode milosche tvoie, napoime szada vu ovom Sz. Jubileumu tak snyum *Ut non sitiam in aeternum.* Da nebudem nigdar vech seial.

Amen.

†

KKK 2

VU

Joan.
c. 4. v. 13.

v. 13.

VU VREMENU
PROSCHENIA.
DRUGA PRODEKA.

Koi ima vreme Miloschu Bosiu zadobiti:
Nai nechaka vremena vu koiemiu bu-
de seled, ali nebude mogel vecs
tak lehko imeti.

Ecce nunc dies salutis. 2. Corinth: c. 6.
Nut szada dnevoj Zvelichenia.

DA uszaki verni, y szpametni Kerschenik koi pravu veru
ima y pametnu nemanka, vu tom nikai nedvoi, dabi
prilichno vreme zla ofzloboditise, y dobro vuchiniti, uszem
y uszakomu nechaznelo, to tverdno veruiem, pokehdob da
dobra prilika ie kakti iedna plodna Matti, iz koielze pora-
giaiu usze nasse szreche, y poselenia; ar vu nye usze kai seli-
mo imati, ako liztor hochemo, lahko moremo zadobiti; ;
Koiu priliku, y vreme ako gdopo lenozti, y nemarnozti za-
mudi, y preyti puzti, drugoga takovoga vremena ako vecs
nedobi; szamoga szebe nai krivi: Kodse rauno to y pripe-
cha unogem ne prez velike nyhove skode, y falozti, koj-
sze znaiu, y chuiu vecskrat ovak tufiti.

Veli on Tergovecz, on Kramar, eh! da ia nizem issel
na on tak velik szenyem, kadebi dobichka konche zto rany-
skov bil mogel dobiti, prez koih szada, ia moram bitti ka-
ko dabimie gdo iz sepa ukral. Veli

Veli on Tesak, on Gofzpodar Chlovek, oh! neszrecha
moia, da ia nizem moiega viaograda obdelal, moiega po-
lya nagnoil, zoral, y poszczial, kadaie tomu vreme bilo, kod-
szu y drugi lyudi vuchinili, zkoiemibi bil obilno kruha, ;
y vina dobil, prez koiiega tesko siveti, y ztradati z- dru-
finum moium od szada vu napredek budem moral.

Veli on Knesz, on sziromah Gofzpon, eh! gdeie moia
pamet bila, dasze nizem za vremena preporuchal za onu
chazt, y szlusbu, z-koiumbi lepo, y posteno bil mogel si-
veti, y do szmertise dohraniti, szada pak moram prez-
nye nevolyno siveti, y od nevolye pogibati.

Veli on Pravdas kada pogubi pravdu, eh! tusni ia,
da nizem pervo oproszil onoga razumnoga Prokorato-
ra: dasze nizem pervo preporuchil Szudczu; nebi bil
ia na tak veliko sziromastvo doffel.

Veli on Mladenez, eh! da nizem ia pervo szno-
boke poszlal, k- one bogate Devicze, ali Vdovicze, ;
z-koie blagombilbi mogel na ovom szvetu dobro do szmer-
ti ztati, y na drugom vekoma szrechen bitti.

Veli ona Divoyka, eh! da nizem ia privolila, kada-
szem dobru priliku vdatise imela, kakbi lehko bila ono-
ga dobroga, y bogatoga Mladencza dobila; Ovak pa-
ko Bog zna kak dugo budem partu noszila, kuliko spota,
y nevolye do druge takve prilike, vufivala. ;

Veli k- zadniemu on Petlyar, eh! da ia nizem takovo
vreme, vu meztu onom, bil kada y kadefzeie kruh, vino, y me-
szo delilo, kakbi bil mogel dobro ztati; ovak moram seien
y gladen druge ovakve prilike chakati, y Bog zna akoiu
iosche kada dochakam. ;

Rauno tak unogi gresniki zdihavali budu, kadafze- ;
ovo Sz. Rimzko Proschenie dokoncha, ali iezero krat bo-
lye zdihavali budu na nyhovom szmertnom vremenu, kad
ztoprav, ali prevecs keszno zpoznavali budu one lepe prili-
ke za sivotu imaiuche ofzloboditise grehov, y zadobitise
miloschu Bosiu koia vecs valya neg nebo y zemlya zeuszemi

kinči y nazladnoztmi, koiafze vu nyh nahagiatu. Zakai-
zato za neukanitizze tak ztrasno, vu dugovanju tak pogi-
belnom nakanilšem N. N. opomenuti z- rechmi Sz. Paula
Apostola. *Ecce nunc dies salutis.* Nut ovo szada dnevoj
Zvelichenia; Vu koieh dneveh ovoga naimre Sz. N. Pro-
schenia nas dobri, y miloztiuni G. Bog naz k- szebe zove,
y miloschu szvoiu Bosanzku nam ponuia, akofze mi po Sz.
Pokore ove dneve k- niemu povernemo; koiu dobru pri-
liku, y dneve Zvelichenia ako mi prez pokore preyti repu-
ztimo, y nigdar vecs nedobimo, zkvarienia naslega szami zrok
budemo; Koi adda ima vreme miloschu Bosiu zadobiti, kod-
ie naimre ovo Sz. N. Proschenie; Nai nechaka vremena vu
koiembiu rad, ter nebude mogel imeti, kod rauno odtoga
hochu obilneie govoriti.

*Cicero 6
1. de Inven:* Mudri Seneka dika Diachkoga iezika govoreci od dob-
re prilike, ovakoiu izpissuie. *Occasio, est pars temporis ha-*
bens in se alicujus rei idoneam faciendi, vel non faciendi occasio-
nem. Prilika, ie nekoie vreme imaiuehe vu szebe szlobod-
nu priliku chinit ali nechiniti kai, dobra toieto ali zla.
Ovo vreme, y prilika ovoga Sz. N. Proschenia kak hafzno-
vito ie uszakomu onomu, koifze zna za nye popaschiti,
tofze more zpoznati iz onoga malania negdasnieh ztareh
Gerkov, y Latinov, koifszu chinili malati na iedne table
iednu Bosiczu na szpodobu iedne Divoichicze, koia na
nogah imelaie peruti, po obrazu dnye, y guzte laszi ra-
ztuche, iz druge pako ztrani glave bilaie plessiva, na
iednom kollu okruglom szedechu, pod nyum pako ove
rechi podpissali ieszu:

Sum Dea, qua raro, aut paucis, occasio volo,

Fronte capitata post hac occasio calva.

Ieszem Bosicza, koia redko, ali mailem, prilika letim,

Na obrazu laszazta, odzada prilika plessiva.

Z- koinu Bosiczum kadabi mudri Aufonius bil govoril, kod
izmislyavaiu Gerki y vele daiuie izpitaval zakai szedisna te-
kuchem kollu? koiamuie odgovorila. *Quia stare nequeo.*
Kaiti

Kaiti ztati zmirom na meztu nemorem, zato szedim na kol-
lu tekuchem. Zakai imas na nogah peruti? *Quia volueris
sum.* Kaitizem hitressa od uszake pticze, koia hitro dole-
tim, ali iosche berse odletim. Zakaiszi laszata na obrazu?
Ut occurrens apprehendar. Zato, dame ima zakai popazti, y
dersati koiemu naproti doidem, y koi mene dochaka. Zakai
na zatilyku ieszplessiva? *Ne teneat fugiens.* Zato, dame nima
gdo zakai besechu prieti, y zadersati, kod to usze zkupa-
mudri Alciatus z- ovemi mailem rechmi izpissuie:

Me semel alipedem si quis permittat abire,

Ne possim apparenso postmodum crine capi.

Mene ienkrat z-perutaztemi nogami ako gdo puscha preyti,
Nebudemsze mogla potlam za laszi vloviti.

Toieto hotelie recsi vucheni Alicatus od dobre prilike
da vreme prilichno za dobro vuchiniti (kodie naimre
ovoga Sz. N. Proschenia) ie redko, kratko, y neztalno,
zatoizto kakfze berse Chlovek na nye nameri, naifzega pri-
me, y naiga neprepuzti preyti, dabi vu nyem kai nehafznu-
val, ar akofze odmekne, y mimo preleti, vecsga nebude mo-
csi nazad dobiti, ar *Volat irrevocabile tempus, nec advertit pec-*
cator quid amittat. Govori Mudri Seneca, Da naimre leti
vreme, koiega ni moguče vecs nazad dozvati, y gresnik ne-
iemlye vpamet kai pogublya, zakaizato Marcus Tullius rekelle
In rebus agendis, tarditas & procrastinatio odiosa. Koi ima vre-
me, y priliku kai dobra chiniti, y hafznuvati, ter nechini,
nego na drugo vreme odlulachi, akoga nedochaka, y nedo-
bi, pomiluvania vreden ni.

Ove mudroga Cicerona rechi dobroie zapametil veliki
Kraly Alexander, koi, kadabi zkoro vesz szvet pod oblazt
szvoiu bil zadobil, y buduchi opitan kakie to on mogel vu-
chiniti, odgovorilie dvemi szamemi rechmi. *Nihil differen-*
do. Nikai odlachecs; Koiega kadabi ienkrat bil pockel
nazleduvati Kraly Hanibal, kadaie razbil bil voyzku Kane,
dabiga bil vu uszem nazledoval, toieto ne szamo yu unofine
scie-

Alciatus

Seneca

Marc. Tull

feregov, vu iakozi, y szerchenozti, nego y vu neodulache-
nru prilichnoga szigurnoga vremena na neprilichno, dobiti-
bi bil ne szamo Kanu, negobisze y Rimzkoga Varassa Gozpo-
datom vuchinil bil, niti nebi bil imel zroka potlam zdihava-
iuch govoriti. *Cum potui non habui voluntatem; & quando vo-
lui, non habui potestatem, capiendi Romam.* Kadafzem mogel,
nifzem imel volye; y kadafzem hotel, nifzem imel iakozi
pod oblazt Rim dobiti.

Nekai szpodobnoga pisse Portugensis od Soariussa Ge-
nerala Portugalzkoga Kralya voizke, koi polck zapovedi
Kralya szvoiega Emanuela podignulie bil veliku voyzku na
moriu, szuproti Turchinu, z-koiu mie doffel bil pod glaszoviti
y preiaki Grad Eden, malo pervo od Turzke szille obsze-
den, y pod oblazt dobyen, y kadabi Amaran Turzki Vi-
zer zagledal bil Soariussa z-tulikum szilum proti szebe idu-
chega, zpoznavaiuchisze preszlaba za obranitizze, posz-
lalmuie vu Barku klyuche od onoga Grada Eden, y snym
klyuche uszega Turzkoga Czeszarztva, ar dobiussi niega pod
oblazt, mogelie uszu Turzku zemlyu y morie dobiti, z-nez-
govornum hafznum Kralya szvoiega Emanuela, y uszega
Portugalzkoga Kralyevztva; Kai pak ie vuchinil General
Soarius? Vzelie klyuche, od izdanog a Grada Eden, ali-
niedinzhoga szvoiega Szoldata ni vu niega poztavil za chu-
vatiga dabisze Turzci nepuntarili, negoie oztavil Amaran
Vizera nutre z-oztalemi Turzci, uzemsi od nyh nekai sz-
moga profunta vu Barke, z-koiemie odissel pod ieden dru-
gi Varas, z-nakaneniem da kadafze nazad poverne, onda
posses vzeme vu Gradu Eden: Videchisze Turzci oszlo-
bogieneh od one pogibeli, pocheliszu taki iachiti szvoy
Grad, koiegaszu dobro obsanczali, Szoldatmi, orusiem, y
profuntom napunili, y ovak pripravni Soariussa chakali, ne za
podatimusze, nego za dalko odszebe chiniti ztati, megy-
temtoga Soarius razbitie bil na moriu, nekai od vihrov
morzkeh, nekai od puskih Varassa, koiegaie podszel bil
oztali Szoldati nekai od zime, nekai od glada ieszumu
pomerli

pomerli vexem talom, y ova usza Turczem ieszu dobro znana
bila; Kadabi pak Soarius nazad povernulše bil pod Grad
Eden vesz szlab, z-uffaniem vu nyem pochinutisze, y obia-
chiti, aligaie uffanie ukanilo, ar Turzci nifzu hoteli vecs
chuti, ni znati, za podavanje, negosuzze proti nyemu obo-
rili, y z-velikem spotom ieszuga pretirali, y tako Soarius z-
velikem spotom, y saloztium moralšzeie nazad vu Gou po-
vernuti, pokehdob da imaiuchi on onu lepu priliku tuliku
hafzen szebe, y Kralyu szvoiemu vuchiniti, Grad naimre Eden
kakti klyuch usze Turzke zemlye pod oblazt dobiti, ni hotel,
kadaie pak hotel, ni vecs mogel ove hafzni vuchiniti.

Rauno tak G. Bogbi hotel dabisze unogem y preuno-
gem Kerschenikom ovak nepripechalo, koiem G. Bog unoge
uszakoiachke possilya prilike zadobiti pod oblazt Kralyevz-
tvo nebezko, kodie naimre ovo vezdasnie Sz. N. Proschenie,
vu koiem vremenu uszaki akoprem neznam kak velik gres-
nik, morešze od uszeh grehov oszloboditi, y diku nebezku za-
dobiti, koiega Proschenia vreme, y priliku ako gdo po leno-
zti, y ludozti szvoie prepuzti preyti, druge nove ovakove
prilike morebitisze tesko vecs dochaka, ar veli Sz. Gregur.
*Sapē dum oportune aliquid agere possumus, nolumus, paulo post dum s. Gregor;
volumus, non valemus.* Vecskrat kada lehko moremo kai dob-
ra vuchiniti, nechinimo, malo potlam kadabi hoteli, nemo-
remo chiniti.

Ni tak luda, y lena bila Gresnicza Magdalena, od koi
Sz. Lukach Evang: szvedochi. *Mulier quæ erat in Civitate
peccatrix; ut cognovit, quod JESUS accubisset in domo Pharisei.*
Senna koiacie bila vu Varassu gresnicza; kakie doznala daie
JESUS vu hise Fariseusseve: Kade potreбноie dobro vpa-
met uzeti one dve rechi. *Mulier peccatrix.* Sennagresnicza,
y one druge dve. *Ut cognovit.* Kakberse ie doznala. Sen-
na adda gresnicza Magdalena, koia szvoium lepotum iesze
dichila zverhu prelepe Gerchke Helene, vusgana od nech-
ztech poseleny, vu neszramneh lyubauiah uszaie gorela, daiu
pravu imenuie Sz. Ivan Chrystomus vrasiu mresu, y vudiczu,

S. August:
1. 50. hom.
23.

ar buduch ona prez uszakoga szrama vu pogledu, prez uszake chednozti vu hodu, prez uszake poniznozti vu opravlyaniu, prez uszake pobosnozti vu govorieniu, szlepa, y nezpametna vu sivleniu, mertva vu milosche Bosie, zakopana vu gnoiu neizbroienuch odurneh grehov. Ova Magdalena, tulika y takova gresnicza potlakamie doznala gdesze JESUS vracitel nye mertve duffe nahagia. *Ut cognovit.* Kakie zpoznala daie ona szpachenie uszega Varassa bila, y daie tak iako pospotala szvoie gozpoczko pokolenie. *Ut cognovit.* Kakie zpoznala Magdalena *Quanto tempore tam gravi morbo laboraret, noverat.* Veli Sz. Augustin. Kuliko vremena vu tak velikom betegu ie bila Magdalena, zpoznalaszeie gresniczum, y zato szama szobum pochelaszzeie opominati govorecs. Ah! Magdalena gresnicza nezrechna, kak dugo budes vu tom szmerdlyvom gnoiu odurneh grehov lesala? Ztani adda hitro gore Magdalena, szadaie dobra prilika grehovsze ofzloboditi, y miloschu Bosiuszi zadobiti, ar on koi oprascha grehe, ni dalko od tebe: Easzzi moij koi do szada bili iezte tuliki lanczi, y vufinczi peklenzki, z-koiemi od vragov tulikeh neizbroienuch Mladenczev duffe bileszu zvezane; Od szada budete mene privezanu dersalik-Nogam Zvelichitela moiega: Ocsi moie, koi do szada iz szebe iezte lizikalne plamne lyubavi, od szada hochu da tochte suhkeh szuz, y kalin potoke: Vuzta moia, koi azte do szada bila kovachnicza nechizteh lyubavih; pripravetesze od szada za vanka davat vrucha zdihavanja: Ruke moie, vi do szada iezetesze nazladuvale vu ponassaniu uszakoiachkoga smuka, dragoga naimre giungya, y kamenia, kakti y vu kaikakveh nechizteh grehev, za koi grehe od szada budete ponassale oftre discipline, y snymi ozoino, oholyno, y nechizto Magdalenino telo budete kastigale, y trapile: *Ut cognovit.* Berselie doznala Magdalena kadeie vrachitel nye gresne duffe, y Zvelichitel, ovak usza na szerczu, y telu premeniena poteklaie k nyemu, y naiduchiga, hitlaszeie na kolena szvoia pred noge negove, pochelaie od velike

like falozti iz szvoieh ochijh potoke szuz tochiti, y Noge negove snymi prati. *Lachrimis capit rigare pedes ejus.* Szuzami pochelaie oblevati Noge negove. *Et capillis capitis sui tergebat.* Y z-Laszmi glave szvoie brizalaie nye. *Et osculabatur pedes ejus.* Y Kuffuvalaie noge negove, doklamie y miloschu od nega dobila, koiuie selela y izkala, kada naimre iz vuzt negoveh Bosanzkeh on preszrechni glasz ie zachula. *Remittuntur tibi peccata tua, vade in pace.* Oproschaiusze tebe grehi tvoij, hodi vu miru. Oh szrechna Magdalena!

Vezdasze pak ia k vam obracham N. N. y pitam vasz vu kakovom ztalissu nahagiatesze vi z-G. Bogom vassem, y duffum vassum? Bogbi hotel, dabi unogi unogi nebili vu unogo gorse m ztalissu od Magdalene, akoie pako tomu tak, nazsledueteli vi Magdalenu? Magdalena, *Ut cognovit.* Berselie doznala szama szebe, vu kak pogibelnom ztalissu onaszte nahagia, y doznala kadeie on koi gresnike vrachi, takiszeie premenila iz gresnicze napokorniczu. Kakovoie pako premenenie vasse o gresniki y gresnicze vu vremenu ovoga Sz. N. Proschenia, vu koiem vrachitel, y zvelichitel dufficz vasseh ie k-vam dossal ponuiat vam miloschu szvoiu szvetu, y po mene nevrednem izlugum szvoiem vam porucha. *Ecce nunc dies salutis.* Nut vreme, ovo dnevi zvelichenia, vreme naimre y dnevi ovoga Sz. N. Proschenia, koiu priliku naiprelichnessu zadobitishi grehov oproschenie, y duffe zvelichenie, ako mi szada prepuztimo prez pokore preyti. *Post hac occasio calva.* Od zada prilika ie pleffiva, nitilze more, nitilze ima zakai prieti, y zadersati dabi nevusla. Tesko adda y smehko uszake one gresne duffe, koiaszte gluha chini na miloztiuno zvanie Bosie, y na ponuianie milosche nemarna, na pokorulena, uffaiuchisze uszigdar vreme za pokoru imeti, y miloschu Bosiu mocsi zadobiti. *Quasi DEUS in sua non magis quam tuas Bonavent*
posuisset potestate, dies, annos, & tempora. Govori moy Serafinzki Sz. Bonaventura: Kako dabi G. Bog na szvoiu ne bolye neg na tvoiu poztavil oblazt dneve, letta, y vremena, kako dabi hotel recsi, znai tverdno y verui o gresna duffa, da na szame

szame Bosie volye ztoi uszako priduche vreme, à nikai na tvoie, gdaie pak tebe, y po koiem Angelu G. Bog obznanił dasze ti ne szamo priduchega vremena ovakovoga Proschenia, nego liztor zutrasniega dneva dochakas? Nigdar ztanovito.

Zakaizato opomina Sz. Ambros uszakoga gresnika govorecsi. *Ne differas dicens cras faciam, ne amittas faciendi copiam.* Neodulachi ò gresna duffa vreme, y priliku na priliku, govorecsi zutra vuchinim pokoru, da nepogubis vremena za vuchinitiu, neprepuzti preyti ovoga Sz. N. Proschenia, arszemorebiti ovakovoga, niti drugoga nigdar vecs nedochakas; y Sz. Augustina vidimisze da ti takovi leniaki naszleduiu, koi doklamie iosche vu gresnom ztaliffu bil, ovakszeie puztil chuti govoriti, y pominati z- G. Bogom; Iz tinaie G. Bose da ia nevolyni gresnik buduchi utoplyen vu tulikeh odurneh greheh, akoprem vecskrat ieszem od tebe, y od dobre tvoie mi' lil, uszigdar vendar ove moie dobre miszli bile ieszu od zleh gresneh navad odversene, nitisze niszu moge izpuniti, arszem niszem hotel oztaviti gresnoga sitka moiega; bilszem naszpodobu onoga koi szpi, y radbilze zbuditi ter nemore; chulszemte ò moy mili Bose krichati k- szerczu moiemu, zbudisze ò Augustin! y ztani gore izpozteye tulikeh grehov, vu koiehse neszrečno, y pogibelno valyas: Valuiem ò dobri Bog da ia tebe ònda niszem znal kai odgovoriti, arszem bil vesz manen, govorilszem nekai, ali vecs iz szna, neg iz szercza; zpoznavam tvoia dobrachienia proti mene izkazana, y moy gresni ztalis; chuiemte kakme budis, y ztanovito hochufze zbuditi, alikeszneie negde, arszada ioschesze nemorem pravo predramiti, nitimisze neszche gore ztati, potlam za ztanovito hochu. Augustin! Augustin nestentai! szadaie tomu vreme, doklamie dobra prilika, doklam tebe miloschu moiui szvetu ponuiam, pazi dobro, pazi dobro da tebe ova prilika nevuyde, y da tebe toga potlam falnebude, kadaiu budes felel imeti, y nebudes mogel. *Surge qui dormis. Ztani gore zapanecz. Modo, modo, sine adhuc paululum.* Szada,

Szada, szada, hochufze gore ztati, liztor maiheno iosche puztime pochivati, govorilie Augustin z- G. Bogom. *Sed modo, modo non habebat modum, & sine paululum in longum ibat.* Ali on szada, szada ni imel pozpehe, puztime iosche maiheno na dugoszeie vleklo, valuiie szam od szebe Sz. Augustin.

Rauno tak y szadasniega vremena Kerscheniki govore kada chuiu tulike Prodekatore kod nameztnike Bosie krichati. *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.* Nut vreme prietno, nut dnevi zvelichenia, dnevi naimre ovoga Sz. N. Proschenia, vreme za chinenie Sz. Pokore, prilika za zadoblyenie milosche Bosie, dnevi za duffno zvelichenie naimpriladnessi, y vendar unogi z- gresnikom Augustinom odgovariu. *Modo, modo, hochu denesz, hochu zutra, ali pozutra, sed modo, modo non habet modum,* ali ni denesz, ni zutra, ni pozutra toga nechine, y tako z- takovem neszrečnem odulacheniem prilike na drugu priliku, vremena na vreme priduche, dneve na druge dneve, koiehse morebiti nedochakain, nego onak neszrečno poginu, y teh takoveh pun ie pekeli, koiie dabi koiemu zmegy nasz dopuscheno bilo chuti videti, y opitati zrok nyhovoga pogublyenia, ia stimam y veruiem dabisze zmegy zto duff devetdeszet y devet naslo, koiie z bok odulachenia pokore, y prepuschenia dobreh prilik, Sz. naimre Proscheny za ofzloboditisze grehov y muk ne szamo vekovechneh peklenzkeh, nego y vremenitneh purgatoriumzkeh, vu glubine peklenzke lenozt szvoiu y nemarnozt, z- kervavemi szuzami plachucs plachaiu.

Unogi pak ieszu nachini, koiemi vrag pakleni ukaniuie duffe, na greh napelyuie, y vu pekeli zapelyuie, ali naimrie buinessi nachin ie odulachenie pokore, kak pako to on chini? ovak. Nekoim poztavlya vu szercze mladost, nekoim zdravie, nekoim szram, nekoim ztrah, toieto, ioscheszi mlad, friseg, zdrav, neboysze tak naglo umreti, ioschesze vecs Rimzkeh Proscheny dochakas, nai preide ovo, kadagoderfze Chlovek posaluie za grehe, y szpove Proschenie od Boga zadobiva, tofze pako more uszaki dan dobiti, adda uszaki dan

ie Proschenie, kada adda Chlovek ie ztar, ali betesen, onda to more vuchiniti, y duffu lzvoiu zvelichiti, kai adda potreba tulikokratse szpovedati; Nekoie ukaniuie szramom, nekoie ztrahom, daiuchi vu szercze, vidis tizsi tulik gresnik, takova y takova gresnicza, akolisze szada szpoves, y grehe tvoie, valuiies Spovedniku kodbi potrebno bilo, kai od tebe Szpovednik miszlil bude? Kak on tebe karal, y kulike pokore on tebe nalagal nebude? On tebe polek usze pokore zapove, dasze ri onoga nechiztoga paidastva oztavis, priatelztvo oduris, vu perve nechiztoche nigdarze vecs nepovernes, pacse niti od nyh nemiszlis; k- tomu tebe on zapove oproztiti krivicze nepriatelom, pomeritizze snymi, y nye lyubiti; tebe zapove povernuti lyuczko blago, y postenie, a kai tesega nego to? ako obechas vuchiniti ter nevuchinis, greh vexi imel bude; ako pak neobechas usza ova izpuniti, on tebe od grehov nebude hotel odvezati; ako pak y obechas, y vuchinis, kai od tebe lyudi miszlili, y govorili budu? Adda *inter tuo mala, minus eligendum.* Megy dvoiem zlom, menyefze odebrati mora, da vu tulike nevolye neupades, bolyetie szada dobre volye bitti, y od Szpovedalnicze dalko ztati, dojde vreme kada z- posteniem usza ova vuchinis; Neverui, neverui o gresna duffa Szotone peklenomu, opominate szam Duh Sz. po mudrom Syraku govorecsi. *Repromissio haec nequissima omnes perdidit.* Ovo ovakovo obetanie uszehie pogubilo, toieto duffe neszrechne vu peklenzke glubine, koie imaiuchi vecskrat priliku grehovfze po Sz. Pokore oszloboditi, y miloschu Bosiu zadobitizsi, ter nifzu marale, nego od vremena do vremena odulachile, doklamieie vreme y ukanilo.

Eccl:
c. 29. v. 24.

Thomas
Cantiprat.

Kodie ukanilo onoga neszrechniaka od koiega pisse Kantipratanus, koie sivuchi vu uszakoiachkeh greheh, naimre pako vu zkupozti y pohlepnozti za blagom, vu zadobivaniu koiega y krivo, y pravo, prekerfsevalie unoge zapovedi Bosie, a za pokoru ni hotel niti chuti, zamugiuiuch po Szvetkeh prepovedaneh Sz. Maffe, a niti nemiszlech na Proschenia Rimzka,

Rimzka, k- zadniemu pohodilgaie G. Bog z- iednem teskem betegom, vu koiem buduchi pohagian od Redovnikov, y nagovarian na pokoru, koiemie uszigdar obetal da hoche vuchiniti, ali nigdar ni hotel pocheti, doklamgaie vreme, y uffanie ukanilo, ar Praviczza Bosanzka nemoguchiga vecs podnassati, pove xavssimu beteg, y zruchiuffiga vragom, koj pod vecher doiduchi po duffu niegovu, y pochevssimu napervo donassati, y kazati usze grehe niegove odurne, on pako neszrechniak pochelie vesz od ztraha derhtati, plaho glecteat, y kakie mogel na vesz glasz krichati. *O Penitentia ubi es? de cetero penitere non valeo, hoc Iusto Iudice judicante; quia dum facere te potui, nolui; oh! nunc vellem, sed nequeo.* O Pokora! kadefzi? od szada vecs nemoremte chiniti, po pravichnom szudu Bosiem; ar kadaszemte mogel chiniti, nifzem hotel; Oh! szadabi hotel, ter nemorem, ova izrekuchi neszrechnu duffu ie zpuztil; iz koiega neszrechnoga pripechenia moguzi unogi lepu peldu uzeti, y vu vexem prestimaniu dersati miloschu Bosiu, koiu uszem y uszakomu budi kakfzi hoche velik gresnik, ali gresnicza, vu vremenu ovoga Sz. N. Proschenia ponuia nas dobri y miloztiuni G. Bog, dasze naimre uszaki popaschi po Sz. Pokore nyu zadobiti, da morebiti preiduchi ovo Sz. Vreme tak prietno, ovi dnevi zvelichenia, ova prilika oszloboditizze grehov, oblazti, y vuze vraga peklenoga, y zadobiti miloschu Bosiu, da morebiti nedoide vreme, kad vremena ova vuchiniti nebude vecs, kod y mudri Cato opomina uszakoga govorecs:

Rem tibi quam noris aptam, dimittere noli;

Ne rursus quaras, quae jam neglexeris ante.

Dugovanie koie znas tebe hafznovito, neprepuzti Da nebudes izkal, koiaszi iur zamudil pervo.

Ali unogo bolye iosche Duh Sz. po mudrom Syraku uszaku gresnu duffu opomina govorecsi. *Non tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem, subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictae disperdet te.* Nekefzni obernutizze k- G. Bogu tvoiemu, y neodulachi od dneva, do dneva; ar

ar taki doide sferditozt niegova, y vu vremenu fantchenia zatere tebe; koie rechi Sz. Ivan Chryfostomus ovak razlase.

S. Chryfost: *Ne tardes converti, & ne differas de die in diem, nescis enim quid paritura sit superventura dies, periculum enim & metus est in differendo.* Nekefzni povernutisze, y neodulachi od dneva do dneva, ar neznas kaiti donefze priduchi dan, pogibel velika, y ztrah zadersavafze vu odulacheniu. *Ne dicas, erit tempus quando converti licebit, verba enim hac DEUM valde exasperant.* Negovori, bude vreme kadafze budem mogel povernuti, ar ove rechi iako sferde G. Boga, rechiszu zlatovuztoga Navuchitela Czirkvenoga.

Zakaizato y ia dokancham govorienie moie z- rechmi, koiemiszemie pochel. *Eccē nunc dies salutis.* Nut prilike, nut vremena, nut dnevov zvelichenia, ar Proschenia grehov, y kastig, vu koiem vremenu, y dneveh nas dobri G. Bog nazf miloztiuno k-szebe zove. *Omnes sitientes venite ad aquas.* Uszi feini hodete k- vodam Milosche moie, doklamvafz chakam, y nyu vam ponuiam; Hodi adda ò gresna duffa k- Bogu tvoiemu nazfleduiuch vu pokore gresniczu Magdalenu, vu vremenu ovoga Sz. N: Proschenia, y vu chinisze vrednum chuti od

Nameztnika Christuffeyoga on szrechni glasf. *Remittantur tibi peccata tua.* Kodgaie chula Magdalena: Opraschajufze tebe grehi tvoij:

Amen.

VU

VU VREMENU PROSCHENIA.

TRETA PRODEKA.

Vu kulike pogibeli vekovechnoga zkvarienia sive, koie prepuscha Sz. Proschenie preyti prez pokore; ter vu greheh tverdokoren oztaie.

Ego vado, quæretis me; & non invenietis, & in peccato vestro moriemini. Joan. c. 8. v. 21.

Ja odhagam, izkalime budete; y nenaideteme, y vu grehu vafsem unreti hochete.

EGo vado. Ja odhagam, gdo, y kako govori? kaiszu to za iedne grosnie? J-szu morebiti tvoie ò moy dobri razpeti JESUS? miszlis adda ti od nazf oditi? Akolie tomu tak, y drugach nemore bitti, nego da ti nazf kànis oztaviti, y odnazf oditi? Mi uszi tebe seleiemo iz szercz nasseh szrechen, y dober put. *Quæretis me.* Budeteme izkali; Kai? mi tebe izkali? Neznam ia zato, arszu chudni lyudi na szvetu, morebiti dasze naidu koj y zmegy nazf, koj te izkali budemo, ali tesko veruiem dabite uszi izkali. *Et non invenietis.* Y nenaideteme; Akai vre zato, ako te nenaidemo, kadate

M m m

mi

mi izkali budemo? kajze imamo iz ove tvoie grosnie vuchiti? *Et in peccato vestro moriemini.* Y vu grehu vafsem hochete umreti; Oh! ovo, ovoie veliko zlo, y nefzrecha nasha naivexa, ne izamo fuhkemi, nego y kervavemi szuzami, vredna izplakana bitti: Ogresniki! o gresnicze! razmete kaije to? ovoie ona preteska, y presztrasna lekczia, koiufze vi morate napamet vuchiti, y iz nye nigdar zpozabiti, koiu lekcziu ovakvam explicuie, razlase, y tolmachi Sz. Basilius

S. Basilius
in c. 2. d. faia

Ego vado. Ja odhaiam. *Nulla atrocior pena, ceteras omnes vincit calamitas hac deseri a DEO.* Niedna iztrasneffa muka, od uszeh naivexa pogibel y muka ie ova, bitti zapuschenomu od Boga. *Queretis me.* Budeteme izkali, zverhu ovch

Hugo Card:
in Joan. c. 7

rechi Postuvani Hugo ovak govori od sztrani Bosie. *Querent me mali, & non invenient, quia exosam habuerunt disciplinam.* Budume izkali hudobni gresniki, y nebudume nasli, arfzu oduriavali Sz. Pokoru. *Et non invenientis.* Y nescheteme naiti, ove takai rechi, recheni Hugo ovak razlase. *Et non invenientis eum tunc propitium per gratiam, qui nunc ejus non su. ratis misericordiam.* Y nes cherega naiti onda, toieto na zkradnie vure vasse, y na szudu niegovom miloztiunoga, koijsze szada za niegovu miloszerdnozt nemarate, kadavamiu on ponuia, y ponuiaiuch vafz na pokoru zove, y chaka. Oh! ovde, ovdesze za iztinzke zpoznavaiu one Bosanzke rechi, z-koiemiszeie G. Bog po Moyfessu szvoiem Proroku grozil gresnomu lyuczstvu Izraelzkomu, y danasz po mene nevrednom szluge szvoiem uszem tverdokornem gresnikom ovak-

Levit:
e. 23. v. 29.

sze grozi. *Anima quae non fuerit efflicta die hac, peribit de populis meis.* Duffa koia nebude pokore delala dan ov, vreme ovo Sz. Jubileumzkoga Proschenia, poginuti hoche: Koiie rechi Sz. Augustin ovak tolmachi, y veli. *Anima quae non fuerit afflicta per cordis contritionem, per oris confessionem, per penitentiam satisfactionem, & morum correctionem, in presenti tempore gratiae, post mortem non inveniet locum indulgentiae.* Duffa koiasze nebude trapila, z-fzerchenem zkruffeniem, z-yuzt szpoyedaniem, z-pokore zadovolyschinum, vu

S. August:
in l. spec.
exempl.

OVOM

ovom szadasniem vremenu milosche, po szmerti nenaide meszto oproschenia. Zakaizato grozizze po szvoiem Oseassu Proroku. *Vae eis? cum recessero ab eis.* Jai nym, kada odidem od nyh; zverhu koieh rechi Sz. Augustin ovak na vefz glasz krichi. *Vae eis! a quorum lapideis cordibus se abscondit DEUS.* Jai onem! od koieh kameniteh szercz zkrivasze G. Bog: Jai adda vam o gresniki! o gresnicze! akofzte koj oyde tak tverdokorni, daszte ovo Sz. Jubileumzko Proschenie prepuztili preyti, daga niszte hoteli dobiti, nehotechisze iz grehov zpokoriti, y szpovedati, y akolifztesze szpovedali vendar ne chiszto y pravo; y akoli chiszto y pravo, grehov vendar, y gresneh prilik oztaviti niszte iz szercza nakanili, odulachech ovo na drugo vreme proschenia, ali szmertne polztelye, vuchem kak iakofze unogi ukaniuu, pokazati hochu.

Sz. y medveni Bernardus pogublya medvenu szladkochu iz szvoieh vuzt, ter ie fuhkem chemerom napuniuie, razmislyaiuch ludozt, y nefzpametnozt unogeh gresneh Kerschenikov, koijsze tak malo maraiu, y zkerbe za Sz. Pokoru, doklam vreme imaiu nyu chiniti, y doklam G. Bog nym szvoiu Sz. miloschu ponuia, negoiu odulache od Proschenia do Proschenia, od dneva do dneva, do izte szmerti, uffaiuchisze uszigdar imati vreme za pokoru, y odpertu miloschu Bosiu, za oproztiti nym nyhove grehe, zato y krichi. *O maledictam securitatem! omnium malorum causam.* O prokleta szigurnozt! uszeh zal, y grehov zrok. Ovo preuzetno uffanie priszpodablya Sz. Augustin iednomu Spichaztomu mechu, koi neizbroienem Kerschenikom vekovechnu szmert zavdaie. *Ipsa est res quae multos occidit, dum dicunt cras, cras, & illico clauditur ostium.* Uffanie preuzetno, ie iedno takovo dugovanie, koiie unoge umaria, kada govore zutra, zutra, y takijsze zapiraiu vrata. Zakaizato opomina Sz. Ivan Chriofstomus uszakoga tverdokornoga gresnika. *Ne dicas, erit aliquando tempus, quando converti licebit, verba enim haec valde exasperant DEUM.* Negovori o gresna duffa, bude

M m m 2

negda

Oseae
c. 9. v. 12.

S. Bern: ser.
de Uribul:

S. August:
ser. 17. de
Verb. Dom.

Hebr.
e. 3. v. 13.

negda vreme, kadafze k- G. Bogu povernuti, y obernuti po Sz. Pokore bude dopuscheno, ar ove rechi iako sferde G. Boga, y zbok toga rauno zroka Sz. Pavel Apost: opomina uszeh y nagovaria, govoreci. *Adhortamini vosmetipsos per singulos dies donec hodie cognominatur.* Nagovariaitefze, y opominaitefze uszaki den na pokoru. *Donec hodie cognominatur,* Doklamfze denesz zove; Toieto denesz doklamvasz vu ovom Sz. N. Proscheniu G. Bog na pokoru chaka, y miloschu szvoiu Bosanzku ponuia. *Danec hodie cognominatur,* Denesz doklam vreme imate, ar vcherasni dan iurie proffel, zutrasniga pak neznate akofze dochakate, y ako raunofzega dochakate, vrata vendar one milosche vu koiubi danasz po Sz. Proscheniu vlezti mogli, zutra vam zaperta budu, odkud mudri Perinander veli. *Omnia in tempore bona.* Usza vu vremenu ieszu dobra, zvun pako vremena niedna ztvar ni dobra; Kakovo dobro dello bude onoga gresnika, koi prepuzriusi danasni dan Proschenia, y Zvelichenia, szvoiu pokoru odulachi na zutrasni dan, kada vecs Proschenia nebude, y morebitifzega on siv nedochaka: Ar ako Szveczke pravde govore. *Frustra tempus expectatur, cujus eventus nihil operatur.* Zahmansze vreme chaka, vu koiemfze nikai dobra nechini, kuliko menie duhovne pravde hvalile budu onu pokoru odulachenu na priduche vreme, koiegafze morebiti nedochaka, ali ako y dochaka, milosche pako one za pokoru chiniti gresnik nebude imel; koiu ako y chinil bude, G. Bogu tak draga, y prietna nebude, kodbimu bila dabi do denesz, ali koncse denesz vu ovom Sz. N. Proscheniu gresni Chlovek vuchinil, buduchi ovi dnevi Sz. Proschenia, dnevi zvelichenia. *Ecce nunc dies salutis.* Vreme prietno za chinenie Sz. Pokore. *Tempus acceptabile.* Vreme prietno za zadoblyenie milosche Bosie.

Povecstemi proszim vasz N. N. ieli gdo zmegy vasz tak priprozt, y neszpameten, koi kadabi pochutil za nadri szvoiem lyuticzu kachu plaziti, teriu nebi kai berse, to berse odszebe odhitil, y zatukel? Jeli gdo tak nemaren za sitek szvoy,

szvoy, koi zadobiussfze chemerne kuge, y nebi kai naiberse vracstva proti nye izkal, y iemal, za ofzloboditifze szmertni, y ozdraveti? Jeli gdo tak bedazt, koibi znal da ima vu hise szvoie glavnoga nepriatela, y nebisze terfzil uszemi nachini niega ofzloboditi, y mentuvati? Jeli gdo, koibi vu hise szvoie imel iednu szmerdlyvu odurnu merczinu, y hotoncze nebiszeie hotel zpred ochijh, y zpod nosza kam naidalye mentuvati? Jeli iednum rechium gdo, koibi videl pred szobum ztrasnoga vruga fzebe na zkonchanie ischuchega, y nebisze preztrasil, krisal, krichal, y prezmosna imena JESSUSA y MARIE na pomocszazaval? Ja toga nemorem veruvati dabisze gdo tak priprozt y neszpameten Bosi Kerschenik megy vami naiti mogel.

Szad pako poszluhnemo mudroga Corneliussa a Lap: govorecsega. *Peccatum mortale est vipera, est pestis, est hostis, est cadaver, est damonium.* Greh szmertni ie kacha, ie kuga, ie nepriatel, ie merczina, ie vrug; pache greh szmertni ie chemerneffi od uszeh lyuticz kacs, y kuge, ar berseliga Chlovek vuchini, duffumu unaria, polek szvedochantzva Sz. Ezekiela Proroka. *Anima qua peccaverit, ipsa morietur.* Duffa koia zagressi, ona umreti hoche. Greh szmertni ie gorsi od uszega izveta tolvaiev, y nepriatelov nailyutessch, ar on berselifze vu hisu szercza, y duffe naffe zakerpa, nyu taki opleni, porobi, milosche Bosie, y snyum uszeh naimov, korun, y kincsev nebezkeh, koiegoderfzie Chlovek pervo greha pri Bogu zaszlufil, mentuie. Greh szmertni ie szmerdlyvessi G. Bogu neg dabi vefz szvet pun bil gnoia, y merczin naiodurnessch. Greh szmertni ie odurnessi G. Bogu od uszeh peklenzkeh vrugov, tak da kadesze greh szmertni nahagia, onde G. Bog obztati nemore; Chuiesli, y razmesli kai ie to ogresna duffa? koia neszamo vu jednom, nego morebiti vu zto, y iezero szmertneh greheh sives, koich uszeh za ofzloboditifze imas naiprilichnesse, y naiprietnesse vreme ovoga Sz. N. Proschenia. *Ecce nunc tempus acceptabile.* Vu koiem vremenu zvalteie k- fzebe mili JESUS po mene szluge szvoiem z- rechmi Sz. Isaiassa Proroka. *Omnes sitientes venite ad*

Cornelis
a lapide.Ezechie
18. v. 4.

Ecclie. s. *agras.* Ponuiaiuch tebe Miloschu szvoiu Bosanzku : Charaktere do danasniega dneva, opominaiuchi tebe z- rechmi mudroga Syraka. *Ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem.* Nekefzni povernutifze, y obernuti k- G. Bogu, y neodulachi od dneva pokore za grehe chiniti. Danaiz pako obznanuie, da vreme Proschenia prehagia, y on z- Miloschum szvoium Bosanzkum da odhagia, govoreci. *Ego vado.* Ja odhagam, y vi uszi tverdokorni gresniki koji ove Sz. dneve Proschenia y zvelichenia iczte puztili prez pokore preyti, chinechifze gluhch na miloztiuna zvania moia, nemaraiuchifze za Miloschu moiu, zkerbechifze bolye za szmerdlyva tela vassa, neg za dufficze vasse. *Quaretis me.* Doide takovo vreme, kada vi mene budete izkali. *Et non invenietis.* Y nebudeteme nayti mogli. *Et in peccato vestro moriemini.* Y vu grehch vasseh budete morali na veke umreti, y poginuti.

Kodie nefzrečno umerl, y poginul ieden takov gresni y tverdokorni Grof Franczuzki od koiega pitte on glaszoviti Pifzcz Szlavnoga Tovarustva JESUSSevoga Thomas Blank da naimre letta 1644. bilie vu Franczuzke zemlye blizu Parisa Varassa nekoi zmosen Grof velik gresnik, iz Boga, y duffe szvoie zeufzema zpozablyen, koifzeie ienkrat z- iednem drugem Grofom bil poszvadil, y van na orufie zezval, kade ov gresni Grof na szmert ranien domov od szlug bilie donesfen : Kuliko pak ov Grof iacse ufzem grehom y hudobam ic bil podversen, tem bolye negova Grofficza vu ufzech dobrorah G. Bogu ic szlufila, koia videchi Groffa szvoiega na szmert ranienoga, pervo, y bolyefzeie zkerbela za ozdravlyenie duffe, neg tela negovoga, zakaizato poszlatie taki po iednoga szpametnoga Redovnika, koji doiduchi taki na pomocs, y pocheusi napervo donassati ranienomu Groffu pogibel szmertnu, y zato akobi telo moralo umreti, y vu zemlyu poyti, duffu konche potreba od szmertni vekovechne obchuvati, y vu nebo poszlati, tofze pako drugacs nemore vuchiniti, nego z- iednum pravum chiztum szpovedium, y

szec-

szerchenem posaluvaniem za grehe : Kasemu Razpelo dasze vu nye ugleda, y premislya kuliko ic Szin Bofi za lyubav, y zvelichenie dufficz nasseh preterpel, koiemu Grof ic odgovoril, vi moy Pater pravo, y dobro govorige dabisze vredno y potrebno po Sz. Pokore k- Bogu obernuti, ali kterie on Szvetczki Chlovek, koibi z- Davidom iz glubine szercza recfi mogel *Peccavi.* Zagressilfzem, y akolije na szvetu koi takov, koi toga nemore vuchiniti, tak ieszem ia on izti, y tako zmenumie zahman, moia duffa iuric prokleta. Oh! ni tako ni, odgovori Redovnik nikakva nemoguchnozt ni ufzakomu. naivexemu gresniku posaluvatifze za grehe, y iz nyh szpovedati, koi liztorhoche ; ali ufze zahman, arfze szlepczu farba kase, gluhomu govori, szercze tvrdo neschesze omekchati. To videchi Redovnik odztupilie od betesnika vu drugu komoru, y onde pochelic vu nebo zdihavati, y G. Boga zasgano moliti, y miloztiune ufzech gresnikov Maie MARIE vu Miloschu onoga gresnika preporuchati, za omekchanie tverdokornoga gresnoga szercza negovoga ; megytemtoga obernulfzeie on ranieni na telu, y na duffe Grof iz sedne ztrani na drugu, y kuliko ic mogel na vefz glasz ic krichal. *Mi Pater, Pater mi, cito, cito, misericordia!* Moy Pater, Pater moy, hitro, hitro, milofzerdnozt ! Priteche Pater k- poztelye z- velikem vefzelyem, stimaiuchi da ic betesnik k- fzebe doffel, opitaga, kai zapovedate moy Gozpodine ? Odgovorimu Grof. *Video, video scripturam oculis meis obversantem.* Ah nikai nezapovedam, negovam povedam da ia vidim vu zraku iednu Shediczu napiszanu, kai vidite na nye napiszano? opitalie Redovnik, koiemu ic Grof odgovoril. Vidim napiszane ove rechi. *Dum tempus habemus operemur bonum.* Kad vreme imamo, chinemo dobro. Oh! ovdebi vredno videti, y chuti bilo onoga Redovnika pobosnoga, kakie on zasgano onoga Grofa opominal, nagovarial, proszil,, zaklinal na pokoru, doklamie iosche vreme, doklam G. Bogu nega chaka, y miloschu szvoiu ponuia, ali ufze zahman, ar betesni obernulfzeie od Redovnika na drugu ztran

kri.

kricecs. *Nolo, nolo.* Neschu, neschu. Vesz salozten s Redovnik poztavilszeie drugocs na molitvu, iosche zasganecie preporuchaiuch onoga neszrechniaka G. Bogu, y chez mal chafz pochelie betesnik krichati. *Ab Pater! quid iterum conspicio scriptum.* Oh Pater! kai pak vidim napiszano. Kai adda vidite moy Gozpodine, opitalie Redovnik, onda betesni Grof podigsi gore szvoie ochi, y pochelie kakti cseti ono kai napiszano ie videl, naimre. *Quaeritis me, & non inuenietis.* Izkalime budete, y naitime nebudete mogli; To chuiuch Redovnik pochelie z. Presz: Rannami; mukum, y szmertiũ Christussevum zakliniatiga dasze zpozna, y omekcha, da nai szvoie uffanie poztavi vu Presz: Ranne, muku, y szmert Christussevu, y vu nezgovornu miloszerdnozt Bofiu, koiamusze iosche ponuia, kai razumeusi Betesnik pogledalie biztro Redovnika, y pochelmuie ovak govoriti: Pater, vidim ia daszte vi ieden zlochezt Szoldat, ar dober y szerechen Szoldat nemorasze ztrafiti, y boiati szmerti, niti na nyu unogo miszliti, pri mene ni nikakve pogibeli, y zato nitije szilla tulika szpovedatisze kod vi stimate, y govorite. Zpoznavsi Redovnik da pri onom betesnom Groffu tverdessem od miramora kamenã nikai opraviti nemore, oztavilgaie, y od Grfficze uzemsi proschenie odpravilszeie vez salozten domov vu szvoy Kloster, iedvai iziduchi iz komore, y hise, pochelie betesni Grof pitati za niega gdeie Pater, gdeie Pater? povedavsimu daie odissel domov, zapovedalie dasze nai hitro nazad dozove, zazvan potekelie nazad uffaiuchisze dobre novine od Groffa chuti, pred koiega doiduchi rekeliie, kai zapovedate, kai hochete, kai seleiete? Odgovorilie nikai nezapovedam, neschu, niti neseleiem, negovam obznaniem da pak y tretich vidim sheda. *Iterum conspicio chartam, & lego.* Pak vidim paper, y cstem ove rechi. *In peccato vestro moriemini.* Vu grehu vassem umreti hochete, ovo izrekuchi neszrechnu duffu ie zpuztil. Ono pako mertvo telo taki tak merzko, odurno, y szmerdeche ie poztalo, da ni vecs Chloveku bilo szpodobno, y zato nitie gdo hotel

hotel priztupiti blizu, niti od dalka gledati, naslaszufe vendar dva Chloveka komai, kojiizu onu merczinu komai vu iedno platno zavili, y na pokop neszli, megytemtoga on Redovnik Groffczu ie batrivel, zkoium doklamie on govoril, pochulaszeie iedna velika larva, y halabuka po Gradu, arszu dosla bila dva ztrafna psza cherna naproti onem kojiizu onu merhu na pokop neszli, y szuproti nym ieszufe poztavili, onu merczinu nym szillum odteli, y chez dimniak vu zrak odneszli, y vu pekel prez uszake dvoinozti z-duffum ukup zaneszli.

Razmete gresniki? gresnicze ieszтели zapametile ovo preztrasno, y neszrechno pripechenie? povecstemi szada vi uszi kojizte ovo Sz. N. Proschenie prepuztili prez Sz. Pokore preiti, kaisze vam od vassega duffnoga zvelichenia vidi? Pater Concionator na ovo pitanie lahkozfe odgovori, da naimre. *Non est abbreviata manus Domini.* Ni zkratchena ruka Bofia, ar on izti Bog ie y szada vu nebu, koiszeie szmiluval nad gresnem Tolvaiem Dismassem na niegove zkradnie vure, kai Tolvay akoprem nigdar nikakvoga dobroga della ni vuchinil, tulika pako razboiztva y lyudomorztva ie pochinil, niti za grehe szvoie kada za sivota szvoga pokoru kakovu ie vuchinil, na zkradnie vendar szvoie vure z-malemi rechmi diku nebezku ieszi zadobil, adda on izti dobru y miloztiuni G. Bog od koiega Sz. Kraly David szvedochi vu vecs meztch kakie on miloszerden, naimre vu Soltaru 32. *Miseri-* Psal: 32. v. 5
cordia Domini plena est terra. Miloszerdnozti Bofie puna ie zemlya. *Et miserationes ejus super omnia opera ejus.* Y pomiluvania niegova zverhu uszeh chinov niegoveh. Adda doklam Chlovek ie mlad, friseg, y zdrav more ovoga szveta usiti, y nazkradnie vure z-iednem kratkem zkrusfeniem za grehe more miloschu Bofiu dobiti, y dobro od uszeh grehov odvezan bitti, kaktigoder vu uszakom naivexem Proscheniu, kai adda potreba vu uszakom Proscheniu na szpoved tekati?

Marci
c. 4. v. 25.

Christus moy predragi ovde ia zpoznavam szlabozt_ moiu za oborititze proti ovem nevernem, neszpametnem, tverdokornem gresnikom, koj ne szamo mene, nego y tebe vu lassnagnati miszle: Tebe adda profzim da mene, y tebe branis, ter nym pokases kak laslyvo, y ukanieslyvo ie uffanie nyhovo: Zdobre volye Christus odgovaria. Nu adda uszi vi takovi preuzetni gresniki. *Videte quid audiatis.* Vigyte, dobro pazete, y zapametete kai chuli budete. *Qui enim habet, dabitur illi; & qui non habet, etiam quod putat se habere, auferetur ab eo.* Koi ima, dano bude niemu; y koi nima, takai ono kai stima da ima, uzeto bude od niega. Oh! kak globok navuk ie ov, y kak zkrovno govorienie ie ovo tvoie Christus moy predragi, koiega ia szam razumeti nemorem, ter naimre, ove rechi. *Et qui non habet, etiam quod putat se habere, auferetur ab eo.* Y koi nima, takai kai stima da ima, oduzeto bude od niega. Arkaisze bude moglo uzeti Diogenessu, koi nimaiuchi nikai, szamoga lzebe ie puzt l vu iednu vosu zaberkliti? Kaisze bude moglo oduzeti iednomu Crateffu Filosofuffu, koi usze szvoie bogacz tvo hitilie vu morie govorecsi. *Mergo vos, ne mergar a vobis.* Utaplyam vasz penezi moij, kincs moy, blago moie, da od vasz ia utoplyen nebudem. Kaisze bude moglo oduzeti iednomu Aristidu, koi moguchi bogat bitti, ni hotel prekorubczè na szvetu nikai imeti? Ah! odgovaria Christus. *Videte quid audiatis.* Dobro pazete na moie rechi; Nevelim ia da bude uzeto od onoga, ono kai nima, nego ono kai stima da ima. *Quod putat se habere, auferetur ab eo.* Kai stima da ima, uzeto bude od niega. Znate vi dobro da za zadoblyenie Milosche moie Bosanzke potrebnaie prava falozt, chizta szpoved, y tverdno nakanenie sitek pobolsati. Nedvoim vutom Odkupitel moy dobri, dabi toga uszi nez nali, arszu to od mene vecs, y vecskrat chuli; nego ia tebe nekai drugo povem, da naimre unogi ieszu kojfsze uffaiu, y tverdno stimaiu da kadagod budu hoteli tvoiu Miloschu_ imeti, uszigdariu dobè, y zato pokoru szpoved y pobolsa-
nia

nie sitka odulache pod ztarozt, nekoiy pak tia na zkradniu vuru. Oh! rauno to ie ono kaisze nym hoche uzeti, toie rauno ono kai ia razmem (govori Christus) ona naimre_ Miloscha, koiufze uffaiu, y stimaiu da kadagod budu hoteli, dobiti hote, nym bude zkratchena. *Tunc ei, veli Sz. Ivan Chrysoftomus, Divinum auxilium non concedetur, & quod putat se habere, auferetur ab eo.* Onda gresne tverdokorne_ dusse Bosanzka pomocs, y miloscha nebude dopuschena, kadafze naibolye bude nadeiala imeti, y takofze razmeiu one rechi kai Chlovek gresni stima da ima, od niega uzeto bude.

S. Chrysoft:
hom. 49. in
Marc.

Kak adda G. Bog oduzimlye Miloschu szvoiu? Neoduzimlye, odgovaria Sz. Ivan Chrysoft: G. Bog Milosche szvoie. *Non aufert DEUS gratiam.* Ar chesza Chlovek nima, uzetimufze nemore, gresniki pako vu szmertneh greheh sivuchi, ieszu zvun Milosche Bosie, y pod oblaztium vrasium. *Sed non prabet indignis suum favorem, & patrocinium.* Neoduzimlye G. Bog Milosche szvoie nevrednem, nego pomocsi y obrambe szvoie nym nedaie, zkoiumbi oni mogli zpod oblazti vrasie iziti, y vu Miloschu niegovu Bosanzku povernutisze, y to zbok toga zroka chini onem tverdokornem, kaiti kadaie on nym pomocs, y obrambu ponuial, kadaie nyh vu Miloschu szvoiu zval, kodie naimre vu ovom Sz. N. Proscheniu chinil, terfze nifzu marali, stimaiuchiu uszigdar szigurnu imeti, y tako chiesze nevredneh imetiu onda, kada budu hoteli. Zakaizato koigoder seli sziguren biti za zvelichenie szvoie, vremena prietnoga za pokoru, za_ szpoved, za oproschenie grehov, kodie ovoga Sz. N. Proschenia vreme, nai nigdor nepuscha po szvoie lenozti preyti, z_ uffaniem uszigdar imeti pomocs y miloschu Bosiu, negofzi nai dassu ozkerbi. *Donec hodie cognominatur.* Doklam vreme ima.

Sz. Thomas Doctor Angelzki razmislyaiuchi naturu_ S. Thomas greha, y hudobu, veli *Multi dicuntur filij diffidentiae, idest, 22: q: 10. de quibus, seu de quorum salute diffidendum est.* Unogifze zovu_

N n n 2

szini

szini zdvoinozti, toieto odkoieh zvelichenia ie zdvoieno; Ti pako takovi ieszu uszi oni, koj kada vreme imaiu dobro chiniti, y za duffno zvelicheniesze zkerbeti, po Sz. Pokore zpod oblazti vrasie iziti, y vu miloschu Bosiu doyti, ter nemaraiu, nego *tempus acceptabile, & dies salutis*. Vreme prietno, y dneve zvelichenia, kodie ovo Sz. Proschenie puschaiu preyti uffaiuchisze drugoga dochakati, megytemtoga nepresztainisze uszaki den vu vexeh, y odurnessch grehch kalyati, doklam od vrage zasleplyeni, y od Boga odurieni neszrečno poginuti moraiu.

Da G. Bog ie miloztiven, toga ia netaim, niti gdo vutom dvoiti mora, vendar poszlunemoga kai on uszem tverdokornem govori gresnikom, koj uffaiuchisze preuzetno vu Miloschu niegovu, chinesze gluhch na miloztiuno zvanie niegovo vu Miloschu szvoiu Bosanzku po Sz. Pokore.

Proverb.
S. I. V. 14.

Vocavi & renuistis. Zvalszemvasz vecskrat na pokoru znurniem moiem nadehavaniem, karalszemvasz po moieh nameztnikch Prodekatoreh y Szpovednikch, obetalszem vam po nyh moiu Miloschu, y diku, akosze zpokorite, y pobolsate: Ako pak nevuchinite, ieszemvasze grozil z mukami vekovechnemi, y vi usza ova iesze za noriu dersali, iz moieh nameztnikovsze oszmechavali, y iz navukov nyhoveh spot delali. Zatem uszem ieszem pretegnal ruku moiu.

Ibidem

Extendi manum meam & non erat qui respiceret. Y niga bilo, koibisze ogle dal bil, toieto, one telovne kastige zkoie miszem izkazuval kak chalarnozt ovoga szveta ie kratka, kak naszladnozti hipne, chazti kak himbene, bogacztva kak pogibelna, koia usza akosze nedoztoino vusivaiu, za plachu vekovechne make dobivaiu. Ter vendar neverni gresniki usza ova za pripovezti dersè, y pokoru naszmertnu vuru, y poztelyu odulache. Oh! gresniki, y gresnicze kai chinite, kai miszlite, dasze tak preuzetno uffate na vreme priduche, koiega, neznate akosze dochakati hochete?

Nemo-

Nemorelisze pripetiti da y vasz na naglom ieden katar zadussi, kodie zadussil Minossu Kralya Kandie, kadie naimenie miszli na szmertnu vuru szvoiu. Nemoreli muchecs vasz kacha lyticza pichiti, y chemerom szvoiem vam naglu szmert zavdati, kodie zavdala Demetriussu, kadaszeie naimenie nadeial. Nemoreli vu iednom hipu znevarczè doleteti do vassaga szercza kai goruchi globus, ali spichazti mecs, kodszu dvem Valentinianussom, doleteli od koieh ieden od puske, drugi od mecsa bilie zkonchan, kad ni szeniali, niti miszlili niszu na szmert. Nemorelivasz iednum rechium iedna Angina zadaviti, iedna vrucha zimlicza pameti, y rechivasz mentuvati, ali gutta ydriti, kodzte unogokrat videli z unogemisze pripetiti, stimate morebiti dasze rauno tak y vam nemore pripetiti? eh! Jakosze ukaniujete, ar *Quidquid aliis contigit, vobis contingere potest*. Kai godszeie drugem pripetilo, vamsze takai pripetiti more veli Sz. Augustin.

Ova usza (veli G. Bog) ieszemvam vecskrat obznanil, ali zahman, ar vi za usza nistar nizte marali, opominania, y karania, prosnie y grosnie moie za nistar iesze dersali. *In Ibid. v. 28. crepationes meas despexistis*. Zato izto. *Ego quoque in interitu vestro ridebo*. Ja takai nad pogublyeniem vassom budemsze szmeial. *Ridere autem DEI, est nolle misereri*. Szmeianie pako Bosie, ie nehotenie szmiluvatisze nad tverdokornemi gresniki, veli postuvani Hugo Cardinal. Onda onda kadati ia odidem z miloschum moium od nyh, budume nazavali, ali prez haszni. *Tunc invocabunt me, & non exaudiam*. Onda, onda, kadati budu ti takovi tverdokorni gresniki szmert za vratom videli, vrage pako peklene pred noszom. *Invocabunt me*. Budume nazavali, za pomocs, y obrambu proszili, *Et non exaudiam*. Y ia nebudem nyh poszluffal. *Tunc*. Onda, kadatisze budu videli zapuschaty od priatelov, y priatelich, od blaga, chaztih, y naszladnoztih. *Invocabunt me, & non exaudiam*. Nazavalime budu, iasze nym gluhoga vuchinim, kodszusze oni mene chini

Hugo Card.

S. August: nili na zvanie moie. *Hac animadversione percutitur peccator, ut morientis DEUS obliviscatur, qui dum viveret oblitus erat DEI.* Veli Sz. Otecz Augustin. Ovem nachinom kastiguesze gresnik, dasze iz niega umiraiuchega zpozablyuie G. Bog, koi siv, y zdrav buduchi zpozablyuvalszeie iz G. Boga.

Nu kaimi nato odgovariate, o gresne tverdokorne duffe? Dabi to usze iztina bila, tak miloscha Bofia nebi bila tulika, y takova kodiu Prodekateri, y Sz. Pifzmo povedaiu, taksze nigdor nebi moral uffati vumiloschu Bofiu, vu kerv, muku, y szmert Christussevu. Ah mili moy razpeti JESUS! zpoznavam ia dobro, ali ti iosche bolye da ovi gresniki z-ovem szvoiem govoriem drugo nemisze, niti nekane, nego vu szvoie tverdokornozi obztati tia do szmerti, y tebe tvoie Sz. Ranne z-grehi szvoiem ponavlyati, kaimi nato odgovarias? Naifze cstu Knige B. Birgitte, ondelzi moy odgovor naidu uszi gresniki, pozluffajtega adda koj Knig ovakoveh nimate, y ie ovakov. *Si autem aliqui auditis verbis meis dixerint expectemus adhuc modicum; Ego juro in humanitate mea*

Lib. 2. Revel: *quam sumpsit de Virg: MARIA: Juro in Spiritu S. qui super Apostolos in die Pentecostes missus est, quod vindicabo me in ira mea: Va, va erit in corpore, & in anima, quia modica fuit eorum voluptas, cruciatus autem erit aternus.* Oh ztrasne rechi! Ako pak koj chuiuchi rechi moie, govorili budu, chakaimo iosche malo; Ja priszesem na chlovechanstvo moie, koj szem uzal od Dev: MARIE: Priszesem na Duha Sz. koj je zverhu Apostolov na dan Troiachki pozlan bil, dasze budem fantil vu szerditozi moie: Jay, jay bude na telu, y na duffe, ar ie kratka bila nyhova nazladnozt, muka pako bude vekovechna.

Hugo Card: Ah! gresniki, y gresnieze odprete adda ochi vasse, y vuffesza, ter vigyte szada y premiszelete doklamzte zdravi, kai pochnete onda kadfze nazkradnie vure szmertium bude-
te borili. *Quaretis Dominum, & non invenietis propitium per gratiam.* Govori Hugo Cardinal. Izkali budete G. Boga, y menai-

menaidetega miloztiunoga; Szada adda doklam vreme imate zkruffenem szerczem. *Quarete Dominum dum inveniri potest.* Izchetega doklamfze naiti more. *Invocate eum dum prope est.* Doklamie iosche privasz, zazovetega, opominavasz Sz. Isaias, zverhu kojch rechi Sz. Gregur govori. *Modo non videtur, & prope est; tunc videbitur & prope non erit.* Szadasze nevidi, y blizu ie; Ondasze bude videl, y blizu nebude. Szada adda tuteczetesze k-nyemu doklamvasz vez milosztiven zove. *Nunc.* Szada, doklam vam kase odperto szercze na zlamenie lyubavi, a ne *Tunc.* Onda, kadamu bude od szerditozi gorelo. *Nunc.* Szada, kadati iz szvoieh Sz. Ran kakti iz tulikeh zdenczev ponuia sivu vodu Milosche szvoie za napoiti nasz, y od grehov ochiztiti, a ne *Tunc.* Onda, kada szvoium sakum bude kerv szvoiu zverhu vasz sprihal na proklecztvo. *Nunc.* Szada, kadati uszaka vassa szuzicza ie moguchna niega genuti na pomiluvanie, a ne *Tunc.* Onda, kada on bude chez vasz daval Sentencziu proklecztva. Oh! adda szrechni. *Nunc.* Szada, a neszrechni *Tunc.* Onda, Amen.

VU VREMENU PROSCHENIA.

ZADNIA PRODEKA.

Kak pogibelno ie pourachatizze vu grehe
perve, vu vremenu Sz. Proschenia
szpovedane, y odvezane.

*Ecce sanus factus es, jam noli peccare, ne dete-
rius tibi aliquid contingat. Joan. c. 5.*

Nut zdrav vuchinien ieszi, szada nai gres-
fiti, dasze gorsega tebe kai nepripeti.

Uffamsze ne szamo, nego y tverdno verniem da uszaki od
vasz N. N. szadasnie moie, za iztinzko, potverditi ho-
che govoriemie, y zato uszeh vasz za szudcze poztavlyam,
profzech daszudite, kaifze vam vidi, y kai vi stimate, nebi-
li bil vecs neg neszpameten uszaki on, koibi ienkrat od lyu-
ticze kache bil ugriznien, y chemerom napunien vu ochi-
vezte pogibeli szmertne, z- iakemi vendar vracstvi komai
od szmertni obchuvan, y videchizze ozdravlyenoga, hotelbi
znovich po drugu lyuticzu kachu poszechi, y od nye puztiti
sze raniti? Nebili bil vecs neg manen on drugi, koi zado-
biufi vu iedne hise kugu, y potlambizze z- velikum teskochem
kusme

kusne szmertni ofzlobodil; hotelbi znovich vu onu hisu po-
vernutizze, za naietizze nove chemerne kuge, y vu nye ne-
szrechno umreti? Nebili bil prez razuma on treti, koi
iedvai vuyduchi iz vuze, y zpod oblazti szvoiega glavnoga
nepriatela, hotelbi sze znovich hotoncze nyemu pod oblazt
zruchiti, y telo szvoiena muke, a sitek pako na neszrechnu
szmert dati? Nebili bil zeuszema norcz on cheterti, koi
buduchi obfzeden od vraga, dan y noes od niega traplyen,
y komai po Redovnikch ofzlobogien, hotelbi znovich vra-
ga hotoncze vusze puztiti, dabiga neszamo trapil, nego y
zadavil? Ako pravo szuditi gdo hoche, ztanovito mora
uzze ove za neszpametne, y nerazumne norcze dersati. Ja
pako szudim, dersim, y prestimavam za unogo vexe norcze
uzze one gresnike, koj buduchi od peklenzke kache po
szmertnom grehu ugrizeni, y na szmert ranieni; Koi vu
oneh hisah od nechiztoga paidastva z- kuguni greha odur-
noga ofzmragni; Koi vuyduchi iz vuze, y ofzlobodiuf-
fizze oblazti vraga peklenoga, ove Sz. Dneve N. Proschenia
z- doztoinum pokorum, terbizze hoteli znovich povrachati
vu perve grehe, y vu tulike vekovechne szmertni pogibeli po-
ztavlyati. Zakaizato opominamia danasni dan uszakoga
zme gy vasz N. N. od ztrani Bosie z- rechmi Sz. Janussa Evang:
Ecce sanus factus es. Nut o kerschena duffi tizzi bila piche-
na od peklenzke kache, y z- chemerom szmertnoga greha na
szmert raniena; tizzi do szada vu kuge onch odurneh grehov
lesala, Nut vu vremenu ovoga Sz. N. Proschenia po Sz. Po-
kore ieszi ozdravela, y szmertni vekovechne ofzlobodila.
Jam amplius noli peccare. Od szada nadalye nai vecs gressiti.
Duffa tvoia bilaie do szada pod oblaztium vraga peklenoga,
iz kolega oblazti, y vuze ove dneve ie izesla, y Szpoved-
nik tvoiy ie ne iednoga, nego tuliko vrarov, kuliko szmert-
neh grehov ieszimu povedala, zlameniem Sz. Krisa, y ma-
lemi rechmi iztebe iztiral, tebe z- Bogom tvoiem pomeril,
y vu miloschu niegovu Bosanzku povernul. *Eh jam amplius
noli peccare; ne deterius tibi aliquid contingat.* Nai vecs gressi-
ti,

ri, datisze kai gorsega nepripeti. Kak pogibelno adda ie povrachatisze vu perve szpovedane, y oproschene grehe pokazati hochu.

Naipervo adda potrebaie uszakomu znati kai hoche recsi znovich vu grehe opazti, kaksze opada? Tosze dvoiem nachinom more vuchiniti, z- dellom naimre, ali nakaneniem ponoviti on greh, kogaie gdo izkazuval zvunzkem nachinom, y pokorum oztavitisze. Velim ovak odperteie, nekoijsze nahagiau koj iz pravoga szercza nakane, y obchaiu pred Bogom y Szpovednikom pobolsati szvoy gresni fitek; Nekoijsze pak ieszu, koijsze szpovedaiu iz grehov uszeh chizto, ali prez nakanenia pobolsatisze, y od oveh drugieh ia szada nekanim govoriti, ar od oveh takoveh nemoresze recsi dabi znovich vu perve grehe opadali, buduch da iz nyh niszu gore ztali, ar opaduchi gdo vu iednu gluboku iamu, iz koie ni izissel, niti volye ali nakanenia iziti imel, nemoresze recsi daie znovics vu nyu opal: Tak y Chlovek gresni opaduchi vu on greh nechiztoche, iala &c. akopremiszeie ove dneve iz uszeh grehov chizto szpovedal, nakanenia vendar ni imel oztavitisze onoga paidastva, nepohagiati one hise, oduriti nechiztoche, pomeritisze z- nepriatelom, usze kriticze niemu oproztiti, y niega kod priatela lyubiti, ov takov iz one iame grehov ni gore ztal, y tako nemoresze recsi dabi takov gresnik znovich vu grehe opadal, nego uszigdar vu nyh lesi, y vu ochivezte pogibeli vekovechnoga zkvarienia five. Od teh takoveh ia ovde negovorim, nego liztor od oneh, koj vu vremenu ovoga Sz. N. Proschenia ieszusze chizto szpovedali, pravo zpokorili, y iz pravoga szercza nakanili pobolsatisze, y tem nachinom ovo Sz. N. Proschenie zadobili ieszu, pak morebiti iur do szada po kerhkoche, ali ztare navade znovich vu koi prvi greh ieszusze povernuli, y ztemi rauno takovemi ia szad govorim, y velim pitaiuch vasz akozte koj ovde nazochi; Kaksze vi morete uffati kakovu miloschu telovnu, ali dusevnu od G. Boga dobiti, ako vi koijsze do szada lesali vu iedne gluboke iame kaikakveh odur-

odurneh grehov, y G. Bog szvoium miloztiunum pomochium y obrambum ievasz iz nye izpelyal, szvoiem Presz: Telom okrepil, y keruium ochiztil, z- miloschum napunil; ako pak vi zazahvalnozt znovich proti niemu gressite, z- grehi vafsemi niega bantuiete, y ranite, y szami hotoncze nazad vu onu iamu prepadate, gdo vasz adda bude milual? Gdo vam van iziti pomagal?

Nebili bila nezahvalnozt prevelika iednoga betesnika na szmert ranienoga, od koiega pak szvoiega priatela izvrachenoga, y od szmerti oszlobogienoga, dabi pak ov na meztu zahvalnozt, y plache podignul orusie szuproti priatelu, y vrachitelu szvoiemu? Rauno tak unogi chinè, z- predragem priatelom y vrachitelom szvoiem Bogom uszam: Koi dosselie iz nebezke viszine na zemlyu vrachit narod Chlovechanski, videchiga od kache peklenzke z- chemerom szmertnoga greha ranienoga pogibati. *Magnus de caelo venit S. Augusti: medicus, quia totus mundus jacebat agrotus.* Veli Sz. Augustin. Veliki iz neba ie dossel Doctor, ar vesz szvet lesalie betesen: Od gresnikov pako mudri Origenes z- unogemi drugemi mudremi govori ovak. *Tu qui lapsus es in peccatum, Id est in Origenes: statum, & miserabilitatem peccati.* Ti ò gresni Chlovek putuiuchi po puschine ovoga szveta proti domovine dike nebezke, namerilszisze na putu na tolvaie y nepriatele gorse negszeie nameril bil on Chlovek putuiuchi vu Jerikum od koiegasze szpomina Sz. Lukach vu 10. delu, koijszuga razbili, ranili, y napol mertvoga oztavili: Tolvaie velim peklenzke, koijszute nazlo szpravili, ar *DEI gratia, & virtutibus Lucez c 10. v. 30: te exspoliarunt, & vulnera concupiscentia omnibus anima potentiis inflixerunt.* Veli recheni Origenes. Milosche Bosie, y dobroth ieszute mentuvali, y z- rannami gresneh poseleny duffu tvoiu ieszu ranili. Videlteie vu tak neszrechnom ztaliffu ne ieden Samaritanecz nevernik, nego tvoy dobri Bog y Zvelichitel, koi z- vinom szvoie Presz: Kervi, y z- olyem Milosche szvoie obriszalie tvoie ranne, toieto grehe tvoie, pomazalteie z- dobrotum y miloschum szvoium Bosanzkum

Cornel:
â lapide.
in c. 10.
Lucæ.

S. Hierony.
Epist: ad
Palmach.

sanzkum, poztavilteie ne na koie sivinche, nego na szvoie pleese, y ozdravelteie ne ztroskom szebza, ali zlata, nego z-Prez: Muke, y szmertu szvoie plachum. *Vinum est sanguis Christi, quo vulnera nostra abluuntur.* Veli mudri Cornelius â Lap: *Oleum est misericordia, & gratia.* Ter ti szada hoches proti tulikom, y takovomu Dobrochinitelu tvoiemu podignuti orusie? toieto, hoches znovich vu on malo pervo szpovedani greh hotoncześnie podati? *Peccatum mortale committentes dicuntur occidere Christum.* Piszalie negda Palmakiussu Sz. Hieronym, da naimre gresniki szmertnem grehom gresslech szvoie proklete ruke poztavlyaiu na Christussa, y niega umariaiu. Ah! nezahvalnozt vecs neg prokleta, od koie vexane szamo od kerschanzkoga, nego niti y od poganinzkoga razuma nemorefze izmiszliti. *Ipsa DEI beneficia in arma & lapides convertitis, contra DEUM summum Benefactorem.* Izta Bosia dobrochinenia na orusie, y kamenie obrachate proti G. Bogu naivexemu dobrochinitelu vassemu, krichi nadalye Sz. Hieronym:

Ja pako krichim na vesz glasz uszem vam kojme poszluffate, ô gresniki, y gresnicze nezahvalni! Akolivasz nemore zdersati dabi znovich neupadali vu perve grehe, zahvalnozt, koiuzte dusni izkazati proti tak dobromu G. Bogu vassemu, eh! naivasz zdersavaiu vexe neszreche, y zla koicem vam nebude moguche vuyti: Ar Recidiva kod Doctori govore, y kodsze uszakidan zpoznavaj, vu iednom betesniku uszigdaric gorsa od pervoga betegaj, y zrok ie ov, da on prvi beteg koi na Chloveka zdravoga doide, naidega pri iakozti naturalzke, zkoium on more podnezti on beteg: Ali Recidiva, toieto kadafze znovich zopet na Chloveka poverne on prvi beteg, koiegafzeie komai mentuval, nenaide pri nyem vecs iakozti, buduch od pervoga betegaj vesz ofzlablyen.

Gallen: *Recens morbus, veli Gallenus, excutit vires, quarum deliquio recidiva pejus afficit hominem, utpote magis imbecillem.* Rauno tak morefze recsi od iedne kerschenie duffe, koia znovich opada vu perve grehe, potlamie iur ienkrat po Sz. Pokore.

izura-

izvrachena bila, da unogo vexi, teskeffi, y pogibelnessi beteg duhovni zadobiva od pervoga. *Deterius ipsi contingit, quia in gravius discrimen incurrit.* Gorie nyefze pripecha, ar vu vexi greh opada.

Ako gdo imaiuchi na szvoiem telu koiu chemernu rannu, komai izvrachenu pochne znovich nohtmi cheszati, onu no vu tenku koficzu dreti, meszo napol zdravo drafiti, moremusze ranna ponoviti, ochemeriti, y szmertmu zaudati, kodfzeie pripetilo mudromu Catonu. Ako gdo znovich utergneffi, y prelomi nogu, ali ruku, malo pervo od razumnoga barbera izvrachenu; nai zna, y veruie, da drugocs bude unogo vexu bøl chutil, ar unogo tese, y duglye budega barber vrachil, y vendar bude moral fantav, ali krum-pav hoditi, ako y izvrachen bude, ar veli mudri Broimardus. *Fractura Secunda est periculosior, & cum maxima difficultate sananda.* Utergnenie drugo ie pogibelnesse, y znai-vexum teskochum izvrachitizze more. Uszaki adda on koi znovich opade vu kakov greh, koi pervo bilie z-pokorum izvrachen, y oproschen, imaza iztinu znati, y veruvati, da drugocs unogo tese, y kesnie budefze mogel ochiztiti, y proschenie dobiti, zakaj pak to? zato kaiti Chlovek chim gusche gressi, tem vexu navadu gressiti zadobiva, tem tvrdeie szercze poztaiie, pamet zasleplyena, y zverhu uszega toga tem menie vrednoga milosche Bosie szebze chini, kod Sz. Ivan Chrysofostomus govori. *Mundari non meretur, qui se ipsum post gratiam sordidat.* Ochischenia ni vreden, koi szam szebze po zadoblyeniu milosche Bosie szmradi. *In summa Deterius aliquid contingit.* Unogo gorsegafze mora kai, uszaki takov nadeiati.

Kod rauno pisse Baronius od Zenona Ceszara, kuliko naimre G. Bog oduriava one gresnike, kojfze ludoy neszpametno hotoncześnie szami povrachaiu vu perve grehe. Ar potlambi G. Bog ofzlobodil bil od ztizkih, y pregonov, vu koieie nagnan bil od Basiliscussa lyutoga poganina, pobolsalszcie bil Zeno Cezar, y kerschenike ie branil, chez

O o o 3

ne-

Broimard.
sum: Præd.
lit. n. 2.

Baronius
Anno 476.
n. 19.

Cedrenus
An. 491. n. 1.

nekuliko vremena zabiussisze iz dobrote, y milosche Bosie, povernulszeie vu szvoiu pervu poganzku veru, y pochelic nazad zezavati poganine, Biskupe pako kerschanzke preganiati, y iz Cezarstva szvoga van tirati, kai G. Bog nemoguchi podnassati, ztrasnogaie kastigal kodsze szpominaiu Baronius, y Cedrenus, dagaie naimre z-velikem betegom kastigal, od koiega betegu buduch ienkrat tak dugo y iako traplyen, daie od uszeh za mertvoga bil stiman, y kod takov zakopan, nekoij Szoldati koijzsu groba chovali, povedaliszu dazuga dve nochi chuli saloztnem, y zamertvem glaszom krichati zpod kamena, o lyudi szmiluitesze nad menum, y puzteteme van iz ovoga groba, koiemuszu odgovorili, daie iur drugi Cezar vuchinien, y Cezarstvo rauna, on pako nym na to zpod kamena ie rekel, nai bude Cezar gdo hoche, y nai rauna kakmu drago, ia zato vees nemaram, szamo da ia iz ovoga groba y ove muke van siv izidem, ali prosnia negova ni imela mezta, negoie vu onom grobu neszrechno poginuti moral, chez nekuliko dan odpreffe grob, y naidossega mertvoga, obutel pako opravu, y ruke usze poiedene. Nut o K. D. kastige pravichne Bosie, vu koiesze izpuniuu one Christvsseve rechi z-koiemu tebe po mene danasni dan opomina. *Jam amplius noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Nai vees gressiti, dasze gorsega tebe kai neprieti: Ar zna G. Bog ostro kastigati one, koijzszu povrachaiu vu perve, ienkrat oproschene grehe, y koij miloschu negovu Bosanzku za nikai derse, ar veli Sz. Augustin. *Inanis est penitentia, quam sequens coinquinat culpa.* Zahmanie pokora, koiu novi greh szmradi. Kai haszni danasz plakatisze za grehe, ako do malo chafza vu one izte plakane povrachaszze gdo grehe. *Et nihil profunt lamenta, si replicantur peccata.* Rechiszu rechenoga Sz. Augustina. Zakaizato nai uszaki zmegy vasz N.N. dobro zapameti ne szamo Sz. Augustina, nego y Sz. Ivana Chrysofoma rechi y ieszu ove. *Noli peccare post veniam, noli vulnerari post curam, noli sordidari post gratiam.* Nai gressiti za oproscheniem, y

S. August.
dist: 3. de
Pccnit:

Idem ibid:

nai-

naisze raniti po izvracheniu, naisze szmradi po Milosche. *Cogita graviolem culpam esse post veniam, renovatum vulnus pejus dolere post curam, molestius hominem sordidari post gratiam.* Premisli, veli Sz. Chrysofomus, daie vexi greh, koisze po oproscheniu chini, ponovlyena ranna bolye boli, merseffi poztaie po milosche.

Nai adda dobro paze uszi oni, koijovo Sz. Vreme N. Proschenia dobiliszu od szvoiega dobroga, y miloztiunoga G. Boga grehov szvoieh oproschenie, ozdraveliszu, y od szmerti ozlobodili szvoie mile dussicze, y nye z-miloschum Bosium ochiztili y oszvetlali. *Ne deterius aliquid contingat.* Daijsze kai gorsega neprieti, ar zemlya szvoiem potreszom, zrak szvoiemu tuchami, Ogeny szvoiem plamnom, nepriateli szvoiemu pregonmi, betegi szvoium mukum y bolyum, szmert szvoium ztrahotum, y vrangi pekleni od ztrani Bosie nad nymi fantilisze budu.

Kodszeie rauno pripetilo z-onem neszrechniakom od koiega cstem vu Kronikah moiega Sz. Reda, da naimre vu vremenu moiega Sz. Otcza Ferencza bilie nekoij velik Gozpodin, ali iosche vexi gresnik, nechiztocham pako nabolye podan, kai zbetesavssisze na szmert, bilie pohogien od Sz. Ferencza, buduchi pak negov gresni sitek ne szamo uszem znan, nego y na zpachenie unogem, zato Sz. Ferencz z-onem szvoiem Serafinzkem duhom; y goruchem szerczem vu lyubavi proti G. Bogu, y blisniemu szvoiemu, pochelic onoga betesnoga gresnoga Gozpodina nagovariat na pokoru, y na pobolsanie sitka, kai obechalmuie za ztanovito vuchiniti taki kak ozdrave kai razumeufi Sz. Ferencz od niega, szmilualszeie nad nym, y vuchiniusi zverhu niega zlamenie Sz. Krisa, za koiem betesnik taki zdrav iz poztelye ie gore ztal, y Sz. Ferenczu zahvalil, Sz. pako Ferencz rekeliu niemu one Christvsseve rechi za navuk. *Ecce sanus factus es, jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Nut zdravszu poztal, od szada nai vees gressiti, datisze kai gorsega neprieti, y gresnik znoyich obechalie pobolsanie kod peryo, ali do malo

S. Cyrillus
1. 5. in c. 8.
Joan.

malo vtemena ie terpelo, ar videchisze zdravoga, y frisko-
ga znovich pochelic klatitizze po burdelniczah, doklam-
vu iedne Companie drugacs postene buduchi on szam ne-
posten, szvoiem nepostenem govorieniem, y na nechizto-
che vablyeniem davalie veliko szpachenie, kadabi uszi nai-
bolse volye bili, ondaie G. Bog prepuztil ieden potrefz, koi
z-onum hisum ie ztressel, y nyu poderl zverhu glav usze-
one Companie, kade on neszrechniak vefz potren naglum
szmertium ie umerl, a drugi nigdor naimensekode ni po-
chutil. Oh pravo pravo adda govori Sz. Cyrillus. *In cassum
sumitur medicina, si post instauratam sanitatem, per vitæ in-
continentiam, qui convaleuit, in pristinum incidit morbum.* Zah-
manfze iemlye vracstvo, ako pozadoblyeniu zdravia nezder-
savaiuchisze Chlovek, koi je ozdravel, vu pervi beteg opadne,
zahmanie szpoved, zahman pokora, zahman obechanie po-
bolsanaia, zahmanszu usza ova duhovna vracstva, akofze
Chlovek nechuva greha, nebesi prilike, neoduriava to-
varustva.

Ali gdobi mogel zadovolyno iztolnachiti velike ne-
szreche y pogibeli, vu koi efze poztavlyaiu uszi oni, koi jak
lahko puschaiusze od vruga zafzlepiti, od tela zapelyati, y
od szveta premamiti? Oni velim koi ove dneve Sz. Pros-
chenia kakti tuliki Petri pred nogami onoga Szpovednika
krichaliszu szuzami poleiani k- Sz. Oltarzkomu Sacramen-
tumu. *Tu es Christus Filius DEI vivi.* Tifzi Chriltus Szin sivoga
Boga. Danasz pako iur kriche vu one hise, ali paidastvu.
Non novi illum. Nepoznamga gdoie. Danasz tiraiu iz szvo-
ieh his one priateljicze, oduriavaiu nechiztoche, zapuscha-
iu usze prilike; Zutra pak szami za nymi hode, gorie neg
Magdalena gresnicza. Danasz povrachaiu lyuczko blago;
Zutra pak naplachuiuszi ono kai danasz van davaiu. Da-
nasz proschenia profze, y mir chinè z- nepriatelmi szvoie-
mi; Zutra pak na nyh wierzè, oduriavaiu, y nym usze zlo-
felè. Kai nato odgovarias ti ò Sz. Augustin? poszlubne-
moga

moga uszi do iednoga. *Nullum scelus coram DEO tam abomi-
nabile est, quam praterita peccata unicuique nostrum dimissa de-
nuò perpetrare.* Nieden greh pred Bogom ni tak velik y odu-
ren, kuliko pressetzne grehe uszakomu nam od miloszerd-
nozti, y dobre Bosie oproschene znovich ponavlyati. Oh!
proti ovem rauno vidimisze y chinè, daie Sz. Kraly David
govoril z- G. Bogom one rechi. *Appone iniquitatem super-
iniquitatem eorum, & non intrent in justitiam tuam, deleantur
de libro viventium, & cum justis non scribantur.* Kako dabi
hotel recsi: Ako ò G. Bose! gresniki pervem grehom po Sz.
Szpovedi od tebe oproschenem, nove druge pridavali, ali
pak one izte ponavlyali budu; Nepuztijh vecs doyti *In
Sancta Sanctorum.* Nebesza naimre, nai budu iz knjig sitka-
vekovechnoga izbriszani, y megy pravichnemi Kralyevztva
tvoiega na nima iu mezta.

Z- vami adda dokancham govorienie moie ò gresniki!
ò gresnicze! y velim uszem vam koi jme poszluffate. *Fratres Jacob, c. 2.
videte vosmetipsos ne perdati qua operati estis, sed ut mercedem
plenam accipiatis.* Bratia moia draga vigyte, y premiszlete-
szameh szebe, da nepogubite one Milosche Bosie, koiuztelzi
z- Sz. Pokorum ove dneve N. Proschenia zadobili, da naim-
re ono kaizte Bogu, y Szpovedniku kod Bosiemu nameztni-
ku obechali, tverdno y ztalno do szmerti obdersavate, y po
nieden put vu perve grehe nepovrachate, nego da na zkrad-
nie vure vasse vredni budete chuti on blaseni, y preszrechni
glasz Bosi. *Vos estis qui permansistis mecum in tentationibus
meis, & ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus Re-
gnum.* Vi iezte koi jzte obztali zmenu vu zkuffavaniah mo-
ieh, y ia vam pripravlyam, kodie pripravil mene Otecz moy
nebezki, Kralyevztvo. Oh szrechen glasz! oh blasena duffa!
koi afze vrednum vuchinè na zkradnie vure chuti, bude pa-
ko uszaka ona tak szrechna, koiagod zkuffavania tela, szveta,
y vruga pod pete poztavi, nym neprivolyuiuch, usze szu-
protiuchine dobrovolyno podnassaiuch, y szamoga G. Bo-
ga szvoiega zverhu uszeh ztvari lyubech.

S. August:
in Epist:
ad quemd:
Comitem.

Psalms. 68.

Lucæ c. 20.

Zakazato *Nolite, ab! nolite amplius peccare.* Koižite ovo Sz. Vreme N. Proschenia z-Bogom vasse mir vuchinili, k-nyemufze po Sz-Pokore oberuli, od niega proschenie grehov obilno zadobili; Dufficze vasse vuztalis vekovechnoga zvelichenia poztavili; Naite, ah naite vecs gressiti, nego vu onom tverdnom nakaneniu koiezte na izpovedi vasse vuchinili, y snym Bogu, y Szpovedniku vasse mu zavezalifze, ztalni obztoyte. *Ne deterius vobis aliquid contingat.* Davamsze kai gorsega nepripeti. Nenoruitesze z-Bogom vasse, ar ako nebudete obdersavali obechaniavassega, sitek naimre pobolsati, grehovfze habaiuch, ufzeh gresneh prilik chuvaiuch, paidastvih ogibaiuch, pressetzne grehe oduriyaiuch, tako zlo po vafz, ar vam G. Bog porucha po szvoiem Sz. Ezekielu Proroku. *Non prolongabitur ultra sermo meus, & verbum quod locutus fuero, complebitur.* Nebudesze odulachilo duglye govorienie moie, y rech koiu govoril budem, izpunitifze hoche. Govorenje Bosie ie. *Ecce sanus factus es, jam noli peccare.* Nut o Kerscheni Chlovek tizfi ovo Sz. Vreme Proschenia zdrav vuchinien na duffe tvoie, koiaie od peklenzke kache lyuticze na szmert raniena bila, od sзда pazi dobro dasze nepuztis ugrizti, y raniti z-koiem szmertnem grehom, ar imas znati, y tverdno veruvati da. *Verbum quod locutus fuero complebitur.* Rech koiu govoril budem hochefze izpuniti: Kakovaie pako ova Bosia Rech? *Deterius tibi continget.* Gorie hochefze tebe pripetiti. Arako ti znovich kod pervo gressil budes, y mene z-grehi tvoiemi bantuval; Jasze hochu nate razzerditi, y rechi grosnie moie prez uszake milosche izpuniti: Toieto hochu poszlati naimpervo vu zrak one cherne oblake pune tuche, y ztrel gorucheh, koieh uszi Redovniki zeuszemi szvoiem naimszvetessemi Exorcismussi raztirati nebudu mogli. *Deterius.* Gorie. Hochu nym zapovedati da tucha vam vasse Vinograde potuche; ztrele vam vasse hise zblagom, marofe z-fivinum, y staglye z-sitkom zesgu; nagle buicze vode da vam vassa polya,

polya, y verte pomule, y pokvare. *Deterius.* Josche gorie. Hochu poszlati vu vasse hise, uszakoiachke betege, koiem uszi Doctori, y Barberi, zeuszemi vracstvi nebudu znali, niti mogli vu naimensem pomocfi. Hochu poszlati nadrusinu vassu szmert, nad sivinu vassu kugu, davamiu pomore. *Deterius.* Josche gorie. Hochu poszlati izuproti vam nepriatele koijvasz budu preganiali, vam vasse blago grabili, y proti posteniu vassemu govorili, nitifze bude mogel naiti Chlovek koibivasz obranil, zagovoril, ali liztor pomiloval. *Deterius.* Josche gorie. Hochu dopuztiti oblazt vragom peklenem, davasz muche, y trape, potlam pak y zadave, z duffum y tetom vu pekel zavlekù, y to morebiti bude izpunieno pervo negsze vi nadeiali budete, y tako z-vassum vremenitnum, y vekovechnum skodum zpoznavali budete izpuniene rechi, y grosnie moie, koia usza davamsze nepripete. *Nolite peccare.*

Nayte gressiti.

AMEN.

Ppp 2

NA

NA DEN POSZVETILA CZIRKVENOGA

PERVA PRODEKA.

Obszlusavanie Poszvetil Czirkveneh odluchenoie na diku Bosiu, y nachazt Sz. Czirkvih Bosieh: Szadasnie pako vreme, takovi dnevi obszlusavaiusze od Kerschenukov vecs z-grehi, neg z-pobosnoztium.

Facta sunt Encenia Jerosolymis. Joã. c. 10. v. 22

Vuchiniena ieszu Ponavlyania vu Jerusalemu.

Veszelye y radozt ne malu, neg veliku y oszebuinu chuti G. Bog vu obszlusavaniu Czirkveneh Poszvetilisch, tonam tuliko ztari, kuliko Novi Testamentum szvedochi. Pri naipervom poszvetilischu zavremena Kralya Salamona obzterlie bil G. Bog uszu Czirkvu z-iednem debelem zverhunnaturalzkem oblakom, kade biloie veshelye oszebuino, ar Popi ieszu puhali vu Sippe, y Trumbete, Levite ieszu igrali vu uszakoiaчке instrumente, y popevkami ieszu G. Boga hvalili

hvalili y chaztili, z bok nezgovorne dobrote, y miloszerdnoztii nyegove. *Quoniam bonus quoniam in saculum misericordia ejus.* Ar ie dober, ar ie na veke miloszerdnoztii nigova. Onde ni mankalo piti, niti ieszti, ar ie bilo volov zaklaneh dvadeszt y dve iezere. Skopczev pako szto y dvadeszet iezet. Pri drugom poszvetilischu biloie tulikai jednoveliko veshelye, ar sztoi zapiszano. *Fecerunt Sacerdotes, 1. Esdr. c. 6. & Levita dedicationem templi, cum gaudio.* Popi y Levite z-velikem veshelyem szvetilishu Czirkvu Bosiu, za koi dan poszvechenia Czirkvenoga zaklanoie bilo szto Telichev, dve szto Skopczev, chetiriszto Janczev, y dvanaiszt kozlov, za grehe dvanadeszte narodov Izraelszkeh. Niti pri tretiem poszvetilischu ni mankalo veshelya, ar Hisa Bosia bilaie usza nakinchena szrebrum y zlatom, usze ztame pokriveneszu bile z-barsunom y szrebernem tradorom, uszi mladi y ztari, hvalili y dichili ieszu G. Boga. *Et ornaverunt faciem templi; Et facta est latitia in populo magna valde.* 1. Machab. c. 4. v. 57. & 58. Novom pak zakonu buduchi poszvetilische Czirkveno vu Jerusalemu Christus Szin Bosi, ie szam na nye possel, kod Sz. Janus szvedochi. *Facta sunt Encenia Jerosolymis; Et ambulabat JESUS in Templo.* Pache ia estem *in Menologio Benedictino* 14. Sept. da vu Sveczie pri iedne puschine szam Christus ie blagoizlavlyal iednu kapeliczu. Nadalye estem iedno drugo chudno pripechenie, da naimre kadaie Sz. Otecz Papa Leo IV. ovoga imena blagoszlavlyal iednu Czirkviczu nachazt B. D. MARIE, kadeie nazochi bil Carolus veliki Rimszki Czeszar, y trizto seztdesz y tri Biskupi, dva Sz. Biskupa Monulfus, y Gondulfus iz grobov, vu koichszu unogo vremena mertvi lesali, ieszusze gore sivi sztali, y pomagali Sz. Otczu Pape szvetiti onu Czirkviczu za izpuniti broy dnevoyczeloga leta, toieto trizto seztdesz y pet. Oh! gdo adda bude mogel dvoiti dabi G. Bogu nebilo drago y povolyno Poszvetilische Czirkveno? buduch da on obeche, da gdegoder bude niega kai vu Czirkve pobosno y dosztoino

2. Páral:
c. 7. v. 15.

toino molil, hoche poszluhnien biti, y usze kai profzil bude, napunom izprosziti, ar veli on *Oculi mei erunt aperti, & aures mea erecta ad orationem ejus, qui oraverit in loco isto.* Ochí moie y Vuffesza moia odperta budu na molitvu onoga, koi molil bude vu mesztu ovom. Czirkve adda moraiufze zidati, y y szvetiti, na povexanie dike Bosie, y liztor vuto ime, da mi vu nyh G. Boga chasztimo, molimo, y vu potrebochah nasseh telovneh y duffevneh za pomoch proszimo. Iztinaie tobi tak moralo biti, alifze bõim da usze drugach biva, dasze naimre od unogeh Kerschenikov vu Sz. Czirkvah vech vragu, neg G. Bogu szlusi, ofzebuinem pako nachinom na den letnicze polzvechenia nyhovoga, koiasze denesz rauno ovde obzklusava toieto Poszvetilische ove Sz. Czirkve, koi den duh pekleni za szvoy den derfi, buduch da lyudi vu niednom dnevu leta nyemu bolye neszluse, nego na dan poszvetilische: Jeli pako tomu tak, ali ni? szam duh pekleni hochevam poszvedochiti, liztorfze nai uszaki pripravu na poszluffanie.

Facta sunt Encania. Gdobimi pak znal povedati, kai hoche pravo ova rech *Encania* recsi? znam dami taki odgovorigdo da ova rech *Encania* ie gerchka rech, y da drugo diachkemiezikom nesche recsi nego *Renovatio*, toieto ponovlyenie, *Encaniare*, *renovare*, ponoviti, toieto aliztaru Czirkvu ponoviti, y znovich poszvetiti, ali novu Czirkvu zezidati y pervich na chaszt Bosiu poszvetiti. Ovo pak poszvechenie ponavlyasze obzklusavaiuch uszako leto ienkrat, k- chasztu y szpomenku onoga pervoga poszvechenia. Pravo ie usze to, (govori vezda ovde duh pekleni), ali ia znam dasze ova poszvetilische vech y bolye k- chasztu moie, neg Bosie obzklusavaiu; Kaiuze od toga komu vidi zmegy vasz N. N.? Mene kuliko od ztrani moie vidisze da duh pekleni, akoprem ie Otecz uszeh lasih, y naivexi nepriatel isztine, ovde krivo negovori; ali ia tulikai nevelim dabi on prekorubczè pravo govoril. Poszluhnemo y nazlednika niegovoga Martina Luthera, kai on od poszvetil Czirkveneh ie govoril,

voril, chutil, y nazlednikom szvoiem za navuk, y zapoved dal, koiega rech ieszuv. *Ante omnia dedicationes funditus extirpari deberent, cum nihil aliud sint, quam taberna, nundinarum, aleatorum lusorumque scena.* Pred uszem y naipervo Poszvetilische potrebabu zeuszema zatreti, nebuduch drugo, nego kerchme, izenymi, pianchovania y norie, ali da bolye recsem karke y szvade: Zaradi koiega zroka Calviniste, y Lutherani ieszuv zaterli, y prepovedali poszvetilische obzklusavati, ter nameszto nyh obzklusavaiu Szvetek zahvalnoszti, ali mira, ar oni nehte nikai znati za ona goschenia, y pianchovania, koiasze na takov den chinè pri naz Katolikah, na koi dan vech lyudi dohagia k- Czirkve zaradi terstva, neg za pobosnoszt, zmegy oneh koj tam doidu, vech fzeijh vidi vu kerchme neg vu Czirkve, uszaki mora pian biti, vu pianoszti pak oh! kuliko grehovsze uszakoiachkeh nechini, kulike kletve, priszege y blaznosztisze onda chuiu, kulike tatbine, nechisztoche, kervna preleianiasze onde vide, kuliki sztroski Czirkvenoga blaga nechinesze za gosztiti prihodne Plebanusse, Sikutore, Skolnike, y lebudkoga drugoga, koi morebit ni Otecznaassa on den ni molil, Ah! ter nebili bolye tulikem sztroskom y grehom konecz vuchiniti zkonchaniem y zatergnenim poszvetilisch Czirkveneh.

Hotechu ienkrat Sz. Gregnr Papa iz Arianszke Czirkve vuchiniti Katholichanszku, y nyu poszvetiti, okolu nye obtekalie duh pekleni czvilech na szpodobu iednoga s. v. praszca; Vezdasnieh pako vremen ako mi poszvetilische Czirkvena dobro razmiszlimo; Naiti hochemo malo menie szviny neg lyudih pri nyh, toieto oneh lyudi koj nehode na poszverilische Boga molit, nego Bakussa chasztit piuch, seruch, doklam neme sivine iednako szpodobni osztaiu, koiega Kerscheniki ovde chaszttech z- grehi, na drugom szvetu iednaku plachu prijmlju z- onem Szoldatom, od koiega Cesarius pisse. Daie naimre bil vu

Ko-

Casarius Kolonie ieden Szoldat Varaski, ali da bolye recsem Szoldat Bakussev, koji je marliv bil na ufzako Czirkveno poszvetilische doyti, ali ne Sz. Czirkve, nego lisztor kerchme pohagiat, y opiatze, ter tako vech vragu neg Bogu szlufit, kotre y priel doztoinu plachu od Goszpona szvoga kogaie tak verno szlufil, ar buduchi ov neszrechni Szoldat na szvoie zkradnie vure, bilie oprossen od Kchere szvoie dabifzeie po szmertu pokazal, y obznanil vu kakovom sztalistu bude duffa niegova, obechalie Szoldat to vuchiniti akomu od Boga prepuscheno bude, kod y ie bilo, archez 30. dan pokazalafzeie duffa onoga Szoldata Kchere szvoie ufza vu goruchem ogniu, noszech vu rukah ieden pehar, kai zagledavsi kchi presztraffilafzeie, y z-velikem sztrahom poche-laie izpitavati, gdoie? odgovori duh, iaszem Otcza tvoga duffa, naveke prokleta zbok pianstvih naimre pri Czirkvah ob Czirkveneh poszvetilischah vuchinieneh, na koiaszem ia ufzigdar hogieval ne Boga chasztit, nego pianchuvat, y kadabi bil moral vu Czirkve chiszlo vu rukah dersech Boga pod Sz. Massami y Vecherniczami, moliti, ondasse vu kerchmah pehare vu rukah ponassal y iz nyhsze napial, szam fzebe y druge zopial; Zato po prave Bosie Pravice ieszem naveke vu pekel ofzugien, kade moram pehar pun sveplay szmole razczverte ponassati, y snymfze napaiati, to zreku-chi, nesztaf sztraffila onoga. Oh! kuliko naszlednikov on Szoldat neszrechni y den denesni na szvetu sivucheh lyudih ima, koj mogufze szigurno nadeiati za nym vu pekel doyti.

Thomas
Cantiprat:
a. l. opum
e. 37. §. 4.

Drugu ne mense sztrahote pisse Historiu Cantipratanus od iednoga Sipuffa, koi kadegoderie znal za kakovo Poszvetilische Czirkveno, ali zhodische k-koie Czirkve, on ie moral onde szvoiem Sipom biti, ali ne vuto ime dabi on onde G. Boga szvoiem Sipom chasztil, nego pache dabi lyudi mamil, y szmeiati chinil, y to ne lisztor vu kerchmah, nego y vu Sz. Czirkve, kade on pod Sz. Messum note bolye na tancze, nego na pobosnoszt gibaiuche ie puhaj, pufuch po Czirkve

Czirkve z-ochima zbrival ter naimre po Senzkom szpollu, y nye vech na tanecz y na norie, neg na pobosnoszt chinil miszliti, zvun Czirkve pako z-rechmi y popevkami nechisztemi szereza mladeh lyudih ie ranil, y unoge na velike grehe on den poszvetilische Czirkvenoga ie napelyaval, koiega hudobu Pravicza Bosanzka nemoguchi dalye podnassati, zato iz chiszta vedra neba pred ufzem lyucztvom treizk vu niega ie vudril, z-telom y duffum vu peklenfzku glubinu zabil, damu tora ni szleda nigdar vech ni bilo.

Nut kulike neszreche iz Czirkveneh Poszvetilisch izhagiau, kuliko vexemi grehi ondafze G. Bog bantuie, neg druge dneve? nebili adda vredno y doztoino dabifze takova Poszvetilische zaterla? buduch ona na vexu skodu y Czirkvam, y lyudem, neg na hafzen, ar lyudi unogi pogublyuiu zdravie, sitek, y duffu na takovom Poszvetilischu, kotfzu pogubila ova dva Szoldat y Sipus; Czirkva pak vech potrossi on dan na Obed y goszti, neg czelo leto dobi almustva, koia ufza taitifze nemogu, y tako Navuku Martina Luthera szvoiem Namesztnikom danomu, mogli y mi Kerscheniki prisztati.

Ali, to ie potreba da bolye iz fundamenta premiszlimo, pervo neg Lutherani posztanemo: Da naimre Goschenia malo kada bivaiu prez greha, adda goschenia moralabifze zatreti zeuszema y prepovedati; gdomi to potverdi, y pohvali, dabi to pravo y dobro bilo? Iz vina gdo nezna kulika zla izhagiau? addabifze y vino prepovedati, y vinogradi zatreti morali? gdo bude to hvalil? *Vinum in jucunditatem* Eccli: c. 31. *creatum est, & non in ebrietatem.* Veli Duh Sz. po mudrom Siraku, da naimre vino na vezelye ie sztvorieno, a ne na pianstvo, ar vino mertuchlyvo pieno ie na zdravie telu y duffe; prez mertuka pak y razloga pieno ie zrok velikem zlam y neszrecham, adda ne vino, nego pianchovanie morafze kuditi, y prepovedati. Rauno tak reczemo od Poszvetilische Czirkvenoga, dasze naimre ono nemora zatirati, nego oni prekoredni Obedi y goschenia na koiasze tuliki

sztroski iz Cirkvenoga blaga chine, ova ovalze zatreti moraiu.

Matth: c. 18 Christus Zvelichitel nas govori pri Sz. Mattheiu. *Si oculus tuus scandalizat te, erue eum, & proice abs te.* Ako oko tvoie szpachue tebe, izbodi nye, y zaverzie od tebe. Ove Christusseve rechi nemoraiufze ovak razumeti kod zapiszane sztoie, nego ovak, da naimre uszaki Kerschenik zpoznavaiuch da oni pogledi ieszu unogem zlem mislam zrok, y unogeh grehov pochetek, ni nigdor dusen szebe szvoieh ochijh iz boszti, negoie dusen nye zaperte dersati, y negledati kai, y kam ni potrebno; Sztara pak navada ie obszlusavati Cirkvena posvetilische, koiasze oszkruniviu zlemi gresnemi navadami, adda ne Posvetilische Cirkvena, nego zle gresne navade moraiufze zatreti, y tako Sz. Augustin ov lep navuk daie szuproti navuku Martina Luthera. *Ergo iuste, & merito celebramus gaudentes festivitatem, in qua benedictus, vel unctus est lapis, in quo nobis Divina Sacrificia consecrantur.* Adda pravo y vredno obszlusavamo z-vezelyem Posvetilische, vu koziem blagoszlovlyen, ali namazan ie kamen na koziem Bosanzski aldovi namsze poszvechuiu, Posvetilische Cirkveno, toieto letniczu poszvechenia onoga kamena, na koziem poszvechuienze, y Otczu Nebeszkomu alduie Telo y Kerv Szina niegovoga Odkupitela nassega Christuffa JESSUSA, dabi fze naimre tem bolye szpominati iz milosch, y dobrot Bosanzskeh nam gresnikom milosztivno nadelyeneh;

Ar nili to velika Bosia miloscha y dar, daszije G. Bog ovu Sz. Cirkvu za szvoie prebivalische odebral? dasze on do sztoie pod krusnem kipom vu ove Sz. Cirkve prebivati? ovde prebivaiuch nasse Supplike y prosnie prijmati, y ne szamo usza, za koiega pravichno y pobosno proszimo nam obilno podelyavati; Nego y szvoie presz: Bosanzsko Telo na hranu, y Kerv na pilis ponuiati, y davati. Obszlusavafze Posvetilische Cirkveno na szpomenek preporogienia nassega vu

S. Rupertus Abb. in Gen. c. 28. Cirkvah po Sz. Kerfztu, kod Sz. Rupertus govori. *Non poterat fieri ut quisque nostrum diem sua regenerationis annuatim celebraret.*

lebrenz ageret. Nemoguchi bitti dabi uszaki zme gy nasz uszako leto szvoiega duhovnoga preporogienia den obszlusaval, zato obszlusavaiufze Posvetilische oneh Sz. Meszt, toieto Sz. Cirkvih, vu koieh ieszmo po Sz. Kerfztu preporogieni, dabi fze konche on den iz tak velikoga Bosiega dara y milosche szpomenui, y zahvalneh niemu izkazali.

Vu drugeh knjigah Kraljevskih vu 15. delu ia estem, kake negda Szin Absolon Otcza szvoga Kralya Davida preganial za mentuvatiga ne szamo korune, tronuffa, nego y sitka, kai doznafsi David iziffelie iz dvora szvoga za vugnutifze nevernomu Szinu, osztaviufsi dvor odpert prez uszake sztrase, zapufztiufsi ufze kincse, bogactvo, y pohistvo na szvoiem mesztu, koie dugovanie menesze kruto chudno vidi, zakai naimre David z- oborusnemi iunaki ni doma dochakal nevernoga Szina Absolona? Ne, ni hotel David milosztivni od nature Chlovek, Szina szvoga akoprem nevernoga y nezahvalnoga z- orufiem kastigati, nego z- lyubavium y tihochum na bolsi put obernuti, miszlech David szam szobum ovak, kada moy Szin doide vu dvor Otcza szvoga, y naidu chiga odpertoga, bude fze po niem sfetal od palache do palache, od komore do komore, y bude razmislyaval krove, pode, y zidine onoga dvora, koji szuga branili zrachneh nepri lik, y zleh vremen, y megy koiemiszeie on odhranil; Sztole pri koieh szeie z- Otczem szvoiem gosztil; Zlate kupe iz koiehie on pil; Mehke posztelye, na koiehie on pochival; Komoriczu vu koieszeie on rodil; Skolu vu koieszeie dobreh sfeg vuchil; Materinszku lyubav, zkoiumie bil vu plence zavian; Otchinszku radofzt, zkoiumgaie vu naruchaiu ponassal; Ova adda usza videch (stimalie David) y premislyavaiuch moy Szin Absolon, ieda morebitimufze gene szercze na pomiluvanie Otcha szvoga, na plach, y na zpoznanie nezahvalnozti szvoie. *Regiam tenendam dedit rebeli filio (vel Sz. Ivan Chryostomus) ut cum domum videret, in qua educatus fuerat, ad penitentiam veniret.* Dvor Kraljevski osztavilie

S. Chrysof. in Pfalca. 7.

vilie nevernomu Szinu, da kadabi hisu videl vu koicie odhranien bil, na pokoru bi doffel.

Ezech: Nekai szpodobnoga G. Bog hotelie znamigresniki vu chiniti, po onch recheh Sz. Ezeziela Proroka. *Tu autem filii hominis, ostende domui Israel templum, & confundantur.* Ti pako Szin Chlovecki, pokasi hise Izraela Cirkvu, y naisze szramuiu y zacherlene; Toieto hotelie recsi, ako Chlovek doiduchi vu Sz. Cirkvu, kakti pravu hisu Bosiu, teriu razgledal bude od kuta do kuta, y razmislyal usza koia vu nie vidi, hochemu na miszel doiti, da naimre ovoie on dvor y palacha Otcza moiega nebeszkoga vu koieszemsze ia prepodil, ov Kersztni kamen ie ona zlata Medenicza vu koieszem ia z- blagoslovlyenum vodum okupan, y od ufzake makulicze iztochnoga greha ochischen bil; Pri sztollu ovoga Sz. Oltara ieszem ia tuliko krat nahranien bil z- presz: Teliom y Kervium Odkupitela moga, ova prodekálnieza y szpovedálnieza ieszu bile dve skole, vu koieszemsze ia polek volye y zapovedi Bosie Kerschanszkeh Sz. Sseg navchil, ter kaksze ia z- moiem tak dobrem y milosztiunem Otczem Bogom Nebeszkem zponassam? kak niemu zahvalnoga izkasu- jem? hoches znati kak? akolisze szam nemores upamet uzeti, poszluffai kaksze proti tebe tusi Otecz tvoi Nebeszki po szvoiem Sz. Jeremiaflu Proroku. *Quid est, quod dilectus meus, in domo mea, fecit scelera multa.* Kaije to da dragi moi, vu hise moie, vuchinilie grehe unoge, kako dabi bil hotel recsi, da poganini, Turki, Heretniki, y Sidovi moie hise za nistar dersè, togamie kruto fal, ali vendar vu ove moie faloszti chutim kakovu polaschiczu, znaiuch daszu uszi ovi moij protiuniki, y nepriateli; Nego da *Dilectus meus.* Drago moie lyuczstvo Kerschanszko. *In domo mea.* Vu hise moie. Toieto vu Sz. Cirkve pred moiem obrazom mene psani, bantuie, pregania, y iz nye van tira z- grehi szvoiem neizbroienemi *Facit scelera multa.* Koie vu Cirkve chini, oh! toie preveeh velika nezahvalnoszt, y toga ie mene tia do szercza fal, niti takove krivicze, obsanozti, y nezahvalnoszti

noszti podnassati ia morem prez kastige, ar *Domus mea domus orationis est, vos autem fecistis illam speluncam latronum.* Hise moia, ie hise molitve, vi pako vuchiniliszte nyu burdelniczu, y iamu tolvaifzku.

Buduch ienkrat poszlan Filo Hebreus k. Czeszaru Kaligule za razgovoritiga od nakanenia hudobnoga olzkruniti, y opleniti Cirkvu Jerusalemszku, vu koie nakanilie bil posztaviti szvoi kip, ili iednu Statvu na szpodobu szvoiu izrezanu y napravlyenu, megy ofztalemi zroki, koicie Filo Hebreus Czeszaru napervo daval, ie ov tulikaisse bil. *Non contentus Imperio tot Regnorum, Provinciarum, Insularum, & gentium? DEO in terra nihil vis relinquere, ne Fanum quidem tam modicum.* Imaiuchi o Czeszar! pod oblasztium tvoium tuliko Orszagov, Provincijh, Otokov, y Varassev podlosneh Czeszarizke tvoie korune, ter ti nesches niednoga kurticza lisztor ofztaviti vu Cirkve G. Bogu neoszkrunienoga, koinszkie on preszkerbel y zebrał za hisu szvoiu y prebivalische. Rauno tak y ia govorim vam N.N. Da naimre G. Bog ie vam dal vesz szvet, vu szvetu Orszage, vu Orszageh Varasse, polya, gore, vode, loze, y hise. a zasze drago ni zadersal nego Sz. Cirkve, ter vi ieszte tak nezahvalni damu y vu nyh mira nedaszte. *DEO in terra nihil vultis relinquere?* Ah! Sz. Pavel Apost: kadefzi szada? ti velim o odiche- ni Apostol! koi zagledavsi ienkrat lyuczstvo vu Cirkvah kruh ieduche, y vino piuche, nifzi mogel toga podneszti, nitisze zdersati, dabiga nebil ostro pokaral govorecsi. *Numquid domos non habetis ad manducandum, & bibendum?* Kai **1. Corinth:** nimate his za ieszti, y piti? neg to vu Sz. Cirkvah chinite? **c. 11. v. 22.** Oh Sz. Apostel! dabi ti szada doffel na ov szvet, y videl kai Kerscheniki vu Cirkvah Bosieh chine, moralbisze unogo bolye zverhu hudobe nyhove razlyutiti y recsi. *Numquid domos non habetis ad luxuriandum, numquid lupanaria non habetis ad lasciviendum?* Oh! neszrechni, neszpametni, y nezahvalni gresniki, akosze hochete paidassiti vam manka morebiti his? akoli hochete szpati, vam manka morebiti

komor, y vu komorah posztely? Ako hochete terfity, vam manka staczunov? Akoſze hochete razgovariati, noruvati, ofzmehavati, vam manka vulicz, piacev, y polya? Ako- vamſze hoche neſzramno ſiveti, vam manka morebiti Burdelnicz? *Lupanar ergo vobis videtur Ecclesia?* Burdelnicza ad- da vamſzè vidi, Cirkva Boſia? *Quid facis o homo!* krichi Sz. Chryſoſtomus, *Mulierum ſpeciem curioſus in Ecclesia perſcrutaris? Proſtibus ergo tibi videtur Ecclesia, & foro ignobilior?* Kai chinis o Chlovek nichemurni! Senſzke obraze vu Cirkve razgledas? Cirkva adda vidifze tebe kurvinſzko me- ſzto, y gorse od piacza? *In Ecclesia DEI cum ipſe DEUS te al- loquitur, eo ipſo tempore fornicatione, & adulterio uteris? Ab Domum DEI decet ſanctitudo.* Dokaneha ſzvoie govorienie Zlatovufzti Navuchitel. Vu Cirkve Boſie, kada y kade- ſzam Bog k-tebe govori, on iſzti chaſz ti na lotriu, y praz- noſzt miſzlis? Ah Hiſe Boſie doſztoieſze ſzvetofzt, pobos- noſzt, y chiſztocha duſſe, à ne lotria, ne praznoſzt, ne kur- varia, ali koi drugi grehi.

Ah nechudimſze vezda ia da vechkrat vu Sz. Cirkve- Boſie trezk udara, nye ruſſi y zkonchava, koieh Cirkvih tverdo kamenie dabi iezike imelo, y govoriti moglo, ono- bi povedalo pravichni zrok ufzeh skod Cirkveneh od trez- ka nym zavdaneh, bi povedalo da G. Bog nye akoprem ni krivo, nit duſno tuche y razbia zbok grehov Chlovechan- ſzkeh, koiſzfe vu Cirkvah chine, dabiſze gresniki zpoznali za krivcze Cirkvene, y Boſie, y kod takovi ne kakovegod kaſtigne vredneh, nego pache dabi z-trezkom iz neba kaſti- gani bili, kod rauno to y Sz. Ivan Chryſoſtomus potvergiue. *Impudicè loquentes, vel irridentes in Ecclesia DEI, digni ſunt, ut non verberentur, ſed fulmine de celo feriantur.* Neſzramno govo- recſi, ali ofzmehavaiuchi vu Cirkve Boſie, vredni ieſzu, dabi ne tepeni, nego z-trezkom iz neba ranieni bili. Kod- ſzu negda neſzamo Perſianſzki Szoldati kaſtigani bili z-po- topom vu potoku lido, vu koiemieie G. Bog ufze potopil na kaſtigu daſzu oni Boga Jupitera Cirkvu ozkrunili, oplehili, y opu-

S. Chryſoſt.
homi 24.
in Acta
Apoſt:

Idem hom.
24. in Acta
Apoſt:

y opufztili: Nego tulikai z-goruchem ſztrelami kaſtigalie y zkonchal Gotte zbok toga daſzu oni vu Gerchkom Orſza- gu z-Cirkvami gorie, y merse baratali, neg z-kmetczkemi hiſami, ali ſtallami.

Nimala Diſputaczia, y izpitavanie negda megy mudre- mi Navuchireli bilo, zakaiſze ie G. Bog Adamu tak miloztiu- noga izkazal, kadaie zapoved niegovu prekerſil bil? ſzupro- tiunem pako nachinom izkazalſzeie on tak oſtroga Lucziferu y Angelom niegovem, daieie taki po pregeſſeniu, vu ied- nom ochnom megneniu vu pekel hitil, kodnam toſzvedochi Sz. Peter Apoſtol. *Rudentibus inferni ditrahtos in tartarum tradidit cruciandos.* G. Bog z-vufinczi peklenſzke zvezane Angele hitilie vu muke peklenſzke. Ovde vexina od Navu- chitelov govori, y zrok daie ovomu Angelfzkomu zkvarie- niu, daie bila nyhova Gizdoſzt, aliſze mene vidi povolynefſi on zrok, koga napervo daie Sz. Peter Chryſologus govorech ovak. *Desperatus Diabolus penam incurrit, quia palatium Do- mini profanavit.* Zdvoieni vrag opalie vu muke peklenſzke, kaitie Palachu G. Boga ozkrunil, y poſpotal, pregeſſiuſi vu nebu, kakti vu Boſie Palache pred liczem, y ochima ſzamoga G. Boga, hotechy ov Sz. Navuchitel priſzpodobiti palachu dike nebeſzke, Sz. Cirkve Boſie, vu koie tak dobro kakti vu nebu G. Bog prebiva, y zato kaktigod Luczifer zaradi poſte- nia nebeſzke palache z-grehom ſzvoie gizdoſzti, bilie iz nye on iſzti hip izhitchen, y vu pekel hitchen, tak tulikai rauno takove kaſtigne nadeiatifze mogu, y moraiu uſzi oni, koj vu Cirkvah Boſie greſſe, y z-grehi ſzvoiem niemu ſpot chine.

Szpominaiuchiſze Sz. Ivan Chryſoſtom od oneh ſztareh dobreh, y Bogaboiechek Kerschenikov, koiſzſu na pochetku Sz. Matere Cirkve ſiveli, y veli daſzufe tak chedno y po- bosno vu ſzvoiech hiſah dersali, dabi gdogod bil mogel ſti- mati, y recſi, daie bilo tuliko Cirkvih, kuliko hiſ. *Apud pri- mos Christianos ipſe domus Ecclesia erant.* Razmiſlyaiuchi pak ſzvoiega vremena Kerschenike y Cirkve nyhove, veli. *Nunc verò Ecclesia, domus ſit, imò qualibet domo profana magis.*

Szada

S. Petrus
c. 2. v. 4.

S. Petr.
Chryſologus
ser. 26.

Szada pako Czirkva, hisa biva, pache od uszake hise gorsa, kai dabisze y den denesni ochiveszto nevidelo, y nezpoznavalo, Bogbi hotel, da naimre szadasnie falosztno vreme Czirkve Bosie nameniezse prestimavaiu nego hise, ne szamo zato daszu nechisztesse, y nesznasnesse nego hise, ar pune praha, blata, szmrada, payuchin: Oltarszke y Mesne ruhe ne szamo nsze czundrave, nego chernesse od kuhinszkeh czandrih, koieszse tesko ienkrat vu letu sznase, a hise uszaki dafszesze zmetchu, posztelye sznasnemi vilahni y szvilnemi popluiu pokrivaui. Niszu velim ia Czirkve Bosie lisztor zato na menie prestimavane nego hise; Nego zbok toga kaiti unogi vu Sz. Czirkvah z-mensum chednosztium, y pobosnosztiumszesze dersè, neg vu szvoieh hisah, vexe grehe chine vu Czirkvah neg vu hisah: Ali kakgoder G. Bog obecha uszem onem Bogaboiechem Kerschenikom da kadaga budu molili hoche-

z. Paral: c. 7: ie poszluhnuti: Oculi mei erunt aperti, & aures meae erectae ad orationem eius, qui oraverit in loco isto. Tak szuprotiunem nachinom grozisze onem koieszse nebudu chedno y pobosno vu Czirkvah negoveh dersali, nego z-grehi niega bantuvali.

Exech: c. 9: Visitabo in virga iniquitates eorum, & in verberibus peccata eorum. Budem pohagial z-palichiem, toieto vremenitnemi kastigami grehe nyhove na ovom szvetu, z-kastigami pak veko-vechnemi na drugom, koieh kastig gdogodsze seleie oszloboditi Czirkvam Bosiem nai uszaku chaszt y postenie odlaga, y na Poszvetilishah nyhova nai nehodi pianchuvat, lotruvat, ali z-koiem drugemi grehi niega bantuvat, nego molit, chasztit, postuvat, y preporuchatsze za grehov oproschenie, za potreboche telovne y

Dusno Zvelichenie.

Amen.

NA

NA DEN POSZVETILA CZIRKVENOGA

DRUGA PRODEKA.

Kerscheniki, koj Czirkve Bosie nepostuiu, y nechazte: G. Boga na szerditozt, y kastige zezavaiu, y szile.

Domus mea, Domus orationis est. Lucæ c. 19.

Hisa moia, Hisa molitve ie.

UNnogi Kralyi, Czeszari, y Herczegi szveta ovoga, dichiliszusze y hvalili z-nyhovemi Kralyevzkemi, y Czeszarzkemi Dvormi, y Palachami, kakti Kraly Nabukodonozor govorilie od szvoiega Dvora ovak. *Nonne hac est Babylon magna, quam ego edificavi in domum regni in robore fortitudinis meae, & in gloria decoris mei.* Kako dabi hotel bil recfnut pogleite szimo o lyudi! nili ovo ieden velik Varas Babylon, koiegaszem ia zezidal na szpodobu iedne Kralyevzke palache, z-iakoztium, zmosnoztium, y dikum moiium. Takszeie negda hvalil Kraly Assverus z-Kralyevzkem Dvorom szvoiem, govorecfn, Hisa moia, aliti Dvor moy, ie Dvor goschenia, ar on usze perve, y naivexe chaztnike Kralyevztva szvoiega pozvalie bil k-szebe vu gozti, koieie goztil tzeleh zto y oszemdeszet dan, za dati zpoznati moguchnozt

R r r

szvoiu,

szvoiu. Takzeie dichil Kraly Cecrops z- dvorom szvoiem, imenuichiga Hisum skól, y navukov uszakoiaichkeh, koiu- szu zezidali vu Gerchkom Orszagu mudri Athenianzki zidari, y mestri, kade nikakveh drugeh his ni, nego szamo hise navukov uszakoiaichkeh. Takzeie dichil z- Dvorom szvoiem Kralyevzkem Kraly Franczuzki Lavš XIV. ovoga imena, govorecsi da Dvor negovie Dvor uszakoiaichkeh, musik, y recreacijh, vu koiemše nahagiau uszakoiaichka ofzebuina dugovania od ztaroga, y novoga szveta, vredna bitti poztavlyena megy szedem Chud. ovoga szveta. Takzeie dichil Benetachke Obchine Herczeg z- Hisum Arsenalu szvoiega, daie naimretakova, vu koiemše usze mestrie nahagiau koiemše izmizliti mogu; Hise puna orusia, kakvogaie za naivexe voizke po moriu, y po zemlye potreбно. Kraly pako neba, y zemlye Kristus Szin Bofi od Hise, y Dvora szvoga govori. *Domus mea, Domus orationis est.* Hise moia, Hise molitve ie; vu koiemše uszaki Bofi Kerschenik pobosno molechiz profziti, y zadobiti pomocs, iakozt szu- proti uszem nepriatelom dussevnem, y telovnem, za ofzloboditise od uszega zla, y zadobitise usze dare y milosche od Kralya nebezakoga. Oh! szrečna, y blasena zto iezero krat takova hise, naproti koiem hise, uszi Kralyevzki, y Czeszarzki Dvori, akoprem nailepsi, naivexi, y naizmosnessi, ieszu kakti iedne mrauinzke, iame, liszichia duplya, ali ptichia gniezda: Koiu Bosanzku hisu, toieto Sz. Czirkvu doztioiesze uszaka chazt, y szvetozt, kod Sz. Kraly David govori. *Domum tuam Domine decet sanctitudo.* Hise szvoiu Gozpone doztioiesze szvetozt: Iz koiem hise szadasniega vremena Kerscheniki chinē tulike iame tolvaizke, dasze Szin Bofi unogo vexe zrok ima proti nym tusiti, negszeie negda tusil proti lyuczstvu Jerusalemzkomu, kadaie ie nassel vu Czirkvu kakti na iednom piaczu tersiti, govorecsi nyemu. *Domus mea, Domus orationis est, vos autem fecistis illam speluncam latronum.* Hise moia, Hise molitve ie, vi pako vuchinilizte nyu iamu tolvaizku, ar szadasniega vremena

Ker-

Kerscheniki unogo vexe grehe chinē vu Czirkvu Bofie, negie negda chinilo ono gresno Jerusalemzko lyuczstvo; y negszadasniega vremena krive vere lyudi vu Czirkvu szvoieh malikov chinē, kai rauno ia obilnie pokazati, y z- historiami potverditi, kak te takove G. Bog ostro kastiguie, kanim, y hochu.

Priblisavaiuchisze Vuzmeno vreme polek navade, y zapovedi moraiuchisze usze lyuczstvo szpraviti vu Jerusalem, doffelie y Kristus Odkupitel nas tamo, y naipervo posselic vu onu veliku, zmosnu, y glasovitu Czirkvu od Salamona Kralya na chazt Bofiu tulikemi ztroski zezidani, za molitve Otcza szvoga nebezakoga, y naiduchirna szpodobu iednoga piacza, vu koiemše nassel ono Jerusalemzko lyuczstvo prodavaiuche, y kupiuiuche, kakti na iednom piaczu, zverhu chesza razerditise z bok tulikoga spota, szebe y Otczu szvomu nebezakomu vuchinienoga od lyuczstva onoga vu Hise szvoie, zato. *Capit eijtere vendentes in illo, & ementes, Lucas dicens illis, scriptum est, domus mea, domus orationis est, vos autem fecistis illam speluncam latronum.* Pochelie prevrachat sztolle, y koffare oneh terscezev, y tersivo nyhovo po kuteh razhitavati, govorecsi nym, Napitzanoie, Hise moia, hise molitve ie, vi pako vuchinilizte nyu iamu tolvaizku, y ovak govorecs z- iednem vufinczem na szpodobu bicsa iztiralie usze one tersceze iz one Hise na chazt Bofiu zezidane.

Ali omoy predragi Odkupitel, kak bi ia mogel, y moralovo tvoie dello prestimati, y razumeti? Dasze naimre ti vu one Czirkvu tak ostroga, y szerditoga ieszi pokazal, kai drugacs tvoia navada nigdar ni bila, ar niszili ti szam od szebe pri Sz. Matheu valoval. *Quia mitis sum, & humilis corde?* Arzem tih, y poniznoga szercza? Ztanovito ieszi, arszito y z- peldum pokazal, znaiuch dobro ia, datzi vecs krat ti biliako bantuvan, merzko psanien, y nemilo preganian, govorecsi tebe pred ochima Sidovi. *Samaritanus es, demonium habes, publicanorum, & peccatorum amicus.* Tiszi ieden

Rrr 2

Sama-

Psal. 92. v. 5.

Matth:

c. 11. v. 29.

Joan.

c. 8. v. 45.

Samaritanecz, vraga vu tebe imas, uszeh gresnikov priatel, y vendar za usze ove spote, y krivicze tebe vuchiniene niszifze maral, nitifze szerditoga kada pokazal. Tifzi bil od Petra zataien, od Judassa izdan, y od uszeh Apostolov tvoieh zapuschen, od Sidovov pako vlovlyen y nemilo zvezan kod koi naihudobnessi tolvay, pred Szudcze, y Poglavnike Sidovzke vogien, pred nymi krivo tusen, plyuzkan nemilo, od nyh na muke, y szmert ofzugien, y vendar iz tvoieh szvetez Vuzt nigdar ni bilo chuti koi salne, ali faloztne, unogo menie szerdite rechi, negofzi uszigdar, y uszigder bil. *Mitis, & humilis corde.* Tih, y poniznoga szercza. Vu Czirkve pako tak szerditoga, y ostrogasze kases, tomu mora nekoj ofzebuini zrok bitti; y ako rauno ona Czirkva potrebuvalaie takovu metlu za ochischenie, zakai toga ti nezapovedas Apostolom, y Vuchenikom tvoiem chiniti, koiembilze unogo bolye bilo priztoialo ov poszel opraviti, nego tebe szamomu.

Ja dobro znam, da kadaszu nassi pervi Otczi Adam, y Eva, tvoiu Bosanzku zapoved vu Paradisumu prelomili bili, Tifze nifzi hotel szam nad nymi fantiti, negofzi poszlal iednoga Kerubina iz neba, koi je nye z-goruchem mechem y van iztiral. Zagressilie vu nebu Lucifer z-naszledniki szvoiem, y poszlalszi nad nye Sz. Mihalya, koigaie inymi zkupa iz neba vu pekeli hitil. Ja znam, da kadatzi ti hotel one gresne Varasse Sodomu, y Gomoru kastigati, zapovedalszi Ogniu, nad nymi, zbok tulikeh odurneh grehov, fantitifze. Hotechy ti Egiptoncze, y Kralya Senakeriba kastigati poszlalszi k-obodvem Angele tvoie, koijszuzze mezto tebe nad nymi fantili, y szam ieden Angel iednu szamu noch, szto ofzemdeszet, y pet iezer Szoldatov Kralya Senakeriba ie porafal. Jednum rechium kadago dszifze hotel nad kem fantiti, szam toga nifzi nigdar chinil, nego uszigdar po Angeleh, ali Elementumeh szerditozt tvoiu ieszi izkazuval; Nego vu szame Jerusalezke Czirkve hotelszi szam szerditozt svoiu pokazati, kakov adda zrok mora tomu bitti? Sz. Evang: Janus

Janus ni zabil toga zrok poztaviti, govorecsi. *Recordati Joa. sunt vero discipuli ejus, quia scriptum est: Zelus domus tue comedit me.* Szpomenulifze ieszu pak Vucheniki, ar napiszano ie: Revnozt hise tvoie menie grizla, y muchila: Kai y Sz. Vincenczius Fererius potvergiuie govorecsi. *Nox le-3. Vincenz: Fererius: gitor, quod Christus umquam propriis manibus peccata correxerit, nisi hic ubi fecit flagellum de funiculis; Unde apparet quantum displicet is, qui tangit Ecclesiam sponsam suam. Necstetse nigder dabi Christus nigdar szvoiem laztovitemi rukami, grehe bil kastigal, nego ovde kadeie iz vusfincheczev bics bil napravil: Odkud zpoznatifze more, kulikoie sal nyemu, kada vidi Czirkvu Zaruchniczu szvoiu ozkrunienu kakovem grehom, dasze naimre on szam nad temi takovemi fanti, y nye kastiguie.*

Od mudroga, y vuchenoga Platona pisse, y szvedochi mudri Seneka, daszeie naimre ov iako bil raszerdil na iednoga szlugu szvoiega, zarad nekoie fallinge vuchiniene, aliga on szam ni hotel kastigati, negoie zapovedal iednomu szvoiemu vernomu priatelu imenom Egesippu, govorecs. *Heus tu Egesippe, hunc punias, ego enim nimium irascor.* Chuiies ti Egesippe, ovoga kastigai, arszem ia prevech szerdit: Chez nekuliko dan zabiussifze on szluga iz kastege, znovich ie zagressil proti zapovedi Gozpona szvoga Platona vu hise y pred ochima negovemi, zarad koiè pregreske hotechiga znovich Egesippus kastigati, alimuie Plato prepovedal, govorecsi. *Siste tu, dignus est iste nunc ira mea.* Obztoy ti, ar ie vreden ov szada szerditozti moie. Rauno tak chini G. Bog z-gresnemi lyudmi, koi ch grehe podnassa, ali pako nye kastiguie z-kugum, gladom, voizkum, ali kakovum drugum neszrechum: Kada pako vidi koga pred ochima szvoiem vu hise szvoie Sz. szebe psaniti, szvoie zapovedi prekerffavati, y Sz. Czirkve szvoie szramotiti; oh! onda on unogo bolye szerdit poztai, y kriichi kuge, gladu, y voyzke. *Siste te, dignus est hic scelestus prophanator ira mea.* Obztoytesze uszi Elementumi, y usze kastege, ar ov ovakov gresnik,

nik, koifze nelfona vu Cirkve moie mene psaniti, y ban-
ruvati, vredenie fzerditozti moie, y od mene fzamoga-
kaffigan bitti.

Kodie to hotel y Sz. Pavel Apostol potverditi z- onemi-
szvoiemu rechmi. *Si quis violaverit templum Domini, disper-*
det illum Dominus. Ako gdo ozkruniaval bude Cirkvu Bo-
fiu, zatretiga hoche G. Bog, koie rechi moy Sz. Anton od
Padove ovak razlase, y tolmachi. *Disperdet illum Dominus,*
idest perdet animam ejus, ad inferos judicando. Zatretiga
hoche G. Bog, toieto pogubiti hoche duffu niegovu vu pe-
kel ofzugiuiuch; Kodie zaterl Kralya Antiokuffa, y Pom-
peuffa, koj iz Cirkve vuchinilifzu bili stallu za konye, y
za ovspot Cirkve vuchinien bilifzu od Boga kaffigani, da
na konyzkom gnoiu kakti iedne merczine uszi chervivi iz-
muke vremenitne, na muke vekovechne neszrečno ieszu
preminuli. *Disperdet illum Dominus.* Zatretiga hoche G.
Bog, Kodie zaterl Julianuffa Prefectuffa fzunchenoga iz-
hoda, y Felixa Chuvara Kralyevzkoga kincsa, zmegy koieh
pervi usza chreva gnyla; drugi pako uszu kerv iz fzebe-
z- nezgovornum mukum ieszu izblyuvali, y duffe pod ob-
lazi vragom zruchili na muke vekovechne, zaradi velikih
spotov, y krivicz koieszu Cirkvam Bosiem chinili. *Eh!*
disperdet, disperdet illum Dominus, & perdet animam ejus. Za-
tretiga zatreti hoche uszakoga onoga G. Bog, koigod vu
niegovch Sz. Cirkvah bude greffil, y duffu niegovu na veke
pogubiti hoche, kodie oveh zgora imenuvaneh, y neizbroie-
neh drugeh tela z- mukami uszakoiachkemi zaterl, y duffe na
veke pogubil.

Ztatacz Patriarka Jakop putuiuchi vu Mesopotamii, y
buduchi vefz truden, y fzlub, na fzunchenom zahodu pozta-
vilfzeie bil na pokoy, y iedna dobra fzenia nyemu ie fzla-
dek fzeny vuchinila, armufzeie fzenialo da vidi iednu
loytru od zemlye dotikatifze tia do neba, po koie loytre
videlye Angele nebezke gore, ter dole hoditi, poklambi-
fze pako bil prebudil, zachudilfzeie, y zakriknulic. *Vere*
Do-

Dominus est in loco sancto isto, & ego nesciebam. Ztanovito
G. Bog ie vu ovom fzetom meztu, y ia nifzem znal, pre-
ztraffilfzeie Jakop, y kakti za greh ieszi dersal, daie vu ied-
nom tak Sz. Meztu fzpai, kadaie (kod unogi fzdili ieszu)
G. Bog hotel po onom fznju Jakopu obznaniti da mora Sz.
Cirkva zezidana bitti, y zato izprichavafze Ztaracz. *Et*
ego nesciebam. Y ia nifzem znal toga da onde Sz. Cirkva
bude, kai dabi ia bil znal (hotelie recfi) nigdarfze nebi
bil pouffal onde pochivati, unogo menie fzpati.

Szadasnie pako vreme kaffze budu znali, y mogli izprichati
oni, koj ne fzamo pochivati, y fzpe vu Sz. Cirkvah, kod nai-
mre chinè gozpoczki fzluge y dvorianiki, nego y oni, koj
unoge druge velike fzmertne grehe chinè z- pogledom, mis-
lyeniem, govorenim, y vecskrat chinienim. Dabi tak
negda koi Sidov bil chinil, toieto liztor fzpai vu Sinagoge,
takobi dugo vremena bil proklet, y kod takov iz Sinagoge
izversen. Kteri Turchin bi fzpai vu fzvoie Moskee, y nebi
bil zakaftigu na drobne falatcze rafzechen? Kteri Poganin
uffal bifze vu Cirkve fzvoiega Malika nedoztoino dersati, y
ne bifze boial od lyuczta kamenuvan bitti? Adda Sidovi,
Turczy, y Poganini chedneffe, y pobosneffe derseffe vu
Cirkvah fzvoieh Malikov, y kriveh Bogov, negfze Ker-
scheniki dersè vu Cirkve, pred liczem, y ochima pravo-
ga fivoga G. Boga, Oh! ter nili to velikoga spota, y kaffige
vredno? *Terribilis est locus iste, hic domus DEI est, & porta*
Caeli, & vocabitur Aula DEI. Ztrasno ie mezto ovo, ovo
Hisa Bofia ie, y vrata nebezka, y zvalafze bude Dvor Bofi,
y gdo vu tom dvoì? ar ztrasni G. Bog feregov zadersava-
fze vu prez: Oltarzkom Sacramentumu, koicmu na fzlusbu
dvore feregi Angelyzkeh Duhov tak dobro vu Cirkve, kakti
y vu nebu, ter vu ovakovom meztu tak fzetom, y tak
ztrasnom uffafze Kerscheni Chlovek ne fzamo pochivati,
dremati, y fzpati, nego y unoge druge ztrasne grehe chi-
niti, koiehfze nebi uffal pred niednem naipriproztessem
Chlo-

Chloveku vuchiniti, oh! hudoba prokleta Kerscheneh a gresneh lyudi.

Lucas: c. 5.

Pri Sz. Lukachu Evang: vu 5. delu estem kaiszeie z Sz. Petrom pripetilo, naimre kadaie Sz. Peter Apost: na rech Christussevu hitil mresu szvoiu vu morie, vlovilie tuliku a unofinu rib, dalzeie mresa tergala. *Rumpebatur rete pro multitudine piscium.* Tak da Sz. Peter y z-tovarussi szvoie-mi niszu mogli one mrese van izulechi, negofzu morali a druge iosche napomocs zvati. *Et auerunt sociis qui erant in alia navi, ut venirent, ad adjuvarent eos.* Y daliszu znamenie tovarussem koijszu bili vu druge ladie, dabijm dosli napomocs. Mudri y Vucheni Dionysius Cartusianus chudisze nad ovem pripecheniem, da naimre ovi imaiuchi potreba pomochi za mresu van izvlechi, nezovu nyh na pomocs, nego szamo zlamenie davaiu namigavaiuch z glavum dabijm napomocs dosli, zakai adda niszu nyh glazno zvali? Odgovaria recheni mudri Chlovek. *Quia pro JESU reverentia vix loqui audebant.* Kaiti imaiuchi nazochi a JESSISSA niszusze uffali vuzt odpreti: Vezda velim ia ovak, Apostoli imaiuchi pred ochima szvoiem Szina Bosiega vu jedne barke, natulikofszusze sonali pred nym, dalze niszu uffali vuzt odpreti, unogo menie krichati: Dabiga pak videli bili vu Czirkve na szvoiem Oltarzkom Tronussu szede-ti, kaksze oni iosche unogo bolye nebi sonali bili pred nym vu takovom meztu kai govoriti?

Szada pako kaksze sive vu Czirkvah Bosieh, vu koieh prebiva on izti Szin Bosi pod krusnom kipu Presz: Oltarzkoga Sacramenta, koi je onde na moriu vuladie z Apostolmi bil, y koi szada vu nebu Kralyvie. Namigavaliszu onda Apostoli tovarussem szvoiem dabijm dosli na pomocs, nenffaiuchisze nyh glazno zvati; Szada pako prez uszako-ga ztraha Bosiega, y szrama Chlovechankoga Namigavaiuszi mladi lyudi vu Czirkvah szveteh pred liczem, y ochi-ma onoga koi je *Servator Cordium.* Koi vidi y znaszercza Chlovechanka, y z-onem namigavanem davaiuszi zla-

menie

menia nechizte lyubavi, y gresneh nechizteh poseleny, naglozt hodech vu takove Czirkve, kadefze vkup zeztaiati mogu, z-ochima, z-vuztmi, z-rukami, milzlech, govorech, y chinech vu Sz, Czirkvah tulika y takova odurna, pred liczem Bosiem, koihsze nebi uffali vu iedne stalle pred ko-iem lovalzom, ali paztirom chiniti, y govoriti, y zato rauno rufisze G. Bog po szvoiem Sz. Jeremiaffu Proroku. *Quid est quod dilectus meus, in domo mea fecerit scelera multa?* Kai je da dragi moy, vu hise moie vuchinilie grehe unoge? Da Turki, y poganini Czirkvam moiem postenia neodlasu, ni chuda vredno, nebuduchi oni vu Sz. Vere razvecheni, nego dal yuczto moie Kerschanko, Katholichanko vu Sz. Vere razvecheno znaiuch da Sz. Czirkve ieszu hise, y prebivalischa moia, vu koieh ia tak dobro, kakti y vu nebu prebivam, vu koieh Czirkvah ono ie odmene z-tulikemi darmi, y miloschami nadelyeno, mene vendar onde pred ochima moiem nessonafze niti neboi z-grehi tak rusnemi y odurnemi psaniti, y bantuvati, oh! toie chuda vredno. Ali nai znaiu, y tverdno veruiu dalze budem fantil nad nym. *Ergo & ego faciam in furore; non parceret oculus meus, nec miserebor; & cum clamaverint ad aures meas voce magna, non exaudiam eos.* Adda ya vuchinim z-nagloztium; neoprozti oko moie, nitisze budem szmiluval; y kada krichali budu na vuffesza moia glaszom velikem, nebudem poszluffal nyh, y tako uszi ti takovi koijsze nessonaiu, niti neztrasse vu Sz. Czirkvah gressiti, y z-grehi szvoiem G. Boga psaniti, y bantuvati, ztrassneh kastig Bosieh vremenitneh y veko-vechneh, moraiusze nadeiati, vu koieh kastigah krichali budu, y pomochi od Boga profzili, ali poszluhnieni nebudu.

Nitisze nad tem nikomu ni potreba chuditi, unogo menie dvoiti, ar ova iztina potverditisze more z-onemi rechmi koielze estu vu perveh Knigah Kralyevzkeh. *Si peccaverit vir in virum, placari ei potest DEUS: Si autem in Dominum peccaverit vir, quis orabit pro eo?* Ako zagressi Chlovek proti

S s s

Chlo-

Jerem: c. 11. v. 15.

Ezech: c. 3. v. 18.

I. Reg: c. 2. v. 25.

Origen.

Chloveku, szmiluvatimuszze more G. Bog: ako pak proti G. Bogu zagressi, gdo bude molil za niego? On pako gressi proti G. Bogu koi negove perve tri zapovedi neobdersava, toieto, koi vu tugie Boge veruie, y nye moli; koi proti G. Bogu blazni; y koi Szvetkov nefzveti. Ofzebuinem pako nachinom (veli mudri Origenes) on gressi proti G. Bogu, koi iz Czirkve Bosie chinì kerchmu, piacz, ali kurvinzku, burdelniczu. *Peccatum in hominem vocat hic Dominus, quod extra Sanctum comittitur; peccatum verò in DEUM, quod in Saeris, seu in Ecclesiis perpetratur, & pro his quis orabit, si Dominus audire nequit?* Greh proti Chloveku zove G. Bog, on koiuze zvun Sz. Mezta chinì; greh pako proti G. Bogu ie on, koiuze va Sz. Czirkvah chinì, y za ove gdo bude molil, ako szam G. Bog chuti nemore?

Budu morebiti molili Szvetczi y Szveticze Bosie za nyh? ter naimre oni, y one, na chazt koieh Czirkve one ieszu zezidane, ali konche vu nyh Oltari podignieni, y kipi po ztenah pribieni? Oh nikai menie nego to; Nego pacse oni izti Szvetczi y Szveticze, koieh kipi, Oltari, ali Sz. Kozti nahagialuzze vu takoveh Czirkvah, vu koieh Kerscheniki tulike grehe chinè, y tak nedoztoinosze dersè, krichè k. G. Bogu tusech gresnike takove. *Vindica sanguinem nostrum DEUS noster.* Fantisze nad kervium nassum G. Bose; toieto govore: Uszamoguchni, y pravichni G. Bose; Ova Sz. Czirkva ie zezidana na vexu chazt, y diku tvoiu pod imenom nassem poszvechena; Ti pako dobro znas, y vidis, vu kakovom posteniu od kerschenikov ie dersana, da naimre pred tobum, y pred nami, tulike y takove, tak ztrasne y odurne grehe chinè, koiehze na piaczu neuffaiu chiniti; Fantisze adda zverhu spota, y krivicze koiazze vu Sz. Czirkvah tebe, y nam chinì. Tiszisze negda fantil nad Persianzkemi Szoldati, potopiussjih vnosinu vu potoku Lido na kastigu daszu oni Boga Jupitera Czirkvu oplenili, y opuztiki bili. Tiszi negda Gotte z-goruchemi ztrelami kastigal, y zkonchal, zbok toga daszu oni Gerchkom Orszagu z- Czirkyami Sz. Mo.

Molitve gorie, y merse, neg z- muskemi hisemi, ali sivinzkemi stallami baratali. Fantisze nad nevernemi Kerscheniki, koj tvoie Sz. Czirkve na tolvaizke iame, na sivinzke stalle, y kurvinzke burdelnicze obrachaiu, tulik spot y kriviczu, tebe y nam, z- tulikemi grehi chinè.

Cstem da vu Rimu Czirkva Herkulesseva ie bila tak zezidana, da nieden pesz ni mogel vu nyu vlezti, niti koia muha doleteti: Szadasnie pako vreme vu Czirkvah Bosieh ie vecs pasz, y mih, neg lyudi; ar uszi oni mogulze pszom priszpodobiti, koj vu Czirkve Bosie hode, ali nemole, nego na mezto molitve razgovarialuzze od terstva, gozpodarstva, pravdih, pripovedaiuch novine, ogovarialiuch blisnie; kakti takai y oni, koijsze kakti pszi povrachaiu vu perve grehe na Sz. Szpovedi izblyuvane, y tak szmradnum Conscienzium vu Sz. Czirkve pred licze Bosie dohagialu. Muham pako ieszu szpodobni uszi oni, y one, koj vu Czirkvu prez uszake pobosnozti hode, vu nyhsze prez uszake chednozti dersè, z- ochima okolu po Czirkve zbrivaiuch tulikom nechiztem mislyeniam, y po eleniam zrok davaiu, pacse y zlamenia nechizte lyubavi izkasuiu, nemiszlech, nitisze maraiuch za one Christusseve rechi. *Domus mea, Domus orationis est.* Hisa moia, ie Hisa molitve; a ne razgovoroy, ogovorov, y kaikakveh drugch grehov. Oh! dabi vezda na ov szvet, y vu nassu Horvatzku zemlyu doffel Sz. Ivan Chrystomus, y videl vu kakovesze sznage, chazti, y posteniu Czirkve Bosie dersè, ia veruiem dabisze on sukko izplakal, y plachuch govoril, kodszeie negda bil puztil chuti govoriti. *Domum DEI in diaboli vestibulum vertitis, propter quod acerbe fleo, & nunquam flendo finem faciam.* Hisu Bosiu o Kerscheni Lyudi! na vrasie zhodische obrachare, zbok chesza sukfosze placsem, niti nigdar placsu koncza neschu vuchiniti: *Stat Sacerdos DEI orationem offerens cunctorum, tu autem o Christiane! ridens, nihil timens non contremiscis, nec colligis te ipsum?* Ztoi Mesnik pri Oltaru molitvu uszeh Bogu alduiuch, ti pako o Kerschenik! szmeiuch nikaisze nebois, neztrassis,

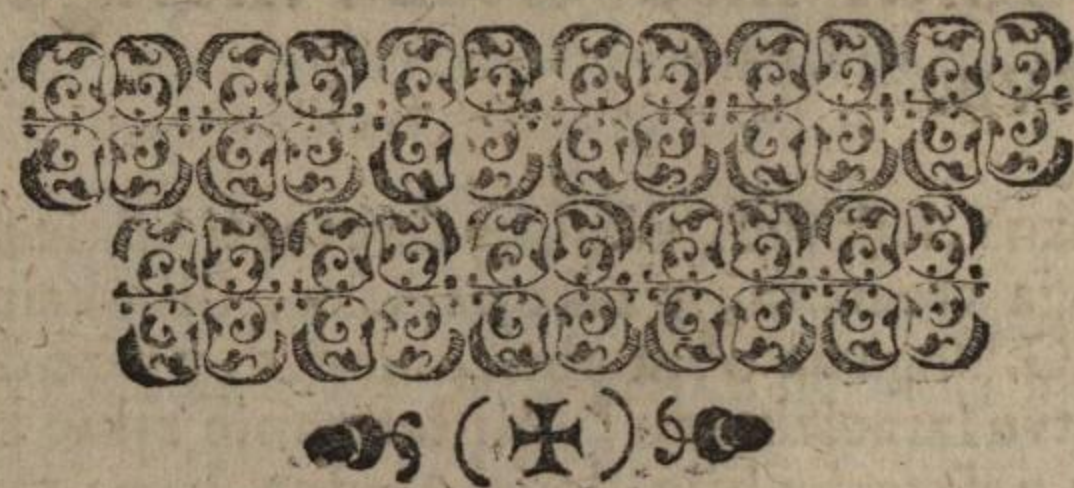
S. Chrysof.
hom 15. in
Epist. ad
Hebr.

ztrašis, niti vpamet neiemlyes? Nai ide gdo zmege vasz
 vu Turzke Cirkve, illi Moskee, y bude videl vu kulike,
 sznàge, chazti, y posteniu oni nye dersè, natuliko da pod
 glavno zgublyenie liztor plynuti na zemlyu nigdor neszme,
 unogo menye kai nedoztoinoga vu nyh chiniti, ali neched-
 nosze dersati, akoprem Cirkve nyhove niszu hise Bosie,
 nego prebivalischa vrasia: Ter nili to spot y szramota Ker-
 schanzka? y nebuduli Turczy y pogani na Szudni dan naz
 Kerschenike zbog toga ofugiavali?

Zakaizato dokancham moie govorenje z- navukom ko-
 ga Duh Sz. uszakomu Bosiemu Kerscheniku po mudrom Sy-
 raku daie. *Ante orationem prepara animam tuam.* Pred mo-
 litvum potrebnioie mislziti kamsze ide, kadaže vu Sz. Czir-
 kvu ide, pred koga, pokai, y z- kakovum Consciencziumsze
 ide? Turczy pervo neg vu szvoie Cirkve idu molit, oni usze
 szvoie telo operu, à Kerscheniki z- kakovum chiztochum
 Duffe y Consciencie pred licze svoga G. Boga vu Cirkvu
 hode? kaksze uffaiu izprosziti ono kai prosze, ako iosche
 za molit, y proszit, à ne bolye za greffit vu Sz. Cirkve do-
 hagaiu. Poszluhni adda uszakà kerschena duffa navuk Du-
 ha Sz. *Ante orationem prepara animam tuam.* Pred molit-
 vu pripravu duffu tvoiu, kak pako to? Naipervo operi duffu
 tvoiu z- koium szuziczum za grehe tvoie govorecs z- po-
 kornem Kralym Davidom. *Pecavi Domino.* Zagresilsem
 proti G. Bogu moiemu, y zato szmiluisze mene G. Bose po-
 lek velike miloszerdnozti tvoie, y polek vnosine pomilu-
 vany tvoieh, izbrissi grehe moie. Iduchi putem vu Czir-
 kvu, premiszli kam ides, pred koga, y pokai ides? Da
 naimre ides vu Cirkvu pravu Hisu Bosiu, pred szamoga G.
 Boga tvoiega, niega chaztit, molit y hvalit; molit za opro-
 schenie grehov, y za podelyenie milosche szvoie vu užeh
 potrebochah duffevneh, y telovneh; hvalit pako ides nie-
 mu za usze priete dare, y milosche. Doyduchi pred Czir-
 kvena vrata, recsi z- Kralym Davidom. *Introibo in do-*

*num tuam Domine, adorabo ad templum Sanctum tuum, in
 timore tuo.* Hochu poyti vu hisu tvoiu Gozponc, y tebe-
 sze vu Cirkve tvoie pokloniti hochu, y szpovedati usze
 teskoche moie duhovne, y telovne. Doyduchi vu Czir-
 kvu z- doztoinum chednoztium, poniznoztium, y pobos-
 noztium recsi z- moiem Serafinzkem Sz. Otczem Ferenczem
Quis ego sum Domine, & quis es tu? Gdoizem ia Gozponc,
 y gdoiži ti? Ja szluga, Ti Gozpon, ia ztvorenje, ti Ztvo-
 ritel, ia gresnik, Ti sivi G. Bog, kai grehe opraschas. Jed-
 num rechium. *Ecclesiam ut Cælum adi.* Opomina uszakoga S. Nilus
 Sz. Nilus Biskup: *Et nihil in ea aut loquere, aut age, quod ter-* Episcop.
ram sapiat. Vu Cirkvu kakti vu nebo doidi, ar kadeie
 G. Bog ondeie nebo, G. Bog pako ie vu Cirkve, adda
 Cirkva ie nebo, y nikai nemiszli; negovori, niti nechini
 vu Cirkve zemelyzkoga, gresnoga, kaibi moglo na
 zbantu Bosiu bitti, y niega bolye na ka-
 stige, neg na podelenie milosche
 szvoie genuti.
 Amen.

NB. *Vide plura de hac Materia in prima Parte Domi-
 nica 9. post Pentecosten.*

S s s 3

NA

NA DEN POSZVETILA CZIRKVENOGA TRETA PRODEKA.

Ako oni, koj Czirkve Bosie z-grehi oz-
krunuiu, G. Boga tak ztrasno bantuiu :
Kai nechinè oni, koj Czirkveno bla-
go pozlu mecsu, ali poszvoiuiu?

*Nolite facere domum Patris mei, domum ne-
gotiationis. Joan. c. 2. v. 16.*

Naite chiniti hisu Otcza moiega, hisu
terstva.

GDo nezna, kakove, y kulike szvetozi bilaie negda ona
ztaoga vremena, y zakona Arka, illi Skrinia Bosia,
y kakie od G. Boga na obrambu, pomocs, y usze dobro bila
dana Lyuczttvu Izraelzkomu? Nistarmanie takie unogem
na skodu, y neszrechu bila, daijm niedna druga ztvar na ve-
xu nebi bila mogla bitti. Takze este vu perveh Kraiyev-
zkeh Knigah da zaradi recsène Skrinie Bosie, ubilie G. Bog
naglum szmertium sedemdeszet poglaviteh lyudi od naroda
Betsamitanzkoga, y petdeszet iezer drugoga lyuczttva
szamo

szamo zato, da nizu one Skrinie doztainoga postenia od-
lagali, nyu prez utzake chednozti gledaiuch, kadaszuiu po
nyhovom Kotaru Filistcussli pelyali. *Percussit autem Domi- 1. Reg.
nus, veli Sz. Piszmo, de viris Bethsamitibus, eo quod viderent c. 6. v. 19.*
*Arcam Domini de populo 70. viros, & quinquaginta millia ple-
bis.* Vudrilie pak Gozpen od lyuczttva Bethsamitanzkoga,
zato daszu videli Skriniiu Bosiu, szedemdeszet drechneh, y
petdeszet iezer proztéh lyudi. Niti mense neszreche zrok
bilaie rechene Skrinia Bosia nekoiemu Popu koisze zvasse
Oza, koiegaie G. Bog naglum szmertium polek one Skrinie
umoril, szamo zato, daszeie bil nye nedoztaino doteknul.
*Iratusque est indignatione Dominus contra Ozam, & percussit 2. Reg.
eum, super temeritate; qui mortuus est ibi iuxta Arcam DEI. c. 6. v. 7.*
Raszerdilzeie bil G. Bog szuproti Oze, y vudrilie niega,
zbok preuzetnozti; koi umerlie onde polek Skrinie Bosie.
Ali koi zrok ove szerditozti Bosie moralie bitti? Kakova
preuzetnozti Popa Oze ie bila? Odgovaria Sz. Piszmo:
Extendit Oza manum ad Arcam DEI, & tenuit eam; quoniam 1bid: v. 8.
calcitrabant boves, & declinaverunt eam. Pretegnulie Oza
ruku na Skriniiu Bosiu, y dersalie nyu; arszufze possemerili
bili voli, y nyu nagnuli. Bose moy dobri! kakova preu-
zetnozti ie ova, zdersati Skriniiu tvoiu dâbi na tla, y more-
biti vu blato neopala, kodszefze iur nagnula bila: Takoie
N. N. y ni drugacs, za szamo iedno doteknenie Skrinie
Bosie moralie naglum szmertium umreti.

Vezda idem ia à figura, ad figuratum. Od Sz. Piszma
na czily govorienia moiega, y velim da rechèna Skrinia
Bosia ie iedna prava szpodoba Sz. Czirkve Bosie. ako rau-
no lyuczttvu Kerschankomu na veliku hafzen, pomocs, y
obrambu od G. Boga dane; nistarmanie unogem ieszu na
veliku telovnu, à iosche vexu duffevnù skodu, y neszre-
chu: Naimre onem koisze nedoztaino vu nyh dersè,
neposteno zgledaiu, gresno govore, oszmehavaiu, y no-
ruui, kodszufze Bethamite izkazuvali proti Skrinie Bosie vu
koicie Manna Kruh Angelzki bil. Oszebuinem pako nach-
nom

nom škodlyveszu Czirkve Bosie onem, koj nym škodu
chinè; Koj dotichufze nyh, y dohodkov nyhoveh, ali ne
kod Oza Pop za pomochi nye, y dohodke nyhove pove-
xati, nego za pomensati, y poszvoijati, ter Czirkvenem
blagom szebe czifirati, y goztiti. Od perveh vu perveh
dveh prodekah ieszem zadozta govoril: Zato od drugeh
ovde kanim govoriti, koj naimre Czirkveno blago poszvo-
iavaiu, y pozlu mechu, protikoiemfze Szia Bosi tufi govo-
recfi. *Nolite facere Domum Patris mei, domum negotiationis.*
Naite chiniti hisu Otcza moiega, hisu terstva. Z- koiemi
rechmì vidisze kakti moliti onem Plebanuffem, Sikutorom,
y Czirkvenem Szinom, ali ne szamo moliti, nego vidisze, y
groziti, da hise Bosie, toieto Sz. Czirkve vu sznage, y chazti
dersè z- dohodki nyhovemi, ako nehte ostreh vremenitneh,
y vekovechneh kastig nad szobum zpoznati, kai obilnie
hochu izkazati.

Tufiszeie negda G. Bog szvoiemu Jeremiaffu Proroku
proti gresnomu narodu Sidovzkomu govorecfi. *Reliqui do-*
rum meam, dedi dilectam animam meam in manu inimicorum
ejus. Nut ò moy verni Prorok Jeremias, pogley, y premiszi
kafzeie mene pripetilo; Jaszem oztavil hisu moiu, zruchil-
szem ochinzto moie, dalszem duffu moiu vu ruke nepria-
telov moieh, toieto kod mudri Sz. Pifzma Tolmachniki
szude, y govore, daie hotel recfi, oztavilsem Czirkvu
moiu Jerusalemszku, koiuszem za moiu hisu dersal, zebrał, y
poszvetil. *Elegi enim & sanctificavi mihi locum istum, ut sit*
nomen meum ibi in sempiternum, & permaneant oculi mei,
& cor meum ibi cunctis diebus. Veli Sz. Pifzmo: Zebrał-
szemfzi, y poszvetilsem mene mezto ovo, da bude ime mo-
ie onde na veke, y ztalebudu ochi moie, y szercze moie
onde ufzaki dan, vuto ime, y vut van da ochi moie budu
ufzigdar odperte na miloztiuno gledanie zverhu oneh,
koijme budu onde chaztili, y molili, y szercze moie na
pomiluvanie zverhu nyh: Ovu pako Czirkvu y hisu moiu,
y lyuczto moie Jerusalemszko, koiuszem ia lyubil kakti
duffu

duffu moiu, dalszem vu ruke nepriatelov moieh. Ali ò
Bose! koijszu ovi nepriateli, koiemfzi ti tvoiu hisu oztavil.
Principes ac Sacerdotes populi. Odgovaria od ztrani Bosie mu-
dri Cornelius à Lapide: Glavari naimre y Popi lyucz-
tva, kakszu adda ovi hisu tvoiu chuvali, raunali, y vu poste-
niu dersali ò G. Bose uszamoguchi? Tak, kak gorie nitiszu
znali, nitiszu mogli, arszuiu szpravili. *In desertum solitu-*
dinis. Na iednu puschinu; na iednu Jamu tolvayzku,
opleniuffiu y porobiuffi, praznu szmradnu, y nelznasnu ie-
szu oztavili, takfzeie tufil negda G. Bog na Glavare Czirk-
vene, y szvetczke zbok velike krivicze one prelepe Czirkve
Jerusalemszke vuchiniene.

Szadasne pako vreme oh! kuliko zto iezero krat ima-
fze vexi zrok tufiti proti Czirkvenem Glavarom, y Officia-
lom, koiemie Sz. Czirkve izruchil, y preporuchil, daie vu
sznage dersè, nyhoveh dohodkov nai neposzvojavaiu, ne-
goie trosè na ona, koiaszu k- vexe chazti Bosie, y Sz. Hise
niegove potrebna: More vendar od unogeh recfi. *Reliqui*
domum meam in manu inimicorum ejus. Oztavilsem hisu
moiu vu rukah nepriatelov nye, dalszem nym pod oblazt
Czirkveno blago zruchilsemijm dohodke, dabi snymi nye
kincfili, y vu sznage dersali, oni pak z- onem blagom sza-
meh szebe kincse, hise zigyu, y z- dohodkisze goztè,
Czirkve pako Bosie puschaiu ne szamo pune pavuchin, y
szmrada, nego Oltare usze od chervov iziedene, Oltarzke
ruhe usze pletznive, czundrave, y cherne puschaiu na ni-
kai dohaiati, Czirkvene bolte y zide podiratisze zbok
krovov czundraveh y razderteh. Vu Sacristiah Kelihe ne-
fznasnessè od domacheh peharov; Mesnu ruhu chernessu
od kuhinzkeh czanykov, iednum rechium unogi y preunogi
Czirkveni Glavari, y Officziali derse Czirkve Bosie vu
menfem prestimanu, chazti, y sznage, neg dersè poga-
nini y krivoverniki Czirkve szvoieh Malikov, y Bolvanov.
Ali nai tverdno veruiu uszi ti takovi nepriateli y neverni
szluge Bosi, daijm Czirkveno blago preszczti hoche.

Daniel
s. 34. v. 4.

Kodie preszello onem Popom od koichsze Sz. Daniel Prorok szpomina vu 14. delu, kak naimre vu iedne Babilonzke Czirkve bilie neki Bolvan, illiti Malik imenom Bel, koimufzeie ne szamo ufze lyuczstvo Babilonzko klanialo, y z- Kralyem zkupa za pravoga Boga dersallo, y poznavalo; Negoie hotel Kraly imeti dabimufze y Daniel klanial, govorechimu. *Quare non adoras Bel?* Zakaisze neklanias Belu? Nakai odgovorilie Daniel Kralyu. *Quia non colo idola manufacta, sed viventem DEUM qui creavit celum & terram.* Zatosze ia Belu tvoiemu neklaniam, kaiti neznavam za Boga malike od ruk chlovechanzkeh vuchiniene, nego zpoznavam onoga sivuchega Boga koi ztvorilie nebo y zemlyu, Bel pako iemertev Bog tvoy o Kraly, koi ima ochi, ali nevidi, ima vuffesza ali nechue, ima vuzta ali negovori, niti neiè. Holà Daniel kai togovoris? rekeliè Kraly k- Danielu, kak ti mores recsi da moy Bog Bel iemertev, y da imaiuchi vuzta snymi nikai neiè? Neznasli ti, y nevidisli kakmufze uszaki dan iz dvora moiega dvanazt velikeh hlebov kruha, cheterdeszet ovacz, y sezt pintov vina daie, koia usza on chizto poieda, y izpia, damu nikai prekorubszè neoštaie, koi adda tuliko more poiezti, y popiti, kakie moguče da nisiv? Nato odgovorilie Daniel Kralyu, akoli o Kraly ova usza szam Bel tvoy Bog poieda, y izpia, kod ti stimas, y govoris, mertev ztanovito nemorebiti; Aliti mene verui o Kraly, dasze vu tom iako ukanuies, ar ie on iz blata, y bruncza od ruk chlovechanzkeh vuchinien, koi nepie, niti neiè; Gdo adda ova tulika izpia, y poieda? opitalie Kraly Daniela, koiemu rekeliè Daniel, dopuzti mene o Kraly da ia iednu probu vuchinim, iz koje zpoznati hoches, gdo tvoiealdove poieda, y izpia, koie ti uszaki dan Bogu tvoiemu na hranu possilyas: privolilie Kraly, y Daniel vuchinilie donezti navadnu vecheru pred malika Bela, potlam pak pošzipalie, y pošzeial Daniel po Czirkvenom podu pepela y onako zaperlie Czirkvu, koinie Kraly z- pechatium szvoium zapechatil, y odisliszu domoy uszi

uszi zkupa. Drugi dan ztavsisze rano Kraly, y z- Danielom poslizmu vu Czirkvu, koi uszu nasli zapechachenu, kod szuii oztavili bili, y berselie odperta bila, pogledalie Kraly na ztol Boga szvoiega Bela, akoie poiel, ali ni, ono kai predniega ie pozstavlyeno bilo, y zapazilie prazen ztol, y zato, zakriknulie. *Magnus es Bel, & non est apud te dolus quisquam.* Vchiksziti Bog Bel, y ni vu tebe cziganie nikakve. To chuiuchi Daniel nazmeialszeie, y rekeliè Kralyu. *Esce pavimentum, cuius vestigia sunt hæc.* O Kraly neglei szamo na ztol, negopoglei y na pod, chijzu szledi ovi? gdoie ovu noch ovud hodil? *Videa vestigia virorum, & mulierum, & infantium.* Vidim ia szlede muske, senzke, y dechinzke, onda vesz szerdit dozvalie predsze Pope, Senne, y Szine nyhove, pochelieie izpitavati gdoie onud onu noch hodil? Koi od velikogaztraha zamuknusse zpoznavaiuchisze kriycze: *Occidit ergo illos Rex.* Pomorilie adda usze do iednoga Kraly, y tako preszeloijmie Czirkveno blago.

Kaiszeie vu ove poganzke Czirkve pripetilo, Bogbi hotel, dabisze y dan danasni z- Czirkvami Kerschankeminepripechalo, ar oh! kuliko, y kuliko Czirkvih ie, koie uszaki szvetek dobivaiu od pobosneh Kerschenikov lepa Almufva; na koje umiraiuchi oztavlyaiu vinograde, polya, siviinu, szrebro, peneze, y vendar Czirkve ieszu kakti stalle, vu koichsze nikakvoga pobolsania, niti sznage, ali lepotè kakve nevidi, kam adda tulika Almufva? tuliki dohodki kruha, y vina? kam tuliki Interessi, y Capitali? eh chesz gerlo oneh Czirkveneh Chaztnikov, doide Jasprist na visitu, pita Plebanuffa y Sikutore kaije chesz leto na Czirkvu doslo? kam Czirkveno vino, nakai tulikeh poly kruh ie potrossen? Odgovariaiu, Gozpodine uszeie Bel poiel, uszeie Sz. Mikula Patronus Czirkveni potrossil, koiega ne szamo na Mikulinie, y na pošzetillo Czirkveno, nego y vecskrar chez letto pohagiaiu processie. *Qui servit Altari, vivit ab Altari.* Koi szlusi Oltaru, sive od Oltara, a gdeszu tuliki

tuliki tesaki, koj obdelavau vinograde Cirkvene, y polya? ako prez plache, konche prez hrane dusni nifzu delati, y tako kuliko nuter, tuliko van, tak da za Cirkvu nikai, nitije zakai na Cirkvu kai kupiti.

Ali nai doide Daniel, toieto szud Bosi, ar Daniel hoche recsi Diachkem iezikom. *Judicium DEI.* Toieto Szud Bosi, nai velim ia, doide Szud Bosi, nai Kraly nebezki kakri pravichni Szudecz doide, y izpitavati pochno kamie Cirkveno blago? ondasze poznati hoche gdoieie poiel, y potrossil, ondasze budu videli szledi oneh koj szuie raznassali po hisah szvoieh, ondasze bude videlo da ni polovicza blaga Cirkvenoga ni potrossena na tesake, ali na druge Cirkvene potreboche, kulikoie na rachun poztavlyeno, y zapiszano, onda oni Sikutori, y Cirkveni Szini od ztraha zamuknuti hote, koj szu prez uszakoga ztraha megy szobum govorili, muchiti, hochu y ia, iecsti Cirkveno letosz, budempak ia kletu iel. Ah! onda, ondasze Kraly nebezki y Szudecz ukup pravichni, raszerditi hoche neszmereno proti tem takovem, nevernem Cirkvenem Officialom, y hocheijm vuchiniti, kodie vuchinil Kraly Baltasar Popom, Sennam, y Szinom nyhovem. *Occidit ergo illos Rex.* Pomorilie adda nye Kraly, tak y te takove pomoriti, y szmertium vekovechnum zkonchati hoche.

Kai Kraly Balthasar z-onemi Cirkvenemi tatmi ie vuchinil, toie G. Bog z-Balthasarom Kralyem vuchinil, ar on vuchiniusi iedno veliko goschenie szvoiega Kralyeuztva. Gozpode, y kadabi dobre volye bili. *Tunc allata sunt vasa aurea, & argentea, qua asportaverat de templo quoderat in Jerusalem.* Ondaszu doneffene bile poszude zlate, y szreberne: koieie odneszel bil iz Cirkve Jerusalemzke, iz koj szu pili Kraly, y gozti niegovi, alikadabi Balthasar naibolse volye bil, ondaie zagledal na zidu iednu ruku pissuchu ove tri rechi: MANE, THECEL, PHARES. Koie potlambimu Daniel iztolnachil bil govorecs. O Balthasar szvetli Kraly! Imas znati daszeie priblisal konec szreche, zmos-

Daniel
c. 5. v. 3.

zmosnozti, vefzelya, y sitka tvoiega, ar zbok grehov tvoieh G. Bog od tebe icmlye Kralyeuztvo tvoie, y onu iztunoocs umorienie bil Kraly Balthasar. *Eadem nocte interfectus est Balthasar Rex Chaldaus.* Y tako neszrechnum szmertium Kraly sitek szvoy ie dokonchal, y duffu vu pekel poszlal, kade placha, y naveke plachala bude krivicze Sz. Cirkve Bosie vu Jerusalemu vuchiniene.

Baronius pako pisse da letta 1055. bilie ieden Grof koj vyzemsi Cirkve Metcz nekoia polya, illi nive, koieie po szmerti oztavil szvoiem Szinom, Szini pak decze szvoie, Y tako do deszetoga kolena, koj uszi buduch opominani za povernuti Cirkve one nive, ali zahman, ar nieden ni hotel zato znati, dabi one Cirkvene bile, ka szeie pripetilo? puztilie G. Bog iednomu szvetomu Chloveku videti iednu loytru vu peklu, po koie isleszu duffe vu glubinu peklenzku onoga Grofa, y uszega oztanka niegovoga, kod krivicneh ladaucevoneh Cirkveneh Niv. Od kojeh z-pravum iztinum morenze recsi. *Occidit ergo illos Rex.* Pomorilieie, y vu peklucieie zakopal Kraly nebezki.

Ali da nerecse gdogod priprozti Chlovek, daszu ovo liztor izmislyenia Prodekatorzka, z-koiemi oni lyudi ztrafse, zato nai uszaki poszluffa szamoga Szina Bosiega, kakfze on uszem Chaztnikom Cirkvenem grozi, ako oni Cirkveno blago na Cirkvene potreboche nebudu troffili, negoie liztor na szvoiu haszen obrachali budu. Potlambi adda rekel bil pri Sz. Mattheiu, da veliku plachu dati hoche uszakomu Glavaru, y Officialu, koi verno barache z-blagom Cirkvih szvoieh, ondasze obracha k-nevernem szlugam govorecsi. *Si autem dixerit servus ille malus, in corde suo; moram facit Dominus meus venire, & caperit percutere conservos suos, manducet autem & bibat cum ebriosis; Veniet Dominus servi illius in die qua non sperat, & hora qua ignorat, & dividet eum, partemque ejus ponet cum infidelibus.* Ako veli szluga koiegaie Gozpodin niegov nad hisum, y blagom szvoiem oztavil daga chuva, doklamfze nazad iz puta poverne, pochno on

V. 30.

Baron. An.
1055. ex
Epist. B. Pe-
tri Damia.
1. ad Do-
mini.

Matthaeus
c. 24. v. 48.

z onem blagom leposze opravlyati, uszaki dan goztiti, y nemiloma trostiti, drušinu pako preganiati, oh! prez uszake dvoinozti po niega nebude dobro, ar doide Gozpon on dan domov nazad, kadafzega naimenie bude nadeial, y vuru koju nebude znal, y povernuchisze bude oster rachun od niega potrebuval, kakie z blagom niemu zruchenom, y zauffanom baratal, y nakai ie kai potrossil, koiega naiduchi krivcza, kod tata hoche poztaviti vu temniczu, megy druge krivcze, za placchat snymi iednako nevernozt szvoiu, kade bude vekovechni plac, y skripanie zubih.

Kogafze pako ova Parabola bolye dotiche, kak Plebanusse, y Sikutore kakti naiperve Chaztnike Czirkvene, y szluge Hise Bosie, koiem Christus odhagialuch vu Nebo, Czirkvu kakti Hisu szvoiu ie ztuchil, y preporuchil, y zapovedauffijm da z nye blagom, y dohodki verno barachu, nye obrachaiuch, y troffech na sznagu y potreboche, kai ako oni nechine, nego puschaiu Czirkve Bosie kakti iedne stalle, szmiradite, y razderte, ter oni z onem blagom szami szebe pomasu, oh! tesko y smehko uszem tem takovem. *Quia dividet eos, partemque eorum ponet cum infidelibus. Idest, in pena aternitate constituet.* Tolnachi Sz. Hilarius: Hocheie razdeliti, duffe naimre nyhove od tela razdrušiti, y hocheie poztavit megy nevernike, toieto muk vekovechneh delnike vuchiniti, kodie vuchinil one, od koiehsze vucheni Baronius szpomina.

S. Hilar.
Coment. in
e. 26.
Matth. in
fine.

Baronius
ad An. 522.

Pisse adda Baronius da letta 522. Kraly Transimundus izpelyalie bil Kerschanzku voyzku napolye szuproti nepriatelu vere Kerschanzke Turchinu, z koiumie y vu Turzku zemlyu bil zaffel, Pervi Turzki Vizir videchisze szlaboga zabraniti tulike Kerschanzke szille, miszlilszeie kakti podati, ali vendar pervo ovu zapoved ie dal van po uszem szvoiem taboru, da nieden Turchin pod glavno zgublyenie neszme nikakve skode, niti spota vuchiniti onem Czirkvam, koieszu negda od kerschenikov na chazt Bosiu zezidane bile, da pacse akobi videli da Kerscheniki nym kakov kvar, ali spot chinè, kuliko

ko mogu nai brane, szudechi Vizir Turzki da akoie Kerschanzki Bog pravi, y pravichni Bog, tak on prez kastige neprepuzti hise szvoie zkruviti, y robiti, y pravoie Turchin szudil, ar Kerscheniki tak dobro Czirkve, kak y Turzke kule ieszu robili, sgali, y palili, koieszu Turzci uszigdar pri miru puschali, Redovnikom chazt odlagali, y Almustva deliki: Kai Turzki Vizir videchi, pochelie szvoie Szoldate nagovariati y batiriveti dasze podignu szercheno proti Kerschenikom, ar Bog Kerschanzki hoche szvoie kastigati, udrisse Turzci nanyh, y szrečno obladasse Kerschanzku Voizku, kai videchi Kraly Transimundus od velike falozti duffu onde vu taboru ie zpuztil, y od Kerschenikov malo koi siv oztal.

Nut adda NN: kak G. Bog kastiguie one, koj Sz. Czirkvam kod hisam niegovem ne szamo postenia neodlasu, nego pacse y nyhovomu blagu nepraschaiu, negoie grabe, snym dobro ztoie, y szebe bogate chinè, ar ako Popa Ozu za szamo iedno dotekneie skrinie Bosie, prez nikakove skode, nego pache hafzni nye vuchiniene dasze naimre ni prevagnula y natla opala, kodszeie iur bila nagnula, naglum szmertium ie kastigal: Kakti tulikai y ove malopervo imenuvanoga Transimunda Kralya Szoldate, daszu Czirkve Bosie robili y sgali, za koie morebiti niszu ni stimali dabi Kerschanzke bile, vendar tak ostro ie kastigal: Kakoveh kastig moraiufze nadeati oni Chaztniki Czirkveni, koj imaiu vu rukah Czirkveno blago dabi snym pomagali Sz. Czirkve, y toga vendar nechinè, zakaizato proti tem takovem on veliki tolmachnik Sz. Piszma Didacus Baeza krichi. *Va ergo illis qui Dominicam sibi reclusam pecuniam servant, hoc est injuste retinent.* Jay adda onem, koj Bosie szebe zauffane peneze chuvaiu, toieto krivo y nepravdeno ladaiu. Arsze moraiu nadejati zverhu szebe vremenitne, y vekovechne kastige Bosie.

Zatoizto uszi oni kojgod imaiu zkerb na Sz. Czirkve, ako nehte od G. Boga z-naglum szmertium kastigani, y naveke z neverniki oszugienibitti vu pekel; Nai budu *Fideles dispensatores, ut nihil quod Domini sui est, sibi proprium faciant, nihil*

Didacus
Baeza

S. Thom. in
Catena aut.

hiletiam de rebus Domini sui vane, & inaniter expendant. Opo-
mina Sz. Thomas Doctor Angelzki, nai budu verni Czirkveni
Chaztniki vu troffeniu Czirkvenoga blaga, da nai pervo nie-
den zmegy nyh kai naimensega zalze neoberne, y neposzvo-
ia, ali doma z-drufinum szvoium nepotrossi: Drugoch, mora
uszaki vernozt szvoiu izkazati z- troffeniem Czirkvenoga
blaga, da naimre snym nai pervo Czirkvu ozkerbi, oszebui-
nem nachinom kaisze Sz. Messne, y Oltarzke ruhe dotiche,
da vu nichem pomenkania nebude, y uszigdar da usza chi-
zta, y sznasna budu.

Naisze obszlusavaiu Szvetki Sz. Patronussev Czirkveneh,
y Poszvetilisha, kak z- nai vexum pobosnoztium mogu, ar ie
to vredno y doztoino, y ako kai na Czirkvu doide od sivade,
dasze iz nye kakov obed pripravim onem koj Oltaru szluse, y
to neszudim dabi krivo bilo, ali to szparoma, y mertuchlyvo
mora vuchinieno bitti, a ne usze poufze freti, y piti, niti
na ovakove Obede morai usze znanci, y priateli, kakti na
szvadbe pozavati, ar kaigoderfze Czirkvenoga, od Czirkve-
neh Szinov, y Chaztnikov prekoredno, neszparoma, y prez
potreboche potrossi, za usze oster rachun G. Bogu dusni bu-
du dati, y na drugom szvetu plachati. Zakaizato naisze
uszaki od teh takoveh terfzi vernoga G. Bogu pokazati z-
blagom Czirkvenem, ar takov veli Sz. Hilarius, od G. Boga:

Super omnia bona sua constituetur, & in gloria DEI colloca-
bitur. Zverhu uszeh Imany, y kincsev nebe-
zkeh poztavlyen bude.

Amen.

§ (✕) §

§ o §

OD

§ * * * * * §

OD VELIKE CHAZTI POPOVZKOGA ZTALISSA.

PERVA PRODEKA.

Chazt Popouzka zverhu uszeh Chaztih
Chlovechanzkeh, y Angelzkeh ie naive-
xa, buduch oni Nameztniki Christuf-
sevi; y koi nyh nechazti, szamo-
ga Christussa nechazti.

Honora DEUM, & in eo honorifica Sacer-
dotes. Eccli. c. 7.

Postui G. Boga, y vu nyem chazti Masnike.

K Ada ia preveliku chazt, y previszoku oblazt Popouzko-
ga ztalissa (vu koiegaie ov nas denesni Mladomasnik
prechaztni Gozpon N. N. ztupil, y obnassati pochel) pre-
mislyavam, y N. N. pred ochi poztaviti czilyam; nebude
nikakovo chudo, ako ia zanemem, kodie negda zanemel
bil premudri Demostenes, zagledausi Filipa Kralya Mace-
donzkoga. Ali, ako pogubim razum, y rech zkupa, kodie
pogubil bil Herodes Attikus pred Antoninom Kralyem Per-
sianzkem. Ali, ako opadem vu obsanozt, kodie negda

U u u

opal

S. Clemens

Alexan: in

Constit.

Apost:

Alex: ab A-

lex. lib. 2.

dier: genit.

Marfil: Ti-

cin. l. de

Christ: Rel:

S. Gregor.

Papa.

opal bil Lisimacus pred Caroluffem V. ovoga imena Cezarom: pokedob da ztalis Popouzki, y chazt uszakoga Masnika ne szamo szada pri naz Kerschenikeh, nego y pri Krivovernikeh vu velikom prestimaniu dersan ie bil, kodnam to szvedochi Sz. Clemens Alexandrinzki. *Sacerdotes Idolatrarum gentium summo in honore habiti, & Sacrosancti sunt appellati.* Masniki poganinzkeh narodov vu naivexem prestimaniu ieszu dersani, y naizvetessi imenuvani ieszu bili. Alexander ab Alexandro pak veli, daszu zverhu uszeh Kraleyev gozpoduvali, y nye na szmett oszugiivali. Marfilius Ticinus szpomina szed da pri Egiptonczeh nigdor ni mogel Kralyem zebran bitti, niti korunu na glavu dobiti, ako perovo ni bil Masnik. Aulus Gellius pisse daszu Masniki negda pri Lyuczttvu Frigie vu tulikom prestimaniu bili, da ono lyuczttvo tela mertva nyhova ni zakapalo vu zemlyu, nego vu iedne lepe palerane mramorzke skrinie ie zapiralo, kod szepri naz szada zapiraiu Tela Szvetczev y Szveticz Bosieh. Theodorus Siculus od Egiptonczeh szvedochi daszu naimre oni vu tulike chazti szvoie Mesnike dersali, daszu klehecs snymigovorili. Ova usza dobro premislyavaiuch Sz. Gregur Papa ovak govori. *Si olim Sacerdotes in tanto honore fuerunt, qui ligneos, lapideosque Deos colebant: quanto in honore habendi sunt Sacerdotes moderni, qui colunt DEUM unum, vivum, & verum?* Ako negda Popi poganinzki vu tulikom posteaniu ieszu bili, koji szu drevene, y kamenate boge molili: vu kuliko vexem posteniu moraiuszede dersati szadasni Masniki, koji mole, y chazte iednoga sivoga, y pravoga Boga? Koia takai vrednoie da y mi premiszlimo, ali unogo bolye chazt, y oblazt ovoga danasniega viszoko Postuvanoga Gozpona Novomesnika N. N. y uszeh Kerschanzkeh Katolichanzkeh Mesnikov Sz. Petra Nameztnikov, koieh chazt, y oblazt ie vexa ne szamo od chazti, y oblazti uszeh ovoga szveta Poglaunikov, nego y od uszeh Angelov Nebezkeh, zbok chesza opominanasz szam Duh Sz. po mudrom Syraku govorecsi. *Honorifica DEUM, ex tota anima tua; & in eo honorifica*

rifica Sacerdotes. Postui Boga, iz usze duffe tvoie; y vu nyem postui Masnike: Zrok adda zbok koiega vredni ieszu Masniki uszake chazti, y postenia: Polek toga, kak ostro od G. Boga kastigani ieszu koji nyh nechazte y nepostuju, pokazati polek moguchnozti nakratkom ieszem nakanil.

Da chazt ovoga nassega danasniega Novomasnika, ie vexa ne szamo od chazti uszeh ovoga szveta Poglaunikov, Kralyeiu naimre y Cezarov, nego pacse ie vexa y od uszeh Angelov Nebezkeh, akobisze to komugod pritesko videlo veruvati, nai ide zimenum k Sz. Janussu Evang: y on nam Roche szam od szebepovedati vu szvoiem Apokalipsu, dasze ie naimre odperlo bilo ienkrate nebo, y doffelie bil ieden Angel za obznaniti niemu otainozti nebezke, koiega Sz. Janus zagledausi takije pred niega pokleknu za poklonitimusze. *Cecidi ante pedes ejus, ut adorarem eum.* To videchi Angel Bosi, taki prielic za ruku Sz. Apostola, y niegaie poche gore podigati na noge govorecsimu. *Vide ne feceris.* Pazi datoga nechinis o Sz. Apostol. Kaito chinis o Angel Bosi! adda ti prepovedas lyudem dasze nai neklaniaiu Angelom? Namezto Angela odgovaria mudri Eboracensis, y veli, datoga Angel ni vuchinil prez zroka, arie on dobro znal dasze moraiu lyudi Angelom klaniai, y dabi Sz. Janus bil ieden prozt chlovek kodszu drugi ovoga szveta lyudi, nebimu bil prepovedal, y kratil klaniaisze szebepovedati, nego kaitie znal Angel daie Sz. Janus bil ieden Angel telouni, kodie poszvedochil z-onemi rechmi. *Conservus enim tuus sum.* Kako dabimu hotel bil rechi; Janus, tisze mene po nieden put nemoras klaniai, arszmo mi dva iednaka szluge Bosi, niti ia kod Angel imam kakovu vexu chazt, ali oblazt od tebe, y zato nepriztoisze dabisze ti mene klaniai, pokedob niszem vexi od tebe. *Angelus eum sibi ad pedes accedentem ferre non potuit, govori recheni Eboracensis, sed illi similem se confiteatur, dicens, Conservus tuus sum.* Angel niega (toieto Sz. Janussa) szebepovedati ni mogel.

negoie szebe niemu szpodobnoga povedal, govorecſi, ſzlu-
gaſzem Boſi ztobum zkupa.

Od ovud iedna nova dvoinozt izhagia, kakbi naimre-
to moglo bitti, dabi Sz. Janus bil ſzpodoben, y iednak An-
gelu, koije chizt duh? Nato odgovaria zgora recheni Ebo-
racenſis, daſze tomu ni potreba chuditi, ar ako rauno Sz.
Janus ie imel telo iz Meſza, y Kervi. *Erat Joannes Sacerdos
legis gratia.* Bilie Janus Masnik novoga zakona illi testamen-
tuma miloſche: Odkud zpoznavafze, da gdogodie izvi-
ſzen na chazt Popouzku, ni vecs chlovek, nego Angyel vu
chovechankom telu, y zato Sz. Ivan Chriſtoſtomus prez uſza-
ke dvoine govori, daie uſzaki Masnik pravi Angel Boſi.
Sacerdos, Angelus DEI veriffimè dicitur. Masnik, Angel Boſi
zaztanovitofze govori. Masniki ieſzu Angeli veli Jacobus
Marcancius. *Quia inſtar Angelorum nobis indicant Divinam
voluntatem.* Kaiti naſzpodobu Angelov nam nazveſchaju
Bosanzku volyu. Za Angele moguſze preſtimavati Masni-
ki zbok chiztoche. *Quia inſtar Angelorum nec nubunt, neque
nubentur.* Kaiti na ſzpodobu Angelov neſeneſze, nitifze
ſenili budu. Angelifzu zbok chovania ſzebe podloſneh ov-
chicz. *Quia ſicut Angelis ſuis DEUS mandavit ut cuſtodiant nos,
in omnibus viis noſtris; ſic & Sacerdotibus.* Kaiti kod Ange-
lom ſzvoiem G. Bog zapovedalie danafz chuvaiu na uſzeh
puteh naſſeh; rauno tak zapoveda y Masnikom. Oh! ſzre-
chna adda y zto iezero krat blaſena chazt ie tvoia ò unogo
chaztni Mladomasnik koiu danafz obuafſati pochinias, vu
koie chazti ia tebe poznavam ne ſzamo za kakovogagod
Angela zmegy menſeh Angelzkeh Koruſſev, nego kakti ied-
noga zmegy oneh naivifſezeh Kerubinov, od koieh Sz.
Kraly David govori. *Qui ſedes ſuper Cherubim.* Koi ſzedis
oberh Kerubinov, ar G. Bog oberh Masnikov kakti na ſzvo-
iem tronuffu ſzedi.

Zakaibifze pako Masniki morali Kerubini zvati? Ako-
me gdo opita, tomu takovomu odgovariam ovak: Znano-
ie dobro da kadafze koi Kraly na ſzvoy tronus poſzadi, ako
gdo

S Joan:
Chryſoſt-
Jacob.
Marcan.

gdo hoche do niega doyti, y niegaſze doteknuti, mora do
niegovoga tronuffa doyti; Kerubini pako buduchi tronus
Boſi, polek ſzvedochantzva Kralya Davida, y tozato. *Quia
eorum officium eſt homines reconciliare DEO.* Kaiti nyhova
chazt ie lyudi meriti z- G. Bogom. Akofze pako Kerubini
zovu zato tronus Boſi? Kuliko bolye moguſze, y moraiu
Mesniki tronuffem Boſiem imenuvati; Ako pak tronus? tak
y Kerubini, pokedob da nyhova chazt ie lyudi z- G. Bo-
gom meriti po Sz. Szpovedi, y tako Masniki, kakti y Ke-
rubini imaiu chazt *Homines reconciliare DEO.* Lyudi meriti
z- Bogom, illiti mir megy G. Bogom, y megy gresnemi lyud-
mi chiniti, addafzu iednaki megy ſzobum, toieto daſzu Mas-
niki Kerubini, Kerubini Masniki.

Ali kai velim ia daſzu Masniki Kerubini, maloſzem re-
kel, vecs recſi moram, y velim daſzu Masniki vecs neg y nai-
ſzvetefſi Serafini; ioſche vecs, vexi ieſzu od oneh 7. Duhov
koiſzu naivexi Herczegi vu dvoru nebezkom, pokedob da
Masnikom vexe poſtenie odlase G. Bog vu ſzvoiem dvoru
nebezkom nego uſzem onem ſzedmem Duhom. Ar kaivam-
ſze vidi N. N. dabi gdo zaſſel zmegy vaſz vu palachu koiega
Kralya, ali Ceſzara, y ondebi zagledal Poglaunika vu tro-
nuſſu ſzedecheha, okol niega pako videlbi nekoiu Gozpo-
du ſzedechu, nekoiu ztoiechu, nili iztina dabi uſzaki pri-
prozti to ſzudil da oni koj ſzedè moraiu vexi bitti od oneh
koij zto è.

Szada pak pitam ia vaſz N. N. kaivamſze vidi ſzedeli
Mesniki vu nebu, ali pak ztoie? Ako toga neznate, znati
pako hochete, tako opitaite Sz. Januſſa Apoſt. koije bil za-
pelyan ienkrat vu onu palachu nebezku, y vu nyeie videl
Kralya nebezkgoga vu tronuffu ſzedecheha, *Vidi, & ecce ſedes*
poſita erat in Cælo, & ſupra ſedem ſedens. Poztalſzem zvun me-
ne vu duhu zameknien (veli Sz. Janus) videlſzem, y nut-
ztolec zpoztaulyen vu nebu, y zverhu ztolcza, ſzedechi, y
okolu onoga na ztolczu ſzedecheha videlſzem 24. ztolcze,
Et in circuitu ſedis, Sedilia 24. Et ſuper thronos viginti quatuor

Apoc. cap.
4. v. 3.

v. 6

Seniores sedentes. Y zverhu oneh dvadeszet y chetireh ztol-
 czev, videlzem tulikai ztarczev szedeti: Kaiszu pak ovi za-
 jedni ztarczibili? Odgovaria prevucheni Alkazar daszu bi-
 li Popi Kerschanki: Ar da Angeli okolu tronussa Kralya,
 nebez koga ztoie, y nyemu na izlusbu kakti dvorianiki ne-
 bezki dvore, tosze vu unogeh mezteh Sz. Pizma naiti mo-
 re, to szvedochi Sz. Isaias Prorok. *Seraphim stabant.* Serafi-
 ni ieszu ztali, to szvedochi Sz. Daniel. *Decies millies cente-
 na millia assistebant ei.* Deszet iezerkrat zto iezer dvoriloie
 nyemu. Ovo szam od szebe Sz. Arkangel Rafael ie poszve-
 dochil, kodsze pri Sz. Tobiaffu este. *Ego sum unus ex septena-
 qui adstantus ante Dominum.* Ja ieszem Rafael Angel ieden
 zmegy szedem koj ztoimo pred G. Bogom, adda dusnozt
 Angelzka ie ztoiech dvoriti G. Bogu, szedeti pako prepove-
 dano, ar Lucifer koterie hotel szedeti govorecsi. *Sedebo in
 monte testamenti.* Szedel budem na gore zakona, zato hit-
 chenie biliz vizine nebezke vu glubinu peklenzku; Ali od
 toga do szada dozta nai bude povedano, od szada potre-
 baie videti ako Masniki ztoie kod Angeli, ali pak szede z-
 G. Bogom vu nebu, y hochemo taki pri Sz. Mattheu naiti vu
 19. delu, kade szam Christus pravi Bog, y chlovek zkupa-
 kase; da Mesniki neztoie kod Angeli, nego snym zkupa sze-
 de, govorecsi Sz. Petru, y oztalem Apostolom szvoiem Po-
 pom. *Cum sederit Filius Hominis in sede Majestatis sua, sedebi-
 tis & vos.* Kada szedel bude Szin Chlovecsi vu ztolczu
 zmosnoztiszvoie, szedeli budete y vi: Odkud zpoznati
 more uszaki, da Mesniki ieszu vexi, y visseszi od Angelov,
 ar ovi z Bogom szede, oni pako G. Bogu ztoiecs dvore, kai
 usze ochivezto potvergiuie Hispalensis. *De Christianis Sacer-
 dotibus hoc vere affirmatur, quod in Joannis visione exprimitur,
 v. 4. n. 2. & eos scilicet coram altissimo in throno confidente, considerare; quare
 circa me- dignitatem Seraphini non habent, & Deo est propria, unde de Sacer-
 dotibus dicitur, Ego dixi Dij estis.* Od Kerschankkeh Masni-
 kov ovosze z- iztinum potvergiuie, kaisze vu Janussevom vi-
 gieniu poveda, nye naimre (toieto Mesnike) pred visniem
 G. Bo-

Isai c. 6.

v. 2.

Daniel. c.

7. v. 10.

Tobie c.

12. v. 15.

Isai c. 14.

v. 13.

Hispalen in

Apoca c. 4.

v. 4. n. 2.

v. 4. n. 2.

v. 4. n. 2.

v. 4. n. 2.

v. 4. n. 2.

v. 4. n. 2.

G. Bogom vu tronussu szedechem, szedeti; koiu chazt Sera-
 fini nimaiu, y G. Bogu ie lazto vita, odkud od Masnikousze
 govori, Jaszem rekel Bogi iezte.

Akolibi ovi zroki nebili po-volye Angelom, y pocheli-
 bisze morebiti tufiti, govorecsi. Addasze szmeiu nam Mes-
 niki Lyudi zemelyzki priszpodobiti, pacse y za vexe od nash-
 dersati, koj ieszmo tak plemenite ztvori, da vu nebu prebi-
 vamo, a oni na zemlye; Oniszu iz blata polya Damascenz-
 koga vuchinieni, mi pako szamum iednum rechium *Fiat*
 Budi. Jeszmo taklepi duhi ztvorieni, y taki vu nebu poztav-
 lyeni. Masniki, koj neznaieu ieszuli vu milosche Bosie, ali
 niszu; Mi pako kojieszmo vu milosche Bosie ztvorieni, y
 oztaulyeni chiztesfi, y szvetlesfi od uszeh zvezd, y planet ne-
 bezkeh, ter ti takovi bisze mogli ne szamo znami tekmiti,
 nego y od nash vexi bitti? Oh! tobi merzko bilo; polahko
 o Angeli Bosi! Nechudetesze, niti netufete, pacse nit ne-
 dvoyte dabi Masniki vexi od vash nebili; Kai akolibivam-
 sze pritesko videlo veruvati, hodete uszi do iednoga iz ne-
 ba dole vu ovu Sz. Czirkvu, ovde uszu vassu iakozt ukup szlo-
 sete, y k- iedno poztavete, ter vuchinete da vassem rechem
 pokoren bude G. Bog, davasz naimre on iz nebezke vizni-
 ne uszum szvoium zmosnoztium, y velichantzvom ovde po-
 hodi. Uzmete iednomalo kruha, y niega z- chetiremi re-
 chmi na pravo Telo Christussevo preobernete. Uzemete
 iednomalo vina, y nye na presz: Kerv Christussevu oberne-
 te. Odvernete gresnike od grehov, y nye na pokoru pri-
 pelyaite. Podignete deszne ruke vasse oberh gresnikov, y
 zapovecste (da tako recsem) G. Bogu da nym grehe nyhove
 oprozti. Akoli ova vuchiniti morete, takosze szlobodno
 dersete za vexe od Masnikov; Akoli pak nemorete vuchi-
 niti usza ova, takosze padaite, podlose, ponizete, y za men-
 se od Masnikov prestimavaite, buduch da usze ovo uszaki
 naipriroztesfi, y naisziromaskeffi Masnik more vuchiniti;
 ar Masnik ima oblazt da more Boga iz neba na zemlyu do-
 vlechi, y doiduchimu G. Bog vu ruke, takmuie pokoren
 da

da akoga hoche vu Tabernaculum poztaviti, onie gotov nu-
ter poyti; Akoga hoche szobum po hisah, vuliczah, y pia-
czu kamgoder nofziti, onfze nekrati; Akoga hoche ver-
nem, y pravichnem Kerschenikom dati, rad ima; Akoga ho-
che dati gresnem, y nevernem, szuprotifze nebori; Jednum
rechium, akoga hoche szam vu szvoie telo uzeti, ali kaigod
shym vuchiniti, na uszeie pripraven, vu uszemie G. Bog
Masniku pokoren, tak dasze y Masnik more pohvaliti z G.
Bogom, kodszeie negda hvalil on ztojunachki Kapitan z-
podlosniki szvoiem. *Dico huic vade, & vadit; veni, & ve-
nit, fac hoc, & facit.* Velim ovomu poydi, y ide; hodi, y
doide, chini ovo, y vuchin. Podigne Masnik desznu ru-
ku, y z-obilnum Bosium oblaztium vernem pokornikom ne-
bo odpira, y pekel zapira, vezda odgovorete o Angeli ne-
bezki, moreteli vi utza ova vuchiniti? po nieden put, ar
morem ia recsi one Sz. Ambrosa rechi. *Cui aliquando Ange-
lorum dixit DEUS, Tibi dabo claves regni Caelorum.* Koiemu
nigdar zmegy uszeh Angelov nebezkeh rekeli G. Bog; Tebe
dam klyuche dike nebezke. Ako adda ova vuchiniti nemo-
rete, Masniki pak mogu, daite adda nym mezto, y raduitesze
nym daieie G. Bog na tuliku chazt izvifzil o Angelzki uszi
Koruffi nebezki.

Nitime nai nigdor vecs zmegy vafz N. N. nepita od
chazti ovoga danasniega nassega unogo postuvanoga No-
vomesnika, kulikaie naimre, y kakova, koiu on danasz ob-
nassati pochinia, ar dobi za odgovor ono, cheszasze nadeial
nebude, niti na pervi mah veruvati bude mogel, ne iur od
mene, nego od Sz. Bernardina od Siene, koiega ia vendar
rechi hochu napervo donezti k- vexe radozti, y vefzelyu de-
nesniega nassega Novomesnika y ieszu ove. *Sacerdotalis po-
testas superat, potestatem Virginis gloriosa, & omnium creatorum.*
Popouzka oblazt, izvifzuiesze zverhu oblazti B. D. MARIE,
y uszeh ztvoreny, y ni drugacs. ar oblazt Masnikova ie G.
Bogu kakti zapovedati, y z-iakoztium Bosanzkum ladati.
MARIE pako oblazt ie Szina Bosiega po nazvesheniu
Angel-

Matth. c. 2.
v. 9.

S. Ambros.
lib. 3. de
Sacerdot.

S. Bernard.
Sen: ser. 20.
fet. 3. post
Dom: 2.
Quad.

Angelzkom vu prechiztu Vutrobu szvoiu Divoiachku prieti.
MARIA, ako hoche da Szin Bosi vu nye prechiztu Vutrobu
doide iz neba, porrebaieie bilo 8. rechi potrossiti, toiero.
Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Ovo
szlusbenicza Gozponova, budi mene polek rechi tvoie.
Mesnik, kada hoche Telo Christussevo vu szvoieh rukah
imati, y videti, nimu potreba nego szamo 5. rechih potrossi-
ti, naimre. *Hoc est enim Corpus meum.* Ovo ie Telo moie.
Christus vu Vutrobu MARIE Dev. po Telo umertelen poztai-
ie; vu rukah pako Masnika neumertelen oztaie. MARIA
szamo ienkrat ie izrekla oneh 8. rechi, y na nye zadobilaie
vu prechiztu Vutrobu szvoiu Szina Bosiega, ali vecs nigdar
niszuie pomagale, koie dabi rauno neznam kuliko krat zgo-
vorila bila? nigdar vendar vecs Szina Bosiega nebi zanofzila
bila. Masnik pako kulikogodkrat izrecse oneh 5. rechih,
tuliko krat Szin Bosi iz neba vu ruke niegove dohagia. Ad-
da ie iztina da *Potestas Sacerdotalis superat potestatem Virginis
gloriosa.* Oblazt Popovzka ie vexe od oblazti preodichene
Devicze. Koiu oblazt premislyavaiuch Sz. Augustin ovak
na vefz glasz krichi. *O igitur veneranda Sacerdotum dignitas!* S. August:
in quorum manibus veluti in utero Virginis Filius DEI incarnatur: in Psal. 367.
*O Sacrum, & celeste mysterium! quod per vos Pater, Filius, & Spi-
ritus Sanctus operatur; Uno enim eodemque temporis momento qui
presidet in caelis, in manibus vestris est & in Altari.* Oh adda pre-
chaztna vrednozt, y oblazt Masnikov! vu rukah koieh kakti
vu Vutrobe MARIE Dev. Szin Bosi Chlovekom poztaiie: O
Preszveta y nebezka zkrovnozt! koiu po vafz Otecz, Szin, y
Duh Sz. opravlya, ar vu iednom iztom vremenu on koy vu
nebu Kralyuie, vu vafseh rukah ie, y na Oltaru.

Na ovu adda tak veliku, tak szvetu, y tak prestimanu chazt
ov nas danasni NN. Novomasnik ie izviffen, koiega kakbi ia
dan danasni chaztiti moral, neznam. Ali da vi NN. tuliko
niega, kuliko usze druge Masnike budete prifzilyeni vu po-
stieniu dersati, y prestimavati, iosche z- vexemi zrokmi ho-
chu vafz obladatai, pitaiuch naipervo vafz od ztrani Sz. Augu-
stina;

stina; koiaie vexa oblazt od oveh dveh; Jeli ona Ztvoritela nassega, koi iednum rechium *Fiat*, Budi, ztvoritie nebo tulikemi zvezdami odicheno; zemlyuz-tulikum czvetiem, traviczami, y dreviem okincseny; Morie z-tulikemi ribami napunieno. Ali pak ie vexa ona oblazt, koia chini iz neba na zemlyu, y na Oltar doyti iednoga G. Boga? Povecstemi ieli vexa oblazt ona koiaie vuchinila z-petemi rechmi. *Faciamus hominem ad imaginem nostram.* Vuchinemo Chloveka na kip nas. Ali pak ie vexa oblazt ona, koia z-petemi rechmi more obernuti falachecz kruha na pravo Telo Bosie, y malo vina na pravdenu kerv Christuffevu? Povecstemi iosche nadalye, koiaie vexa oblazt, ieli ztvoriti ieden szvet, ali pak (akom ie prez zpachenia szlobodno recsi) ztvoriti Ztvoritela szveta? ter snym ladati, chiniti, zapovedati polek volye szvoie. Oh! ter gdo bude tak priprozt y nerazumen, koi nebude znal, y mogel razluchiti ove dve oblazti, y valuvati da ova druga oblazt, toieto ztvoriti Ztvoritela, y snym zapovedati ie unogo vexa od oblazti ztvari, y nad nymi gozpoduvati.

Nili pak iztina da uszaki Masnik vu Sz. Masse szamemi petemi rechmi G. Boga iz neba vu szvoie ruke vleche, onu psenichnu Hostiu na niegovo Prefz: Telo, y vino na Kerv preobacha, y tem nachinom Masnik, ztvoritel Ztvoritela uszeh ztvarih poztaie, y zato Sz. Augustin premislyavaiuch ovu veliku chazt, y oblazt Popovzku ovak govori. *O venerabilis sanctitudo manuum! Qui creavit me, dedit mihi creare se, & qui creavit me, sine me, ipse creatur mediante me.* O prechaztna szvetozt-ruk! Koi je ztvoril mene, dalie mene ztvoriti szebe, y koi je ztvoril mene prez mene, on sze ztvaria po mene. Oh! ter gdosze nad tulikum chaztium, y oblaztium chudil nebude, da naimre uszaki naisziromaskeffi, y naipriproztesfi Masnik poztaie ztvoritelom Ztvoritela uszeh ztvari G. Boga ufzamoguchega y zato priszilyenzem ia podignuti moy glaz

y recsi z-Sz. Bernardom. *O praeclara, & reverenda potestas vestra! certe non est potestas post DEUM, sicut potestas vestra, cui nihil in caelo, vel in terra valeat comparari, consecrare videlicet Corpus &*

S. August:
in preemi.
Missae,

S. Bernard.
ser. de Con-
versi. ad
Cleri. c. 30.

sanguinem Domini. O prestimana, y uszake chazti vredna oblazt vassa! ztanovito ni oblazti pod Bogom, kodie oblazt vassa, koiesze nikai na nebu, ali na zemlye priszpodobiti nemore, poszvetiti naimre prefz: Telo, y Kerv Gozpona nassega JESSUSA Christuffa. *Super hac potestate vestra.* Govori nadalye od oblazti Popovzke vu iednom drugom meztu, ov izti Sz. Bernard. *Super tam insigni potestatis vestrae Privilegio stupet caelum, miratur terra, contremiscit homo, horret diabolus, reveretur plurimum Angelica celsitudo.* Zverhu ove oblazti vasse, chudisze nebo, oszpunuie zemlya, treszesze Chlovek, ztrassisze pekleni duh, klaniaiusze y chazte Angelzki duhi.

Nut adda o N.N. ovovam iztolnachena previszoka chazt, y oblazt ovoga nassega danasniega Novomesnika, y uszeh po uszem Kerschanztvu Masnikov, koiavam more zadovolyen zrok bitti za genutivasz na odlaganie postenia, y prestimania uszakomu akoprem naisziromaskeffemu Masniku, buduchi uszaki Masnik vu szvoie zhazti Popovzke, y Redovnichke vexi od uszeh ovoga szveta Poglavnikov, nego y od uszeh Koruffev Angelzkeh, pacse y od izte B. D. MARIE, ar niemu szluse y dvore na szlusbu Angeli Bosi, z-B. D. MARIUM, y uszemi szvetczi nebezkefi, kod Sz. Hieronym. pisse. *Beata Virgo, & omnes Sancti comitantur Christum in manus Sacerdotis.* B. D. MARIA, y uszi Szvetczi zprevagiaiu iz neba Christuffa vu ruke Masnika dohagiaiuchega. Od Angelov pako szvedochi Sz. Augustin govorecsi. *Quod datum non est Angelis, concessum est homini: Sacerdos enim ineffabile hoc conficit mysterium, & Angeli conficienti quasi famuli assistunt.* Kai dano ni Angelom, dopuschenbie Chloveku: ar Masnik nezgovornu ovu opravlya zkovnozt, y Angeli opravlyaiuchemu (toieto Messu szlusechemu) kakti szlugi dvore.

Szadasnie pako vreme vu kakovom posteniu, y prestimaniu ieszu pri lyudeh Kerscheneh ovi natuliko izvifzeni Masniki? *Oh tempora! & mores!* Oh vremena! o shege! ztrah ne szamo, nego y szram ieme govoriti. Da naimre szadasnie vreme Masnik pri Kerschenekeh. *Sicut populus, sic & Sa-*

X x x 2

Isaie
c. 24. v
cer-

cerdos. Kaktigod koie naipriproztelje lyuczto, tak y Masnikisce prestimavaiu, arzu na szmeh, y na spot uszemu lyuczto, ospotavaiuchiize unogi iz nyh ofzmehavaiuch, y za norcze nyh dersecs, gorie neg iz szvoieh szlug, ali koieh bedazteh musakov. Oh Bose! kadefzu szada ona zlata vremena, vu koieh ne szamo od prozteh lyudi, nego od izteh Poglavnikov szveta, y Szvetczev Bosieh natulikoszu, prestimavani bili Masniki. Kakti naimre csetze od velikoga Kralya Alexandra, da kadabi on vu Czirkve ponuden bil z-kleczalom Popovzkem, dabi naimre vu nye pokleknul, on toga ni hotel vuchiniti, negoie odgovorit. *Proxime sanctum DEI non sedebo, quia locus Sacerdotum est.* Blizu Szvetcza Bosiega nebudem szedel, ar ono mezto ie Popovzko. Kadeie ono vreme, kada Henrikus Kraly Franczuzki pri szvoiem ztollu davalie defznu ztran Masnikom, levu pako szvoiem Herczegom. Kadeie ono vreme, kada Sz. Katarina od Siene, kadagodie videla koiega Masnika mimo szebe puruvati, zemlyu po koieie hodil ie kuffovala. Kadeie ono vreme, kada Sz. Anton Opat (kogaie y nemozverie, y pekleni duhi postuvalo) natulikoie prestimaval Masnike, da kadafzeiez-koiem zeztaial, pred niegaie poklekal, y pervo gore nizzeztaial, doklam od niega Blagoszlova ni dobival. Szadasnie pako vreme kakize postuiu, y prestimavaiu Masniki? *Sicut populus, sic & Sacerdos.* Kakti priprozto lyuczto, tak y Masniki.

Chuda adda nikakyoga ni vredno da oni Orszagi one Provinczie, oni Varassi, oni Gradi, oni Dvori, one Hise, vu koieh Masniki nimaiu prestimania po zlu idu, y tulike neszreche terpe: Ni chudo dasze one glaszovite, gozpozcke, y bogate Familie zkonchavaiu; da oni lyudi vu nailepse dobe umiraiu, ni chudo, ar veli Sz. Piszmo. *Qui autem c. 17. v. 12. superbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio, morietur homo ille.* Koifze pako izgizda, nehotech pokoren bitti Masnikove zapovedi, umreti hoche Chlovek on, y umreti ne szamo szmertium telovnum, nego y duffevnum na veke: Kodszu umerli

umerli Datan y Abiron, koj iedvaiszu pocheli bili mermrazi proti Moifessu, daicie taki G. Bog kastigal szmertium vekovechnum, arfzeie razpuchila bila zemlya pod nymi, y nyc na dno pekla ie poserla. *Morietur homo ille.* Umreti hoche Chlovek on; Kodszu pomerla dva Henrikuffa Czeszara IV. naimre y V. ovoga imena. Fridericus I. y II. koj ufzi chetiri z-neszrechnum szmertium kastigani ieszu bili, y vu peklu zakopani, zbok maloga postenia koieszu Masnikom odlagali, nitijh poszluffati niszu hoteli. *Morietur homo ille.* Umreti hoche Chlovek on; kodie umerl Filip Kraly Franczuzki, koji zeuszem szvoiem Kralyevzkem dvorom ie bil kastigan z-obsanoztium, y naglum neszrechnum szmertium, zato kaitie hotel zatreti Popovzke pravicze. *Morietur homo ille.* Umreti hoche Chlovek on; kodie umerl Ivan Kraly Navarie, koji pogubiusi pobosnozt, lyubav, y odlaganie postenia Mesnikom, pogubilie naipervo on postenie priuszem szvetu, lyubav pri szvoieh podlosnikih, od koieh bil neszrečno zkonchan, Kralyevztvo, sitek, y duffu ukup pogubil. *Morietur:* Umreti iednum rechium bude moral, kodie umerl Errikus Kraly Franczuzki, koji od ztrasneh nuternih bollih dugo vremena traplyen, y z-mukum nezgovornum sitka mentuvan ie bil, zaradi toga szamoga, kaitie hotel nekoie Mesnike nyhove chazti mentuvati, y vu obsanozt nye poztaviti.

Gdogod adda ovakoveh, y ovem szpodobneh vremenitneh y vekovechneh, telovneh, y duffevneh kastig, y neszrečs seleiefze mentuvati. y ofzloboditi, ali vu nye neupazti, Mesnike potreboie da vu chazti, posteniu, y prestimaniu derfi, premislyavaiuch veliku hafzen duhovnu, y telovnu, koiasze po Masnikih od Boga zadobiva; ar zna to uszaki dobro da Masniki z-kruhom Angelzkem nafz hranc; Masniki zdrugemi Sz. Sacramentumi nadelyuiu, Masniki gresnikom vrata nebezka odpiraiu, y peklenzka zapiraiu, y iz szusniev vrafieh, na Szine Bosie nye preobrachaiu. *Honora ergo DEUM ex tota anima tua, & in eo honorifica Sacerdotes.*

Can. 3. 4.
1. c. nulli
scriptum
est.

Postui adda G. Boga iz ufze duffe tvoie ò K. D. y vu nyem postui Masnike, ar Sz. Canones govore. *Dominum crucifigunt, qui eum in suis Sacerdotibus persequuntur.* Gozp: Christuffa na Kris znovich razpiniaiu, koj niega vu Masnikch negovch preganiaiu.

S. August.
ser. ad
Sacerd.

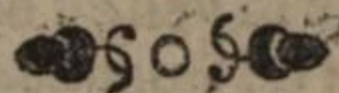
Szadafze pak k- tebe obracham ò Unogo chaztni Novomasnik, k- tebe govoreci naipervo one Sz. Augustina rechi. *O Sacerdos DEI Vicarie, & Pater Christi! respice sublimitatem Angelorum, quibus sublimior es; Nam illi meruerunt esse servi Christi, Tu vero meruisti esse Pater Christi, quem consecrando in Sacramento geras.* O Mesnik Bosi Nameztnik, y Otec Christuffev! pogley na vizinu Angelzku, od kojch vizefzi ieszi; Ar oni vredni ieszu bitti szluge Christuffevi, Ti pako vreden ieszi bitti Otczem Christuffevem, kojega, Messu szlusech poragias. Ali ti moras znati on navuk kojega tebe y mene, y

S. Hilarius.

ufzem Masnikom Sz. Hilarius daie. *Sacerdotem nec esse est sic esse purum, ac si in Caelis collocatus inter caelestes illius virtutes mediis staret.* Imas znati da Masnik mora bitti tak chizt, kako dabi vu nebu poztavlyen meg y onemi koruffi Angelzkemi opofzred ztal. Pobosni takai Thomas â Kempis tebe opomina, da ti kakti Masnik moras bitti ufzeh dobrot pun. *Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus.* Zakaizato *Missus diciturus, vivas, quasi cras moriturus.* Messu szlusecs,

Thomas
Kemp.
1. 4. c. 33

tak sivi, kako dabi zutra umreti moral. Amen.

OD

OD VELIKE OBLAZTI POPOVZKOGA ZTALISSA.

DRUGA PRODEKA.

Oblazt Popovzka zverhu ufzeh pod Bogom oblaztih, ie naivexa.

*Tibi dabo claves Regni Caelorum. Matth.
c. 16. v. 19.*

Tebe dam klyuche Dike nebezke.

HOtechi negda mudri Cicero szvoiem mudrem iezikom hvaliti viteska glaszovita dela zmosnoga Juliussa Cezara, kojega potlambi tia do nebez bil izvizil, k- zadniemu dokonchalie govorenje szvoie rechmi ovemi. *Nulla de virtutibus tuis ò Caesar! admirabilior est, nec gratior, Misericordia.* Niedna od dobroth tvoich ò Cezar! chudnessa ni, nit povolnessa od Miloszerdnozi, kako dabi hotel recsi, ò Cezar! kada ia tebe vidim, y dobrote tvoie razmislyavam, moram zpoznati, y valuvati, da kak goder preszvetlo szuncze meg y zvezdami, goruchi ogeny meg y Elementumi, vizoko letechi orel meg y pticzami, dissechi Cipressus meg y dreviem, Chlovek meg y ufzemi sivuchemi ztvarmi, zlato meg y rudami, gemant meg y dragem kameniem; Rauno tak meg y

Cicero

megy uszemi tvoiem dobrotami ò Czeszar naybolyesze
szveti Miloszerdnozt tvoia. Ar ako rauno imas velichan-
ztvo Pompeussevo, iakozt Herkulessevu, moguchnozt Ale-
xandrovu, Miloszerdie vendar tvoie proti podlosnikom
tvoiem vexeie hvale vredno, od uszeh oztaleh dobroth
tvoieh. NN. kai Cicero od iednoga szlaboga, y umertel-
noga Chloveka ie govovil, to morem ia prez koncza, y
kraia bolye, y pravichneie recsi od zmosnoga, y usza mo-
guchnoga G. Boga, koi ako rauno ie ne szamo pun dobroth,
nego pacse ie izta szama vekovechna dobrotu. *Nulla ta-
men de virtutibus suis admirabilior, nec gratior est misericor-
dia.* Niedna vendar od uszeh dobroth negoveh ni chud-
nessa, prestimanessa, y povolynessa od Miloszerdnozti.
Toie negda hotel G. Bog obznani Sz. Ivanu Elemosina-
riusu izkazaušsimusze z iednem venczem iz Olichneh veicz-
na glave dersechem govorechimu, da megy uszemi dobro-
tami Bosanzkemi naiperva, y naivexa ie Miloszerdnozt,
koiu akoprem uszigdanie G. Bog izkazuval, szad izkasuie,
y izkazuval bude zverhu uszeh szvoieh ztvari, polek rechi
Sz. Kralya Davida. *Miserationes ejus, super omnia opera ejus.*
Miloszerdnozti negove zverhu uszeh chinov negoveh, y
mudri Belarminus od miloszerdnozti Bosie veli. *Nullum
est opus DEI, in quo ejus misericordia locum non habeat.* Nied-
no ni dello, ali ztvorenie, vu koiem Miloszerdnozt Bosia
nebi mezta imela. Ar ako mi razmitzlimo usza Bosia ztvo-
renia na nebu, y na zemlye, kakti y vu morzke glubine,
vu uszeh szvetisze Bosia Miloszerdnozt. Ali oszebuinem
nachinom izkazalie G. Bog Miloszerdnozt szvoiu proti gres-
nomu narodu Chlovechankomu, kada naimre Sz. Petru
Apostolu, y uszem Nameztnikom negovem Mesnikom da-
lie klyuche od Dike nebezke, megy koiemi pochiniašze
danasz broiti, y ov nas Novomesnik unogo chaztni N.N.
koiemu Christus daie klyuche nebezke kod y Petru govo-
recs. *Tibi dabo claves Regni Caelorum.* Daiuchimu zkupa ob-
lazt. *Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis.*
Kai-

Psal. 144.

Belarmin.
in Psal. 144.

Kaigoder zaveses na zemlye bude zavezamo y na nebu. *Et
quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis.* Y
kaigoder odveses na zemlye, bude odvezano y na nebu. Od-
kud rekeli Sz. Augustin. *Majus opus fuit genus humanum
justificare quam mundum creare.* Vexe dello miloszerdnozti
Bosie ie narod chlovechanki zvelichiti, nego szvet ztvori-
ti, ovo pako Miloszerdie naibolyeie pokazal, kadaie szvoiu
oblazt dal Sz. Petru, y uszem nameztnikom negovem, nai-
mre Masnikom, iz gresneh naimre Lyudi pravichne chiniti,
y iz szusniev vrasieh, na Szine Bosie obrachati; koiu, y ku-
lika chazt niednomu zmegy uszega szveta Poglaunikov ni-
dopuschena, odkud lahko szuditi, y izpelyatizze more da
chazt y oblazt danasniega nassega Novomesnika kod y usza-
koga drugoga Masnika ie vexe, y prestimanessa, od chazti y
oblazti uszeh Poglaunikov ovoga szveta, kai rauno y ia po-
kazati ieszem nakanil.

Da Sz. Peter Apostol od Christussa Zvelichitela nassega
ie bil klyucharom Dike nebezke vuchinien, y poztavlyen,
unogi Sz. Navuchiteli, y Otczi to szvedoche, kakti Cyrillus,
Anastasius, Peter Damian, Ambrosius, y unogi drugi, koi Sz.
Titulus zadersavaszze vu oneh rechch Christusseveh. *Tibi
dabo claves Regni Caelorum.* Tebe dam klyuche Kralyeuztva
nebezkgoga. Zverhu koiem rechi mudri Eulogius ovak govo-
ri. *Nec Joanni, nec alteri cuiquam Discipulorum dixit Salvator,
Tibi dabo claves regni Caelorum, sed soli Petro, qui Deum erat ne-*
gaturus, peccatum vero lachrymis, & penitentia expiaturus, ut
sui ipsius experimento erga peccatores humanior esset. Niti Ivanu,
niti drugomu koiemu zmegy Vuchenikov rekeli Zvelichi-
tel, Tebe dam klyuche dike nebezke, nego szamomu Petru,
koi je imal Boga zafaiti, greh pako szuzami, y pokorum ode-
prati, da szam po szebe zpozna, kak mora z. gresniki pomi-
luvanie imeti. Dva pako klyucha Sz. Mati Czirква mala vu
rukah Sz. Petru, iednoga szrebernoga, drugoga zlatoga,
kodsze to vu Rimu oszebuinem nachinom vu Sz. Petra Czir-
kve vidi; Kaifze pako po oveh klyucheh razme? Po szre-
bernom

Y y y

bernom

Eulog: lib.
2. de poenit.
contra No-
vattia.

bernom klyuchu razmesze Sz. Vera Katol: arsze to szamomu Petru, y nameztnikom niegovem, toieto Mesnikom priztoi lyudi kerztiti, y Sz. Sacramentume deliti, po koieh idesze vu diku nebezku, ar sine fide impossibile est placere DEO. Prez vere ni moguche dragomu bitti G. Bogu. Po klyuchu pako Zlatem, razmesze klyuch dike nebezke, koiu Sz. Peter z. nameztniki szvoiem Masniki zapira, y odpira, po odvezaniu, ali zavezaniu grehov.

Veliku iztinaie to daie Zvelichitel nas izkazal lyubav, y miloschu proti Sz. Petru, izviszechi niega na tak veliku chazt, y daduchimu tuliku oblazt; Ali prez kraia, y konczenie izkazal vexu lyubav, y milosferdnozt z. ovem Petrovem izvisseniem, y chaztium, proti nam nevolynem gresnikom, ar dabi niemu ove chazti, y oblazti ne bil dal, gdobisze bil mogel zvelichiti? Odkud govori mudri Potho. *Sicut Filio Pater omne iudicium dedit; sic Petro & Successoribus ejus, Christus.* Kodie Szinu Otecz vesz szud dal; tak Petru y nameztnikom niegovem, toieto Sz. Otczem Papom, y pod nymi uszem Mesnikom dalje Christus vesz szvoy szud, y oblazt, tak da ia morem recsi kulikoie szpovednikov na szvetu, tulikoie Papih; velim vecs, tulikoie Sz. Petrov; iosche vecs, tulikoie Christussev.

Sz. Cyprianus ovu naivexu, y obchinzku zverhu uszeh gresnikov od Christussa Sz. Petru danu chazt, priszpodablya Glave, Korenu, y Szunczu, ar kaktigoder iakozt y sitek kotrigov tela chlovechanskoga izhagia iz glave; Kakgoder szvernie iednoga dreva izhagia iz korena; y kakgoder traki szvoiu szvetlozt dobivaiu od szuncza; tak rauno chazt, y oblazt uszeh Biskupov, y Szpovednikov dohagia od Sz. Petra, y nameztnikov niegovch Sz. Otczev Papih, a Peter pak od szamoga Christussa ovu chazt, y oblazt ie dobil, za podelitiu uszem szvoiem kotrigom, Biskupom naimre y szpovednikom, koia chazt kulika ie, povedatinam hoche Sz. Peter Damianus govorecs. *Præcedit sententia Petri, sententiana Redemptoris, quia non quod Christus hoc ligat Petrus, sed quod*

Potho lib. 3: de domo Dei.

S. Petrus
Damianus
serm: 20.

Petrus

Petrus hoc ligat Christus, ipso idipsum attestante, quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis, & quam potens dignitas! Judicat Petrus, & Petri iudicia confirmat DEUS. Petro ide sentenczia Petrova, od sentenczie Odkupitelove, ar ne kai Christus to zavesuie Peter; Nego kai Peter, to zavesuie Christus, polek niegovoga laztovitoga szvedochantzva, kaigoder zaveses zverhu zemlye, to zavezano bude y na nebu, oh kak zmosna ie ova oblazt! Szudi Peter, y Petrov szud potvergiuie Christus. Oh! kak prez mosna adda ie chazt Petrova, y uszeh nameztnikov niegovch, koinfzu oni od Christussa zadobili; Razveszelemotze adda o N. N. nad tulikum Sz. Petra, y Nameztnikov niegovch chaztium, y oblaztium, nassum pako vekovechnum szrechum, pokedob da oni imaiu klyuche nebezke vu rukah, imaiu iakozt naz krivcze z. sferditem Bogom pomeriti, y priatele niegove vuchiniti, kai uszi uszega szveta Herczegi, Kralyi, y Cefzari, akoprem naizmosnessi vuchiniti nemogu.

Velikaie ia netaim chazt, y oblazt Poglaunikov szveta ovoga, koj nezpoznavaiu na zemlye drugoga Glavara zverhu szebe, uszem zapovedaiu, y zapovedi polek volye szvoie nym davaiu, ali akosze nyhovo velichantzvo priszpodobik-velichantzvu Popouzkomu, budeze videla mala zvezda proti meszczu, mali zdenecz proti moriu, mala gora proti nebu; Imaiu veliku iakozt, y oblazt iztinaie, ali budi kulikoszi hoche iako, y siroko nihovo gozpoduvanie, na zemlyesze vendar zadersava: Popouzka pako mocsy iakozt na nebosze razpreztira, y do urath peklenzkeh doszese. Davaiu Poglauniki ovoga szveta szusniem szvoiem oszlobogienie; Masniki pako oszlobagiai gresnike od grehov, y szusanztva peklenzkoga. Poglauniki brane podlosnike szvoie od vremenitne teloune szmerti; Masniki pako brane od szmerti duffeune vekovechne. Adda ona razluka koiaie megy nebom y zemlyum, megy telom y duffum; ie takai megy Poglauniki ovoga szveta, y megy Masniki; y kulikoie visseze nebo od zemlye, tulikoie viszesa chazt, y oblazt

Y y y 2

lazt

S. Joan.
Chrysoft.
hom: 4. de
verbis
Isaia.

Isidor.
Relusio.

lazt Popouzka, od Kralyeczke, y Cezarzke. *Ut supereminet caelum terra: Veli Sz. Ivan Chrysofomus, ita supereminet Sacerdotium regno, quod est in terra.* Kulikoie viszeffe nebo od zemlye, tulikoie viszeffe Popouzto od Kralyeczstva koieie na zemlye, y vucheni Isidorus Pelusiota potvergiuie govorecsi, da nemore veruvati dabi gdo drugacs stimal neg da Popouzto od uszakoga Kralyeczstva ie prestimanesse. *Quod Sacerdotium omni regno praestantius sit (illud enim Divina, hoc terrena moderanda, & administranda suscepit) neminem ignorare arbitror.* Da Popouzto od uszakoga Kralyeczstva ie prestimanesse (ar ono vu duhovneh y Bosanzkeh, Kralyeczstvo pako vu zemelyzkeh rauna y provigiuiie) nestimam dabi toga uszaki neznal, y neveruval, y ako iosche to ni dozta, nego bi morebiti gdo rad znati razluku megy nymi, y kuliko nadhagiau Masniki, Gozpodu zemelyzku, nai mene poszluhne: Poglauniki pako szveta ovoga naimi odgovore kai nyh pital budem.

Jeli koi zmegy vasz o Gozpada Poglauniki za sivota szvoga kakov szmertni greh vuchinil? za koi greh vi iezte vredni bili dabivam goruche ztrele iz neba na glavu doletele. Jezteli kada koiu krivu sentenciu proti ni krivem, nit dusnem dali? zkoiumzte G. Boga uszeh pravichneh branitela, y vassega Ztvoritela tak ztrasno vrazili, y zbantuvali. Kaivamsze vidi, iezteli ove, y unoge druge odurne szmertne grehe vuchinili, zkoieni ieztefze nepriatele Bosie vuchinili, usze naime va nebu pogubili, szusni urasi poztali, y muke peklenzkeszi zaszlufili. Dabi tako ne, kako ieszmo, chinimisze da unogi odgovariaiu: Selitelisze pako znovich z Bogom pomeriti, y oveh tak velikeh neszrech oszloboditi? Selimo. Ali kak, y kem nachinom to vi vuchiniti budete mogli? Jeda morebiti z vassem blagom, szrebrom, zlatom, y dragem kameniem? Ne ztanovito, ar akoprem Sz. Piszmo veli. *Elemosyna ab omni peccato, & a morte liberat, & non patietur animam ire in tenebras.* Almultvo od uszakoga greha, y od szmertni oszlobagia, y nebude puztila dussu poyti vu

Tobiae c. 4.
v. 11.

tmi-

tmicze, toieto peklenzke, ia vendar velim da ako vi izpraznite usze vasse komore, y vesz kincs, zeuszem blagom koie imate, tia do zadnie rubache ubogem razdelite, zeuszem vendar tem vi niednoga naimensega greha neobalite. Jeda morebiti vi kai opravite z-poztmi, pokorami, y tel vasseh traplyeniem? Nikai ztanovito, ar ako vi budete ostreic poztili od uszeh puschenikov, ako vi iz vasseh tel budete meiszarnicze chinili, zeuszem tem vi zpod oblazti vrasie neizidete, nitisze priatele Bosie vuchinite, unogo menie naime vu nebu pogublyene nazad zadobite, doklam god z-poniznem, y zkrussenem szerczem pred Masnika nepokleknete, y niemu grehe vasse chizto neszpovezte, z-iednem ztalnem nakaneniem nigdar vecs vu nysesze povernuti. Ar Masnik zdignuchi zverhu vasz szvoiu desznu ruku, y zgovoriusi rechi odvezania *Ego te absolvo a peccatis tuis.* Ja tebe odvesuiem od grehov tvoieh, ima oblazt izbriszati usze grehe vasse, y iz szusniev urasieh ne szamo priatele, nego y Szine Bosie vuchiniti, buduchi szamem Masnikom, y nikomu drugomu oblazt od G. Boga dana grehe odvezuvati, z-onemi rechmi *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis.* Koiem odpuztite grehe na zemlye, odpuschaisze nym, y na nebu, veli Sz. Janus Evang: Odkud zpoznatisze more kak velika ie chazt, y oblazt Popouzka, y kuliko uszaki Masnik ie vexi od uszeh Poglaunikov szveta ovoga.

Ovu iztinu hotelie potverditi Sz. Ambros piszuchi od chazti Masnikov ove rechi. *Honor & sublimitas Sacerdotalis, nullis poterit comparationibus adaequari; Si Regum fulgori compares, & Principum Diademati, longe erit inferius, quam si plumbi metallum ad auri fulgorem compares: Quippe cum videas Regum & Principum cola submitti genibus Sacerdotum, & exosculatis eorum dexteris, orationibus eorum se credant communiri.* Chazt, y oblazt Popouzka k-nichemu nigdar priszpodobitische nebude mogla; ar akosze priszpodobi Kralyem, y Herzegom, unogo mensa priszpodoba bude, neg dabi olovo priszpodablyal k-zlatu: Pokedob dasze vide Kralyi y Herzegi

Y y y 3

czegi

Joan. cap
20. v. 23.

c. 2. de dig
gnic: dist.
36. t. 4

czegi urate szvoie prigibati k- kolenam Masnikov, y z- kuffu-
vanem nyhoveh defzneh ruk, z- molitvami nyhovemi veru-
iufze obiacheneh. Zakaizato izti Poganini vu velikom pre-
stimaniu szvoie Pope ieszu dersali; ar ia cstem da Egypton-
czi, Lacedemonczi, y Spartani nigdar nifzu izbirali, niti
korunili nikoga na Kralya, ali Cefzara, ako pervo ni bil
Masnik. Pampilius iz Nume kojje bil Rimzki Kraly za Ro-
muluffem, nahagiam zapifzano, da nigdar ni hotel uzeti
Kralyeuzke korune, niti chazti doklam ni poztal pervo Po-
pdm. Mudri Elianus piffe da pri Harapeh vu tulike chazti y
prestimaniu bili ieszu Popi, daszu od nyh szameh, y od niko-
ga drugoga hoteli izebrani na takove chazti bitti. Perfi pa-
ko y Medi, kod Eusebius szvedochi, poztanalyalifzu za
Szudcze Pope, od kojeh dalye nigdosze ni mogel tufiti, ni-
ti appelluvati, pri Kerschenikeh pako chazt Popouzka za-
dersava vu szebe (kod zpoznavo, y govori Petrus Blesensis)
zbok chiztoche, pervo mezto Abela; zbok szvoie vernozi
Patriarkat Abrahamov; zbok Sz. Redda, chazt Melkifede-
kovu; zbok szvoie zverffenozti, szvetozt Samuelovu; zbok
oblazti zavezati, y odvezati, moguchnozt Petrovu, iednum
rechium govori Sz. Ignaczius Muche: *Dignitas Sacerdotalis est
omnium bonorum qua sunt in hominibus apex.* Chazt Popouz-
ka ie ufzeh chaztih ovoga szveta verhuncz.

S. Ignat. M.
epist. 10.
ad Smyrn.

Komu adda budem ia denesni dan znal, y mogel ovo-
ga naffega vnogo chaztnoga Novomesnika Gozpona N. N.
prifzpodobiti, y zkemga tekmiti? Kralyem morebiti y Ce-
fzarom zemelyzkem? ali koiem, y zkoiemi, akofzu ufzi men-
fi od Masnikov? Morebiti Demetriuffu Kralyu Horvatzko-
mu; ali Edgarduffu Kralyu Skoczje; ali Mindaruffu Kra-
lyu Lituanzkomu; ali Bencezlauffu Kralyu Polyzkomu; ali
Alfonfu Kralyu Portugalzkomu; ali Klodoveuffu Kralyu
Francuzkomu; ali Desideriuffu Longobardzkomu; ali Pi-
pinuffu Cefzaru Rimzkomu; Koiy ufzi od Mesnikov ieszu
uzimali vu ruke Kralyeuzke Batte, y na glave Korune. A
koi pako zmezy ufzeh zemelyzkeh Kralyev, y Cefzarov mo-
reze

reze zvati, y imenuvati, kod ieden ov nas danasni unogo
chaztni Novomasnik, Zdenecz vekovechni, Mozt szigurni,
Gora czvetucha, Pervazapoved, Vuzel nigdar razvezan.
Zdenecz vekovechni, kojega zdencza vodami peru, y chi-
zte dufficz szebe podlosneh ufze naimense gresne makuli-
cze. Mozt szigurni, po koiem prehagiau dufficze kerschan-
zke chez zburkano morie szveta ovoga, vu Kralyeuztvo ne-
bezko. Gora czvetucha, na koi kerscheniki beru ufzeh
dobroth kerschanzkeh, y dobreh peldih, prelepe, y vu-
godno Bogu diffeche roficze. Vuzel nerazvezan, z- koiem-
ie on y zeufzemi Masniki chverzto G. Bogu privezan, tak da-
sze nigdar razvezati nemore.

Kralyem adda y Cefzarom Masnike iaarifzpodobiti ne-
morem, buduch daszu Masniki vexi od nyh, nitifze zverhu
toga nigdor nai nechudi, ar gdo nezna, da Mesniki ieszu
Otczi, y Skolniki ufzeh Poglaunikov, y verneh kerscheni-
kov, kod Sz. Ambros vuchi, govorecfi. *Quis dubitet Sacer-*
dotes Christi, Regum & Principum, omniumque fidelium, Patres,
& Magistros censeri. Gdo dvoi Mesnike Christuffeve, Kra-
lyev, y Herczegov, y ufzeh verneh bitti Otcze, y Skolnike
Kakovabi pako to noria, y preuzetnozt bila, dabi Szin
Otczu, ali Vuchenik Skolniku hotel, y mogelzapovedati, y
ztoleczech vexi, ali perversi od niego imeti. Bilifze priztoialo
zapovedati, y gozpodariti z- onem, koga chlovek zna daie
vexi od szebe, y da, kai on na zemlye vuchini, zavese, ali
odvese, to ufze vu nebu ie potvergieno; y ti takovi ieszu
Masniki, kojfze szvoium chaztium, y oblaztium bolye
lyuche od Poglaunikov szveta ovoga, negfze lyuchi zlato
od feleza, gemant od kamena, y neg nebo od zemlye.

Z- iztinum adda ufzi Masniki mogufze zvati Kralyi, y
nekakovigod Kralyi kojeh maleh y fziromaskeh orszagov, y
Provinczjih, nego ufzeh ovoga szveta Kralyev Kralyi, po-
kehdocszu od ufzeh vexi vu chazti, y oblazti, y na zname-
nie chazti szvoie nosze najglave korunu, tako da ufzi nyh
gledaiuch zpoznaiu *Regale Sacerdotium.* Kralyeuzko Po-
pouztko:

S. Ambros
de dignit.
c. 2. §. 7.
dist. 26.

1. Petri.
c. 2. v. 9.

pouzstvo: Kodie Sz. Peter Apostol hvali. *Vos autem genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta.* Vi pako pokolenie zebrano, Kralyeuzko Popouzstvo, Lyuczstvo szveto. Oh! szrečna y blasena, uszakoga postenia, y prestimania vred-

S. Bernard.
de prerog.
Stat. Saecrd.

na chazt Popouzka. *O quantam dignitatem, quantam nobilitatem, quantum donum, vobis contulit DEUS, o Sacerdotes!* Oh kuliku chazt, kuliku plemenschinu, kulik dar, vam ie dal G. Bog o Mesniki! krichi Sz. Bernard premislyavaiuch veliku chazt, y oblazt Popouzku. *Prerogativam enim vestram, vestrique ordinis proutulit DEUS omnibus Regibus, & Imperatoribus terra.* Chazt y oblazt vassu prepozta vilie G. Bog uszem Kra-

7. Corint:
c. 4. v. 2.

lyem y Cezarom zemelyzkem. Vi iezte *Ministri, & Dispensatores mysteriorum eius.* Kodvasz Sz. Pavel Apost: imenuie. Dvorianiki, y Saffari zkrovnoztih niegoveh. Vi iezte Ablegatussi y Poszli megy Bogom, y chlovekom mir chinecsi. Vi iezte Trumbete Duha Sz. koj nazveschate lyudem volyu Bosiu, y od szna gresnoga sivlyenia zbugiavate na pokoru; nyh vuchite ogibatitze puta pogublyenia, ter z- navuki, y peldami kasete lyudem put proti dike nebezke.

Veliku hvalu, y postenie zadobilšie negda Samson_ szvoium onum prechudnum iakoztium, zkoiumie iednoga varassa vrata odperl, y nye na iednu viszoku goru zaneszel, y gdaie tri nove debele vufineze, kakti tri od preie nitti pretergnul z- koiumie on ie zvezan chverzto bil: Ali unogo vexe hvale y chuda ie ureden ov nas danasni unogo chaztni_ Novomesnik koi ima unogo vexu iakozt od Sampsona, buduch da on z- malemi rechmi. *Absolve te a peccatis tuis.* Odvesniem tebe od grehovh tvoieh usze vrasie lancze, y vufincze prelamlya, y na nistar zpraulya, uszu vrasiu oblazt zatira- iuch, dusse od szusanztva nyhovoga oszlobagia. Veliku diku, y hvalu zadobilšie bil David, kadafzeie pouffal bil szuproti Goliatu poztaviti, y niega obladausi, lyuczstvo zebrano Izraelzko od szmertne pogibeli ie oszlobodil: Ali_ unogo vexe hvale ie ureden ov nas, novi, y uszaki drugi Masnik, koifze szuproti uszem peklenzkem Golyatom poztavlya, y nye

y nye obladiie, da zebranomu lyuczstvu Kerschanzkomu_ naskodeti nemogu, buduchi oni z- tum iakoztium od Christuffa nadelyeni, kodfze pri Sz. Marku Evang: cste. *In nomine meo demonia ejicient.* Vu imenu moiem urage budu iz- ganiali. Veliku hvalu, y prestimanie imelie negda Josue General voizke, na koiega zapoved uztavilie G. Bog szuncze na nebu, da ni zaslo, doklam on nepriatelov ni obladal, krichecsron: *Sta Sol.* Ztoy szuncze, *steteruntque sol & luna, donec ulcisceretur se gens de inimicis suis.* Ztalifzu szuncze, y meszcz, doklamfzeie fantilo lyuczstvo nad nepriatel- mi szvoiem. Ali unogo vexa mocs, y iakozt ie dana Mesnikom, koj z- kratkemi rechmi, y malum zapovedium szuncze pravicze Christuffa Szina Bosiega ne na nebu kod Josue, nego na zemlye, na Sz. Oltaru, vu iedne Sz. Hostie ne ienkrat, nego uszaki dan, y kulikogoder krat hote, vu szvoieh rukah nosze, y snym chinekaigoder hote. O zmosnozt prevelika! o iakozt nezgovorna! o oblazt prechudna! ie tvoia_ o unogo chaztni Novomasnik.

Ovoie ona chazt, y oblazt, koia Mesnike premenia_ na Boge zemelyzke, *Ego dixi, Dij estis, & filij excelsi omnes.* Veli Duh Sz. od Masnikov po korunienom Proroku, Jaszem rekel Bogi iezte, y szini visniega uszi, koiu preveliku chazt Popouzku razmislyaiuch Sz. Kraly David, chudifze nad nyum govorecsi. *Nimis honorati sunt amici tui DEUS.* Prevecs chaztcheni ieszu priateli tvoij G. Bose, kadafzie naimre vexe od uszeh Kralyev, y Cezarov, pacse y izteh Angelov vuchinil, kakti iedne Boge nazemlye, y kaiti chazt prez oblazti, ali plache, nikaisze neprestimava; zato nyhove Popouzke chazti, dalszi tulikai y oblazt, ali kakovu oblazt_? Oh! takovu, kakove nieden naivexi, y naizmosnessi Poglaunik zemelyzki, niti nieden naiszvetessi Angel nebezki nima, toieto da more kadagod hoche Szina Bosiega chiniti iz neba vu ruke szvoie doyti, y to z- malemi rechmi, koiega dobiusi Masnik vu ruke szvoie, nyega Otczu Bogu nebezkomu aldiie, za oproschenie grehov nassch, y za oszlobogenie

mileh dufficz iz purgatoriumzkeh muk, kai nieden Kraly na zemlye, niti Angel na nebu vuchiniti nemore. Josche vecs, ova chazt Popouzka, ima oblazt, y iakozt zverbu Szina Bofiega, da naimre (kods zem rekel) na zapoved niegovu mora ne szamo iz neba na zemlyu doyti, nego polek ove oblazti, ima iosche onu drugu od Christuffa Sz. Petru naimpervo danu oblazt, y po nyem uszem za nym Masnikom da naimre oni mogu na zemlye gresnikom grehe opraschati, opraschajuch od szusanztva vrasiega otzlobagiati, otzlobagiach gresnike iz milosche Bosie izhitchene, nazad vu miloschu poztaviti, y vu diku nebezku nye poszlati, buduchi oni Vratari nebezki, od koieh vucheni Rabanus pisse ovak.

Rabanus.

Vestra valet Calum-referare, & claudere lingua.

In terra positus, claviger aethereus.

Vasmore nebo odpreti, y zapreti iezik. Na zemlye poztavlyen Vratar nebezki, toieto uszaki Masnik, polek oneh Christuffevch rechi. *Quodcumque ligaveritis super terram, erit ligatum & in Caelis; Et quodcumque solveritis, super terram, erit solutum & in Caelis.* Kaigoder zavczete na zemlye, zavczano bude y na nebu: kaigoder odvesete na zemlye, odvezano bude y na nebu: Oh! prechudna ztanovito y prezmosna ie chazt, y oblazt Popouzka, koia na zemlye chini Sentencziu, y G. Bog nyu potvergiuie na nebu, kods zem na pochetku rechi Sz. Petra Damiana to potvergiuiche napervo donezel. *Præcedit sententia Petri, sententiam Salvatoris, quia non quod Christus, hoc ligat Petrus: sed quod Petrus, hoc ligat Christus.* Perveffaie sentenczia Petrova, od sentenczie Christuffeve, ar ne kai Christus, to zavcsuie, ali odvesuie Peter, y za Petrom uszaki Masnik, nego kai Peter, y uszaki niegov Nameztnik oude na zemlye zavcsuie, ali odvesuie, to y Christus vu nebu potvergiuie, koiu veliku chazt, y oblazt Popouzku premislyavajuch Sz. Bernard od nye ovak govori. *O præclara, & veneranda Sacerdotum dignitas, & Sacerdotij potestas! cui nihil in*

S. Bernard. ferm. 1. in
Coen. Dom. *randa Sacerdotum dignitas, & Sacerdotij potestas! cui nihil in*

Cælo,

Cælo, nihil in terra valeat comparari. Oh uszake hvale y prestimania uredna chazt, y oblazt Popouzka, koie, nikai ni na nebu, niti na zemlye, kaibisze moglo prizpodobiti.

Ovu viszoku, y veliku chazt, y oblazt Popouzku premislyavajuch moy Sz. Serafinzki Otecz Ferenz, imelic navadu govoriti, da dabi koi Szvetcz, ali Angel iz neba na zemlyu ztupil, y niemu z-koiemgod naipriproztessem Masnikom naproti doffel, perulyebi Masniku ruku kusnul, y niemusze poklonil, neg koiemu Szvetczu, ali Angelu Bosiemu. Ovu chazt, y oblazt Popouzku premislyavajuch Sz. Martin Biskup, buduchi od Maximuffa Cezara k-obedu pozvan, chinilie polek szebe k-ztollu szepti szvoiega Capellana, y kadagod Sz. Martinu bilie podan tanier z-kakovum ieztvinum, niegaie uszigidar pervo ponudil Capellanu, neg Cezaru, y rauno tak chinilie z-kuppum vina, hotechi dati na znanie, da ne szamo Biskup, nego y uszaki naisziromaskessi Masnik prepoztavitizemora uszakomu Kralyu y Cezaru ovoga szveta. Ovu chazt, y oblazt Popouzku premislyavajuch Sz. Theodosius Cezar, koi hotechi ienkrat biti nazochi vu Popouzkom Szpravischu, koiemuszu ponudili bili pervo mezto, on pako po nieden put niga hotel uzeti, govorecs. *Per Nomen Sanctum DEI non sedebo in tali loco, quia locus Sacerdotum DEI est iste.* Po Ime Sz. Bosie nebudem szedel vu takovom meztu, armezto Mesnikov Bosieh ie ovo. Ovu chazt, y oblazt Popouzku premislyavajuch Sz. Ivan Christostomus, ovakiu hvale, y hvalecs, naz nyh chaztiti, postuvati, y prestimavati vuchi. *Sacerdotes, Christi Vicarij sunt, & qui honorat Sacerdotem, honorat Christum; & qui injuriat Sacerdotem, injuriat Christum, cuius est Vicarius.* Masniki, Christuffevi Nameztniki ieszu, y koi Masnika postuie, postuie Christuffa; koi pako kakov spot, ali kriviczu chini Masniku, nyu chini Christuffu, koiegaie Nameztnik.

Ovu chazt, y oblazt preveliku da premislyavajuch ni unogo chaztni Novomasnik, z-menuum zkupa, y zeuszemi Masniki, kakti tuliki Nameztniki Christuffevi, kodnasz opo-

Z z z z

mina

S. Ambros. mina Sz. Ambros govoreci. *Quod sumus professione, actione de dignit: potius quam nomine manstremus, ut nomen congruat actioni, actio Sacerd. c. 3. respondeat nomini: Nec sit nomen inane, & crimen immane; Ne sit honor sublimis, & vita deformis, non sit Deifica professio, & illieita actio.* Kaifzmo z- chaztium, z- dellom bolye neg z- imenom pokasemo, y ime naitze priztoi dellu, dello naitze tekmi z- imenom: Niti nai nebude ime zahman, y sitch hman; Nai nebude chazt vizoka, siulyenie pako nizko y nichemurno; Niti nai nebude Bosanzka oblazt, y prepo- vedano chinenie. *Oportet Sacerdotes & Ministros, qui Altari & Sacrificiis deserviant integros, atque immaculatos esse.* **S. Cyprian.** l. 2. epit. *Opmina Sz. Cyprianus, Potrebnoie Pope y Mesnike, koj olta- rom y szlusbam Bosiem szluse, prez uszakoga greha biti chi- zte: Zakaizato o unogo chaztni Novomasnik, szpomenisze iz oneh Sz. Paula Apost. rechi. Spectaculum facti sumus mun- do, Angelis, & hominibus.* Da naimre mi Masniki ieszmo vu- chinieni za iedno chudo szvetu, Angelom, y Lyudem, uszi lyudi ovoga szveta na nasz gledè, y od nasz iemlyuszi pel- du, kaksze oni moraiu dersati, koj govore, y szude ovak; Ako Redovniki koj uszaki dan Sz. Messu szluse, koj nam prodekuiu, koj nasz szpovedaiu, vu tulikeh nechiztochah, ialeh, usurah, y zkupozti sivu, ako iz nyhoveh vuzt nech- iesze drugo neg norie, kletve, y blaznoztì, ako vu nyhoveh rukah malokadasze vidi Breviar, menye Chiszlo, nego pehari z- vinom, karte, puske, z- koiemiszi vreme krate, zakai nebi y nam ovak szlobodno sivetì? y tako vechkrat szvetczki lyu- di iz maleh mussicz, koie na nasz vide, velike Elefante chi- nè; *Inter seculares nuga sunt nuga, veli Sz. Bernard. inter Sa- cerdotes blasphemia.* Megy szvetczkemi lyudmi norie, ieszu norie, kai pako szvetczki za noriu dersè toie blaznozt me- gy Masniki; Zakai pako to? zrok tomu nadalye daie Sz. Bernard. *Consecrasti os tuum Evangelio, talibus jam aperire il- licitum, assvescere Sacrilegium est.* Poszluhni o unogo chaztni Novomasnik lep navuk Sz. Bernarda. Tiszi alduval vuzta tvoia

tvoia Sz: Evangeliumu, daga naimre nazveschas lyudem, y szam polek niega sives, ova adda vuzta odpirati na norie y na grebe, ni szlobodno, priuchiti pako nye na gresne rechi *Sacrilegium est.* Je veliki szmertni greh. *Considera ergo pa- ctum, conditionem attende, militiam nosce.* Premiszi o No- vomesnik kakszisze zavezal Sz. Rede iemlyuch, na chazt_9 tvoiu pazi vu koiuszi ztupil, Ztalis tvoy Redounichki po- znai. *Pactum quod spondisti, conditionem quam accessisti, mi- litiam cui nomen dedisti.* Tak sivi vu tvoiem ztalissu Redo- vnichkom koiega danasz pochinias obnassati, taksze har- czui y voiuu proti telu, szvetu, y vragu. Da na zkrad- nie vure tvoie z- iztinum budes mogel_9 recsi one Sz. Paula Apost: rechi. *Bonum certavi, certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, de reliquo reposita est mihi corona Justitia &c.* Amen.

S. Timot.
c. 4. v. 7.

S* * * * *
 OD VELIKE DUSNOZTI
 ZTALISSA POPOVZKOGA.

TRETA PRODEKA.

Kuliko vexa ie Chazt, y Oblazt ztalissa
 Popovzkoga: Tuliko szvetessemu do-
 ztoiesze bitti uszakomu Masniku.

*Mitte mihi virum eruditum, qui noverit ope-
 rari in auro, & argento, are, & ferro.*
 2. Paral. c. 2.

Posli mene Chloveka razumnoga, ko
 znal bude delati vu zlatu, y szrebru,
 brunczu, y selezu.

ON naimudressi, y naizmosnessi zmegy uszega szveta lyu-
 di Kraly Salamon, nakaniusi, y dokaniausi szam szo-
 bum zezidati iednu Czirkvu na chazt Bosiu, y za prebivalis-
 che szvoie iednu oszebuinu Palacsu, potlambi iur bil zebrał
 oszemdeszet iezer tesakov, kojijszu vu gorah kamenie kopa-
 li; drugeh pako szedemdeszet iezer tesakov kojijszu ono ka-
 menie iz gor na kup znassali; Tri iezer a y sezt zto Officia-
 lov y

lov, kojijszu na one tesake zkerb noszili: Za tem uszem pi-
 szalie ieden lizt Kralyu Hirammu, proszechiga dabimu po-
 szlal iednoga razumnoga mestra, koibisze razmel k-szrebru,
 zlatu, brunczu, y selezu. *Mitte mihi virum eruditum, qui* 2. Paral.
noverit operari in auro & argento, are, & ferro. Posli mene 2. c. 2. v. 7.
 Chloveka razumnoga, koibi znal delati vu zlatu, y szrebru,
 brunczu y selezu; arszem nakanil zidati iednu Czirkvu na
 chazt velikoga Boga. *Domus enim quam llidificare cupio magna* V. 9.
est, magnus est enim DEUS noster. Na koiu prosniu Salamono-
 vu, Kraly Hiram nasselic taki takvoga Mestra, y poszlalgaie
 Kralyu Salamonu na izlusbu z-ovakovem odluchkom. *Misi* V. 13. & 14.
tibi virum prudentem, & scientificum, cujus Pater fuit Tyrius,
qui novit operari in auro, & argento, are, & ferro. Poszlal-
 szemti Chloveka razumnoga y zvuchenoga, koiega Otecz ie
 bil Tyrus, koizna delati vu szrebru, y zlatu, brunczu, y se-
 lezu. Ali akoie iztina ono kai Sz. Pavel Apost: govori, da
 ona ztara negdasnia vremena. *Omnia in figuris contingebant.*
 Usza koiaszuzze vu ztarom zakonu pripechala, bila ieszu
 kip y szpodoba novoga zakona, hotechinam G. Bog dati na
 znanie onda, kaisze izada pripecha. Hotechi adda vu no-
 vom Zakonu Kraly neba, y zemlye kakti izta mudrozr, y
 zmosnozt Bosanzka Christus JESUS Szin sivogaa G. Boga
 zezidatiszi za palachu, y prebivalische Sz. Matter Czirkvu,
 pochelic izizkavati, zezavati, y szpravlyati takove tesake,
 y mesterzke lyudi, koji bizi znali, y hoteli marlivo delati. *In*
auro & argento, are, & ferro. Vu zlatu, y szrebru, brunczu,
 y selezu, y ovi ovakovi naipervi mestri ieszu bili Sz. Aposto-
 li, kojijszuzze pokazali zverffene mestre vu zlatu goruche lyu-
 bavi proti Bogu, y blisniem szvoiem; vu szrebru chiztoche
 dusevne, y telovne, vu brunczu glasz noga prodekovanja, y
 nazveschania rechi Bosie zvonechi po uszem sirokome szvetu,
 ar *In omnem terram exivit sonus eorum, & in fines orbis terra* Rom.
verba eorum. Po uszezemlye razisselszeie glasz nyhov, y na 2. c. 19. v. 18.
 kraie szveta rechi nyhove; y k-zadniemu vu salezu pokazali-
 szuzze mestri, szvoiem naimre peldami ostroga sivlyenia, y
 do

dobrovolynoga podnassania ufzeh teskoch, nevolu y prego-
 nov, ar *Ibant Apostoli gaudentes à conspectu concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine JESU contumeliam pati.* Isliszu
 Apostoli vezeli zpred szpravisch, arszu oni vredni bili
 spot, y za ime JESUSSEVO obffanozt terpeti, z-koieni pel-
 dami omekchavaliszu y szvetlali naitverdeffa, y naihergia-
 vessa gresna Chlovechanzka szercza. Za Sz: Apostolmi ze-
 zvalie, y do danasnega dneva zezava Kraly nebeszki ufze
 Masnike kakti tulike tesake na zidanie, y povexavanie Sz.
 Czirkve szvoie, krichechi. *Mitte mihi virum eruditum qui noverit operari in auro & argento, are, & ferro.* Poszli mene
 narod Chlovechanzki Chloveka razumnoga y vuchenoga,
 koi bude znal delati vu zlatu lyubavi, vu szrebru chiztoche,
 vu brunczu prodekuvania, y vu felezu, megy koieni ie ov
 danasni Postuvani N.N. koiega NB. *Hic die Patriam Primitian-
 tis possilya na pomocs, govorechi. Mitto tibi virum eruditum,
 & scientificum, qui novit operari in auro, &c.* Possilyam tebe
 Chloveka razumnoga, y vuchenoga znaiuchega delati vu zla-
 tu, &c. Od dusnozi adda prevelike tvoie o postuvani No-
 vomesnik, kakti takai moie, y ufzeh Masnikov zkoiumszmo-
 dusni Kralyu Nebezkomu zidati, y povexavati Sz. Mater.
 Czirkvu, bude govorienie moie.

Gene.
c. 1. v. 2.

v. 14.

Potlambi uszainoguchi G. Bog ztvoril bil nebo y zemi-
 lyu, zpoznavalie daieie potreбно y szvetlozti, ar *Tenebrae
 erant super faciem abyssi.* Tmicze ieszu bile zverhu licza zem-
 lye, zakaizato szudilie G. Bog dabi dobro, y potreбно bilo
 szvetlozt tulikai ztvoriti, y zato rekelle. *Fiant luminaria in
 firmamento caeli, & dividant diem, ac noctem.* Nai budu
 szvetlozti na nebu, y nai razluhe dan od nochi, y kak berse
 ie zapovedal, takiszufze pokazale dve velike szvetlozti na
 nebu. *Fecitque DEUS duo luminaria magna, luminare majus
 ut praesset diei, & luminare minus, ut praesset nocti.* Vuchi-
 nienszu dve szvetlozti velike, szvetlozt vexa toieto szun-
 cze, dabi po dnevu lyudem szvetila, y szvetlozt mensa toie-
 to Meszecz, dabi po nochi szvetil. Ali radbi znati N. N.
 zader-

zadersavalisze vu oveh Sz. Piszma recheh kakova zkroynozt,
 toieto morelisze kai drugoga duhovnem nachinom po oveh
 dveh szvetloztiah razumeti? Prez ufzake dvoinozti, ar Vu-
 cheni Tostatus po oveh dveh szvetloztiah razme dve nature,
 Angelzku naimre y Chlovechanzku, ar kulikoie Szuncze od
 Mezeczca szvetlesse, tuliko Angeli vexe zpoznanie imaiu
 od Bosanzkeh Person, y dike nebezke, neg lyudi. Postu-
 vani pak Hugo po oveh dveh szvetloztiah razme Christuffa y
 MARIU, y ne prez zroka, ar Christus ie ono pravo szuncze
 Pravicze kodga Sz. Malakias imenuie. *Sol Justitia.* Od MARIE
 pako ctesze vu Sz. Piszmu da ie *Pulchra ut Luna.* Lepa kakti
 Meszecz. *Luminare majus Christus qui praest diei, id est Justis.*
 Govori Postuvani Hugo. *Luminare minus Beatissima Virgo ut
 praesset nocti, id est peccatoribus.* Szvetlozt vexa Christus,
 dabi szvetil dnevu, toieto pravichnem: Szvetlozt mensa
 MARIA. dabi szvetila nochi, toieto gresnikom. Ali k-
 ezilyu govorienia moiega unogo prikladnesse videmisze re-
 chi Sz. Hildeberta, y ieszu ove. *Sunt inquit & in Ecclesia S. S. Hildeb.
 firmamento à Domino creata duo luminaria magna, Sacerdotum apud Besses:
 scilicet & Regum, itaque luminare majus est Sacerdotium, ut pra-
 esset diei, id est spiritualibus; Et luminare minus, id est Regum,
 ut praesit nocti, id est secularibus.* Jeszu veli y vu Sz. Czirkve
 nebu od G. Boga ztvoriene dve szvetlozti velike, Popovzka
 naimre y Kralyevzka, po szvetlozti vexe razmeisze Masniki
 koj szvete po dnevu toieto vu duhovneh potrebochah: Po
 szvetlozti pako mense razmeisze Kralyi, koj szvete po
 nochi, toieto vu szyeczech potrebochah; ar Innocencius
 Papa III. ovoga imena ie govovil. *Quanta est inter solem, & Innoc. III.
 lunam, tanta est inter Sacerdotes, & Reges differentia.* Kuliko-
 ze luchi szuncze od mezeczca, tulikosze luche Masniki, od
 Kralyev. Odkud zpoznavasze daie unogo vexa chazt Po-
 povzka neg Kralyevzka, kodie unogo szvetlesse szuncze od
 mezeczca, iednum rechium dozta nai bude mene napervo
 donezti k- chazti ufzeh Masnikov one szamoga Christuffa re-
 chi, pri Sz. Mattheiu. *Vos estis lux mundi.* Viiezte szvetlozt
 szve-

Malach. c. 4.

Cant.
c. 6. v. 9.
Hugo.

1. c. 1.

Matth.
c. 2. v. 16.

szveta, koieh dusnozi e z- dobrum peldum y szvetem sivlyeniem szvetiti szvetu putniuchemu proti dike nebezke.

Odkud Sz. Ambros opomina ufze Masnike kakti Chri-
 s. Ambros. stusseve Nameztnike z-ovemi rechmi. *Quod sumus professione,*
 lib. de dign. *actione potius quam nomine monstremus, ut nomen congruat actio-*
 Sacerdot. *ni, actio corraspondeat nomini; Nec sit nomen inane, & crimen*
 c. 3. *immane. Ne sit honor sublimis, & vita deformis.* Chazt vu
 koiuszmo ztupili z-dellom bolye pokasemo neg Imenom, da-
 fze ime bude priztoialo dellu, toieto sivlyeniu, y dello
 imenu odgovori; Nai nebude zahman ime, y chazt vizoka,
 fitek pak gresni, y odurni: Zakaizato o Postuvani Mlado-
 masnik tebe pak ia opominam z- rechmi Sz. Chrysofomussa
 s. Chrysof. *Considera pactum, conditionem attende, militiam nosce; pactum*
 ferm. de *quod spopondisti, conditionem quam accessisti, militiam cui nomen*
 Martyr. *dedisti.* Premizli dobro kaiszi G. Bogu obechal; Ztaliz vu
 tom. 5. *koi egaszi ztupil, y voyzku vu koiuszilze podal, y zapilzal:*
Obechalszi G. Bogu siveti vu chiztoche od uszakoga szrebra
szvetlesse, poszluhni adda navuk Sz. Hieronima y niega
 s. Hierony. *chiztocha tvoia bitti. Pudicitia Sacerdotalis postulat, ut non*
 sup. c. 1. *solum ab opere se immundo contineat, sed etiam a jactu oculi, &*
 Epist. ad *cogitationis errore, mens Christi Corpus confectura sit libera.* Chi-
 Titum. *ztocha Popovzka potrebuie, da ne szamo od nechiztoga*
della zdersavasze, nego y od uszakoga nedoztoinoga po-
gleda, y gresne miszli, pamet mora biti szlobodna onoga,
koi uszaki dan Telo Chritussevo poszvechuie, kodzsi o Po-
stuvani Mladomasnik zmenu zkupa, y uszemi Sz. Matere
Czirkve Katolichanzke Masniki, koiehnalzie neizbroiena
 Eusebius *unosina kod govori Eusebius. Ecce totus mundus fervet Sacer-*
 Epist. ad *dotibus.* Nut vez szvet vervi z- Masniki, ali taki pridaie ov
 Damas. de *izti mudri Chlovek. Et tamen jam rarissimi sunt Sacerdotes.*
 morte Hie- *Y vendar szadszu nairedkessi Masniki, ali kak to? neiz-*
 ronym. *broieni, y nairedkessi? Odgovaria Sz. Ivan Chrysofom*
 s. Chrysof. *Multi sunt Sacerdotes, & pauci Sacerdotes, multi nomine, sed*
 hom. 43. *pauci*
 Match.

pauci nomine. Unogo ie Masnikov, y maloie Masnikov, unogo imenom, ali malo z- dellom.

Aulus Gellius pisse iedno szmesno, ali k- czilyu govorenienia moiega kruto prikkladno govorenienie od iednoga Mladencza, da bolye recsem tepcza, koi napravilzcie bil bradu Aulus Gellius lib. 2. noct. Attic.
 do pasza, na plecha pak poztavilzcie plasch iednoga Filoso-
 fuffa, y ovak oblechen profzilie almustvo od iednoga Sena-
 tora Atthenianzkoga, koi Senator opitalgaie, gdofzi ti;
 odgovori on tepecz, chudim ze dame gdopitati more, gdof-
 zem ia, moia brada, moia oprava, moy hod, moie chello,
 nechinelime zadovolyno poznati, daszem ia ieden Filoso-
 fus? kai videchi, y chuiuchi Senator naszmeialzcie, y re-
 kelie. *Video barbam, video etiam pallium Philosophicum, Phi-*
losophum autem non video. Dic ergo mihi quonam pacto te Phi-
losophum esse dignoscemus? pallium enim & barba sublonga Phi-
sophum non efficiunt, sed vita, & mores. Vidim bradu, vidim
 takaisze y plasch Filosofzki, Filosofuffa pak nevidim. Po-
 vecs adda mene kem nachinom budem mogel tebe za Filo-
 sofuffa poznati? ar plasch, y brada podugata Filosofuffa
 nechine, nego fitek y shege. Rauno tak morem y ia recsi
 tebe o Postuvani Novomasnik da *Vestis non facit Monachum,*
neque Presbyterum. Vidimte z- bradum, vidimte z- dugum
 halyum, ali ako nesives kodzse Redovnika, y Mesnika do-
 ztoie. *Nomen habes quod vivas, & mortuus es.* Ime imas da
 sives, aliszi mertev, imas zlamenie szvetozti, ali snym lyudi
 ukaniuies. Masniki unogi kasufze zvunzkem nachinom kod
 iedni telovni Angeli, vecs, kod iedni zemelyzki Bogi, ali oh-
 falozt! znutra vu szerczu ieszu tuliki vrangi unogeh uszako-
 iachkeh odurneh grehov puni.

Kadagdo iedno lepo belo platno z- olyem, ali tintum
 poleie, nili iztina z- onum makulum lepotu, czenu, y pre-
 stimanie pogubi? toie prava iztina: Ako pak gdo kakovu
 szvilnu materiu, ali pak brokat, illi szreberni, ali zlati tra-
 dor z- olyem, ali tintum poleie, y zamase, nili na nyem
 tem merse videti one makule, chim prestimanessa ie materia?

prez ufzake dvoinozti. Szada velim ia ovak, da kakgoder pokvari, merzku vuchini, y prestimania mentuie iednu opravu, olye, ali tinta; rauno tak chini greh szmertni z-dusum chlovechankum, merzku chini dusu szvetczkoga Chloveka, merseffu Redovnoga, naimerseffu Masnikovu, y zato

S. August:

govori Sz. Augustin ztrassne ove rechi. *Mallet pœnas Caipha, Herodis, & Pilati sustinere, quam Sacerdotis indigne celebrantis.* Raiffibi hotel ufze muke Kaiffasseve, Herodesseve, y Pilatuseve naveke vu peklu terpeti, neg muke iednoga Mesnika vu szmertnom grehu Sz. Messu szlusechega. Zakaizato Sz. Hieronym hotechi potverditi Sz. Augustina rechi, veli ovak

S. Hierony.

sup. c. 43.

Ezech.

k- navuku ufzeh Masnikov. *Grandis dignitas Sacerdotum, sed grandis ruina eorum si peccent: latamur ad ascensum, sed timeamus ad lapsum.* Velika chazt ie Masnikov, ali veliko takai poruffenie ie nyhovo, ako gresse: Akofze gdo vezeli nad zvisfeniem szvoiem na chazt Popovzku, alifze nai boi da iz naivisse chazti neopade vu glubinu peklenzku. Ar pri-

S. Cyprian.

daie Sz. Cyprianus. *Quanto major & amplior est dignitas, tanto major exigitur usura pœnarum.* Kuliko vexa ie chazt vu koiefze koigod Masnik nahagia, tem vexeh muk vu peklu nadeiatifze mora, akoie doztoino neobnassa, Chazti pako ieszu ove, Plebania, Kanonia, Biskupia, Cardinalia, y Papinztvo, odkud vekovechnoga szpomenka vredne ieszu one

Pius IV.

Piussa IV. ovoga imena Pape, rechi. *Cum essem Religiosus, sperabam bene de salute animæ meæ, Cardinalis factus extimui, nunc Pontifex creatus penè despero.* Doklamszem vu Klostru kod prozt Redovnik sivel, utfalszemsze za zvelichenie dusse moie, Cardinalom vuchinien buduchi, preztrassilzemsze, szada na Papinzku chazt izvisfen, zeuzema dvoim za zvelichenie moie. Akoli ov Sz. Otecz Papa na pochetku zebra- nia szvoiega na Papinztvo takfzeie puztil chuti govoriti: Tak ni prez zroka na konczu fitka szvoiega krichal Pavel III.

Paulus III.

ovoga imena Papa. *Mallet me subiecisse coquo Capucinarum, quam hanc DEO proximam 16. annorum curriculo dignitatem sustinuisse.* Oh! kakbi ia szada raiffi imel dabifze bil negda szukachu

kachu Capuczinkomu podvergel, neg daszem seztnaizt leth ovu G. Bogu naiblisnessu chazt obnassal. Uszemu pak tomu zrok, neznam ieli koi zmegy oveh dveh Sz. Otczev Papih, ali gdo drugi mezto nyh hotel z-ovemi malemi vechmi obznaniti, y pokazati:

*Nos habent pro speculo, legem ignorantes
Populi, qui fragiles sunt & inconstantes.
Quidquid vident laici nobis displicere,
Dicunt proculdubio sibi non licere:
Et quidquid nos opere vident adimplere,
Credunt esse licitum, & culpâ carere.*

Nasz imaiu za zerczallo, zapoved neznajuchi lyudi szlabi kerhki, y neztalni buduchi; kaigod vide szveczki da nam ni povolyno, Govore prez dvoinoztito ni szebe szlobodno: Y kaigod vide nasz oni chiniti, Veruiu szebe szlobodno, y prez greha bitti. Kako dabi hotel recsi, kai hafzne Masnikom nyhova velika chazt, y oblazt, zkoiumsze oni diche, y izvilzuiu zverhu ufzeh szveczkeh ne szamo prozteh lyudi, nego zverhu ufzeh Herczegov, y Poglavnikov, ako oni polek szvoiega ztaliffa nesivu? Kakie moguče dabi lyuczto chazt y poltenie odlagalo onem Masnikom, koie vidi zlo sivetiy szvoium zlum peldum szvet szpachuvati, klatechifze po vulliczah, pohagiaiuch malo postene hise, paidassechifze zpersonami, na koie nebi morali ni gledati, puschaiuchi iz szebe norcze chiniti &c. *Nullum enim ab alijs majus præjudicium, quam à Sacerdotibus tolerat DEUS;* govori Sz. Gregur

S. Gregor
hom. 17.

Papa. *Quando eos, quos ad aliorum correctionem posuit, dare de se pravitatis exempla cernit.* Ar nikakve nigdar vexekrivicze od nikoga neprijmlye G. Bog, kak od Masnikov, kada vidi one, koie ie poztavil dabi z-peldami, y navuki lyuczto na dobro vuchili, oni pak szvoiem gresnem sivyleniem nyc szpachuiu, y od puta zvelichenia odurachaiu. *Tantum enim debet actionem subditorum transcendere actio rectoris, quantum distare solet à grege vita pastoris.* Ggovori nadalye Sz. Gregur Papa. Natuliko mora bitti chednessa, pobosnessa, szvet-

teffe, y vu uszeh dobrotah zverffenesse sivlyenie Masnikov, ter naimre duhovneh Glavarov, kulikofze luchi sivlyenie neme sivine, od nyhovoga paztira.

S. Gregot.
lib. 7. Epist.
46.

Nahagiam napiszan ieden litzkogaie negda Sz. Otec Papa Gregur piszal Kralyu Brukinildu, vu koiemie ovak pisfal; z- velikum, y sizerchenum saloztium nassum razumeti. Iesmo morali da vu Kralyevztvu vassem vexi del Masnikov five gorie, y vu vexeh grehch od szvetczkeh lyudi, prez uszaka szrama chlovechanskoga, y ztraha visniega G. Boga, zato potreбноie zarana tulikomuzlu, y velikem neszrecham provideti, koie iz ovogazla na usze lyuczstvo od Boga mogu poszlane bitti. *Ne paucorum facinus, multorum possit esse perditio; nam causa sunt ruinae populi, Sacerdotes mali.* Da maleh grehi, unogeh nebudu pogublyenie; arszu zrokporuffenia obchinzkoga Masniki zlochezti. *Nemo enim in Ecclesia DEI magis nocet, quam qui perverse agens, nomen vel ordinem sanctitatis, & Sacerdotis habet.* Ar nigdor nigdor bo-lye vu Sz. Czirkve Bosie neskodi, nego on koiega lyuczstvo za szvetcza dersy, y koi uszaki dan Sz. Messu szlusi, ter vendar zlo, y gresno five, ar sitkom szvoiem szvet szpachuie, y G. Boga na kastiganie primaria, koiegabi dusnozt bila z- molitvami szvoiem Bosiu szerditozt tasiti, y kastle Bo- sanzke pravicze od lyuczstva odvachati, y kai lyuczstvo gresno nemore pri Gi Bogu opraviti, y z- molitvami szvoiem zadobiti, takov mora Mesnik pred Bogom bitti, da usze kai za lyuczstvo szebe podlosno profzil bude, takai vreden bude na punom izprofziti, kod Sz. Augustin vuchi, govorecchi. *Talem oportet esse Domini Sacerdotem, ut quod populus pro se apud DEUM non valuerit, ipse pro populo mereatur quod proposuerit, impetrare.* Takvomu potreбноie bitti Bosiemu Masniku, da kai lyuczstvo zasze pri Bogu nemore dobiti, on bude vreden usze zakai profzil bude napunom izprofziti.

S. August.
in Psal. 36.

Akofzmo kada od Popovzkoga ztaliffa chuli iztinu govoriti (veli nekoij) danaszju chuiemo povedati, kakbisze naimre

naimre Masniki morali dersati, alifze dersè, y polek ztaliffa szvoiega szadasnie vreme tak sivu, dasze Bose szmilui, nahagiam usze unogi gorsi od naz szvetczkeh lyudi, vu uszakoiachkeh grehch sivuchi ne prez velikoga spachenia, ter kakie mogu che dabi mi te takove chaztiti, y postuvati mogli? Nato odgovariam ia uszem tem takovem z- rechmi mudroga Theofilatuffa. *Sacerdotes honorandi sunt ut DEUS; & quamvis indigni sint, quid hoc? Divinorum donorum ministri sunt.* Masniki moraiusze postuvati kakti szam G. Bog; y ako rauno niszu vredni postenia zbok gresnoga szvoga sivlyenia, kai vam zato? znati pak morate daszu oni Bosanzkeh darov- sarrarniki; Sz. Chriostomus takai pripomase braniti Masnike govorecchi. *Quamvis mali sint Sacerdotes, non tamen propterea sunt contemnendi, sed in eis venerandus est ille & colendus cujus sunt Sacerdotes.* Akroprem zlochezti ieszu Masniki, argresniki ochivezti y szpachlyuczi, zato vendar nemoraiu neprestimani, unogo menie psanieni, naime nie pregainani bitti, negofze vu nyh mora chaztiti, y postuvati on chiszu Masniki; K- zadniemu y Sz. Szpravische Asquigranzko govori k- Obrambe Masnikov. *Licet Sacerdotes in multis sint negligentes, non tamen vituperandi, post Apostolos enim ad ipsos hac sententia dirigitur, qui vos audit me audit, & qui vos spernit, me spernit.* Ako rauno Masniki ieszu vu unogeh nemarni, toieto akoprem nedersefze y nefivu polek ztaliffa szvoga, zato vendar nemoraiusze za nistar dersati, ar za Apostolmi, od nyh govorefze rechi ove; koi vasz poszluffa, mene poszluffa, y koi vasz zanikuie, mene zanikuie; Zakaizato Masnikom kakti Christussevem Nameztnikom moraiusze uszaka chazt y postenie odlagati, pokhedob da uszi ouispoti, y obsanozti, koie ako gdo nym- chini, ie usze iedno kako dacie szamomu Christuffu vuchinil: Ako Masniki ieszu gresniki, chuda ni vredno, buduchi oni takai iz kervi y mesza lyudi, kod y szveczki, telovnem poseleniam, y vrasiem tentacziam podverseni, nemenie neg y szveczki, y ako rauno iz szlabozti, y kerhkoche Chlo-

Theopbila.
in c. 20.
Joan.

S. Chrystoffi
tranquirit.
Eccl.

Concil.
Aquis. 63

Chlovechanzke gresse, nepogublyaiu zato oblazti szvoie, ako pak nepogublyaiu oblazti, tak nepogublyaiu ni prestimania, y chazti.

S. Theresia in propr: vita c. 38. Da nepogublyaiu oblazti, tonam Sz. Terefia szvedochi, vu sitku koiè, ia cstem ovo pripechenie, da kadabi ona ienkrat priztupila bila k- Sz. Pricheschaniu, y kadabisze ieden gresni Masnik obernul bil k-nye od Oltara Sz. Sacramentom za pricheztitiu, zagledalaie, po Bosiem prepuscheniu, kak on Masnik bilie z- iednem velikem lancem za vrat prikvačen, z- drugem vu bokeh prepaszan, z- tretiem na rukah prevezan, y od treh ztrasneh vragov ovak pripet na lanczech dersan, vendar po uszem tom videlaie da vu rukah dersa iedno prelepo, y preszvetlo Detesche naimre JESSUSA, z- koiemie on hotel Terefiu pricheztiti, zverhu koiiega vigienia pochelalzeie Terefia vu szvoiem szerczu y razumu burkati, z- miszelyum boriti, y k- G. Bogu zdihavaiuch ovak govoriti: Kaije to o Bose Ztvoritel neba, y zemlye, kaije to? Ja vidim tebe, y vidim vraga polek tebe, kai to zlamenuie o zaruchnik dusse moiè premili JESUS, dasze ti puschas od iednoga takovoga szusnia vrasiega ponassati vu rukah? Terefia kchi moia odgovorilie JESUS, vuchisze y verui, da iakozt, y oblazt rechih, koiè Mesnik tuliko vu Sz. Messe poszvechuiuch Hostiu, kuliko y vu uszeh drugeh Sz. Sacramentumeh zgovaria, ie velika, y uszigdar akobi rauno vu neznam kak velikih greheh bil, vendar rechi niegovc ieszu takove iakoztia da kadagod hoche on mene iz neba na zemlyu izuleche, y vu poszvechenu Hostiu poztavi: Takai kaigod on na zemlye razvese, ali zavese, toie y na nebu razvezano, ali zavezano: Ti pako o moia Kchi Terefia proszi y moli za ovoga gresnoga Masnika da on szvoy gresni ztalisz pozna, y pobolssa, ter mene doztoineie szvoium vekovechnum halznum vu rukah szvoieh vreden bude ponassati.

In vitii PP. lib. 5. de temp. Jud. cap. 7. Niti mensega chuda ie vredno ono pripechenie koiè cstem vu sitkeh Sz. Otczev, od iednoga naimre pobosnoga y Bogaboiechega Puschenika, koi imelic navadu vecskrat kszzebe

kszzebe zvati iednoga Plebanussa naiblisnieffega szufzeda puschine szvoie, koiemuszeie puschenik uszigdar szpovedal, y od niega pricheschal, nemiszlechi, nitisze [kai zkerbechi od sitka niegovoga, kak naimre on Masnik sive, toieto ieli dobro, y pravichno, ali pak zloy gresno? Megy temtoga doidosse drugi lyudi pohagiat onoga Puschenika, koijszu pri nie szvoiem ieziki pochernili glasz onoga Plebanussa, kak naimre on vu velikih greheh sive z- ochiveztem szpacheniem uszega lyuczstva, kai on Puschenik iztinaie ni rad poszluffal, vendarie k- zadniemu veruval y natulikosze szpachil, da ni hotel vecs niega k- szebe zvati, niemusze szpovedati, y od niega pricheschati; Nego potlambi chez netuliko vremena Plebanus nevidel Puschenika posselie szam od szebe k- niemu, za videt ieli zdrav, ali betesen, siv ali merrtev, koiiega zagledausi Puschenik k- szebe iduchega pred noszom zaperlmuie szvoie puschine urata, kai videchi Masnik nemensem spotom, neg y chudom povernulszeie nazad, komai pako obernulie bil herbet puscheniku, zachulie puschenik iz neba glasz, ove rechi zgovariaiuchi *Tulerunt homines iudicium meum.* Vzeliszu lyudi mene szud moy, y taki podignien vu duhu Puschenik zagledalie ieden zlati zdenecz pun kristalne vodè, zaimach, y lancz zkoiemszeie iz onoga zdencza voda vlekla biliszu iz chiztoga zlata; Koi zdenecz kadabi on Puschenik premislyaval, y chudilsze zverhu szvetlozti zlata, y chiztoche vodè, nut dosselie ieden szirumah y vesz gubav chlovek k- onomu zdenczu, koi z- onem zlatem zaimachem pochelie iz onoga zdencza vodu vlechi, y vu iednu poszudu, koiacie onde ztala, vlevati, y Puscheniku za napitisze, ponuiati, koi akoprem seien ie bil, piti vendar ni hotel, niti napitka iz ruk gubavoga chloveka ni hotel vzeti, zachulie pak taki drugi glasz iz neba, *Cur non bibis ex aqua hac? quam causam habet qui implet? implet enim solummodo, & infundit in vas.* Zakai nepies od vodè ovè? kai maras za niega koi nyu vleche? on szamo vodu vleche, y vu poszudu vleva; Bogaboiechi Puschenik

vzelie upamet kai ov glasz zlamenuie, da naimre ona chizta voda, y on zlati zdenecz drugo nezlamenuiu nego. Prefz: Oltarzki Sacramentum, koiega akoprem ieden gubavecz, toieto gresni Masnik lyudem deli, on vendar Sz. Sacramenta zato nefzmradi, niti chazti, ali iakozti, nit le pote y szvetlozti neoduzimlye: Zpoznalie adda szvoigreh, pozvalie Masnika onoga k-szebe, y kod pervo niemufzeie szpovedal, y od niega pricheschal, oztaviussi uszemu szvetu navuk da nigdor nigdar nemora Masnika oduriavati, unogo menie za nistar derfati, naimenie pfaniti, ali preganiati, y vu negove Sz. Messe dvoiti, akoga vidi zlo, y gresno sivet, ar negovo gresno sivenie Sz. Sacramente nepomensava, ar veli Sz. Augustin. *Non in merito consecrantis hoc Sacramentum efficitur, sed in virtute perficitur Creatoris.* Sz. Oltarzki Sacramentum, kod y uszi drugi Sacramenti, neztoie vu vrednozti Masnika nego vu iakozti zmosnoga uszeh ztvare Ztvoritela.

Pokehdob pako ztobum o Postuvani Mladomasnik pochel iefzem ovo govorienie moie, ztobum ie y dokancham, y kaifzem od obchinzke naipervo moie, potlam pak y uszeh Masnikov dusnozti govoril, zkoium dusni iefzmo chazr nassu obnassati, tifzi takai za navuk uzemi, dobro zapameti, y zverffeno polek usze moguchnozti obdersavati tia do szmert, terfizitze, y zkerbi; Poszlanfzi na dello, y za tesaka Kralyu Nebezkomu pomochimu zidat, y povexavati Sz. Czirkvu negovu, zpoznalifzute Glavari tvoij zvuchenoga mestra vu szrebru chiztoche telovne, vu zlatu goruche lyubavi, vu brunczu prodekuvania, y nazveschania rechi Bofie, y vu selezu navuka koifze Sz. Szpovedi dotiche, zakai zato dobro pazi da vu uszeh oveh chetireh marlyv budes, ar veli Sz. Bernard. *Sacerdotes debent primo lucere in seipsis per puritatem conscientiae, ut postea possint illuminare subditos per claritatem vitae, & doctrinae.* Masniki moraiu naipervo szvetitifze szami z-chiztochum Consciencie, da potlam budu mogli razvetchuyati podlosnike szvetloztium sitka, y navukov,

S. August.

S. Bernard.

vukov, ar Masnik diachkem iezikom hoche recfi Sacerdos, & Presbyter, y to ne prez zroka, *Sacerdos idem est ac Sacerdams.* Kakti Mesnik od Messe ima szvoie ime, Redounik od Sz. Redov, tako y ti danasz pochinias Sz. Sacramente lyuczstvu deliti: *Presbyter pako hoche recfi (veli Gulielmus Durandus). prabens aliis beatum iter videlicet populo DEI de mundi exilio ad Patriam paradisi.* Tvoie adda obchinzko ime ovu dusnozt szobum donassa, da ti budes marlyv vu deleniu Sz. Sacramentov, Sz. Kerzta, naimre malyahne dechicze: Sz. Pokore vu poszluffaniu Sz. Szpovedi; vu szluseniu Sz. Masse, vu podeleniu poputnoga Prischechania, y Sz. Krisme. Pazi adda dobro da nigdar niedno dete prez Sz. Kerzta, niti nieden gresnik prez Sz. Szpovedi, Pricheschania, y Krizme od podlosnikov naimre tvoieh, polenozti tvoie neumre, y nepogine, ar veli Sz. Hieronym. *Neque enim solum pro nostris delictis reddemus rationem, sed pro omnium quorum abutimur donis, & nequaquam sumus de eorum salute solliciti.* Nebudemo szamo za nasse grehe rachun Bogu davali, nego od uszeh kojnam pomasu sivet, terfze nemaramo za zvelichenie nyhovo, koj akofze zkvare G. Bog od nasz rachuna potrebnval bude: Zakaizato dusnozt tvoia bude od szada velika o Postuvani Mladomasnik Podlosnikom tvoiem, da pacse y usze v. k. naipervo zchiztochum sitka szvetiti szveczkem lyudem, z-peldami dobre mi y navuki put kazati gresnikom iz puschine ovoga szveta proti domovine nebezke, ar veli nadalye recheni Sz. Hieronym. *Tanta debet esse pietas, castitas, scientia, & eruditio Sacerdotis, ut & gressus ejus, & motus, & universa vocalia sint, ut quidquid agit, quidquid loquitur, doctrina sit populorum.* Tulika mora bitti lyubav, chiztocha, mudrozt, y krepozt Masnikova, da y korachaij, y pogledi, y gibania uszeh kotrigov moraiu bitti tuliki navuki, da kaigod chini, kaigod govori k-navuku bude lyuczstvu.

Guliel: Durand: in Ration: Div: Offic: l. 2. c. 10.

S. Hieron: sup. c. 39. Ezech.

Idem ibid.

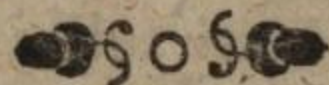
Pokafisze adda z- chinom, onoga kaiszi imenom, chaztium, y oblaztium; poszlanzi kakti razumen mester od N. Varassa vu koiemziszze rodil, y od tvoieh Glavarov Kralyu-nebezkomu, na pomocs povexavana Sz. Czirkve z- rechmi. *Mitto tibi virum eruditum cujus Pater fuit N. N. qui novit operari in auro & argento, aere, & ferro.* Ovoti G. Bofe possilyam chloveka vuchenoga kojega Otecz ie bil N. N. koi zna delati vu zlatu, szrebru, brunczu, y selezu. Delai adda ò vnogo chaztni Novomasnik naipervo szrebrom nezkruniene chiztoche szercza, pameti, y dusse: Delai zlatom lyubavi proti Bogu, y blisniemu, delech Sz. Sacramente ne szamo bogatem za plachu, nego y ubogem, prez plache koj tebe truda tvoiega nimaiu zchim platiti: Delai zbrunczem glasza puztechisze chuti iz Prodekalcnicz zasganem szerczem nazveschati Rech Bofiu. Delai selezom vu Szpovedalcniczah pilech, y paleraiuch ona vu unogeh grehah zahergiavena szercza gresna, iednum rechium zkerbisze uszemi nachini za zvelichenie dusi Kerschanzkeh, ofzebuinem pako nachinom tebe podlosneh, od kojeh ti budes moral G. Bogu oster rachun davati: Niti tebe znam kai vecs recsi, nego ove naizadnie rechii.

Presbyter in Domini mensa, quid agas, bene pensa.

Aut tibi vita datur, vel mors aeterna paratur.

Masnik pri Gozponovom ztollu (toieto pri Oltaru) kai chinis, dobro premiszli; Ar tebe ali itek vekovechni, ali szmert vekovechna pripravlyena chakaiu.

Amen.

VU

VU OBCHINZKEH POTEBOCHAH.

PERVA PRODEKA.

Kaisze mora vu Obchinzkeh Potrebhochah chiniti? y kem nachinom morasze od G. Boga pomocs prosziti.

Ad Dominum cum tribularer, clamavi, & exaudivit me. Psal. 119.

K-G. Bogu kadszem traplyen bil, krichalszem, y poszluhnulie mene.

V Nogi Krivoverniki taiuchi szlobodnu Chlovechanzku volyu, ter Chloveka nemomu svinchetu priszpodablyaiuchi, za potverditi szvoy krivi navuk, iemlyu za fundamentum one Sz. Amossa Proroka rechii. *Si erit malum in Civitate, quod Dominus non fecerit?* Ako bude zlo vu Varassu, kojega Gozpon nebi vuchinil? Hotechi kakti dati na znanie ovemi rechmi, da G. Bog uszakoga zla ie zrok, y uszeh grehov pochetnik, kai nam gresnikom ie ztrahota miszliti, y blaznozt govoriti buduchi iztinzke one Davidove rechii. *Quoniam non DEUS volens iniquitatem tu es.* Ar niszi ti Bog hote.

Bbbb 3

Amos: c. 3. v. 6.

Psal. 5. v. 25.

hotechi zlo kakovo; y one druge mudroga Salamona rechi
ieszu vecs neg iztinzke. *Odio sunt DEO impius, & impietas
ejus.* Oduriava G. Bog gresnika, y grehe negove; Kakie
adda moguche dabi G. Bog bil pochernik greha? Mudri Na-
vuchiteli y Tolnachniki Sz. Pitzma miszlech zverhu oneh Sz.
Amossá Proroka rechi szude y govore dasze nemoraiu ra-
zumeti od Greha, nego od kastig koje G. Bog gresnikom
possilya, zmegy koieh Tolnachnikov mudri Cornelius ovak
govori. *Disce hic rapinarum, incendiorum, stragum, & cala-*
mitatum omnium tum publicarum, tum privatarum, quæ impiis,
& peccatoribus instiguntur DEUM esse authorem. Vuchisze
ovde tatbinam, pogorom, szillam, nesztecham, y nevolyam
ufzem tak ochitnem, kak otainem koiesze gresnikom zaudain
G. Boga bitti pochernika; Ovde morebiti naidesze koimi
recse, chuiesze vechkrat, vidi, y zpoznavá da Chlovek Chlo-
veku iz hudobe, y nazloba skodi na telu, blagu, y posteniu,
y to ne prez velikoga szmertnoga greha, koje ako G. Bog
prepuscha, takbisze moralo recsi da G. Bog ie zrok oneh
grehov koisze iz iála chinè; kakti takai y oneh, koje Chlo-
vek krivicze prijmyuchi od blisniega szvoga chinì, kadsze
naimre szerdi, kune, blazni, y usze zlo miszli protiuniku
szvoiemu. Ne, ne, veli David, ar nesche G. Bog greha.
Quoniam non DEUS volens iniquitatē tu es. Niti hoche dabi lyu-
di gressili, y tako G. Bog ni, niti more bitti pochernik ko-
iega greha; nego kaiti G. Bog Chloveku ie däl szlobodnu
volyu, zato puztilmuie ná volyu zlo, ali dobro chiniti:
Ako adda Chlovek blisniemu szvoiemu skodi, to G. Bog
prepuscha, izkasuiuchisze na szpodobu iednoga Doctora,
koi iz chemera nailutessega, naiprestimanessi teriak naprav-
lya; rauno tak chinì G. Bog kada prepuscha koga trapiti,
da naimre z-onemi vremenitnemikastigami, grehe nego-
ve kastiguie, y to zato dabisze gresnik zpoznal, y ovakosze
rozumeti moraiu one zgora rechene Amossove rechi. *Si erit
malum in Civitate quod Dominus nen fecerit?* Ako bude koje
zlo vu Varassu koiega nebi vuchinil G. Bog? Toieto da
kuga

Corn. à lap.
in Amos.
51.

kuga, glad, voyzka, y usze neszreche koiesze Chloveku
pripechuiu od G. Boga prihagiau zbok grehov negoveh,
polek oneh rechi Sz. Paula Apost: *Propter iniquitatem corri-*
puiisti hominem. Zbok greha kastigalizi Chloveka. *Vide-*
chisze adda mi nevolyni gresniki obterssened z-tulikemi
neszrechami, y traplyened zeuszeh ztran od tulikeh nevoly,
kod tulikeh Bosieh kastig, zbok tulikeh grehov nassch, kai-
szmo chinechi? Ehkai drugo, kai drugo? nego akoszmo
do szada naszledovali Kralya Davida vu greheb, naszledui-
moga od szada naipervo vu pokore, y pobolsaniu sitka;
poklam pako zkrussenem y poniznem szerczem uteczemosze
k-G. Bogu nassemu, kodszeie David vutekal govorecsi. Ad
Dominum cum tribularer clamavi, & exaudivit me. Krichal-
szem k-G. Bogu, y poszluhnuimeie. Rauno tako y mi od-
hitemo od nasz zrok tulikeh kastig, toieto greh, po Sz. Po-
kore; y pobolsaniu sitka, potlam pako krichemo k-G. Bogu
po Sz. Molitve, kak pako mi budemo znali, y mogli to vuchi-
niti? Vu ove, y oztaleh dveh naizadnieh Prodekah hochu
pokazati, y podvuchiti.

Od naipervoga, y naiszrechnessega Chloveka nai bude
pochetek ovoga govorienia moiega, naimre uszeh nasz-
Otcza Adama, koi naiszrechnessi bilie na dusse y na telu,
szrechenie bil na dusse, ar ni znal kaije greh, szrechenie bil
na telu, ar on buduchi ztvorien vu zemelyzkom Paradisumu
uszega dobra, lepote, veszelya, y naszladnoztih punom, ni
znal za glad, ni za seiu, za zimuni za vruchinu, za beteg-
niti za lalozt, nitije znal, ali mogel vech kai dobra poseleti,
neg kaigaie imel y vusival doklamgod prez greha ie sivel: Ber-
selie pako zapoved Bosiu prekersil, y zagressil, szvoi nai-
szrechnessi dussevni, y telovni ztalis, na naineszrechnesse-
ga ie premenil, koiu Adamovu veliku szrechu y mi uszi bi-
libi vusivali, dabi on nebil pregressil, po grehu pako nie-
govom uszeh negoveh neszrech delniki ieszmo poztali, kod-
ie mudri Salamon rekel. *Miseros facit populos peccatum.* Ne-
volyno chini lyuczto greh, y ni kriyorekel, ar odkud do-
hagiau

Rom.
c. 5, v. 23.

Proverb.
c. 14, v. 34.

hagiai u tuliki betegi da zkoro veiz szvet morefze iednomu Spitalu priszpodobiti? Iz greha; da ov ie traplyen na nogah y rukah od Vulogov, odkud dohagia? od greha, ar *Propter perversa, veniunt adversa.* Zbok hudob dohagiai u protiu chine, kaiti naimre on vuloslivecz szvoiem rukami tulike ratbne, lyudomorztva, razboiztva, skode, y krivice ie chinil? z-nogami pako po puteh greha ie hodil, pohagiaiuch naimre vechkrat kerchme y burdelnicze, neg Czir-kve Bosie. Odkud tulike gerlne, y glavne bolli? Od greha, kaiti chez ona gerla tulika pianztva, y lakomozti ieszu vuchiniene; vu oneh glavah tulike ialne, nenavidne, gizdave, nechizte, y kaikakve druge gresne mizli ieszufze kuha-le, y snymi G. Bog iesze nemilo bantuval. Odkud tulike Ochne, y Vuffesz bolli? Od greha kaiti z-onemi ochima gledaloszeie vechkrat ne szamo kai y kamfze ni doztoialo, nego niti gledati szmello; kai, y kak od Vuffesz rechisze rauno more, z-koiemi unogi poizluffaiu szveczke nechizte popevke, y ogovore, raissi neg Sz. Prodeke kod rechi y navuke Bosie.

Da Ogeny popali, Tucha potuche, voda pomuli. staglye, y marofe, kruh y vino, odkud to? Od greha, ar veli Sz. David. *Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, quae faciunt verbum ejus.* Ogeny, tucha, szneg, led, duhi pogibelni, koj chinè, toieto izpuniuiu rech, y zapoved Bosiu. Da szuffa neplodnu zemlyu chini, odkud to? od greha, ar veli G. Bog vu Levitiku grozechisze gresnomu lyucztvu. *Propter peccata vestra dabo vobis Caelum desuper sicut ferrum & terram aeneam.* Zarad grehov vafsch dam vam nebo odzgora kod selezo, y zemlyu brunchenu, kada pak zemlya izad szvoy Chloveku zkratì, odkud five? morebiti iz zraka kod iedna Czikada koia nigdar neiè, y uszigdar popeva; Ne, ne, nego mora Clovek od glada plakatisze, y poginuti, ar ztraffno zlo ie kuga, ztraffno zlo ie voyzka, ali naiztraffnessè zlo ie glad, odkud Sz. Basilus govori od ztrahote glada ovak.

ovak. *Humanarum calamitatum caput est fames, cujusvis mortis genere duriores afferens finem.* Uszeh Chlovechanzkeh ztrahor glava ie glad, od uszake fele szmerti, naitesessi zaudaiuch konecz, ar uszakum szmertium leglye Chlovek umre, neg umreti more od glada, y z-ovem gladom grozifze G. Bog uszem gresnikom, ali naibolye zkupczem, lakomczem, y pianczem po szvoiem Sz. Ezekielu Proroku. *Famem congregabo contra vos, & conteram vobis baculum panis, & immit-tam in vos famem.* Glad hochu szpraviti szuproti vam, y potreti hochu vam paliczu kruha, y poszlati hochu nad vaiz glad.

Niti szamo z-betegmi y gladom G. Bog kastiguie grehe na ovom szvetu, nego y kervavemi voizkami, kod Sz. Clemens Papa y Much szvedochi govoreci. *Quando una gens DEUM offendit, tunc aliam gentem DEUS contra eandem incitavit; & super hanc iterum aliam induxit.* Kada iedno lyucz-tvo Boga bantuie, tak drugo lyucz-tvo szuproti niemu podufzi, y szuproti ovomu pak drugo podigne, y ovu iztinu Sz. Lukach Evang: potvergiue. *Surget gens contra gentem, & Regnum adversus Regnum.* Podignutisze hoche lyucz-tvo na lyucz-tvo, y Kralyevztvo szuproti Kralyevztvu, koj iztinu potverditi nam mogu ne izbroiene historie tak dobro iz Sz. Piszma, kak y od drugeh mudreh Piszczev popisane.

Ar ia estem daszu szuproti Sidovom voiuvali Kaldei, szuproti Kaldeom Idumei, szuproti Idumeom Affirianczi, szuproti Affirianczem Persianczi, szuproti Persianczem Gerki, szuproti Gerkom Athenianczi, y tako neizbroieni drugi zvun Sz. Piszma kod naimre szuproti Kartaginenczem voiuvaliszu Rimlyani, szuproti Rimlyanom Vlachi, proti Vlachim Gotti, proti Gottom Franczuzi, proti Franczuzom Spanioli, y tako do danasniega dneva voiuu narodi proti narodom, Orszagi proti Orszagom, na kojich izpuniavalaszeie y izpuniuie ona grosnia Bosia po Sz. Jeremiaffiu Proroku. *Quia dereliquerunt legem meam, idcirco mittam post*

S. Basilus
hom. 8. in
divit. Ava.

Ezech.
c. 5. v. 17.

S. Clemens
lib. 2.
Recogn.

Lucæ
c. 21. v. 19.

Jeremi
c. 9. v. 16.

eos gladium, donec consumantur. Kaitiszu zapuztili zapoved moiu, zato poszlali hochu za nymi mecs, doklamsze zkorchaju, yzateru; y tako oni, koj vu vremenu mira, druge podkapaiuch, szebe poviszuiu, vu vremenu voyzke budu ponizeni: Oni koj vu vremenu mira bogati poztaiu z-blagom lyuczkiem, nye po usurah, kriveh interessah, tatbinum, ali cziganium dobivaiuch; vu vremenu voyzke budu izprefani kakti vinyzke tropine: Oni koj vu vremenu mira usivaiu telovneh nazladnozti; Vu vremenu voyzke z-mechem y ognym Szoldati ugassuvali budu nyhova bestinzka poselenia: Oni koj vu vremenu mira ieszusze uszaki danogoztili, pianchuyali, y gizdavo opravlyali; potlam budu napol golli hodili, od glada, seie, y usze nevolye pogibali, arsze G. Bog tem takovem grozi govorecsi. *Foris vastabit eos gladius, & intus pavor.* Zvuna bude nye trapil mecs, znutra ztrah y ztizke. *Juvenem simul ac Virginem, lactentem & cum homine scne.* Mladenczu y Divoyke, Detetu szefznuchemu y ztarczu nebude proscheno, nego nekoij od ztraha traplyeni, nekoij od mecsa pogibali budu, y zato nemoresze izrecsi zadovolyno yu kulike nevolye, y neszreche voyzke poztavlyaiuze lyudi Kerscheni, y to zbok grehov nyhoveh, buduchi da grehi G. Boga szile, y primariaiu mecs szerditozti szvoie iztegnuti, y prez uszake milosche nazs kastigati, zakaizato Sz. Ambros nagovaria uszakoga gresnika, da ako hoch G. Boga uszigdar szebe miloztiunoga zpoznati, y kastigam niegovem vuyti, naisze greha chuva. *Desine ergo peccare, & Civitas non interibit.* Precztani adda o K. D. gressiti, y Varas nesche od kastig Bosieh poginuti, ni zkonchan bitti.

Nebuduchi adda zla nikakvoga odlok szamoga greha, koie od G. Boga nebi dohagialo, pokehdob da uszi krifi, teskoche y nevolye, betegi, glad, y voyzke &c. Koie lyudi terpè, od G. Boga dohagialu zbok grehov, y to zato dabisze gresniki zpoznali, od grehov zdersali, y pobolsali, ter nyega vecs snymi nebantuvali, y nemuchili: Ar dabi nas prvi Otecz Adam yu szvoie pravichnozti bil obztal, y Bosie zapovedi

Deut. 32. v. 25.

Ecd. 17. v. 18.

Didac. stella in c. 5. Lucæ.

Gen. 3. v. 17.

3. Reg. 8. v. 37.

vedi nebi prekersil, za zlo nikakovo telovno, niti duhovno nebi bil znal niti mi kod odvetek niegov za nikakvu falozt, beteg, glad, seiu, niti szmert nebi znali bili; nego vu miru, y pokoiu szrečno, zdravo, y veszelo, uszigdarbi sifveli, chesza uszega greh Adamov ie nazs mentuval, y uszem tugam, nevolyam, y neszrecham ie nazs podvergel.

Kai adda moramo mi vu iednom tak neszrechnom ztalisu chiniti? Nikai ztanovito drugo, nego ieden iedini naipervi y naivexi uszeh zal, teskoche y nevoly zrok, toieto greh, da od nazs po Sz. Szpovedi, szerchenom zkrusseniu, y ztalnem nakanieniu, pobolsatisze, odversemo, odvrimo, y sitek pobolsamo, kod nazs Duh Sz. po mudrom Syraku vuchi, govorecsi. *Ne impiè agas multum, ne moriaris in tempore non tuo.* Negressi unogo, y nesivi zlo dugo, da pervo vremena neumres, y neszrechno nepogines. Akolisze gdo nahagia od koiega, ali vecs betegov obterssenoga? Naiuzeme navuk od pobosnoga, y vuchenoga Didaka stelle, y ie ovakov. *Si agrotas propter peccata tua, tolle prius peccata, & sanus eris.* Ako beteguies o K. D. zbok grehov tvoieh, oduzemi, odverzi, y odhiti od tebe grehe tvoie po Sz. Szpovedi, nye oduri, z-pobolsaniem sitka, y zdrav budeš.

Buduchi takai zemlya od G. Boga prokleta zbok Adamovoga greha kadamuie rekel. *Maledicta terra in opere tuo.* Prokleta zemlya vu dellu tvoiem. *Spinæ & tribulos germinabit tibi.* Na mezto szada ternie, y kupinie rodila bude tebe, y zato G. Bog vecskrat grehe nasse kastiga z-gladom, kod iednum megy naivexemi kastigum, koie kastige akosze selimo mi mentuvati, ali minuti? prokunemo greh odverzmo greh, oztavemosze greha; povernemosze k-G. Bogu nassemu po Sz. Pokore, y pobolsaniem sitka, ar veli Sz. Piszmo. *Fames si oborta fuerit, in terra, aut pestilentia, aut arugo, aut locusta, & si afflixerit eum inimicus, omnis plaga, universa infirmitas qua acciderit omni homini.* Glad akosze podigne na zemlye, ali kuga, ako guszenicze, ali kobilicze, ako uszi nepriateli, y usze neszreche, y betegi, budu Chloyeka trapili, naisze

Ibidem. nebõi, y nai nezdvõi, ar veli nadalye Sz. Piszmo. *Si cognoverit plagam cordis sui.* Ako liztor zpozna ranu szercza, y dusse szvoic, toieto grehe szvoic zkoiemi ie raniena dusfa niegova terfze za nye bude kaial y saluval, nye szpovedal, y pokoru za nye chinil. *Repropitiaberis, & facies ut des unicuique secundum omnes vias suas.* Hochefze szmiluvati G. Bog zverhu teh takoveh pokoru chinechah za grehe, y hoche dati uszakomu polek volye y prosnie szvoic, koiega nezgovornu dobrotu y dareslyvozt razmislyavaiuch Sz. Thomas de V. N. ovak govori k- navuku nassemu. *Licet ille paratus sit subvenire, attamen supplicari vult a nobis, ut fiat quod scriptum est: clamabis ad me, & exaudivit te.* Akoprem onie gotov pomocni nassz, vendar proffen, y molyen hoche bitti od nassz, dasze izpuni ono kaije napiszano: Krichal budes k- mene, y iatebe oszlobodim, od uszeh tvoieh teskoch, nevoly, y izuprotiuchin z- koiemifzi obtersien y traplyen, kodie vuchinil z- Davidom kadaie vu szvoieh traplyeniah k- nyemu krichal za pomiluvanie, y pomocs nyega proszech, kod on szam od szebe szvedochi. *Ad Domium cum tribularer, clamavi, y poszlunulie moy glasz, priel moiu prosniu, y vufzliffal moiu molitvu, & exaudivit me.* Y poszlunulie mene.

S. Thom. de V. N. de exped. in Con: sua

Iztinaie prava dabinafz G. Bog mogel pomochi vu pomankaniu kruha, kotie pomagal ono lyuczto vu puschine; Mogelbi on nam vu vremenu szuffe poszlati desgyek, y zemlyu plodnu vuchiniti, kodie vecskrat vu ztarom zakonu zverhu nevolynoga lyuczto szvoiu moguchnozt, dobrotu, y milofzerdnozt izkazuval. Mogelbi on uszem betesnem zdravie povernuti, kodie povernul onem Sennam koieie kern utekala. Mogelbi prez uszake teskoche y truda usze nasse nepriatele zkochati kakti iednu muchu. Mogelbi iednum rechium on nassz oszloboditi od kuge, glada, voyzkè, y uszeh drugeh nevoly teskoch, y neszrech, dabi hotel, ali nesche, zakai pak toga on nechini? zato kaiti.

DEUS

DEUS *superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Kaiti naimre on nassz vidi gizdaveh y tverdokorneh, vu uszakoiachkeh greheh sivet, vidi dasze mi za niega nemaramo, nitifze k- niemu vu potrebochah nasseh za pomocs utechemo, nego pacse z- grehi nassemi nyega usze bolye bantuiemo, toie zrok da mi z- tulikemi nevoljami, y protiuchinami icfzmo obterseni, y traplyeni, ar on nam *Propter perversa mittit adversa.* Zbok grehov possilya kastige y traplyenia.

N.N. Ako adda mi selimo selimo kastig Bosieh mentu- vatisze, y oszloboditi, kaifzmo chinechi? Oduzememo, y odverzemo od nassz naipervo zrok uszeh kastig szmertne grehe nasse; potlam pako z- poniznem y zkrussenem szerczem uteczemosze k- G. Bogu nassemu, podignemo szercza, ochi, y glasz nasse vu nebo z- pokornem Kralyem Davidom, y molemosze G. Bogu nassemu, ar veli szam Duh Sz. po mudrom Syrahu. *Oratio humiliantis se nubes penetrabit; & donec propinquet, non consolabitur; & non discedet donec altissimus aspiciat.* Ponizna Molitva prebia nebesza, y predizti tronus visniega Boga dohagia, niti neodhagia doklam nedobi kai seli y proszi.

Od Nume Pompiliussa pissu Historie, da kadaie dobi- val glasz dasze nepriatele niegovi proti nyemu podisu, y dasz iur na blizom za vudriti na niega, odgovorilie on onem koifzumu takove glasz donassali. *Ego Sacrificabo.* Ako moij nepriatele proti mensesze podisu, y nadme idu? Ja budem aldove moiem Bogom alduval: Oh ter kakovie to odgovor? kadabi moral zapovedati dasze nai zastave razviaiu, z- trumbetami y paukami Szoldati szvoy na boy pravlyaiu, y oborusni na polye proti nepriatelu izhagiai, on za usze to nemifzli, manie kai takvoga zapoveda, nego szamo odgovaria. *Ego Sacrificabo.* Ja budem aldove alduval, poztavlyaiuch usze szvoic uffanie vu szvoic Aldove, y Boge, da naimre Bogi na aldove gledch hote niemu pomochi, od szille y pogibeli nepriatelzke niega oszloboditi. Ov ovo-

|Cccc 3

53

Ecclesi
c. 35. v. 21

ga Poganina odgovor vrednobi bilo dabiga ufzi Keršc heniki obdersali, kad naimre gdo chuie daſze nepriateli proti niemu podisu, kada chiti pregone, kada chuie ogovore, kada vidi pravde, kadaſze cherni oblaki z- tuchum grozè, ali ſzuſſa na polyu kruh zkonehava, uſzakoiachki betegi vu hisu dohagiaiu, iednum rechiu kada god koia neſzrecha, ali protiu china od Boga, ali po Boſiem prepuſcheniu od Chloveka, na koga dohagia, eh! nai naſzleduie Numu Pompiliuſſa Poganina, nai zdehne iz glubine ſzercza ſzvoiega k- G. Bogu ſzvoiemu y nai recse, ako neznam kakve neſzreche nadme doidu. *Ego Sacrifaabo.* Ja budem Boga moiega molil, y chaztil, od niegoveh Bosanzkeh ruk budem uſza dobrovolyno prijmal, y za pomocs k- niemuſze budem utekal, kodſzu negda chinili Izraelczi, od koieh piſſe Sz. Gregur Nanzianzki, da naimre videchiſze od uſzakoiachkeh neſzrech, kod Boſieh kaſtig obterſſene y traplyene. *Clamaverunt ad Dominum cum tribularentur, & de neceſſitatibus eorum eripuit eos.* Krichaliſzu k- G. Bogu kadſzu traplyeni bili, y iz teſkoch nyhoveh oſzlobodilieie miloztiuni G. Bog.

Tako y vi N.N: vu vaſſeh oſzebuineh, ali obchinzkeh potrebochah, teſkochah, y neſzrechah z- koiemu G. Bog valz za greche vaſſe ovde kaſtiguie, koieh akofze ſeleiete y hochete oſzloboditi? zrok uſzeh neſzrech greh naipervo odvaſz po Sz. Szpovedi odhitete, potlam pak z- poniznemi y zkruffenemi ſzerczi k- G. Bogu vaſſemu utezetetſze na ſzpodobu Kralya Davida krichete, zdihavaite, moletetſze, y proſzete za pomiluvanie, y za pomocs, y tverdnoſze uſſaite, da uſzliffani od niega budete, ar veli Vucheni Baradius. *Preces iuſtorum proſoſitum DEI reſcindere poſſunt.* Molitve pravichneh Nakanenie Boſie premeniti mogu, y Sz. Cyprianus veli. *Orationes à fidelibus comuniter recitatas ſuſcipit DEUS, & per eas quidquid petitur, libere concedit.* Molitve koie Kerſcheniki ukup na proceſſiah ali vu Sz. Czirkvah chinè G. Bog prijmlye, y na nye glededch, kaigoderie proſſen, uſze dobrovolyno dopuſcha, y Sz. Ambros pridaie. *Multorum preces impoſſibile eſt contemnis*

Uno.

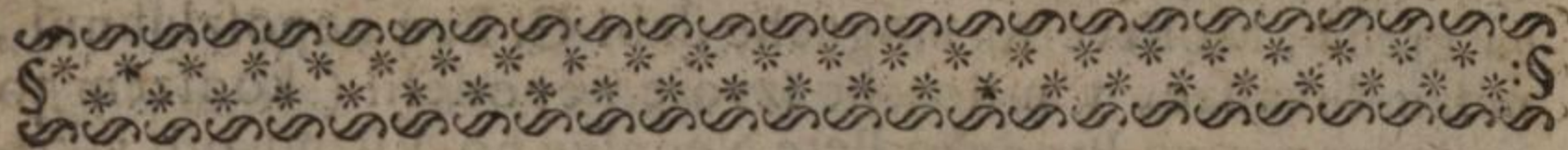
Uunogch Kerſchenikov, toieto pravichneh prez ſzmertnoga greha, Molitve ni moguche dabi G. Bog nepoſzluhnul, neſzmilualſze, y miloſche ſzvoie nepodelil (kodſzem to iur odzgora vu Prodeke Pete Nedelye po Vuzmu od iakozti y moguchnozti obchinzke Molitve obilneie pokazal) krichi adda o gresna duſſa z- Davidom gresnem naipervo. *Peccavi.* Zagreſſilſzem, zpoznavamſze daſzem zlo vuchinil, ſzpovedam grehe moie, y ſaluiemſze zanye: Potlam pak krichi. *Miferere mei DEUS.* Szmiluiſze mene o G. Boſe vu oveh moieh teſkochah y nevolyah zkoiemſzime pohodil, y kaſtigal, ter tverdno verui, da ako ti tak zkruffenem ſzerczem k- G. Bogu tvoiemu ponizno budes z- Davidom Kralyem krichala, verui velim znovich, da kodſzeie G. Bog na Davida miloztiuno ogledal, nad nym ſzmilual, grehemu oproztil, Molitvu poſzluhnul, y traplenia mentuval: Tak rauno miloztiunoga hocheſze y proti tebe izkazati;

Chini adda o gresna duſſa kakte vuchim, ako ſzama ſzebe dobro miſzlis, y ſeleies,

AMEN.

VU

VU OBCHINZKEH POTREBOCHAH.

DRUGA PRODEKA.

Nachin, z-koiem uszaki Kerschenik mo-
ra G. Boga moliti; ako hoche ono,
kai profzi, zadobiti?

*Omnia, quaecumque orantes petitis, credite quia
accipietis. Mar. c. 11.*

Usza, koiagod molecs profzite, veruite
da zadobite.

ZNam dobro, kod iz uszeh Prodekatorzkeh, y drugeh
pobosneh duhovneh Knig zpoznavam, dasz usze unogo
negda trudili uszi Sz. Pifzma Polmaehniki, y Navuchiteli Sz.
Mat. Czirkve, nazveschaiuch mocs, y iakozt Sz. Molitve,
koiè vrednozt, y potrebnost ieszu za szobum vu szvoieh
Knigah zapifzanu oztavili, od koiè nikai nedvoim, nego
pacse tverdno veruiem daszte N. N. vecskrat chuli nazves-
chati, y pripovedati: Kakiu naimre Sz. Bernard izpifzuie
ovorechi. *Oratio est scala Caeli, per quam ascendit deprecatio,
& descendit DEI miseratio.* Molitva ie loitra nebezka po-
koie ide gore prosnia, y dole dohagia Bosia milofzernozt.
Sz. Au-

Sz. Augustin pako veli. *Oratio Justa, est clavis Caeli.* Molitva Pravitnoga, ie klyuch Nebezki, y na dalye govori. *Caelorum penetrat altitudinem, & usque ad conspectum Divinae Majestatis ascendit.* Molitva uszake pravichne, toieto vu milosche Bosie, prez szmertnoga naimre greha daffe, ne szamo ie stenga, ne szamo klyuch Nebezki, nego pacse prebia izta vrata Nebezka, y pred szamoga G. Boga dohagia, y od niego usza koia profzi, obilno zadobiva, ar veli Sz. Ambros, da G. Bog. *Omnia in oratione posuit, qui omnia concedenda exposuit.* Usza ie vu molitve poztavil, koi usza podeliti nam ie odluchil. Oh adda *Onnipotens Oratio!* Oh prezmosna molitva! koia zeuszemi chetiremi Elementumi zapoveda, z-kinesfi milosche Bosie lada, y tako rekucs z-volyum Bosium gozpodari. Ar, gdoie premenil volyu szerditoga Boga, koiuie imel ostro kastigati gresno lyuczto Izraelzko? Molitva Moisseveva. *Moses autem orabat Dominum DEUM suum, dicens; quiescat ira tua, & esto placabilis super nequitia populi tui.* Moises pako molilie G. Boga szvoiega, govorechi; Naihienia szerditozt tvoia, y budi miloztiven zverhu hudobe lyuczstva tvoiega. *Placatusque est Dominus ne faceret malum quod locutus fuerat adversus populum suum.* Utiffilzeie G. Bog, da ni vuchinil zla, kodie govori szuproti lyuczstvu szvoieimu. Gdoie dal szercze, y iakozt mlade, y szlabe Udovicze Judite, daie ona isla iz Varassa szvoiega Betulie, na szred nepriatelzkeh seregov, koijszu on Varas obfzelli bili, y onde Holofernessu naivexemu oneh seregov Generalu, glavu odszekla, y snyumfze szrečno nazad vu Varas povernula; gdoie pitam ia to vuchinil? Ah Sz. Molitva, ar veli Sz. Pifzmo. *Orabat Dominum DEUM Israël, ut dirigeret viam ejus ad liberationem populi sui.* Molilaie G. Boga Izraelzkoga dabi raunal nye put na oizlobogienie lyuczstva szvoiega. *Et percussit bis in cervicem ejus, & abscidit caput ejus.* Y vudrilaie dvakrat za vrat niegov, y odszeklaie glavu niegovu. Kai pako hochu recfi od Sz. Apostolov, y Muchenikov Bosieh, chimfzu oni obladuyali szerdite nepriatele poganine? chim

S. August.
1er. 2. de
orat.

S. Ambros

Exodi
c. 32. v. 11.
& 12.

V. 14.

Judith?
c. 12. v. 8.

c. 13. v. 10.

krotko chinili lyuto y z-grablyvo zverie? chim iakozt od-uzimali henkarom? y nyhova orusia-tupa chinili? chim garuche ogniene plamne na hladne vetre, y vu godne rozlicze preobrachi? Sz. Molitvum. Chimfzu Sz. Szpovedniki davali vigenie szlepem, chuienie gluhem, ochischenie gubavem, betesnem zdravie, y sitek mertvem povrachali? ah, chim drugem usza ova do szada napervo doneffena, y neizbroiena druga chuda, od szlug, y szlusbenicz Bosieh ieszu vuchiniena bila, ako ne z-iednum iedinum iakoztium Sz. Molitve. Oh adda *Omnipotens Oratio!* Oh prezmosna Molitva! z-koiu y mi moremosze utzeh neszrech y pogibelih telovneh, y dusevneh oszloboditi, akoiu budemo chinili na szpodobu do szada imenuvaneh z-chiztochum szercza, z-pravichnoztium dusse, y tverd nem uffaniem vu onoga, koi nasz opomina po Sz. Marku govorecsi. *Omnia quaecumque orantes petitis, credite quia accipietis.* Usza koi molecs proszite, veruite da zadobite. Kai rauno y ia na kratkom pokazati obilneie hochu.

Iztinaie, usze kaigod Sz. Piszmo govori, koi asze od njednoga pravoga Kerschenika Bosiega taiti nemore, da Sz. Molitva ie velike iakozi, y moguchnozti pred G. Bogom, moguchna usza koi profzi, izprofziti, mi vendar toga nad nami nezpoznavamo (tak govore nekoij) Jaszem Sziromah, veli ieden, nimam kai name, niti vu me poztaviti; Jaszem betesen, govori drugi, y z-vracstvi nikakvemi pomochisze nemorem; Jaszem od nepriatelov preganian, ogovarian, govori treti, ni kriv ni dusen-moram tulike obsanozti chuti, tulike krivicze vidimszi szillu chiniti, koiemsze nikak nemorem obraniti, Molimosze G. Bogu vu oveh, y uszako-iachkeh drugeh teskochah, y nevolyah proszimoga zasgano dan y noes, y vendar pomocfi, nit poleschicze nad nami nikakve nezpoznavamo, kai adda hafzni y moliti, pokeh dob da kaisze profzi, nemoresze zadobiti.

Razmelfzemvasz dobro, koiem pervo nego ia na ovakoyu krivichnu tusbu proti Sz. Molitve, odgovorim, proszim ia usza-

uszakoga toga takovoga, dami nai povè pravichno, kaisze komu videlo bude, na moie pitanie; naimre, kaisze vam vidimoreli szablya, szekira, ali nòss, szecsi y rezati, ako niszu nabruszeni, nego kak na iednu, tak y na drugu ztran tupi? nemogu, pravo velite. Nadalye, moreli puskeni kamen iz szebe izkriczu ognia van dati, y prah vusgati, ako ni z-oczelyum tuchen? Nemore, y to krivo negovorite. Rauno tak moresze recsi od Sz. Molitve, koi ako hochete da bude prietna pred G. Bogom, y davam izprofzi, kai profzite, mora imeti szvoie laztavitozti, zmegy koieh naiperva laztovitozti ie da uszaki verni Kerschenik, koi seleie, y hoche od G. Boga poszlunien vu Molitve bitti, mora chizto szercze koncse od szmertnoga greha imeti, ar veli od pertu Sz. Janus Evang: *Scimus autem quia peccatores DEUS non audit.* Znamo pako da gresnike G. Bog ne chuie. Od ovud adda biva da unogi akoprem neznam kak pobosno y zasgano dan y noes mole vuzliffani vendar od Boga niszu, kaiti gresniki ieszu: Znanoie morebiti unogem da kalamita vu dobre oczeli okovana, ie tak iaka, da chavel vu zidu zabit k-szebe vleche; akoie pak vu kakovom hergiavom selezu okovana, takie szlaba, da komai more od zemlye iednu malu igliczu potegnuti. Takova rauno ie y Sz. Molitva, koi, akoie z-chiztum szvetlum Oczelyum, toieto Conscienczium prez szmertnoga greha, povedana, moguchnaie szerditoga Boga na pomiluvanie genuti: Akoie z-hergiavem selezom szmertnoga greha povedana, szlabaie, da nemore nikai dobiti, y zato Sz. Jacob Apost: uszem gresnikom na kratkom odgovaria. *Petit & non accipitis, eo quod malè petatis.* Molite, y nedobivate, zato kaiti zlo profzite, toieto z-gresnum Conscienczium, szmradnum, y utepenum duffum: On koi ni znal, nai zna, kai, y kak David Kraly szam od szebe ie govoril, pervo negoszeie na molitvu poztavlyal. *Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus.* Hudobu akoszem razgledal na szerczu moiem, szpoznalszem da G. Bog nesche vuzliffat molitvu y prosniu moiu; kako dabi hotel recsi da on koi sive vu grehu,

Joan
c. 9. v. 31

Jacob
c. 4. v. 3

Psal. 63
v. 18

grehu, ter nemiszli za pokoru Sz. za szpoved, y pobolsanie sitka izvoga gresnoga, y megytemtoga moli G. Boga, y preporuchafze za ovu, ali onu miloschu. *Eb! non exaudiet Dominus.* Nai tverdno uszaki gresnik y gresnicza zna, y veruie da nebude vu gresnom ztalissu od G. Boga potzluhnien.

Sz. Basilius razmislyainch one Sz. Kralya Davida rechi. *Pfal. 28. v. 1 Afferte Domino filij DEI, adorate Dominum in aula Sancta ejus.* Noszete Gozponu Szini Bofi, klaniaitesze Gozponu vu hise szvete niegove, hoche rechi da nasse molitvicze ieszu prestimani dari pred liczem Bofiem, y naiprietnessi, ali ako hochemo da budu prietni, moramoie z- chiztemi rukami daruvati, y prez szmertnoga greha szerczem, y on koi bude hotel G. Bogu dar Sz. Molitve daruvati, mora bitti Szin pravichen, ponizen, y lyubavi Bofie pun. *Quoniam non cuiusque donum DEO est acceptum,* govori Sz. Basilius, *sed ejus tantum qui de corde puro offert illud, ideo dicit, afferte Domino filij DEI, vult nos esse filios, deinde accedere ad offerenda DEO dona.* Ar ni uszakoga dar G. Bogu prieten, nego onoga liztor, koi iz szercza chiztoga daruie niega, zato veli, noszete Gozponu Szini Bofi, hoche daszmo Szini, potlam pako da alduie mo Bogu dare; Razmeteli N. N. kai ie to? hoche najmre G. Bog, da nasse szercze vu Sz. Molitve mora vusgano bitti vu lyubavi Bofie, dasze moramo izkazati Szine Bofie, y kod takovi moramomu daruvati dar Sz. Molitve, buduch zapiszano da G. Bog neprijmlye dare od gresnikov. *Altissimus non approbat dona iniquorum.* Toieto Sz. Molitve neposzlussa niti neprijmlye iz gresnoga szercza daruvane.

Zmislyuie Esopus da Bog Jupiter vuchinilie, y van dal obchinzku zapoved uszemu zveriu, daga za szvoiega Boga zpoznavaiu, y na zlamenie toga damu uszako zvere donefze kakov dar, Orofzlan, Risz, Jelen, Medved, Vuk, uszaki zmegy nyh donefzelmuie dar szebe doztoien, megy uszemi naizadnia doslaie y kacha, y szvoi dar iemu donefzla, ali kak? buduch da kacha nima ruk, niti nog, zkoiemibi ona mogla

mogla kai donezti, kacha ako kai hoche nosziti, mora vu zubech, niti drugach nemore nego zvuztmi; Ova namerilafzeie bila na Rosu, koiuie z- vuztmi utergnula, y pred tronus Kralya szvoga Jupitera donefzla, kai videchi Jupiter szerditem obrazom ic nye rekel, Darie lep, ali darovnik ie merzeg. *Ab omnibus quidem dona accipio, a serpente autem nequaquam id facio.* Od uszega zveria dare rad prijmyem, od kache pako toga nechinim.

Ona Senna ponassa czel dan vu rukah ono veliko Chizlo, berbra uszekuntinoma z- iezikom, moli marlivo Otecznas, Zdravu Mariu, ali vu szerczu szvoiem noszi on ial, y nenavidnozt proti blisniemu szvoiemu, eh Rosa vu kachieh vuzteh ni prietna! Hodi uszaki dan on vu Czirkvu k- Sz. Messe, pod koium uszakoiachke pobosne molitvicze moli, ali szercze, y pamet ima pri szvoiem terstvu, usurah, y kriveh intereffch, berseli iz Czirkve iur ogovaria, blazni, y proklinia, eh Rosa vu kachiem gubczu ni prietna. Mole oni Mladenczi, y Divoichicze Officium vexi, y mensi MARIE Dev. y uszakoiachke druge Sz. Molitvicze tak marlivo daijm szlin vu vuzteh neztaie, ali szercza nyhova gore vu nechizteh lyubaviah, y omilaiu od telovneh poseleny y nazkladnoztih, eh Rosa vu gubczeh kachieh ni prietna, Dari teh takoveh ieszu lepi, toieto Sz. Molitve, ali vuzta vu koiehse pred tronus Bofi donassaiu ieszu puna chemera szmertneh grehov, y zato takovi dari akoprem szami od szebe lepi, prietni vendar niszu Kralyu Nebezkomu.

Nadalye razmiszlemo z- Sz. Basiliussem one druge Sz. Kralya Davida rechi, naimre *Adorate Dominum in aula Sancta ejus.* Chaztete Gozpona vu dvoru szvetom niegovom; Kaije pako to za ieden dvor, vu koiembi morali mi G. Boga naslega chaztiti? znam damisze od govori, da dvor Bofi ie Sz. Czirkva, pravoie veli Sz. Basilius, ali vendar ios nekai drugo zlamenuie ov dvor, toieto szercze Chlovechanzko chizto od uszakoga, naimre pako szmertnoga greha; dvor Bofi morefze rechi da ie uszaka Bogaboiecha duffa, vu koi G. Bog szvo-

ium Bosanzkum miloschum ztanuie, y prebiva, zato ovoie ono mezto vu koiemfze vredno y doztoino chazti, y dichi G. Bog, ar koi niega chazti, y moli vu Czirkve, z- duffum szmradnum, y gresnem szerczem, G. Bog neogledafze na onu chazt, niti onakove molitve nepozluffa, y zato naifze nigdor proti Sz. Molitve netufi, da naimre kai snyum profzi, neizprofzi: nego pervo molitve nai premifzli szercze szvoie vu kakovom ztaliffu onofze nahagia, y z- Sz. Kralyem Davidom nai recse. *Iniquitatem si aspxi in corde meo, non exaudiet Dominus.* Akolifze kakov greh szmertni vu szerczu moiem zadersava, zahmanie mene moliti Boga, ar molitva moia vu gresnom ztaliffu vuchiniena ni prietna, nit pozsluhniena od G. Boga, ar veli nekoj glaszoviti pifzecz Filippus Abbas. *Quoniam non est laus speciosa in ore peccatoris, dum inspector intimus non labrum exterius, sed internam attendit Conscientiam.* Hvala, chazt, y molitva ni lepa, nit prietna vu vuzteh gresnoga Chloveka, ar G. Bog videchi nuternia, ne na vuzta, nego na nuterniu pazi Consciencziu, y tako molitva z- vuztmi povedana od gresnoga Chloveka; ie kakti iedna roficza prez duhe, pred liczem Bofiem; ie kakti iedna pticza prez peria, koiafze nemore gore pod nebo podignuti; ie kakti iedna ladia prez veszlih, koia nemore zaiti kamczilya; ie kakti ieden kamen Magnes prez iakozti, koi nemore G. Boga na szvoiu ztran potegnuti, y na podelenie milosche genuti.

Daie pak to prava iztina, pozsluhnete N. N. iedno chudno pripechenie koie ia estem vu velikom zerczallu peldih. Da naimre kadabi neki Gozpon umerl bil, koi oztavilie na szvetu iednoga Szina, Gozpodara, y ladavcza uszega szvoiega blaga, y imany, ov pako Szin hotechifze zahvalnoga izkazati Otczu szvoiemu za tak veliku Otchinzku lyubav, y zkerb, obechalie uszaki dan iednu ztanovitu molitvu moliti za duffu Otcza szvoiega, akobifze morebiti vu mukah purgatoriumzkeh zadersavala, koiu molitvu onie czeleh 30. leta marljivo, y zkupa pobosno molil; Chez 30. leth po Bofiem prepusche-

Philippus
Abb. de
Silen. c. 9.

Spec. Exem
lib. 9. r. 48.

puscheniu pokazalafzeie duffa mertvoga Otcza, sivomu Szinu, y obznanila vu kak ztraffneh mukah onafze nahagia, kai chniuchi, y videchi Szin zakriknulie, oh! Otecz moy dragi, kakie to mogu che da moia molitva koiufzem ia zate tak marljivo, y pobosno uszaki dan molil usza ova leta, tebe nikai ni pomagala? ieda morebiti ieszi zkvarien naveke? nato odgovorilaie ona duffa, prokleta nifzem ia, nego vu purgatoriumu nezgovorne muke terpeti moram, doklam do naimensega filera naplatim Bosanzke pravice. Zakai adda moia molitva tebe ni oszlobodila, ali ieliti koncse kai pomagala, opitalie Szin, pomagalami nikai ni, unogo menie oszloboditi ie mene mogla tvoia molitva (odgovorilaie duffa) kaiti ti usza ova leta nigdar nifzi bil vu milosche Bofie, ar uszigdar vu ztaliffu szmertnoga greha, nato preztraffilfzeie Szin, y opital, kakbiti moglo bitti iztina, buducs da ia uszako leto ne ienkrat, nego vecskrat ieszemsze szpovedal, y pricheschal. Odgovorilaie duffa, ako rauno ieszifze szpovedal, szpoved vendar tvoia nigdar nikai ni valyala, ar ie uszigdar prez doztojne falozti, pravoga nakanenia pobol-satilfe, vuchiniena bila, y zato tebe G. Bog nigdar grehov tvoieh ni oprozil: Ove rechi Szina onoga do szercza ieszur opekle, y preztraffile, daie taki pred Szpovednika potekel, y niemufze preporuchil damu pomore pravu, y G. Bogu prietnu szpoved vuchiniti, szpovedalafzeie iz uszega fitka, za grehe iz glubine szercza iesze zkruffil, y tverdno nakanil pobol-sati uszum moguchnoztium szvoy gresni fitck, y onak po Sz. Pricheschaniu pochelie znovich onu navadnu molitviczu moliti za duffu Otcza szvoga, koiamufzeie znovich po Bofiem prepuscheniu na zkorom izkazala, y obznanila daie oszlobogiena iz purgatoriuma, y vu diku nebezku da odhagia, y tako neztaloieie.

Iz ove pelde more uszaki zmegy N. N. lahko zpoznati vu kulikom prestimaniu pred G. Bogom ie molitva koia iz gresnoga szercza izhagia, y zato naifze nigdor nechudi, ako od G. Boga nedobiya, ono, kai tuliko vremena profzi. Ti

znas

znas ò moy Kerschenik! daszi nepriatel Bofi, sivuch vu oneh' fzmertneh tebe dobro znaneh' greheh, ter hoches da G. Bog tvoiu molitvu poszluhne? Ti ne preztaies niega bantuvati z- grehi tvoiemu, ter hoches dabi on tebe dal, kai od niega profzis? Oh! kaksze iako ti vu tom ukaniuies: Ar dabi ti iednomu Otczu iedinoga dragoga Szinka umoril, bilimu fzmel pred ochi doyti z- kervavemi iosche rukami? bilisze pouffal niega za kakovu miloschu profziti, y nyu od niega dobiti? Neveruiem. A ti ò gresna duffa koiaszi ukervavila ruke tvoie, vu kervi Szina Otcza Boga nebezkgoga z- tulikemi ztrasnemi grehi tvoiemu, nitisze iosche pomerila nifzi, tersze uffas, y fzmeh pred ochi niegove doyti? *Quid enim est peccatum nisi Deicidium, & Christicidium*, pita y z- kupa vuchi mudri Cornelius à lapide. Kai drugo ie greh, nego Bogomorztvo. *Peccator enim*, govori Sz. Augustin, *cum comittit peccatum, quantum in se est, mittit manus in DEUM, & occidit eum*. Ar gresnik gressch, kuliko ie na nyem, poztavlya ruke na G. Boga, y umaria niega, y to ufze z- malemi rechmi potvergiuienam Sz. Pavel Apost: *Rursum crucifigentes filium DEI*. Znovich razpinaiiach Szina Bofiega. Tersze iosche chudis, da od Boga nedobivas milosche, y pomochi, za koiuufze tuliko vremenamolis? eh nechudisze! nego poszluhni kai szam G. Bog po szvoiem Sz. Isaiassu Proroku tebe y uszem gresnikom govori. *Cum extenderitis manus vestras, avertam oculos à vobis, & cum multiplicaveritis orationem, non exaudiam, manus enim vestrae, plena sunt sanguine*. Kada budete podigali ruke vasse, odvernuti hochu ochi moie od vasz, y kada budete ponavlyali molitve vasse, y zrukami glasze vasse podigali k- mene vu nebo, *non exaudiam*. Nebudemvasz poszluffal, ar ruke vasse pune ieszu kervi. Da adda ò moy Kerschenik tvoie tulike guzte, zasgane, y pobosne molitve pri Bogu nemogu nikai opraviti, nemogu niega na pomiluvanie genuti, niti od niega one milosche y pomochi dobiti, gdoie kriv? ie morebiti G. Bog, ali Sz. Molitva? *ne, ne, nego krivi ieszu grehi tvoj, poglei ruke tvoie kakszu kervave,*

Corn. à lap.

S. August.

Hebr.

c. 6. v. 6.

Isaie
c. 7. v. 15.

kervave, z- koiemi gressch razpinialfzi y umarial Szina Bofiega, premisfli ochi, vussesza, vuzta, y fzerdze tvoie, y tulike ztrasne, odurne grehe koieszi snymi vuchinil, iz koieh morebitisze nifzi nigdar pravo szpovedal, unogo menie za nye pravu pokoru vuchinil, ter hoches da tvoiu molitvu G. Bog poszluhne? tersze chudis, da nedobivas kai profzis? eh kaksze vu tom iako ukaniuies! Znai kaiti Sz. Bernard govori, da naimre. *Non potest esse loquella orationis dulcis, nisi facta. S. Bernard.* *Conscientia sit decora.* Nemore bitti molitva szladka, ako in 2. c. Cant

Buduchi poszlan Sz. Jonas Prorok gresnomu lyucztvu Ninivitanzkomu pokore nazveschat, kai zboiauffisze onoga lyucztva zneverilfzeie G. Bogu bil, y nameriuffisze na iednu Barku posselie vu nyu, y od ravilfzeie po moriu proti Bofie zapovedi, aligai nassel G. Bog, poszlauffi ztrasne vetre koijszu morie zburkali, y barkefze z- glubinum morzkum grozili, zakai ufze Jonas ni znal, ar ie na dnu one barke szpal, koiega zbudiuffi ieden mornar rekemuic. *Quid tu sopore deprimeris, surge, & invoca DEUM tuum*. Kai ti totu szpis, ztani gore, y zovi na pomoes Boga tvoiega danasz od ove pogibel ofzlobodi. Ztalszeie Jonas, y videchi ochiveztu pogibel, pokleknulie na kolena, podignulie szvoie ruke, ochi, glasz, y fzerdze vu nebo, molilie y profzilie G. Boga, ali zahman, zverhu chesza chuditibisze gdogod mogel da G. Bog iednoga szvoiega Proroka ni hotel poszluhnuti, ali vucheni Theofilatus opomina, dasze nigdor nad tem nai nechudi, buduch daie onda Jonas izpal bil iz milosche Bofie zbok nepokornozti szvoie, nehotechi tamopoyti, kamie od Boga poszlan bil. *Oravit, veli Theofilactus, & precibus ad DEUM* Theophil.
fusus non est exauditus, neque enim par est inobedientem à DEO exaudiri. Molilie Jonas, y molitva niegova ni bila od Boga poszluhniena, arfze nedoztoie nepokornoga od Boga bitti poszluhnienoga. Vezda ia velim ovak, ako G. Bog ni poszluhnut iednoga Proroka szvoiega drugach szvetoga, y lzebe dragoga zbok izame iedne nepornozti, y prekersenia iedne

Jonas
c. 1. v. 6.

E e e e

szame

szame zapovedi, kak hochete vi ò gresne duffe, koie imate morebiti vecs grehov neg laszih na glave, da G. Bog poszluhne molitve vaffe; Vi, kojzte ne iednu szamu, nego usze niegove Sz. Zapovedi, ne ienkrat kod Jonas, nego iezero, y iezero krat tak ludo y hudobno prekerfili, hochete da G. Bog vam vaffe prosnie izpuni? *Quid enim iniquius, krichi Sz. Gregur Papa, quam à DEO exaudiri velle, & illum vicissim; quàm mandat, non exaudire.* Kai gorsega, y nez pametnessega morefze izmiszliti, nego seleti od Boga bitti poszluhni enoga, y niega, koianam zapoveda neposzluhati, toieto niegoveh Sz. Zapovedih nehteti obdersavati, pacse ni chuti, ali liztor miszliti od nyh. *Similium enim oratio magis ad iram, quam ad misericordiam DEUM provocat.* Ar teh takoveh molitva bolye na szerditozt, neg na pomiluvanie giblye y zezava G. Boga, rechiszu Sz. Gregura.

Pierius
Valerian.
lib. 35.

Pierius Valerianus pisse od Juliussa Cezara, da kadabi ov ienkrat szvoiem Bogom aldove alduval, y Popi niegovi kadabi on aldov odperli bili, naslizu da vu nyem ni szerczabilo, zverhu chesza preztraffiliszufze, y szvoie mudre poche-
liszu izpitavati, kaibito moglo znamenuvati, y potom kaibifze moglo razumeti? koiem biloie odgovori eno ovak. *Sacrificium hoc nullum esse, vità carere, dijs displicere.* Aldov ov nikakov ni, ar nima sitka, y zato kod mertev bogom ni drag. Vezda velim ia ovak k-czilyu govorienia moiega; Ako, y kada mi G. Bogu na chazt daruiemo aldov nasseh Molitvicz, za genutiga snymi na pomiluvanie proti nam vu kakove teskoche, y potreboche nasse; tak ov aldov nemora bitti prez szercza pako ie, kadati mi vecs ztvari ovoga szveta lyubimo, neg G. Boga nassega, y za ovemi ztvarmi hlepèchi, zkerbèchi, G. Boga z-grehi nassemi bantuiemo, y niegove Sz. Zapovedi prekersuiemo, y ovako chinechi Miloschu Bosiu pogublyamo, mertvi pred liczem Bosiem poztaiemo, ar *Anima qua peccaverit, ipsa morietur.* Duffa koia zagressi, umreti hoche veli Sz. Ezekiel Prorok. Aldov prez szerczacie, kada

Ezech.
c. 18. v. 4.

gdo

gdo moli z-vuztmi, szerczem pako klatifze Bog zna kud, miszlechi, morebiti y naszladuiuchifze vu kaikakveh odurneh greheh.

Zakaizato N.N. kada vi vaffe ochi, ruke, y glasze na Sz. Molitve vu nebo podisete, to morate szerczem vaffem vuchiniti, y duffa vaffa mora siva bitti vu milosche Bosie, à nemertva po kakvom szmertnom grehu, ar veli Duh Sz. po mudrom Syrahu. *Oratio humiliantis se nubes penetrabit.* Molitva ponizuiuchega Chloveka po Sz. Pokore, oblake, y nebesza prebia, ar *DEUS superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* G. Bog gizdavemfze szuproti poztavlya, poniznem pako miloschu daie. Polek poniznozti mora takai bitti pobosnozt, z-koium uszaki Bosi Kerschenik mora moliti, ako seleie, ono kai profzi, izprofziti, y k-uszemu tomu potrebaie da Chlovek zna, kak y kai moli, neklatechifze kaikud szerczem, y pametium, ter liztor szamem iezikom molech, ar G. Bog negledi na iezik, y na vuzta, nego na szercze; ar povecstemi profzimvasz N. N. kaifze vam vidi, dabi vi videli koiu personu doyti vu Czirkvu z-iednum kadilniczum vu rukah, y poyti pred veliki Oltar kadit Prefz: Sacramentum, ali na mezto temiana poztavilabi szmerdechega svepla vu nyu na ogeny, morebiti y voinuche szmolè, ali koiega drugoga iosche voinuchessega szmrada, kaibi vi rekli, szudili, y miszlili od ove ovakove persone? Ja veruicem prez uszake dvoinozti dabi vi szudili daie ali prez pameti, ali prez prave vere, y krivo nebi szudili. Szada pako ia velim ovak daszu naimre ovakove persone szpodobni uszi oni, koj hode vu Czirkvu Boga molit, ali vu kadilnicze szercz szvoieh poztavlyaiu kaikakve raztressene gresne, szmradne, y G. Bogu odurne miszli, namezto onch zasganeh, pobosneh, y G. Bogu povolynch Sz. Molitvicz, koiebisze morale vecs szerczem neg iezikom chiniti, premislyavaiuch naimre sitek, muku, y szmert, Odkupitela nassega, ali konche miszlecs na ono kaifze z-iezikom moli. Van

E e e e 2

adda

S. Chryf.
kom. 74. in
Matth.

adda iz Czirkve Bosie Heretniki, pacse gorfi od Heretnikov uszi gresniki takovi, koj vu Czirkve pred liczem Bosiem miszlite y selite ona, koiavam na piaczu, niti vu stallah miszliti, y seleti nebi szlobodno, odkud Sz. Ivan Chrifostom veli. *Si autem non incensum, sed mordacissimus a te, & graviter olens fumus ascendat, quibus supplisiis dignus eris?* Ako pak netemian, nego oduren, y tesko dissechidim od tebe budesze gore podigal, kakoveh kastig vreden budes? Kakoveh pako kastig takov Kerschenik ie vreden koi z- takovem gresnem, odurnem mislyeniem vu Czirkve na Sz. Molitve zadersavaše? Ja szudim da unogo vexeh neg on koibi Sz. Sacramentum sveplom, szmolom, ali koiem drugem szmradam kadil. *Omnia ergo quaecumque orantes petitis.* Usza adda koiagod molecs chiztem y poniznem szerezem, z- pravum verum, uffaniem, y lyubaviu pobosno proszite, ali proszili budete. *Credite quia accipietis.* Veruite da zadobiti hochete.
Amen.

VU

VU OBCHINZKEH
POTREBOCHAH.

TRETA PRODEKA.

Zrok, da unogi od G. Boga izprosziti nemogu onokai prosze, ie ov, kaiti neszpametno prosze.

Usque modo non petistis quidquam in Nomine meo, petite, & accipietis. Joan. c. 16.

Do szada nizte proszili nikai vu Imenu moiem, proszete, y prieti hochete.

K Akti goder dvoiti, y unogo menie taitisze more, da Sz. Molitva imala nebi iakozti, y moguchnozti usza od G. Boga izprosziti, za koiasze molii; Tak taitisze nemo re niti dvoiti dabisze G. Bog na uszaku pravichnu duffu miloztiuno neogledal, nye molitvu neposzluhnul, y nye ono, kai od niego proszii, nepodelil, pokehdob da Sz. Peter Chryfologus od dobrote, y miloszerdnozti Bosie ovak govori. *Mira pietas, qui, ut precetur, ut largiatur, exorat.* Chudna miloszerdnozt Bosia, koi dabi proffen bil, y podeliti dabi mogel, szam nasz proszii, dabiga molili, govorecchi. *Usque modo*

Eccc 3

S. Petr.
Chryfol.
ser: 67.

Idem.
Ibid.

modo non petistis quidquam, petite, & accipietis. Do szada nizte nikai profzili, eh profzete, y dobiti hochete. Niti on potrebuie duze molitve od naz, veli Sz. Peter Chryfologus. *Christus breviter nos orare docuit, cum dixit apud S. Mattheum, orantes nolite multum loqui, quia vult cito postulata prestare.* Christus na kratkom vuchilnazie moliti, kadie rekkel pri Sz. Mattheiu, Molecs naite unogo govoriti, ar hoche hitro proffena podeliti, ako ie naimre molitva pravichna, toiето izhagialucha iz szercza pravichnoga, y za ona koiazze po pravicze od G. Boga profziti mogu, kakti naimre ieszu ona, koja czilyaiu na chazt, y diku Bofiu, y na nasse duffno zvelichenie; Zakaizato Molitva koiazze ne szamo z-vuztmi, nego y szerczem chini od pravichnoga Chloveka, y vu milosche Bofie sivuchega, ona ie ulzigdar od G. Boga poszluhniena, ako liztor y prosnia ie pravichna; ytako Sz. Molitva ie ona vugodna musika z-koium nevolyni Chlovek G. Boga na pomiluvanie giblye, ali tak da nechizti dah orgul nepodise, y tactussa nedaic. Molitva ie ieden lep, y Bogu dopadechi aldov, ali nemora bitti kervav, y ofzmagien z-kakovem szmertnem grehom. Molitva ie ieden lep, y G. Bogu vu goden szad, ali nemora vu szebe kakvoga cherva neszpametnoga nakanenia imati. Molitva ie iedna kiticza lepo dissechega czvetia, ali megy ovem czvetiem nemora zimeffana bitti szmerdecha trubelika na mezto rosmarina, kakove gresne, y neszpametne prosnie, y zato pridaie Sz. Peter Chryfologus. *Salva tamen ea cautela, & reverentia, ut a DEO, qua DEO digna sunt postulentur.* Toiето mora uszaki Bofie Kerschenik marlivo paziti na szvoie molitve, da od G. Boga profzi ona, koiazzu vredna od Boga proffena bitti, ova pako moguszze recfi da ieszu ona, koja czilyaiu na chazt y diku Bofiu, y na nasse duffno zvelichenie: Odkud unogi, unoga profzechi od Boga, ako nedobivaiu kai selie, y profze, zrok nai znaiu, y veruiu da drugi nieden tomu ni, nego da neprofze kodbi profziti vredno, y potreбно, z-chiztum naimre Conscienozium, prez greha, y vu milosche Bofie, kodfzem vchera

Idem.
ser 132.

vchera pokazal; Ali pak da neprofze ona koia bi profziti morali, toiето koiazzu na chazt, y diku Bofiu, y duffno zvelichenie nasse, kod danasz na kratkom pokazati hochu.

On zmosni, y veliki Kraly Alexander, zbok velike lyubavi koiuie imal proti priatelju izvomu Filu Diagonassu, profzilgaie, dabisze niegove Kralyevzke szvetlozti molil, y profzil za miloschu, kakovu god hoche, y potrebuie, obechavsimu daga hoche rad snyum nadeliti: Ov priprozt y neszpametni Diagonas kai stimate N. N. kaije od Kralya profzil poszluhnete, y zachudeteszze; Rauno onda kadamuie to Kraly govoril, Diagonas iesze na szunczu grel, y kaiti Kraly pred nym ztoiechi, chinilie szvoium personum szenczu, da Diagonassa szuncze ni moglo greti, zato odgovorilie Kralyu, Preizvetli Kraly profzimte za ovu miloschu, dami tvoium Kralyevzkum personum szencze nechinis, y szunczu name fzeiati, y mene greiati nekratis. Rauno tak y iosche gorie chine szadasniega vremena Kerscheniki z-Kralyem neba y zemlye, koi ie tak dober, y miloztiven, naz na tuliko prestimava y lyubi, da on szam naz profzi, dabi mi od niega milosche profzili. *Qui ut precetur, ut largiatur exorat, goverecti nam, Usque modo non petistis quidquam in nomine meo, petite ergo & accipietis.* Kai chinite o kerscheni lyudi da vimene nikai neprofzite, koiszem zdenez pun dobroth, y miloschih, *Fons indeficiens omnium bonorum.*

Iztinaie dasze unogi nahagialiu koj G. Boga mole, y profze, ali kai, y zakai? oh ztrahota, spot, y szramota! profzega unogi kodie negda profzil Abimelek Isaka. *Recede a nobis.* Odhagai od naz, nepachinam gretisze vu telovneh lyubaviah, nepachinam vu sivati nazladnoztih, szvetitisze, y dichiti vu chazteh, y bogacztvah, eh *recede a nobis.* Hodi od naz, y puztinas siveti polek poseleny mladozti nasse: Oh. norzka y neszpametna prosnia, uszeh teh takovch iz Boga, y duffe szvoie zpozablyenich gresnikov, koj vu szvoiech molitvah

Gen.
c. 26. v. 14

vah nigdar drugo nikai neprosze nego ona koiaszu szupro-
tiuna nyhovomu duffnomu zvelicheniu.

Nili norzka ova prosnia povecs ti ò Antigones Kraly Ma-
cedonzki, koiemu, kadabi Kralyevzka Koruna doneffena bi-
la, dabifziu na glavu poztavil, uzemfju vu ruke, rekelié. *O no-
bilem magis quam felicem coronam, quam si quis bene cognosceret,
quantis periculis, sollicitudinibusque referta sit, ne humi quidem
jacentem, tollere dignaretur.* O plemenitu bolyc neg szrechnu
Korunu, koiu dabi gdo dobro poznal kulikeh pogibelih, y
zkerbih ie puna, dabi nassel na zemlye lesechu, nebifze do-
ztoial gore zdignuti.

Nili norzka, y nefzpametna ova prosnia ò Sz. Otecz Papa
Pius V. ovoga imena, koivecokrat ielzifze puztil chuti go-
voriti. *Papatum nemini sane desiderabilem esse, ob molestias &
labores, cum quibus omnes pena & labores in religione tolerati
non sunt comparandi.* Papinzta zaizto nigdor feleti nemo-
re, zbok zkerbih y trudov, z-koiemu usze teskoche, y tra-
plyenia vu redu podnaffana tekmitifze ncmogu.

Nili norzka ova prosnia? povecs ti ò preszvetli Cefzar Con-
stantinus, koifzi zpoznal kadafzi govoril, daie tessefi tvoy si-
tek, neg niednoga paztira na polyu sivinu paszuchega.

Nili norzka ova prosnia? povecsnam ti ò zmosni Kraly
Neapolitanzki Alfonso, koifzi prifzpodablyal Kralyevzko tvor-
ie fivlyenie iednomu tovornomu fivinchetu, zbok unogeh ve-
likeh, y teskeh zkerbih, koie Kralyevzka chazt szobũ donaffa,
y vendar za zadoblyenie ovakoveh chaztih, y bogacztvih, da
pacse kai ie iosche gorie za izpunienie bestinzkeh telovneh
nafzladnosztih tulike molitve, krichechi ako ne z-iezi-
kom, tak konche szerczem G. Bogu. *Recede à nobis.* Odhagiai
od nafz, toieto kada chuiu ali Prodekatore na prodekalni-
czah, ali Szpovednike vu Szpovedalniczah, krichati, y na-
govariati, dasze ovoga, ali onoga greha oztave, chutesze iz
nutra vuszerczah nadihavati, da takov gresni ztalis nepe-
lya vu nebo, da chazti, bogacztva, y nafzladnozti ieszu
kod iedno orufie, zkoiemfze proti G. Bogu voiuie, y laztovita
duffa

duffa umaria, y zato da ti takovi od G. Boga nedobivaiu kai
profze nai znaiu dasze G. Bog fnyti ponaffa kod ieden milo-
ztiuni Otecz, szvoiem detetom, koie, akoprem neznam kak
sepo proffen za nòs, nedamuga vu ruke, znaiuch da fnyti ni-
kai dobra nebi vuchinilo, nego morebiti szvoie szmerti zrok-
bi bilo, y zato veli Sz. Augustin. *Negat sapè DEUS quod volu-
mus, ut tribuat quod malemus.* Zataiue, y zkratchuie vecskrat
G. Bog ono kai selimo, y profzimo od niego, dabinam dal y
podehil ono, kai zra da nam ie hafznoviteffe, y raiffi bude-
mo imeli.

Naidesze morebiti koigod malo zduffen, y menie pame-
ten Kerschenik, koimi recse, daie Christus Szin Bofi, kod
Iztina vekovechna, koie vu szvoiem obechaniu mankati, y
zfalliti nemore, rekelié y obechal pri Sz. Januffu. *Omne quod-
cumque petieritis Patrem in nomine meo, dubit vobis.* Usze kai-
goder budete profzili Otcza vu imenu moiém, dativam ho-
che: Mi vendar ove iztine nad nami, y znami izpuniene ne-
zpoznavamo, ar mi profzimo, y molimo G. Boga vu potrebo-
chah nasseh, y vendar nemoremo nikai opraviti, niti dobiti
pri Bogu. Nato uszem tem takovem odgovariam z-rechmi
Sz. Jakopa Apost: *Petitis & non accipitis.* Profzite iztinaie y
molite, ter vendar nedobivate kai selite, zakai ne? zato
odgovaria Sz. Jakop. *Eo quod male petatis.* Kaiti zlo profzi-
te, toieto kaiti neprofzite onak, kodvasz Christus vuchi,
naimre, kaigoder budete profzili Otcza. *In Nomine meo.* Vu
Imenu moiém, dati vam hoche. Kakie pak Szinu Bofiému
Ime? *Vocatum est Nomen ejus JESUS.* Zvano ie Ime negovo
JESUS veli Sz. Lukach vu drugom delu. JESUS pako diach-
kem iezikom hoche recfi *Salvator.* Toieto Zvelichitel. Ako
adda vi profzite od G. Boga kai takvoga, kaibi vam na vexe
zkvarenie, neg na zvelichenie bilo, nechudetefze da nedo-
bivate kai profzite, ar onda vu Imenu JESSUSA Zvelichitela
neprofzite, nut Sz. Augustina rechi. *Non petitur in Nomine
Salvatoris, quidquid petitur contra rationem salutis.* Neprofzite
vu imenu Zvelichitela, kaifzegod profzi szuproti zvelicheniu;

S. August.
tract. 8. in
Joan. sub.
medium.

Joan.
c. 14. v. 15.

Luce
c. 2. v. 27.

S. Augusti
tract. 102.
in Joan.

Zakaizato ako nizte uzliffani, vu molitvah vafsh, nechude-
tesze velivam szam Szin Bofi. *Usque modo non petistis quid-*
quam in Nomine meo. Ar do szada nikai nizte profzili vu
Imenu moiem.

Matth:
c. 20. v. 21.

Ona dva Christusseva Vuchenika Jakop, y Janus, genieni
od nedoztoinoga hlepenia na chazti, y dike ovoga szveta,
profzilifzu po szvoie Matere za pervo mezto, y za perve cha-
zti, toieto szedeti naiblise niega ieden nalevo, drugi na
deszno. *Domine, dic ut hi duo filij mei sedeant unus ad dexteram,*
& alter ad sinistram tuam. Gozpone, recfi da ova dva Szina
moia szede, ieden na deszno, drugi na levo tvoie, kai stima-
te N, N. ieli ova nyhova prosnia bila prietna, y vuzliffena
od Christussa? Iz odgovara niegovoga zpoznafize more, y
ie ov. *Nescitis quid petatis.* Neznate kai profzite, kako dabi
y Matere, y Szinom hotel bil recfi, vi ieszte velike pripros-
chine, nit znate kai profzite, ar profzite iedno veliko zlo, ia
pako koi vafz lyubim, y vam dobro feleiem, koi znam bolye
kai vam hafzni, y skodi, nego vi szami, zato vafsa molitva
nima pri mene mezta. *Nescitis quid petatis.* Neznate kai pro-
fzite, y zato veli Sz. Augustin vu iednom liztu kogaie Paulinu
pifzal. *DEUS aliquando misericorditer non audit.* G. Bog neg-
da miloztiuno nepofzluffa molitvu akoprem szvoich drageh
prijatelov, toieto ondafze proti nam naimiloztiunefsega iz-
kasnie, kada nafz chuie profziti, y moliti kai takvoga, kaibi
dusnomu nassemu zvelicheniu skodlivo bilo, ter prosnie, y
molitve nasse nepofzluffa, nitinam kai takvoga daie kaiga
profzimo.

S. August.
in Epist. ad
Pauli.

Profzi on kmet od Boga Sz. Blagofzlov damu niegova
polya, y vinogradi obrodè, da kruha y vina zadozta dobi; y
ni poszluhnien, ar G. Bog prevignie da ako takov mus bude
imal kruha y vina obilno, lahkofze iz niega, szlusbe niegove
szvete zpozabi, pianchuie po szvetkeh, y petkeh, pianchu-
iucs szvadifze, razbia, zlo chini, kunc, sentava, blazni, duffu
szvoiu pogublya, y zato poslye tomu takovomu na kruh y vi-
no szuffu, povodniu, tuchu, koiaga chinè vu treznozti sivetì,
grè-

grehafze habati, Bogu szlufiti, y duffu nepogubiti, y zato veli
Sz. Augustin. *Absit ut fiat nobis, si manemus in Christo, qui non*
facit quod petimus, nisi quod expedit nobis. Zachuvai Bog dabi
nam bilo ufze po volyc, ako z-Christuffem, y vu Christuffu
fivemo, koi nam ne daie kai profzimo, nego kainamie bolye
potrebno.

Profzi on Tersecz, on Kramar dabimu G. Bog dal szrechu
vu terstvu, obilie vu bogacztvu, ali previdechi G. Bog dabi-
musze ova dopuztila, szvetlozt szrebra, y zlata niegabi za-
szlepila, y pametmu zmutila, daga nigdar nebi bil szit, uszig-
dar bolye za nym lakomen, zkup, y proti ubogem nemilozti-
ven, gizdav, y iz Boga zpozablyen. *Absit ut hoc illi concedere-*
tur. Veli G. Bog nebi dobro tak po duffu niegovu bilo, y za-
to nepofzluhnega, negoga prigleda z-neszrechami, z-beteg-
mi, vu koieh krotek, y ponizen poztaie, y iz G. Boga szpomi-
nasse, y duffu vu bolsem redu zvelichenia vekovechnoga
chuva.

Profzi on Mladencz, ona Divoika, zagledauffifze ieden
vu drugoga, dabijm G. Bog dal miloschu zkupa pozakoniti-
fze, y vu Sz. Histvo ztupiti zkupa, ali G. Bog previdechi da
oni akobi zkupa dosli hitrobifze telovne naizladnozti zaszi-
tìli, za koiu szamum hlepè, nemiszlech nikai na dobrete na-
turalzke, ako naimre on Mladencz ie tih, pobosen, dober
Gozpodar, ali pak mafzlakazt, iz Boga zpozablyen, y rafzip-
nik? Ako ona Divoika ie chedna, postena, poterpeslyva, y
dobra Gozpodaricza? y zato veli G. Bog. *Absit ut hoc illi con-*
cederetur. Ne, tofze nemore, nit nemora nym dopuztiti, arbi
oni vu Sz. Zakonu, kakti pesz z-machkum sivele, megy szo-
bumfze kolyuch, kunuch, y preganiaiuch, mene z-grehi szvo-
iemi bantuiuch, y szebe duffno zkvarienie zaszlusuiuch.

Pripetifze, dasze onem Zakonzkem tovaruffem zbetesa
iedino detecze, akoie imaiu, ako pak ne? dabije dobiti mo-
gli, za koiie detecze mole, y profze, G. Boga dabie dobiti
mogli, ali pak zadoblyeno, y betesno, od betega, y szmertì
ofzloboditi. Ali previdechi G. Bog da ono dete nym ne
szamo

szamo na skodu telovnu, negy na zkvarienie duffevno bilo-
bi, arbi oni prekoredno nye lyubili, y za blagosze zkerbeli
pravem, y krivem nachinom, za oztaviti nyhovomu detetu,
zkerbech bi pravichne schiapili, ubogem almustvo zkratchu-
vali, moie zapovedi prekersovali, nye prekersuvich mene
bantuvali, duffe szvoie vu pogibel vekovechnoga zkvarenia
poztavili, eh *Absit ut hoc illis concederetur.* Nebi dobro bilo
vu tom nym po volye hoditi, nai umre dete, ali pak akoga ni-
maiu, nai profze, nai mole, nai zagovore chine, kulikoijm
drago, prosnia vendar nyhova, y molitva od mene nebude
pozluhniena, da liztor duffe nyhove nebudu zkvariene.

Rauno pak od ovud zpoznavasze ludozt, neszpamet-
nozt unogeh drugeh, koj stimaiu daszu naibolye od
G. Boga lyublyeni, kadaijm usza po volye, y naruku idu, kada
naimre nym zdravie szlusi, y szrechu imaiu vu chasteh bo-
gacztvah, kruha, y vina obilne, iednum rechium kada usza
po volye od G. Boga dobivaiu, za koiagod oni niega profze,
y selè, ne tuliko k- duffnomu zvelicheniu potrebna y halz-
novita, kuliko skodliva, ar liztor za szamo telovno vesze-
lye, y nazlajenie, po szille tako rekuch od G. Boga zadob-
lyena: Oh! neszrechniaki szlepi, kakize iako vu tom uka-
niuiu, ar nai znaiu, y tverdno veruiu uszi ti takovi, da G.
Bog nym usza po volye prepuscha, ova ieszu znamenja, ne
lyubavi, y miloszerdnozt, nego pravicze, y szerditozt Bosie;
Velim pravicze, kaiti G. Bog grehe polek szvoie Bosanzke
pravicze kastiga na drugom szvetu, y negda na ovom: Tak
rauno Bosanzka niegova pravicza, mora dobra dèla chlove-
chanzka plachati ali na drugom szvetu z- dikum nebezkm;
ali na ovom z- blagom chaztmi, zdraviem, y nazladnoztmi,
ar veli Sz. Pavel Apost: *Quem enim diligit Dominus, castigat.*
Flagellat autem omnem filium quem recipit. Ar koga lyubi G.
Bog, toga y kastiga: Kastiguie pak uszakoga, koga vu milo-
schu szvoiu prijmlje. Adda oni, koj usze kai selè od G.
Boga y profze, napunom zadobivaiu, kastigani niszu, ako
pak kastigani niszu? toie znamenie da od G. Boga lyublyeni
niszu,

Hebr.
e. 12. v. 6.

niszu, niti vu milosche niegove sivu, kaisze adda uszi ti takovi
nadeiati moraiu? Odgovaria Petrus Blefensis. *Procul dubio*
qui non flagellantur temporaliter cum hominibus, flagellabuntur
in aeternum cum demonibus. Prez uszake dvoinozti uszi oni
koij na ovom szvetu imaiu usza po volye szvoie, y kastige ni-
kakve Bosie nad szobum ovde z- lyudmi nezpoznavaiu, budu
naveke kastigani vu pekluz- vragmi; ary Sz. Jerolim govori.
Difficile, imò impossibile est ut presentibus quis & futuris perfrua-
tur bonis, ut hic ventrem, & ibi expleat mentem, ut de delitiis
transeat ad delicias, ut in utroque saculo sit primus, ut in caelo &
in terra appareat gloriosus. Tesko pacse nemoguchno ie dabi
ova, y priducha gdo vusivati mogel dobra, dabi ovde ter-
buh, y onde izpunil pamet, dabi iz nazladnoztih preminul
vu nazladnozt, dabi na ovom szvetu y onom bil prvi, da-
bi na nebu, y na zemlye videlize odichen, od uszeh hvalyen
y prestiman; y zato veli Sz. Augustin. *Multa DEUS conce-*
dit iratus, qua negaret propitius, & quando male aliquid peti-
tur, dando irascitur, non dando miseretur. Unoga G. Bog
prepuscha szerdit, koiabi zkratil miloztiven, y kadasze zlo
kai profzi, daiuch y dopuschaiuch szerditze, nedaiuch
szmiluiesze.

Jedno vekovechnoga szpomenka pripechenie k- zcilyu
moiega govorienia budimi ovde dopuscheno na pervo do-
nezt, kak naimre Crisipus Filosofus buduchi vu dvoru Ci-
russa Kralya Persianzkoga, imaiuchega dva Szina, y videchi
Filosofus, kak Kraly Szina szvoga iednoga kruto dobroga,
veeskrat ni krivoga ni dusnoga ie ostro kastigal: Drugomu
pako zeuszema zlocheztomu Szinu punomu hudobe, y pszin,
usze kaigoderie imeti hotel, y selè, po volye ie puschal;
Neki dan videchi Filosofus Kralya gorie neg nigdar onoga
dobroga Szina sibiem pretepati, priztupilie k- Kralyu zteg-
nulmuie ruku, y iz nye sibiè van iztergnul, govorecsi; Vassa
szvetlozt, ia nemorem toga vu glavu moiu pobrati, da vi
ovoga dobroga Szina tak guzto, y ostro kastigate, onomu
pak hudobnomu nigdar nikai zla nechinite, nego pacse usze

Petrus
Blefens.

S. Hierony.

S. August.
in 2. sent.
ser. 23.

kai hoche po volye niemu puschate. Onda Kraly obernu-
fzeie k-Filosofuffu, y rekeltuie ove rechi, moras znati da
ia *Quem impunitum relinquo nihil est possessurus, quem vero per-*
cutio, Regni haeres est futurus. Szin koga ia puscham prez ka-
stige, po volye kak hoche, siveti, nikai nebude ladal od
kincsev Kralyevztva moiega: Koga pako tepem y kastigam
Odvetnik Kralyevzke moie korune y kincsey bude.

Rauno tak Kraly Neba y Zemlye uszem: G. Bog izkasuie-
fze z- nami lyudmi, kod szinmi szvoiemu kastigaiuchi naimre
y trapechi szvoie drage uszakoiachkemi teskochami y nevo-
lyami, koieh akofze nemoremo z- molitvami nassemi ofzlo-
boditi, znamenieie lyubavi Bosie, y danasz on hoche odvet-
nike dike szvoie nebezke vuchiniti.

Zakaizato dokancham govorienie moie z- rechmi Sz.
Janussa Evang: *Usque modo non petistis quidquam in Nomine*
meo, petite & accipietis. Do szada nizte nikai profzili vu
imenu moiem, profzete, y prieti hochete: Unogi ieszu koj
unogo vremena profze, y mole G. Boga za zadoblyenie ove
szreche, ali za ofzlobogienie one neszreche, y vendar nikai
nemogu dobiti, nitizprofziti, koi zrok ie tomu? Jeden
zme gy oveh treh biti mora, naimre da unogi mole y profze,
ali to chinè z- gresnum Conscienczium szvoium, koieh, kod
gresnikov molitva G. Bogu ni draga, nit prietna, y tako niti
uszliffana.

Drugi ieszu, koj takai marljivo y pobosno z- chiztem
szerczem mole y profze G. Boga za ovu, ali onu miloschu,
ali kaiti mole, y profze za ono kaibi proti dike, y chazti
Bosie bilo, y nyhovomu duffnomu zvelicheniu skodilo, za-
to od Boga nyhova molitva ni uszliffana, y tako iedni, y
drugi naitze nikai nechude ako uszigdar neizprofze, ono,
kai od Boga profze. *DEUS enim aliquando misericorditer*
non exaudit. G. Bog negda miloztuno neposzluffa pros-
nie y molitve nasse, kaiti on bolye zna kai nam ie potreb-
no k- duffnomu zvelicheniu nego mi szami, y zato veli Sz.
Cle-

Clemens Alexandrinzki. *Hi, qui in peccatis versantur, nisi Clemens*
penitentiam egerint, non solum non exaudiuntur, cum suppli-
cant, sed etiam DEUM irritant, in memoriam ei reducentes suam. Alexan. lib.
improbitatem. Ovi, kojfze vu grehch kalyaiu, ako pokore
nevuchine, ne szamo nifzu uszliffani, kada mole, nego pacse
G. Boga dusze na kastiganie, napervo niemu donassaiuch
gresno sivlyenie szvoie.

Gdogod adda seli da niegova molitva bude G. Bogu
draga y prietna, naipervo potreba posaluvatisze za grehe, y
po Sz. Pokore vu miloschu Bosiu poztaviti, nashleduiuchi
onoga gresnoga Publicanussa koi doiduchi vu Czirkvu ztal-
ie iz dalka. *Publicanus stans à longe, nolebat nec oculos in celum*
levare. Niti ochi szvoie nifze uffal vu nebo podignuti zbok
velike falozti, y szrameslyvozti, daszeie pouffal G. Boga
szvôiega zbantuvati. *Sed percutiebat pectus suum dicens, DEUS*
propitias esto mihi peccatori. Negoie tukel perfzi szvoie go-
vorecsi, G. Bose miloztiven budi mene gresniku, y tako
zkruffeni, molete y profzete G. Boga z- pravem uffaniem vu
dobrotu y miloszerdnozt niegovu, Ali pazete dobro da
ono kai profzite, y zakaisze molite bude na vexu chazt, y
diku niegovu, y na vasse duffno zvelichenie, à ne na spot nie-
gov, y zkvarenie vasse.

Ako ovemi obodvoiemu nachini molite, y vendar usz-
liffani nizte, nez dvoite, nego miszlete, y veruite daie to ied-
no znamenie lyubavi Bosie proti nam, koi nashza grehe nasse
ovde kastiguie do vremena, dabinafz na drugom szvetu ne-
moral kastigati na veke, y zato potreba dasze pred G. Bogom
ponizuiemo, niemu dasze ponizno molimo, molecs volyu
nassu z- volyum niegovum Bosanzkum szlasemo, ar veli vu-
cheni Angelius. *Perfecta est oratio, cum preces Justitia comen-*
dat. Zverffena ie molitva, kada prosniu pravichnozt pre- in Plal. 16
porucha. Ako adda N. N. do szada nizte bili poszluhnieni
vu molitvah vasseh, zato nemorete zdvoiti vu milosche y
pomochi Bosie, nego morate ztalni na molitve obztati. Ar
veli Kristus. *Petite & accipietis, quarite & invenietis, pulsa-*
te &

te & aperietur vobis. Proszete y dobiti hochete, ischete y naiti hochete, kuchete y odpertovam bude. *Effundite coram illo corda vestra.* Izlete, y izpraznete pred nym szercza vassa veli Sz. Kraly David, ali kakbi to mi mogli, y morali vuchiniti? vuchi lepo Sz. Augustin govorecsi. *Confitendo, Deprecando, Sperando.* Szpovedaiuch, Molech, Uffaiuch; Naipervo adda szpovedaiuch chizto usze grehe szvoie male y velike, za nyefze kaiaiuch y saluiuch, potlam pak ponižno y pobosno proszech y molecs, k. zadniemu tverdnošze uffaiuchi vu miloserdnozt y dobrotu Bosiu, koiaie uszigdar uszem chiztoga szercza lyudem, szebe molechem, y proszechem odperta. *Effundite ergo coram illo corda vestra, quoniam DEUS adiutor noster in aeternum.* Izlete adda pred nym szercza vassa kodszemvasz navchil, ar nas dobri Bog ie, y bude pomochnik nas na veke, komu nai bude hvalachazt, y dika na usze veke Amen, uszi reczemo: Amen,

A M E N.

A M E N.

IN-

INDEX MATERIARUM.

NEDELIA I. ADVENTA.

Kak potreben, y hafznovit k. duffnomu zvelicheniu, ie szpomenek ostroche Szuda Bosiega.

Quam necessaria, & proficua ad animae salutem, est memoria severitatis Iudicij Divini. fol. 1.

NEDELIA II. ADVENTA.

Kak uszigdar Pravichni od Gresnikov naivech, y naibolye ieszu preganiani.

Qualiter Iusti a Peccatoribus semper & quam maxime sint persecuti. fol. 15.

NEDELIA III. ADVENTA.

Nai potrebnessa, y naihafznoviteffa Regula k. zverffenozti, y k. zvelicheniu ie zpoznanie szamoga szebe.

Necessarissima, ac utilissima Regula ad perfectionem vitae, & salutem animae, est cognitio sui metipsum. fol. 30.

NEDELIA IV. ADVENTA.

Kak moramo dochakati, y kem nachinom prieti k. nam na ztan iduchega Kralya nebezkgoga?

Qualiter debeamus excipere ad nos venientem Regem Caelorum? fol. 43.

NEDELIA PO NOVOMLETU.

Kak uszaki Kerschenik polek uffania vu Miloschu Bosiu, morasze szam zkerbeti za zvelichenie szvoie.

Qualiter quilibet Christianus ponens fiduciam in Divinam Gratiam, ipsemet cooperari teneatur ad consequendam animae salutem. fol. 57.

NEDELIA I. PO TREH KRALYEH.

Kak Decza Roditele szvoie ne szamo postuvati, nego y do szmertu pomagati dusna ieszu.

Qualiter Proles Genitores suos non solum honorare, verum & usque ad mortem fovere teneantur. fol. 71.

G g g g

NE-

NEDELIA II. PO TREH KRALYEH.

Kak uzaki Kerschenik vu uzakom Ztaliffu lehko zvelichitfize more, ako szamo hoche.

Qualiter quivis Christianus, in quolibet Statu facile salvari possit, dumodo solus velit. fol. 84.

NEDELIA III. PO TREH KRALYEH.

Kakfze Zakonzki Musi k- fzvoiem Sennam izkazuvati, y nye raunati moraiu.

Qualiter Mariti erga suas uxores sese demonstrare, easque regere debeant; (fol. 99.)

NEDELIA IV. PO TREH KRALYEH.

Kakfze Zakonzke Senne z- Musmi fzvoiem zponassati, y po nyhove volye fiveti ieszu dusne?

Qualiter uxores cum Maritis suis procedere, & secundum voluntatem eorum vivere obligentur? fol. 110.

NEDELIA V. PO TREH KRALYEH.

Szmertni Greh naivexi, y naipervi zrok uszeh nevoly, y neszrech, ovoga szveta.

Peccatum Mortale maxima & primaria causa omnium miseriarum, & calamitatum hujus seculi. fol. 122.

NEDELIA VI. PO TREH KRALYEH.

Gdosze maleh Grehov nechuva, hitro vu velike opada; y zveliche- nie fzvoie vu pogibel poztavlya.

Qui spernit Peccata Venialia, citò cadit in mortalia, sicque periclitatur de salute. fol. 135.

NEDELIA SEPTUAGESIME.

Kulikosze ukaniuiu oni, koj kadfze chuiu od Bogá vu miloschu zvanh, nemaraiufze doyti; stimaiuchi uszigdar nyu mocsi zadobiti.

Quantum decipiuntur ij omnes, qui audientes se à DEO ad Grátiam vocatos, negligunt venire; existimantes eam semper posse obtinere. fol. 150.

NEDELIA SEXAGESIME.

Chudo uszeh chud naivexe ie ovo, da gresniki kuliko vexe kastige Bosie nad szobum zpoznavaiu, tuliko menie za pobolsanie fitka maraiu.

Mira-

Miraculum omnium Miraculorum maximum est quod peccatores quanto majora flagella DEI experiuntur, tanto minus de emendatione vitæ curant. fol. 163.

NEDELIA QUINQUAGESIME.

Kuliku kriviczu Fassenzke dneve gresniki Ztvoritelu szvomuz- Pian- ztvom chinè? Niegov Kip Bosanzki, ná bestinzki premeniaiuch.

Quantam injuriam peccatores Creatori suo Bacchanalisticis diebus faciunt, dum inebriando se Imaginem illius Divinam, in brutalem convertunt. fol. 177.

NEDELIA I. KORIZMENA.

Kakfze more, y mora uzaki Kerschenik proti Zkuffavianiam boriti, ako od nyh nesche obladan bitti?

Qualiter valeat ac debeat quivis Christianus contra Tentationes pugnare, si ab iis nolit superari. fol. 193.

NEDELIA II. KORIZMENA.

Szuproti trem Duffnasseh nepriatelom, z- troie fele orufiem mora voivati, koi nye hoche obladati, y naiperva fela orusia ie prava falozt za grehe.

Contra tres animarum nostrarum inimicos triplici genere armorum debet pugnare, qui eos vult superare, primaque species armorum est vera Contritio. fol. 205.

NEDELIA III. KORIZMENA.

Druga fela orusia duhovnoga ie Chizta Szpoved.

Secunda species armorum Spiritualium est integra Confessio. fol. 218.

NEDELIA IV. KORIZMENA.

Tretia fela orusia ie Sz. Pokora, z- koiumsze G. Bogu Zadovolyschi- na za grehe dati mora.

Tertia species armorum est sacra Pœnitentia, quâ DEO satisfieri debet pro peccatis, quâ Satisfactio nuncupatur. fol. 231.

NEDELIA V. KORIZMENA.

Gresniki vu szmertni greheh fivuchi kuliku kriviczu G. Bogu, Duffam pako fzvoiem kak veliku skodu chine?

Peccatores in mortalibus peccatis viventes, quantam injuriam DEO: Animabus autem suis quantum damnum causent. fol. 243.

Gggg 2

NE-

NEDELIA VI. KORIZMENA.

Kakovum pripravum uszaki Kerschenik mora priztupiti k- Presz: Pri-
cheschaniu?

*Quâ preparatione quilibet Christianus obligetur accedere ad sacram Commu-
nionem?* fol. 256.

NA VUZMENU NEDELIU.

Kakov, y kulik Szvetek ie Sz. Vuzmeni dan: y zakainasz Sz. Mati
Czirkva vu nyem na vezelye pozava?

*Qualis, & quanta sit sacra Paschalis dies: Et cur S. M. Ecclesia in ea nos ad
latitiam invitat?* fol. 270.

NA VUZMENI PONDELIEK.

Nikai nehafzne dobro pocheti sivet, zlo pak dokonchati; Negoie
potrebna Ztalnozt do szmerti vu dobro pochetom sivyleniu.

*Nil juvat bene incipere vivere, male autem finire; Verum necessaria est
Perseverantia usque ad mortem, in bene inchoata vita.* fol. 283.

NA VUZMENI TORK.

Poztavlyaiusze napervo nekoij zroki giblyuchi szercza chlovechan-
zka na mirovno, y szlosno sivylenie.

*Proponuntur quadam motiva, moventia corda humana ad pacificam & quie-
tam vitam.* fol. 296.

NEDELIA I. PO VUZMU.

Glubinu tverdokornozi chlovechanzke; Glubina Miloszerdnozi
Bosanzke, zezava na pokoru.

*Abyssum obstinationis humana; Abyssus Misericordiae Divinae provocat ad
penitentiam.* fol. 309.

NEDELIA II. PO VUZMU.

Kuliko od Kerscheneh Duff vu nebo poyde? y kakova zlamenia ti
takovi zvelichenia imaiu? izkasuieize.

*Quot ex Christianis Animabus salvabuntur, & qualia signa salutis tales ha-
beant? demonstratur.* fol. 323.

NEDELIA III. PO VUZMU.

Kuliko vredna y prestimana ie uszaka minuta vremena od G. Boga
Chloveku, k. zadoblyeniu duffnoga zvelichenia dopuschena.

Quam

*Quam pretiosum sit omne minutum temporis, a DEO homini ad consequen-
dam salutem concessum.* fol. 333.

NEDELIA IV. PO VUZMU.

Kak Szadasnieh vremena Glavari, y Szudczy Praviczu delè? gledaiuch
na obraze, mosnie, y Familie, vecs neg na Conscienczie, y
dusse szvoie.

*Qualiter modernorum temporum Iudices Justitiam administrant? respiciendo
magis Vultus, Bursas, & Familias, quam Conscientias, & Animas
suas.* fol. 348.

NEDELIA V. PO VUZMU.

Kak moguchna ie obchinzka ukup szpravlyeneh Molitva; Na koiu-
sze za obchinzke potreboche ove krisevzkoga tiedna dneve usze
Kerschanztvo pozava.

*Quam potens sit communis insimul congregatorum Oratio; Ad quam pro
communibus necessitatibus hisce Rogationibus universa Christianitas in-
vitatur.* fol. 362.

NEDELIA VI. PO VUZMU.

Kak Iztina nigder na szvetu ztalnoga mezta nima: y onkoi nyu'go-
vori, pred pregonmi iedvai sivet more.

*Qualiter Veritas in mundo exullat, & qui illam loquitur, vix vivere fini-
tur.* fol. 374.

NA TROIACHKU NEDELIU.

Kulika, y kakova ie Miloscha, y Dobrota Duha Sz.?
Quanta, & qualis sit Gratia, ac Bonitas Spiritus S.?

fol. 387.

NA TROIACHKI PONDELIEK.

Kuliku, y kak nezgovornu lyubav ie izkazal G. Bog proti Narodu
Chlovechankomu?

*Quantum, & quam indicibilem Amorem ostenderit Dominus DEUS erga
Genus Humanum.* fol. 401.

NA TROIACHKI TORK.

Christus kakti dobri Paztir doffelie na ov szvet izkat pogublyeneh
Ovchicz, za oszloboditi nye, od szmerti vekovechne: Akosze
pako koia hotoncze odbie, zablyudi, y pogine, on tomu zrok
ni, niti biti hoche.

*Christus quâ bonus Pastor venit in mundum quæsitum perditas Oves, ad pra-
servandâ*

servandum, eas à morte aeterna: Quod si autem aliqua voluntarie se separavit ab eo atque perierit? Is causa hujus nec est, nec esse vult. fol. 413.

VU VREMENU PROSCHENIA.

PERVA PRODEKA.

Kai ie, y odkud fzvoy pochetek ima, tak Jubileumzko, kak uszako drugo Proschenie?

Quid sit, undeve suam originem trahat, tam Jubilaei, quam quavis alia Indulgentia? fol. 1.

DRUGA PRODEKA.

Koi ima vreme Miloschu Bosiu zadobiti; Nai nechaka vremena, vu koiemiu bude felel, ali nebude mogel imeti.

Qui habet tempus Gratiam DEI obtinendi; Non expectet tempus, in quo eam optabit habere, & non poterit obtinere. fol. 16.

TRETA PRODEKA.

Vu kulike pogibeli vekovechnoga zkvarenia sive, koi tverdokoren prepuscha Proschenie prez pokore preyti.

In quanto periculo aeterna damnationis vivit, qui obstinatus dies Indulgentiarum pertransire finit. fol. 29.

CHETERTA PRODEKA.

Kak pogibelno ie povrachatisze vu vremenu Proschenia szpovedane, y odvezane grehe.

Quam periculosum sit redire ad pristina tempore Indulgentiarum confessa, & absoluta peccata. fol. 44.

NA DEN POSZVETILA CZIRKVENOGA.

PERVA PRODEKA.

Obzlusavanje Poszvetil Czirkveneh odluchenoie na diku Bosiu, y na chazt Sz. Czirkvih: Szadasnie pako vreme takovi dnevi obzlusavaiufze od Kerschazntva vecs z-grehi, neg z-pobosnoztium.

Dedi-

Dedicationes Ecclesiarum instituta fuere pro majori DEI gloria, & veneratione Ecclesiarum: Nunc vero tales dies majoribus peccatis, quam pietate, à Christianitate celebrantur. fol. 56.

DRUGA PRODEKA.

Kerschen'iki koj Czirkve Bosie nepostuiu, y nechazte: G. Boga na szerditozt, y na kaltige zezavaiu, y szile.

Christiani qui Ecclesias DEI non honorant, nec venerantur; Dominum DEUM ad iracundiam & flagella provocant, & cogunt. fol. 69.

TRETA PRODEKA.

Ako oni, koj Czirkve Bosie z-grehi ozkrunuiu, G. Boga tak ztrassno bantuiu: Kai nechine oni, koj Czirkveno blago pozlu mechu, ali poszvoiuu?

Si illi qui Ecclesias DEI cum peccatis profanant, Dominum DEUM ad eum affligunt: Quid non faciunt illi, qui Ecclesiae bona pessumdant, aut sibi appropriant? fol. 82.

OD VELIKE CHAZTI POPOV- ZKOGA ZTALISSA.

PERVA PRODEKA.

Chazt Popovzka zverhu uszeh chaztih chlovechazkkeh, y Angelzkeh, ie naivexa, buduch oni Nameztniki Christussevi, y koi nyh nechazti, szamoga Christussa nechazti.

Dignitas Sacerdotalis superat omnes dignitates humanas, & Angelicas, quia Vicarii Christi sunt in terra, & qui illos inhonorat, Christum non honorat. fol. 93.

OD VELIKE OBLAZTI POPOVZKE.

DRUGA PRODEKA.

Oblazt Popovzka zverhu uszeh pod Bogom oblaztih, ie naivexa.

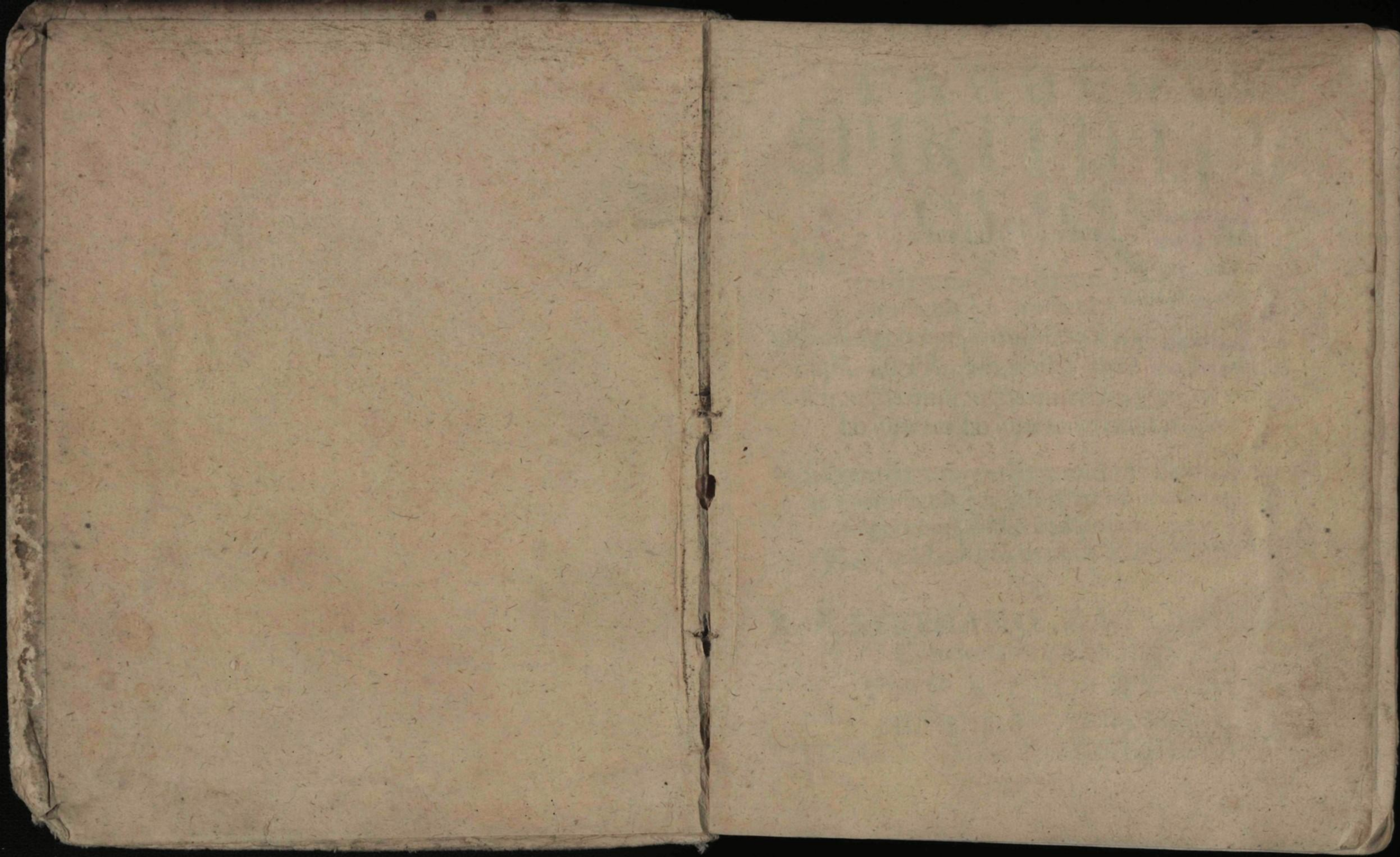
Potestas Sacerdotalis supra omnes infra DEUM potestates, est maxima. f. 107.

OD VELIKE DUSNOZTI POPOVZKE.

TRETA PRODEKA.

Kuliko vexa ie Chazt, y Oblazt Popovzka; Tuliko szvetessemu potreboie bitti uszakomu Masniku.

Quo major est Dignitas, & Potestas Sacerdotalis; Eo sanctiorem necesse est esse quemlibet Sacerdotem. fol. 122.

VU VREMENU OBCHINZKEH POTREBOCHAH.

PERVA PRODEKA.

Kaisze morá vu obchinzkeh potrebochah chiniti, y kem nachinom morasze od G. Boga pomocs profziti?

Quid in publicis necessitatibus agendum, qualiterve à DEO auxilium implorandum? fol. 137.

DRUGA PRODEKA.

Nachin, koiem Kerschenik mora Boga moliti, ako hoche ono, kai profzi, zadobiti.

Modus, quo Christianus debeat DEUM orare, si id quod petit, cupit obtinere. fol. 148.

TRETA PRODEKA.

Dá unogi Kerscheniki mole, y profze, ter veñdar neizprofze, zrok ie ov, kai ti nezpametno profze.

Quod multi Christiani petant, & orent, nec tamèn quod petunt, obtinent, fit ex eo; quod imprudenter exorent. fol. 161.

F I N I S.

KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA

Digitalizirana zagrebačka baština. Knjige; 45
Izdanja zagrebačkih tiskara 17. i 18. stoljeća; 17

Štefan Zagrebec. Hrana duhovna ovchicz kerschanszkeh aliti prodeke zverhu nedely od perve Adventa, do perve po Duhocom
Elektroničko izdanje 4. sv. djela Pabulum spirituale ovium Christianarum, objavljenog 1727.

© 2012. Knjižnice grada Zagreba

ODABIR I PRIPREMA GRAĐE

Željko Vegh

UREDNIČKI ODBOR

Davorka Bastić
Alemka Belan-Simić
Rajka Gjurković Govorčin
Tatjana Nebesny
Ljiljana Sabljak

TEHNIČKA UREDNICA

Ismena Meić

SNIMANJE I OBRADA GRAĐE

ArhivPRO d.o.o., Koprivnica

NAKLADNIK

Knjižnice grada Zagreba

ISBN 978-953-6499-92-2

Objavljeno potporom Ministarstva kulture Republike Hrvatske u sklopu nacionalnog projekta Hrvatska kulturna baština te Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba.

